

บัญชีรับเงิน
วันที่ ๒๐ / ๐๖
วันที่ ๑ / ๓.๑. ๕๖
เวลา ๑๖.๕๐
จังหวัด กรุงเทพมหานคร

๕๖๒๑/๒๕๕๕ f1.2
สำนักเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 6901
วันที่ 2 ต.ค. 2555
เวลา 19.26 น.

ด่วนมาก

ที่ สศ ๐๐๐๑ / ๑๘๐๑

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๓
อาคารรวมหน่วยราชการ ชั้น ๒-๓ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๘ กันยายน ๒๕๕๕

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ A/E / ๑๖
วันที่ 2 ต.ค. 2555
เวลา ๑๖.๐๖
สำนักกำกับและตรวจสอบ

เรื่อง รายงานประจำปี ๒๕๕๔ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานประจำปี ๒๕๕๔ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๖๐๐ เล่ม
๒. เอกสารสรุปสาระสำคัญของรายงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จำนวน ๖๐๐ ชุด

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

๑.๒ พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๐ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีใช่เป็นองค์กรเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่บัญญัติในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามมาตรา ๑๔ รวมทั้งแผนอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนด ให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนพิจารณาประกาศใช้

๒. เรื่องที่เสนอ

ด้วยพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๗ (๓) กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ดังนั้น สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงขอส่งรายงานประจำปี ๒๕๕๔ ของสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อทราบและเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. สารสำคัญของรายงานประจำปี ๒๕๕๔

๓.๑ สภาที่ปรึกษาฯ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ (ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔) เป็นเงิน ๑๘๙,๕๗๕,๗๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งร้อยแปดสิบล้านเก้าพันห้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน) ประกอบด้วย งบประมาณเพื่อการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เป็นเงิน ๙๓,๑๐๒,๐๐๐.๐๐ (เก้าสิบล้านสามพันหนึ่งแสนสองพันบาทถ้วน) งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเงิน ๘๒,๑๗๙,๔๐๐.๐๐ (แปดสิบล้านสองพันหนึ่งแสนเจ็ดพันเก้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน) และงบประมาณเพื่อการดำเนินงานของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเงิน ๑๔,๒๙๔,๓๐๐.๐๐ บาท (สิบสี่ล้านสองแสนเก้าพันสี่ร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน) (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๓.๒ รายงานประจำปี ๒๕๕๔ ของสภาที่ปรึกษาฯ นี้มีเนื้อหาสำคัญ คือ การรายงานผลการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อคณะรัฐมนตรีที่ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ (ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔) ทั้งหมด จำนวน ๒๓ เรื่อง โดยสามารถจำแนกความเห็นและข้อเสนอแนะออกได้ ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	๖	เรื่อง
๒. ด้านสังคม	จำนวน	๗	เรื่อง
๓. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	จำนวน	๗	เรื่อง
๔. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน	๒	เรื่อง
๕. ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพลังงาน	จำนวน	๑	เรื่อง

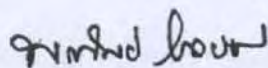
(รายละเอียดสรุปสาระสำคัญปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ขอนำเสนอรายงานประจำปี ๒๕๕๔ ของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อวุฒิสภาเพื่อทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอต่อวุฒิสภาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิพย์ โรจนูธรรมรงค์)

รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รักษาราชการแทน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศูนย์ติดตามประเมินผลและประสานงานภาครัฐ

โทร. ๐๒-๑๔๑-๓๒๘๗

โทรสาร ๐๒-๑๔๓-๙๗๒๕

NESAC

รายงานประจำปี ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ANNUAL REPORT 2011

NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL ADVISORY COUNCIL

ตราสัญลักษณ์ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความหมายของตราสัญลักษณ์

- พลังของประชาชนที่เป็นแกนกลางในการพัฒนาประเทศ โดยมีภาพคนอยู่ในรูปหัวใจคู่มือ แสดงพลังบนพื้นสีทองซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง
- กระบวนการพัฒนาประเทศที่เป็นพลวัตนำความเจริญมาสู่ประเทศแทนด้วยภาพธงไตรรงค์ ที่พริ้วหมุนจากฐานรากไปสู่ยอดแหลมในรูปทรงของสถาปัตยกรรมแบบไทย
- ภาพรวมของสัญลักษณ์จะอยู่ในเส้นกรอบทรงดอกบัวที่สื่อถึงความเป็นธรรมที่ค้ำจุนสังคมไทย

ความหมายแห่งสีตราสัญลักษณ์

สีทอง	แสดงถึงความเจริญ ความรุ่งเรือง ความขลังและความศักดิ์สิทธิ์
สีน้ำเงิน สีขาว และสีแดง	เป็นสีของธงชาติไทย อันหมายถึง ประเทศไทย
สีเทา	แสดงถึงความมีเสถียรภาพ

สารจาก

ประธานสภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋

สภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋ เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๙ ซึ่งบัญญัติให้มีสภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติก่อนพิจารณาประกาศใช้

ซึ่งต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติให้มีสภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้โดยมีสำนักงานสภาทนายความแห่งประเทศไทยและสภากงไต่เต๋ เป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เป็นระยะเวลาที่หนึ่งทศวรรษ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษา จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งความเห็นและข้อเสนอแนะจำนวนกว่า ๓๐๐ เรื่อง ที่ส่งให้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารประเทศ ส่วนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบโดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาประมวลเพื่อทำการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จนตกผลึกทางความคิดเพื่อให้เกิดผลงานความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีคุณภาพและเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะจำนวน ๒๓ เรื่อง ประกอบด้วยข้อเสนอแนะทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านการกีฬา และด้านกฎหมาย ครอบคลุมประเด็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญในการบริหารประเทศ ซึ่งรายละเอียดจะอยู่ในรายงานประจำปี ๒๕๕๔ และหาดูได้ทางเว็บไซต์ www.nesac.go.th

นอกจากนี้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียนนั้น ย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมนั้น ย่อมต้องการการแสดงออกอย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เล็งเห็นว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน การสร้างความรู้ความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมในการใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๔ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเป็นความท้าทายของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ท้ายที่สุดนี้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ มีความยินดีที่ได้มีส่วนร่วมเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะโดยหวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานภาครัฐตามสมควร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความเห็นและข้อเสนอแนะที่ปรากฏในหนังสือรายงานประจำปี ๒๕๕๔ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติสืบไป

(นายโอกาส เทพละกุล)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สารจาก

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ เรื่อง ซึ่งมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของเรื่องที่เสนอไปยังคณะรัฐมนตรีนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ยังคงเป็นปัญหาที่มีความต้องการปรับปรุงพัฒนาหรือแก้ไข เพื่อให้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในเรื่องดังกล่าวหมดไปหรือได้รับการจัดการในระดับมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากที่สุด

ทั้งนี้ในจำนวน ๒๓ เรื่องดังกล่าว มี ๒ เรื่องที่ใช้เวลาการศึกษาต่อเนื่องตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ และนำผลการศึกษาและพิจารณามาจัดทำเป็นรายงานความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในช่วงระยะเวลางบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ คือ ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องแนวทางปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง และความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง ๒๕๕๙) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งสองเรื่อง และจะยังคงความสำคัญต่อไปตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งจะต้องมีการติดตามประเมินผลกันต่อไป สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ก็มีการศึกษาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะในบางเรื่องในลักษณะเดียวกัน

คือ มีการศึกษาตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่การจัดทำรายงานความเห็นและข้อเสนอแนะจะไปแล้วเสร็จในช่วงเวลาของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ คือเรื่อง การเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกันทั้งภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชนโดยรวม

รายงานประจำปีของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้นำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเป็นประจำทุกปีนั้น จะมีคำถามสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภามักจะต้องถามเสมอ คือ ต้องการรู้ว่าความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ที่ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้น ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์โดยรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ ซึ่งยังเป็นคำถามที่ตอบได้ไม่ชัดเจนนัก แม้ว่าขณะนี้รัฐบาลได้มีการกำหนดระบบการดำเนินงานเพื่อรองรับการพิจารณาดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ไว้แล้ว กล่าวคือเมื่อสภาที่ปรึกษา ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี และเมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับเรื่องแล้วนายกรัฐมนตรีก็จะสั่งการมอบหมายให้กระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหนึ่งหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลักเพื่อประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเห็นและ ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ พร้อมเชิญผู้แทนของสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เมื่อผลการพิจารณาดำเนินการเป็นเช่นไร ก็ให้หน่วยงานหลักนั้นรายงานผลดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลดังกล่าวแล้วจะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตามเสนอ พร้อมทั้งให้นำรายงานผลดังกล่าวเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ซึ่งหากพิจารณาจากขั้นตอนกระบวนการดังกล่าวก็อาจกล่าวได้ว่า ความเห็นหรือข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ได้ถูกใช้ประโยชน์แล้วอย่างน้อยในขั้นการพิจารณาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรี

อย่างไรก็ตาม สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์จากความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าหน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด และหากไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์มีประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างไร โดยอาจเป็นการประเมินผลทั้งในขั้นการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบและการติดตามประเมินผล ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้รับทราบรายงานผลจากหน่วยงานแล้ว

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้สนใจศึกษาได้นำข้อมูลข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นต่างๆ ไปใช้ขยายผลหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อไป

(นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์)

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สารบัญ

ตราสัญลักษณ์สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑
สารจากประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓	๒
สารจากเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐสู่การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ	๑๐
ส่วนที่ ๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๖
- องค์ประกอบของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๗
- ขั้นตอน และกระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒๓
- อำนาจหน้าที่และกรอบการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒๑๐
- ผู้บริหารสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒๑๖
- สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓	๒๑๗
- โครงสร้างการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔๓
ส่วนที่ ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔๒
- ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔๓
- วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔๕
- โครงสร้างของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๔๘
- ผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๕๐
- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔	๕๒
- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๔	๕๓

๕๕	ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ (ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔)
๕๗	๓.๑ ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔
๖๑	๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย (๒๙ ต.ค. ๕๓)
๗๓	๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรการลดผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท (๔ พ.ย. ๕๓)
๗๗	๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค (๑๖ พ.ย. ๕๓)
๘๕	๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๖ (๑๘ พ.ย. ๕๓)
๑๐๘	๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความปรองดอง (๓๐ พ.ย. ๕๓)
๑๑๙	๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง (๑๑ ม.ค. ๕๔)
๑๖๒	๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒- ๒๕๖๑) (๒๕ ม.ค. ๕๔)

๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๔ ก.พ. ๕๔)	๑๓๒๓
๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด (๗ มี.ค. ๕๔)	๑๔๘๔
๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศญี่ปุ่น กรณี : วิกฤตภัยธรรมชาติแผ่นดินไหวและสึนามิ (๒๔ มี.ค. ๕๔)	๒๐๐๔
๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) (๒๕ มี.ค. ๕๔)	๒๒๒๐
๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตรโดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย (๓๑ มี.ค. ๕๔)	๒๓๓๗
๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย (๓๑ มี.ค. ๕๔)	๒๕๕๒
๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การบริหารจัดการดาวเทียมไทย (๒๑ เม.ย. ๕๔)	๒๓๓๓
๑๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว (๑๘ พ.ค. ๕๔)	๒๕๘๙
๑๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (๑๗ ส.ค. ๕๔)	๓๑๒
๑๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล (๑๙ ส.ค. ๕๔)	๓๒๒

๓๕๓ ๑๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การศึกษาการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตการเกษตร : กรณีกรีดยางไม่ได้ขนาด (๗ ก.ย. ๕๔)

๓๕๔ ๑๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การพัฒนากีฬามวลชนของประเทศไทย (๒๑ ก.ย. ๕๔)

๓๕๕ ๒๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) (๒๒ ก.ย. ๕๔)

๔๐๓ ๒๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การมุ่งเน้นอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน ด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย (๓๐ ก.ย. ๕๔)

๔๒๖ ๒๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย ดินถล่ม หินถล่ม กรณีศึกษาภาคใต้ (๓๐ ก.ย. ๕๔)

๔๔๒ ๒๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (๓๐ ก.ย. ๕๔)

๔๕๔ ๓.๒ การประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงาน

๔๗๗ ภาคผนวก

๔๗๘ ภาพกิจกรรม (ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔)

เจตนารมณ์ของการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งประกอบด้วย ๑๒ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น ๓๓๖ มาตรา โดย หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ทำให้เกิดองค์กร “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” นั้นหมายถึง แนวนโยบายหลักของรัฐหรือประเทศ (State Policy) ไม่ใช่ แนวนโยบายของรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง (Government Policy) การกำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ก็เพื่อช่วยรักษาไว้ซึ่งความต่อเนื่องกันโดยสม่ำเสมอในการบริหารราชการ คณะรัฐมนตรีจะต้อง กำหนดนโยบายตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแถลงต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการ รวมทั้ง รายงานผลด้วยปีละ ๑ ครั้ง หมวดนี้มีทั้งหมด ๑๙ มาตรา ตั้งแต่มาตรา ๗๑-๘๙ ครอบคลุมประเด็น ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการต่างประเทศ

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นมาตรการหนึ่งในการกำหนดภาระหน้าที่สำคัญของรัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เป็นหลักการหรือกรอบกว้างๆ ที่แตกต่างไปจาก ตัวนโยบายของรัฐบาล คอยกำหนดทิศทางของการกำหนดนโยบายของรัฐบาลว่า นโยบายที่กำหนด ออกมานั้นจะต้องครอบคลุมถึงเรื่องใด แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจะเป็นหลักประกันว่า ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงรัฐบาลไปกี่ชุดแต่แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่กำหนดไว้ยังคงเดิม นโยบายของรัฐบาล แต่ละชุดที่เข้ามาบริหารประเทศจะยังคงอยู่ในกรอบแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ

ดังนั้น การดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ควรยึดหลักพื้นฐานที่จะช่วยสร้างให้เกิดผลดี ต่อประเทศชาติและประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในหมวด ๕ ที่รัฐบาลทุกชุดต้องยึดถือเป็นหลักการพื้นฐานและแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งหาก รัฐบาลดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเป็นสำคัญแล้ว ย่อมจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการดูแลคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานอย่างครบถ้วนทุกด้าน โดยประชาชนจะต้องร่วมกันติดตามดูแล ให้รัฐบาลดำเนินการตามแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐอย่างครบถ้วนทุกด้านด้วย

บทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงมีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง การดำเนินการเพื่อให้ เจตนารมณ์ตามบทบัญญัติเหล่านี้ประสบความสำเร็จ คณะทำงานที่ทำการร่างรัฐธรรมนูญ หรือที่ เรียกว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้บัญญัติมาตราที่ ๘๙ ขึ้นมารองรับการดำเนินงานโดยได้บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้รัฐจัดให้มีสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

โดยก่อนที่จะมีการบัญญัติมาตรา ๘๙ ขึ้นมานั้น ในที่ประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาอย่างกว้างขวาง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑) การจัดตั้งสภาที่ปรึกษา เป็นกลไกใหม่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ เป็นกระบอกที่สะท้อนความคิดเห็นจากภาคประชาชนต่อการกำหนดแผน และการนำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาล ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ (หมวด ๕) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ เพื่อให้หมวด ๕ มีสภาพการบังคับใช้โดยให้มีการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีความเห็นที่ไม่ควรให้มีสภาที่ปรึกษาเนื่องจากจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับบทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอาจจะทำให้เกิดปัญหาสร้างความสับสนต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลได้

๒) สำหรับหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา นั้น ไม่ควรรวมเรื่องการเมืองไปด้วย เนื่องจากจะทำให้สภาที่ปรึกษา เข้ามามีหน้าที่กว้างและเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้ จึงมีความเห็นให้สภาที่ปรึกษา ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เป็นปัญหาเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น ทั้งนี้ การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา จะไม่มีผลในทางกฎหมายที่จะบังคับให้รัฐบาลดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

๓) กรณีการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนดก่อนการประกาศใช้นั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาแผนดังกล่าวดำเนินการโดยกลุ่มเทคนิคแครท (Technocrat) ทำให้ไม่สอดคล้องกับประชาชนโดยรวม แต่อย่างไรก็ตามความเห็นของสภาที่ปรึกษา ต้องไม่มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาแต่อย่างใด แต่ความเห็นนั้นอาจจะมีผลหรือมีน้ำหนักในการเมืองหรือจูงใจให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภานำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้

พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

จากการที่มาตรา ๘๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้มีสภาที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีในยุคนั้น ซึ่งมี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และจะต้องจัดทำกฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็เป็นองค์กรที่ต้องจัดตั้งใหม่ รวมถึงการตราพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา ขึ้นมารองรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญด้วย

*พรรณราย ชันธิกิจ, ๒๕๕๖. บทบาทหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

ในเวลาต่อมา พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ประกาศยุบสภา จึงต้องมีการเลือกตั้งใหม่ และ คณะรัฐมนตรีที่มี นายชวน หลีกภัย ก็ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต่อมา ซึ่งถึงแม้ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลไป ก็ไม่ได้ทำให้การดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ จะหยุดชะงักลงแต่อย่างใด เนื่องจากคณะรัฐมนตรี ชุดดังกล่าวได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ โดยระบุอย่างชัดเจนว่า การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องเร่งดำเนินการเช่นกัน

คณะกรรมการนโยบายและประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) เป็นประธานได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รับผิดชอบตรวจสอบและดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ รัฐบาลได้มอบหมายให้คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒๐ ท่านที่เป็นตัวแทนบุคคลจากกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ อาทิ กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน สถาบันสันติศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย สภานายควม นักกฎหมายมหาชน กลุ่มผู้หญิงกับการเมือง รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต้นแบบขึ้นเพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปแล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

โดยให้สภาที่ปรึกษาฯ เป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โดยการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี สภาที่ปรึกษาฯ จึงไม่ใช่องค์กรเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ซึ่งประชาชนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการของสภาที่ปรึกษาฯ และจะได้รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งผลการพิจารณาและการดำเนินการของรัฐบาลได้

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตรี โพธิ์พิก) ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบนโยบายในการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอนคือ

(๑) กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องสภาที่ปรึกษาฯ โดยตั้งคณะทำงานฯ ร่วมระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิจากในและนอกสำนักงานฯ รวมทั้งศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตเลขาธิการสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญ

(๒) นำแนวคิดไปรับฟังความคิดเห็นจากอดีตสมาชิกสภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการร่างมาตรา ๘๙ ได้แก่ ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขา ตัวแทนอาชีพและกิจกรรม หัวหน้าหน่วยราชการที่จะเกี่ยวข้องกับสภาฯ คณะกรรมการสภาพัฒนาฯ รวมทั้งคณะผู้บริหารของสภาพัฒนาฯ ด้วย

(๓) แต่งตั้ง “คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” โดยมี นายวิษณุ เครืองาม เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่พิจารณากำหนดรูปแบบองค์กรสภาที่ปรึกษาฯ ให้มีบทบาทหน้าที่สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กร การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ และความสัมพันธ์กับรัฐบาล ยกร่างกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกฯ ทราบเป็นระยะ และเมื่อดำเนินการจนแล้วเสร็จให้นำผลงานเสนอเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามคำสั่ง คณะกรรมการและปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๔) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำโครงการรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” โดยมีร่าง พ.ร.บ. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นตัวอย่างรูปแบบขององค์กร เพื่อให้ประชาชนให้ข้อคิดเห็นได้ตามต้องการ

เจตนารมณ์จากภาคประชาชน ที่ได้สังเคราะห์จากโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”^๒ ทำให้ได้ข้อคิดเห็นที่จะนำไปสู่การจัดตั้งองค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สองตอบสนองทบทวนญัตติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จากความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มอย่างกว้างขวาง

ความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับมาจากวิธีการสำรวจ ๓ วิธีการ คือ การขอความคิดเห็น โดยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การประชุมกลุ่มเฉพาะและการสัมภาษณ์ตัวบุคคล และการจัดเวทีถกแถลงในการสัมมนา ซึ่งทั้ง ๓ วิธีการได้ครอบคลุมการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหลัก ๕ กลุ่ม ได้แก่ ภาคประชาชนและสื่อมวลชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ ภาคการเมือง และภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ

โครงการฯ ดังกล่าวได้รับความคิดเห็นอย่างหลากหลายจากประชาชน ๑,๓๐๐ คน ซึ่งประมวลเป็นกลุ่มใหญ่ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นพ้องต้องกัน และกลุ่มที่เห็นแตกต่างกัน สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน คือ ความเห็นส่วนใหญ่ซึ่งหมายถึงส่วนที่มีผู้เห็นด้วยเกินร้อยละ ๕๐ ของผู้ให้ความเห็นทั้งหมดและความเห็นส่วนน้อย ทั้งนี้ สามารถสรุปรวมความเห็นส่วนใหญ่ที่มีต่อประเด็นหลัก ได้ดังนี้

(๑) **เรื่องการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ส่วนใหญ่เห็นควรจัดตั้งโดยเร็วให้เหตุผลว่า เพื่อสนองตอบหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน แต่ในการจัดตั้งควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับการปฏิรูปเศรษฐกิจและระบบราชการ และภาระค่าใช้จ่ายของประเทศด้วย

(๒) **อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** เสนอให้ระบุตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘๙ คือ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ตามที่สภาที่ปรึกษาฯ เห็นสมควร และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ตามที่บัญญัติในกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น นอกจากนั้น ยังเสนอให้มีหน้าที่ตัดสินใจและกำกับให้มีการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัยและกำกับการวิจัย สร้างเครือข่ายและระบบการให้ข้อคิดเห็นจากกลุ่มต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นเวทีสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากประชาชน และเป็นผู้เสนอทางเลือกให้กับรัฐบาล เพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล ทั้งนี้ ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่เสนอให้กำหนดกรอบงานของสภาที่ปรึกษาฯ ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการแทรกแซงทางการเมือง

(๓) **ลักษณะองค์กร องค์ประกอบ และที่มาของสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ และมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า ๑๐๐ คน เพื่อประสิทธิภาพทางการประชุมและการให้คำปรึกษา ในกรณีที่ต้องลดสมาชิกก็ให้ลดสมาชิกกลุ่มพื้นที่เพราะซ้ำซ้อนกับ ส.ส. และ ส.ว. โดยมีที่มาจากความหลากหลายในสายอาชีพและกิจกรรม และ

^๒คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. ๒๕๔๒. ประมวลความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.

สาขาความรู้และภูมิปัญญาซึ่งแต่ละบุคคลเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญา และมาในฐานะตัวแทนของเครือข่าย ไม่ใช่มาด้วยระบบผู้แทนกลุ่ม และน่าจะมาจากกลุ่มอาชีพและกิจกรรม พร้อมด้วยคุณสมบัติด้านสาขาความรู้และภูมิปัญญา และด้านพื้นที่ไว้ในบุคคลเดียวกัน กล่าวคือ คุณลักษณะของผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษา ของแต่ละกลุ่มอาชีพและกิจกรรม จะต้องเป็นบุคคลผู้มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญาเกี่ยวกับกลุ่มนั้นๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ด้วยความเป็นตัวแทนกลุ่มในระดับประเทศ ซึ่งหมายความว่า เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้นๆ โดยครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศด้วย สำหรับการได้มาของสมาชิกสภาที่ปรึกษา นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมาจากการคัดเลือกโดยองค์กรประชาชน และเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติได้กำหนดให้มี “ข้าราชการ” เป็นกรรมการคัดเลือกมากเกินไป และกำหนดวิธีการได้มาที่ตายตัวจนไม่สนองตอบต่อสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงในระยะยาว

(๔) การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรเป็นองค์กรอิสระ ที่ทำงานเป็นแนวราบ เป็นองค์กรที่ดำเนินการบริหารการมีส่วนร่วมในลักษณะการสร้างและ เชื่อมโยงเครือข่ายของภาคส่วนต่างๆ มีการดำเนินงานโปร่งใสผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนรับทราบ ในส่วนของสำนักงานเลขานุการควรตั้งอย่างถาวร และระบุนหน้าที่และการดำเนินงานไว้ในกฎหมาย อย่างชัดเจน โดยเสนอ ๒ ทางเลือก คือ ๑) ปรับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการสภาที่ปรึกษา เต็มรูปแบบ และให้ดำเนินการ ๒ บทบาท คือ เป็นทั้งสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อ ประหยัดงบประมาณและเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน หรือ ๒) จัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติใหม่ เพื่อความเป็นอิสระอย่างเต็มรูปแบบ โดยระยะแรกให้อยู่ใน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามข้อเสนอในร่างพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๕) ความคิดเห็นอื่นๆ คือ ควรสร้างระบบการเข้าเป็นสมาชิกโดยยึดหลักการทำงานเพื่อ รับใช้ชาติ และไม่คำนึงถึงผลตอบแทนเป็นแรงจูงใจ

ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นทุกประการได้ประมวผลเป็นความคิดเห็นเรื่องสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาเข้าสู่ขั้นตอนการจัดทำพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษา และนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาด้วย

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของรัฐบาล เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม - ๑ มีนาคม ๒๕๕๓ รัฐบาลได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ๑) คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี นายพิชัย รัตกุล เป็นประธาน มีมติเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ๒) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ๓) คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๓ ๔) คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๓

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดย วาระที่ ๑ สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓ วาระที่ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ โดยมีนายสาวิตรี โพธิ์วิหค เป็นประธาน นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์

เป็นกรรมาธิการและเลขานุการของคณะกรรมาธิการ และวาระที่ ๓ มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม - ๑๖ กันยายน ๒๕๔๓ โดยวาระที่ ๑ วุฒิสภารับหลักการพร้อมข้อสังเกตจากวุฒิสภา วาระที่ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ โดยมี นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง เป็นประธาน นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ เป็นกรรมาธิการและเลขานุการของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และวาระที่ ๓ มีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ

หลังจากนั้น สภาผู้แทนราษฎรได้ทำการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่วุฒิสภาได้แก้ไขแล้ว และมีมติเห็นชอบ และนายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระวินิจฉัยและทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทำให้พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓ จึงทำให้องค์กร “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ

และต่อมารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิก แม้ว่าสภาที่ปรึกษาฯ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้วก็ตาม เนื่องจากสภาที่ปรึกษาฯ ได้มีพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ รองรับอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น สภาที่ปรึกษาฯ จึงยังคงทำหน้าที่ต่อไป

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ ได้กำหนดให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความว่า

“สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ทั้งนี้บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดองค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกำหนดให้มีหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานของหน่วยธุรการ”

*รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) วันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

๑

ส่วนที่ ๑

สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

องค์ประกอบของสภาที่ปรึกษาฯ

สภาที่ปรึกษาฯ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๙๙ คน ซึ่งได้รับเลือกจากบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่ม ในภาคเศรษฐกิจ และกลุ่มในภาคสังคม ฐานทรัพยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบด้วย

๑. กลุ่มในภาคเศรษฐกิจ มีจำนวน ๕๐ คน จากภาคการผลิตหลักของประเทศ ได้แก่

๑. การผลิตด้านการเกษตร	จำนวน ๑๖ คน
๒. การผลิตด้านการอุตสาหกรรม	จำนวน ๑๗ คน
๓. การผลิตด้านการบริการ	จำนวน ๑๗ คน

๒. กลุ่มในภาคสังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน ๔๙ คน ได้แก่

กลุ่มในภาคสังคม จำนวน ๑๙ คน

การพัฒนาชุมชน	๒ คน
การสาธารณสุข	๒ คน
การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา	๔ คน
การพัฒนาและสงเคราะห์คนพิการ	๒ คน
การพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ	๔ คน
การพัฒนาแรงงาน	๔ คน
การคุ้มครองผู้บริโภค	๑ คน

กลุ่มในภาคฐานทรัพยากร จำนวน ๑๖ คน

ฐานทรัพยากร เช่น ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ ทะเล อากาศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ	๑๐ คน
พัฒนาระบบการเกษตร	๔ คน
พัฒนาระบบการอุตสาหกรรม	๑ คน
พัฒนาระบบการบริการ	๑ คน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๔ คน

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

สภาที่ปรึกษาฯ มีขั้นตอนและวิธีการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มองค์กรที่มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งจะต้องอยู่ในกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ สังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่องค์กรเหล่านี้จะต้องมีการจัดองค์กรที่เข้มแข็ง มีความชัดเจนในเรื่องวัตถุประสงค์ กฎระเบียบในการบริหารงาน การบริหารและดำเนินกิจการที่ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นองค์กรนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ตาม ดังนั้นกระบวนการสรรหาฯ จึงมีขั้นตอนที่ซับซ้อน และมีกระบวนการที่ต้องบริหารจัดการโดยละเอียดรอบคอบและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ทั้งนี้ องค์กรที่มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ประกอบด้วย องค์กรที่เป็นนิติบุคคล และองค์กรอื่นๆ ที่มีกฎหมายรองรับให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล รวมทั้งองค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคลด้วย

หลักสำคัญของการดำเนินการสรรหาสมาชิกฯ มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การมีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๖ คณะ ตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ กำหนด

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

กระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ตามมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ มีการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

๑. การได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกฯ และคณะอนุกรรมการ ๖ คณะ

ตามพระราชบัญญัติกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาฯ มีจำนวน ๒๑ คน โดยให้ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธานโดยตำแหน่ง และให้เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเลขานุการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑.๑ กรรมการซึ่งมาจากการเลือกกันเองและผู้แทนของสถาบัน ดังนี้

(๑) ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงซึ่งเลือกกันเองให้เหลือจำนวน ๔ คน

(๒) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งเลือกกันเองให้เหลือจำนวน ๓ คน และอธิการบดีของสถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุกแห่งเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

(๓) ผู้แทนสถาบันภาคการผลิต จำนวน ๔ คน ประกอบด้วยผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑ คน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ๑ คน ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย ๑ คน และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ๑ คน

(๔) ผู้แทนสหภาพแรงงานซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

(๕) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน จำนวน ๔ คน จากองค์กรที่มีวัตถุประสงค์หลัก ๔ ด้าน ดังนี้

(๕.๑) ด้านการพัฒนาชุมชนชนบท การพัฒนาชุมชนเมือง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการเกษตรทางเลือก หรือการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๕.๒) ด้านการพัฒนารูปแบบชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ติดเชื้อ เอชไอวีหรือผู้ป่วย

(๕.๓) ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิทธิของผู้บริโภค การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือการพัฒนาแรงงาน

(๕.๔) ด้านการสาธารณสุข การศึกษา หรือศิลปวัฒนธรรม

(๖) ผู้แทนสื่อมวลชน จำนวน ๓ คน ซึ่งมาจากกิจการ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านหนังสือพิมพ์ ด้านวิทยุกระจายเสียง และด้านวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเลือกกันเองกิจการละ ๑ คน

ทั้งนี้ องค์กรภาคเอกชนตามข้อ (๕) และองค์กรสื่อมวลชนตามข้อ (๖) ต้องเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ก่อนครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ถ้าองค์กรใดมีวัตถุประสงค์หลักหลายด้านให้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

ส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ คือ ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกและแต่งตั้งคณะกรรมการ ๖ คณะ ตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ กำหนด

๑.๒ คณะอนุกรรมการ จำนวน ๖ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการเกษตร คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการอุตสาหกรรม คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการบริการ คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคสังคม คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร และคณะอนุกรรมการกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทำหน้าที่เสนอรายชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ โดยแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการ ๑๒ คน ซึ่งแต่งตั้งจาก บุคคลที่เป็นผู้ดำเนินการ หรือมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับด้านนั้นๆ ที่มาจาก ภาคราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันภาคการผลิต สหภาพแรงงาน องค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และสื่อมวลชนกลุ่มละเท่าๆ กัน

๒. ขั้นตอนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๔๔ คน

เมื่อคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ และคณะอนุกรรมการได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหาสมาชิก และวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกแล้ว การสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญต่อไป ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ สืบหาข้อมูลและจัดทำบัญชีรายชื่อองค์กรทั้งที่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นนิติบุคคลทุกจังหวัดทั่วประเทศ

ขั้นตอนที่ ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้องค์กรต่างๆ สมัครเป็นองค์กร ผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

ขั้นตอนที่ ๓ องค์กรต่างๆ ยื่นใบสมัครเพื่อให้มีสิทธิเสนอรายชื่อบุคคลเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ พร้อมเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งสมัครใจของกลุ่มนั้นๆ รวมทั้งเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะอนุกรรมการกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนด ทั้งนี้ การเสนอรายชื่อบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ สังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ และต้องคำนึงถึงการกระจายบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนไปตามภาค อาชีพ เพศ และขนาดของกิจการ

ขั้นตอนที่ ๔ คณะอนุกรรมการฯ แต่ละคณะจะพิจารณาเสนอรายชื่อองค์กรที่มีคุณสมบัติและมีกิจกรรมที่เหมาะสมให้เป็นองค์กรผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อองค์กรผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ต่อสาธารณชน

ขั้นตอนที่ ๕ คณะอนุกรรมการแต่ละคณะจะคัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอรายชื่อให้เหลือตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนด แต่ไม่น้อยกว่า ๓ เท่าของจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีได้ตามที่กำหนดสำหรับกลุ่มนั้นๆ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิคัดเลือกกันเองต่อสาธารณชน

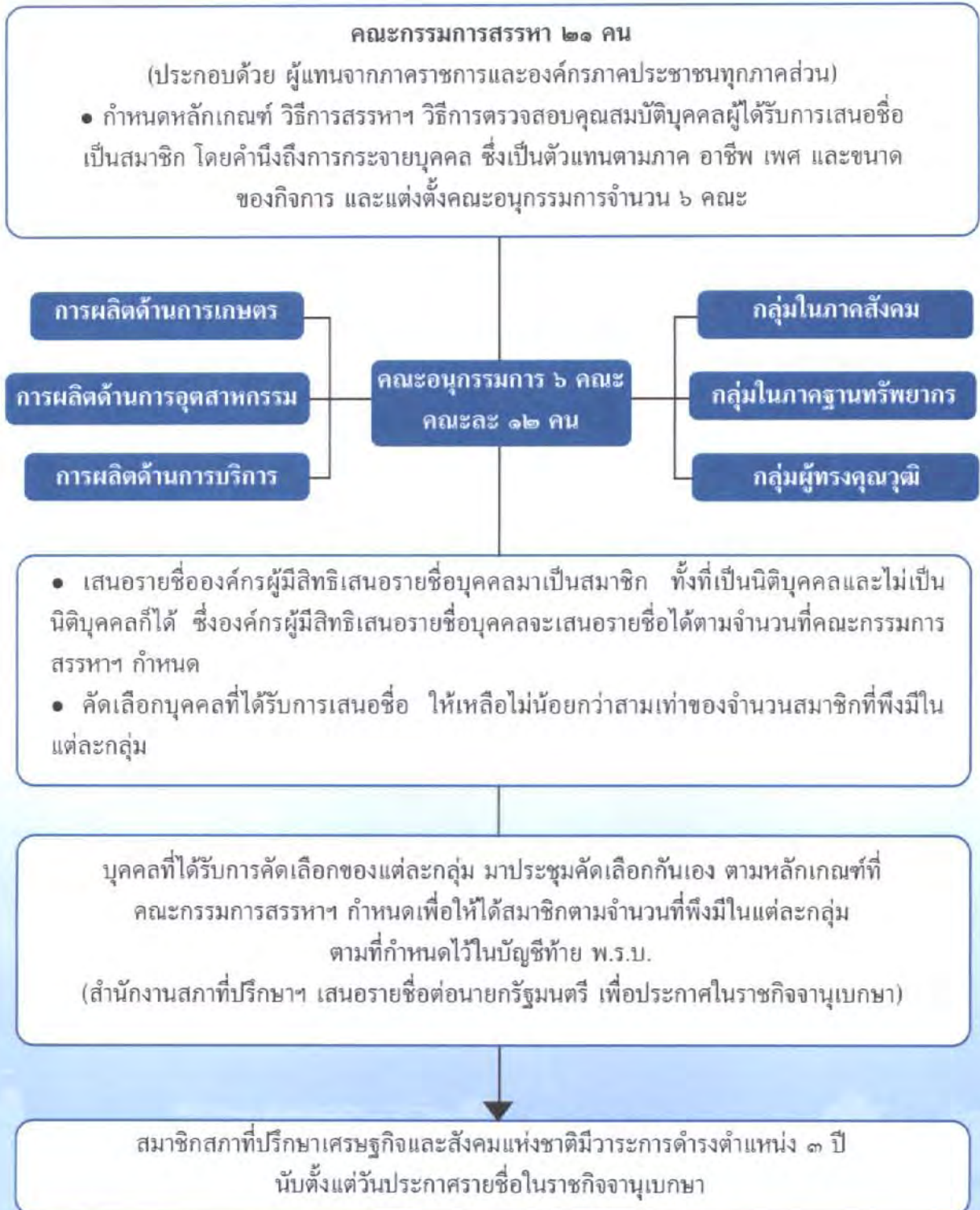
ขั้นตอนที่ ๖ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะอนุกรรมการของแต่ละกลุ่มจะประชุมเพื่อทำการคัดเลือกกันเองเพื่อให้ได้บุคคลผู้ที่จะเป็นสมาชิกตามจำนวนที่จะพึงมีได้สำหรับกลุ่มนั้นๆ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ และให้บุคคลผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงไป ๑๐ คนแรกของแต่ละกลุ่มนั้นๆ เป็นผู้ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละกลุ่มนั้นๆ

ขั้นตอนที่ ๗ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เสนอรายชื่อสมาชิกที่ได้รับการสรรหาต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษาตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ กำหนดไว้ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๙๙ คน ต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ การคัดเลือกสมาชิกจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก (สำหรับในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติฯ มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓) สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๙๙ คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษาและอาจได้รับเลือกใหม่ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระ

กระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ

ตามบทบัญญัติมาตรา ๘๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ไว้ดังนี้

๑. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

๑.๑ พิจารณาให้คำปรึกษาเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่คณะรัฐมนตรีขอคำปรึกษา

๑.๒ พิจารณาศึกษาเรื่องที่เห็นว่าสมควรกำหนดเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อจัดทำรายงานเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

๑.๓ พิจารณาศึกษาเพื่อจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อเผยแพร่ เป็นการทั่วไป

๒. ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนดก่อนพิจารณาประกาศใช้

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ บัญญัติให้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรอบการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ

๑. การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

การประชุมสภาครั้งแรก ให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๙๙ คนเลือกกันเอง เป็นประธานสภา ๑ คน และรองประธานสภา ๒ คน คือ รองประธานสภา คนที่ ๑ และรองประธานสภา คนที่ ๒

๑.๑ อำนาจหน้าที่ของประธานสภา

• ดำเนินการประชุมและมีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ตามความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ในการ ประชุม

- ควบคุมและดำเนินกิจการของสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับและมติของสภา
- เป็นผู้แทนสภาในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก
- อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มกฏหมายบัญญัติไว้

๑.๒ อำนาจหน้าที่ของรองประธานสภา

• รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

๒. การเปิดประชุมสภาที่ปรึกษาฯ

การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ต้องจัดให้มีขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ในกรณีต่อไปนี้

๒.๑ คณะรัฐมนตรีขอให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาให้คำปรึกษาในปัญหาที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

๒.๒ สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาเห็นสมควรให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาหรือกรณีที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนรวม

๒.๓ เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาฯ รวมถึงแผนอื่นที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรขอความเห็นจากสภาที่ปรึกษาฯ ด้วย

๒.๔ เพื่อดำเนินกิจการภายในของสภาที่ปรึกษาฯ

๒.๕ สมาชิกเข้าชื่อกันตั้งแต่ ๒๕ คนขึ้นไปร้องขอให้เปิดประชุม

๓. การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ

๓.๑ การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ต้องกระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะขอให้ประชุมเป็นการลับ หรือสมาชิกร้องขอตามข้อบังคับ (มาตรา ๒๖ สภาที่ปรึกษาฯ มีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมและข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ หน้าที่)

๓.๒ การประชุมสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

๓.๓ ประธานสภาเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานสภาไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภา คนที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้ารองประธานสภา คนที่ ๑ ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภา คนที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่แทน

๓.๔ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๔. การเชิญบุคคลภายนอกมาให้ข้อมูล

๔.๑ สภาที่ปรึกษาฯ และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้งอาจเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

๔.๒ ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือแก่สภาที่ปรึกษาฯ และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง

๔.๓ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้บุคคลใดเข้าร่วมรับฟังการประชุมหรือชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ได้ ยกเว้นการประชุมลับผู้ที่เข้าร่วมรับฟังการประชุมหรือชี้แจงแสดงความคิดเห็น ได้ ต้องได้รับอนุญาตจากประธานที่ประชุมก่อน

๕. หน่วยงานการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และมีฐานะเป็นกรมอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ดังนี้

๕.๑ ดำเนินการศึกษา และวิเคราะห์เรื่องที่จะต้องเสนอให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณา

๕.๒ รับผิดชอบในงานธุรการของสภาที่ปรึกษาฯ

๕.๓ จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

๕.๔ เป็นหน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาที่ปรึกษาฯ

๕.๕ ดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

๕.๖ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่สภาที่ปรึกษาฯ มอบหมาย

โดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ เป็นผู้ควบคุมดูแลทั่วไปในกิจการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาที่ปรึกษาฯ

สมาชิกลูกาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
ชุดที่ ๓

ผู้บริหาร

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายโอกาส เตพลกุล
ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายสมควร รวีรัช
รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๑

นางกรณิ สันตุพพงษ์
รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒

สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ปัจจุบัน)

กลุ่มภาคเศรษฐกิจ กลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

นายอุทัย สอนหลักทรัพย์

นายทรงศักดิ์ ประจงจิต

นายสไกร พิมพ์บึง

นายวรเทพ วงศาสุทธิกุล

นายสานิตย์ โชติธรรณารัง

นายณัฐชู่คณิศ นัชชาธิติพิทักษ์

นายสมยศ ภีราญคำ

นายวิรัตน์ เอี่ยมเอื้อยุทธ

นายสุพจน์ พลบุตร

นางสาวนัทธทัย ทวีอุทธีกุล

นายวิชัย ทิตตภักดิ์

นายวิธี สุพิทักษ์

นายอภิสิทธิ์ จันอรรณู

นายแสงชัย วสุนธรา

นายสกลวัฒน์ ศิวัตราบุญยกานต์

นายนิศย์ อางสาลี

กลุ่มการผลิตด้านการอุตสาหกรรม

นายวรพงษ์ ชอบชื่น

นายอากรณ์ สังข์วัฒนะ

นายทวี เตชะธีราวัฒน์

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา

นายสำเภา วงศ์ทองเหลื่อ

นายชาลิต นิมละอ

นายชิต เจริญศิริ

นายชิน ชินเศรษฐวงศ์

นายภาสุร ตรงจิตเกษม

นายสมพงศ์ นครศรี

นายสันติ วิลาสศักดานนท์

นายทวี ปิยะพัฒนา

นายสมศักดิ์ ถนอมวารสิน

นายอภิระ ตีระรัตน์

นายสมมาตร ชุนเศรษฐ

นายทวีกิจ จตุรเจริญคุณ

นายธนิต โสรัตน์

กลุ่มการผลิตด้านบริการ

นายปณิธิ ตั้งผาคติ

นางโยอนงค์ ทิมสุวรรณ

นายนิมิตร สัมพันธ์รักษ์

นายธนา ไชยประสิทธิ์

นางกรณี สีนุตพงษ์

นางดารณี วัฒนเวคิน

นายสุทธินันท์ จันตระ

นายรุจีพงษ์ วูปคันโร

นางกัลยาณี ธรรมจารีย์

นายพงษ์ศักดิ์ อัสสกุล

นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์

นายชัยพิทักษ์ อึ้งสินคำตระกูล

นายบุญยสิทธิ์ กาญจนวงศ์ชัย

นายชวัลลภ ศรีวีระวัฒน์

นายวันชัย วัฒนธาดากุล

นางพ้องพรรณ จงยศยิ่ง

นายโอกาส เตพละกุล

กลุ่มภาคสังคม

กลุ่มการพัฒนาชุมชน

นายไพโรจน์ สุวรรณจันทร์ดี

นายเพชร นางาม

กลุ่มการสาธารณสุข

นางสาวจิราพร ลิ้มปานานนท์

นายอนันต์ เมืองมูลไชย

กลุ่มการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

นายสมพร เทพสิทธา

นายวรเดช อมรรตพิพัฒน์

นางสาวปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง

นางสาวสิริกัญญา อินทรประเสริฐ

กลุ่มการพัฒนาและส่งเสริมคนพิการ

นายต๋องกiet เสลานนท์

ร้อยเอก ชาญ สุปินะ

กลุ่มการพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ

นางเดือนใจ บุรพรัตน์

นายสมาน โอภาสงศ์

นางสุทธิณี เมธีประภา *

นายอรัญ จิตตะเสนो **

- * นางสุทธิณี เมธีประภา ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔
แทน นายจเด็จ อินสว่าง ที่ลาออก
- ** นายอรัญ จิตตะเสนอ ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔
แทน นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง ที่ลาออก

กลุ่มการพัฒนาแรงงาน

นายชินโชติ แสงสังข์

นายชาญยุทธ์ เจนธัญญารักษ์

นายอนุวัฒน์ รุฒชัย

นายอรุณ นาลศรี

กลุ่มการคุ้มครองผู้บริโภค

นายวิทยา กุลสมบูรณ์

กลุ่มภาคฐานทรัพยากร

กลุ่มฐานทรัพยากร

นายสวาท สุทธิอาการ

นางอรพิน จำปานนคร

นายนิวัตร ตันตยานุสรณ์

นายบุญสง ไข่เกษ

นายกำพล หาญทวีงศา

นางสาวภัทรภร สิงห์ครา

นางสาวสุวรรณา เจือจาน

นางสาวเกศสุดา ธรรมสาร

นางสาวพนิดา สอนหลักทรัพย์

นางโชติกา สังแก้ว

กลุ่มการพัฒนาระบบการเกษตร

นายภราดร นุชิตศิริภัทรา

นายธนัช ประกายบุษราคัม

นายสุภชัย วัฒนสโรช

นายจาร์วัฒน์ กิตติวัฒนะโชค

กลุ่มการพัฒนาระบบการอุตสาหกรรม

นายมังกร ธนสารศิลป์

กลุ่มการพัฒนาระบบบริการ

นายพนัชชา กัทธรวินิช

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

นายวรพล โสคติยานุรักษ์

นายมานิจ สุขสมจิตร

นายบุญยงค์ เวชเมธีศรี

นายสมควร รวีรัช

นายสุปรีย์ วงศ์ดีพร้อม

นายจำเนียร จวงตระกูล

นางสาวแดงอ่อน มั่นใจตน

นายเนาวรุจน์ ปานเมทธิ

นายประทีป ตั้งมิตรธรรม

นายสุธรรม เจริญพรวัฒนา

นายชวลิต อาคมธน

นายสมประสงค์ บุญยะชัย

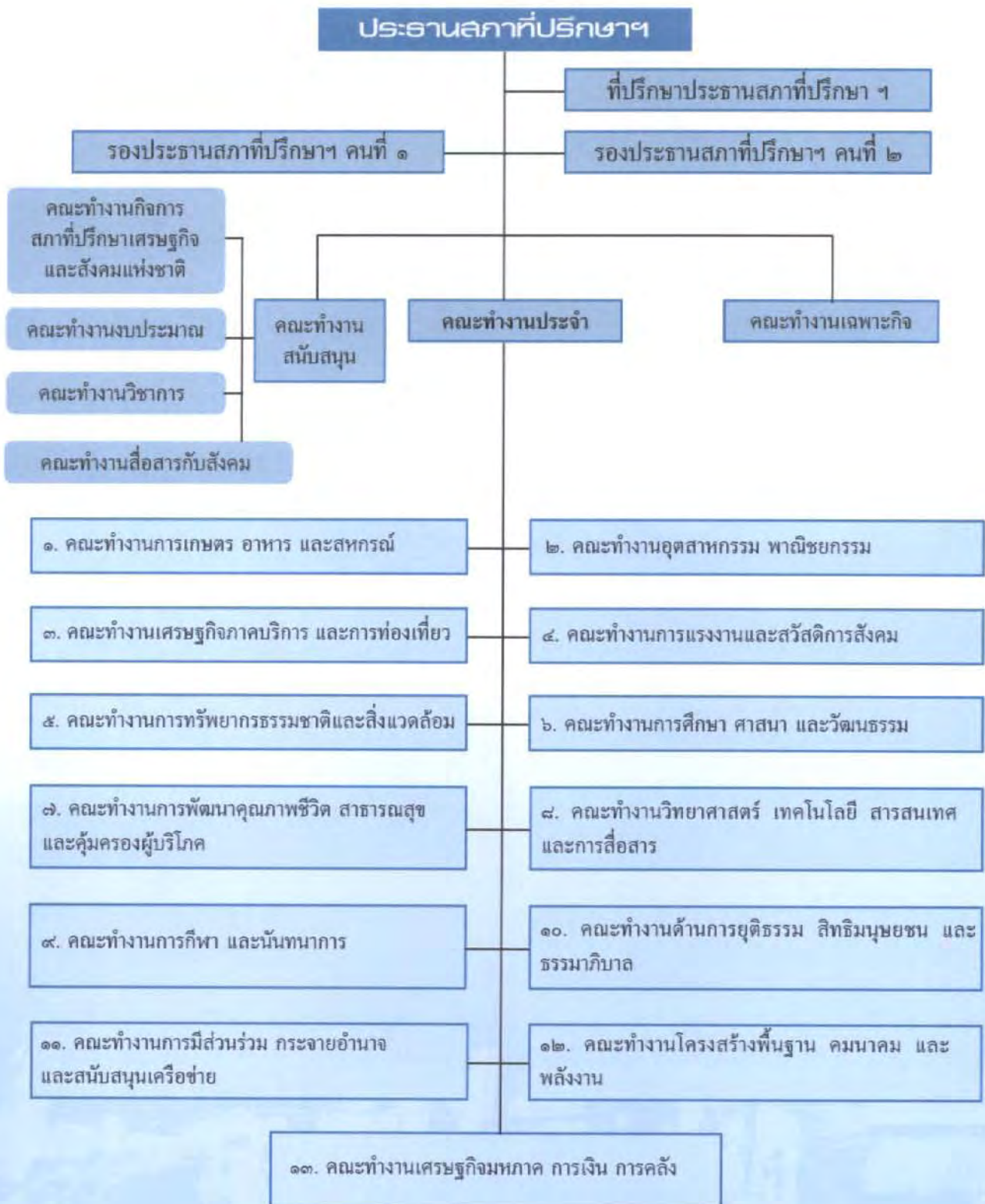
นายสุพจน์ พุฒิชานานนท์

นางอัมพร จิตรานุเคราะห์

โครงสร้างการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒๓

ส่วนที่ ๒

สำนักงานสภาพัฒนาการศษษาและ
สัฒนภาพและสัฒนภาพแห่งชาติ

ส่วนที่ ๒

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ

พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ ตามมาตรา ๒๗ กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ดังนี้

- (๑) สืบค้น ศึกษา และวิเคราะห์เรื่องที่จะต้องเสนอให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณา
- (๒) รับผิดชอบในงานธุรการของสภาที่ปรึกษาฯ
- (๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

- (๔) เป็นหน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาที่ปรึกษาฯ
- (๕) ดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่สภาที่ปรึกษาฯ มอบหมาย

โดยในบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเมื่อครบสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นหน่วยงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในระยะเริ่มแรก สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ มีการบริหารงานอยู่ภายในโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นการเฉพาะ และได้มีการเตรียมความพร้อมทั้งเตรียมการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือในการดำเนินงานอย่างเป็นกลางของสภาที่ปรึกษาฯ การออกแบบองค์กรสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่ามีความหลากหลายซับซ้อน เพราะมีทั้งผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่สภาที่ปรึกษาฯ จะต้องติดต่อประสานและดำเนินงานร่วมกันด้วยอย่างไม่สามารถหยุคนิ่งอยู่กับที่ได้ โดยองค์กรเหล่านี้จะมีการปรับเปลี่ยนตัวเองตลอดเวลา ทำให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงต้องเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้านระดับสูง สามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วนี้ได้ ดังนั้น สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้จัดโครงสร้างภายในของสำนักงานและมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการกิจและสอดคล้องตาม มาตรา ๒๗ รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งแรก เป็นการกำหนดโครงสร้างภายในพร้อมบทบาทหน้าที่ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มภารกิจนโยบายสาธารณะ กลุ่มภารกิจเครือข่ายและการสื่อสาร กลุ่มภารกิจอำนวยความสะดวก และกลุ่มภารกิจอำนวยความสะดวกกลางและสารสนเทศ

ครั้งที่สอง ในปี ๒๕๕๕ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น โดยแบ่งเป็น ๗ สำนัก ๑ กลุ่มงาน และ ๑ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักอำนวยความสะดวก สำนักนโยบายสาธารณะ ๑ (ด้านเศรษฐกิจ) สำนักนโยบายสาธารณะ ๒ (ด้านสังคม) สำนักบริหารประชุม สำนักบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์และห้องสมุด สำนักประสานเครือข่ายภาคประชาชน กลุ่มงานสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ และหน่วยตรวจสอบภายใน

ครั้งที่สาม ในปี ๒๕๕๘ จากที่สำนักงานฯ ดำเนินการรองรับภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๑ มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ สภาที่ปรึกษาฯ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของสำนักงานฯ โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับข้อศึกษาวิจัยของโครงการจัดทำโครงสร้างสำนักงานฯ ระบบงาน พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย และระเบียบของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษา และความเห็นของสำนักงานฯ ที่ได้จากการระดมความเห็นจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับ คือเห็นว่าสำนักงานฯ ควรปรับปรุงโครงสร้างให้สามารถรองรับภารกิจได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ๔ สำนัก ดังนี้

๑. สำนักบริหารกลาง รับผิดชอบภารกิจด้านการบริหารจัดการสำนักงานฯ
๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบภารกิจด้านการสนับสนุนกิจการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. สำนักวิชาการ รับผิดชอบภารกิจด้านวิชาการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ

การปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานฯ ครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างที่ค่อนข้างชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ทำให้มีความพร้อมจัดการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตอบสนองการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง และเป็นพื้นฐานในการจัดโครงสร้างในระยะต่อมามากยิ่งขึ้น

ต่อมา พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยในการปฏิบัติราชการและบริหารจัดการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมชาตินั้น ให้ได้รับงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ อย่างพอเพียง มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูประบบราชการใหม่ และให้สามารถออกระเบียบปฏิบัติราชการเป็นของหน่วยงานได้ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ โดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนด สำนักงานฯ จึงดำเนินการจัดทำร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบให้โครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ แบ่งเป็น ๔ สำนัก และ ๑ หน่วย ได้แก่ สำนักบริหารกลาง สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักวิชาการ สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย และหน่วยตรวจสอบภายใน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๑ และข้อศึกษาวิจัยของที่ปรึกษาโครงการจัดทำโครงสร้างสำนักงานระบบงาน พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย และระเบียบของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังกล่าว

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสำนักบริหารการคลังและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งยุทธศาสตร์ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบันตามรายละเอียดดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานชั้นนำในการสนับสนุนงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒. พันธกิจ (Mission)

พันธกิจที่ ๑ : สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พันธกิจที่ ๒ : สร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งพัฒนาระบบการดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และมีความโปร่งใส

พันธกิจที่ ๓ : พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ระบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการบริหารงบประมาณ และการสื่อสารมวลชนของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้มีศักยภาพ สามารถรองรับภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พันธกิจที่ ๔ : เป็นหน่วยงานทางวิชาการในการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : พัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของสำนักงานฯ ให้การจัดทำร่างข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษาของสภาที่ปรึกษาฯ ที่นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา มีคุณภาพ ทันเหตุการณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาฯ และพัฒนาระบบการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ให้เป็นธรรมและโปร่งใส

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : พัฒนาระบบบริหารจัดการของสำนักงานฯ เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาสมรรถนะของสำนักงานฯ ในด้านวิชาการและเสริมสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นมืออาชีพเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาฯ

การวัดโคจรแล้วและอัตรากำลับ

บอบสำนักกานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้าง

การจัดโครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ สำนัก ๑ หน่วย โดยกำหนดหน้าที่ ดังนี้

๑. สำนักบริหารกลาง
๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. สำนักวิชาการ
๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย

๑. สำนักบริหารกลาง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของสำนักงานและราชการที่มิได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณของสำนักงาน งานบริหารทั่วไป รวมทั้งงานช่วยอำนวยความสะดวกของสำนักงาน

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และการรักษาความปลอดภัยของสำนักงาน

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงาน การบริหารงานบุคคล การพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสำนักงาน

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และรองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(จ) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการ ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและของสำนักงาน

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริการสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ช) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญางานคดีปกครองและงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ข) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการด้านต่างๆ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้ง

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม และกลั่นกรองข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้ง

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๓. สำนักวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์จัดทำแผนงาน โครงการ รวมทั้งแผนปฏิบัติการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ข) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกิดจากการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ค) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

(ง) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านวิชาการเพื่อใช้ในกิจการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และของสำนักงาน

(จ) พัฒนาและบริหารจัดการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบงานห้องสมุด

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดวางระบบ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลขององค์กรกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาคฐานทรัพยากร

(ข) ประสานและเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานขององค์กร

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อสะท้อนประเด็นปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากองค์กรเครือข่ายของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ง) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการในการดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑) หน่วยตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน โดยรับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงาน

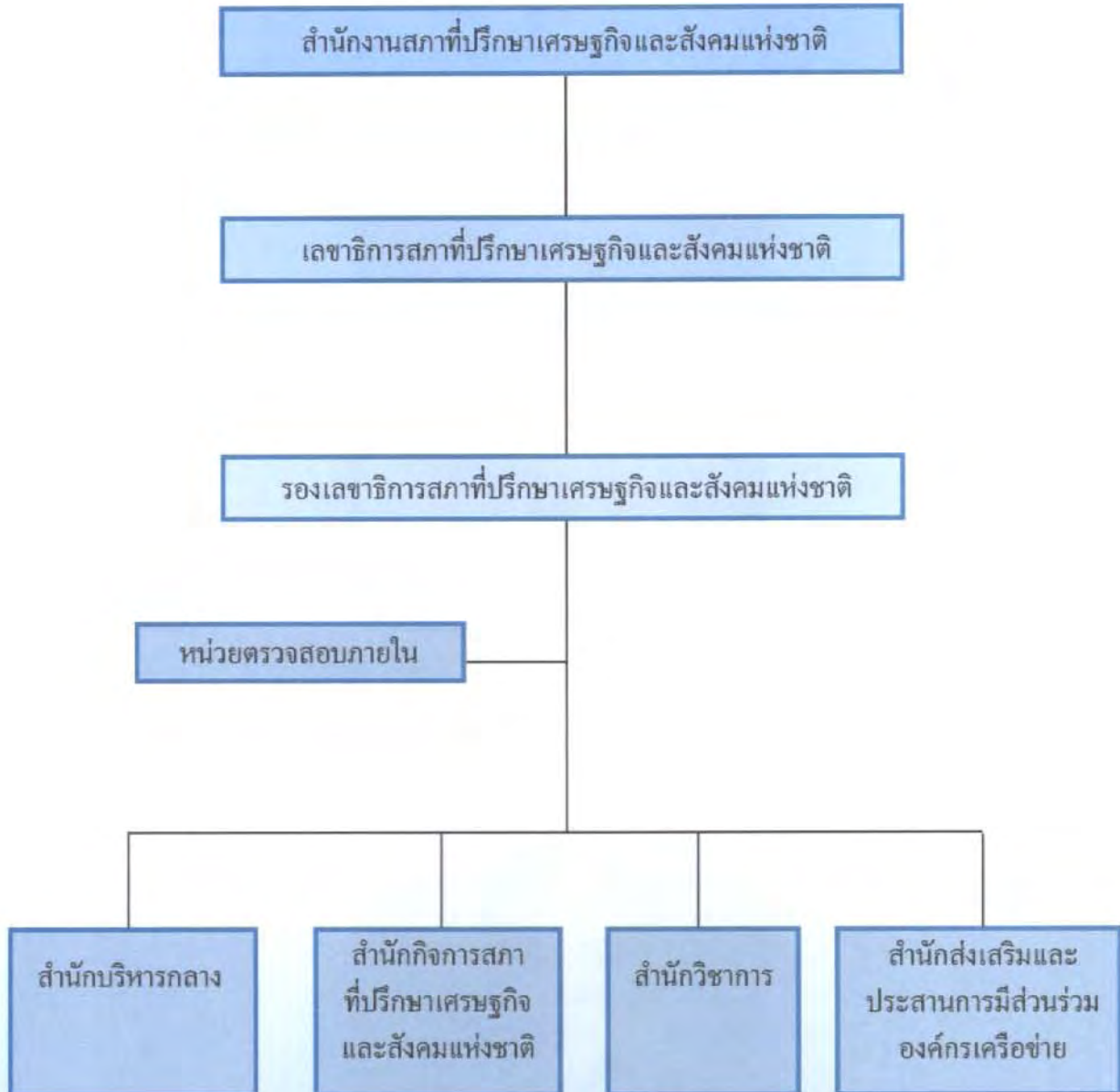
(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อัตรากำลัง

ปัจจุบันสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับอนุมัติอัตรากำลังซึ่งเป็นข้าราชการจาก สำนักงาน ก.พ. จำนวน ๘๕ อัตรา พนักงานราชการ จำนวน ๘๕ อัตรา และได้ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการแล้ว จำนวน ๘๐ อัตรา และพนักงานราชการ จำนวน ๘๒ อัตรา

โครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙)

ผู้บริหาร

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายวิชิตทอบ โอภาสศิริวิทย์
เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายกฤษณ์สัมพันธ์ เมนะสุต
รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางลาวศิรัญญา บุณจ่ารุญ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

นางพรทิพย์ โรจน์ธำรงค์
ผู้อำนวยการสำนักกิจการสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางจรัสโฉม วีระพรวนิชย์กุล
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายอนันต์ เจลิมชัย
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสาน
การมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับงบประมาณประจำปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๘๙,๕๗๕,๗๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งร้อยแปดสิบล้านเก้าพันห้าแสนเจ็ดหมื่นห้าพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ซึ่งเป็นงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน ดังนี้

รายการ	ได้รับปี ๒๕๕๔
งบประมาณเพื่อการดำเนินงาน	
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
ค่าเบี้ยประชุม	๒๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ	๓๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่ารับรอง	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าจัดสัมมนาประจำปี	๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
งบดำเนินงานคณะทำงาน	๓๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าธรรมเนียมสมาชิกสภาที่ปรึกษาต่างประเทศ	๑๐๒,๐๐๐.๐๐ บาท
รวม	๙๓,๑๐๒,๐๐๐.๐๐ บาท
งบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
เงินเดือนและค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๔๑,๓๔๑,๙๐๐.๐๐ บาท
ค่าเช่าทรัพย์สิน	๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าสาธารณูปโภค	๙,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าวัสดุสำนักงานและค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์	๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าสัมมนาทบทวนยุทธศาสตร์สภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๓	๕,๓๓๗,๕๐๐.๐๐ บาท
ค่าจ้างเหมาบริการ	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าจ้างบุคลากรช่วยปฏิบัติงาน	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายเดินทางไปต่างประเทศ	๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
รวม	๘๒,๑๗๙,๔๐๐.๐๐ บาท

**งบประมาณเพื่อการดำเนินงานของ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**

ค่าเช่าบ้านข้าราชการ	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายการจัดการ	๙๙๑,๒๐๐.๐๐	บาท
รถประจำตำแหน่ง		
ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	๔,๖๗๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	๓,๖๕๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายเดินทางของเจ้าหน้าที่	๔๘๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าประกันสังคม	๖๒๕,๒๐๐.๐๐	บาท
ค่าสัมมนาเครือข่าย	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าครุภัณฑ์	๑,๖๗๗,๙๐๐.๐๐	บาท
รวม	๑๔,๒๙๔,๓๐๐.๐๐	บาท
รวมทั้งสิ้น	๑๘๙,๕๗๕,๗๐๐.๐๐	บาท

ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักงานฯ มีการเบิกจ่ายงบประมาณไปทั้งสิ้น จำนวน ๑๕๐,๘๕๒,๘๖๔.๔๓ บาท (หนึ่งร้อยห้าสิบล้านแปดแสนห้าหมื่นสองพันแปดร้อยหกสิบลบาทสี่สิบลสามสตางค์) เงินกันไว้เบิกเหลือในปี จำนวน ๑๙,๘๑๗,๗๓๘.๖๗ บาท (สิบเก้าล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยสามสิบลบาทหกสิบลเจ็ดสตางค์) จึงมีงบประมาณคงเหลือ จำนวน ๑๘,๙๐๕,๐๙๖.๙๐ บาท (สิบแปดล้านเก้าแสนห้าพันเก้าสิบลบาทหกสิบลเจ็ดสตางค์) รายละเอียดปรากฏตามรายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ตั้งแต่ต้นปีถึงสิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ถึงงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

รายการ	งบประมาณรายจ่าย			เงินประจำงวด				
	เพิ่ม	ลด	คงเหลือ	เพิ่ม	ผูกพัน	กันไว้	เบิก	คงเหลือ
แผนงบประมาณ : ต้นทุน การจัดการของรัฐบาล ศาลและ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ								
งบรายจ่ายอื่นจ่ายในลักษณะ								
๑. งบบุคลากร	๔๑,๓๔๑,๙๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	๓๕,๕๓๕,๖๒๐.๑๑	๕,๘๐๖,๒๗๙.๘๙
๒. งบดำเนินงาน	๑๔๖,๕๕๕,๙๐๐.๐๐	(๙,๕๐๗,๗๕๕.๘๐)	๑๓๗,๐๔๗,๑๔๕.๒๐	-	-	๑๐๕,๓๓๗,๖๗๒.๕๓	๑๒,๖๙๐,๗๖๕.๐๐	๑๒,๖๙๐,๗๖๕.๐๐
๓. งบลงทุน	๑,๖๗๗,๙๐๐.๐๐	-	-	๘๓๗,๐๖๔.๘๐	-	๔๙๙,๐๐๐.๐๐	๑,๙๙๖,๒๖๙.๘๐	๑๖,๖๗๕.๐๐
๔. งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-
๕. งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	๘,๕๗๐,๖๘๐.๐๐	-	-	๘,๕๗๐,๖๘๐.๐๐	๘,๕๗๐,๖๘๐.๐๐
รวม	๑๘๙,๕๖๙,๗๐๐.๐๐	(๙,๕๐๗,๗๕๕.๘๐)	๑๘๐,๐๖๑,๙๔๔.๒๐	๙,๔๐๗,๗๔๔.๘๐	-	๑๑๖,๔๒๖,๓๗๒.๖๓	๑๖,๙๐๒,๖๕๖.๓๓	๑๖,๙๐๒,๖๕๖.๓๓

๓

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔)

๓.๑ ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ (ตุลาคม ๒๕๕๓ - กันยายน ๒๕๕๔)

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาฯ ก่อนพิจารณาประกาศใช้ ทั้งนี้ หน้าที่ดังกล่าวเพื่อเป็นการสนับสนุนให้รัฐดำเนินการได้ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ นี้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๒๓ เรื่อง ประกอบด้วย

๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓)

๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ มาตรการลดผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีศึกษา การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความปรองดอง (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔)

๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔)

๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ที่ต้องหาว่ากระทำความผิด (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศญี่ปุ่น กรณี : วิกฤตภัยธรรมชาติแผ่นดินไหวและสึนามิ (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบริหารจัดการดาวเทียมไทย(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔)

๑๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

๑๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔)

๑๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔)

๑๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การศึกษาการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิต การเกษตร : กรณีกรีดยางไม่ได้ขนาด (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔)

๑๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนากีฬามวลชนของประเทศไทย (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔)

๒๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔)

๒๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมุ่งเน้นอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)

๒๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย ดินถล่ม หินถล่ม กรณีศึกษาภาคใต้ (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)

๒๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดอง แห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการดำเนินการของคณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้พิจารณาเห็นว่าวัฒนธรรมเป็นมรดกที่มีค่าของชาติ เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ ในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ ในปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤติทางวัฒนธรรม หลายประการ เช่น การทอดทิ้งวัฒนธรรมของไทย ไปยึดถือวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสม การขาดวัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสังคม เกิดปัญหาการขัดแย้งและแตกความสามัคคีของคนไทยในชาติ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมและการปฏิรูปประเทศ โดยคณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดำเนินการจัดให้มีการสัมมนารับฟังความเห็น และข้อเสนอแนะจากประชาชนและภาคส่วนต่างๆในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทยโดยใช้มิติของวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่การจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินงาน

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้เข้าเยี่ยมคารวะนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม โดยได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤติด้านวัฒนธรรมและมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่สำคัญในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย

คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในคราวการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำโครงการสัมมนารับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย โดยใช้มิติวัฒนธรรม

วันศุกร์ที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงวัฒนธรรมได้ร่วมกับคณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดให้มีการสัมมนารับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย โดยใช้มิติวัฒนธรรม โดยมีนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษ โดยมีผู้เข้าร่วม

การสัมมนาซึ่งประกอบด้วย สมาชิกและเจ้าหน้าที่ของสภาทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนของหน่วยราชการและองค์การภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้สนใจ และผู้แทนสื่อมวลชน จำนวน ๑๗๐ รูป/คน

คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ พิจารณาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย เพื่อเสนอต่อสภาทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

สภาทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พิจารณาเห็นชอบความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความหมาย ความสำคัญ และปัญหาของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมมีความหมายหลายนัยยะที่แตกต่างกันแล้วแต่มุมมองและแนวความคิด วัฒนธรรมมีหลายระดับ เป็นวัฒนธรรมสากล วัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมของคนกลุ่มต่างๆ ความหมายของวัฒนธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปได้แก่ วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิตของคนในสังคม จำแนกเป็น ๓ ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุ มีการสั่งสมและสืบทอดมาจากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่ง จนกลายเป็นแบบแผนที่สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดพฤติกรรมและผลิตผลทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม วัฒนธรรมแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจ

๓.๑.๑ ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นมรดกที่มีค่าของชาติ และเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยพัฒนาคน สังคมและประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับความสำคัญของวัฒนธรรม ดังนี้ “ผู้ใดรักษาวัฒนธรรม ผู้นั้นรักษาชาติ”

๓.๑.๒ ปัญหาวิกฤติด้านวัฒนธรรม

ในปัจจุบันสังคมไทยต้องประสบปัญหาวิกฤติด้านวัฒนธรรมหลายประการ ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ซึ่งปัญหาวิกฤติด้านวัฒนธรรมในปัจจุบันมีอาทิ วัฒนธรรมทางวัตถุล้ำหน้า วัฒนธรรมทางจิตใจมาก ค่านิยมที่ดีของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ลดน้อยลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเพิ่มมากขึ้น ความเมตตาเอื้ออาทรระหว่างกันลดน้อยลง มีการแตกแยกความสามัคคีระหว่างคนในชาติมีการทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายและทำกันเป็นขบวนการ การขาดระเบียบวินัยของคนในชาติ การลุ่มหลงในอบายมุข โดยเฉพาะการพนัน การปฏิรูปการศึกษา ยังไม่ได้รับความสำเร็จ อิทธิพลของสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ และ การขาดวัฒนธรรมประชาธิปไตย ทำให้ การเมืองและการปกครองของไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง

๓.๑.๓ สาเหตุของปัญหาวิกฤติด้านวัฒนธรรม

ปัญหาวิกฤติด้านวัฒนธรรมมาจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุที่สำคัญมี อาทิ กระแสของโลกาภิวัตน์เป็นกระแสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม อิทธิพลของระบบทุนนิยมซึ่งทำให้ เห็นเงินเป็นใหญ่ ต่างแสวงหาเงินโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและความชอบธรรม อิทธิพลของ วัฒนธรรมต่างประเทศที่ไม่พึงประสงค์ ระบบการศึกษาที่เน้นความเก่งและความฉลาด ไม่เน้นเรื่อง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ประชาชนและเยาวชนเหินห่างจากศาสนา ไม่ประพฤติปฏิบัติตามหลัก ธรรมของศาสนา ประชาชนและเยาวชนขาดความสนใจและความภูมิใจในความเป็นไทย และใน วัฒนธรรมไทย มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ไม่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริมาเป็น วัฒนธรรมขององค์กร เป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต จึงทำให้ขาดความพอดี ความมีเหตุผล การมี ภูมิคุ้มกันที่ดี ขาดการรอบรู้และรอบคอบ ขาดคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต นักการเมืองบางคนขาด วัฒนธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองที่ดี ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐยังไม่ได้ให้การส่งเสริม สนับสนุนอย่างจริงจังในการนำวัฒนธรรมมาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม ในการพัฒนาสังคม ในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ ในการสร้างความปรองดองของชาติ ในการ ปฏิรูปประเทศไทย

๓.๒ วัฒนธรรมที่พึงประสงค์

วัฒนธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตในปัจจุบันมีทั้งวัฒนธรรมที่พึงประสงค์กับวัฒนธรรม ที่ไม่พึงประสงค์ **วัฒนธรรมที่พึงประสงค์**เป็นวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเจริญ ความก้าวหน้า ความมั่นคง เช่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ส่วน**วัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์** เป็นวัฒนธรรมที่ไม่สร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเสื่อม ความเสียหาย ความแตกแยกและแตกร้าง เช่น วัฒนธรรมทุนนิยม วัฒนธรรม การใช้ความรุนแรง วัฒนธรรมเงินไม่มา กาลไม่เป็น ดังนั้นรัฐบาลจึงควรสนับสนุนและส่งเสริมวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคม และเป็นที่ยอมรับของ ประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคม

๓.๓ บทบาทของวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดอง

วัฒนธรรมมีบทบาทที่สำคัญ รัฐบาลได้พยายามสร้างความปรองดองของคนในชาติ เช่น การตั้งคณะกรรมการสมานฉันท์ระดับชาติ แต่พบว่าผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าว ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการไม่นำเอาหลักนิติธรรมมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ในการ

สร้างความปรองดองแห่งชาติ หากนักการเมืองและประชาชนปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ จะสามารถสร้างความปรองดองของชาติได้ วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ที่จะช่วยสร้างความปรองดองแห่งชาติ มี อาทิ

- ๑) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๒) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันศาสนา
- ๓) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ

๓.๔ บทบาทของวัฒนธรรมในการปฏิรูปประเทศไทย

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นเวลากว่า ๗๘ ปี มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกของประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๕๐๓ จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) เป็นระยะเวลากว่า ๕๐ ปี แต่ประเทศไทย ยังประสบปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาการเมืองการปกครองตลอดมา ปัญหาในด้านต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นจนกลายเป็นภาวะวิกฤติที่น่าเป็นห่วง เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้การปฏิรูปประเทศไทย ไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะไม่ได้มีการปฏิรูปที่รากฐาน ดังที่ เหมือนกับการสร้างอาคารถ้ำรากฐานของอาคารไม่มั่นคง อาคารก็ไม่มั่นคง อาจจะพังลงมาเมื่อใดก็ได้ นอกจากนี้ ยังไม่ใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูปประเทศไทย

๓.๔.๑ การปฏิรูปประเทศไทยใน ๓ ด้าน การปฏิรูปประเทศไทยควรเน้นใน ๓ ด้าน ให้สมบูรณ์ คือ ด้านการปฏิรูปเศรษฐกิจ เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ (Creative economy) ด้านการปฏิรูปสังคม เพื่อให้เกิดสังคมสร้างสรรค์ (Creative society) ด้าน การปฏิรูปการเมืองและการปกครอง เพื่อให้เกิดการเมืองและการปกครองที่สร้างสรรค์ (Creative politic)

๓.๔.๒ รากฐานที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในการปฏิรูปทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งควรจะมีการปฏิรูป ทั้ง ๓ ด้าน คือ การปฏิรูปเศรษฐกิจ รากฐานสำคัญของการปฏิรูปเศรษฐกิจ คือ “เศรษฐกิจพอเพียง” ในส่วนการปฏิรูปสังคม รากฐานที่สำคัญของการปฏิรูปสังคม คือ “ศาสนาและการศึกษา” และด้าน การปฏิรูปการเมืองการปกครอง รากฐานที่สำคัญของการปฏิรูปการเมืองและการปกครอง คือ “ธรรมาธิปไตย ธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมประชาธิปไตย”

ดังนั้น รัฐบาลที่บริหารและปกครองประเทศไม่ได้ปฏิบัติตามพระบรมราช-
ปณิธานในพระปฐมบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ไม่ปรากฏมีรัฐบาลใดที่กล้าแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อ
รัฐสภาว่าจะปฏิบัติตามพระบรมราชปณิธานในพระปฐมบรมราชโองการ โดยยึดหลักธรรมหรือ

ธรรมาธิปไตยเป็นแนวทางที่สำคัญในการบริหารประเทศเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชนอย่างแท้จริง การบริหารของรัฐบาลที่ผ่านมามีจุดหลักธรรมาภิบาล ชาติความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใสการตรวจสอบได้ ชาติความรับผิดชอบต่อประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งการปกครองของประเทศไทยนอกจากจะเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ควรจะเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ว่า เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีธรรมาธิปไตยและธรรมาภิบาลเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติมีความสมบูรณ์ และเพื่อให้วัฒนธรรมมีบทบาทในการสร้างความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการดังนี้

๔.๑ โดยที่วัฒนธรรมเป็นมรดกของชาติ เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ ตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัฐบาลควรให้ความสำคัญแก่งานวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มศักยภาพและบทบาทของกระทรวงวัฒนธรรมให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกเห็นคุณค่าและยึดถือวัฒนธรรมในความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ของวิถีชีวิตความเป็นไทย จึงควรจัดงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔.๒ รัฐบาลควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมให้ชัดเจนอย่างน้อยควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑) อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ทั้งวัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมของคนกลุ่มต่างๆ เพื่อให้วัฒนธรรมเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ
- ๒) ปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม
- ๓) ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรม บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ
- ๔) ใช้มิติวัฒนธรรมในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่สงบสุข มีความเมตตา เอื้ออาทรต่อกัน มีความเข้าใจอันดีและความสามัคคีระหว่างกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ๕) ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าอย่างยั่งยืน
- ๖) ใช้มิติทางวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมประชาธิปไตยในการพัฒนาการเมือง การปกครอง รู้จักการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย

๔.๓ รัฐบาลควรส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ควรครอบคลุมวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ดังนี้

- ๑) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ
- ๒) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันศาสนา
- ๓) วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๔) วัฒนธรรมประชาธิปไตย
- ๕) วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิต
- ๖) วัฒนธรรมเกี่ยวกับการทำงาน
- ๗) วัฒนธรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม

๔.๔ รัฐบาลควรใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ วัฒนธรรมที่สำคัญคือ วัฒนธรรมรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมให้นักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน เยาวชนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างแท้จริงและถูกต้อง

๔.๕ รัฐบาลควรรณรงค์ให้นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ ประชาชน และเยาวชน ปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ ที่พระราชทานในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้แก่ เมตตาธรรม สามัคคีธรรม สุจริตธรรม และความเที่ยงธรรม เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ

๔.๖ รัฐบาลควรรณรงค์ให้นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ ประชาชน และเยาวชน ปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ถือเป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการทำงาน วัฒนธรรมในการพัฒนา วัฒนธรรมในการบริหารประเทศ

๔.๗ รัฐบาลควรใช้มิติวัฒนธรรมในการปฏิรูปประเทศไทยทั้ง ๓ ด้าน คือ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจการปฏิรูปด้านสังคม และการปฏิรูปด้านการเมืองการปกครอง

๔.๘ ในการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ควรมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐาน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการพัฒนา และวัฒนธรรมในการบริหารเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

๔.๙ ในการปฏิรูปด้านสังคม ควรมีศาสนาและการศึกษาเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการทำงาน วัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

๔.๑๐ ในการปฏิรูปด้านการเมือง ควรมีธรรมาธิปไตยและธรรมาภิบาลเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

๔.๑๑ รัฐบาลควรแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมศาสนสัมพันธ์แห่งชาติ ประกอบด้วย ผู้แทนขององค์การศาสนาที่สำคัญของ ๕ ศาสนา ได้แก่ พระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนา

พราหมณ์-ฮินดู ศาสนาซิกข์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือ ความเข้าใจอันดี และความสามัคคีระหว่างศาสนาต่างๆ และ ผู้นำถือศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อใช้พลังศาสนาในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ การสร้างความปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย

๔.๑๒ ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญพระชนมพรรษา ครบ ๘๔ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐบาลควรกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นปีแห่งการปฏิบัติธรรม และรักษาวัฒนธรรมไทย เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณธรรม อันประเสริฐผู้ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ เพื่อให้วัฒนธรรมซึ่งเป็นมรดกของชาติ เป็นทุนที่สำคัญของสังคม มีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม ในการพัฒนาสังคม ในการสร้างความปรองดองของชาติและในการปฏิรูปประเทศไทย

ผลการดำเนินการบอบคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว ไปพิจารณาร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำ รายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรี พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. และสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ วร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. โดยที่วัฒนธรรมเป็นมรดกของชาติ เป็นทุน ทางวัฒนธรรมที่สำคัญ การรักษา วัฒนธรรม คือ การรักษาชาติ ตามพระบรม- ราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐบาลควรให้ความสำคัญแก่งานวัฒนธรรม มากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มศักยภาพและบทบาท ของ วร. ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า และยึดถือวัฒนธรรมในความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของวิถีชีวิตความเป็นไทย จึงควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและ เหมาะสมยิ่งขึ้น</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษา</p>
<p>๒. รัฐบาลควรกำหนดวัตถุประสงค์ของ การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมอย่าง ชัดเจน อย่างน้อยควรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้</p> <p>๒.๑ อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ ทั้งวัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมของคนกลุ่ม ต่างๆ เพื่อให้วัฒนธรรมเป็นทุนทางสังคม ที่สำคัญ</p> <p>๒.๒ ปรับปรุงแก้ไขวัฒนธรรมที่ไม่ เหมาะสม</p> <p>๒.๓ ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการ พัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรม บำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และ ประเทศชาติ</p> <p>๒.๔ ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการ พัฒนาสังคม ให้เป็นสังคมที่สงบสุข มี</p>	<p>เห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของสภา ที่ปรึกษา แต่มีข้อเสนอแนะของ มท. เรื่อง การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอน เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดแทรก เข้าไปในโรงเรียนที่อยู่ภายในชุมชนนั้นๆ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่เด็กและ เยาวชนในท้องถิ่น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ วร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน มีความเข้าใจอันดีและความสามัคคีระหว่างกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข</p> <p>๒.๕ ใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าอย่างยั่งยืน</p> <p>๒.๖ ใช้มิติทางวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ในการพัฒนาการเมือง การปกครอง รู้จักการใช้สิทธิ และปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย</p>	
<p>๓. รัฐบาลควรส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ควรครอบคลุมวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ดังนี้</p> <p>๓.๑ วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ</p> <p>๓.๒ วัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา</p> <p>๓.๓ วัฒนธรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์</p> <p>๓.๔ วัฒนธรรมประชาธิปไตย</p> <p>๓.๕ วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิต</p> <p>๓.๖ วัฒนธรรมเกี่ยวกับการทำงาน</p> <p>๓.๗ วัฒนธรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม</p>	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ
<p>๔. รัฐบาลควรใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ วัฒนธรรมที่สำคัญ คือ วัฒนธรรมรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รณรงค์ให้นักการเมือง ข้าราชการ ประชาชน เยาวชน มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างแท้จริงและถูกต้อง</p>	เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ และ มท. ได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วน นโยบายที่ ๑ การปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้ความจงรักภักดี นำมาซึ่งความสงบ สันติ สามัคคี

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ วธ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๕. รัฐบาลควรรณรงค์ให้นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ ประชาชน และเยาวชน ปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ ที่พระราชทาน ในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้แก่ เมตตาธรรม สามัคคีธรรม สุจริตธรรม และความเที่ยงธรรม เพื่อเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>
<p>๖. รัฐบาลควรรณรงค์ให้นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ ประชาชน และเยาวชนปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริถือเป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการทำงาน วัฒนธรรมในการพัฒนาวัฒนธรรมในการบริหารประเทศ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>
<p>๗. รัฐบาลควรใช้มิติทางวัฒนธรรมปฏิรูปประเทศไทย ทั้ง ๓ ด้าน คือ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ การปฏิรูปด้านสังคม และการปฏิรูปด้านการเมืองการปกครอง</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>
<p>๘. ในการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการพัฒนา และวัฒนธรรมในการบริหาร เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>
<p>๙. ในการปฏิรูปด้านสังคมควรมีศาสนา และการศึกษาเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมในการทำงาน วัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ วร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑๐. ในการปฏิรูปด้านการเมือง ควรมี ธรรมนูญประชาธิปไตยและธรรมนูญภาคเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ</p>	<p>เห็นชอบตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ</p>
<p>๑๑. รัฐบาลควรแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมศาสนาสัมพันธ์แห่งชาติ ประกอบด้วยผู้แทนขององค์การศาสนาที่สำคัญ ของ ๕ ศาสนา ได้แก่ พระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาซิกข์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมความร่วมมือ ความเข้าใจ อันดี และความสามัคคีระหว่างศาสนา ต่างๆ และผู้นับถือศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อใช้พลังศาสนาในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทางสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ การสร้างความปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย</p>	<p>เห็นชอบในหลักการตามความเห็นของสภาที่ฯ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมจาก มท. เกี่ยวกับเรื่อง การแก้ไขปัญหาทางสังคมควรเน้นความมีคุณธรรม ดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและพระบรมราโชวาทและไม่แบ่งชนชั้น เชื้อชาติ ศาสนา และให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมเป็นกรรมการ</p>
<p>๑๒. ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๔ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐบาลควรกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นปีแห่งการปฏิบัติธรรมและรักษาวัฒนธรรมไทย เพื่อถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจคนไทยทั้งชาติ เพื่อให้วัฒนธรรม ซึ่งเป็นมรดกของชาติ เป็นทุนที่สำคัญของสังคม มีบทบาทในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคมในการพัฒนาสังคมในการสร้างความปรองดองของชาติ และในการปฏิรูปประเทศไทย</p>	<p>เห็นชอบในหลักการของสภาที่ปรึกษาฯ</p>

๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

มาตรการลดผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งปีแรกมีการขยายตัวถึงร้อยละ ๑๐.๒ และการขยายตัวในช่วงไตรมาส ๓ ยังมีการขยายตัวได้ต่อเนื่องภายใต้ฐานเศรษฐกิจการส่งออก อีกทั้งเศรษฐกิจภายในได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และมาตรการยกระดับสวัสดิการสังคมผ่านแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง เช่น โครงการรถเมล์ฟรี รถไฟขึ้น ๓ ฟรี โครงการน้ำ-ไฟฟรี โครงการช่วยเหลือคนชรา โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

ในภาพเศรษฐกิจโดยรวมแม้จะดูสดใส แต่หากพิจารณาถึงแนวโน้มในบางภาคของเศรษฐกิจจะพบว่ามีความเสี่ยงหลายด้าน เช่น การชะลอตัวในด้านการส่งออกและการนำเข้า อุปสงค์การใช้จ่ายของประชาชน ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

นอกจากปัญหาภายในแล้ว ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจในไตรมาสสุดท้ายของปี ๒๕๕๓ ยังมาจาก ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังคงไม่ฟื้นตัวเร็วตามที่หลายฝ่ายคาดหมาย สถานการณ์เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกายังไม่สามารถกลับมาเป็นหัวจักรให้กับเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจในภาคพื้นยุโรปยังคงมีความไม่แน่นอนทางการคลัง และเศรษฐกิจจีนแม้จะขยายตัวได้มากกว่าร้อยละ ๑๐ แต่ขนาดทางเศรษฐกิจของจีนเองก็ยังไม่มากพอที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งโลกได้

จากสภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ถือครองเงินสกุลตราต่างประเทศต่างหันเข้ามาทำกำไรระยะสั้น ๓-๖ เดือนในตลาดภูมิภาครวมทั้งประเทศไทย ซึ่งมีปัจจัยเกื้อหนุนทั้งในเรื่องของความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจที่เป็นแรงจูงใจของนักเก็งกำไรค่าเงิน ระบบสถาบันการเงินที่แข็งแกร่งและน่าเชื่อถือ การแข่งขันของอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ และความมีเสถียรภาพของตลาดทุน ทำให้เพียง ๙ เดือนแรกของปี ๒๕๕๓ มีเงินไหลเข้ากว่า ๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยต่างชาติซื้อสุทธิในตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้มากถึง ๑๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งที่เศรษฐกิจไทยไม่ได้ดีไปกว่ามาเลเซีย เกาหลี หรือ ไต้หวัน ซึ่งค่าเงินของประเทศเหล่านี้ในช่วง ๒ เดือนเศษที่ผ่านมาแข็งค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๓.๑๙๙ ในขณะที่ประเทศไทยแข็งค่ามากถึงร้อยละ ๗.๓๘๙ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าเงินที่เข้ามาส่วนใหญ่เพื่อการเก็งกำไรและมีส่วนทำให้ค่าเงินบาทมีการแข็งค่าผันผวนอย่างผิดปกติ

ในขณะที่เดียวกันมาตรการของภาครัฐที่ประกาศมาเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๓ ยกตัวอย่างที่สำคัญ เช่น การควบคุมเงินไหลเข้าด้วยมาตรการทางภาษี การส่งเสริมให้เงินสกุลแข็งไหลออกผ่านการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานรัฐ การเพิ่มสภาพคล่องให้กับผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) กลับถูกมองว่าเป็นมาตรการที่ค่อนข้างอ่อน ดังจะเห็นได้จากการตอบสนองของตลาดเงินบาทอัตราซื้อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีการแข่งค่าสูงสุดเป็น high end ที่ระดับ ๒๙.๖๑๖ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งที่อัตราถัวเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ ๒๙.๗๑๔๘ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ค่าเงินบาท Offshore อยู่ที่ระดับ ๒๙.๘๕ บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ โดยภาพรวมแล้วมาตรการของรัฐบาลที่ออกในระยะสั้นเงินไหลเข้าอาจมีการชะลอตัวบ้างหรือแข่งค่าขึ้นเล็กน้อย แต่หากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการเก็งกำไรของเงินทุนต่างชาติ (carry trade) แล้ว เหตุการณ์ดังกล่าวย่อมหวนกลับมาได้ภายในระยะเวลาอันใกล้

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้ว จึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องมาตรการลดผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท ดังนี้

๑. ให้รัฐตรวจสอบเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ ที่เข้ามาทำกำไรและบัญชีประเภทผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ (Non Resident Account) พร้อมทั้งเข้มงวดการเข้ามาในลักษณะเก็งกำไรทั้งในตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้ โดยเร่งศึกษาความเป็นไปได้จากการเรียกเก็บภาษีที่ได้จากการทำกำไร (Capital gain tax) หรือภาษีในรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เช่น เก็บจากเงินทุนไหลเข้า (Capital inflow) หรืออาจจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจตรวจสอบติดตามและควบคุมเงินเข้าออกในลักษณะเก็งกำไรอย่างเคร่งครัด

๒. ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำวงเงิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท และให้บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกัน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้เป็นการกู้ด้วยวิธีพิเศษบัญชีประเภทไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account: PSA)

๓. ศึกษาความเป็นไปได้ในการชดเชยการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในทุกๆ ใบสั่งซื้อสินค้า (Invoice) หรือใบขนส่งสินค้าทางเรือ ในกรณีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยกำหนดระดับการชดเชยคงที่ไว้ในอัตราหนึ่ง (เช่น ร้อยละ ๕) เป็นเวลา ๖ เดือนหากสภาพการณ์ยังไม่ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องมีมาตรการกำกับควบคุมในการปฏิบัติอย่างรัดกุม

๔. ให้เอกชนสามารถชำระค่าระวางสินค้า (freight) และค่าสินค้าด้วยเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ

๕. ให้กระทรวงการคลังช่วยเหลือด้านวงเงินค้ำประกันล่วงหน้า (Forward) และให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านค้ำประกันให้ไม่เกินร้อยละ ๕

๖. ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพยายามคงระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงิน ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในแต่ละช่วงและทำความเข้าใจแก่สาธารณะในความจำเป็นในการดำเนินมาตรการดังกล่าว เช่น การคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ ๑.๗๕

๗. ให้มีเงินกู้ซื้อเครื่องจักร ซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีการผลิตอื่นๆ โดยกำหนดอัตราภาษีขาเข้าร้อยละ ๐.๑ และให้ประเมินมูลค่าเครื่องจักรเพื่อตัดค่าเสื่อมได้มากกว่าหนึ่งเท่า

๘. ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยบริหารจัดการเงินทุนสำรองที่มีมากกว่า ๑.๕๘ แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ให้มีประสิทธิภาพและก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศในอนาคต และให้ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเงินทุนสำรองระหว่างประเทศส่วนหนึ่ง มาตั้งเป็นกองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติ (Sovereign Wealth Fund) เป็นต้น

๙. ให้กระทรวงการคลังมอบหมายให้สำนักบริหารหนี้สาธารณะ ศึกษาความเป็นไปได้ในการทำแผนการชำระหนี้ก่อนระยะเวลาของรัฐวิสาหกิจซึ่งมีหนี้ต่างประเทศ

๑๐. มาตรการต่างๆ ทั้งของกระทรวงการคลังและของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ประกาศใช้แล้ว ควรเร่งรัดและผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยอาจตั้งคณะกรรมการทำงานร่วมกับภาคเอกชนในการขับเคลื่อนมาตรการไปสู่ภาคการปฏิบัติอย่างเข้มงวดและรัดกุม

ผลการดำเนินการบอบคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ดังกล่าวไปพิจารณา ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษา เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษา และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงการคลังร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสภาที่ปรึกษา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ในเรื่องดังกล่าวพร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงการคลังทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

MEMORANDUM FOR THE RECORD

TO: THE COMMISSIONERS

FROM: THE CHAIRMAN

SUBJECT: [Illegible]

DATE: [Illegible]

RE: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์เพื่อ ความปลอดภัยต่อสุขภาพของผูบริโภค

(เลนออกณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

สังคมไทยมีความรับรู้เรื่องแร่ใยหิน หรือแอสเบสตอส (Asbestos) อย่างจำกัดมีผู้คนจำนวนไม่มากนักที่รู้เรื่องอันตรายของแร่ใยหินทั้งที่โอกาสสัมผัสมีอยู่มากโดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมแร่ใยหิน แรงงานทั้งก่อสร้างและรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง โดยความเป็นจริงแร่ใยหินมีอันตรายต่อสุขภาพทั้งกับผู้ใช้แรงงานและผูบริโภค ที่ผ่านมามาประเทศไทยเคยอนุญาตให้มีการใช้แร่ใยหินชนิดต่างๆ ปัจจุบันประเทศไทยมีการอนุญาตให้ใช้แร่ใยหินเพียงชนิดเดียวเท่านั้น คือ แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ (Chrysotile) หรือแอสเบสตอสสีขาว

แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ที่ยังมีการอนุญาตให้ใช้ในประเทศไทย เมื่อกระจายเป็นอนุภาคเข้าสู่ปอดจะเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และโรคมะเร็งปอดเป็นโรคร้ายแรง รักษาไม่หายและเกิดตอนอายุมาก เพราะการเกิดโรคหลังได้รับแร่ใยหินประมาณ ๒๐ - ๓๐ ปี*

แร่ใยหินเป็นวัสดุที่นำมาใช้ในผลิตภัณฑ์ที่ต้องการความทนทานและทนความร้อน เช่น ในกระเบื้องผนังหลังคา กระเบื้องแผ่นเรียบ ฝ้าเพดาน ฉนวนกันความร้อน ผ้าเบรค ท่อน้ำซีเมนต์ กระเบื้องยาง ไวนิลปูพื้น และอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น ประเทศไทยมีการใช้แร่ใยหินเป็นจำนวนมาก จึงมีภาครัฐและภาคเอกชนบางส่วนกังวลว่าถ้ามีการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวและมีการยกเลิกการใช้แร่ใยหินแล้วจะมีผลกระทบต่อภาคธุรกิจ

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในการประชุมนานาชาติในประเทศไทยมีการจัดทำคำประกาศกรุงเทพเพื่อการยกเลิกการใช้แอสเบสตอสและขจัดโรคจากแอสเบสตอส มีการทบทวนมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับอันตรายและการจัดการแร่ใยหินทั่วโลก และมีมติที่สำคัญ คือ ให้มีการยกเลิกการใช้แอสเบสตอสในทุกประเทศทั่วโลก"

* แผนงานคุ้มครองผูบริโภคด้านสุขภาพ. ความรู้เพื่อผูบริโภค เหตุผลที่ต้องยกเลิกการใช้และความเข้าใจผิดเกี่ยวกับแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: วิชาการพิมพ์, ๒๕๕๓

** วิทยา กุลสมบูรณ์. ขอสังคมไทยไร้แร่ใยหิน. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: แผนงานคุ้มครองผูบริโภคด้านสุขภาพ, ๒๕๕๓

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นพ.สุทธิพัฒน์ วงศ์วิทย์วิโชติ และ ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวเวชศาสตร์ได้รายงานการเสียชีวิตผู้ป่วยโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอดหรือเมโสเทลิโอมาในประเทศไทยเป็นรายแรก โดยกล่าวว่าเป็นสัญญาณเตือนอันตรายที่จะตามมาจากปรากฏการณ์การใช้แร่ใยหินทั่วโลกโดยเปรียบเทียบว่า คลื่นลูกแรก คือ การใช้แร่ใยหินจำนวนมากจนถึงการมีมาตรการการยกเลิกการใช้ คลื่นลูกที่สอง คือ การพบผู้ป่วยภายหลังการใช้ ซึ่งจะมีระยะเวลาประมาณกว่า ๒๐ ปีต่อมา”

สำหรับประเทศไทยที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีการนำเสนอทางวิชาการในเรื่องอันตรายจากแร่ใยหิน แต่ภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์และมาตรการในระดับประเทศที่เด่นชัด องค์กรภาครัฐที่เริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ให้มีการกำหนด ค่าเดือนในสินค้าที่มีแร่ใยหินเป็นองค์ประกอบ มาตรการดังกล่าวถือเป็นการเริ่มต้นที่สำคัญอย่างไรก็ตามมีข้อเสนอให้มีการยกเลิกการใช้แร่ใยหิน เพื่อจำกัดอันตรายของผู้ใช้แรงงานและผู้บริโภคที่มีแร่ใยหินเป็นองค์ประกอบ

เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่มีมาตรการเชิงนโยบายจากภาครัฐในภาพรวมที่เป็นมาตรการนำไปสู่หลักประกันสูงสุดของประชาชนที่จะไม่ได้รับอันตรายจากแร่ใยหิน การรับฟังข้อเสนอจากภาคส่วนต่างๆ จึงเป็นเรื่องพึงกระทำโดยเร่งด่วน คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่อง “การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค”

๒. การดำเนินการ

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศร่วมกับแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๒ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องด้านคุ้มครองผู้บริโภคของคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ร่วมกับแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดประชุมหารือ เรื่อง “ข้อเสนอ

* วิทยา กุลสมบุรณ์, แผ่นพับ พิชัยภัยจากแร่ใยหิน มาตรการแร่ใยหินในไทย: มาตรฐานที่ต่ำกว่าสากล, แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ, ๒๕๕๓

เชิงนโยบายแนวทางป้องกันอันตรายจากแร่ใยหินต่อสุขภาพผู้บริโภค” เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๓ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องด้านคุ้มครองผู้บริโภคของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ร่วมกับ แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดประชุมหารือ เรื่อง “ให้ ผลัดกันที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าควบคุมฉลาก” เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ สำนักงานกลางนักเรียนคริสเตียน (ตึกสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย) สะพานหัวช้าง กรุงเทพฯ

๒.๔ จัดเวทีสัมมนารับฟังความคิดเห็นร่วมกับแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของ ผู้บริโภค” เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

๓.สาระสำคัญ

๓.๑ การเป็นสารก่อมะเร็งของแร่ใยหิน

แร่ใยหิน หรือแอสเบสตอส ที่ผลิตในเชิงการค้าแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ เซอร์เพนไทน์ และแอมไฟโบล ทั้ง ๒ กลุ่มได้รับการยอมรับในวงการวิชาการระดับสากลว่าเป็นสาร ก่อมะเร็งที่เนื้องอกและเยื่อหุ้มปอด โดยที่กลุ่มแอมไฟโบลเป็นสารที่พบว่าผู้ที่ได้รับสัมผัส จะมีอัตรา เสี่ยงสูงต่อการเกิดโรคมะเร็งปอด มะเร็งเยื่อหุ้มปอดและเยื่อช่องท้อง โรคแอสเบสโตสิส มากกว่า แต่กลุ่มเซอร์เพนไทน์ ก็มีความเสี่ยงเช่นกัน ประเทศไทยได้มีการยกเลิกแร่ใยหินทุกชนิด ยกเว้น แร่ใยหินโครโซไทล์ ในกลุ่มเซอร์เพนไทน์ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมยังอนุญาตให้มีการใช้ได้อยู่ และมักจะมีข้อโต้แย้งเรื่องอันตรายของโครโซไทล์

วงการแพทย์ทั่วโลกยืนยันว่าแร่ใยหินทุกชนิดคือสาเหตุที่ก่อให้เกิดมะเร็งเยื่อหุ้มปอด และโรคที่เกี่ยวข้องกับแร่ใยหิน รายงานทางวิชาการจำนวนมากยืนยันความเป็นพิษและระบาดวิทยา ของการเกิดโรคมะเร็งในคนจากการสัมผัสหรือได้รับแร่ใยหิน ความเป็นพิษต่อสารพันธุกรรม

๓.๒ การเป็นสารก่อมะเร็งของแร่ใยหิน ชนิดโครโซไทล์

โครโซไทล์สามารถทำลายเนื้อปอด ทำให้เกิดภาวะเนื้อปอดอักเสบเรื้อรังเป็นพังผืด และที่สำคัญคือเป็นสารก่อมะเร็งปอด โดยหลักฐานงานวิจัยที่รวบรวมในปัจจุบันบ่งชี้ว่า โครโซไทล์ เป็นสาเหตุของภาวะเนื้อปอดอักเสบเรื้อรังจนกลายเป็นพังผืดนำไปสู่ภาวะเนื้อปอดหดรัด (Restrictive lung)

และมะเร็งเนื้อปอด อันตรายของโครโซไทล์มีน้อยกว่า เนื่องจากลักษณะของเส้นใย คือ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเล็กมาก โดยธรรมชาติมักอยู่รวมกันเป็นมัด (Bundle) เมื่อตกลงสู่ถุงลมจะแยกออกจากกันได้ง่ายและถูกย่อยสลายได้เร็วกว่ากลุ่มแอมฟิโบล^๔

ส่วนกรณีมะเร็งเยื่อหุ้มปอดยังเป็นที่ถกเถียงระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากหลักฐานเท่าที่มีในปัจจุบันมีทั้งที่เห็นต่างเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโครโซไทล์และมะเร็งเยื่อหุ้มปอดอย่างไรก็ตาม จากหลักฐานเท่าที่ปรากฏ ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ทุกกลุ่มต่างเห็นตรงกันว่าโครโซไทล์เป็นสาเหตุของมะเร็งปอดแน่นอน และมีหลักฐานใหม่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆว่าโครโซไทล์เป็นสาเหตุของมะเร็งเยื่อหุ้มปอดได้เช่นกัน

๓.๓ ปริมาณการนำเข้าแอสเบสตอสในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการนำเข้าแอสเบสตอสตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยนำเข้าประมาณ ๔๒,๕๔๑ ตัน ปริมาณการใช้แอสเบสตอสของประเทศไทยค่อนข้างคงที่ประมาณแสนกว่าตันมาตลอด แต่ปริมาณลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากเป็นช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ หลังจากนั้นแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจนคงที่ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตันในแต่ละปี หรือคิดเป็นปริมาณบริโภคเฉลี่ย ๓ กิโลกรัมต่อคนต่อปี และเริ่มลดลงอีกในปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๒ เนื่องจากบริษัทแห่งหนึ่งยกเลิกการใช้โครโซไทล์

ประเทศไทยไม่มีแอสเบสตอสในธรรมชาติแต่ต้องนำเข้าจากประเทศอื่น ซึ่งจากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พบว่าประเทศที่ส่งออกแอสเบสตอสให้ไทยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ รัสเซีย แคนาดา บราซิล คาซัคสถาน และซิมบับเว และเมื่อเปรียบเทียบในทวีปเอเชียจะเห็นว่าไทยนำเข้าเป็นอันดับสี่รองจากประเทศจีน อินเดีย และอินโดนีเซีย^๕

ทั้งนี้ประเทศในทวีปเอเชียถือเป็นตลาดแอสเบสตอสที่ใหญ่และขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยพบว่า ร้อยละ ๕๐ ของปริมาณแอสเบสตอสในตลาดโลกจะส่งมาขายให้ประเทศในเอเชีย ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และเติบโตเพิ่มเป็นร้อยละ ๗๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกาได้ยกเลิกการนำเข้าและควบคุมการใช้โครโซไทล์มากขึ้นเรื่อยๆ

๓.๔ มาตรการของประเทศต่างๆ ในระดับสากล

แนวโน้มของผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดทั้งในยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันประเทศต่างๆ มีมาตรการการยกเลิกการใช้ รวม ๕๒ ประเทศในโลก ในเอเชีย

^๔ แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ. ความรู้เพื่อผู้บริโภค เหตุผลที่ต้องยกเลิกการใช้และความเข้าใจผิดเกี่ยวกับแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: วิชาการพิมพ์, ๒๕๕๓, หน้า ๑๒

^๕ พิชญา พรรคทองสุข. ๒๕ ถามตอบวิชาการ การเป็นสารก่อมะเร็งของแร่ใยหินโครโซไทล์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ, ๒๕๕๓, หน้า ๕๕

ประเทศญี่ปุ่นได้ยกเลิกการใช้แร่ใยหินแล้วตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ส่วนไทยยังคงมีการนำเข้าแร่ใยหินเป็นอันดับ ๒ ของโลก ประเทศไทยมีปริมาณการใช้แอสเบสตอส ๓ กิโลกรัม/คน/ปี ซึ่งคาดการณ์ว่า จะมีผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดอย่างน้อย ๑,๒๙๕ คนต่อปี ในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ถือว่า เศษขยะแร่ใยหินคือขยะพิษ การรื้อถอนอาคารจะต้องสวมชุดป้องกัน และต้องมีการกระบวนการทำให้เปียกเพื่อลดการฟุ้งกระจายของแร่ใยหิน

องค์การสากลต่อไปนี้ล้วนแล้วแต่สนับสนุน ให้มีการยกเลิกการใช้แร่ใยหินโดยเฉพาะ ชนิดเซอร์เพนไทน์ (โครโซไทล์) ที่ในปัจจุบันยังมีอยู่หลายประเทศที่ยังอนุญาตให้ใช้อยู่ องค์การสากลเหล่านี้ได้แก่ WHO (World Health Organization), ILO (International Labor Organization), IARC (International Agency for Research on Cancer), ATSDR (Agency for Toxic Substances and Disease Registry), NTP (National Toxicology Program) และ EPA (Environmental Protection Agency)

๓.๕ การที่พบผู้ป่วยเป็นจำนวนน้อยในประเทศไทย

มีข้อสงสัยว่าหากการใช้แอสเบสตอสมีอันตรายจริง เหตุใดจึงยังพบผู้ป่วยในประเทศไทยที่ยืนยันชัดเจนเพียงรายเดียว การที่พบจำนวนผู้ป่วยในประเทศไทยได้น้อย เนื่องจากการรายงานจำนวนผู้ป่วยของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพ การที่ไม่มีข้อมูลผู้ป่วยไม่ได้แปลว่าไม่มีการป่วย เหตุผลเพราะ

๑) ประเทศไทยยังไม่มีระบบการรายงานการเฝ้าระวังสุขภาพที่สมบูรณ์ ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่งจะมีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง และส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๗ จึงทำให้ไม่มีการเก็บประวัติการทำงาน ประวัติการรับสัมผัส และข้อมูลพื้นฐานของภาวะสุขภาพไว้

๒) อัตราการย้ายงานสูง มีการเปลี่ยนที่ทำงานบ่อย เจ้าของประวัติเองยังจำไม่ได้ว่าเคยทำงานอะไรมาบ้าง นานแค่ไหน เมื่อถูกซักประวัติอาจไม่ได้ตอบ ทำให้ขาดข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงการวิเคราะห์การเจ็บป่วย

๓) การขาดแคลนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ / ความยากลำบากในการวินิจฉัยโรค

๔) ระยะเวลาพัฒนาการเกิดโรคใช้เวลานาน

๕) การขาดการเชื่อมโยงข้อมูลทางระบาดวิทยา

เนื่องจากระยะก่อโรคมะเร็งปอดจากแร่ใยหินมีเวลายาวนาน และการยืนยันโรคในประเทศไทยมีข้อจำกัด การใช้ข้อมูลจากประเทศที่พัฒนาแล้วอนุมานการเกิดปัญหาและผลกระทบต่อสุขภาพประชากรในประเทศไทยเพื่อปกป้องสุขภาพของประชากรจึงมีความจำเป็น

๓.๖ วัสดุทดแทน คุณภาพและราคา

บริษัทผู้ผลิตได้เปลี่ยนมาใช้ Polyvinyl alcohol (PVA) แต่ก็ยังสามารถขายในราคาเดิมได้ มีสารทดแทนอย่างอื่นที่ทนทานต่อแรงกระแทกสูงกว่าการใช้แอสเบสตอส สารทดแทนที่เหมาะสม นอกจากจะมีได้ทำให้สินค้าด้อยคุณภาพแล้ว ยังเพิ่มจุดเด่นเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มอีกด้วย ตัวอย่างเช่น กระเบื้องแผ่นเรียบใยหิน จะไม่มีคุณสมบัติตัดโค้งได้รูปแบบที่ต้องการเหมือนกระเบื้องแผ่นเรียบไร้ใยหินที่ใช้เส้นใยทดแทนชนิดอื่น

สำหรับในเรื่องคุณภาพสินค้า สินค้าประเภทเดียวกันชนิดที่มีใยหินกับชนิดที่ไม่มีใยหิน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะกำหนดคุณลักษณะที่แตกต่างกัน แต่มีได้ด้อยคุณภาพในการใช้งานจนนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้หรือไม่คุ้มค่า ในการกำหนดคุณภาพดังกล่าวเป็นบทบาทโดยตรงของคณะกรรมการวิชาการที่จะกำหนดมาตรฐานการผลิตและการใช้งานให้เหมาะสม

๓.๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค

๓.๗.๑ พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

คณะกรรมการที่รับผิดชอบแร่ใยหินโครโซไทล์ ซึ่งกำหนดให้เป็นวัตถุอันตรายประเภทที่ ๓ คือ คณะกรรมการวัตถุอันตราย ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ในมาตรา ๑๘ แบ่งวัตถุอันตรายออกตามความจำเป็นแก่การควบคุม แยกเป็น ๔ ชนิด ตามความจำเป็นแก่การควบคุม ดังนี้

(๑) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๑ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออกหรือการมีไว้ในครอบครองต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

(๒) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๒ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออกหรือการมีไว้ในครอบครองต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดด้วย

(๓) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องได้รับใบอนุญาต

(๔) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง

เนื่องจากปัจจุบันแร่ใยหินโครโซไทล์ เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ การดำเนินการยกเลิกการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองแร่ใยหินโครโซไทล์ จึงต้องจัดให้แร่ใยหินโครโซไทล์ เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการวัตถุอันตราย

คณะกรรมการวัตถุอันตราย ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ คือ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

(๒) กรรมการ คือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบคน ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเคมี วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์หรือกฎหมาย และอย่างน้อยห้าคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนขององค์การสาธารณประโยชน์และมีประสบการณ์การดำเนินงานด้านการคุ้มครองสุขภาพอนามัย ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านการเกษตรกรรมยั่งยืน ด้านการจัดการปัญหาวัตถุอันตรายในท้องถิ่น หรือด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) กรรมการและเลขานุการ คือ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ส่วนผู้แทนกรมธุรกิจพลังงาน ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓.๗.๒ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก^๖ และประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๓)^๗ เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก (ฉบับที่ ๒) ซึ่งมีเหตุผลในการออกประกาศ ดังนี้

^๖ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๓๐๖ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ หน้า ๖๒

^๗ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก (ฉบับที่ ๒). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๓๗๖ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ หน้า ๙

“โดยที่ปรากฏว่าในปัจจุบันได้มีการใช้แร่ใยหินเป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ต่างๆ อย่างแพร่หลาย ซึ่งองค์การอนามัยโลกและหน่วยงานต่างๆ ได้ทำการศึกษาพบว่าแร่ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค ดังนั้นการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินต้องแสดงชื่อแนะนำและคำเตือนไว้ในฉลากจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภค เพื่อให้ได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า จึงสมควรกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก”

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้ “ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับเป็นสารเสียดทานประเภท เบรก คลัตช์ และผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมก่อสร้างประเภทกระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง ไม้ฝา ท่อน้ำ ที่ยังมีการนำแร่ใยหินมาใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก

ลักษณะของฉลากสินค้าที่ควบคุมฉลาก

๑) ต้องปฏิบัติตามข้อ (๑) ถึงข้อ (๓) แห่งประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ลักษณะของฉลากสินค้าที่ควบคุมฉลาก พ.ศ. ๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑^๑ กล่าวคือ ต้องระบุ

- (๑) ชื่อประเภท หรือชนิดของสินค้าที่แสดงให้เข้าใจได้ว่าสินค้านั้น คืออะไร ในกรณีที่เป็นสินค้าที่ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายให้ระบุชื่อประเทศที่ผลิตด้วย
- (๒) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ผลิตเพื่อขายในประเทศไทย
- (๓) ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

๒) ชื่อแนะนำในการใช้ ต้องระบุรายละเอียดอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (ก) ควรใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่ถูกต้องเหมาะสม ได้แก่ หน้ากากป้องกันฝุ่นแร่ใยหิน ถุงมือยาง แวนตา ชุดคลุม
- (ข) หลีกเลี่ยงการทำให้เกิดฝุ่นหรือแตกหัก เช่น หลีกเลี่ยงการเจาะ ตัดด้วยเครื่องมือที่มีความเร็วสูง
- (ค) ระมัดระวังการฟุ้งกระจายของฝุ่น
- (ง) เศษวัสดุหรือฝุ่นที่เกิดจากการติดตั้งหรือประกอบผลิตภัณฑ์ให้รวบรวมใส่ถุงพลาสติกหรือภาชนะและปิดให้มิดชิดก่อนทิ้ง
- (จ) การสูบบุหรี่ การรับประทานอาหารและน้ำดื่มขณะปฏิบัติงานในบริเวณที่ทำงานที่อาจมีฝุ่นแร่ใยหินฟุ้งกระจาย มีโอกาสทำให้ได้รับแร่ใยหินเข้าสู่ร่างกายมากขึ้น

^๑ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ลักษณะของฉลากสินค้าที่ควบคุมฉลาก พ.ศ. ๒๕๔๑. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๙๒ง วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ หน้า ๑๓๗

(ฉ) อาน้ำทันทีหลังปฏิบัติงานเสร็จ
(ช) หากมีอาการผิดปกติ เช่น เกิดการเจ็บป่วยที่สงสัยว่าจะได้รับอันตรายจากสารแร่ใยหิน ควรพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยโดยละเอียด

๓) คำเตือน

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก กำหนดให้ระบุคำเตือนว่า “ระวังอันตราย ผลิตภัณฑ์นี้มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ การได้รับสารนี้เข้าสู่ร่างกายอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ” ต่อมาประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก (ฉบับที่ ๒) แก้ไขคำเตือนเป็น “ระวังอันตราย ผลิตภัณฑ์นี้มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ การได้รับสารนี้เข้าสู่ร่างกายอาจก่อให้เกิดมะเร็งและโรคปอด” โดยให้เหตุผลว่ามีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนว่าแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์อาจก่อให้เกิดมะเร็งและโรคปอด

การแสดงตราสัญลักษณ์พร้อมข้อความที่เป็น “คำเตือน” ต้องใช้ตัวอักษรขนาดไม่ต่ำกว่า ๕ มิลลิเมตร ด้วยตัวอักษรที่มีสีต่างจากสีพื้นผิวผลิตภัณฑ์ แสดงไว้ในลักษณะคงทนถาวรที่ผลิตภัณฑ์และภาชนะ บรรจุหรือหีบห่อบรรจุผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน ซึ่งผู้ใช้สามารถเห็นและอ่านได้อย่างชัดเจน

สำหรับคำว่า “ระวังอันตราย” ต้องใช้ตัวอักษรขนาดไม่ต่ำกว่า ๑๕ มิลลิเมตร

ในกรณีที่ไม่สามารถระบุขนาดข้อความที่เป็นคำเตือนไว้ที่ผลิตภัณฑ์ได้ เนื่องจากสินค้ามีขนาดเล็ก เช่น เบรก คลัตช์ เป็นต้น ให้แสดงข้อความที่เป็นคำเตือนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรอื่นที่มีการระบุไว้ในฉลาก

ในกรณีที่ไม่สามารถแสดงตราสัญลักษณ์พร้อมข้อความไว้ที่ผลิตภัณฑ์ได้ เนื่องจากสินค้ามีขนาดเล็ก เช่น เบรก คลัตช์ เป็นต้น ให้แสดงตราสัญลักษณ์พร้อมข้อความโดยปรับขนาดได้ตามความเหมาะสมของตัวผลิตภัณฑ์ที่สามารถเห็นและอ่านได้อย่างชัดเจน

ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ตามมาตรา ๓๐ ถ้าไม่มีฉลากหรือมีฉลากแต่ฉลากหรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ โดยรู้หรือควรรู้ อยู่แล้วว่าการไม่มีฉลากหรือการแสดงฉลากดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง ต้องได้รับโทษตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนี้

- ๑) ผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ๒) ผู้ขาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓.๘ ผลการรับฟังความคิดเห็น

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สถาบันการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการสัมมนารับฟังความคิดเห็น เรื่อง “การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค” มีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังความคิดเห็น และแสวงหาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดจากแร่ใยหิน และนำเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค กรณีการจัดการอันตรายจากแร่ใยหิน ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค นักวิชาการ ผู้แทนองค์กรผู้บริโภค องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสุขภาพ องค์กรภาครัฐ และผู้ประกอบการ จำนวน ๘๗ คน ได้ผลการรับฟังความคิดเห็นดังนี้

๓.๘.๑ การเป็นสารก่อมะเร็งของแร่ใยหินโครโซไทล์

ในปัจจุบันมีหลักฐานทางวิชาการยืนยันความเป็นพิษและระดับวิทยาของการเกิดโรคมะเร็งในคนจากการสัมผัสหรือได้รับแร่ใยหิน ความเป็นพิษต่อสารพันธุกรรม^๔

แนวโน้มของผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดทั้งในยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นได้ยกเลิกการใช้แร่ใยหินแล้วตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ส่วนไทยยังคงมีการนำเข้าแร่ใยหินเป็นอันดับ ๒ ของโลก ประเทศไทยมีปริมาณการใช้แอสเบสตอส ๓ กิโลกรัม/คน/ปี ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดอย่างน้อย ๑,๒๙๕ คนต่อปี ในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ ถือว่าเศษขยะแร่ใยหินคือขยะพิษการรื้อถอนอาคารจะต้องสวมชุดป้องกัน และต้องมีกระบวนการทำให้เปียกเพื่อลดการฟุ้งกระจายของแร่ใยหิน และเห็นว่าประเทศไทยต้องหยุดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบทันที

วงการแพทย์ทั่วโลกยืนยันว่าแร่ใยหินทุกชนิด คือสาเหตุที่ก่อให้เกิดมะเร็งเยื่อหุ้มปอด ในประเทศไทยกระทรวงอุตสาหกรรมยังอนุญาตให้มีการใช้ได้อยู่อีก ๑ ชนิด คือ โครโซไทล์ การที่พบจำนวนผู้ป่วยในประเทศไทยได้น้อย เนื่องจากการรายงานจำนวนผู้ป่วยของไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะรายงานผู้ป่วยที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

^๔ พิษญา พรรคทองสุข. ๒๕ ถามตอบวิชาการ การเป็นสารก่อมะเร็งของแร่ใยหินโครโซไทล์. แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ. เมษายน ๒๕๕๓

เนื่องจากแร่ใยหินโครโซไทล์เป็นสารก่อมะเร็งและเป็นอันตราย โดยอาจทำให้เกิดมะเร็งและโรคปอด ทำให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีมาตรการแจ้งเตือนอันตราย โดยให้ระบุค่าเตือนบนฉลาก ประเทศไทยถึงเวลาที่ควรยกเลิกการใช้แร่ใยหินทันที

๓.๘.๒ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอเชิงนโยบาย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายและมีความเห็นในประเด็น ต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑) คุณสมบัติความทนทานของแร่ใยหินและวัสดุทดแทน

แม้ว่าแอสเบสตอสมิคุณสมบัติที่ดีหลายประการ เช่น เรื่องความทนทาน การทนความร้อน จึงนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของผ้าเบรก กระเบื้องมุงหลังคา แต่ในปัจจุบันมีวัสดุที่นำมาใช้ทดแทนแร่ใยหินมีคุณสมบัติไม่แตกต่างจากแร่ใยหิน จนกระทั่งบางบริษัทได้ยกเลิกการใช้แร่ใยหินในผลิตภัณฑ์แล้วเรียบร้อยแล้ว

๒) ราคาของสินค้าที่มีแร่ใยหินและสินค้าที่ไม่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

ราคาสินค้าที่มีแร่ใยหินและราคาสินค้าที่ไม่มีแร่ใยหินไม่มีความแตกต่างกันมากนักจนเป็นผลกระทบต่อผู้บริโภค แต่สินค้าที่มีแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดอันตราย เมื่อประชาชนทราบถึงอันตรายและหลีกเลี่ยงที่จะใช้สินค้าที่มีแร่ใยหิน ก็อาจทำให้สินค้าที่มีแร่ใยหินลดราคาให้ต่ำลงเพื่อให้ขายได้ ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีแร่ใยหินเพื่อผลกำไรที่สูงกว่า ในเบื้องต้นอาจมีมาตรการลดภาษีให้กับวัสดุทดแทนแร่ใยหินและให้เพิ่มภาษีสินค้าที่มีแร่ใยหินเนื่องจากเป็นสินค้าที่มีผลกระทบเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๓) การฟุ้งกระจายของแร่ใยหินและอันตรายที่ได้รับจากการสัมผัสแร่ใยหิน

การตัด ทูบ เจาะ รีดลอน สินค้าที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ สามารถทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของแร่ใยหินในอากาศ การสัมผัสแร่ใยหินทั้งทางตรงและทางอ้อม การได้รับฝุ่นละอองของแร่ใยหินในอากาศ ผู้บริโภคไม่มีมาตรการในการป้องกันหรือไม่ทราบว่าบริเวณนั้นมีแร่ใยหินฟุ้งกระจายอยู่ ทำให้ไม่สามารถป้องกันตัวเองได้ตลอดเวลา อาจทำให้เกิดอันตรายได้ ต้องการให้ตระหนักถึงอันตรายจากสินค้าที่มีแร่ใยหินในขณะที่ใช้และอันตรายของแร่ใยหินที่ฟุ้งกระจายอยู่ในสิ่งแวดล้อม

๔) การสนับสนุนการยกเลิกการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

ปัจจุบันมีประเทศที่ยกเลิกการใช้แร่ใยหินไปแล้วถึง ๕๒ ประเทศ จึงมีข้อมูลทางวิชาการที่ชัดเจน ประกอบกับเป็นการป้องกันการอาศัยประเทศไทยเป็นแหล่งระบาย แร่ใยหินที่ประเทศต่างๆ ไม่ต้องการ จึงต้องมีการยกเลิกการใช้แร่ใยหินในประเทศไทย โดยการกำหนดให้แร่ใยหินโครโซไทล์เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๕

๕) ระยะเวลาการยกเลิกผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินในประเทศไทย

ผู้เข้าประชุมโดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรรยกเลิกการนำเข้า ผลิต และจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินที่สามารถใช้วัสดุทดแทนได้โดยเร็วที่สุด อย่างไรก็ตาม มีผู้ประกอบการรายหนึ่งได้นำเสนอประโยชน์และความจำเป็นที่ยังมีผู้ต้องการใช้อยู่ และมีผู้เสนอให้มีระยะเวลาเตรียมการก่อนการยกเลิก

๓.๘.๓ ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทล์
ที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอเชิงนโยบายทั้ง ๔ ข้อ ดังนี้

๑) มาตรการยกเลิกการนำเข้า ผลิต และจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินที่สามารถใช้วัสดุทดแทนได้

๑) ยกเลิกการนำเข้าวัสดุดิบแร่ใยหิน ภายใน ๓ เดือน

๒) ยกเลิกการผลิตและการจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินที่สามารถใช้วัสดุทดแทนได้ภายใน ๑ ปี

๒) มาตรการยกเลิกภาษีของวัสดุทดแทนแร่ใยหิน ทั้งนี้วัสดุที่นำมาทดแทนจะต้องไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

๓) มาตรการที่จะทำให้ผู้บริโภครับรู้ประกาศ และข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน ตลอดจนตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากแร่ใยหิน โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลในสื่อมวลชนทุกประเภท รวมไปถึงหอกระจายข่าวติดต่อกันอย่างน้อย ๓๐ วัน ครอบคลุมทุกพื้นที่

๔) มาตรการรื้อถอนวัสดุที่มีส่วนประกอบของใยหิน โดยจัดดำเนินการโดยมาตรฐานสากลและให้มีการจัดทำเป็นประกาศหรือข้อบังคับของกระทรวงอุตสาหกรรม

๕) มาตรการห้ามการนำเข้าหรือส่งออกขยะที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน

๖) มาตรการกองทุนชดเชยความเสียหายและสวัสดิการแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแร่ใยหิน

๗) มาตรการควบคุมการนำเข้าหรือการจำหน่ายสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอันตรายต่อสุขภาพ โดยยึดหลักประเทศผู้ผลิตต้องมีการใช้สินค้านั้นด้วย (Certificate of free Sale)

๘) มาตรการกำหนดค่ามาตรฐานการฟุ้งกระจายของฝุ่นแร่ใยหิน ๐.๑ เส้นใยต่อ ลบ.ซม. เพื่อสอดคล้องกับมาตรฐาน Occupational Exposure Limits (OELs)

๙) มาตรการยกเลิกการใช้วัสดุก่อสร้างที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน และการจัดจ้างของรัฐ ด้วยการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องการจัดซื้อวัสดุก่อสร้าง และการจัดจ้าง ที่กำหนดสาระสำคัญไม่อนุญาตให้ใช้วัสดุที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

นอกจากนี้ผู้ประชุม ส่วนหนึ่งมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

๑) เนื่องจากแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ควรมีมาตรการการเพิ่มภาษีสินค้าทันทีในระหว่างรอการยกเลิก

๒) จากการประเมินความคุ้มค่าระหว่างประโยชน์และโทษในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหิน แล้วไม่มีความคุ้มค่า เนื่องจากมีโทษมากกว่า จึงควรถอนสินค้าออกจากตลาด

๓) ในมาตรการข้อ (๑) การยกเลิกการนำเข้าวัตถุดิบแร่ใยหิน ภายใน ๓ เดือน อาจสำรวจความพร้อมของผู้ประกอบการเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถหาวัสดุทดแทนได้ทันที

๔) ในมาตรการข้อ ๔) ควรเติมคำว่า “แร่ใยหินหรือวัสดุมีพิษอื่นเป็นส่วนประกอบ” และกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ชัดเจนพร้อมบทลงโทษที่ชัดเจน

๕) ในมาตรการข้อ ๕) ควรเติมมาตรการในการกำจัดขยะที่มีแร่ใยหิน

๖) หาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นการรับรู้ถึงปัญหาการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหิน

๔. บอวิเคราะห์

๔.๑ เหตุผลที่ต้องยกเลิกการใช้แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์

จากการวิเคราะห์ปัญหาอันตรายจากแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์และเหตุผลประกอบต่างๆ มีเหตุผลสนับสนุนที่สมควรยกเลิกการใช้แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ในประเทศไทย ประกอบด้วย

ประการแรก แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ที่ยังมีการอนุญาตให้ใช้ในประเทศไทย เมื่อกระจายเป็นอนุภาคเข้าสู่ปอดจะเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และโรคมะเร็งปอด เป็นโรคร้ายแรง รักษาไม่หาย และเกิดตอนอายุมาก เพราะการเกิดโรคหลังได้รับแร่ใยหินประมาณ ๒๐-๓๐ ปี ซึ่งจะทำให้ชีวิตสูงวัยพบความทุกข์ทรมานสาหัสก่อนตาย ในประเทศไทยเริ่มมีการพบผู้ป่วยโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอดและโรคปอดอักเสบจากแร่ใยหินเพิ่มขึ้น คาดว่าจะมีผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดจำนวนมากถึงกว่าพันรายต่อปีในอนาคตอันใกล้ หากจำนวนการใช้แร่ใยหินมีปริมาณมากอย่างปัจจุบัน

ประการที่สอง องค์การอนามัยโลก และองค์การระหว่างประเทศต่างสนับสนุนให้ยกเลิกการใช้แร่ใยหิน ประเทศต่างๆ มีมาตรการการยกเลิกการใช้ ๕๒ ประเทศในโลก รวมทั้งอังกฤษ ญี่ปุ่น ยุโรป ออสเตรเลีย เกาหลี ได้ยกเลิกการใช้แร่ใยหิน ในสหรัฐอเมริกา แคนาดา มีการจำกัดการใช้อย่างเข้มงวด

ประการที่สาม การศึกษาในต่างประเทศชี้ชัดว่าเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งที่เกี่ยวข้องกับปอด การศึกษาในญี่ปุ่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา พบตรงกันว่า การป่วยและการตายจากโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคปอดอักเสบจากแรมยีนหรือแอสเบสโตซิส และโรคมะเร็งปอด โรคเหล่านี้สัมพันธ์กับปริมาณการใช้แร่ใยหิน การยกเลิกการใช้เป็นทางเดียวที่จะลดจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิต

ประการที่สี่ สินค้าหลักที่มีการใช้แร่ใยหิน เช่น กระเบื้อง ฝ้า ท่อน้ำ เบรก คลัตช์ ปัจจุบันมีสินค้าที่ไม่ใช้แร่ใยหิน และสามารถใช้ทดแทนได้หมดแล้ว และราคาไม่แตกต่างกันมาก จนซื้อหาไม่ได้

ประการที่ห้า มาตรการอื่น เช่น การให้การศึกษา การติดคำเตือน ไม่สามารถลดจำนวนการใช้ได้ เนื่องจากอธิบายยาก และการที่การเกิดโรคต้องใช้เวลายาวนานทำให้ผู้ใช้ไม่ระวังตัว นอกจากนี้ยังยากที่จะป้องกันตนเองเวลาใช้สินค้า เช่น การตอก เลื่อย การตัด เป็นต้น

๔.๒ มาตรการเสริมเพื่อป้องกันอันตรายนอกจากการยกเลิกการใช้

นอกจากมาตรการหลักในการยกเลิกการใช้แล้ว จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันสำหรับการพบทำลายตึก เช่น ประกาศกระทรวงหรือเทศบัญญัติที่ระบุวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะคุ้มครองประชาชนจากอนุภาคที่ฟุ้งกระจาย ผู้พบทำลายต้องมีชุดป้องกันตนเอง เนื่องจากตึก อาคาร บ้านช่อง ที่มีอยู่ปัจจุบันมีแร่ใยหินเป็นองค์ประกอบ และต้องทำให้ประชาชนรู้วิธีระวังตัวจากแร่ใยหิน เช่น การตอก เลื่อย การตัด การใช้ และการพบทำลาย

๔.๓ ประสิทธิภาพของมาตรการปิดฉลากคำเตือน

โดยที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ได้ออกประกาศให้ติดฉลากคำเตือนว่า อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ โดยบังคับใช้ ในวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นี้ ซึ่งหากไม่ดำเนินการตามที่ระบุจะมีโทษปรับสำหรับผู้ผลิต ๑ แสนบาท จำคุก ๑ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนผู้จำหน่ายปรับ ๕ หมื่นบาท จำคุก ๑ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หากทำซ้ำต้องโทษ ๒ เท่าของค่าปรับ มาตรการดังกล่าวไม่น่าประสบความสำเร็จในการลดจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากมาตรการนี้จะไม่ทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนพฤติกรรมมาเลือกซื้อสินค้าที่ไม่มีแร่ใยหิน เพราะไม่เข้าใจความหมายเพียงพอ อย่างไรก็ตามหากมีการบังคับให้ผู้ผลิตและจำหน่ายดำเนินการได้จริงจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี

๔.๔ การดำเนินการให้มีการยกเลิกการผลิตและนำเข้า

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งดูแลกฎหมายวัตถุอันตราย ต้องจัดให้แร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ ซึ่งปัจจุบันเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ซึ่งสามารถทำให้มีการใช้อยู่

เป็นวัตถุดิบทรายชนิดที่ ๔ ซึ่งเป็นวัตถุดิบทรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง การยกเลิกแร่ใยหินโครโซไทล์วันนี้ก็ยังมีผู้ไปอีกนับสิบปีเพราะประเทศไทยใช้แร่ใยหินมาหลายสิบปีแล้ว การที่ต้องให้มีการยกเลิกทันทีก็เพื่อลดจำนวนผู้เสียชีวิตในอนาคตจำนวนมากในอนาคต

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นว่ารัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินนโยบายและมาตรการดังต่อไปนี้เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยต่อสุขภาพ และเพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณภาพชีวิตของประชากรไทย

๕.๑ มาตรการเร่งด่วน รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรี

๕.๑.๑ มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดมาตรการยกเลิกการนำเข้า ผลิต และจำหน่ายสินค้า ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินที่สามารถใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนได้

๑) ยกเลิกการนำเข้าวัตถุดิบแร่ใยหิน ภายใน ๓ เดือน หรือภายใน กรอบเวลาเร็วที่สุดที่สามารถปฏิบัติได้

๒) ยกเลิกการผลิตและการจำหน่ายสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินที่สามารถใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนได้ภายใน ๑ ปี

๕.๑.๒ มอบหมายให้กระทรวงการคลัง กำหนดมาตรการทางภาษี มาตรการยกเลิกภาษีของวัตถุดิบทดแทนแร่ใยหิน โดยวัตถุดิบที่นำมาทดแทนจะต้องไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งนี้ให้มีการขึ้นภาษ้นำเข้าวัตถุดิบแร่ใยหินและสินค้าที่มีแร่ใยหิน ตลอดจนขึ้นภาษีสินค้าที่มีแร่ใยหินที่ผลิตในประเทศ ในระยะก่อนการยกเลิกการนำเข้าและผลิตแร่ใยหิน

๕.๑.๓ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สร้างมาตรการที่จะทำให้ผู้บริโภครับรู้ประกาศและข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน ตลอดจนตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากแร่ใยหิน โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลในสื่อมวลชนทุกประเภท รวมไปถึงหอกระจายข่าวในระดับชุมชน ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๕.๑.๔ มอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องการจัดซื้อวัสดุก่อสร้างและการจัดจ้าง ที่กำหนดสาระสำคัญไม่อนุญาตให้ใช้วัสดุที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ

๕.๒ มาตรการต่อเนื่อง รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีมอบหมายกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินมาตรการดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ มาตรการรื้อถอนวัสดุที่มีส่วนประกอบของใยหิน โดยจัดดำเนินการโดยมาตรฐานสากลและให้มีการจัดทำเป็นประกาศหรือข้อบังคับของกระทรวงอุตสาหกรรม

๕.๒.๒ มาตรการกำหนดค่ามาตรฐานการฟุ้งกระจายของฝุ่นแร่ใยหิน ๐.๑ เส้นใยต่อ ลบ.ซม. เพื่อสอดคล้องกับมาตรฐาน Occupational Exposure Limits (OELs)

๕.๒.๓ มาตรการห้ามการนำเข้าหรือส่งออกขยะที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหิน

๕.๒.๔ มาตรการควบคุมการนำเข้าหรือการจำหน่ายสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีอันตรายต่อสุขภาพ โดยยึดหลักประเทศผู้ผลิตต้องมีการใช้สินค้านั้นด้วย (Certificate of free Sale)

๕.๒.๕ มาตรการกองทุนชดเชยความเสียหายและสวัสดิการแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแร่ใยหิน

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม

หลังปี พ.ศ. ๒๕๕๓

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

ปัจจุบันกองทุนประกันสังคมมีจำนวนเงินในกองทุนอยู่ ๗๐๗,๗๓๐ ล้านบาท (ข้อมูล ณ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓) โดยสามารถจำแนกออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ กรณีสงเคราะห์บุตร ชราภาพ มีเงินจำนวน ๕๖๗,๐๑๐ ล้านบาท กรณีเจ็บป่วย ตาย ทูพพลภาพ คลอดบุตร มีเงินจำนวน ๙๗,๗๔๖ ล้านบาท และกรณีว่างงาน มีเงินจำนวน ๔๕,๙๗๔ ล้านบาท ซึ่งกองทุนประกันสังคมมีผู้ประกันตนที่เป็นสมาชิกของกองทุนประกันสังคมทั้งสิ้น ๙,๔๒๙,๒๒๗ คน จำแนกผู้ประกันตนออกได้ ๓ กลุ่มดังนี้ (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓)

- ๑.๑ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ มีจำนวนทั้งสิ้น ๘,๗๒๙,๑๖๕ คน
- ๑.๒ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๒๘ คน
- ๑.๓ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๔ คน

ตามกฎหมายพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้เริ่มเก็บเงินสมทบประโชชน์ทดแทนกรณีชราภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จะเริ่มมีผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพทั้งสิ้น ๑๔๖,๑๖๗ คน และจำนวนผู้รับผลประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพจะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม โดยการเก็บเงินสมทบเข้ากองทุนจะมีจำนวนน้อยกว่าเงินที่จะต้องจ่ายออกไป จากการประมาณการในอนาคต เงินสมทบกองทุนประกันสังคมจะเริ่มลดลงในปี พ.ศ. ๒๕๘๑ และจะหมดในปี พ.ศ. ๒๕๙๑

ความมั่นคงและยั่งยืนของกองทุนประกันสังคม มีความสำคัญต่อลูกจ้างซึ่งเป็นผู้ประกันตนจำนวน ๙,๔๒๙,๒๒๗ คน รวมทั้งผู้ประกันตนรายใหม่ที่กำลังจะเข้าสู่ระบบประกันสังคม โดยประโยชน์ทดแทนจากกองทุนเป็นแรงจูงใจหรือความคาดหวังที่สมาชิกทุกคนของกองทุนจะได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากกองทุนประกันสังคมหากสถานะของกองทุนประกันสังคมขาดความมั่นคงหรือไม่ยั่งยืนจะเป็นเหตุให้สมาชิกกองทุนประกันสังคมขาดความมั่นใจต่อกองทุนได้ คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของประเด็นดังกล่าวจึงได้มีมติให้ดำเนินการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๓” เพื่อนำเสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ ประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนประกันสังคม เช่น ข้อมูลจากรายงานประจำปีของสำนักงานประกันสังคม ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลข่าวสารการเคลื่อนไหวของกองทุนประกันสังคมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒.๒ เปิดรับฟังความคิดเห็นโดยการจัดสัมมนาและเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนประกันสังคมในหัวข้อ “ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗” เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ในกรุงเทพมหานคร โดยเชิญผู้เข้าร่วมสัมมนาจากแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบประกันสังคม ผู้ประกอบการ นักวิชาการอิสระ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป

๒.๓ นำผลที่ได้จากการสัมมนาเรื่อง ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มาประมวลผล วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอต่างๆ ที่รับฟังมาจากเวทีสาธารณะ จัดทำเป็นร่างความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ หลักเกณฑ์ตามกฎหมายของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓, ๓๘, ๓๙ และมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓

๓.๑.๑ การเข้าสู่ระบบประกันสังคม ถูกจ้างถูกบังคับโดยกฎหมายตามมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม ในขณะที่ผู้ที่เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ มาแล้วอย่างน้อย ๑๒ เดือนและได้สมัครเป็นผู้ประกันตนต่อหลังสิ้นการเป็นลูกจ้างภายใน ๖ เดือน โดยสมัครใจตามมาตรา ๓๙ สำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีใช้ลูกจ้างตามมาตรา ๓๓ รวมถึงแรงงานนอกระบบ แต่สมัครใจเป็นผู้ประกันตนก็สามารถทำได้ตามมาตรา ๔๐

๓.๑.๒ **อัตราเงินสมทบ** ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ จ่ายเงินสมทบเป็นรายเดือน ในอัตราร้อยละ ๕ ของค่าจ้าง ต่ำสุดเดือนละ ๑,๖๕๐ บาท สูงสุดเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ในขณะที่ผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา ๓๙ จ่ายเงินสมทบเป็น ๒ เท่าของผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ กล่าวคือ จ่ายเงินสมท্বর้อยละ ๙ ของฐานค่าจ้าง ๔,๘๐๐ บาทต่อเดือน หรือเท่ากับเดือนละ ๔๓๒ บาท ส่วนผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ จ่ายเงินสมทบอัตราเดียวฝ่ายเดียวเป็นรายปี ละ ๓,๓๖๐ บาท

๓.๑.๓ **การจ่ายเงินอุดหนุนของรัฐบาล** ตามมาตรา ๓๓ รัฐบาลต้องจ่ายเงินสมทบ โดยจ่ายเท่ากับลูกจ้างใน ๗ กรณีประโยชน์ทดแทน คือ เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพและว่างงาน ในกรณีเงินกองทุนไม่พอจ่ายประโยชน์ทดแทนไม่ว่ากรณีใดก็ตาม รัฐบาลต้องจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อเงินทดรองตามความจำเป็น

๓.๒ ประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนได้รับ

๓.๒.๑ ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ ได้รับประโยชน์ทดแทนทั้งหมด ๗ ประเภท คือ

- ๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
- ๒) ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร
- ๓) ประโยชน์ทดแทนในกรณีทูพพลภาพ
- ๔) ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย
- ๕) ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
- ๖) ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
- ๗) ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ยกเว้นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ สำหรับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพจะมีอยู่ ๒ รูปแบบตามมาตรา ๗๗ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ คือ เงินบำนาญ และ เงินบำเหน็จชราภาพ

๓.๒.๒ ผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา ๓๙ ได้รับประโยชน์ทดแทน ๖ กรณี ดังกล่าวข้างต้น ยกเว้นกรณีว่างงาน

๓.๒.๓ ผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา ๔๐ ในอนาคตได้รับประโยชน์ทดแทน ๕ กรณี คือ คลอดบุตร ทูพพลภาพ ทดแทนการขาดรายได้ บำเหน็จและตาย ส่วนการเจ็บป่วยให้ไปใช้โครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่กระทรวงสาธารณสุขดูแลอยู่

๓.๓ สถานะการเงินของกองทุนประกันสังคม

๓.๓.๑ การลงทุน ปัจจุบันมีแรงงานผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ อยู่ ๙.๗ ล้านคน โดยขนาดของกองทุนประกันสังคม ณ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เท่ากับ ๗๐๗,๗๓๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๑ (ณ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเงินลงทุนทั้งสิ้น ๕๖๗,๙๐๖ ล้านบาท) ร้อยละ ๒๔.๖๒ และจำแนกเป็นกองทุนกรณีเจ็บป่วย ตาย ทูพพลภาพ และคลอดบุตร จำนวน ๙๔,๗๔๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๓.๓๙ กองทุนทั้งหมด) กองทุนกรณีสงเคราะห์บุตร และชราภาพ จำนวน ๕๖๗,๐๑๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๘๐.๑๒) และกองทุนกรณีว่างงานอีก ๔๕,๙๗๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๖.๔๙) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ร้อยละ ๑๔.๘๓, ๒๖.๔๕ และ ๒๔.๒๗ ตามลำดับ โดยเงินกองทุนประกันสังคมมีการเอาไปลงทุนในรูปของหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูง เช่น ตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ (กระทรวงการคลังค้าประกัน) เงินฝากธนาคาร (ได้รับการค้าประกัน) เป็นต้น ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๖๐ ตามระเบียบคณะกรรมการประกันสังคมว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่เหลือน้อยกว่าร้อยละ ๔๐ เป็นการลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยง เช่น ตราสารหนี้อื่นๆ และเงินฝากธนาคารของรัฐ เป็นต้น และอีกน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป็นการลงทุนทางสังคม ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท

๓.๓.๒ ผลตอบแทน การลงทุนของกองทุนประกันสังคม มีผลตอบแทนสะสม นับตั้งแต่จัดตั้งกองทุนในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จนถึง ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๘๐,๕๐๖ ล้านบาท ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเงินฝากและพันธบัตร ตลอดจนเงินปันผลและกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ดังนั้น ขนาดของกองทุนประกันสังคมในแต่ละปีจะขึ้นอยู่กับสองส่วนได้แก่ ส่วนที่เป็นผลตอบแทนสะสมจากการลงทุน และส่วนที่เป็นเงินสมทบสะสม ความมั่นคงของกองทุน จึงขึ้นอยู่กับขนาดของผลตอบแทนสะสมและเงินสมทบสะสม

๓.๔ สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม

จากการคาดการณ์สถานการณ์ของผู้เกษียณอายุที่เข้าสู่ระบบการรับบำเหน็จบำนาญของประเทศไทย และสถานการณ์ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในระบบประกันสังคม สรุปได้ดังนี้

๓.๔.๑ ปัญหาความไม่เป็นเอกภาพของระบบบำเหน็จ บำนาญที่มีอยู่ เนื่องจากกองทุนสะสมมีหลายกองทุน และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับยังไม่จูงใจเพียงพอให้ผู้ประกันตนที่อยู่นอกระบบเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้มีข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ดังนี้

ระบบบำเหน็จบำนาญของประเทศไทย ประกอบด้วย การประกันชราภาพ (ประกันสังคมกรณีชราภาพ) และกองทุนสะสม (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)) โดยการประกันสังคมกรณีชราภาพมีเงื่อนไข ๓ กรณี คือ

- จ่ายเงินสมทบต่ำกว่า ๑๒ เดือน สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับคือบำเหน็จประเภทของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ คือ เงินสมทบผู้ประกันตน
- จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ ๑๒ เดือนถึง ๑๗๙ เดือน ก็จะได้รับบำเหน็จประเภทของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ คือ เงินสมทบผู้ประกันตน + เงินสมทบนายจ้าง + ดอกผล
- จ่ายเงินสมทบ ๑๘๐ เดือนขึ้นไป จะได้รับบำนาญ ประเภทของสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ คือ ร้อยละ ๒๐ ของค่าจ้างที่ส่งเงินสมทบ ๖๐ เดือนสุดท้าย + ร้อยละ ๑.๕ สำหรับทุก ๑๒ เดือนที่จ่ายเงินสมทบเกิน ๑๘๐ เดือน

๓.๔.๒ ปัญหาความไร้เสถียรภาพของกองทุน เนื่องจากแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุและภาวะการพึ่งพิง ทำให้จำนวนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในรูปของบำนาญชราภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จาก ๑๔๒,๘๗๘ รายในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพิ่มขึ้นเป็น ๑,๔๕๕,๒๓๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และเพิ่มเป็น ๘,๕๕๖,๒๙๕ รายในปี พ.ศ. ๒๖๐๐ ส่งผลให้กองทุนจะต้องจ่ายเงินออกจำนวนมาก ในขณะที่รายได้หรือเงินสมทบกลับมีจำนวนเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เงินส่วนเหลือสุทธิ (รายรับ-รายจ่าย) จะเริ่มติดลบ กล่าวคือรายรับน้อยกว่ารายจ่าย และหลังจากนั้นอีกเพียง ๙ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๐) เงินสำรอง ณ วันสิ้นปี จะหมดลงในที่สุดโดยวิเคราะหจาก

๑) ข้อมูลด้านสถานการณ์ประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในระบบประกันสังคม ซึ่งประชากรสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและมีสัดส่วนมากกว่าวัยเด็ก โดย ๑ ใน ๔ ของประชากรเป็นผู้สูงอายุ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ในขณะที่ภาวะพึ่งพิงมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยภาวะพึ่งพิงในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เท่ากับ ๖:๑ สูงขึ้นเป็น ๕:๑ และ ๒.๔:๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามลำดับ

๒) สูตรบำนาญร้อยละ ๑๕+ ร้อยละ ๑ เงินสะสมกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพจะสูงสุดที่ ๕.๓๐๘ ล้านล้านบาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และจะหมดในปี พ.ศ. ๒๕๙๐

๓) สูตรบำนาญร้อยละ ๒๐+ ร้อยละ ๑.๕ เงินสะสมกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพจะสูงสุดที่ ๔.๒๔๓ ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ แต่จะหมดลงในปี พ.ศ. ๒๕๘๖

๔) ตัวอย่างกรณีบ้านอายุ เงินเดือน ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน ตลอด ๑๕ ปี ต้องจ่ายเงินสมทบร้อยละ ๖ เดือนละ ๖๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๐๘,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยทบต้น ร้อยละ ๔ ต่อปี กองทุน จะมีเงินเพิ่มขึ้น รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔๔,๑๗๐ บาท บ้านอายุร้อยละ ๒๐ เป็นเงินเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท อายุเฉลี่ยคนไทยประมาณ ๗๕ ปี เท่ากับต้องเลี้ยงดู ๒๐ ปี ดังนั้น กองทุนฯ ต้องจ่ายรวมทั้งสิ้น ๔๖๐,๐๐๐ บาท เท่ากับขาดเงินงบประมาณ ๓๓๐,๐๐๐ บาท/คน หากมี ผู้ประกันตนประมาณ ๑๐ ล้านคน กองทุนฯต้องหาเงินมาเพิ่มอีกประมาณ ๓,๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งปัจจุบันกองทุน มีเงินประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เท่ากับต้องการเงินเพิ่มอีกประมาณ ๑๕ เท่า ของเงินที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๕) จากการประมวลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการสัมมนาเรื่อง “การสร้างความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๓” พบว่า ผู้ประกันตนที่มีอายุครบ ๕๕ ปี มีความประสงค์ที่จะรับบำนาญถึงร้อยละ ๖๒ ในขณะที่มีความประสงค์ในการรับบำนาญเพียงร้อยละ ๓๔ ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้จะทำให้กองทุนไร้เสถียรภาพได้

จากข้อวิเคราะห์ข้างต้น พบว่ากองทุนประกันสังคมจะเริ่มไม่มั่นคงหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นปีที่เริ่มจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนกรณีบ้านอายุชราภาพ (ตามวิธีการคำนวณ ที่กองทุนประกันสังคมดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน) มีสาเหตุหลักๆ มาจาก

(๑) เก็บเงินได้น้อย เนื่องจากรัฐบาลจ่ายสมทบน้อย ค่าจ้างและอัตราเงินสมทบที่กฎหมายกำหนดต่ำ โดยตามมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ กำหนดเพดานค่าจ้างไว้ที่ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือนเท่านั้น นอกจากนี้ กองทุนประกันสังคมยังไม่จูงใจเพียงพอที่จะทำให้ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบเข้าร่วมโครงการ ถึงแม้แรงงานเหล่านั้นสามารถเข้ามาเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ด้วยความสมัครใจ โดยจ่ายเงินสมทบด้วยตนเอง โดยรัฐบาลไม่ได้ร่วมสมทบ แต่มีโอกาสได้รับสิทธิประโยชน์เพียง ๓ กรณี คือ คลอดบุตร ทูพพลภาพ และตาย เท่านั้น ทำให้รายได้หรือเงินสมทบมีจำนวนเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ

(๒) จ่ายเงินออกมาก เนื่องมาจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุข ในขณะที่เดียวกันภาระการพึ่งพิงที่สูงขึ้นจาก สัดส่วนผู้สูงอายุต่อวัยทำงานสูงขึ้น ทำให้จำนวนผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพในรูปของ บ้านอายุชราภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จาก ๑๔๒,๘๗๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๑,๔๕๕,๒๓๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และเพิ่มเป็น ๘,๕๕๖,๒๙๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๖๐๐ ส่งผลให้กองทุนจะต้องจ่ายเงินออกจำนวนมาก

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน

กรณีกองทุนชราภาพเป็นเรื่องของความมั่นคงในระยะยาวซึ่งต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าเป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๓-๕ ปี เพื่อจัดตั้งและบริหารกองทุนให้เกิดประโยชน์และมีความมั่นคงสูงสุด รวมทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อทำความเข้าใจกับสถานะภาพที่เป็นจริง และปัญหาที่อาจเกิดแก่ผู้ประกันตน จึงเสนอให้สำนักงานประกันสังคมให้ความสำคัญในเรื่องความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม (กรณีชราภาพ) รวมทั้งเปิดโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ การจ่ายเงินสมทบ

- ๑) ควรมีการปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำให้เป็นไป ตามอัตราค่าจ้างที่แท้จริงของผู้ประกันตน
- ๒) ควรมีการปรับอัตราสูงสุดจาก ๑๕,๐๐๐ บาท ให้เป็นไปตามความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม
- ๓) ควรมีการทบทวนการจัดเก็บเงินสมทบขั้นต่ำและขั้นสูงทุก ๓ ปี

๔.๓ กฎหมาย

- ๑) ควรมีการเพิ่มอัตราเงินสมทบจากรัฐบาลเป็นร้อยละ ๕ เท่ากับลูกจ้างและนายจ้าง
- ๒) แก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคมให้ผู้ประกันตนมีสิทธิรับบำเหน็จ หรือบำนาญเมื่ออายุครบ ๖๐ ปี

๔.๔ มาตรการจูงใจ

เพื่อป้องกันการออกจากกองทุนของผู้ประกันตนเมื่ออายุครบ ๕๕ ปี ควรเพิ่มอัตรา

การจ่ายบำนาญให้สูงขึ้นดังนี้

ร้อยละ ๒๐ ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าจ้างของผู้ประกันตนตอนอายุ ๖๐ ปี

ร้อยละ ๓๐ ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของค่าจ้างของผู้ประกันตนตอนอายุ ๖๕ ปี

(ร้อยละ ๔๐ เป็นอัตราต่ำสุดขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานแก่ผู้ประกันตนที่เกษียณอายุ)

๔.๕ การบริหารจัดการกองทุน

- ๑) เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนประกันสังคมมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะด้านการลงทุน ควรมีการแยกการบริหารจัดการกองทุนออกจากระบบราชการ
- ๒) การบริหารจัดการด้านการลงทุนควรมีการลงทุนกับประเภทกิจการที่มีความมั่นคงสูง

ผลการดำเนินการบอบคณ:รัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมร่วมกับสภาที่ปรึกษาฯ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ รง. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน กรณีกองทุนชราภาพเป็นเรื่องของความมั่นคงในระยะยาว ซึ่งต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๓-๕ ปี เพื่อจัดตั้งและบริหารกองทุนให้เกิดประโยชน์และมีความมั่นคงสูงสุด รวมทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อทำความเข้าใจกับสถานภาพที่เป็นจริง และปัญหาที่อาจจะเกิดแก่ผู้ประกันตน จึงเสนอให้สำนักงานประกันสังคม ให้ความสำคัญในเรื่องความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม (กรณีชราภาพ) รวมทั้งเปิดโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อเสนอแนะดังกล่าวเหมาะสมและทันเวลา เนื่องจากมีบางส่วนที่สำนักงานประกันสังคมประชาสัมพันธ์ไปแล้ว เช่น ในการจัดสัมมนา “ชำแหละ ๒๐ ปี ประกันสังคม ผู้ประกันตนได้อะไร...???” โดยคณะกรรมการ การแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร การสัมมนา “๒๐ ปี ก้าวใหม่ประกันสังคมไทย” จัดโดยสำนักงานประกันสังคม แต่การดำเนินงานยังจำกัดในวงแคบ ดังนั้นต่อไปควรขยายการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างไปสู่สาธารณชน ให้มากขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น การฝึกอบรมของสภาองค์กรนายจ้างและสภาองค์กรลูกจ้างซึ่งในแต่ละปีจะมีผู้เข้าอบรมประมาณ ๘๐,๐๐๐ คน ควรรวมหลักสูตรเรื่องภาระการจ่ายบำนาญไว้ด้วย - สำนักงานประกันสังคมควรเข้มงวดบังคับใช้กฎหมายให้นายจ้างได้เข้าระบบประกันสังคมครบถ้วน และขยายความคุ้มครองไปยังแรงงานนอกระบบ เพื่อให้มีผู้ประกันตนเพิ่มมากขึ้นเป็นการขยายฐานและเสริมสร้างเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคมอีกทางหนึ่ง
<p>๒. การจ่ายเงินสมทบ</p> <p>๒.๑ ควรมีการปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำให้เป็นไปตามอัตราค่าจ้างที่แท้จริงของผู้ประกันตน</p> <p>๒.๒ ควรมีการปรับอัตราสูงสุดจาก ๑๕,๐๐๐ บาท ให้เป็นไปตามความมั่นคงของกองทุนประกันสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ประชุมเห็นสมควรปรับฐานค่าจ้างในการคำนวณเงินสมทบต่อเดือนให้มากกว่า ๑,๖๕๐ บาท โดยให้ตรงกับความเป็นจริงของค่าจ้างในตลาดแรงงานที่เป็นอยู่ ซึ่งอาจจะอิงกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามที่ รง. ประกาศใช้

<p>ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา</p>	<p>ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ รง. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๒.๓ ควรมีการทบทวนการจัดเก็บเงินสมทบขั้นต่ำและขั้นสูงทุก ๓ ปี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จากข้อมูลที่มีอยู่ มีผู้ประกันตนซึ่งใช้ฐานค่าจ้างในการคำนวณเงินสมทบอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีประมาณ ๑,๔๗๐,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๑๗ ของจำนวนผู้ประกันตนทั้งหมด แสดงว่าผู้ประกันตนดังกล่าวในความเป็นจริงมีค่าจ้างสูงกว่าเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท การปรับเพดานค่าจ้างในการนำส่งเงินสมทบ ๑๕,๐๐๐ บาท อยู่ในวิสัยที่ควรจะดำเนินการ แต่เนื่องจากเงินบำนาญชราภาพคำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้ายก่อนผู้ประกันตนอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ ขอให้สำนักงานประกันสังคม ไปพิจารณาให้รอบคอบ ทั้งนี้ควรจะมีการปรับหลักเกณฑ์การใช้ค่าจ้างเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย ที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบก่อนความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ตามที่กำหนดไว้ในปัจจุบันด้วย โดยอาจจะเป็นการคำนวณค่าจ้างเฉลี่ยตลอดระยะเวลาการทำงาน - การทบทวนการจัดเก็บเงินสมทบขั้นต่ำทุก ๓ ปี เป็นแนวทางที่ดี ทั้งนี้ในเบื้องต้นควรพิจารณาปรับฐานค่าจ้างขั้นต่ำและขั้นสูงในการคำนวณ เงินสมทบนำส่งกองทุนประกันสังคมก่อน จากนั้น ค่อยมากำหนดว่าจะปรับฐานค่าจ้างอีกครั้งเมื่อใด อนึ่ง ควรทบทวนฐานค่าจ้างที่ใช้ในการนำส่งเงินสมทบของผู้ประกันตนโดยสมัครใจตามมาตรา ๓๙ เพราะปัจจุบันอยู่ที่อัตรา ๔,๘๐๐ บาทต่อเดือนซึ่งเมื่อนำมาคำนวณเงินบำนาญชราภาพแล้วผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญรายเดือนน้อยมาก

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ รง. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓. กฎหมาย</p> <p>๓.๑ ควรมีการเพิ่มอัตราเงินสมทบจากรัฐบาลเป็นร้อยละ ๕ เท่ากับลูกจ้างและนายจ้าง</p> <p>๓.๒ แก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคมให้ผู้ประกันตนมีสิทธิรับบำเหน็จหรือบำนาญ เมื่ออายุครบ ๖๐ ปี</p>	<p>การที่รัฐบาลจ่ายเงินสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพในอัตราร้อยละ ๑ ของค่าจ้างก็ด้วยเหตุผล ๓ ประการ คือ (๑) พิจารณาความเหมาะสมของฐานะการเงินการคลังและสภาพเศรษฐกิจ(๒) รัฐบาลสนับสนุนให้การดูแลสวัสดิการพื้นฐานให้แก่ประชาชนทุกคนอยู่แล้ว (๓) รัฐบาลมีภาระที่จะต้องจ่ายอุดหนุนหรือเงินอุดหนุนกรณีเงินกองทุนประกันสังคมไม่เพียงพอจ่ายสิทธิประโยชน์ซึ่งเป็นบทบัญญัติตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ดังนั้น การที่จะเพิ่มอัตราเงินสมทบฝ่ายรัฐบาล จะต้องพิจารณาเหตุผลข้างต้นด้วย อย่างไรก็ตามสำนักงานประกันสังคมควรศึกษาแนวทางอื่นๆ ที่จะทำให้เกิดเสถียรภาพ กองทุนประกันสังคมมีรายได้เพียงพอต่อการจ่ายสิทธิประโยชน์ และยืดอายุของกองทุนประกันสังคม</p> <p>อนึ่ง การเพิ่มเงินสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้ประกันตน การขยายอายุเกษียณ การเพิ่มจำนวนเดือนก่อนเกิดสิทธิ รับบำนาญ รวมทั้งการคำนวณเงินบำนาญจากฐานค่าจ้างเฉลี่ยในภาพรวม ก็อาจจะเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดเสถียรภาพของกองทุนประกันสังคมได้</p>
<p>๔. มาตรการจูงใจ</p> <p>เพื่อป้องกันการออกจากกองทุนของผู้ประกันตนเมื่ออายุครบ ๕๕ ปี ควรเพิ่มอัตราการจ่ายบำนาญให้สูงขึ้นดังนี้</p>	<p>ข้อเสนอดังกล่าวเป็นข้อเสนอที่น่าสนใจเนื่องจากเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกันตนทำงานและอยู่ในระบบประกันสังคมนานขึ้น ในการ</p>

<p>ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา</p>	<p>ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ รง. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>- ร้อยละ ๒๐ ไม่เกินร้อยละ ๓๐ ของค่าจ้างของผู้ประกันตนตอนอายุ ๖๐ ปี</p> <p>- ร้อยละ ๓๐ ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของค่าจ้างของผู้ประกันตนตอนอายุ ๖๕ ปี (ร้อยละ ๔๐ เป็นอัตราต่ำสุดขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานแก่ผู้ประกันตนที่เกษียณอายุ)</p>	<p>พิจารณาปรับอัตราค่าจ้างบำนาญเพิ่มขึ้น ต้องระมัดระวังเพราะจะสัมพันธ์กับเงินสมทบที่จะรับเข้ามาและสำนักงานประกันสังคมควรศึกษาแนวทางประกันภัยที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ควบคู่ไปด้วย</p>
<p>๕. การบริหารจัดการกองทุน</p> <p>๕.๑ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนประกันสังคมมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะด้านการลงทุน ควรมีการแยกการบริหารจัดการกองทุนออกจากระบบราชการ</p> <p>๕.๒ การบริหารจัดการด้านการลงทุน ควรมีการลงทุนกับประเภทกิจการที่มีความมั่นคงสูง</p>	<p>- ที่ประชุมเห็นว่า ขณะนี้กองทุนประกันสังคมมีเงินลงทุนอยู่ที่ประมาณ ๗๕๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคงสูง เช่น ลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล ตัวเงินคลัง เป็นต้น เป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ ๗๙ ของเงินลงทุน หรือคิดเป็นเงินประมาณ ๕๙๒,๗๐๐ ล้านบาท ในขณะที่มีการลงทุนที่มีความเสี่ยง เช่น หุ้น อสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งการลงทุนในต่างประเทศ เป็นต้น มีจำนวนเพียงร้อยละ ๒๑ ของเงินลงทุน</p> <p>ดังนั้น นับเป็นการบริหารจัดการด้านลงทุนที่เน้นความมั่นคงมากอยู่แล้ว แต่ผลที่ได้คืออัตราผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ</p> <p>ดังนั้น สำนักงานประกันสังคมควรศึกษาถึงการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงอยู่บ้างเพิ่มขึ้น เช่น จาก ร้อยละ ๒๑ เป็นร้อยละ ๒๕ หรือร้อยละ ๒๖ ของเงินลงทุน</p> <p>- ในปัจจุบันทรัพย์สินที่สำนักงานประกันสังคมได้มาต้องจดทะเบียนเป็นของกรมธนารักษ์ ทำให้การบริหารจัดการทรัพย์สินดังกล่าวไม่คล่องตัว รวมทั้งกองทุนไม่กล้าที่จะลงทุนในอสังหาริมทรัพย์โดยตรง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของ รง. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>เนื่องจากทรัพย์สินจะต้องปรากฏเป็นชื่อของกรมธนารักษ์ ดังนั้น เพื่อความคล่องตัว เห็นด้วย ที่จะแยกการบริหารจัดการกองทุนออกจากส่วนราชการ โดยอาจจะมีรูปแบบเช่นเดียวกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง หรือบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด ภายใต้กำกับของกรมธนารักษ์</p>

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีศึกษาการ แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความ ปรองดอง

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓)

๑. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นต้นมา เป็นผลทำให้เกิดความขัดแย้งทางด้านแนวคิดของคนในสังคมอย่างกว้างขวางปัญหาได้ลุกลามไปทุกสาขาอาชีพทุกเพศวัย และมีการนำเสนอในรูปแบบของสัญลักษณ์หลากหลายลักษณะที่ไม่เคยเกิดในสังคมไทยมาก่อน มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย แบ่งเป็นกลุ่มทางแนวคิดที่มีความเห็นต่างกันทางการเมืองทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท รวมถึงการแพร่กระจายความเห็นต่างกันลึกลงไปถึงญาติพี่น้อง หรือแม้แต่ผู้ที่อยู่ร่วมในครอบครัวเดียวกันก็ให้เห็นในเกือบทุกชุมชน กรณีความเห็นต่างทางการเมืองได้กลายเป็นปัญหาทางสังคมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนได้เกิดขึ้นในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกือบทุกพื้นที่ในทั้งสองภูมิภาคได้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการทำหน้าที่ของฝ่ายกำกับติดตามนโยบาย เช่น กรณีการลงไปปฏิบัติการกิจของบรรดารัฐมนตรีหรือแม้แต่นายกรัฐมนตรี ได้ถูกต่อต้าน ถูกปองร้าย หรือถึงขั้นถูกทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ความเห็นต่างทางการเมืองได้นำไปสู่การใช้ความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ มีการทำลายและทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินระหว่างคนไทยด้วยกันเอง ได้เกิดผลกระทบโดยตรงทั้งต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวรัฐบาลได้ประกาศนโยบายและกำหนดมาตรการสร้างความปรองดอง เพื่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งได้ดำเนินการเยียวยาต่อประชาชนผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงที่เกิดจากการใช้ความรุนแรง และเพื่อความปรองดองแห่งชาติ สัมฤทธิ์ผล รัฐบาลได้แสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้น การดำเนินการศึกษา แสวงหาข้อเท็จจริงจากทุกบริบทสังคมภูมิภาค การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอแนวคิดและแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลาย เพื่อนำสู่การวิเคราะห์ ประมวลผล และนำเสนอเป็นคำแนะนำต่อรัฐบาล จึงมีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ประกอบกับพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๐(๑) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา

และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม สภาที่ปรึกษาฯ โดยคณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย ได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว ดังนั้นจึงได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) และองค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำการศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีศึกษา การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย ร่วมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และองค์การสวนยาง ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ จัดประชุมสัมมนาเพื่อเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๙ จังหวัด ประกอบด้วย ผู้แทน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประจำภูมิภาค นักวิชาการ หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด เกษตรกร และประชาชนทั่วไป เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เพื่อรับฟังประเด็นปัญหาในพื้นที่รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดการสร้างความปลอดภัย

๒.๒ ศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสร้างความปลอดภัย โดยการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพร้อมทั้งได้ยกร่างความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย”

๒.๓ ประชุมหารือร่วมกับผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยาง องค์การสวนยาง และผู้แทนเกษตรกรจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เพื่อพิจารณาปรับปรุงร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

ประเด็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม นำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้งทางสังคมในภูมิภาค

ประเทศไทยมีคนจน จำนวน ๕.๒๘ ล้านคน วิตจากรายจ่ายเพื่อบริโภค ๑,๕๘๖ บาทต่อคน ต่อเดือน มีคนเกือบจน จำนวน ๕ - ๗ ล้านคน และในด้านการกระจายตัว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนคนจนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๙ หรือประมาณ ๓ ล้านคน รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖ หรือประมาณ ๑.๓๕ ล้านคน ประเด็นปัญหาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การไม่รู้จักชุมชนของตน ประชาชนส่วนใหญ่เลือกที่จะรับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผ่านเข้ามาโดยละทิ้ง สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนแบบดั้งเดิม ส่งผลให้การพัฒนาไม่มีทิศทางและล้มเหลว เนื่องจาก แต่ละท้องถิ่นมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ สถานการณ์ชุมชนท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไป มีลักษณะดังนี้

- (๑) ชุมชนทิ้งวิถีเกษตรเข้าสู่อุตสาหกรรม
- (๒) วิทยุหนุ่มสาวทิ้งชุมชนเข้าสู่เมือง/คนแก่และเด็กเฝ้าชุมชน
- (๓) สภาวะหนี้สินภาคเกษตรเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ต้นทุนในการผลิตราคาสูง การประสบความล้มเหลวจากเหตุสุดวิสัยและภัยธรรมชาติ ราคาผลผลิตตกต่ำ และการผลิตตามกระแสที่ถูกชี้ชวน
- (๔) คนทำงานมากขึ้นและแข่งขันกันหาเงิน ในขณะที่ความเกือกูลแบ่งปันระหว่างกันลดลง
- (๕) องค์กรความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกเบียดขับจากเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่ง และความสะดวกในการเข้าถึงสินค้าและบริการ ได้นำสังคมชนบทสู่สังคมบริโภคแทน การผลิตและบริโภคอย่างพอเพียง

กลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องยึดหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน) โดยมีเงื่อนไขความรู้ (รู้กว้าง รู้รอบ รู้ลึก) และเงื่อนไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์ สุจริต ชยัน อุดหนุน แบ่งปัน) เพื่อนำไปสู่ชีวิตเศรษฐกิจสังคมสมดุล มั่นคง ยั่งยืน การส่งเสริมเศรษฐกิจเพื่อแก้ปัญหาทางสังคมเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกคือการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และเป็นการเยียวยาสภาพจิตใจของคนในพื้นที่ ทั้งนี้ การปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร และลดความเหลื่อมล้ำจึงเป็นกลยุทธ์หนึ่งเพื่อลดปัญหาช่องว่าง

นอกจากการส่งออกทำรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างมากแล้ว ยางพารายังเป็นอาชีพที่ก่อให้เกิด การจ้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่คนในชนบทไม่น้อยกว่า ๑ ล้านครอบครัว ทั้งชาวสวนยาง ผู้รับจ้างกรีดยาง อุตสาหกรรมแปรรูปยาง การขนส่ง รวมทั้งแรงงานในธุรกิจและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีก หลายแสนคน ทำให้ลดปัญหาการอพยพแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง

ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ป่าไม้ถูกทำลายลงทุกปี การปลูกสร้างสวนยางพาราจึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างป่าคืนสู่ธรรมชาติที่มีน้อยและสำคัญยิ่ง กล่าวได้ว่ายางพาราเป็นพื้นที่สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยอย่างมหาศาล

อนาคตของยางไทยเป็นสิ่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการสร้างรายได้ให้แก่พี่น้องเกษตรกรสวนยางพาราจากอดีตที่มีเฉพาะภาคใต้ ภาคตะวันออก แล้วขยายไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันตกบางจังหวัด แต่การปลูกยางพาราจะเป็นอาชีพที่ยั่งยืน โดยเฉพาะสำหรับพี่น้องเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่อดีตเคยปลูกแต่ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และข้าวโพด ซึ่งเป็นพืชล้มลุก ผลผลิตขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ การปลูกพืชเหล่านี้มีข้อสรุปแล้วว่าไม่สามารถสร้างรายได้ยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวอีสานให้ดีขึ้นได้เลย จึงเป็นเรื่องที่จะต้องวิเคราะห์จากสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอนาคต เนื่องจากยางพาราจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญและมีมูลค่าในการส่งออกผลผลิตในลำดับต้นของสินค้าเกษตร ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จนถึงปัจจุบัน โดยมีปริมาณการส่งออกยางของไทยเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่งออกยางธรรมชาติทั้งสิ้นจำนวน ๒.๗๔ ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า ๑.๕๖ แสนล้านบาท โดยมีสัดส่วนการส่งออกยางร้อยละ ๓๙.๖๑ ของการส่งออกยางทั้งหมดของโลก รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย ร้อยละ ๒๙.๐๘ มาเลเซีย ร้อยละ ๑๐.๖๒ และเวียดนาม ร้อยละ ๑๐.๒๓

นอกจากส่งออกในรูปแบบของยางธรรมชาติหรือยางดิบแล้ว ไทยยังส่งออกผลิตภัณฑ์จากยางในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ คิดเป็นมูลค่าสูงถึง ๑.๕๓ แสนล้านบาท โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ในเดือนสิงหาคม ไทยส่งยางดิบคิดเป็นมูลค่า ๑.๕๗ แสนล้านบาท และส่งออกผลิตภัณฑ์ยางคิดเป็นมูลค่า ๑.๓๓ แสนล้านบาท เมื่อรวมทั้งยางดิบและผลิตภัณฑ์ยางคิดเป็นมูลค่ารวม ๒.๙ แสนล้านบาท นับว่าสูงเป็นอันดับ ๓ ของมูลค่าสินค้าที่ส่งออกทั้งประเทศ รองลงมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์และรถยนต์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ราคาขางพาราได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม ราคาสูงถึง ๑๐๒ บาท/กิโลกรัม ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ราคาขางพารายังคงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (๑) ปริมาณผลผลิตในประเทศผู้ผลิตลดลงเพราะฝนตกหนักต่อเนื่องจากปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงต้นเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และหลังจากนั้นเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (สภาพอากาศแห้งแล้งยาวนานกว่าปกติ)ซึ่งทำให้ฤดูแล้งเริ่มต้นก่อนกำหนดและเกิดพร้อมฤดูยางผลัดใบ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตยางลดลง เช่น ในอินโดนีเซีย รวมทั้งในภาคใต้ของไทย ซึ่งทำให้ราคาน้ำยางสดปรับตัวสูงขึ้นสูงอย่างต่อเนื่องโดยปัจจุบันราคาน้ำยางสดกิโลกรัมละ ๑๐๓ บาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓) (๒) ความต้องการยางธรรมชาติอย่างต่อเนื่องจากจีนและผู้ผลิตยางล้อ

เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อินเดีย และเกาหลีใต้ ทั้งนี้ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เติบโตอย่างรวดเร็วในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสมาคมผู้ผลิตรายานยนต์ของจีนคาดว่าอุตสาหกรรมยานยนต์จะขยายตัวร้อยละ ๑๕ จึงเป็นปัจจัยหนุนให้ความต้องการยางในตลาดโลกเพิ่มขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจโลกหลุดพ้นจากสภาวะตกต่ำ (๓) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวร้อยละ ๔.๒ เศรษฐกิจเอเชียจะขยายตัวร้อยละ ๗ จีนจะขยายตัวร้อยละ ๑๐ และไทยจะขยายตัวร้อยละ ๔.๗ จึงเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ผลผลิตยางส่วนใหญ่อยู่ในรูปของยางแห้งร้อยละ ๘๐ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ และร้อยละ ๒๐ เป็นน้ำยางข้นที่ใช้ในการทำถุงมือยาง เส้นด้ายยางยืด โฟมที่นอน และอื่นๆ* โดยที่กล่าวมาข้างต้นเป็นปัจจัยที่ทำให้ปริมาณความต้องการยางในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับรายได้เกษตรกรที่ปลูกยางในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีรายได้เฉลี่ย/ครัวเรือน/ปี จำนวน ๑๒๑,๗๖๕ บาท (เนื้อที่ในการกรีดยาง ประมาณ ๗.๘ ไร่)

ดังนั้น การนำโครงการส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประชาชน โดยการปลูกยางพาราพื้นที่ใหม่ระยะที่ ๓ (๘๐๐,๐๐๐ ไร่) และการเพิ่มมูลค่ายางตามแผนพัฒนายางพาราไทย ซึ่งมีเป้าหมายส่งเสริมการปลูกยางพาราให้ได้คุณภาพ ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี จะเป็นหนทางหนึ่งในการเสริมสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อื่นจะนำไปสู่การลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและเป็นการแก้ไขปัญหาเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ เกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเห็นและประเด็นที่เกี่ยวกับโครงการปลูกยางพาราพื้นที่ใหม่ระยะที่ ๓ ดังนี้

- (๑) เห็นด้วยกับโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราพื้นที่ใหม่ ระยะที่ ๓ เนื่องจากเกษตรกรยังยากจนไม่มีเงินทุน แต่ถ้าหากโครงการดังกล่าวสามารถสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพาราได้จริง จะเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ของเกษตรกรและจะลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง
- (๒) เกษตรกรส่วนใหญ่มีภาระที่จะต้องชำระหนี้ให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และพื้นที่การทำเกษตรกรรมมีน้อย รวมทั้งมีปัญหาด้านเงินทุน
- (๓) ปัญหาส่วนใหญ่ของเกษตรกร คือ การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ในเรื่องการขายสินค้าเกษตรไม่มีคุณภาพ โดยเกษตรกรขาดความรู้ทางด้านวิชาการ
- (๔) ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายคนไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากต้นกล้ายางพาราไม่มีคุณภาพ เกษตรกรไม่มีความรู้ทางวิชาการการปลูกยาง เช่น ขั้นตอนและวิธีการปลูก การดูแลรักษา และการเร่งรีบกรีดยางในเวลาที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งสภาพแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ อากาศ อาจจะไม่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา

* ข้อมูลจากองค์การการศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group)

- (๕) ปัญหาการผูกขาดปัจจัยการผลิต เช่น ราคาปุ๋ย ราคาพันธุ์ยาง รวมทั้งปัจจัยการผลิตอื่น ซึ่งหากพ่อค้าไม่ผูกขาดในเรื่องราคา เกษตรกรจะมีรายได้สูงขึ้น จะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจน และจะลดการขับเคื้อนเพื่อเสนอข้อเรียกร้องทางการเมืองลงได้ในระดับหนึ่ง

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนกรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย”

การแก้ปัญหาความแตกต่างเชิงสัญลักษณ์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องเริ่มที่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนเมืองกับคนชนบท และรัฐต้องสนับสนุนโดยสร้างโอกาสให้ประชาชนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การลดความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ และเมื่อปัญหาความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจหมดไป ความมั่นคงทางสังคมจะเกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้ รัฐบาลควรสนับสนุนให้ประชาชนปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น การปลูกยางพาราเป็นพืชนำร่อง ในพื้นที่ใหม่ระยะที่ ๓ (๘๐๐,๐๐๐ ไร่) เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งของการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างประชาชนในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยมีประเด็นข้อสังเกตในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการปลูกยางพารา ดังนี้

- (๑) โครงการปลูกยางพาราต้องถึงเกษตรกรที่ยากจนโดยตรง ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๒๑ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐
- (๒) รัฐบาลควรตรวจสอบคุณภาพกล้ายางให้ตรงสายพันธุ์
- (๓) รัฐบาลควรสนับสนุนเงินและปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่าไร่ละ ๑๑,๐๐๐ บาท ในระยะเวลา ๗ ปี จนเปิดกรีดยาง ซึ่งจะให้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปี จะทำรายได้เฉลี่ย ๑๕,๖๐๐ บาท/ไร่/ปี (ประมาณการรายได้ ณ ปีที่ ๑๐ กรณีที่ราคายางกิโลกรัมละ ๘๐ บาท ตามเอกสารแนบ)
- (๔) รัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการปลูกและแปรรูปยางพาราร่วมกัน ทั้งนี้ จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการขายน้ำยาง และควรส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีการเพาะพันธุ์กล้ายางเพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมโดยรัฐบาลจะต้องให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงานโดยบูรณาการทำงานร่วมกันเป็นการสร้างเครือข่ายจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เชื่อมโยงกันทำให้เกิดพลังและการจัดการที่ดี ซึ่งจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

เกิดความรักสามัคคี ประองดอง สม่ำเสมอ โดยไม่แบ่งแยกกัน เป็นการสร้างงานภายในครอบครัว ไม่ต้องอพยพไปทำงานที่อื่นซึ่งจะทำให้ครอบครัวมั่นคงอบอุ่น สังคมดีขึ้น เป็นการสร้างอาชีพที่มั่นคงให้เกษตรกรให้กินดีอยู่ดี และเป็นการสร้างป่าเศรษฐกิจ ทำให้ลดภาวะโลกร้อน ทั้งยังสามารถรวมกลุ่มกันขายคาร์บอนเครดิตได้อีกด้วย

ผลการดำเนินการขอคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสงเคราะห์การทำสวนยาง กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง องค์การสวนยาง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น ผลการพิจารณา ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. โครงการปลูกยางพาราต้องถึงเกษตรกรที่ยากจนโดยตรง ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๒๑ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมตาม มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐</p>	<p>๑. คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการปลูกยางพาราในพื้นที่ใหม่ระยะที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ความช่วยเหลือกับเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และไม่เคยมีสวนยางมาก่อน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องมีที่ดิน ๒-๑๕ ไร่ หรือถ้าไม่มีที่ดินเป็นของตนเองแต่มีเอกสารรับรองสิทธิยืนยันการทำประโยชน์ในที่ดินจากหน่วยงานท้องถิ่นก็จะได้รับการพิจารณาให้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งการจัดพื้นที่ทำกินให้กับเกษตรกรไม่ควรส่งเสริมการปลูกยางในพื้นที่ใกล้เคียงกับบริเวณป่าไม้เนื่องจากอาจมีการรุกป่าเข้าไปในพื้นที่ป่าได้</p> <p>๒. จากการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจในช่วง ๔-๕ ปีที่ผ่านมาพบว่า การปลูกยางพารามีผลกระทบทางเศรษฐกิจในทิศทางที่เป็นบวก โดย GDP ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นจากการกรีดยาง เนื่องจากเป็นลักษณะการจ้างงานโดยตรง มีการแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทั้งเจ้าของสวนยางและผู้รับจ้างกรีดยาง รวมทั้งค่าแรงงาน ภาคการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการขาดแคลนแรงงานส่งผลถึงเกษตรกรที่ยากจนแม้จะไม่ได้ปลูกยางก็จะได้รับผลประโยชน์จากแนวโน้มทิศทางการปรับปรุงการปลูกพืช ทั้งนี้โครงการปลูกยางพื้นที่ใหม่ระยะที่ ๓ ควรเน้นให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่มีศักยภาพ โดยรัฐอาจให้การสนับสนุนสินเชื่อระยะผ่อนปรน</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ผลการพิจารณา ผลการดำเนินการของ กย. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒. รัฐบาลควรตรวจสอบคุณภาพกล้วยให้ตรงสายพันธุ์</p>	<p>๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบพันธุ์อย่างให้ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และมีพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๕๒ ควบคุมดูแลอยู่แล้ว โดยการจัดเตรียมยางพันธุ์ดีสำหรับที่จะทำการขยายต้องมีการตรวจสอบดูแลพันธุ์อย่างให้ตรงกับพันธุ์ที่กำหนดการควบคุม กำกับดูแลแปลงขยายพันธุ์ยางต้น กิ่ง ตา และต้นกล้า เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>๒. กรณีที่เกษตรกรมีความเสี่ยงในการซื้อต้นพันธุ์ยางที่ไม่ตรงสายพันธุ์ มีปัญหาในเรื่องพันธุ์ยางไม่มีคุณภาพเนื่องจากเกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องสายพันธุ์ คุณภาพของต้นยางที่ได้รับไม่สมบูรณ์ มีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อทำการติดตามโดยภาครัฐเข้าไปส่งเสริม หรือแนะนำให้มีการติดตาม</p> <p>๓. สำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจะต้องมีการตรวจรับรองพันธุ์ยางก่อนจ่ายค่าพันธุ์</p> <p>๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการบริหารจัดการเรื่องพันธุ์ยางอย่างรอบครอบรัดกุม และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สายพันธุ์ยางเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งควรบริหารระยะเวลาที่เหมาะสมในการให้พันธุ์ยางแก่เกษตรกรเพื่อนำไปปลูก</p>
<p>๓. รัฐบาลควรสนับสนุนเงินและปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่าไร่ละ ๑๑,๐๐๐ บาท ในระยะเวลา ๑ ปี จนเปิดกรีดยาง ซึ่งจะให้</p>	<p>๑. คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ งบกลางเพื่อดำเนินโครงการปลูกยางพาราในที่แห่งใหม่</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น ผลการพิจารณา ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ผลผลิตเฉลี่ย ๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่/ปีจะทำรายได้เฉลี่ย ๑๕,๖๐๐ บาท/ไร่/ปี (ประมาณการรายได้ ณ ปีที่ ๑๐ กรณีที่ราคาขายกิโลกรัมละ ๘๐ บาท)</p>	<p>ระยะที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยจะให้การช่วยเหลือในระยะ ๓ ปีแรก ดังนั้นการสนับสนุนเงินและปัจจัยการผลิตควรดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี</p> <p>๒. แม้ว่าโครงการจะให้เงินสนับสนุนเพียง ๓ ปีแรกแต่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางยังคงดูแลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจนถึงปีที่ ๑ ซึ่งเป็นปีที่เริ่มกรีดยางได้ รวมทั้งได้หาแนวทางในการจัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกร โดยการใช้บุคคลในกลุ่มค้าประกันซึ่งกันและกัน</p>
<p>๔. รัฐควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการปลูกและแปรรูปยางพาราร่วมกัน ทั้งนี้จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการขายน้ำยาง และควรส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีการเพาะพันธุ์กล้ายางเพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริม โดยรัฐบาลจะต้องให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงานโดยบูรณาการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างเครือข่ายจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เชื่อมโยงกันทำให้เกิดพลังและการจัดการที่ดี ซึ่งจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เกิดความรักสามัคคี ประองดองสมานฉันท์ โดยไม่แบ่งแยกกัน เป็นการสร้างงานภายในครอบครัว ไม่ต้องอพยพไปทำงานที่อื่นซึ่งจะทำให้ครอบครัวมั่นคงอบอุ่น สังคมดีขึ้น เป็นการสร้างอาชีพที่มั่นคงให้เกษตรกรให้กินดีอยู่ดี และเป็นการ สร้างป่าเศรษฐกิจ ทำให้ลดภาวะโลกร้อน ทั้งยังสามารถรวมกลุ่มกันขายคาร์บอนเครดิตได้อีกด้วย</p>	<p>๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการปลูกยางพาราอยู่แล้ว</p> <p>ทั้งนี้การกำหนดมาตรการเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดให้เป็นรูปธรรมเพื่อที่จะให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามได้</p> <p>๒. สำหรับเรื่องการขายคาร์บอนเครดิต มีกระบวนการดำเนินการและหลักเกณฑ์ค่อนข้างยุ่งยาก เนื่องจากสภาพพื้นที่เดิมที่ปลูกก่อนปี ๒๕๓๒ จะต้องไม่เป็นป่าและร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ต้องไม่มีพืชที่สูงเกิน ๓๐ เมตร ซึ่งขณะนี้กำลังดำเนินการประสานงานกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้</p>

๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๔)

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศไทยที่ผ่านมา ตั้งแต่อดีตจนถึงความขัดแย้งขั้นรุนแรงเมื่อเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ดังที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนวิกฤตการณ์ดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการปฏิรูปประเทศอย่างจริงจัง ทั้งปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้มีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณากำหนดเป็นแผนปฏิรูปประเทศต่อไป

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ภายใต้หลักการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยการจัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น ๕ ภาค การสัมมนาวิชาการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และการประชุมกลุ่มเจาะจง (Focus Group) รวมทั้ง การสำรวจความเห็นและข้อเสนอแนะโดยใช้แบบสำรวจจากผู้เข้าร่วมสัมมนา และคณะทำงานประจำต่างๆ ของสภาที่ปรึกษาฯ ตลอดจนการศึกษาวิจัยเอกสาร รายงานการวิจัย และข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศไทย โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กรอบของการปฏิรูปประเทศไทย เพื่อความเป็นธรรมและอยู่ดีมีสุขของประชาชน จะต้องดำเนินการปฏิรูปไปพร้อมกัน ทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย

๑.๑ การปฏิรูปด้านสังคม เพื่อให้เกิดสังคมที่สร้างสรรค์และสันติ เป็นสังคมแห่งศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม สังคมแห่งความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน เป็นสังคมที่อยู่ร่มเย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยใช้การศึกษาและศาสนาเป็นรากฐานที่สำคัญ

๑.๒ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์ มีการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ และมีการปรับโครงสร้างและระบบต่างๆ โดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ภาคการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคการผลิต ตั้งแต่ระดับครอบครัวถึงระดับประเทศ

๑.๓ การปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ที่ยั่งยืนและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่เกิดภาวะมลพิษสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงทรัพยากรอย่างเป็นธรรม

๑.๔ การปฏิรูปการบริหารจัดการประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นจะต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการเมืองและการบริหารประเทศที่ดี มีธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม กระบวนการทางกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เป็นรากฐานที่สำคัญ

๒. การปฏิรูปด้านสังคม โดยเรียงลำดับตามความสำคัญหรือความรุนแรงของปัญหาจากมากไปน้อย ดังนี้

๒.๑ การปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ควรนำปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้ในการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) คือ “การศึกษาจะต้องมีศาสนาเป็นรากฐาน คุณธรรมจะต้องนำความรู้” และปรัชญาการศึกษาของยูเนสโกที่ว่า “การศึกษาเพื่อปวงชน ปวงชนเพื่อการศึกษา” โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาเพื่อให้เกิดการศึกษาดตลอดชีวิต

๒.๒ การปฏิรูปค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง ควรปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมและความซื่อสัตย์ของคนไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

๒.๓ การปฏิรูปความสามัคคีของคนในชาติ เพื่อให้ชาวไทยทุกคนมีความสมัครสมานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ควรณรงค์สร้างความรักชาติ ให้มีการปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับความสามัคคีอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม และควรคำนึงถึงการใช้มิติทางศาสนาและวัฒนธรรมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง รวมถึง การกำหนดมาตรการเร่งด่วนและมาตรการระยะยาวในการ تهدทุนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่ คู่สังคมไทยสืบไป

๒.๔ การปฏิรูปด้านศิลปกรรม คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม ที่มีความเจริญทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุ ควรเร่งจัดให้มีการจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริม

ศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติเพื่อส่งเสริมความปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศไทย โดยกรมอบให้ “คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ” เป็นผู้รับผิดชอบ และรัฐบาลควรกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา เป็นปีส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมประจำชาติ

๒.๕ การปฏิรูปด้านวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เจริญพร้อมทั้งรักษาความเป็นไทยไว้ได้ ควรเพิ่มศักยภาพและบทบาทของกระทรวงวัฒนธรรม และส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ โดยการส่งเสริมให้สื่อต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต การทำงาน การพัฒนาและบริหารประเทศ

๒.๖ การปฏิรูปด้านเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ เพื่อให้ประชาชนชาวไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเหมาะสมตามวัยและสภาวะทางร่างกาย

ด้านเด็กและเยาวชน ควรพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและคุณธรรม ผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการทำงาน เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ด้านผู้สูงอายุ ควรจัดระบบประกันสังคม และกำหนดรายได้ที่มั่นคงและเหมาะสม ตลอดจนให้การดูแลช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจน ส่งเสริมการประกอบอาชีพและการตลาด รมรงคให้ทุกภาคส่วนของสังคมเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ และหน้าที่ที่พึงต้องปฏิบัติตอบแทนแก่ผู้สูงอายุ

ด้านคนพิการ ควรสร้างกลไกและวิธีการที่จะทำให้ครอบครัวแสดงบทบาทอย่างถูกต้องต่อสมาชิกที่พิการ ควรมีนโยบายในการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการและการส่งเสริมคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนพิการ โดยรัฐและทุกภาคส่วนของสังคมต้องดำเนินการให้คนพิการได้รับสิทธิและบริการต่างๆ เต็มตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย

๒.๗ การปฏิรูปสังคมให้ปลอดยาเสพติด เพื่อให้สมาชิกของสังคมทุกคนพ้นจากพิษภัยและการทำลายล้างจากยาเสพติด ควรดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง โดยเฉพาะที่เป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพล นักการเมืองและข้าราชการบางส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการ ใช้สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา กีฬาและนันทนาการเป็นเครื่องมือทำให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด

๓. การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญหรือความรุนแรงของปัญหา จากมากไปน้อย ดังนี้

๓.๑ การปฏิรูประบบสวัสดิการและการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควรปรับระบบสวัสดิการของประเทศให้อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “สังคมสวัสดิการ ไม่ใช่ รัฐสวัสดิการ” และให้เหมาะสมกับระดับการพัฒนาประเทศ โดยสวัสดิการทุกอย่างไม่จำเป็นจะต้องเป็นสวัสดิการแบบทั่วถึง สำหรับการใช้จ่ายของภาครัฐควรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างการกระจายรายได้กับการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโตในระยะยาว รวมทั้งให้กระจายการลงทุนไปยังภูมิภาคและท้องถิ่นให้มากขึ้น

๓.๒ การปฏิรูปโครงสร้างภาษี เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ควรขยายฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเสมอภาคมากยิ่งขึ้น ปรับลดภาษีรายได้นิติบุคคลให้กับธุรกิจ SMEs ของไทย และยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กับธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจต่างชาติ รวมทั้ง เร่งออกพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และควรจัดเก็บภาษีมรดกในรูปแบบภาษีการรับมรดก

๓.๓ การปฏิรูปโครงสร้างการผลิต และระบบการผลิต การค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว ผู้เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางเศรษฐกิจให้กับสินค้าและบริการของไทย ที่สอดคล้องกับความต้องการและกระแสความนิยมของตลาดโลก โดยสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ทูทางสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนต่างๆ ของประเทศ ภายใต้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยการจดสิทธิบัตร รวมทั้งปรับโครงสร้างการผลิต เน้นการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคบริการและภาคเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น

๓.๔ การปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ ลดการใช้พลังงาน กระจายสินค้าได้รวดเร็ว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควรพัฒนาระบบขนส่ง และโครงข่ายการขนส่งสินค้าให้มีคุณภาพ มีการให้บริการที่ได้มาตรฐาน และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นประเทศคู่ค้าในภูมิภาค โดยเฉพาะโครงการรถไฟรางคู่ โครงการรถไฟฟ้ามอเตอร์สูง และโครงการสะพานเศรษฐกิจเชื่อมสองฝั่งทะเล รวมทั้งเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

๓.๕ การปฏิรูปโครงสร้างพลังงาน เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ และลดต้นทุนการขนส่ง ควรเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน โดยใช้มาตรการจูงใจและมาตรการบังคับ รวมทั้งการปรับโครงสร้างพลังงาน โดยการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกมากยิ่งขึ้น และปรับโครงสร้างโลจิสติกส์ที่เน้นรูปแบบการขนส่งที่ใช้เชื้อเพลิงน้อย โดยเฉพาะให้ใช้การขนส่งระบบราง และทางน้ำ

๓.๖ การปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อการพึ่งตนเองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควรจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๑.๕ และในระยะยาว (๑๐ ปี) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓.๐ ของ GDP โดยแบ่งงบประมาณครึ่งหนึ่งให้ใช้เพื่อการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่อยอดภูมิปัญญาไทย และให้สอดคล้องกับฐานทรัพยากรของประเทศ รวมทั้งการให้สิ่งจูงใจกับภาคเอกชนในการทำวิจัยและพัฒนา

๔. การปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือความรุนแรงของปัญหาจากมากไปน้อย ดังนี้

๔.๑ การปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ เพื่อแก้ปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ควรเร่งดำเนินการศึกษา สำรวจ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลขอบเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์และแผนที่แนวเขตที่ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ควรวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกขั้นตอน รวมทั้ง ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๔.๒ การปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรจัดตั้ง “กระทรวงทรัพยากรน้ำ” และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำอย่างจริงจัง จัดให้มีระบบบริหารจัดการน้ำตามความเหมาะสมกับพื้นที่และการใช้ประโยชน์ ทั้งน้ำผิวดินและใต้ดิน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการป้องกันภัยจากน้ำแล้งและน้ำท่วมอย่างเป็นระบบและมีทิศทางชัดเจน จัดทำระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๔.๓ การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรที่ดิน เพื่อกระจายการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรมสร้างความมั่นคงและเป็นฐานการดำรงชีวิตของเกษตรกรที่ยากจน ควรให้มีสิทธิในการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยจำกัดการถือครองที่ดินไม่เกินครอบครัวละ ๕๐ ไร่ รวมทั้งใช้มาตรการทางภาษีเพื่อดำเนินการกับเจ้าของที่ดินที่ไม่นำที่ดินมาใช้ประโยชน์ และการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดตั้งธนาคารที่ดิน การจัดทำระบบสารสนเทศทะเบียนข้อมูลที่ดิน การกำหนดการใช้ที่ดินให้เหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน และการอนุรักษ์ฟื้นฟูดิน

๔.๔ การปฏิรูปด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เพื่อให้มีขยะเหลือทิ้งน้อยที่สุด โดยลดการใช้และการบริโภค ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำขยะไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ส่งเสริมการเรียนรู้ ปลูกฝังค่านิยม สร้างทัศนคติและวินัยเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยอย่างบูรณาการ สนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง ตั้งแต่ภาคครัวเรือน ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการบริหารจัดการของเสียอันตรายและส่งเสริมการผลิตที่สะอาดในภาคการผลิตให้มากขึ้น

๔.๕ การปฏิรูปการจัดการมลพิษทางอากาศ เพื่อการลดมลพิษทางอากาศ ควรดำเนินการจัดการมลพิษทางอากาศทั่วไป การจัดการมลพิษทางอากาศจากขนส่งและการจราจร การจัดการมลพิษทางอากาศจากภาคอุตสาหกรรม การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ (Eco-Industrial Town) โดยเฉพาะการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานที่สะอาด การจัดการมลพิษทางอากาศจากหมอกควันและไฟป่า ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๕. การปฏิรูปการบริหารจัดการประเทศ เพื่อเป็นรากฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิรูปใน ๓ ด้านที่กล่าวมาแล้ว ดังนี้

๕.๑ การปฏิรูปการเมืองและการบริหารประเทศ เพื่อให้มีระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ควรพัฒนาประชาธิปไตยและการเมืองอย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนมีอุดมการณ์และวัฒนธรรมประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองดี การดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ปรากฏเป็นรูปธรรม ควรตรวจสอบและลงโทษนักการเมืองและข้าราชการที่ทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

๕.๒ การปฏิรูปกระบวนการธรรมาภิบาล เพื่อให้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ควรเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรส่งเสริมสนับสนุนให้อำนาจแก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) รวมทั้งการสร้างธรรมาภิบาลเพื่อความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน ดำเนินงานด้วยหลักบรรษัทภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะบริษัทในภาคอุตสาหกรรม ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

๕.๓ การปฏิรูปกระบวนการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ควรเร่งรัดดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ ให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม มีการถ่ายโอนภารกิจหลัก งบประมาณ และบุคลากร ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้ง ดำเนินการให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามมาตรา ๘๗ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ

๕.๔ การปฏิรูปกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายเป็นกลไกในการปฏิรูปครั้งนี้ ควรเร่งดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว การเร่งจัดทำกฎหมายให้อนุวัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพัฒนากฎหมายตามนโยบายพิเศษของรัฐ และการพัฒนากฎหมายเชิงกระบวนการ และการปรับปรุงกฎหมายทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเร็ว

๕.๕ การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมเป็นกลไกในการปฏิรูปครั้งนี้ ควรเร่งจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ (๔) ควรบังคับใช้กฎหมายในทุกด้านอย่างจริงจัง เสมอภาค เท่าเทียม และเป็นธรรมกับประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความรู้สึกไม่เท่าเทียมกันในสังคม ควรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแยกกระบวนการจับกุมกับกระบวนการสอบสวนออกจากกัน

๖. เงื่อนไขการปฏิรูปประเทศไทย

๖.๑ การปฏิรูปประเทศไทยแบบองค์รวม โดยทำการปฏิรูป ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมๆ กัน เนื่องจากการปฏิรูปทั้ง ๓ ด้าน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องและส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน โดยการปฏิรูปในครั้งนี้ควรคำนึงถึงความพร้อมของการบริหารจัดการประเทศ ๕ ประการ คือ ต้องทำการปฏิรูปด้านการเมืองและการบริหารประเทศ ด้านธรรมาภิบาล ด้านการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ด้านกฎหมายและด้านกระบวนการยุติธรรม จึงจะทำให้การปฏิรูปครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

๖.๒ การปฏิรูปประเทศไทยอย่างบูรณาการ นอกจากการปฏิรูปประเทศไทยแบบองค์รวมแล้ว ควรปฏิรูปการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะการบูรณาการ ทั้งระดับกระทรวง กรม รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ กำลังคน และเวลา

๖.๓ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อาเซียน ๑๐ ประเทศจะรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งจะมีผลกระทบด้านบวกและด้านลบต่อประเทศไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การปฏิรูปทุกด้านควรมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๖.๔ ประชาชนต้องร่วมมือกับรัฐบาล ความสำเร็จของการปฏิรูปประเทศครั้งนี้ขึ้นอยู่กับคนไทยทุกคนต้องพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจกับรัฐบาล

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษา และผู้แทนคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการร่วมเดินหน้าปฏิรูปประเทศไทยเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษา และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาในเรื่องดังกล่าวพร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยสรุปผลการดำเนินการ ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการ
ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพรวมการปฏิรูปประเทศไทย

๑. การปฏิรูปด้านสังคม

๑.๑ การปฏิรูปการศึกษา

๑) ควรนำปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และพุทธปรัชญาการศึกษา หรือการศึกษาตามแนวพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

๒) ควรส่งเสริมให้คนไทยได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาทางเลือก ให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต และควรให้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมให้คนไทยมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยและการศึกษาจะต้องสร้างความเป็นพลเมืองดี (Good Citizen)

๓) ควรปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมแก่บุคคล ถือผู้เรียนเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา ใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม คิดเป็น คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาเป็น ควรมียุทธศาสตร์ในการผลิตครูและพัฒนาครู โดยมีนโยบายดึงผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นครู และพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ เนื่องจากเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ ๒ แผนปฏิรูปประเทศไทย “เพื่ออนาคตคนไทยที่เท่าเทียมและเป็นธรรม” ด้านการสร้างอนาคตของชาติด้วยการพัฒนาคน เด็กและเยาวชน และนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะนโยบายการลงทุนสาขาการศึกษาที่อยู่ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ๒๕๕๕

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑.๒ การปฏิรูปค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>๑) ควรปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและกำหนดเป็นวาระของชาติแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓</p> <p>๒) ควรปฏิรูปองค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบให้เป็นองค์กรอิสระ เลือกคนดีคนเก่งเข้ามาทำงาน รวมทั้งตราพระราชบัญญัติตั้งองค์กรอิสระเพิ่มขึ้น และเร่งปฏิรูปกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมทุกระดับ</p> <p>๓) ปฏิวัติจิตสำนึก ปฏิวัติศีลธรรม ปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมได้มากกว่าเพียงแค่การเลือกตั้ง สร้างค่านิยมของประชาชนและการเป็นสังคมที่เสมอภาคไม่มีความแตกต่างทางชนชั้น ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง รวมทั้งให้ผู้หญิงมีบทบาทการตัดสินใจทางการเมืองสูงขึ้น</p> <p>๑.๓ การปฏิรูปความสามัคคีของคนในชาติ</p> <p>๑) ปฏิรูปความสามัคคี โดยธรรมาภิบาล สร้างความรักชาติ ให้มีการปฏิบัติตามพระบรมราชาบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แก่ เมตตาธรรม สามัคคีธรรม สุจริตธรรม และความเที่ยงธรรม อย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่องให้เกิดผลเป็น</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวและควรมุ่งปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วนและทุกระดับ ซึ่งปัจจุบันสำนักงาน ก.พ. กำหนดให้ข้าราชการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ โดยผ่านกลไกต่างๆ เช่น การจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการ และการจัดตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ เป็นต้น</p> <p>- สำหรับข้อเสนอมุ่งให้มีการปฏิรูปองค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติ มิชอบให้เป็นองค์กรอิสระนั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นองค์กรอิสระ และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ อยู่แล้ว</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ อาทิ โครงการอบรมค่ายเยาวชนชนนวมานฉันทน์ ร่วมกับองค์การศาสนา ๕ ศาสนา เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ เกิดการเรียนรู้ในการอยู่</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>รูปธรรม ให้คนไทยทุกคนคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน และประเทศชาติเป็นใหญ่ ไม่ควรใช้กำลังหรือความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ควรนำมิติทางศาสนาและวัฒนธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การสื่อความหมาย โดยวิธีอื่นควรอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ศิลธรรมอันดี ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีกิจกรรมสร้างความสามัคคี</p> <p>๒) การ تهدุทนและปองกันสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาตรการเร่งด่วน ควรปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการและพนักงานในภาครัฐออกมาทำหน้าที่ในการป้องกัน تهدุทนสถาบันพระมหากษัตริย์ ตั้งหน่วยพิเศษหรือหน่วยงานเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ในการต่อต้านตอบโต้ กรณีมีการลอบหลั่งดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ควรให้องค์กรภาครัฐในระดับท้องถิ่นเร่งทำความเข้าใจและส่งเสริมองค์การปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ภาคประชาชน ควรเร่งรัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและต่อเนื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจและบทบาทของพระมหากษัตริย์กับประเทศไทย และสังคมไทย ปราบปรามและดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจังเสริมกิจการของลูกเสือชาวบ้าน	<p>ร่วมกัน รวมทั้งมีการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการ تهدุทนสถาบันพระมหากษัตริย์ อาทิ</p> <p>๑) การปลูกพลังเครือช่ายความจงรักภักดี โดยการจัดตั้งอาสาสมัครปกป้องสถาบัน (อสป.) โดยมีการจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ หรือกิจกรรมที่เสริมสร้าง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>- มาตรการระยะยาว ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการเงินทุนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ปลุกฝังจิตสำนึกการจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นำมโนธรรม-ราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาประเทศในการทำงาน และการดำรงชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับพิทักษ์รักษาการเงินทุนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และส่งเสริมกิจการลูกเสือในสถานศึกษา และส่งเสริมกิจการของลูกเสือชาวบ้าน</p> <p>๑.๔ การปฏิรูปด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีความเจริญทั้งทางด้านจิตใจและวัตถุ ควรจัดให้มีการจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมความปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย โดยควรมอบให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ</p> <p>๑.๕ การปฏิรูปด้านวัฒนธรรม ควรเพิ่มศักยภาพและบทบาทของกระทรวงวัฒนธรรม และส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การใช้มิติทางวัฒนธรรมในการสร้างความปรองดองแห่งชาติ และการใช้วัฒนธรรมเป็นแนวทาง ในการดำรงชีวิต</p>	<p>ความสามานฉันท์ ๒) การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ๓) การขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั่วประเทศ เป็นต้น</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษา ซึ่งปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมกำลังเร่งผลักดันร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมระดับต่างๆ เพื่อจัดตั้งสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย รวมทั้งการดำเนินการ อาทิ โครงการลานบุญ ลานปัญญา</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>การทำงาน การพัฒนาและบริหารประเทศ</p> <p>๑.๖ การปฏิรูปด้านเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ</p> <p>๑) การปฏิรูปด้านเด็กและเยาวชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ่อแม่จะต้องให้ความรักความเอาใจใส่ต่อลูก ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตา กรุณา ความกตัญญู กตเวทิตา ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น สังคมและประเทศชาติ ครูอาจารย์จะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ไม่เฉพาะการให้ความรู้ แต่จะต้องให้คุณธรรมและความดีควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ เยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมนำความรู้ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ วัดและพระสงฆ์จะต้องให้การศึกษา การอบรมสั่งสอนให้แก่เยาวชนในด้าน ศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของศาสนา ควรถือว่าเยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เป็นอนาคตของชาติ การลงทุนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและคุณธรรม เป็นเด็กและเยาวชนที่พึงประสงค์ ควรเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล - ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการทำงาน เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ส่งเสริมการยกย่องเชิดชูเกียรติเด็กและ 	<p>เพื่อพลิกฟื้นวิถีชีวิตไทย วิถีธรรมในอดีต ให้คืนกลับมาสู่สังคมไทย</p> <p>เห็นด้วยกับข้อเสนอด้านการปฏิรูปด้านเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการโดยส่วนใหญ่มีการดำเนินการแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เตรียมการยกวางแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙ นำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งร่างแผนฯ ดังกล่าวได้กำหนดทิศทางการพัฒนาเด็ก บนหลักการที่เด็กและเยาวชนทุกคนจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่และดูแลอย่างเหมาะสมและรอบด้านในแต่ละช่วงวัย โดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงความเท่าเทียมเป็นธรรม และมีส่วนร่วม

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>เยาวชนที่ทำความดีอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนสื่อที่ถ่ายทอดผลงานที่สร้างสรรค์ให้มีบทบาทมากยิ่งขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ และการวางแผนครอบครัว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือผู้ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม และความแบ่งแยกเยาวชนออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ (๑) กลุ่มเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษา (๒) กลุ่มเยาวชนที่อยู่ในชุมชน (๓) กลุ่มเยาวชนที่อยู่ในสถานประกอบการ และ (๔) กลุ่มเยาวชนในวัด เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในเยาวชนแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เยาวชนเหล่านั้น เป็นเยาวชนที่ดีในอนาคตของชาติต่อไป</p> <p>๒) การปฏิรูปด้านผู้สูงอายุ ควรจัดระบบประกันสังคม และกำหนดรายได้ที่มั่นคงและเหมาะสม ตลอดจนให้การดูแลช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจน เพื่อให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความเป็นปกติสุข ส่งเสริมการประกอบอาชีพและส่งเสริมการตลาดชุมชนให้ผู้สูงอายุ รมรงค์ให้ทุกภาคส่วนของสังคมเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ และหน้าที่ที่พึงต้องปฏิบัติ ตอบแทนแก่ผู้สูงอายุ และควรจัดให้มีกิจกรรมกลุ่มที่สร้างสรรค์ประเภทต่างๆ ให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด</p>	<p>- ปัจจุบันมีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุหลากหลายรูปแบบ อาทิ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยถ้วนหน้า การส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ รวมทั้งการขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุที่มีความชำนาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการนำศักยภาพผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศ การถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาสู่สังคม ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในชุมชน การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการให้ความช่วยเหลือและร่วมดูแลผู้สูงอายุในชุมชน รมรงค์ให้ทุกภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓) การปฏิรูปด้านคนพิการ ควรสร้างกลไกและวิธีการที่จะทำให้ครอบครัวแสดงบทบาทอย่างถูกต้องต่อสมาชิกที่พิการ ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการและการส่งเสริมคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนพิการ รัฐและทุกภาคส่วนของสังคมควรดำเนินการให้คนพิการได้รับสิทธิและบริการต่างๆ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้โอกาสคนพิการเท่าเทียมกับคนปกติ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อให้คนพิการตลอดจนควรมีแนวนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่ชัดเจนซึ่งสามารถแก้ไขข้อจำกัดอันเนื่องจากความพิการ</p> <p>๑.๗ การปฏิรูปสังคมให้ปลอดยาเสพติด โดยทุกภาคส่วนในสังคมจึงควรร่วมมือกับรัฐบาลในการทำสังคมไทยเป็นสังคมที่ปลอดจากยาเสพติด (Drug Free Society) โดยให้สถานศึกษาเป็นโรงเรียนสีขาวปลอดจากยาเสพติด ทำให้ชุมชนเป็นชุมชนที่ปลอดจากยาเสพติด การปฏิรูปสังคมให้เป็นสังคมที่ปลอดจากยาเสพติด จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง ทั้งทางด้านอุปทาน (Supply) และในด้านอุปสงค์ (Demand)</p>	<p>และลดปัญหาารับบริการด้านสาธารณสุข โดยจัดให้มีช่องทางรับบริการสำหรับผู้สูงอายุไว้บริการเพื่อลดระยะเวลา เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงพัฒนาสังคมฯ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙) เพื่อให้คนพิการได้รับการปฏิบัติในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเต็มศักยภาพ และมีศักดิ์ศรีรวมทั้งดำเนินการตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เช่น จัดบริการล่ามภาษามือ จัดให้มีระบบผู้ช่วยคนพิการ ปรับปรุงระบบออกบัตรประจำตัวคนพิการ การคุ้มครองสิทธิคนพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสิทธิในเรื่องต่างๆ - เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษา เนื่องจากสำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยยึดปฏิบัติการประเทศไทยเข้มแข็งชนะยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ ๕ รั่วป้องกัน ระยะที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔) เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อลดการขยายตัวของปัญหายาเสพติดในภาพรวมของประเทศ รวมทั้งอยู่ในระหว่างการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ในช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ สำหรับการปฏิรูปสังคมให้ปลอดยาเสพติด และที่ประชุมมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒. การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ</p> <p>๒.๑ การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ</p> <p>โดยการปฏิรูประบบสวัสดิการ และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ควรปรับระบบให้มีกลไกที่จะช่วยลดช่องว่างของรายได้ โดยกระจายรายได้อย่างเป็นระบบ ปรับระบบสวัสดิการของประเทศให้อยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “สังคมสวัสดิการ” (Welfare Society) การจัดสวัสดิการควรเหมาะสมกับระดับการพัฒนาประเทศ ควรปรับระบบสวัสดิการโดยรัฐในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การใช้จ่ายของภาครัฐควรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างการกระจายรายได้กับการลงทุนเพื่อสร้างเจริญเติบโตในระยะยาว มีการสร้างกลไกทางสถาบันเพื่อสร้างหลักประกันที่เชื่อถือได้ ควรมีนโยบายการลดส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (Economic Rent) ที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งควรแก้ไขกติกาทางการเมืองให้เอื้อต่อการสร้างอำนาจการต่อรองของผู้มีรายได้น้อยในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย</p>	<p>๑. ควรกำหนดแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอาเซียน ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด</p> <p>๒. ควรมีมาตรการลงโทษผู้ค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาดและควรใช้มิติทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหายาเสพติด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยกับข้อเสนอ โดยปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตและระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความหลากหลายที่เหมาะสมกับคนทุกระดับ โดยมีการดำเนินการและผลักดันให้เกิดการจัดสวัสดิการในรูปแบบของสังคมสวัสดิการที่ให้ภาคส่วนต่างๆ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดสวัสดิการ รวมทั้งภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสมทบงบประมาณด้วย - แผนการปฏิรูปประเทศไทยที่รัฐบาลประกาศเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๔ กำหนดให้แรงงานนอกระบบได้รับสวัสดิการที่เท่าเทียมและเป็นธรรม ในการดูแลจากภาครัฐมากขึ้น มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินในระบบ และเสียดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งทำให้กลุ่มอาชีพนอกระบบถูกกฎหมาย เช่น จักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ค้าหาบเร่แผงลอย เป็นต้น

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ทางเศรษฐกิจที่อาจจะมีผลต่อการกระจายรายได้</p> <p>๒.๒ การปฏิรูปโครงสร้างภาษี ควรเร่งศึกษาหาแนวทางในการจัดเก็บภาษีสรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นรายได้แก่รัฐ ขยายฐานภาษีเงินได้ในบุคคลธรรมดา เพื่อให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเสมอภาค ควรปรับเงื่อนไขการลดหย่อนภาระทางภาษีรายได้ให้มีความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ควรปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับธุรกิจ SMEs ของไทย และยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กับธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจต่างชาติ ควรจัดเก็บภาษีมรดก ในรูปแบบภาษีการรับมรดก และหากจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อาจจะพิจารณาอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) โดยให้จัดเก็บเป็น ๒ อัตรา คือ สินค้าจำเป็นให้จัดเก็บเป็นร้อยละ ๗ สำหรับสินค้าไม่จำเป็นให้จัดเก็บร้อยละ ๑๐ แต่ทั้งนี้ต้องมีการประเมินผลกระทบอื่นๆ ประกอบด้วย</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอโดยปัจจุบันได้มีการจัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องและผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เช่น</p> <p>(๑) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ซึ่งได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วโดยกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทา ภาระภาษีให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>(๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว โดยกฎหมายฉบับนี้ได้ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้อื่นซึ่งจะเป็นช่วยเหลือและบรรเทาภาษีในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้</p> <p>(๓) ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว โดยกฎหมายฉบับนี้ได้ให้การช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่องภายใต้สภาวะการณ์เศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวน</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒.๓ การปฏิรูปโครงสร้างการผลิต และระบบการผลิต การค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว</p> <p>๑) โครงสร้างการผลิต ควรปรับปรุงโครงสร้างการผลิตให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อลดต้นทุนการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร และภาคบริการและการท่องเที่ยวในประเทศโดยรวมปรับปรุงโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) สนับสนุนให้ภาคการผลิตใช้ทรัพยากรของประเทศเป็นฐานในการผลิตแทนการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ และมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Technology) สร้างความต่อเนื่องในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ภาคการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคการผลิต ตั้งแต่ระดับครอบครัวถึงระดับประเทศ</p> <p>๒) ระบบการผลิต การค้า การลงทุน การบริการ และการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - การผลิตด้านเกษตรกรรม การลดภาระหนี้สิน และการสร้างความมั่นคงทางอาชีพ โดยเร่งแก้ไขปัญหานี้สินให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ในระบบและนอกระบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นเจ้าภาพหลัก สร้างโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน สินเชื่อได้ง่ายทั่วถึง และเป็นธรรม สร้างกองทุนสำหรับเกษตรกรเป็นรายสินค้า เพื่อเป็นกองทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยที่ต้องมีการปรับโครงสร้างการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการปรับโครงสร้างการผลิตการเกษตรเป็นแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตรที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติติดต่อกันมาหลายฉบับ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตผลทางการเกษตร การสร้างผลิตภาพการผลิตทางการเกษตร การสร้างความมั่นคงอาหารและพลังงาน การสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรและประเทศในภาพรวม - ปัจจุบันมีการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาเกษตรกรอยู่แล้ว ดังนั้นจึงควรกำหนดให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นเจ้าภาพร่วมกันเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าว - กองทุนที่ดูแลด้านราคาและผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าในภาพรวมในปัจจุบันมีหลายกองทุน เช่น กองทุนสงเคราะห์

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ประกันความเสียหายจากการผลิตและการตลาด เช่นเดียวกับกองทุนน้ำมัน สนับสนุนให้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการอย่างครบวงจร โดยเกษตรกรทุกครัวเรือนเป็นสมาชิก และได้รับสวัสดิการตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต จัดตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรกร (Farmer's University) สร้างค่านิยมให้แก่เยาวชนให้เห็นความสำคัญ และความสำเร็จในการประกอบอาชีพจากการทำการเกษตร และธุรกิจการเกษตร การเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าและการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ส่งเสริมการตลาดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร การสร้างความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน</p> <p>- <u>การผลิตด้านอุตสาหกรรม</u> ควรสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพทุนมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมจากฐานทุนไปสู่ฐานความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ (SMEs) มีความเข้มแข็งและมีตราสินค้า (Brand) ของตนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึงเงินทุนให้กับธุรกิจแนวใหม่ที่มีพื้นฐานดีให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านต่างๆ(Hub) และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขันด้านราคา (Red Ocean Strategy) ไปสู่การหาจุดขายที่แตกต่าง</p>	<p>เกษตรกร กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร กองทุนปรับโครงสร้างการผลิต การเกษตร เป็นต้น</p> <p>- กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ได้ดำเนินโครงสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ นำร่องในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ๘ แห่ง ซึ่ง ส.ป.ก. จะจัดสรรที่ดินทำกินรองรับ ๓ - ๕ ไร่ ให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาและสามารถกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพการเกษตรได้</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว สำหรับการพัฒนาทุนมนุษย์นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการผลิตต้นแบบคุณวุฒิวชิวิชาชีพและการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวชิวิชาชีพซึ่งจะเป็นองค์กรอิสระและขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรีโดยตรง และนอกจากนี้ภาครัฐและภาคเอกชนได้ประสานความร่วมมือในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>แต่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ (Blue Ocean Strategy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>ด้านการค้าและการลงทุน</u> ควรส่งเสริม ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง ควรมีมาตรการควบคุมและกำกับดูแลไม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจรายใหญ่ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เอาเปรียบผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยเฉพาะด้านการเสียภาษี สนับสนุนและส่งเสริมให้มีธุรกิจค้าปลีก - ค้าส่งของผู้ประกอบการคนไทย อยู่คู่สังคมไทยได้อย่างยั่งยืน เร่งพัฒนาเศรษฐกิจและเขตการลงทุนตามแนวชายแดนเพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และศึกษาหาแนวทางการขยายการลงทุนและการค้าชายแดน - <u>ด้านบริการและการท่องเที่ยว</u> กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับการขยายฐานการสร้างรายได้จากภาคการบริการและการท่องเที่ยว กำหนดจุดขายหลักจากการท่องเที่ยวที่แสดงความเป็นประเทศไทยอย่างชัดเจน คือ “สยามเมืองยิ้ม (Thailand - The Land of Smile)” ฟื้นฟูภาพลักษณ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว พัฒนาและวางระบบให้เครือข่ายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (Cluster) ให้ภาค 	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยกับข้อเสนอ และขณะนี้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้มีการจัดทำโครงการรองรับการลงทุนตามแนวชายแดนเพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภูมิภาค และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ไว้แล้ว - เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ และควรเพิ่มในเรื่องของการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ ระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรองการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่และพื้นที่พิเศษการพัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์กิจกรรม นวัตกรรม และมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ประชาชน ชุมชนเจ้าของธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒.๔ การปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์ เร่งรัดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานระบบราง และทางน้ำให้มากขึ้น และรวดเร็วขึ้น พัฒนาระบบขนส่งและโครงข่ายการขนส่งสินค้า (Logistics) ให้มีคุณภาพมีการให้บริการที่ได้มาตรฐาน และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เร่งปรับโครงสร้าง “การรถไฟแห่งประเทศไทย” โดยให้แยกงาน ๓ ส่วน ซึ่งได้แก่ (๑) ด้านบริการเดินรถขนส่ง (๒) ด้านพัฒนา และ (๓) ด้านบำรุงรักษา โครงสร้างขนส่งออกจากกัน และให้การรถไฟแห่งประเทศไทยปรับปรุงระบบบัญชีเพื่อรองรับหน่วยงานทั้ง ๓ ในแต่ละด้านด้วย รวมทั้งเร่งรัดปฏิรูประบบการขนส่งตามกรอบร่างพระราชบัญญัติบริหารการขนส่ง พ.ศ. .... ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ และได้รับการอนุมัติในหลักการแล้ว โดยให้ภาครัฐเป็นฝ่ายกำหนดนโยบายกำกับดูแลในการส่งเสริม และสนับสนุนกระบวนการปฏิรูประบบการขนส่ง วางแผนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการชลประทานอย่างเป็นระบบ และบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วน ตลอดจนให้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการลดต้นทุนโลจิสติกส์ (Cost Efficiency) และเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ รวมทั้งควรผลักดันแนวทางการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การค้าของประเทศ (National Trade Logistics) ทั้งในมิติการพัฒนาระบบขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และมิติการพัฒนาการให้บริการโลจิสติกส์ ของผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการผลักดันแนวทางการพัฒนาโอกาสทางธุรกิจสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - กระทรวงอุตสาหกรรม อยู่ในระหว่างจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคอุตสาหกรรม (๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยมีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความเป็นมืออาชีพในการจัดการด้านโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม และเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันระดับ โซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม - กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (MITC) เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อลดต้นทุนในการเดินทางคมนาคม</p> <p>๒.๕ การปฏิรูปโครงสร้างพลังงาน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคขนส่งภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน โดยใช้มาตรการจูงใจและมาตรการบังคับเร่งปรับโครงสร้างพลังงานของประเทศไทย โดยจัดทำแผนแม่บทการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนขนาดเล็กในชุมชนในลักษณะกลุ่มเครือข่าย รมรณรงค์ให้ประชาชนและทุกภาคส่วนต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด</p>	<p>สื่อสารได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ ๒) ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงข่ายและทรัพยากรให้กระจายอย่างทั่วถึงไปสู่ประชาชน รวมทั้งได้เสนอเรื่องนโยบายบรรดแบนด์แห่งชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓</p> <ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ และ ควรให้ ความ สำ คัญ กับ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในพื้นที่เมือง โดยการใช้เทคโนโลยีการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบขนส่ง และอาคารที่อยู่อาศัยที่ประหยัดพลังงานรวมทั้งควรเพิ่มแนวทางการปฏิรูปโครงสร้างพลังงานตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ที่มุ่งสร้างให้ครัวเรือนและชุมชนมีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทนอย่างเหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมให้สังคมชุมชนมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า - ปัจจุบันได้มีการส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทดแทนทุกรูปแบบ เพื่อลดการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศและการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกพืชพลังงานด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนพลังงาน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒.๖ การปฏิรูประบบการวิจัยและพัฒนา ควรจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ ๑.๕ และในระยะยาว (๑๐ ปี) เพิ่มเป็นร้อยละ ๓.๐ ของ GDP การจัดสรรงบประมาณด้านงานวิจัยและพัฒนาต้องครอบคลุมการนำผลการวิจัยไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตอย่างแท้จริง รวมทั้งเร่งให้เกิดการบังคับใช้การฝึกงานระบบสหกิจศึกษาแทนการเลือกใช้ และมีมาตรการทางภาษีเป็นแรงจูงใจให้ภาคอุตสาหกรรม นอกเหนือไปจากการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐ อย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิผล</p> <p>๓. การปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓.๑ การปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้เพื่อแก้ปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ (ปัญหาการสูญเสียพื้นที่ป่า)</p> <p>๑) การป้องกันรักษาป่าไม้ เร่งดำเนินการศึกษา สำรวจ และติดตามตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้ที่แท้จริง ทั้งในพื้นที่คุ้มครองทั่วประเทศ และพื้นที่ธรรมชาตินอกพื้นที่คุ้มครอง จัดทำฐานข้อมูลขอบเขตพื้นที่ป่า</p>	<p>ทดแทน ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๕) และขณะนี้ อยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำแผนอนุรักษ์พลังงาน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๗๓) ทั้งภาคอุตสาหกรรมอาคาร/ธุรกิจ บ้านอยู่อาศัย และภาคขนส่ง</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) อยู่ระหว่างการจัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย วทน. ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติการการใช้ วทน. สนับสนุนการพัฒนาในสาขาการผลิตหลักของประเทศ ๑ สาขา พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ รวมทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน เป็นพิเศษแก่กิจการวิจัยและพัฒนาฯ โดยได้รับสิทธิและประโยชน์สูงสุดตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน</p> <p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>๑) ด้านการป้องกันรักษาป่าไม้ ควรให้ความสำคัญกับปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้และกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญและร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว การเสริมสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา

ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อนุรักษ์ที่ชัดเจน จัดทำแผนที่แนวเขต ปักหลักเขต และประกาศประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ วางแผนการจัดการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลาย พื้นที่ป่าไม้ รัฐต้องคำนึงถึงเงื่อนไข ปัจจัย และทางเลือกที่มีอยู่อย่างรอบคอบ ติดตาม ผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ทำลายพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อจะได้นำไปพัฒนา ปรับเปลี่ยนวิธีการ หรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒) การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก การใช้ทรัพยากรป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพ ควรส่งเสริมการปลูก ต้นไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้ ปลูกต้นไม้ที่ไม่มีการทำลายระบบนิเวศ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม ตั้งคณะกรรมการการควบคุมป่าในแต่ละ หมู่บ้าน ให้ชุมชนเป็นผู้ดูแลป่าชุมชนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการธนาคาร ต้นไม้ ส่งเสริมการใช้ไม้เทียม ไม้โตเร็ว ดิน ซีเมนต์ หรืออุปกรณ์ทดแทนไม้ในการ ปลูกสร้างอาคาร ส่งเสริมให้ประชาชน ปลูกพืชที่บริโภคได้ และทำเกษตรแบบ ผสมผสาน คุ้มครอง รักษา และฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมการอนุรักษ์ใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และแบ่ง ปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ควรส่งเสริม และสนับสนุน การใช้ประโยชน์จากความ หลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านสมุนไพร การแพทย์แผนไทย

และป้องกันรักษาป่า รวมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนในการป้องกันรักษาป่า

๒) ควรพิจารณาการนำเครื่องมือทาง เศรษฐกิจ เข้ามาใช้ในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ เช่น การลดหย่อนภาษีให้กับ หน่วยงานหรือบุคคลที่เข้ามาช่วยฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

๓) การแบ่งพื้นที่ป่า ควรถือตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๓๐ ที่กำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์และแบ่ง พื้นที่ลุ่มน้ำของประเทศไทยไว้แล้วอย่าง ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ พื้นที่ป่าไม้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น (๑) ป่าต้นน้ำ (โดยควรระบุว่าป่านั้น อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำใด) (๒) ป่ากลางน้ำและปลายน้ำ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓) การฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ควรให้ความสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งปัญหา ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ การคัดกรองบุคลากรที่ดี การเปลี่ยนวิธีปฏิบัติงานแบบเดิมๆ เป็นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง โปร่งใส เร่งแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐ เกี่ยวกับพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่ทำกินของประชาชน จัดพื้นที่ทำกินให้กับเกษตรกรที่ขาดพื้นที่ทำกินจริงๆ เพื่อป้องกันการบุกรุกป่า สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายการอนุรักษ์ป่าไม้ ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้โดยให้จังหวัดที่มีศักยภาพการปลูกป่าดำเนินการอย่างจริงจัง ควบคุมและวางแผนการส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่มากเกินไป เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ควรสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ ควรแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น (๑) ป่าต้นน้ำ (โดยควรระบุว่าป่านั้นอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำใด) (๒) ป่าปลายน้ำ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมแนวปฏิบัติให้ชัดเจนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชนในแต่ละพื้นที่ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและลดความขัดแย้งของคนในชุมชน</p> <p>๓.๒ การปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p> <p>๑) การบริหารจัดการลุ่มน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการทั้ง</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ สำหรับเรื่องขยายระบบการกระจายน้ำ ไร่</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา

ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒๕ ลุ่มน้ำ จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการเรื่องน้ำอย่างเป็นระบบลุ่มน้ำ และการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำตามความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ การจัดเขตพื้นที่การใช้น้ำ (Zoning) ให้เป็นผลในทางปฏิบัติ เพิ่มเติมปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพด้วยการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

๒) การพัฒนา จัดหา และการใช้น้ำอย่างยั่งยืน พัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้มีการนำมาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม การผลิต และการบริโภค อย่างเต็มประสิทธิภาพ ขยายระบบการกระจายน้ำ ใช้ระบบท่อส่งน้ำ โดยให้ห้องค้การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ดูแลท่อประธาน (Main Pipe) ร่วมกับเทศบาล และให้ห้องค้การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำหน้าที่กระจายน้ำสู่ท้องถิ่น จัดสรรแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการทำเกษตรกรรม ควรสร้างเขื่อนในพื้นที่เหมาะสม มีผลกระทบต่อระบบนิเวศและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่น้อย และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนใช้น้ำอย่างมีคุณค่า

๓) การบริหารจัดการน้ำและภัยธรรมชาติ ควรจัดตั้ง “กระทรวงทรัพยากรน้ำ” เพื่อรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศเข้าด้วยกัน กำหนดให้การบริหารจัดการน้ำอย่างครบวงจรเป็นวาระแห่งชาติ สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ

ระบบท่อส่งน้ำ ควรให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการแหล่งน้ำเป็นผู้ดูแลท่อประธาน (Main Pipe) ส่วนการกระจายน้ำสู่ท้องถิ่นด้วยท่อย่อย ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลในการติดตามตรวจวัด รวมถึงให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

- สำหรับการจัดตั้ง “กระทรวงทรัพยากรน้ำ” ตามหลักการแล้วเป็นเรื่องที่ดี แต่ควรมีการพิจารณาให้รอบด้าน เนื่องจากจะมีเรื่องของการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งการจัดหาน้ำชลประทานเพื่อการผลิตทางเกษตร ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการเชื่อมโยงบูรณาการกับด้านการผลิตและการบริหารจัดการที่ดิน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากน้ำใต้ดินร่วมกับน้ำผิวดินอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นมาตรฐานเดียวกัน</p> <p>๔) การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนร่วมพัฒนาแหล่งน้ำ และใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยเร่งบำรุงฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ แหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำบาดาลที่มีอยู่ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางน้ำ ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียสำหรับบ้านเรือนและอาคารที่ตั้งอยู่นอกเขตบำบัดน้ำเสีย จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ ในการจัดการน้ำเสียชุมชนของประเทศ ควรพิจารณาใช้ระบบบำบัดน้ำเสียที่เป็นระบบธรรมชาติให้มากที่สุด เช่น ระบบท่อฝัง (Stabilization Pond) ระบบพื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสะอาดสู่โรงงานอุตสาหกรรม และใช้มาตรการการไม่ปล่อยน้ำทิ้งออกนอกโรงงานอุตสาหกรรม โดยอาศัยมาตรการภาษีสิ่งแวดล้อม</p> <p>๓.๓ การปฏิรูปการจัดการทรัพยากรดิน</p> <p>๑) การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ การ</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ แต่ในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนด้านการ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

**ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการ
ดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

สำรวจการใช้พื้นที่สาธารณะที่ขึ้นทะเบียนแล้วให้เป็นประโยชน์ในรูปแบบ “โฉนดชุมชน” สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินที่สาธารณประโยชน์ ควรนำที่รกร้างว่างเปล่ามาทำประโยชน์ โดยใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางอย่างจริงจัง ส่งเสริมระบบการผลิตและการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน

๒) การจัดสรรการใช้ที่ดินให้เหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน จัดทำผังเมืองอย่างถูกต้อง โดยแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) อย่างจริงจังและเหมาะสม กำหนดที่ตั้งพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมให้ชัดเจน คุ้มครองและรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมควรจัดสรรที่ดินทำกิน และการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินและเพื่อที่อยู่อาศัยในขนาดที่เหมาะสม

๓) การอนุรักษ์ฟื้นฟูดิน ฟื้นฟูคุณภาพดินที่เสื่อมโทรมเพื่อให้สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร หรือนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้เพิ่มมากขึ้น และมุ่งเน้นการคุ้มครอง รักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากรดิน

๔) การบริหารจัดการที่ดินอย่างเป็นธรรม ควรปรับปรุงการบริหารจัดการที่ดินทั้งระบบ กระจายการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรมและคุ้มครองความมั่นคงและฐานการดำรงชีวิตของเกษตรกรยากจน ควรจำกัดการถือครองที่ดินของนายทุน เช่น

บริหารจัดการ การสำรวจ การใช้พื้นที่สาธารณะที่ขึ้นทะเบียนแล้วให้เป็นประโยชน์ในรูปแบบ “โฉนดชุมชน” นั้น ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในหลักการเบื้องต้นในเรื่องการให้สิทธิในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ไม่ใช่โฉนดที่เป็นเอกสารสิทธิ์ขาด รวมทั้งควรมีแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการจัดทำโฉนดชุมชนในเขตพื้นที่อนุรักษ์

- สำหรับกรณีให้มีการจำกัดการถือครองที่ดินของนายทุน เช่น จำกัดการถือครองไม่เกินครอบครัวละ ๕๐ ไร่ นั้น ในอดีตประเทศไทยเคยมีการจำกัดสิทธิในการครอบครองที่ดิน แต่ได้มีการประกาศยกเลิกตามประกาศคณะปฏิวัติ พ.ศ. ๒๕๐๒ เนื่องจากเป็นผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงเห็นควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาฐานข้อมูลการครอบครองที่ดินของประชาชนให้ online ทั่วประเทศ รวมทั้งมีการบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดินเป็นธรรมต่อไป

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>จำกัดการถือครองที่ดินไม่เกินครอบครัวละ ๕๐ ไร่ ควรปรับเปลี่ยนระบบสิทธิในการจัดการที่ดินให้มีความเหมาะสม ควรใช้ระบบกรรมสิทธิ์แบบใหม่ภายใต้หลักสิทธิชุมชน ควรใช้กลไกภาษีที่ดิน ซึ่งจะสอดคล้องกับเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและประชาธิปไตย ยกเว้นภาษีให้กับผู้ที่มีที่ดินถือครองในมูลค่าน้อย หรือเกษตรกรที่ยากจน เร่งรัดการทำแนวเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยจัดแบ่งประเภทที่ดินระหว่างที่ดินของรัฐและของเอกชนให้ชัดเจน จัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรยากจนในรูปแบบของธนาคารที่ดิน และแก้ไขปัญหาข้อพิพาทการโต้แย้งเรื่องสิทธิในที่ดินทำกินระหว่างรัฐกับราษฎร</p> <p>๓.๔ การปฏิรูปด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย</p> <p>๑) การลดการใช้และการบริโภค ควรปลูกฝังค่านิยม สร้างทัศนคติและวินัย เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างบูรณาการ สำหรับประชากรทุกกลุ่ม สนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง ลดการบริโภค (Decreased Consumption) วัสดุที่กำจัดยาก หรือมีปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานนาน ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องแก่ผู้บริหารในท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาขยะจากชุมชน ควรส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางหรือหลักการที่จะ</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว โดยการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป การจัดระบบเก็บรวบรวมและนำไปกำจัดยังสถานที่จัดการของเสียอันตรายที่ถูกหลักวิชาการ รวมทั้งการส่งเสริมธุรกิจรีไซเคิลหรือการแปรรูปใหม่ โดยสนับสนุนผู้ประกอบการ ให้ผลิตสินค้าที่มีส่วนประกอบของวัสดุรีไซเคิลเพิ่มมากขึ้น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ลดปริมาณขยะ การนำมาใช้ซ้ำ และการปรับปรุงเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่</p> <p>๒) เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการจัดการขยะ และส่งเสริมการผลิตที่สะอาด (Clean Technology) ในภาคการผลิต สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีการผลิตที่ลดปริมาณของเสียมาใช้ เร่งสนับสนุนให้เอกชนดำเนินธุรกิจการบริการด้านการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายและขยะติดเชื้อ เร่งรัดให้มีระบบการจัดการของเสียที่เป็นอันตรายจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ที่ครบวงจรตั้งแต่การเก็บ ขนส่ง บำบัด และกำจัด ส่งเสริมและสนับสนุนในการนำขยะมาใช้ผลิตพลังงาน (Waste to Energy) ให้เป็นรูปธรรม ตามแผนแม่บทพัฒนาพลังงานทดแทนแห่งชาติ ด้วยการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง</p> <p>๓) ระเบียบ กลไก เพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เช่น การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีซากของเสียอันตราย และธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่ใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย หรือกำจัดยาก โดยใช้มาตรการภาษีสิ่งแวดล้อม ควรควบคุมปริมาณและอัตราการเกิดขยะมูลฝอยของประชาชน และมีการกำหนดเป็นแนวนโยบายในทุกจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้</p>	

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างให้องค์กรและชุมชนสามารถจัดการขยะ ขยะติดเชื้อและของเสียอันตรายโดยระบบกลุ่มพื้นที่ (Clustering) และใช้ศูนย์จัดการขยะรวม เพื่อลดปัญหาในระดับพื้นที่ และลดข้อจำกัดด้านศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่ไม่สามารถดำเนินการโดยลำพังได้ โดยมีมาตรการจูงใจที่จะให้ท้องถิ่นดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับชุมชน</p> <p>๓.๕ การปฏิรูปการจัดการมลพิษทางอากาศ</p> <p>๑) มาตรการทั่วไป ควรควบคุมและลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดควบคุมการเผาในที่โล่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เสริมสร้างศักยภาพหน่วยงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการคุณภาพอากาศ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์มลพิษทางอากาศ</p> <p>๒) มลพิษทางอากาศจากการขนส่งและการจราจร ส่งเสริมการลงทุนก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนในพื้นที่เมืองใหญ่ ตรวจสอบและควบคุมมลพิษจากรถขนส่งสาธารณะ รถยนต์ส่วนบุคคลให้อยู่ในมาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่งเสริมให้มีการดำเนินการใช้มาตรการป้องกันมลพิษ โดยการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ อย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาสำหรับการจัดการมลพิษทางอากาศ ควรมีการพัฒนาเทคนิคอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่คำนึงถึงการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกเหนือจากการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานที่สะอาด รวมทั้งควรกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทและจำนวนอุตสาหกรรมเป้าหมายเป็นเกณฑ์กำกับการพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีความสมดุล</p> <p>- ปัจจุบันกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการศึกษาพื้นฐานของศักยภาพการรองรับมลพิษสิ่งแวดล้อมไว้ในพัฒนานิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคใต้ และกำหนด</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>และเชื่อมโยงระบบตรวจสอบมลพิษ และการต่อทะเบียนยานพาหนะอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓) มลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรม ติดตามตรวจสอบและควบคุมมลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ พัฒนาระบบตรวจวัดมลพิษทางอากาศจากโรงงานโดยระบบต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring Systems : CEM) ให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงและครอบคลุมแหล่งกำเนิดมลพิษหลัก ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสะอาดและเชื้อเพลิงสะอาดในกระบวนการผลิต โดยใช้มาตรการจูงใจทางภาษี (ภาษีสิ่งแวดล้อม) หรือการเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับโรงงานหรือกิจการที่ระบายมลพิษทางอากาศสู่สิ่งแวดล้อม พัฒนาแหล่งอุตสาหกรรมพื้นฐาน โดยคำนึงถึงศักยภาพการรองรับมลพิษสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ พัฒนานิคมอุตสาหกรรม เขิงนิเวศ (Eco - Industrial Town) โดยเฉพาะการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานที่สะอาด</p> <p>๔) มลพิษทางอากาศจากหมอกควันและไฟป่า ควรมีการบริหารจัดการความรู้และรณรงค์เสริมสร้างความตระหนักของเกษตรกรในการลดการเผาในพื้นที่เกษตรลดการเผาไร่ นา ไร่ อ้อย หลังเก็บเกี่ยว และบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ป่า โดยนำวัสดุเศษเหลือทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ หรือเป็นวัตถุดิบในการ</p>	<p>แนวกันชนอย่างชัดเจนไม่น้อยกว่า ๕ เมตร นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายการสร้างสมดุลในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมบนฐานของแนวคิดความยั่งยืน โดยกำหนดการพัฒนาเป็น ๒ ระยะ คือระยะที่ ๑ (๒๕๕๓ - ๒๕๕๗) เป็นการยกระดับนิคมอุตสาหกรรมนำร่องจำนวน ๑๕ นิคม ระยะที่ ๒ (๒๕๕๘ - ๒๕๖๒) เป็นการต่อยอดและขยายพื้นที่การพัฒนาให้ครอบคลุมทุกนิคมอุตสาหกรรม</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ผลิตพลังงานชีวมวล สร้างเครือข่ายชุมชนต้นแบบในการลดหรืองดการเผาถางแจ้งในพื้นที่เกษตร รวมทั้งเครือข่ายชุมชนในการตรวจสอบและเฝ้าระวังในระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน ตลอดจนห้ามสร้างโรงงานอุตสาหกรรมที่มีมลพิษทางอากาศในแหล่งชุมชนอย่างเคร่งครัด</p> <p>๔. การบริหารจัดการประเทศเพื่อการปฏิรูป (กลไกขับเคลื่อนการปฏิรูป)</p> <p>๔.๑ การปฏิรูปการเมืองและการบริหารประเทศ</p> <p>๑) การพัฒนาประชาธิปไตยและการเมือง โดยให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่ประชาชน และควรปฏิรูปประชาธิปไตยใน ๓ ด้าน ได้แก่ การปฏิรูปการพัฒนาจิตใจประชาธิปไตย โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีอำนาจทั้งหลาย การปฏิรูปการพัฒนาวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตประชาธิปไตย คือ การปฏิบัติประชาธิปไตยในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และการปฏิรูปการปกครองให้เป็นให้เป็นประชาธิปไตย จะต้องพัฒนาให้เป็นการปกครองของประชาชน อีกทั้งให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแบบรัฐสภาแก่ประชาชน เพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รวมถึงแนะนำวิธีการเลือกผู้แทนที่ดีในทุกๆระดับ</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาสำหรับการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ควรกำหนดแนวทางที่มุ่งพัฒนากลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในเชิงป้องกันให้ชัดเจน และให้ความสำคัญกับการปลูกฝังและเสริมสร้างความคิด ความเชื่อบนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย คือ หลักของเหตุผล หลักของความเป็นอิสระ และหลักนิติธรรม รวมทั้งควรเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒) การบริหารราชการแผ่นดิน ควรดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และนำแนวคิดการจัดการงานสาธารณะแนวใหม่มาใช้ส่งเสริมให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีสำนึกในหน้าที่ มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีกลไกป้องกันไม่ให้นักการเมืองใช้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเครื่องมือทางการเมือง หรือ หัวคะแนน ตลอดจนควรดำเนินการตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภาอย่างจริงจัง โดยกำหนดกระทรวงเจ้าภาพดำเนินการในแต่ละนโยบายให้ชัดเจน</p> <p>๓) การตรวจสอบและลงโทษนักการเมืองที่ทุจริต ควรส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรทุกภาคส่วน สื่อ ร่วมมือกันติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานภาครัฐ นักการเมืองและพรรคการเมืองอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และใช้มาตรการลงโทษทางสังคมในทุกรูปแบบ เพื่อควบคุมไม่ให้ทุจริต มีศีลธรรม คุณธรรม ควรมีการให้รางวัลตอบแทนแก่ผู้ให้เบาะแสการทุจริตคอร์รัปชันเป็นจำนวนที่มากพอสมควร</p> <p>๔.๒ การปฏิรูปกระบวนการธรรมาภิบาล</p> <p>๑) ธรรมาภิบาลภาครัฐ เสริมสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอ และควรนำแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ที่ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้ง</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>อย่างจริงจัง ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในองค์กรภาครัฐทุกระดับ โดยทุกโครงการจะต้องผ่านการประชาพิจารณ์ของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>๒) ธรรมชาติของภาคเอกชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชนดำเนินงานด้วยหลักบรรษัทภิบาลมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะบริษัทในภาคอุตสาหกรรม ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน</p> <p>๔.๓ การปฏิรูปกระบวนการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม</p> <p>๑) เร่งดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา ๗๘ ซึ่งบัญญัติว่า (๓) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง..... โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น มาตรา ๗๘ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ จัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง และส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งควรเพิ่มรายละเอียดแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ</p>	<p>ภาคประชาชน ชุมชน ภาครัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ที่มีความชัดเจนสามารถลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมาพิจารณาประกอบด้วย</p> <p>- เห็นด้วยกับสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กทล.) ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่อปท. และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ไปแล้ว ๒ ฉบับ ขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำแผนฯ ฉบับที่ ๓ คาดว่าจะแล้วเสร็จ ประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ รวมทั้งมีการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้ อปท. จัดทำโครงการ เพื่อการจัดสรรคุณภาพสิ่งแวดล้อมทุกปี และจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรางวัลให้แก่ อปท. ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจน กรม. มีมติเห็นชอบในหลักการร่าง พ.ร.บ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ อปท. พ.ศ. .... ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</p> <p>- การถ่ายโอนบุคลากรไปสู่องค์กรปกครอง</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>กระจายอำนาจให้แก่ อปท. และให้คณะกรรมการกระจายอำนาจ มีอำนาจบังคับให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการถ่ายโอน ถ่ายโอนภารกิจโดยมีการกำหนดช่วงเวลาการถ่ายโอนไว้อย่างชัดเจน</p> <p>๒) ด้านการบริหารงานและดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างระบบถ่วงดุลและตรวจสอบที่ดีระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติของ อปท. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปสามารถตกลงและร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะ และเน้นการพัฒนาคนมากกว่าการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งให้ชุมชนสามารถดำเนินการตามแผนแม่บทชุมชนโดยไม่ถูกรองงำ</p> <p>๓) ด้านการถ่ายโอนบุคลากรไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรลดความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการส่วนกลางกับข้าราชการส่วนท้องถิ่น อาทิ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ การเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล การเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) สร้างความมั่นใจด้านความมั่นคงของข้าราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค [ข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือน (กระทรวงสาธารณสุข) ข้าราชการตำรวจ] ที่ถูกถ่ายโอนมาเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น แรงผลักดันให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นข้าราชการชั้นหนึ่งเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนกลางและ</p>	<p>ส่วนท้องถิ่นนั้น คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓ ในการบริหารกำลังคนเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจสู่ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในการจัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ควรกำหนดกลไกการทำงานร่วมกัน ๓ ฝ่าย คือระหว่างส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐบาล เพื่อให้การถ่ายโอนสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องถ่ายโอนทั้งงบประมาณและบุคลากร ทั้งบุคลากรต้องสมัครใจและท้องถิ่นมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่จะถ่ายโอนให้ อีกทั้งคณะกรรมการการบริหารงานบุคคลควรต้องเป็นจตุภาคี - สำหรับข้อเสนอให้มีการยกเลิกตำแหน่งท้องถิ่นนั้น เนื่องจากนายอำเภอมีหน้าที่ในการกำกับดูแลเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการคงไว้ซึ่งตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอ เพื่อช่วยเหลือนายอำเภอในการประสานงาน

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ส่วนภูมิภาค โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในประเด็นต่างๆ อาทิ คณะกรรมการการบริหารงานส่วนบุคคลต้องเป็น ไตรภาคี เปลี่ยนชื่อข้าราชการส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เป็น “ข้าราชการส่วนท้องถิ่น” จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่น” (สำนักงาน ก.ถ.) ขึ้น มีฐานะเท่าเทียมกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ควรแก้ไขระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เช่น ระเบียบพัสดุ และควรยกเลิกตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอให้มีเฉพาะสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด</p> <p>๔.๔ การปฏิรูปกฎหมาย</p> <p>๑) การปฏิรูปกฎหมายในภาพรวม เร่งรัดดำเนินการตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ และปฏิรูปกฎหมายให้อนุวัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพัฒนากฎหมายตามนโยบายพิเศษของรัฐ และการพัฒนากฎหมายเชิงกระบวนการ</p> <p>๒) การปฏิรูปกฎหมายด้านสังคม ควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อป้องกันนักการเมืองไม่ให้ชื่อเสียงเข้าสู่ตำแหน่ง ให้มีการตรวจกฎหมายลงโทษนักการเมืองทั้งทางแพ่งและอาญาอย่างรุนแรงหากกระทำผิดกฎหมาย ควรมีมาตรการลงโทษขั้นเด็ดขาดกับผู้บริหารและข้าราชการของ</p>	<p>และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาฯ - ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบบรรดากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ หรือเห็นว่าควรจะมีกฎหมายขึ้นใหม่เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นฯ ตามมาตรา ๑๗ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม กำลังดำเนินการกระบวนการสรรหาและคัดเลือกกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้ข้าราชการสามารถคานอำนาจนักการเมืองทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่นได้ ควรปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้มาเป็นเวลานานกว่า ๔๐ ปีแล้วควรออกกฎหมายให้เด็กและเยาวชนได้เรียนฟรี ค่ารถเดินทางไปเรียนฟรี อาหารฟรี อย่างเสมอภาค และฟรีอย่างแท้จริง ควรมีบทลงโทษที่รุนแรงกับผู้เปิดบ่อนการพนัน เจ้ามือหวยใต้ดิน ผู้เล่นการพนัน ผู้ขายผู้เสพยาเสพติด รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เช่น ตำรวจ ข้าราชการ) ที่เข้าไปพัวพัน ควรแก้ไขพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติว่าไม่ต้องจ่ายค่าแรงในวันหยุดแก่ลูกจ้างรายวัน และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓) การปฏิรูปกฎหมายด้านเศรษฐกิจ ประเด็นต่างๆ อาทิ เร่งผลักดันการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ ออกกฎหมายด้านวินัยการคลังขึ้นมากำกับให้นโยบายการใช้จ่ายภาครัฐมีความโปร่งใส เร่งออกพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และเวนคืนที่ดินรกร้างที่เจ้าของไม่ใช้ประโยชน์ กำหนดมาตรการทางภาษีที่ส่งเสริมและกระตุ้นการแข่งขันของผู้ประกอบการรายย่อย หรือรัฐวิสาหกิจชุมชน ปรับปรุงกฎหมาย</p>	<p>สิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินการพัฒนากฎหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนโยบายพิเศษของรัฐ กล่าวคือ ดำเนินการพัฒนากฎหมายของกรมป่าไม้ ในการยกเลิก ปรับปรุง แก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ เกี่ยวกับการอนุมัติหรืออนุญาต ทั้งที่มีใบอนุญาตและไม่มีใบอนุญาต แต่เป็นการอนุมัติหรืออนุญาตที่ไม่ถูกต้อง ไม่มี ความจำเป็นหรือไม่เหมาะสม เช่น ชำชะลอน้ำกับกฎหมายอื่น ถ้าสมัย หรือสร้างภาระให้กับผู้ขอรับอนุมัติหรือผู้ขอรับอนุญาตเกินความจำเป็น เมื่อเทียบกับประโยชน์ของประชาชนและส่วนราชการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำหรับการรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกระทรวงเดียวกันนั้น จะต้องมีการพิจารณากฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินประกอบด้วย และการปรับปรุงระบบภาษีที่จัดเก็บเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมนั้น ควรเป็นการสนับสนุนให้เร่งออกกฎหมายที่จะให้มีการนำมาตรการทางการเงินและการคลังมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ร่างพระราชบัญญัติมาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... เป็นต้น

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวและบริการของโลกในปัจจุบัน เร่งรัดการออก/แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรออกกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณการจัดเก็บภาษี ควรกำหนดให้มีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจ้างแรงงานต่างด้าวในอัตราที่เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการควบคุมการขอโควตาแรงงานต่างด้าวให้สอดคล้องความต้องการแรงงานต่างด้าวที่แท้จริง</p> <p>๔) การปฏิรูปกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกระทรวงเดียวกัน และควรทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เพียงพอ เหมาะสม เป็นปัจจุบัน ไม่มีความทับซ้อน เร่งผลักดันการประกาศใช้พระราชบัญญัติธนาคารต้นไม้ พระราชบัญญัติป่าชุมชน รวมทั้งควรปรับปรุงระบบภาษีที่จัดเก็บเพื่อรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ควรผลักดันกฎหมายการบังคับให้หนึ่งครอบครัวถือครองที่ดินได้ไม่เกิน ๕๐ ไร่ และออกกฎหมายจำกัดการถือครองที่ดินของนายทุน ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ เร่ง</p>	

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ออกพระราชบัญญัติผังเมือง ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนออกกฎหมายห้ามพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติอย่างเด็ดขาด</p> <p>๔.๕ การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม</p> <p>๑) การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ควรเร่งจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ ควรแยกกระบวนการจับกุมกับกระบวนการสอบสวนออกจากกัน</p> <p>๒) การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมด้านสังคม บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบ่อนทำลายสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์อย่างจริงจัง ปฏิรูประบบตำรวจ ระบบอัยการ บังคับใช้กฎหมายกับหัวหน้าส่วนราชการ หรือข้าราชการ พนักงานของรัฐ ที่ขาดจรรยาบรรณ ส่วนนักการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นที่ขาดจรรยาบรรณ ก็ควรถูกตัดสิทธิ์การเลือกตั้ง มีการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ อย่างจริงจัง อาทิ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด แรงงานต่างด้าวสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ร้านเกมส์ เป็นต้น</p> <p>๓) การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมด้านเศรษฐกิจ มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างเป็นธรรม สร้างเครือข่ายป้องกันอาชญากรรมทางเศรษฐกิจในทุกภาคส่วน</p>	<p>- เห็นด้วยกับข้อเสนอ โดยปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปและพัฒนากระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว และอยู่ระหว่างการเตรียมเสนอสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา</p> <p>- นอกจากนี้ การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมฯ ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยที่รัฐบาลประกาศเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๔ ได้เร่งรัดดำเนินการในการสร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรมครอบคลุมการดำเนินการใน ๓ แผนงานหลัก คือ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน การช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบในกระบวนการยุติธรรม และการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรมขั้นต้น</p>

ความเห็น / ข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น / ผลการพิจารณา / ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๔) การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรบังคับใช้กฎหมายต่างๆ อาทิ กฎหมาย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันการบุกรุกทำลายป่า บุกรุกที่สาธารณะ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ กฎหมายเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม ลักลอบจับสัตว์ป่า สัตว์ทะเลที่หายาก การทำเหมืองแร่ กฎหมายผังเมือง กฎหมาย ที่มีบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของประชาชน สิทธิชุมชนมาบังคับใช้อย่างจริงจัง</p>	

๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับงานด้านการศึกษา มีข้อความดังนี้

“งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของชาติเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว ระยะเวลาที่บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่า พลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติกและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตก ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจจะเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน”

ใน พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๒) โดยตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมา รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงเห็นสมควรจัดให้มีการศึกษาและวิเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยว่าได้รับผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินการของคณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ดำเนินการศึกษา และวิเคราะห์ประเด็นการปฏิรูปการศึกษาของไทย โดยได้ดำเนินการดังนี้

- การประชุมสัมมนารับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ ๔ ครั้ง
- การเชิญผู้แทนที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ๓ หน่วยงาน
- การศึกษาดูงานโรงเรียนวิถืพุทธ โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพมหานคร
- การศึกษาจากรายงานเอกสารและหนังสือของหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิ
- การประชุมคณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๔ ครั้ง

๓.สาระสำคัญและบ่อวิเคราะห์

๓.๑ ปรัชญาการศึกษา

๓.๑.๑ พระพุทธเจ้าทรงได้รับการยกย่องว่าเป็นพระบรมศาสดาเอกของโลก คำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ไตรสิกขา คือ ศีลสิกขา สมาริสสิกขา ปัญญาสิกขา กระบวนการพัฒนา ๔ ประการ คือ กายภาวนา ศีลภาวนา จิตตภาวนา ปัญญาภาวนา

๓.๑.๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ทรงมอบให้วัดและพระสงฆ์รับผิดชอบการประถมศึกษา ระดับมัธยมทรงมอบให้กรมศึกษาธิการรับผิดชอบ ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ ศาสนาต้องเป็นรากฐานของการศึกษา คนที่ไม่มีธรรมะ ถ้ารู้มากก็โกงมากขึ้น โกงสนิทและพิสดารมากขึ้น

๓.๑.๓ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า ได้ทรงพัฒนาการศึกษาของไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ การศึกษาไม่ควรผลิตตำราเรียนที่เดินได้ คือ คนที่เก่งแต่ด้านวิชาการ การศึกษาควรจะผลิตเยาวชนที่มีอุปนิสัยใจคอดี ซื่อสัตย์ สุจริต

๓.๑.๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า “พระผู้ทรงเป็นครูของแผ่นดิน” ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม หลายองค์ แสดงถึงปรัชญาการศึกษาของพระองค์ ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อาทิ คนเราต้องมีศาสนาและการศึกษา เจตนาของการศึกษาคือการวางรากฐานที่ดีที่ถูกต้องในตัวบุคคล ประชาชนต้องมีหลักของใจอันมั่นคง เราจะทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมไม่ได้ ตรงกันข้ามจะต้องทำให้หนักแน่นยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยอย่าสอนคนให้เป็นคนเก่งอย่างเดียว ต้องสอนให้มีทั้งความเก่งและความดี

๓.๒ การส่งเสริมศาสนาและจริยศึกษา

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ การศึกษาของไทยประกอบด้วยองค์ ๔ คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ปรากฏว่า การศึกษาด้านพุทธศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี แต่จริยศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ยิ่งนำระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ซึ่งห้ามไม่ให้มีการสอนศาสนาในโรงเรียนรัฐบาลมาใช้ยิ่งทำให้จริยศึกษามีความอ่อนแอ นักเรียน นักศึกษามีความรู้มากขึ้นมีความฉลาดมากขึ้น แต่ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมกลับเสื่อมลง วิชาพระพุทธศาสนาเกือบถูกยกเลิก วิชาศีลธรรมที่เคยสอนได้ถูกยกเลิก รวมทั้งวิชาหน้าที่พลเมืองดี จึงทำให้การศึกษาของเรามีปัญหา ผลผลิตของการศึกษาทำให้คนมีความรู้ความฉลาดขึ้น แต่บกพร่องในเรื่องศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม

๓.๓ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง

รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๒) โดยการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

๓.๔ การประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง

จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง (พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๒) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ผลการสำรวจครูศาสตราจารย์ เอกสารรายงานการศึกษาไทย ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๔๘ พิมพ์โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลจากการสัมมนา ๕ ภูมิภาค ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้อยู่ในวงการการศึกษา อาจสรุปได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่หนึ่ง ยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร และยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะมุ่งแต่การปฏิรูปโครงสร้าง ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ในการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะในการพัฒนาคุณภาพของคนไทย การพัฒนาคุณภาพของครู การพัฒนากระบวนการสอนและการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาอยู่ในระดับที่ต่ำ ขาดครูที่มีคุณภาพและจิตวิญญาณของความเป็นครู การจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพ การศึกษาถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ไม่ได้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๕ โรงเรียนวิถีพุทธ

กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนให้มีโรงเรียนวิถีพุทธในปี ๒๕๔๖ โรงเรียนวิถีพุทธ รุ่นบุกเบิก และถือเป็นโรงเรียนวิถีพุทธแม่แบบ ได้แก่ โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนทอสี โรงเรียนสยามสามไตร โรงเรียนวิถีพุทธได้นำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้ คือ ไตรสิกขา ได้แก่ ศีลสิกขา สมาธิสิกขา และภาวนาสิกขา ใช้กระบวนการภาวนา ๔ ด้าน คือ กายภาวนา ศิลภาวนา จิตตภาวนา ปัญญาภาวนา ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา รู้จักกระบวนการแก้ไขปัญหา มีกระบวนการคิด ตามหลักโยนิโสมนสิการ แต่เมื่อ ดร.สิริกร มณีรินทร์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนวิถีพุทธได้พ้นจากตำแหน่ง ความสนใจที่ให้แก่วิทยาลัยวิถีพุทธและงบประมาณที่ให้โรงเรียนวิถีพุทธได้ลดน้อยลง

๓.๖ การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

๓.๖.๑ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) โดยมีเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๑ จะมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลัก ๓ ประการ คือ

- (๑) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย
- (๒) โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้
- (๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

แนวทางการปฏิรูปการศึกษามี ๔ ประการหลัก ดังนี้

- (๑) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
- (๒) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
- (๓) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการเรียนรู้ยุคใหม่
- (๔) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

๓.๗ ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาและการศึกษา

๓.๗.๑ ในหนังสือเรื่อง “ทางสายอิสราภาพของการศึกษาไทย” ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) นักปราชญ์ของพระพุทธศาสนาผู้ได้รับการยกย่องจากวงการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้ได้รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ได้กล่าวว่า จริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ

ชีวิตและสังคมที่จะดำรงอยู่อย่างมีความสุข และจริยศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคม ชีวิตและสังคมที่จะดำรงอยู่อย่างมีจริยธรรม โดยเฉพาะในยุคสมัยนี้ ได้มีเสียงร่ำร้องแสดงความท้วงติงกันมากกว่า สังคมมีสภาพเสื่อมโทรมทางจิตใจ ผู้คนห่างเหินจากศีลธรรม จำเป็นจะต้องเร่งรัดการสร้างเสริมจริยธรรม และการพัฒนาทางด้านจิตใจ จริยศึกษาควรจะได้รับ การเน้นหนักเป็นพิเศษ

๓.๗.๒ ในหนังสือเรื่อง “การปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษา” ของ ดร.วิชัย ตันศิริ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการศึกษาของไทยจะต้องสร้างเสริมวัฒนธรรมพลเมืองที่ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่มีคุณธรรมหรือธรรมาธิปไตย จะต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะแก่การสร้างผู้นำที่จะมาสืบทอดภารกิจของการเป็นผู้นำทางการเมือง การปกครองของประเทศ การหล่อหลอมอุปนิสัยใจคอ และวัฒนธรรมทางความคิดของเยาวชนคนไทย โดยสรุปเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ คือ การปฏิรูปเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมไทยไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง ประชาธิปไตยที่มีธรรมาธิปไตยเป็นตัวนำ โดยเป็นการสร้างบุคลิกภาพ และวัฒนธรรมของชาติไทยเป็นหลัก

๓.๗.๓ จากหนังสือเรื่อง “การศึกษาเพื่อประชากร ๑,๓๐๐ ล้าน : ลิบปีของการปฏิรูปและการพัฒนาการศึกษา” โดย นายหลี่ หลานซิง อดีตรองนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กล่าวไว้ว่า การริเริ่มให้มีการศึกษาคุณภาพของคน เป็นการปฏิรูปที่สำคัญที่สุดของการศึกษานับตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๙๐ การศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพคนเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นลำดับแรกในการศึกษาของชาติมานานแล้ว มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรชั้นประถมเพิ่มเติมด้านจริยศึกษา โดยให้การเรียนการสอนด้านจริยศึกษามีความเข้มข้นและหลากหลายมากขึ้น วิธีการสอนจริยศึกษามีเทคนิคที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ได้มีการจัดตั้งศูนย์และกิจการเยาวชนจำนวนมาก เปิดโอกาสให้มีการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรและการเปิดด้านสังคมในหมู่นักเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษามากขึ้น การปฏิรูปหลักสูตรชั้นทดลองดังกล่าวกำลังก้าวไปข้างหน้าอย่างมากและเต็มไปด้วยพลัง

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ลอบ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)

๔.๑ เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) ควรมีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยยุคใหม่ การปฏิรูปสังคมยุคใหม่ และการปฏิรูปประชาธิปไตยยุคใหม่

การปฏิรูปคนไทยยุคใหม่ ควรพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะ ๓ ประการ คือ มีปัญญา มีคุณธรรม มีความสุข พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

การปฏิรูปสังคมไทยยุคใหม่ ควรพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรม มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และปัญญา เป็นสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

การปฏิรูปคุณภาพของประชาธิปไตยยุคใหม่ ควรพัฒนาประชาธิปไตยของไทย ให้เป็นประชาธิปไตยโดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง โดยประชาชนทุกระดับ มีส่วนร่วม โดยมีธรรมาธิปไตย ธรรมภิบาล และวัฒนธรรมประชาธิปไตย เป็นรากฐานและยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

๔.๒ ปรัชญาการศึกษาที่ควรนำมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) รัฐบาลควรนำ ปรัชญาการศึกษาดังต่อไปนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาครอบคลุมมิติด้านศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

๔.๒.๑ พุทธปรัชญาการศึกษาหรือปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์ ได้แก่ ไตรสิกขา และการภาวนา ๔ ด้าน

๔.๒.๒ ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้แก่ ศาสนาต้องเป็นรากฐานของการศึกษา คุณธรรมจะต่อนำความรู้ คนที่มีความรู้โดยปราศจาก คุณธรรม ถ้ารู้มากก็โกงมากขึ้น โกงสนิทและพิสดารยิ่งขึ้น

๔.๒.๓ ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า ได้แก่ การศึกษาจะต้องไม่ผลิตคนที่มีความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว จะต้องผลิตคนที่มีอุปนิสัยใจคอดี สุภาพ ซื่อสัตย์สุจริต

๔.๒.๔ ปรัชญาการศึกษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่ คนเราต้องมีทั้งศาสนาและการศึกษา การศึกษาต้องวางรากฐานที่ดีที่ถูกต้องในตัวบุคคล ประชาชน จะต้องมีหลักของใจอันมั่นคง จะทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมไม่ได้ มหาวิทยาลัย ไม่ควรสอนให้นักเรียนนักศึกษาเก่งเพียงอย่างเดียว ต้องมีทั้งความเก่งและความดี เมื่อรัฐบาลได้ ถวายพระราชสมัญญาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” รัฐบาลก็ควร ปฏิบัติตามปรัชญาการศึกษาของพระองค์

๔.๓ การส่งเสริมสนับสนุนจริยศึกษา รัฐบาลควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านจริยศึกษา ศาสนา ศิลปกรรม คุณธรรม และจริยธรรมอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร วิชาการ ชีวัญและกำลังใจ

๔.๓.๒ นำวิชาศีลธรรมที่ถูกละเลยกลับคืนมา ปรับปรุงการสอน และการเรียนรู้ วิชาศีลธรรมให้มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล ทั้งหลักสูตร กลวิธีการสอน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน เวลาเรียน คะแนน

๔.๓.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการสอนและการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในสถานศึกษา ทุกระดับ โดยปรับปรุงหลักสูตร กลวิธีการสอน พัฒนาครูผู้สอน พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การสอนและการเรียนรู้พระพุทธศาสนามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๔ ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (ม.ม.ร.) และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ม.จ.ร.) เพื่อให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล ควรส่งเสริมพระนักศึกษาของสองมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะพระที่สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิต ได้มีโอกาสทำหน้าที่เป็นครูพระ ในสถานศึกษาระดับต่างๆ

๔.๓.๕ ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ ทั้งในด้าน งบประมาณ บุคลากร ชีวัญและกำลังใจ ควรขยายโรงเรียนวิถีพุทธให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

๔.๓.๖ ดำเนินการตรากฎหมายเกี่ยวกับการสอนจริยศึกษา โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ พระภิกษุ และฆราวาส ผู้แทนของหน่วยราชการ สถานศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้อง มาประชุมหารือ เพื่อยกร่างกฎหมายส่งเสริมจริยศึกษา

๔.๔ ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

๔.๔.๑ ยุทธศาสตร์การศึกษาในการเผยแพร่พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รัฐบาลควรใช้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการเผยแพร่พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัส เพื่อให้รัฐมนตรี นักการเมือง ข้าราชการ พนักงานของรัฐ นักธุรกิจ ประชาชนและเยาวชน น้อมนำไปประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง

๔.๔.๒ ยุทธศาสตร์การศึกษาในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

รัฐบาลควรใช้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ให้คนไทยมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ ให้วัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์เป็นวิถีชีวิตของคนไทย ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในการสร้างความปรองดองของคนในชาติ และปฏิรูปประเทศไทย

๔.๔.๓ ยุทธศาสตร์การศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชน

รัฐบาลควรใช้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสื่อมวลชนที่สร้างสรรค์ หาทองคควมสื่อมวลชนที่ไม่สร้างสรรค์ ให้การศึกษาแก่ประชาชนและเยาวชนรู้จักเลือกสื่อมวลชนที่สร้างสรรค์ ไม่ถูกชักจูงให้หลงผิดโดยสื่อมวลชนที่ไม่สร้างสรรค์

๔.๕ มาตรการส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง รัฐบาลควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ปฏิบัติตามหลักการขององค์การยูเนสโกที่ว่า “การศึกษาเพื่อปวงชน ปวงชนเพื่อการศึกษา” (Education for all. All for Education) โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นประโยชน์และเป็นธรรม โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับมีจิตสำนึกในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาไม่ใช่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือครู เท่านั้น ทุกคน ทุกฝ่าย ทุกองค์กรในสังคม ต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

๒) ปฏิบัติตามอุดมการณ์การศึกษาขององค์การยูเนสโกที่ว่า “การเรียนรู้ คือ ชุมทรัพย์ในกายตน” Learning: The Treasures Within โดยวางเป้าหมายการจัดการศึกษาเป็น ๔ ประเด็น ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ (Learning to know) การเรียนเพื่อปฏิบัติ (Learning to do) การเรียนเพื่อจะอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) การเรียนเพื่อความเป็นตัวตน-เพื่อชีวิต (Learning to be)

๓) รัฐบาลควรปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และปัญญา เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูจากสอนหนังสือมาเป็นสอนคนให้เกิดปัญญา การจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔) รัฐบาลควรจัดการศึกษาให้เป็นระบบการศึกษาตลอดชีวิต ควรสนับสนุนให้คนไทยทุกกลุ่มทุกระดับ ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาทางเลือก ให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ให้คนไทยเป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่พัฒนา ใฝ่ทำความดี เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งปัญญา

๕) รัฐบาลควรส่งเสริมการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา และส่งเสริมบทบาทของประชาชนโดยเฉพาะประชาชนในระดับรากหญ้าหรือหมู่บ้าน ในการจัดการศึกษาของตนและท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะความเป็นมาของท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น สถานที่สำคัญ และบุคคลสำคัญของท้องถิ่น รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเป็นวิทยาลัยของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

๖) รัฐบาลควรปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้สถานศึกษาผลิตบัณฑิตที่พร้อมด้วยความเก่งและความดี มีความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ ยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาควรมีบทบาทในการทำประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ โดยร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและผู้บริหาร จะต้องโปร่งใส เป็นธรรมาภิบาล ไม่ให้การศึกษาเป็นธุรกิจการศึกษา

๗) รัฐบาลควรให้ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการได้เข้าถึงการศึกษาในทุกระดับอย่าง เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสและคนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นผู้มีความประพฤติดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

๘) รัฐบาลควรปฏิรูปการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น ให้ผู้จบการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นผู้ที่พร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพและคุณธรรม เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ควรมีการร่วมมือและประสานงานกับสถานประกอบการอย่าง ใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาด้านอาชีวศึกษาได้มีโอกาสฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อเสริมทักษะ ให้การ สั่งสอนอบรมนักเรียนอาชีวศึกษาในด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดี บำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๙) รัฐบาลควรสร้างความเป็นพลเมืองดี (Good citizen) มีจิตสำนึกในบุญคุณของ แผ่นดิน มีความกตัญญูทศเวทต่อพระมหากษัตริย์ และบุคคลสำคัญของชาติ รัฐบาลจึงควรมำวิชา หน้าที่พลเมืองดี และวิชาประวัติศาสตร์กลับมาไว้ในหลักสูตร เพื่อให้คนไทยได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

๑๐) รัฐบาลควรส่งเสริมกระบวนการลูกเสือ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า ได้ทรงริเริ่มไว้ เพื่อฝึกอบรมเยาวชนของชาติ ให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต การรักษาระเบียบวินัย บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นอกจากนี้

ควรส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชน เชนตรี และกระบวนการลูกเสือชาวบ้านให้เข้มแข็ง มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล

๑๑) รัฐบาลควรจัดให้มีดัชนีชี้วัดผลสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยใช้คุณภาพของคนเป็นตัวชี้วัด อาทิ การทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม รู้จักคิดและวิเคราะห์ เป็นผู้คิดชอบ พุดชอบ ทำชอบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงศึกษาเป็นหน่วยงานหลักกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔)

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งในมาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (คำว่า “รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” เป็นการกำหนดเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้ และได้บัญญัติเพิ่มเติมให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๒ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อคณะรัฐมนตรีไปแล้วในสมัยนายกรัฐมนตรีสมัคร สุนทรเวช เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากเหตุการณ์บ้านเมืองไม่ปกติโดยมีการเปลี่ยนรัฐบาลหลายรัฐบาลการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจึงยังไม่แล้วเสร็จ

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สกก.) ได้พิจารณาตรวจร่างแก้ไขพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสร็จเรียบร้อย และส่งให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณายืนยันความเห็นชอบในร่างแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ยืนยันเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติฯไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่า เป็นการยืนยันเห็นชอบในส่วนของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเท่านั้น ส่วนของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังไม่ได้ให้ความเห็นต่อร่างกฎหมายดังกล่าว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงาน

เฉพาะกิจเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อเสนอความเห็นและข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว ต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ในคราวประชุมนัดพิเศษเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว มีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอนี้เพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ส่วนความเห็นและข้อเสนอนี้เพิ่มเติม มีดังนี้

๑. เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม “เหตุผล” ในการแก้ไขกฎหมาย เป็นต้น

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้สภาที่ปรึกษาฯ มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งเหตุผลของการแก้ไขกฎหมายไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระบุถึงปัญหาในกระบวนการสรรหาสมาชิก และหากระบุข้อความดังกล่าวไว้จะทำให้เป็นการเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญและเสื่อมเสียต่อสภาที่ปรึกษาฯ ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบันด้วย โดยกระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ในบางส่วนยังไม่เหมาะสมและต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ประกอบกับได้มีการฟ้องคดีเป็นจำนวนมาก และถึงแม้จะไม่มีการฟ้องคดีก็จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. เห็นควรกำหนดจำนวนคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “จำนวนยี่สิบสามคน” ไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนและแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหาฯ วิธีการได้มา และการดำเนินการ(มาตรา ๖) ดังต่อไปนี้

๒.๑ ผู้แทนสถาบันภาคการผลิต(มาตรา ๖(๔))ให้เพิ่มเติม “ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ” และ “ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” เนื่องจากปัจจุบันมีสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติ และมีสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกมีองค์ประกอบครอบคลุมทุกภาคส่วนมากยิ่งขึ้น จึงแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

๒.๑ ผู้แทนสถาบันภาคการผลิตหกคน เป็นกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยหนึ่งคน ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมธนาคารไทยหนึ่งคน ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัดหนึ่งคน ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติหนึ่งคน และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหนึ่งคน

๒.๒ กรรมการสรรหาในส่วนของผู้แทนสหภาพแรงงาน ตาม มาตรา ๖ (๕) (๖) และ (๗) ควรใช้ข้อความเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ เนื่องจากข้อความเดิม “สหภาพแรงงาน” มีความครอบคลุมสหภาพแรงงานทั้งหมด สภาองค์กรลูกจ้าง สภาองค์กรนายจ้าง รวมทั้งสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจด้วยแล้ว และข้อความตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตาม มาตรา ๖ (๕) (๖) และ (๗) นั้น จะเป็นการตัดสิทธิสหภาพแรงงานทั่วประเทศที่มีอยู่กว่า ๑,๒๐๐ แห่ง ในขณะที่สหภาพรัฐวิสาหกิจมีประมาณ ๕๐ แห่งเท่านั้น จึงควรใช้ข้อความเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ “(๕) ผู้แทนสหภาพแรงงานซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน” แทน ข้อความใน (๕) (๖) (๗) จะครอบคลุมได้กว้างขวางกว่า จึงแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“(๕) ผู้แทนสหภาพแรงงานซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน”

๒.๓ กรรมการสรรหาในส่วนของผู้แทนองค์กรภาคเอกชน (มาตรา ๖(๘)) และวิธีการเลือก (มาตรา ๖/๑ วรรคท้าย) ควรใช้วิธีการเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยใช้วิธี

การเลือกผู้แทนโดยการจัดส่งทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด ซึ่งตามร่างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดให้ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานในแต่ละด้านเลือกผู้แทนในด้านเดียวกันให้เหลือหนึ่งคนและให้ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งกล่าวในกลุ่มเดียวกันเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคนวิธีการดังกล่าวเป็นการเลือกสองชั้นนั้นทำให้มีความยุ่งยากซับซ้อน (มาตรา ๖/๑ วรรคท้าย) ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวิธีการเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงให้ใช้ข้อความเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ตัดข้อความในมาตรา ๖/๑ วรรคท้ายออก เป็นต้น “ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มๆ ละหนึ่งคนจากองค์กรภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์หลัก ดังต่อไปนี้”

๒.๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดกระทรวงและอธิการบดีควรกำหนดให้ปลัดกระทรวงและอธิการบดีมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้โดยกำหนดไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน เนื่องจากการสรรหาที่ผ่านมามีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการที่ปลัดกระทรวงและอธิการบดีมอบหมายผู้แทนให้มาประชุมแทน ซึ่งกรณีนี้ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ในข้อเท็จจริงปลัดกระทรวงและอธิการบดีมีภารกิจมากและการสรรหาต้องใช้เวลาานพอสมควร ทำให้การประชุมคณะกรรมการสรรหาในบางครั้งปลัดกระทรวงและอธิการบดีไม่สามารถมาประชุมได้ และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในการตีความและไม่ให้เกิดการฟ้องคดีต่อไป

๒.๕ องค์กรภาคเอกชน มาตรา ๖ (๘) และองค์กรสื่อมวลชน มาตรา ๖ (๙) ควรกำหนดคุณสมบัติขององค์กรภาคเอกชนและองค์กรสื่อมวลชนให้เป็นองค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีก่อนขึ้นทะเบียน และต้องขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานก่อนวันที่มีเหตุให้มีการสรรหาสมาชิกไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เนื่องจากเป็นระยะเวลาพอสมควรและให้โอกาสองค์กรใหม่ได้มีส่วนร่วม ซึ่งระยะเวลา ๕ ปี เป็นระยะเวลายาวเกินไปและจะเป็นการตัดสิทธิขององค์กรใหม่ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจาก “๕ ปี” เป็น “๓ ปี” และแก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการขึ้นทะเบียนจาก “๑๘๐ วัน” เป็น “๓๐ วัน”

๒.๖ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในกระบวนการสรรหาและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสภาที่ปรึกษาฯ เป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากข้อความตามร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดห้ามผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ เป็นกรรมการสรรหา เป็นการรอนสิทธิ

ผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในกระบวนการสรรหาและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสภาที่ปรึกษา จึงควรกำหนดห้ามเฉพาะบุคคลผู้ที่อยู่ระหว่างการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาที่ปรึกษา เท่านั้น ดังนั้น มาตรา ๖ วรรคท้าย ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นดังนี้

“กรรมการสรรหาสมาชิกต้องไม่เป็นสมาชิกปัจจุบัน และไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก”

๒.๖ การแบ่งกลุ่มองค์กรภาคเอกชนในกลุ่มที่ ๑ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และด้านการพัฒนาและสงเคราะห์คนพิการ นั้น ยังไม่รวมถึงผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยทำให้คนในกลุ่มนี้ไม่มีส่วนร่วมในการสรรหาสมาชิกซึ่งปัจจุบันผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วยมีจำนวนมากและมีความสำคัญต่อด้านการสาธารณสุข จึงควรเพิ่มข้อความว่า “และผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วย” ต่อท้ายในกลุ่มที่ ๑ ด้วย

ในกลุ่มที่สอง ให้ตัดข้อความ “การพัฒนาแรงงานซึ่งมิใช่สหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้าง” ออก และใช้ข้อความ “ด้านการแรงงาน” แทน เนื่องจากสหภาพแรงงานและสมาคมนายจ้างมีความเกี่ยวข้องกับด้านแรงงานโดยตรงและตามกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดให้นายจ้างต้องพัฒนาแรงงาน ดังนั้น องค์กรพัฒนาแรงงานย่อมรวมถึงสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานอยู่ด้วย ดังนั้นหากใช้คำว่า “การพัฒนาแรงงานซึ่งมิใช่สหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้าง” จะเป็นการตัดสิทธิสหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้างไปทันที จึงควรใช้คำว่า “การแรงงาน” ซึ่งจะครอบคลุม “ด้านการพัฒนาแรงงาน” อยู่แล้ว

๒.๘ การเลือกกรรมการสรรหาจากผู้แทนปลัดกระทรวง มาตรา ๖ (๒) และอธิการบดี มาตรา ๖ (๓) ให้ใช้วิธีการเลือกกันเองโดยวิธีการจัดส่งทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกมีคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้เกินจำนวนที่จะพึงมีได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก เนื่องจากปลัดกระทรวงและอธิการบดีมีภารกิจมากและเวลาว่างไม่ตรงกันไม่สามารถมาประชุมได้ การจัดประชุมเพื่อเลือกกันเองจึงอาจใช้เวลานานและไม่สามารถทำได้ในเวลาอันจำกัด ดังนั้นจึงควรกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกกันเองโดยวิธีการจัดส่งทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด เช่นเดียวกับการเลือกกรรมการสรรหาจากผู้แทนสหภาพแรงงาน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรสื่อมวลชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้กำหนดวิธีการเลือกกันเองเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนปลัดกระทรวงและอธิการบดี และในการสรรหาที่ผ่านมาได้ใช้วิธีการเลือกกันเองทางไปรษณีย์ทำให้เกิดการฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการฟ้องคดีในกรณีดังกล่าวอีก จึงควรกำหนดวิธีการเลือกกันเองเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนปลัดกระทรวงและอธิการบดีไว้ให้ชัดเจน จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๖/๒ เป็นดังนี้

“การเลือกกรรมการสรรหาจากผู้แทนปลัดกระทรวงและอธิการบดีให้ใช้วิธีการเลือกกันเองโดยวิธีการจัดส่งทางไปรษณีย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกมีคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้เกินจำนวนที่จะพึงมีได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก”

๒.๙ เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสรรหาใช้วิธีการเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงควรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้เดิม จึงเห็นควรตัดข้อความตามมาตราดังต่อไปนี้ออก “มาตรา ๖/๓ มาตรา ๖/๔ มาตรา ๖/๕ มาตรา ๖/๖ มาตรา ๖/๗ มาตรา ๖/๘ และมาตรา ๖/๑๐”

๒.๑๐ คุณสมบัติของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามปี ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติขององค์กรที่ได้จดทะเบียนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเพื่อเสนอชื่อผู้แทนองค์กรเป็นกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา และเป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรใหม่ได้มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกขององค์กรเพื่อเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษา จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๖/๘ (๑) เป็นดังนี้

“(๑) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกขององค์กรที่เสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามปี”

๒.๑๑ การกำหนดให้สมาชิกจำนวนไม่ถึงเก้าสิบเก้าคนประกอบเป็นสภาที่ปรึกษา ตามมาตรา ๖/๑๒ นั้น อาจทำให้สมาชิกสภาที่ปรึกษา ที่มีอยู่ไม่ครบองค์ประกอบเป็นสภาที่ปรึกษา เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้สภาที่ปรึกษา ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนเก้าสิบเก้าคน และกรณีดังกล่าวอาจไม่เป็นการกระจายบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนไปตามภาค อาชีพ เพศ และขนาดของกิจการ และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงให้ตัดความในมาตรา ๖/๑๒ ออก

๒.๑๒ การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาที่ปรึกษา ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระและยังอยู่ระหว่างการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา ชุดใหม่ นั้น ควรให้สมาชิกสภาที่ปรึกษา ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามหลักการเดิมที่กำหนดใน พ.ร.บ. สภาที่ปรึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ควรกำหนดให้แต่เพียงประธานสภาและรองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเท่านั้น และการกำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษา

ปฏิบัติหน้าที่แทนสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพลางก่อนนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษา ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาที่ปรึกษา สำนักงานสภาที่ปรึกษาจึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่แทนสภาที่ปรึกษา ได้ จึงควรตัดข้อความมาตรา ๘ วรรคท้ายออก และให้ใช้ข้อความเดิมตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังนี้ “สมาชิกซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกซึ่งได้รับเลือกขึ้นมาใหม่จะเข้ารับหน้าที่”

๒.๑๓ เนื่องจากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรสะท้อนปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเมื่อสภาที่ปรึกษา ได้ทำความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวแล้วจะเสนอแนวทางแก้ไขไว้ด้วย จึงเห็นควรกำหนดให้สภาที่ปรึกษา มีอำนาจหน้าที่เสนอแนวทางแก้ไข ไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีความครบถ้วนสมบูรณ์ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ดังนี้

“สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคมและแนวทางแก้ไข โดยมีใช่เป็นองค์กรเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้”

๒.๑๔ การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษา ในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น สภาที่ปรึกษา มีความจำเป็นต้องได้รับข้อมูลและความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการศึกษาวิจัย เพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมา สภาที่ปรึกษา โดยคณะทำงาน ได้ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในการให้ข้อมูลแก่สภาที่ปรึกษา แต่ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งหากเป็นการขอข้อมูลโดยคณะกรรมการนั้น จะเป็นที่น่าเชื่อถือมากกว่า คณะทำงาน จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อจาก “คณะทำงาน” เป็น “คณะกรรมการ” และเนื่องจากในการดำเนินงานดังกล่าวสภาที่ปรึกษา ต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและเป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี จึงควรกำหนดให้สภาที่ปรึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาวิจัยไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนด้วย จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลใดเพื่อทำการศึกษาหรือดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้รวมถึงการศึกษาวิจัยด้วย”

๒.๑๕ วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ตามพระราชบัญญัติฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี จึงควรให้มีผลใช้บังคับกับสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ที่ได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และยังไม่หมดวาระ ซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนหมดวาระ ซึ่งข้อความมาตรา ๘ วรรคสาม มิให้นำความในมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ มีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีมาใช้บังคับกับสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนหมดวาระ ทำให้สมาชิกที่ดำรงตำแหน่งอยู่เดิมมีวาระเพียงสามปี ซึ่งกรณีดังกล่าวจะเป็นบทบัญญัติที่เป็นคุณต่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ จึงควรกำหนดให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ที่ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่มีวาระการดำรงตำแหน่งตามกฎหมายใหม่ที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นวาระสี่ปี โดยนับวาระต่อเนื่องจากกฎหมายเดิม จึงแก้ไขข้อความในมาตรา ๑๓ วรรคสาม โดยให้ตัดข้อความ “มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง” ออกเป็นดังนี้

“ในระหว่างดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มิให้นำมาตรา ๖/๘ มาตรา ๖/๙ วรรคสาม มาตรา ๗ (๑/๑) และมาตรา ๙ (๔) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง”

๓. ในส่วนขอบสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๓.๑ ตำแหน่งเลขาธิการควรเปิดกว้างให้บุคคลอื่นที่มีเชื้อข้าราชการสำนักงานมีสิทธิได้รับแต่งตั้งได้ และตำแหน่งเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการสำนักงาน พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงานโดยตำแหน่งอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในกฎหมายอีก การกำหนดให้เลขาธิการแต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงานเป็นการจำกัดเฉพาะต้องแต่งตั้งจากข้าราชการของสำนักงานเท่านั้น จึงเป็นการจำกัดไม่เปิดกว้างให้บุคคลอื่นที่มีเชื้อข้าราชการสำนักงานมีสิทธิได้รับแต่งตั้งได้ และหากตำแหน่งเลขาธิการว่างลงและข้าราชการสำนักงานมีคุณสมบัติยังไม่ถึงเกณฑ์ในการได้รับแต่งตั้งหรือไม่มีผู้ใดที่มีความเหมาะสมอาจทำให้เกิดปัญหาในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ และตำแหน่งเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการสำนักงาน พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงาน

โดยตำแหน่งอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในกฎหมายอีกเพราะจะเป็นการซ้ำซ้อน จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๒๗/๑ เป็นดังนี้

“ให้มีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงานขึ้นตรงต่อประธานสภา โดยจะให้มีรองเลขาธิการไม่เกินสองคนซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงาน เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้”

๓.๒ คณะกรรมการข้าราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ก.สป.) ตามมาตรา ๒๗/๓(๒) กำหนดให้รองประธานสภามีจำนวนสองคนจึงควรกำหนดให้รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ เป็นกรรมการ ก.สป. โดยตำแหน่ง แต่เนื่องจากรองประธานสภาที่ปรึกษาฯ มีจำนวนสองคน จึงควรกำหนดจำนวน สองคน ไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๒๗/๓ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งกรรมการตาม (๑) และ (๒) เลือกจากบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกและมีได้เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านการคลัง หรือด้านการบริหารงานบุคคลอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ข้อความดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ในการรับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ก.สป. ซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านการคลัง หรือด้านการบริหารงานบุคคล อาจได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ก.สป. ไม่ควรจำกัดสิทธิสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ในการรับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ก.สป. โดยเปิดกว้างไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรรมการตาม (๑) และ(๒) เป็นผู้คัดเลือกน่าจะเหมาะสมกว่า จึงสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา ๒๗/๓ (๒)และ (๓) เป็นดังนี้

“(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ รองประธานสภาสองคน เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และอธิบดีกรมบัญชีกลาง”

“(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งกรรมการตาม (๑) และ (๒) เลือกจากบุคคลที่มีได้เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ด้านการคลัง หรือด้านการบริหารงานบุคคลอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน”

อนึ่ง ความเห็นและข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ดังกล่าว เป็นเรื่องด่วน เนื่องจากร่างแก้ไขพระราช-

บัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และได้ส่งไปที่คณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล(วิปรัฐบาล)แล้ว

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วรับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติรับทราบสรุปผลการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน

๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ ต้องหาว่ากระทำความผิด

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงและความผันผวนทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้คนไทยเป็นประชากรที่ขาดภูมิคุ้มกัน มีการเกิดชุมชนโรงงาน (Plant Community) มากมาย เป็นผลให้สถาบันครอบครัวบางส่วนมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมหรือทัศนคติต่อการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้การเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนอยู่ในสถาบันอื่นมากเกินไป เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หรือชุมชนรับผิดชอบ ซึ่งแท้จริงแล้วสถาบันเหล่านี้ไม่สามารถทำหน้าที่ทดแทนสถาบันครอบครัวได้ ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากโครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของครอบครัว การล่มสลายของสถาบันครอบครัวและการหย่าร้าง ทำให้มีผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะยาว

เด็กและเยาวชนนับเป็นช่วงชีวิตที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงหลายด้านเกิดขึ้น และเป็นช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและผู้ใหญ่ หากครอบครัวสามารถประคับประคองและปฏิบัติต่อวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม ก็จะช่วยให้เด็กและเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป ซึ่งปรากฏว่าเด็กและเยาวชนที่เข้ามาสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ต้องการความรัก ความเข้าใจและการยอมรับจากบุคคลในครอบครัวยิ่งกว่าเด็กและเยาวชนทั่วไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่เด็กเยาวชนและครอบครัวจะต้องได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสถานการณ์ดังกล่าว ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจากข้อมูลสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันที่เข้าสู่ชั้นวิฤติและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ เด็กเร่ร่อน เด็กประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยมีอัตราการกระทำความผิดเพิ่มขึ้น และแนวโน้มอายุเฉลี่ยของผู้กระทำความผิดก็ลดลงไปด้วย เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือแก้ไข อย่างเหมาะสมให้เป็นรูปธรรม เมื่อกลับออกสู่สังคมภายนอกยังมีการกระทำความผิดซ้ำอีก บางรายกระทำความผิดบ่อยครั้ง และมีแนวโน้มของการกระทำความผิดที่รุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทรัพย์สิน เพศ ชีวิต และร่างกาย

การใช้ความรุนแรง เป็นต้น ซึ่งจากการนำเสนอข่าวทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ จะเห็นว่า มีข่าวเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิด เองหรือการตกเป็นเหยื่อจากคนในสังคม จะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมและค่านิยม ในทางที่ผิด ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาครอบครัว ความคิดคะนอง การเลียนแบบ หรือถูกชักจูงจากเพื่อน หรือบุคคลอื่น รวมทั้งการถูกบังคับ ช่มชู้จากผู้ใหญ่ เป็นต้น

จากข้อมูลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่า ตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีแนวโน้มที่สูงขึ้น จาก ๓๕,๔๓๙ คดี เป็น ๔๖,๓๗๑ คดี เพิ่มขึ้นถึง ๑๐,๙๓๒ คดี โดยในปี ๒๕๕๒ พบว่ามีคดีความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดมากที่สุด จำนวน ๑๒,๓๕๒ คดี รองลงมาคือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน ๑๐,๐๗๓ คดี (รายละเอียดจากตาราง)

ตาราง แสดงจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๕๒ จำแนกตามฐานความผิด

ปี พ.ศ.	ฐานความผิด							รวม
	ทรัพย์สิน	ชีวิตและร่างกาย	เพศ	ความสงบสุข	ยาเสพติด	อาวุธและวัตถุระเบิด	อื่นๆ	
๒๕๔๓	๗,๗๑๙	๑,๙๕๖	๙๖๑	๔๘๒	๒๐,๑๐๓	๙๐๐	๓,๓๒๘	๓๕,๔๓๙
๒๕๔๔	๗,๓๗๔	๒,๑๗๕	๑,๐๒๖	๓๙๗	๑๖,๕๖๓	๙๓๓	๒,๙๘๐	๓๑,๔๔๘
๒๕๔๕	๗,๙๔๙	๓,๐๕๔	๑,๔๗๙	๖๘๑	๑๖,๗๒๓	๑,๓๘๐	๔,๐๑๙	๓๕,๒๘๕
๒๕๔๖	๘,๘๘๖	๔,๘๔๓	๑,๗๓๕	๑,๐๑๖	๕,๘๙๗	๑,๙๕๗	๕,๕๘๑	๒๙,๙๑๕
๒๕๔๗	๑๐,๔๙๖	๕,๙๖๙	๒,๔๑๖	๑,๑๔๙	๕,๓๑๐	๒,๐๓๑	๕,๙๓๗	๓๓,๓๐๘
๒๕๔๘	๑๐,๗๓๓	๖,๑๑๒	๒,๖๘๐	๑,๒๗๑	๖,๕๕๒	๒,๔๐๔	๖,๓๓๘	๓๖,๐๘๐
๒๕๔๙	๑๔,๓๑๔	๘,๒๘๔	๓,๖๕๒	๑,๗๓๑	๘,๘๐๓	๓,๔๑๔	๘,๐๒๐	๔๘,๒๑๘
๒๕๕๐	๑๔,๗๖๔	๗,๗๘๔	๒,๑๕๔	๓,๒๔๗	๑๐,๒๗๙	๓,๖๕๐	๙,๒๕๐	๕๑,๑๒๘
๒๕๕๑	๑๒,๖๕๘	๖,๖๖๑	๑,๙๑๖	๒,๙๘๙	๑๑,๒๐๗	๓,๒๕๑	๘,๒๙๙	๔๖,๙๘๑
๒๕๕๒	๑๐,๐๗๓	๖,๓๘๘	๒,๕๓๘	๒,๔๐๗	๑๒,๓๕๒	๓,๔๑๓	๙,๒๐๐	๔๖,๓๗๑

หมายเหตุ : ข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ได้มีการปรับเปลี่ยนให้ฐานความผิดเกี่ยวกับการพรางผู้เยาว์ ซึ่งเป็นฐานความผิดย่อยที่เดิมเคยรวมอยู่ในฐานความผิดหลัก คือ ฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน ๑,๔๙๓ คดี มารวมอยู่ในฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง ส่งผลให้จำนวนคดีในฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครองมีจำนวนสูงขึ้น

* กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสถิติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นจุดเริ่มต้นที่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดในฐานความผิดอื่นๆ ตามมาอีก จากการวิเคราะห์สถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะเห็นว่าในช่วงที่รัฐบาลได้มีการประกาศสงครามกับยาเสพติด เป็นช่วงที่อัตราการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนน้อยมาก แต่ปัจจุบันเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น ทั้งจากเพื่อนร่วมกลุ่มหรือแม้กระทั่งจากผู้ใหญ่ที่ใช้เด็กและเยาวชนเป็นทางผ่านยาเสพติด เพราะกฎหมายให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาก เมื่อถูกจับในคดีต่างๆ มักจะไม่ถูกดำเนินคดี เด็กและเยาวชนจะถูกส่งตัวเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหรือเมื่อศาลเห็นว่าควรปล่อยตัวให้กลับสู่สังคม เด็กและเยาวชนเหล่านั้นก็จะถูกปล่อยให้กลับมาอยู่ในสังคม ซึ่งต้องมาอยู่กับสภาพแวดล้อมเดิม ทำให้เด็กและเยาวชนมีการกระทำความผิดซ้ำอีก

เด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด จะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามพระราชบัญญัตินี้เรียกว่าพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบพิเศษ เด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งให้เข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สถานแรกรับเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอื่นๆ จะต้องเข้าโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟู ฝึกอบรม ก่อนที่จะถูกส่งปล่อยตัวกลับเข้าสู่สังคมภายนอก แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดยังมีอุปสรรคมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาภายในสังคมที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ ที่เต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมไม่ดี มีทั้งอบายมุขต่างๆ และสิ่งเสพติด ตลอดจนปัญหาภายในครอบครัว หรือปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ที่ยังขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร และการร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการร่วมกันเพื่อให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งนโยบายจากรัฐบาลเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหลานเด็กและเยาวชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพและเป็นกำลังหลักของชาติ ต่อไป

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดเพื่อหามาตรการในการที่จะป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ และทำให้สังคมเกิดความสงบสุข จึงได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล พิจารณาศึกษาสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการศึกษาถึงสภาพ ปัญหา ข้อเท็จจริง และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในลักษณะ การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ให้ข้อมูลในที่ประชุมคณะทำงานด้านการยุติธรรมสิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล การลงศึกษาดูงานใน พื้นที่ต่างๆ และการจัดเสวนาเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนี้

๒.๑ การศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กที่ ต้องหาว่ากระทำความผิด ในการประชุมคณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ได้เชิญ นายยอดชาย วีระพงศ์ รองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง นางทองใบ กิ่งแก้ว ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ และนายพยนต์ ลินธนูวา หัวหน้าโครงการเกี่ยวกับเด็ก กรมคุม ประพฤติ

ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้เชิญ นายรัชชัย ไทยเขียว อธิบดีกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน และ ดร.ชัตติยา รัตนดิถก นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

ครั้งที่ ๓ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้เชิญ นายรัชชัย ไทยเขียว อธิบดีกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน และ ดร.ชัตติยา รัตนดิถก นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ

ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้เชิญ นายเผด็จ เพชรกุล รองอธิบดี ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, นางทองใบ กิ่งแก้ว ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ และนายพยนต์ ลินธนูวา หัวหน้าโครงการเกี่ยวกับเด็ก กรมคุม ประพฤติ

หมายเหตุ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ เป็นการมาให้ข้อมูลในที่ประชุมคณะทำงานด้านการยุติธรรมสิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล ชุดที่ ๒

๒.๒ การศึกษาดูงานและประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๒.๒.๒ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่อง “กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด” จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ประกอบด้วย

๒.๒.๒.๑ ประชุมหารือเพื่อรับฟังสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของจังหวัดภูเก็ตร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

๒.๒.๒.๒ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดภูเก็ตในประเด็นสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ณ ห้องประชุมของสถานพินิจฯ จังหวัดภูเก็ต

๒.๒.๒.๓ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ในประเด็นสภาพปัญหาและอุปสรรคในการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ ห้องประชุมศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

๒.๒.๒.๔ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดภูเก็ตในประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน ณ ห้องประชุมสำนักงานอัยการ จังหวัดภูเก็ต

๒.๒.๓ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

๒.๒.๔ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรื่อง “กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด” ณ จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๓ ประกอบด้วย

๒.๒.๔.๑ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของเมืองพัทยา ณ ห้องประชุมศาลาว่าการเมืองพัทยา

๒.๒.๔.๒ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะปัญหาการสืบสวนสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

๒.๒.๔.๓ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งอยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดชลบุรี

๒.๒.๔.๔ ประชุมหารือเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนบ้านบึง และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

๒.๒.๕ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของศูนย์แรกรับเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓

๒.๓ การระดมความคิดเห็น

การเสวนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด” ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓ ได้แก่

- การอภิปรายสภาพปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

- การระดมความคิดเห็นโดยแบ่งกลุ่มย่อยแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

๓. สารสำคัญของบอกรับและข้อวิพากษ์

จากการดำเนินงานศึกษาสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด พอสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ ปัญหาด้านครอบครัว และสังคม

กระบวนการที่ใช้ดำเนินการกับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด เป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เนื่องจากปัญหาที่แท้จริงที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด นั้นมาจากปัญหาความไม่เข้าใจสภาพพื้นฐานทางจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก เช่น เด็กต้องปลีกตัวออกจากครอบครัวตามธรรมชาติ ต้องการได้รับการยอมรับ รักห่มุ่คณะ รักศักดิ์ศรี ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในช่วง พัฒนาการเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น แต่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องไม่นำเอาพัฒนาการดังกล่าวมาเป็นโอกาส เสริมทักษะเชิงบวกและเสริมพลัง ปลอ่ยให้พัฒนาการดังกล่าวดำเนินการไปโดยกลุ่มเด็กๆ เอง ตามธรรมชาติขาดการนำที่ดีทำให้ก่อแปลงรูปร่างไปในทางพฤติกรรมที่เสียหยา ประกอบกับภายใน ครอบครัว และสภาพแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนไป ซึ่งจะเห็นได้จากปัจจุบันสถานการณ์ครอบครัวไทย มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของครอบครัว การปลูกฝังค่านิยมให้กับบุตรหลานในทางที่ผิด การล่มสลาย ของสถาบันครอบครัวและการหย่าร้าง ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเห็นได้จากมีจำนวนครอบครัวเดี่ยวสูงถึงร้อยละ ๕๒ ขณะที่ครอบครัวขยายที่ประกอบด้วย ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ ลูก มีเพียงร้อยละ ๓๓^๒ ทำให้ความสัมพันธ์ภายในสถาบันครอบครัวมีน้อยลง ความอบอุ่นและความมั่นคงของสถาบันครอบครัวจึงอ่อนแอลงตามไปด้วย ครอบครัวซึ่งพ่อหรือแม่ ต้องเป็นผู้เลี้ยงลูกตามลำพังมีแนวโน้มสูงขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่เปราะบางสำหรับตัวเด็กและเยาวชนอย่างมาก เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะต้องถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง เด็กต้องอาศัยสถาบันต่างๆ ให้ช่วยดูแลซัดเกลา เช่น สถาบันการศึกษาหรือชุมชน ซึ่งสถาบันเหล่านี้ ไม่สามารถทำหน้าที่แทนได้ เด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ปกครองคอยดูแลจะรู้สึกว่ตัวเองโดดเดี่ยว ขาดความอบอุ่น ทำให้เด็กหันไปพึ่งสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว เช่น เพื่อน หรือคนรู้จักในชุมชน เด็กอาจจะถูกชักชวนไปในทางที่ผิดได้ง่าย ทั้งการทำเลียนแบบเพื่อน หรือถูกผู้ใหญ่สั่งให้ทำ หรือ ถูกบังคับข่มขู่ ซึ่งสามารถประมวลสรุปปัญหาที่เป็นสาเหตุทำให้เด็กและเยาวชนต้องกระทำความผิดได้ ดังนี้

^๒ วารสารเข้าใจวัยรุ่นฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๓.๑.๑ ครอบครัว

ปัญหาครอบครัวเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด เกิดจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง ทำให้มีแนวโน้มเกิดครอบครัวเดี่ยวสูงมากขึ้น การใช้ชีวิตของพ่อแม่ เช่น พ่อแม่ติดยาเสพติด ติดการพนัน มีปัญหาครอบครัวมาก่อน เด็กที่เกิดมาก็จะซึมซับสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวไปด้วย การสมรสและมีบุตรในขณะที่มีอายุน้อย ทำให้เด็กที่เกิดมาขาดการดูแลที่ดี ขาดความอบอุ่น เนื่องจากพ่อแม่ที่อายุน้อยจะมีความสามารถในการดูแลบุตรน้อยไปด้วย สภาพแวดล้อมเหล่านี้ทำให้เด็กและเยาวชนที่อายุน้อยถูกผลักดันเข้าสู่สังคมอันเลวร้าย เด็กจะโดดเดี่ยว ขาดผู้ปกครองที่จะคอยดูแลให้ความอบอุ่น เนื่องจากพ่อหรือแม่บางคนต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และทอดทิ้งเด็กไว้กับผู้สูงอายุ เช่น ปู่ย่า ตายาย หรือฝากไว้กับเพื่อนบ้าน หรือปล่อยให้อยู่ในชุมชน ทำให้เกิดความเลื่อมใสของเด็กและเยาวชนที่ยังด้อยประสบการณ์จะก้าวพลาดและกระทำความผิด

๓.๑.๒ สังคม

ระบบการควบคุมสังคมแบบดั้งเดิมที่มีศาสนาวัฒนธรรมเป็นตัวคัดกรองไม่ให้สิ่งต่างๆ เข้าถึงตัวเด็กและเยาวชนได้อ่อนตัวลง โดยเฉพาะพุทธศาสนิกชนที่เป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ เช่น กิจกรรมที่คนสามวัยในอดีตตั้งแต่ปู่ย่าตายายลูกหลานเหลนไปทำกิจกรรมทางศาสนาด้วยกันในวันศาสนา คือ “วันโกนวันพระ” ทุกสัปดาห์หายไป นับตั้งแต่เราเปลี่ยนวันหยุดราชการเป็นวันเสาร์อาทิตย์ เมื่อมาเจอกับสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เต็มไปด้วยยาเสพติด การพนัน อบายมุขต่างๆ เทคโนโลยีและการสื่อสารที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามไม่ทัน และบางครั้งก็เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้เด็กและเยาวชนได้เห็น ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้ายาเสพติด หรือการกระทำความผิดอื่นๆ จนทำให้เด็กและเยาวชนคุ้นชินเป็นเรื่องปกติธรรมดา เนื่องจากเด็กและเยาวชนเหล่านั้นใช้ชีวิตประจำวันร่วมกับสิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องปกติ บางคนก็เข้าไปยุ่งกับการค้ายาเสพติดเพื่อหารายได้ในการใช้ชีวิตประจำวัน เพราะยังมีครอบครัวจำนวนมากเป็นผู้มีรายได้น้อย ขาดการศึกษา ไม่มีอาชีพที่ดีและมั่นคงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้แรงงาน ประกอบกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไปทำให้เกิดการขยายตัวตามเมืองใหญ่ ประชาชนละทิ้งถิ่นฐานอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ในสภาพที่ไม่พร้อม โดยเฉพาะเมืองใหญ่ๆ และเมืองท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อนที่มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งยังมีปัญหาเด็กต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศและยังไม่มีเอกสารตัวกลับ

ในปัจจุบันภัยจากเทคโนโลยีที่คุกคามเด็กและเยาวชน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีค่านิยมที่ผิดๆ เนื่องจากเด็กและเยาวชนใช้ชีวิตกับสื่อมากขึ้น ทั้งทางโทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตและโทรทัศน์ โดยเฉพาะประมาณ ๖-๗ ชั่วโมงต่อวัน อีกทั้งภัยทางสังคมที่เกิดจาก

การใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม สื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเล่นแบบ และ อาจเป็นผู้ก่ออาชญากรรมเสียเอง และตกเป็นเหยื่อในที่สุด

๓.๑.๓ ตัวเด็กและเยาวชน

สาเหตุที่มาจากการพัฒนาการตามวัยที่ขาดความเข้าใจของคนที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบไม่นำสิ่งเหล่านั้นมาใช้เป็นโอกาสเสริมทักษะเชิงบวกและเสริมพลัง ประกอบกับการ ขาดวุฒิภาวะ จึงเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนที่ก้าวพลาดก้าวผิดจึงหะจนกระทำความผิดมาจากการคบ เพื่อน รู้เท่าไม่ถึงการณ์ คึกคะนอง และถูกชักจูงจากคนรอบๆ ข้างได้โดยง่าย ประกอบกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่ค่อยรับฟังปัญหา มุ่งเอาแต่ประสบการณ์เดิมและความคาดหวังของตนไปกดดันที่เด็ก จึงทำให้เด็กในวัยนี้จะมีความคิดว่าเพื่อนเป็นคนที่เข้าใจซึ่งกันและกันมากที่สุด จึงต้องหันมาพึ่งและ ปรึกษาเพื่อน จะเห็นได้ว่าปัญหาเริ่มต้นมาจากความไม่เข้าใจภายในครอบครัว เด็กต้องออกมาพึ่ง เพื่อนข้างนอก ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในกลุ่มเพื่อนก็เต็มไปด้วยสิ่งล่อแหลม อาทิ ยาเสพติด การพนัน หรืออบายมุขต่างๆ หรือแม้กระทั่งการติดเกมก็เป็นปัญหาหนึ่งที่มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจ จะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ลักทรัพย์ ยาเสพติด และการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยมุ่งหวังในเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ เพื่อนำไปเข้าร้านเกมหรือเที่ยวสนุกกับกลุ่มเพื่อน

จะเห็นได้ว่า สาเหตุเหล่านี้เป็นมูลเหตุเริ่มต้นที่ทำให้เด็กและเยาวชน ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับวัย จนนำไปสู่การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ความ ไม่เข้าใจพัฒนาการของเด็กและเยาวชนตามวัยของผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่สถาบันครอบครัวจนถึง รัฐบาล ความอ่อนตัวของเครื่องมือควบคุมสังคมในอดีตที่มีศาสนาและวัฒนธรรมเป็นตัวช่วย รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การสื่อสารที่ไหลทะลัก อย่างไม่จบไม่สิ้น ทำให้ทุกอย่างมุ่งเข้าสู่ตัวเด็กและเยาวชนโดยตรงไปตรงมา และสิ่งเหล่านั้นก็ แสดงอาการออกที่ตัวเด็กไม่ว่าจะเกี่ยวกับยาเสพติด ทรัพย์ เพศ ชีวิตและร่างกาย ความสงบสุขฯ อารุขและวัตถุประสงค์ การใช้ความรุนแรง และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่างๆ

๓.๒ ปัญหาด้านข้อกฎหมาย

๓.๒.๑ ปัญหากระบวนการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน เนื่องจากตามกฎหมาย เมื่อจับกุมเด็กและเยาวชนได้แล้วต้องนำตัวส่งศาลเยาวชนและครอบครัว ภายใน ๒๔ ชั่วโมง โดยนับ ตั้งแต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำเด็กและเยาวชนมาถึงสถานีตำรวจ พนักงานสอบสวนไม่สามารถ

ดำเนินการสอบสวนส่งพนักงานอัยการฟ้องคดีได้ทันเวลา ๓๐ วัน เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเป็นจำนวนมาก บางคดีมีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ต้องใช้เวลาในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่อัตรากำลังพนักงานคุมประพฤติและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เช่น การเปิดศาลเยาวชนและครอบครัวเพิ่มให้ครอบคลุมทั่วประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ จำนวน ๒๔ จังหวัด แต่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ได้รับอัตรากำลังเพิ่ม ต้องไปเกลี้ยอัตรากำลังจาก ๕๒ จังหวัดไปช่วยราชการทำให้ส่งรายงานการสืบเสาะไปให้พนักงานสอบสวนไม่ทันตามเวลาที่กำหนดต้องมีการผิดฟ้อง อีกทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน ขาดการศึกษาข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนให้ละเอียดเพื่อหาแนวทางในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ต่างคนต่างทำ

๓.๒.๒ ปัญหาการสืบพยานเด็ก เนื่องจากในการสอบสวนคดีที่มีเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ ต้องสอบสวนต่อหน้าสหวิชาชีพต่างๆ ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน อัยการ ที่ปรึกษาทนายหรือนักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะมีปัญหาในการนัดวันสอบสวน เนื่องจากเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ส่วนในคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหาได้มีการแก้ไข ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔/๒ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวน ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี นอกจากนี้แม้จะมีการบันทึกวิดีโอในกระบวนการสืบพยานเด็ก เพื่อไม่ให้มีการสอบถามปากคำซ้ำ แต่หากคดีที่มีอัตราโทษจำคุกเกินกว่า ๕ ปี ต้องมีการสืบประกอบ หากจำเลยมีการต่อสู้คดีก็ต้องมีการไต่สวนในชั้นกระบวนการพิจารณาคดีใหม่ เด็กและเยาวชนที่เป็นเหยื่อก็ยังคงต้องการถูกสอบถามปากคำซ้ำเหมือนเดิม

๓.๒.๓ กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมีหลายฉบับขาดการเชื่อมโยงและคิดร่วมกันอย่างเป็นระบบ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัตินี้เรียกว่าพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้น การดำเนินการยังขาดการบูรณาการที่แท้จริง ทั้งที่

* มาตรา ๑๓๓ ทวิ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการข่มขืนต่อสู ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชก ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุกซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอฯ ให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้นฯ

กฎหมายบางอย่างมีการบังคับให้ส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่กันไปมา และที่สำคัญกฎหมายแต่ละฉบับยังให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องได้รับการอบรม แต่งตั้งและมีบัตร จึงทำให้เจ้าหน้าที่คนเดียวต้องผ่านการอบรมเป็นรายฉบับและมีบัตรพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกพระราชบัญญัติแต่การปฏิบัติตามกฎหมายกลับยังขาดการเชื่อมโยงอย่างชัดเจน

๓.๓ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ องค์กร บุคลากร งบประมาณ

๓.๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ

๑) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดขาดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน ไม่ยึดตัวเด็กหรือเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา แต่กลับยึดขั้นตอนการทำงานในองค์กรตนเองมากกว่าการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เยาวชนจะได้รับ การทำงานไม่มุ่งแก้ไขปัญหาเยาวชนเป็นรายบุคคลเพราะเยาวชนที่กระทำผิดแต่ละคนก็จะมีแต่ละรูปแบบแตกต่างกันออกไป ไม่มีการส่งต่อหรือเชื่อมโยงข้อมูลด้านการแก้ไขปัญหาเยาวชนระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การทำงานจึงยังไม่บูรณาการร่วมกันต่างคนต่างทำ ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่มีประสิทธิภาพ

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียนนอกจากจะไม่มีมาตรการในการควบคุมและป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้มีการกระทำความผิด เช่น กรณีเด็กนักเรียนยกพวกตีกันระหว่างสถาบัน การล่วงละเมิดทางเพศระหว่างเด็กนักเรียนด้วยกันแล้วยังไม่มีเจ้าภาพหรือกลไกการรับผิดชอบโดยตรงกลับนำงานดังกล่าวไปฝากไว้กับงานอื่น จึงมีลักษณะเป็นงานรอง เมื่อทุกคนมุ่งแต่งานหลักเป็นลำดับแรก การแก้ไขปัญหาเยาวชนจึงล้มเหลวโดยตลอดมา

๓) นโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่สม่ำเสมอเนื่องและไม่มี การบูรณาการแผนงานร่วมกัน เช่น แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับต่างๆ นโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบันครอบครัว นโยบายและแผนระดับชาติเรื่องการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและต่างชาติ แผนพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัว แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล เป็นต้น

๓.๓.๒ องค์กร บุคลากร งบประมาณ

๑) สถานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอ ปัจจุบันสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แม้จะมี ๗๖ จังหวัด แต่สถานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน ในระหว่างสอบสวนและพิจารณาคดีหรือที่เรียกว่า “สถานแรกรับ” มีเพียง ๓๓ จังหวัดเท่านั้น ทำให้เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวอีก ๔๓ จังหวัดต้องถูกนำไปฝากยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ที่มีสถานแรกรับ ๓๓ จังหวัดดังกล่าว และเมื่อศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดกลับลดเหลือเพียง ๑๗ ศูนย์เท่านั้น ทำให้เป็นปัญหาต่อการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและมีภาระค่าใช้จ่ายมากของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะเข้าเยี่ยมและร่วมกิจกรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนชนชั้นกลางและยากจน นอกจากนี้สถานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนตามสถานีตำรวจต่างๆ ที่อนุสัญญาและกฎหมายห้ามมิให้ปะปนกับผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็ยังไม่มีการแยกอย่างจริงจังและเป็นระบบ ดังนั้น รัฐบาลต้องให้การสนับสนุนงบประมาณและให้ความสำคัญในกรณีดังกล่าวอย่างจริงจัง

๒) ปัญหาอัตรากำลัง

๒.๑) พนักงานสอบสวน ในนานาอารยประเทศจะมีตำรวจสำหรับเด็ก และสตรี แต่ปัจจุบันมีที่ชัดเจนก็เฉพาะกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี (ปตส.) กองบัญชาการตำรวจนครบาลเท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีทุกๆ สถานีตำรวจที่แยกออกจากพนักงานสอบสวนปกติ

๒.๒) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สืบเนื่องจากการเปิดศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ จำนวน ๒๔ จังหวัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องไปเกลี้ยอัตรากำลังจาก ๕๒ จังหวัดไปช่วยราชการใน ๒๔ จังหวัด มากกว่า ๗๐ อัตราส่วนอัตร่าที่เหลือเป็นพนักงานราชการและจ้างเหมาบริการทำให้เกิดความไม่มั่นคงในวิชาชีพ มีการลาออกรายวัน ทำให้เสียเวลาในการสรรหาและพัฒนาเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญชำนาญ และที่สำคัญเนื่องจากเป็นงานคดีในกระบวนการยุติธรรมส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และกินตามน้ำตั้งแต่เรื่องการปล่อยตัวชั่วคราวจนถึงการเสนอความเห็นต่อศาล ปัจจุบันอัตรากำลังทั้งหมดของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นข้าราชการเพียง ๑ ใน ๓ ของอัตรากำลังทั้งหมดเท่านั้น

นอกจากนี้ กลุ่มนักจิตวิทยาคลินิก นักสังคมสงเคราะห์ก็มีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่มีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นและที่สำคัญสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทุกแห่งเป็นหน่วยเบิกจ่ายที่ต้องดำเนินการเบิกจ่ายเงินจากราชการโดยระบบ Government Fiscal Management Information System (GFMS) แต่กลับมีเจ้าหน้าที่ที่จัดทำบัญชีและการเงินเป็นคนคนเดียวกันทำให้ขาดการตรวจสอบ โดยเฉพาะใน ๒๔ จังหวัดที่เปิดใหม่ก็ไม่มีข้าราชการ ต้องใช้พนักงานราชการและเจ้าหน้าที่จ้างเหมาบริการที่ไม่มีควมเชี่ยวชาญชำนาญ ส่งผลให้เกิดการกระทำผิดและถูกสอบสวนทางวินัยเพิ่มขึ้นอย่างมาก

๒.๓) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยกำหนดให้เพิ่มอายุของเด็กที่เป็นผู้กระทำความผิดอาญาจากเดิมกำหนดไว้ ๗ ปี เป็น ๑๐ ปี ไม่ต้องรับโทษอาญา ทั้งนี้โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กเพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย กระบวนการและบุคลากรที่ไม่คุ้นชินต่อการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จึงทำให้ไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร

๒.๔) บุคลากรที่รับผิดชอบและมีความชำนาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมีจำนวนจำกัด ในขณะที่ภารกิจหน้าที่ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า ไม่มีอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีช่วยในการทำงานในภาวะที่ขาดแคลนกำลังคน อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ทั้งยังต้องพัฒนาองค์ความรู้และทักษะพิเศษให้เท่าทันกับสภาพปัญหาของเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วแต่กลับไม่ได้รับการสนับสนุนใดๆ

๒.๕) หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไข ปัญหา และบำบัดฟื้นฟูเยาวชนเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน และมีกฎระเบียบภายในที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปช่วยเหลือ ดูแล หรือแก้ไข เยาวชน

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ประมวลมาจากข้อมูลที่ได้จากการให้ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน การจัดเสวนาเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และการแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงขอเสนอความเห็น และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อภาครัฐพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ข้อเสนอแนะด้านครอบครัว สังคม

๔.๑.๑ ครอบครัว

๑) รัฐบาลควรให้การสนับสนุนสถาบันครอบครัวและให้ความสำคัญในการเลี้ยงดูบุตร เช่น การเพิ่มระยะเวลาในการลาคลอดให้มากขึ้น

๒) รัฐบาลควรมีการกระจายโอกาสและความเจริญไปยังชุมชนทุกพื้นที่ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน การจ้างแรงงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนอย่างทั่วถึง

๓) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณโครงการศูนย์ส่งเสริมความสัมพันธ์สถาบันครอบครัว ให้มีการขยายผลสู่ทุกตำบล และให้การสนับสนุนสถาบันหลักของชุมชนในการบ่มเพาะให้เด็กและเยาวชน ได้รับประสบการณ์ที่ดี เพื่อเป็นคนดีและมีคุณภาพ

๔.๑.๒ สังคม

๑) นโยบายการปราบปรามยาเสพติดของหน่วยงานภาครัฐควรทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมถึงการจำกัดขอบเขตแหล่งอบายมุขที่อยู่ใกล้สถานศึกษา

๒) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สถาบันหลักในชุมชน ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ เพื่อการดำเนินกิจกรรมภายในชุมชน ในการส่งเสริมสภาวะทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของเด็กและเยาวชน ให้มีความประพฤติและสติปัญญาที่ดี และส่งเสริมให้ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมจะได้มีความต่อเนื่อง

๓) รัฐบาลควรเพิ่มการตรวจสอบและถ่วงดุล เช่น หน่วยงานกลางควรเพิ่มช่องทางการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาไม่มีผู้ปกครองหรือไม่ได้อยู่ในสถาบันการศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นบรรพชา อุปสมบท เพื่อให้ได้รับโอกาสการศึกษา

๔.๑.๓ ตัวเด็กและเยาวชน

๑) รัฐบาลควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษากำหนดให้เด็กและเยาวชนมีกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมและคุณธรรมตามหลักศาสนาทุกภาคการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ

เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะโดยกำหนดให้เป็นหลักเกณฑ์ในการรับเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อใช้เป็นโอกาสเสริมทักษะเชิงบวกและเสริมพลัง และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข รู้จักเอื้อเฟื้อ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม การปฏิรูปการศึกษาควรกำหนดหลักสูตรให้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒) หน่วยงานของรัฐต้องมีการควบคุมสื่อสาธารณะที่เผยแพร่ภาพความรุนแรงทางกายภาพ จิตใจ สิ่งลามกอนาจาร ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเลียนแบบในทางที่ผิด

๔.๒ ข้อเสนอแนะด้านข้อกำหนด

๑) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่องการปล่อยตัวชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักกฎหมายเดิมที่ให้ส่งตัวเด็กและเยาวชนไปยังสถานพินิจฯ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง เนื่องจากหลักเดิมปรัชญากฎหมายให้ปล่อยตัวหากไม่ปล่อยให้ขออนุญาตจากศาล ซึ่งส่วนใหญ่ก็ปล่อยตัวชั่วคราว และไม่เคยมีปัญหา แต่ตามหลักกฎหมายใหม่ศาลต้องเปิดรับตัว ๒๔ ชั่วโมง ทำให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนต้องมีการเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณจำนวนมากในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับตัวเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในวันและเวลาดอกเวลาดาราชการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการส่งเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นหรือมีอายุเกินสิบแปดปีบริบูรณ์แล้ว ศาลอาจมีคำสั่งให้ควบคุมไว้ในเรือนจำหรือสถานที่อื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามมาตรา ๗๓ วรรคสาม ซึ่งปกติเรือนจำไม่เปิดรับในยามวิกาลและเห็นสมควร ให้รัฐบาลสนับสนุนกรอบอัตรากำลังที่เพียงพอแก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน^๔

^๔มาตรา ๗๘ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง หรือกรณีเด็กหรือเยาวชนปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการสอบสวน และส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวให้ทันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับกุมหรือปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวน แล้วแต่กรณี

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินหกเดือนแต่ไม่เกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หากเกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องเด็กหรือเยาวชนนั้นต่อศาลได้ทันภายในระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

๒) ควรมีการแก้ไขกฎหมายในประเด็นองค์ประกอบที่เข้าร่วมการสอบสวน โดยให้ลดจำนวนเจ้าพนักงาน ซึ่งอาจจะเป็น พนักงานอัยการ หรือนักจิตวิทยา หรือ นักสังคมสงเคราะห์ คนใดคนหนึ่ง ควรพิจารณาตามมูลเหตุแห่งความผิดเพื่อง่ายต่อการนัดสอบสวน ซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ แต่ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนมิให้ถูกสอบสวนโดยมิชอบด้วย

๓) การดำเนินการลบประวัติเด็กและเยาวชนที่พ้นโทษ ควรจะต้องมีการชี้แจงวิธีการดำเนินการ ขั้นตอน และระยะเวลา ให้ตัวเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนทราบอย่างชัดเจน เพื่อที่จะไม่ให้เกิดปัญหาความไม่เข้าใจในวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการลบบันทึกประวัติ และจะทำให้โอกาสในการได้รับสิทธิในการหางานทำที่สุจริตต่อไป

๔) กรณีเด็กและเยาวชนถูกแจ้งข้อกล่าวหาหรือถูกศาลมีคำสั่งให้ฝึกและอบรมแล้ว ถูกแจ้งย้ายในคดีใหม่ เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมฯ มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนเร่งแจ้งข้อกล่าวหาให้เด็กและเยาวชนทราบ และดำเนินการตามกฎหมายในคดีใหม่ภายใน ๓๐ วัน ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทั้งอายุัด มิเช่นนั้นจะทำให้เด็กและเยาวชนที่พ้นจากคดีเดิมแม้ผ่านการฝึกและอบรมให้กลับตนเป็นพลเมืองดีแล้ว ก็ยังต้องถูกนำไปดำเนินคดีใหม่และฝึกและอบรมต่อในคดีใหม่ต่ออีก ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชน

๕) ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้ทุกองค์กร ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการปฏิบัติแบบเดียวกัน และทุกหน่วยงานจะต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาป้องกัน และเฝ้าระวังการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และให้มีการศึกษาเกี่ยวกับการนำระบบยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) สำหรับเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้มากขึ้น ในอนาคต

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินห้าปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสองครั้งแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีก โดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามคำขอนั้นได้ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงาน อัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีกครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองครั้ง

การผิดฟ้องตามวรรคสองและวรรคสาม ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจผิดฟ้องต่อศาลที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอยู่ในเขตอำนาจศาลนั้นได้

ในการพิจารณาคำร้องขอผิดฟ้อง ถ้าเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นผู้ต้องหา ยังไม่มีที่ปรึกษากฎหมาย ให้ศาลแต่งตั้งให้เพื่อแถลงข้อคัดค้านหรือซักถามพยาน

๖) ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดประกอบด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการดำเนินการ ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน และตัวเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๓ ด้านการบริหารจัดการ องค์กร บุคลากร งบประมาณ

๔.๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ

๑) รัฐบาลควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยประกาศเป็นวาระแห่งชาติ มีนโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมและควรกำหนดจัดทำเป็นแผนระยะยาวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

๒) รัฐบาลควรกำหนดแนวทางการทำงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งการตั้งหน่วยงานย่อยที่ดูแลเด็กและเยาวชนในชุมชนให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่

๓) กระทรวงศึกษาธิการควรมีมาตรการเข้มข้นในการควบคุมให้สถานบันการศึกษาควบคุมและป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้มีการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง เช่น กรณีเด็กนักเรียนยกพวกตีกันระหว่างสถาบัน หรือการล่วงละเมิดทางเพศระหว่างเด็กนักเรียนด้วยกัน

๔) รัฐบาลควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง ตลอดจนสนับสนุนให้มีการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพ สนับสนุนการรวมตัวของเด็กและเยาวชนเพื่อพัฒนาวิชาชีพที่มีความถนัดและเป็นอาชีพที่เข้มแข็งมั่นคง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓.๒ องค์กร บุคลากร งบประมาณ

๑) รัฐบาลควรจัดสร้างสถานแรกรับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมทุกจังหวัดและจัดแบ่งพื้นที่เพื่อแยกเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญาและความผิดพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ

ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคุมประพฤติฝากควบคุมตัวไว้เพื่อรอการตรวจพิสูจน์โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานแรกรับเด็กและเยาวชนเพียง ๓๓ แห่ง ส่วนกรณีที่ศาลเยาวชนทั่วประเทศมีคำสั่งให้เยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนซึ่งมีเพียง ๑๗ แห่ง (ระดับภูมิภาคมี ๙ แห่ง) ซึ่งไม่เพียงพอ และยังประสบปัญหาเรื่องการขยายศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน และสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน เนื่องจากปริมาณเด็กและเยาวชนที่เข้ามาสู่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หรือสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีจำนวนมาก อาคารสถานที่ก่อสร้างมานาน ซาดแคลนงบประมาณบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม และบำบัดแก้ไขเยาวชนเสื่อมสภาพไปตามการใช้งาน ทำให้สภาพแวดล้อมภายในแออัดและไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขเยาวชน

๒) รัฐบาลควรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ขาดแคลนในสาขาวิชาชีพเฉพาะที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่ช่วยบุคลากรทำงานในภาวะที่ขาดแคลนอัตรากำลัง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพให้มีความชำนาญก่อนการปฏิบัติงานและระหว่างการทำงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาในด้านจิตวิทยาที่เข้าถึงจิตใจเด็กและเยาวชนในระดับสถาบันการศึกษาทุกระดับ

๓) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ให้กับหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด เพื่อดำเนินงานต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณให้กับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เพียงพอกับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) รัฐบาลควรให้ภาคเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในสถานพินิจ และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้รับแรงจูงใจในการลดภาษีที่สูงขึ้น Corporate Social Responsibility (CSR)

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทาบความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ ประเทศญี่ปุ่น กรณี : วิกฤตภัยธรรมชาติแผ่นดินไหว และสึนามิ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๕)

๑. ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ประเทศญี่ปุ่นได้ประสบกับพิบัติภัยธรรมชาติครั้งรุนแรงที่สุดในรอบ ๑๐๐ ปี ได้เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวอย่างรุนแรง ๙.๙ ริกเตอร์ บริเวณนอกชายฝั่งทางตะวันออกเฉียงเหนือของญี่ปุ่น ห่างจากเมืองเซนได บนเกาะฮอนชู ราว ๑๓๐ กิโลเมตร และในเวลาต่อมาได้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิ พัดถล่มบริเวณชายฝั่งที่อยู่ใกล้กับศูนย์กลางของแผ่นดินไหว ส่งผลต่อเนืองให้โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ในจังหวัดฟูกูชิมะ จำนวน ๔ แห่ง มีการรั่วไหลและระเบิดสารกัมมันตภาพรังสีจากโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แพร่กระจายสู่อากาศ การเกิดพิบัติภัยธรรมชาติดังกล่าว ทำให้มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ และสูญหายจำนวนมาก หลายพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมระบบสาธารณสุขโค่นล้มขั้นพื้นฐานถูกตัดขาด ประชาชนจำนวนมากไร้ที่อยู่อาศัยเนื่องจากบ้านพักได้รับความเสียหายจากกระแสน้ำ การเกิดพิบัติภัยธรรมชาติในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นโศกนาฏกรรมที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ สุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เกิดภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ และฟื้นฟูประเทศอย่างเร่งด่วน

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการมากกว่า ๑๒๐ ปี* ความร่วมมือของไทย-ญี่ปุ่น ครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม อาทิ ด้านประชากรปัจจุบันมีชาวไทยที่พำนักอยู่ในญี่ปุ่น ประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน ในขณะที่มีชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในประเทศไทยประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน ด้านการลงทุนประเทศญี่ปุ่นเป็นนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในไทยมากที่สุด ด้านการค้าประเทศญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าอันดับ ๒ ของไทย รองลงมาจากกลุ่มประเทศอาเซียน ด้านการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยมีจำนวนสูง

* ไทย-ญี่ปุ่น มีการลงนามในปฏิญญาทางไมตรีและการพาณิชย์มาตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๔๓๐

เป็นที่ ๓ รองลงมาจากประเทศมาเลเซีย และประเทศจีน เป็นต้น ญี่ปุ่นเป็นมิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีกับไทยมาเป็นเวลานาน ทั้งยังเป็นประเทศแรกๆ ที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อทางภาคใต้ของไทยประสบภัยสึนามิเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและฟื้นฟูประเทศญี่ปุ่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการแสดงน้ำใจและช่วยเสริมความร่วมมือที่ดีในระยะยาวระหว่างสองประเทศให้มากยิ่งขึ้น สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “แนวทางความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศญี่ปุ่นกรณี : วิกฤตภัยธรรมชาติแผ่นดินไหวและสึนามิ” เสนอสู่คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒. การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การให้ความช่วยเหลือประเทศญี่ปุ่นกรณีประสบพิบัติภัยธรรมชาติสึนามิ” ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ประชุมหารือเพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินงานและจัดทำร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การให้ความช่วยเหลือประเทศญี่ปุ่นกรณีประสบพิบัติภัยธรรมชาติสึนามิ” เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สถานการณ์ของปัญหา

๓.๑ สถานการณ์ในญี่ปุ่น

๓.๑.๑ ภาพรวมความเสียหาย

สถิติผู้เสียชีวิตล่าสุดจากเหตุแผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่นเพิ่มเป็น ๙,๑๙๙ คน สูญหายอีกเกือบ ๑๔,๐๐๐ คน เจ้าหน้าที่คาดว่าจะมีผู้เสียชีวิตน่าจะเกิน ๑๘,๐๐๐ คน ส่วนผู้รอดชีวิตอีกกว่า ๔๕๒,๐๐๐ คน ยังคงต้องพักอาศัยอยู่ตามที่พักฉุกเฉินในพื้นที่หลายจังหวัดในประเทศญี่ปุ่น (ข้อมูล ณ วันพุธ ที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๕๔)

๓.๑.๒ รายงานสถานการณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะ ที่ ๑

๑) สถานการณ์ด้านกัมมันตภาพรังสีโดยภาพรวมยังทรงตัว โดยภายหลังจากที่มีควันออกมาจากเตาปฏิกรณ์หมายเลข ๒ และ ๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ (ณ เวลา ๑๘.๓๐ น.) ตรวจพบว่าระดับกัมมันตภาพรังสีบริเวณหน้าโรงไฟฟ้าเพิ่มสูงขึ้นเป็น ๑,๙๓๒ ไมโครซีเวิร์ท/ชม. แต่ภายหลังจากนั้นตรวจพบว่าระดับรังสีลดลงตามลำดับเป็น ๓๓๑.๘ ไมโครซีเวิร์ท/ชม. (ณ เวลาเที่ยงคืนวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔)

๒) ปฏิบัติการฉีดน้ำที่เตาปฏิกรณ์หมายเลข ๓ และ ๔ ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔

๓) คนงาน บริษัทเทปโก เชื่อมต่อระบบไฟฟ้าที่ห้องควบคุมของเตาปฏิกรณ์หมายเลข ๓ ที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะได้แล้ว ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ทำงานง่ายขึ้นในการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าเข้ากับระบบหล่อเย็น อันจะช่วยป้องกันการรั่วไหลของสารกัมมันตรังสี และลดอุณหภูมิภายในบ่อเก็บเชื้อเพลิงใช้แล้วลง ณ วันพุธ ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔

๔) บริษัทการไฟฟ้าโตเกียวได้แถลงเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ว่าได้ตรวจพบสารกัมมันตรังสีบริเวณ ๓๓๐ ม. ไปทางทิศใต้จากปากท่อระบายน้ำสู่ทะเลในระดับสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานแต่ได้ลดลงตามลำดับเมื่อเวลาผ่านไป

๕) ความคืบหน้า การกักกักโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ “ฟูกูชิมะ ไดอิจิ” สามารถต่อสายไฟฟ้าเข้ากับเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ได้ทั้งหมด ๖ เตาแล้ว ด้านรองประธานบริษัทเทปโก เดินสายขอโทษผู้ได้รับความเดือดร้อนยังศูนย์พักพิงผู้อพยพ

๖) รัฐบาลญี่ปุ่นประเมินความเสียหายจากแผ่นดินไหวไว้ที่ ๑๕-๒๕ ล้านล้านเยน (ราว ๕.๕-๙.๒๔ ล้านล้านบาท) และตรวจพบสารกัมมันตรังสีสูงเกินมาตรฐานในผัก ๑๑ ชนิดจากจังหวัดฟูกูชิมะ และปนเปื้อนในระบบกรองน้ำประปา (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๕๔)

๗) ตรวจพบสารกัมมันตภาพรังสีในน้ำทะเลบริเวณใกล้กับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

๘) โฆษกองค์การอนามัยโลก (WHO) แถลงที่กรุงเจนีวา ว่า ญี่ปุ่นจำเป็นต้องใช้มาตรการที่ฉับไว และสั่งห้ามขายอาหารจากพื้นที่รอบโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะ ถ้าพบว่ามี

กัมมันตรังสีเกินกำหนด หลังทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (ไอเออีเอ) ยืนยันว่าระดับกัมมันตภาพรังสีในนมและผักบางชนิดสูงกว่าระดับที่ทางการญี่ปุ่นอนุญาตสำหรับการบริโภคอย่างมาก ซึ่งทางการญี่ปุ่นกำลังจะตัดสินใจว่าจะสั่งห้ามส่งอาหารออกจากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือไม่ หลังจากสั่งห้ามขายนมจากจังหวัดฟูกูชิม่า และห้ามขายผักโขมจาก ๔ จังหวัดใกล้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิม่า แต่ยืนยันว่าอาหารที่ผลิตนอกเขตวิกฤตินิวเคลียร์ยังปลอดภัย ขณะที่จีนและเกาหลีใต้ประกาศว่าจะตรวจเช็คกัมมันตภาพรังสีในอาหารที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่นอย่างเข้มงวด

๓.๒ สถิติคนไทยในประเทศญี่ปุ่น

๓.๒.๑ จำนวนคนไทยในญี่ปุ่น ๔๐,๙๕๗ คน (ข้อมูลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองญี่ปุ่น) โดยเป็น คนไทยที่พำนักในพื้นที่เสี่ยงต่อกัมมันตรังสี ๑๑ จังหวัด (ฮอกไกโด อะโอโมริ อิวาเตะ มียาฮิ ฟูกูชิมะ อิบารากิ โทชิหิชิ ชิเบะ โตเกียว กุมมะ คาโงชิม่า) ๒๑,๒๗๖ คน และคนไทยในพื้นที่เสี่ยงสูงต่อกัมมันตรังสี ๓ จังหวัด (อิวาเตะ มียาฮิ ฟูกูชิมะ) จำนวน ๔๘๘ คน

๓.๒.๒ จำนวนนักเรียนไทยในญี่ปุ่น ๒,๔๒๙ คน (ข้อมูลสำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทย)

๓.๒.๓ จำนวนแรงงานไทยในญี่ปุ่น ประมาณ ๑๙,๕๔๑ คน (เป็นแรงงานถูกกฎหมาย ๑๓,๕๔๑ คน แรงงานผิดกฎหมายประมาณ ๖,๐๐๐ คน)

๓.๓ ผลกระทบจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิในประเทศญี่ปุ่นต่อประเทศไทย

๓.๓.๑ ผลกระทบด้านการค้า

ในระยะสั้น การส่งออกและนำเข้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นอาจประสบปัญหาหยุดชะงักชั่วคราว จากการปิดทำการของท่าเรือและสนามบิน แต่จะเป็นเพียงชั่วคราวระยะสั้น เนื่องจากท่าเรือและสนามบินหลักไม่ได้รับผลกระทบ โดยท่าเรือหลักของญี่ปุ่น เช่น ชิเบะ นาโกย่า โยโกฮาม่า โตเกียว โอซาก้า และโกเบ ล้วนแต่ไม่ได้รับความเสียหาย เช่นเดียวกับสนามบินนานาชาติส่วนใหญ่

สำหรับผู้ส่งออกไทย เช่น ผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลูกค้าที่ตั้งโรงงานอยู่ในพื้นที่ประสบภัยอาจมีคำสั่งซื้อลดลง ขณะเดียวกัน โรงงานในไทยที่ต้องอาศัยชิ้นส่วนนำเข้าจากญี่ปุ่น อาจมีความล่าช้าของการขนส่งสินค้าและกระทบต่อสายการผลิตในไทยได้ ในระยะยาวความต้องการสินค้าบางชนิดจากไทยอาจเพิ่มขึ้น อาทิ สินค้ากลุ่มวัสดุ (เช่น ผลิตภัณฑ์เหล็ก ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติก) น่าจะมีความต้องการใช้ในงานก่อสร้างและบูรณะพื้นที่จากความเสียหาย สินค้าเครื่องจักรกล สินค้าประเภทลิฟท์ บันไดเลื่อน

สินค้าที่ความต้องการน่าจะยังคงมีอยู่ ได้แก่หมวดอาหาร ซึ่งสินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปญี่ปุ่น เช่น ผลผลิตถั่วลิสง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง อาจได้รับผลกระทบในช่วงที่ระบบการขนส่งสินค้ายังมีปัญหา และหากพื้นที่ Tohoku ที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เช่น ข้าว เนื้อวัวและผลผลิตถั่วลิสงเกิดความเสียหายรุนแรง อาจทำให้มีความต้องการนำเข้าอาหารจากไทยเพิ่มขึ้น หากแต่สินค้าที่ญี่ปุ่นอาจมีความต้องการใช้ลดลง เช่น ยางพารา เนื่องจากปริมาณการผลิตรถยนต์ในญี่ปุ่นที่โรงงานบางส่วนอาจถูกชะลอการผลิตออกไป

๓.๓.๒ ผลกระทบต่อการลงทุน

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่น่าจะส่งผลกระทบในทางลบต่อแผนการลงทุนของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย โดยการลงทุนโดยตรง หรือ FDI (Foreign Direct Investment) จากญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นการลงทุนระยะยาว ขณะเดียวกัน ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นนี้อาจมีผลให้บริษัทญี่ปุ่นต้องตระหนักถึงการเตรียมตัวรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากแผ่นดินไหว ซึ่งอาจเป็นปัจจัยกำหนดเป้าหมายการลงทุนนอกประเทศญี่ปุ่นเพื่อกระจายความเสี่ยงทางธุรกิจ โดยไทยก็อาจเป็นเป้าหมายหนึ่งในการเป็นฐานการผลิตของบริษัทญี่ปุ่นในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ ญี่ปุ่นเป็นผู้ลงทุนรายสำคัญอันดับ ๑ ของไทย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา มีโครงการลงทุนจากญี่ปุ่นที่ขอรับส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ บีโอไอ มูลค่า ๑๐๔,๔๔๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕ จากปีก่อน และคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๔๔ ของโครงการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด

๓.๓.๓ ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

เหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นนี้ค่อนข้างสะท้อนความรู้สึกของชาวญี่ปุ่นซึ่งอาจกระทบต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และอาจมีผลต่อการฟื้นตัวของตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นในไทยได้ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๓ มีชาวญี่ปุ่นเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ๙๘๔,๖๘๘ คน ลดลงร้อยละ ๒ สวนทางกับภาพรวมในตลาดอื่นๆ เนื่องจากความกังวลต่อสถานการณ์การเมืองในไทย ส่งผลให้ตลาดนักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นตกลงมาเป็นอันดับ ๓ (เป็นรองมาเลเซียและจีน จากเดิมเป็นอันดับ ๒) และเพิ่งเริ่มกลับมาฟื้นตัวในช่วงต้นปีที่ผ่านมา

๓.๓.๔ ผลกระทบต่อตลาดเงินตลาดทุน

สำหรับผลกระทบต่อตลาดการเงิน ตลาดหุ้นและค่าเงินเยนอาจเผชิญแรงเทขายในระยะสั้นรับข่าวเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งร้ายแรงนี้ จากประสบการณ์ในอดีต (ในช่วงเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่โกเบในปี ๒๕๓๘) ทำให้คาดว่า เงินเยนอาจจะทยอยกลับมาแข็งค่าขึ้นในช่วงเวลาหลายเดือนข้างหน้า ตามแรงหนุนของการส่งเงินกลับประเทศของบริษัทญี่ปุ่นที่อยู่นอกประเทศเพื่อบูรณะความเสียหาย ขณะที่ บริษัทในภาคการเงินก็อาจมีการขายสินทรัพย์ใน

ต่างประเทศเพื่อระดมสภาพคล่องด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ ผลกระทบต่อทิศทางของค่าเงินบาทนั้น อาจถูกกดดันในบางช่วงเวลา หากบริษัทญี่ปุ่นที่ตั้งฐานการผลิตในไทยต้องทำการส่งกลับกำไรให้บริษัทแม่ในญี่ปุ่นในขนาดที่มากกว่าระดับปกติ ผลกระทบนี้ต้องติดตามดูมาตรการทางด้านสภาพคล่องและแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจของธนาคารกลางและทางการญี่ปุ่น ซึ่งอาจมีผลต่อทิศทางของตลาดการเงินของโลกในระยะข้างหน้า

๓.๔ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

รัฐบาลญี่ปุ่นสรุปยอดประเทศที่เสนอให้ความช่วยเหลือมีจำนวน ๑๓๐ ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ๓๓ แห่ง ซึ่งมีทั้งในรูปแบบเงินบริจาค ของบริจาค และผู้เชี่ยวชาญ

๓.๕ ความช่วยเหลือประเทศไทยต่อคนไทยในประเทศญี่ปุ่น

๓.๕.๑ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงแรงงาน ร่วมจัดตั้งศูนย์ประสานความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในญี่ปุ่น (สปขญ.) เพื่อติดตามสถานการณ์ ความช่วยเหลือคนไทยในประเทศญี่ปุ่น

๓.๕.๒ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว เปิดศูนย์สถานการณ์ฉุกเฉินกรณีแผ่นดินไหวและสึนามิ โดยประสานกับศูนย์ติดตามสถานการณ์ฯ กระทรวงการต่างประเทศไทย และศูนย์ของกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น

๓.๕.๓ กระทรวงพาณิชย์จัดตั้งสายด่วน Hot Line ๑๖๖๙ ช่วยแก้ปัญหาสำหรับผู้ส่งออกของไทยไปประเทศญี่ปุ่น เช่น สินค้าตกค้างที่ท่าเรือ สินค้าส่งออกไม่ได้

๓.๕.๔ มาตรการเตรียมพร้อมรับมือการรั่วไหลของสารกัมมันตภาพรังสี จากเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์โรงงานไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ฟูกูชิมะระเบิด แม้ขณะนี้ประเทศไทยจะไม่ได้รับผลกระทบดังกล่าวแต่กระทรวงสาธารณสุขได้วางมาตรการให้พร้อม โดยมีแผนดำเนินการ ๓ มาตรการหลัก

๑) มาตรการเฝ้าระวังผลกระทบซึ่งจะดำเนินการในคน อาหาร และสิ่งแวดล้อม ทั้งดิน น้ำ และอากาศ

๒) มาตรการการสื่อสารความเสี่ยงให้กับประชาชนในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันผลกระทบ ในกลุ่มคน ๓ กลุ่ม ได้แก่ คนไทยที่อยู่ในญี่ปุ่น คนไทยที่เดินทางกลับจากญี่ปุ่น และคนไทยที่จะเดินทางไปญี่ปุ่น

๓) การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประชาชนทั่วไป ที่อาจมีความวิตกกังวลหรือตื่นตระหนก จากการได้รับข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยมอบให้สถานบริการสาธารณสุขต่างๆ เตรียมความพร้อมในด้านการดูแลรักษาผู้ได้รับผลกระทบจากสารกัมมันตภาพรังสี ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขยังได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขผลกระทบจากสึนามิประเทศญี่ปุ่น

๓.๖ ความช่วยเหลือประเทศไทยต่อประเทศญี่ปุ่น

๓.๖.๑ มาตรการระยะสั้น

๑) กระทรวงการต่างประเทศในนามรัฐบาลไทยประกาศให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น จำนวน ๕ ล้านบาท และเปิดบัญชีธนาคารเพื่อรับบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยในประเทศญี่ปุ่น

๒) กระทรวงการต่างประเทศจัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ และมูลนิธิที่เกี่ยวข้องที่ประชุมเห็นชอบแผนการให้ความช่วยเหลือตามที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ร้องขอ ดังนี้

๒.๑) ส่งคณะให้ความช่วยเหลือการค้นหาผู้ประสบภัยเบื้องต้น

๒.๒) จัดเตรียมคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

๒.๓) จัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค

๒.๔) มอบกองทัพอากาศ บริษัทการบินไทย และกองทัพเรือจัดเตรียมด้านการขนส่งต่างๆ

๒.๕) ประสานสภากาชาดไทยและหอการค้าญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เพื่อพิจารณาให้การช่วยเหลือ โดยกระทรวงการต่างประเทศ รับภาระด้านการขนส่ง

๓.๖.๒ มาตรการระยะยาว

๑) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ กระทรวงการต่างประเทศได้รับการจัดสรรงบประมาณในเบื้องต้นจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๔ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อสิ่งของต่างๆ อาทิ เครื่องอุปโภค บริโภค ตามที่จ่ายจริง

๒) การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะการแพร่กระจายของสารกัมมันตรังสี

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับ “แนวทางความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศญี่ปุ่นกรณี : วิกฤตภัยธรรมชาติแผ่นดินไหวและสึนามิ” ซึ่งเป็นประเด็นเพิ่มเติมจากในส่วนที่รัฐบาลไทยได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

๔.๑ รัฐบาลไทยนำเสนอให้ประเทศไทยเป็นแหล่งพำนักชั่วคราวเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจแก่ชาวญี่ปุ่นผู้ซึ่งประสบภัยพิบัติในครั้งนี้ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑) กลุ่มเป้าหมายชาวญี่ปุ่นที่จะมาพำนักในไทย เน้นกลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และครอบครัวคนไทยที่สมรสกับชาวญี่ปุ่น เป็นต้น โดยให้รัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกและจัดส่งผู้ประสบภัยดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระในการดูแลของรัฐบาลญี่ปุ่น อันจะทำให้เกิดความคล่องตัวในการฟื้นฟูประเทศได้สะดวกขึ้น

๒) แหล่งพำนักอาศัยของชาวญี่ปุ่นในไทยควรพิจารณาจากสถานที่พักของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่เหมาะสมจะใช้เป็นที่พำนักระยะยาว (long stay หรือ home stay) โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนค่าที่พักในอัตราที่มีส่วนลดพิเศษสุด หรือ อาจเลือกใช้สถานที่พักขนาดใหญ่ของรัฐที่มีสภาพดีและมีศักยภาพในการรองรับ เช่น หมู่บ้านนักกีฬา เป็นต้น หรือ อาจใช้ความร่วมมือจากครอบครัวคนไทยในลักษณะโครงการครอบครัวไทยใจอาสารับผู้ประสบภัยญี่ปุ่นซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศที่ดี ทั้งนี้ ไม่ควรก่อสร้างที่พักใหม่ และควรมีการตรวจสอบแหล่งที่พำนักเตรียมความพร้อมเพื่อการรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือ ควรร่วมพิจารณากับรัฐบาลหรือหน่วยงานญี่ปุ่นเพื่อกำหนดกรอบที่เหมาะสม โดยอาจพิจารณาจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ชาวญี่ปุ่น เช่น ภูมิภาคที่หนาวเย็น มลภาวะ แผนการควบคุมการรั่วไหลของกัมมันตรังสี แผนในการก่อสร้างบูรณะเมือง การขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ที่พำนัก อาหารและเครื่องดื่มน เป็นต้น ทั้งนี้ หากกรอบระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลายาว รัฐบาลไทยอาจช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในช่วงต้น เช่น ในระยะ ๓-๖ เดือนแรก ส่วนระยะเวลาที่เหลือรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเอง (ในราคาดพิเศษสุด) หรืออาจอยู่ในรูปแบบความร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศ หรือ ประเทศอื่นๆ ร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายก็ได้

๔) การเคลื่อนย้ายประชาชนชาวญี่ปุ่นสู่ประเทศไทย ควรเตรียมมาตรการในการออกวีซ่าที่เหมาะสม ทั้งระยะเวลา (เช่น ๑ ปี) กติกา ที่สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งอาจพิจารณาให้กองทัพอากาศ กองทัพเรือไทย และองค์กรของรัฐและเอกชน ช่วยสนับสนุนการเคลื่อนย้าย

๕) การจัดตั้งศูนย์ในการบริหารจัดการความร่วมมือการให้ความช่วยเหลือ อย่างเป็นระบบ รัฐควรเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีระบบ โปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นความต้องการจากภาคส่วนต่างๆภายในประเทศไทยหรือจากต่างประเทศ เช่น ด้านสาธารณสุข การฟื้นฟูสภาพร่างกาย การผ่อนคลายสภาพจิตใจ การสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการยังชีพ โดยหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของไทยนี้สามารถทำได้ง่ายกว่าและเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าหากชาวญี่ปุ่นมาพำนักในไทย

๖) รูปแบบของการให้ความช่วยเหลือต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ ค่านิยม และวิถีแนวคิดของชาวญี่ปุ่นที่มีต่อการรับความช่วยเหลือ ซึ่งต้องแสดงออกถึงการให้เกียรติแก่ผู้ประสบภัยด้วย

๔. ๒ การจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นในสาขาเฉพาะทางที่ประเทศไทยไม่มีความพร้อม ซึ่งเป็นความต้องการทั้งในส่วนภาครัฐหรือภาคเอกชนไทยให้เดินทางมาพำนักและทำงานในประเทศไทยชั่วคราว โดยอาจเป็นการช่วยเหลือผู้เชี่ยวชาญที่สังกัดในบริษัทหรือหน่วยงานที่เกิดผลกระทบจากภัยพิบัติในครั้งนี้ ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากญี่ปุ่นสู่ไทย

๔. ๓ ความร่วมมือทางวิชาการในการดำเนินงานวิจัยและการศึกษา ระหว่างสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาของไทยและญี่ปุ่น ซึ่งมีการวางแผนงานโครงการอยู่แล้ว ให้สามารถเริ่มดำเนินงานได้โดยทันทีหรือโดยเร็วก่อนกำหนดการเดิมที่วางไว้

๔.๔ ออกมาตรการเชิญชวนนักลงทุนญี่ปุ่น เพื่อย้ายฐานการผลิตจากญี่ปุ่นมาประเทศไทย โดยเฉพาะเทคโนโลยีด้าน IT รวมทั้งการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานไทยเพื่อรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อนักลงทุนไทยด้วย

ผลการดำเนินการบอบคณ:รัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณา

ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานประมาท เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ กองทัพเรือ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

<p>ความเห็น/ข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ</p>	<p>ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของ กต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๑. รัฐบาลไทยนำเสนอให้ประเทศไทยเป็นแหล่งพำนักชั่วคราว เพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกาย และจิตใจแก่ชาวญี่ปุ่น ผู้ซึ่งประสบภัยพิบัติในครั้งนี้ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้</p> <p>๑.๑ กลุ่มเป้าหมายชาวญี่ปุ่นที่จะมาพำนักในไทยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และครอบครัวคนไทยที่สมรสกับชาวญี่ปุ่น เป็นต้น โดยให้รัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกและจัดส่งผู้ประสบภัยดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระในการดูแลของรัฐบาลญี่ปุ่นอันจะทำให้เกิดความคล่องตัวในการฟื้นฟูประเทศได้สะดวกขึ้น</p> <p>๑.๒ แหล่งพำนักอาศัยของชาวญี่ปุ่นในไทยควรพิจารณาจากสถานที่พักของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวไทยที่เหมาะสมจะใช้เป็นที่พำนักระยะยาว (Long stay หรือ Home stay) โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนค่าที่พักในอัตราที่มีส่วนลดพิเศษสุด หรืออาจเลือกใช้สถานที่พักขนาดใหญ่ของรัฐที่มีสภาพดี และมีศักยภาพในการรองรับ เช่น หมู่บ้านนักกีฬา เป็นต้น หรืออาจใช้ความร่วมมือจากครอบครัวคนไทยในลักษณะโครงการครอบครัวไทยใจอาสา รับผู้ประสบภัยญี่ปุ่น ซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างทั้งสองประเทศที่ดี ทั้งนี้ ไม่ควรก่อสร้างที่พักใหม่ และควรมีการตรวจสอบแหล่งที่พำนักเตรียมความพร้อมเพื่อการรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๑. การนำเสนอให้ไทยเป็นแหล่งพำนักชั่วคราว เพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจแก่ชาวญี่ปุ่น ผู้ประสบภัยที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้</p> <p>๑.๑ ปัจจุบันรัฐบาลญี่ปุ่นมีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในญี่ปุ่นอย่างครอบคลุมอยู่แล้ว ทั้งมาตรการการจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบภัย แผนการสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราว แผนการสร้างที่อยู่อาศัยระยะยาว ตลอดจนมาตรการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย การสนับสนุนด้านการศึกษา แก่เด็กนักเรียนผู้ประสบภัย และการสนับสนุนการทำงานของจังหวัดโอซากา ซึ่งอยู่ในภาคตะวันตกของญี่ปุ่นและไม่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิ นอกจากนี้จากข้อมูลสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่าที่พักอาศัยชั่วคราวของทั้งภาครัฐและเอกชนของญี่ปุ่นยังสามารถรองรับประชาชนได้อีกเป็นจำนวนมากและเพียงพอ กับความต้องการของประชาชน</p> <p>๑.๒ รัฐบาลญี่ปุ่นกำลังดำเนินการอย่างเต็มกำลังเพื่อฟื้นฟูประเทศเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่ารัฐบาลสามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง ล่าสุด รัฐบาลญี่ปุ่นได้อนุมัติงบประมาณฉุกเฉินงวดแรก จำนวนประมาณ ๔ ล้านล้านเยน เพื่อบูรณะพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยในจำนวนดังกล่าว ๑ แสนล้านเยน จะนำไปใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราว และทำความสะอาดฟื้นฟูแหล่งที่พักอาศัย ดังนั้น การดำเนินการใดๆ ของไทย จำเป็นต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนของรัฐบาลญี่ปุ่นในประเด็นดังกล่าว และความต้องการของคนญี่ปุ่นเองด้วย นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือของไทยต่อญี่ปุ่นยังจำต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องเตรียม</p>

<p>ความเห็น/ข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา</p>	<p>ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๑.๓ ระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือ ควรร่วมพิจารณากับรัฐบาลหรือหน่วยงานญี่ปุ่น เพื่อกำหนดกรอบที่เหมาะสม โดยอาจพิจารณาจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ชาวญี่ปุ่น เช่น ภูมิอากาศที่หนาวเย็น มลภาวะ แผนการควบคุมการรั่วไหลของกัมมันตรังสีแผนในการก่อสร้างบูรณะเมือง การขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าที่พำนักอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น ทั้งนี้ หากกรอบระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลายาว รัฐบาลไทยอาจช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในช่วงต้น เช่น ในระยะ ๓-๖ เดือนแรก ส่วนระยะเวลาที่เหลือ รัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเอง (ในราคาดพิเศษสุด) หรืออาจอยู่ในรูปแบบความร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศหรือประเทศอื่นๆ ร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายก็ได้</p> <p>๑.๔ การเคลื่อนย้ายประชาชนชาวญี่ปุ่นสู่ประเทศไทยควรเตรียมมาตรการในการออกวีซ่าที่เหมาะสมทั้งระยะเวลา (เช่น ๑ ปี) กติกาที่สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งอาจพิจารณาให้กองทัพอากาศ กองทัพเรือไทย และองค์กรของรัฐและเอกชนช่วยสนับสนุนการเคลื่อนย้าย</p> <p>๑.๕ การจัดตั้งศูนย์ในการบริหารจัดการความร่วมมือการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ รัฐควรเปิด</p>	<p>ความพร้อมในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะบุคลากรด้านการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียน และด้านการดูแลผู้ประสบภัย รวมทั้งการจ้างงานสำหรับกลุ่มสตรีซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายตามข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีกทั้งต้องพิจารณาภาระของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภายในประเทศที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชนไทยที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ที่จะจัดสรร ให้ชาวญี่ปุ่นพักพิงด้วย</p> <p>๑.๓ ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องของไทยได้ดำเนินการสอดคล้องกับแนวทางที่เสนอโดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอยู่แล้วได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้รวบรวมข้อมูลที่พัก รีสอร์ทของผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่พร้อมให้ราคาพิเศษสำหรับลูกค้า Long-stay ชาวญี่ปุ่น ซึ่งได้ส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ตัวแทนจำหน่ายเพื่อประชาสัมพันธ์ตามจุดจำหน่ายที่ญี่ปุ่นแล้ว - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้เสนอเรื่องการขยายเวลาพำนักในประเทศไทย โดยไม่ต้องมีวีซ่าของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น จาก ๓๐ วัน เป็น ๙๐ วัน มีกำหนดระยะเวลา ๖ เดือน โดยได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ โดยขณะนี้อยู่ในขั้นตอนรอให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศกฎกระทรวงเพื่อให้มีผลบังคับใช้ต่อไป <p>๑.๔ โดยสรุป ประชาชนญี่ปุ่นที่ประสบภัย ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเดินทางออกมาพำนักนอกประเทศ เนื่องจากรัฐบาลญี่ปุ่นดำเนิน</p>

<p>ความเห็น/ข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษา</p>	<p>ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของ กต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>โอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีระบบ โปร่งใส ไม่ว่าจะ เป็นความต้องการจากภาคส่วนต่างๆ ภายในประเทศไทย หรือจากต่างประเทศ เช่น ด้านสาธารณสุข การฟื้นฟูสภาพร่างกาย การผ่อนคลายสภาพจิตใจ การสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นต่อการยังชีพโดยหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของประเทศไทยนี้ สามารถทำได้ง่ายกว่า และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าหากชาวญี่ปุ่นมาพำนักในไทย</p> <p>๑.๖ รูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ ค่านิยม และวิถีแนวคิดของชาว ญี่ปุ่น ที่มีต่อการรับความช่วยเหลือ ซึ่งต้องแสดงออกถึงการให้เกียรติแก่ผู้ประสบภัยด้วย</p>	<p>มาตรการช่วยเหลือในการจัดหาที่พักอาศัยให้ผู้ประสบภัยได้อย่างเพียงพอ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของไทยที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการมาตรการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพำนักอาศัยในไทยในระยะยาวอย่างเหมาะสม และไม่กระทบกระเทือนความละเอียดอ่อนของรัฐบาลญี่ปุ่นในขณะนี้ ที่ไม่ต้องการให้เกิดความเข้าใจว่ารัฐบาลญี่ปุ่นไม่สามารถบริหารจัดการดูแลประชาชนของตนได้ ดังนั้น ในขั้นนี้ ยังไม่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมในการจัดหาแหล่งพำนักชั่วคราวให้กับชาวญี่ปุ่นที่ประสบภัย</p>
<p>๒. การจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นในสาขาเฉพาะทางที่ประเทศไทยไม่มีความพร้อม ซึ่งเป็นความต้องการทั้งในส่วนภาครัฐหรือภาคเอกชนไทย ให้เดินทางมาพำนักและทำงานในประเทศไทยชั่วคราว โดยอาจเป็นการช่วยเหลือผู้เชี่ยวชาญที่สังกัดในบริษัทหรือหน่วยงานที่เกิดผลกระทบจากภัยพิบัติในครั้งนี้ ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากญี่ปุ่นสู่ไทย</p>	<p>๒. การจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นในสาขาที่ไทยไม่มีความพร้อมตามความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชนไทย โดยให้เดินทางมาพำนักและทำงานในไทยเป็นการชั่วคราว</p> <p>ที่ประชุมมีความเห็นว่า ในปัจจุบันทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของญี่ปุ่นในจังหวัดที่ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติดังกล่าวได้มีมาตรการในการสนับสนุนผู้ประกอบการญี่ปุ่นในพื้นที่ประสบภัยให้ย้ายสำนักงานและฐานการผลิตไปยังจังหวัดที่ไม่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งมี</p>

ความเห็น/ข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>มาตรการในการให้ความช่วยเหลือ ผู้ไม่มีงานทำ เนื่องจากสถานประกอบการได้รับผลกระทบเสียหายจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิแล้วบางส่วน และในส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมมีแนวนโยบายที่จะหารือกับเอกชนของไทย ในสาขายานยนต์ เกี่ยวกับการให้ผู้เชี่ยวชาญจากญี่ปุ่นมาถ่ายทอดความรู้ ให้กับผู้ประกอบการของไทยต่อไป ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีโครงการความร่วมมือกับญี่ปุ่นในการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของอุตสาหกรรมยานยนต์อยู่แล้วเช่นกัน</p>
<p>๓. ความร่วมมือทางวิชาการในการดำเนินงานวิจัยและการศึกษา ระหว่างสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาของไทยและของญี่ปุ่น ซึ่งมีการวางแผนงานโครงการอยู่แล้ว ให้สามารถเริ่มดำเนินงานได้โดยทันทีหรือโดยเร็วก่อนกำหนดการเดิมที่วางไว้</p>	<p>๓. การเร่งให้ความร่วมมือทางวิชาการในการดำเนินงานวิจัยระหว่างสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาของไทยและญี่ปุ่น ซึ่งวางแผนโครงการอยู่แล้ว ให้สามารถดำเนินงานได้ทันทีหรือโดยเร็วก่อนกำหนดเดิมที่วางไว้</p> <p>ที่ประชุมรับทราบฯ คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับสถาบันการศึกษาของไทยที่มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับญี่ปุ่นหากมีข้อเรียกร้องจากฝ่ายญี่ปุ่นให้อำนวยความสะดวกเพิ่มเติม</p>
<p>๔. ออกมาตรการเชิญชวนนักลงทุนญี่ปุ่นเพื่อย้ายฐานการผลิตจากญี่ปุ่นมาประเทศไทยโดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านIT รวมทั้งการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานไทยเพื่อรองรับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อนักลงทุนไทยด้วย</p>	<p>๔. ออกมาตรการเชิญชวนนักลงทุนญี่ปุ่นเพื่อย้ายฐานการผลิตจากญี่ปุ่นมาไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมด้าน IT</p> <p>ที่ประชุมรับทราบฯ หน่วยงานของไทยที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการหารืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนของญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น หอการค้าญี่ปุ่น</p>

ความเห็น/ข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>กรุงเทพฯ เกี่ยวกับความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการ/นักลงทุนญี่ปุ่นที่ได้รับผลกระทบจากเหตุภัยพิบัติแผ่นดินไหวและสึนามิประสงค์ได้รับจากไทยซึ่งจากการหารือพบว่า บริษัทญี่ปุ่นยังไม่มีแผนการย้ายฐานการผลิตมายังภูมิภาคเอเชียในขณะนี้</p> <p>เนื่องจากแผนการลงทุนเป็นแผนระยะยาว</p> <p>อย่างไรก็ดีบริษัทญี่ปุ่นส่วนใหญ่ต้องการให้ไทยช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกให้กับการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยและรักษาระดับการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการลงทุนเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีมติให้อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนชาวญี่ปุ่นเป็นกรณีพิเศษ อาทิ เร่งรัดการดำเนินการในการใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆ เป็นกรณีพิเศษ และขยายเวลาการดำเนินการตามโครงการทุกกรณีหากโครงการต้องมีความล่าช้าจากผลกระทบดังกล่าว</p>

๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ผลกระทบจากการปรับเป็นสภาระยะการกำลอนยาง (CESS)

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

ยางพาราเป็นพืชที่มีความสำคัญ และมีรายได้จากการส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ (พืชเกษตร) และเป็นพืชที่มีพระราชบัญญัติเพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองเป็นการเฉพาะมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ.๒๕๐๓”

ตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ผู้ส่งออกยางพาราต้องจ่ายเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยอัตราที่เรียกเก็บจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เงินสงเคราะห์ที่เก็บได้นี้ให้นำส่งสมทบกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเพื่อใช้จ่ายในกิจการด้านการวิจัย บริหารงานของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) และสำหรับสงเคราะห์การปลูกยางทดแทนสวนยางที่ได้โดนโค่นไปเมื่อมีอายุพ้นเกณฑ์การกรีดยาง (๒๕-๓๐ ปี) ไปแล้ว

ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีการกำหนดอัตรากำหนดการจัดเก็บเงินสงเคราะห์เข้ากองทุนการทำสวนยาง และนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและการปลูกทดแทนต่อเนื่องกันมาจนทำให้อุตสาหกรรมยางพาราของไทยมีความก้าวหน้า เป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งของโลกดังกล่าวมาข้างต้น

วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ราคาขายส่งออกได้เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ ๑๒๐.๑๐ บาท คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อคราวประชุมวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้ปรับเพิ่มอัตรากำหนดการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ให้สูงขึ้นพร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดเก็บแตกต่างกันออกไปจากที่เคยจัดเก็บมาก่อนหน้านี้

การดำเนินการดังกล่าวของรัฐมีผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมยางพาราอย่างทั่วถึงกันทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเกษตรกรชาวสวนยาง

โดยที่อุตสาหกรรมยางพารามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจอย่างยิ่ง กล่าวคือ ในปี พ.ศ.๒๕๕๒ ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งสิ้น ๑๗.๕๒ ล้านไร่ พื้นที่กรีดยาง ๑๑.๖๐ ล้านไร่ ผลผลิต ๓.๐๙ ล้านตัน หรือร้อยละ ๓๒.๑๘ ของโลก ส่งออกในรูปวัตถุดิบ มูลค่า ๑๔๖,๒๖๒ ล้านบาท และส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์ มูลค่า ๑๕๒,๘๘๐ ล้านบาท รวมมูลค่า ๒๙๙,๑๔๓ ล้านบาท มีครัวเรือนเกษตรกรที่เกี่ยวข้องรวมประมาณ ๑.๕ ล้านครัวเรือน

การเรียกเก็บอัตราเงินสงเคราะห์เพิ่มขึ้นนี้มีผลกระทบต่อเกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูป ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ยาง และพ่อค้าผู้ส่งออกทั้งภายในและต่างประเทศอย่างยิ่งอันจะมีผลทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลง และสูญเสียตลาดต่างประเทศไปมากที่สุด

จากข้อเท็จจริงข้างต้น คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงเห็นควรดำเนินการศึกษาประเด็นเรื่องผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) โดยเชิญคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ สถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมระดมความเห็น จากนั้นคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลังได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

๒.๑ ดำเนินการศึกษาจากเอกสาร และรายละเอียดของการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในระยะเวลาที่ผ่านมา

๒.๒ ดำเนินการจัดการประชุม การสัมมนา เรื่อง ผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) โดยคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการสัมมนาครั้งนี้เป็นการสัมมนาในภาพรวม มีผู้เข้าร่วมประชุมหลากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบาย อาทิ หน่วยงานภาครัฐราชการจากกรมวิชาการเกษตร กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หน่วยงานภาคเอกชนต่างๆ คือ ผู้ประกอบการแปรรูป และส่งออกน้ำยางชั้น เกษตรกรชาวสวนยาง ตลอดจนสมาคมสื่อมวลชนเกษตรแห่งประเทศไทย

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ เป็นการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในรายละเอียดเกี่ยวกับผลกระทบในทางปฏิบัติของการเปลี่ยนอัตราการเรียกเก็บ เงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) โดยในการสัมมนาครั้งนี้มีผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบเข้าชี้แจง และร่วมกันเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกว่า ๕๐ ราย

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นการสัมมนาใหญ่ทุกภาคส่วน จัดขึ้น ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในการสัมมนาครั้งที่ ๓ นี้ คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้ร่วมกับคณะทำงานประจำของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยได้ส่งผู้แทนมาร่วมในการสัมมนา คือ

๑. คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์
๒. คณะทำงานการมีส่วนร่วม และกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย
๓. คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และพลังงาน
๔. คณะทำงานยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

นอกจากนี้ ยังได้เชิญหน่วยงานของรัฐ เช่น ผู้แทนจากกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนจากผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการเพิ่มอัตราการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ตลอดจนภาคเกษตร ชาวสวนยาง และสื่อมวลชน มาร่วมสัมมนาและแสดงความคิดเห็น เพื่อที่จัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สารสำคัญบอกรื่องและข้อวิเคราะห์

๓.๑ สารสำคัญจากการที่มีการปรับอัตราการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) สรุปประเด็นได้ดังนี้

๓.๑.๑ การเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS)

การเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) นั้นเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๕ ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลใดส่งยางออกนอกราชอาณาจักรต้องเสียเงินสงเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราเงิน

สงเคราะห์ที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา สำหรับการกำหนดอัตราเงินสงเคราะห์จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน

ในการกำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่ง ให้นำจำนวนเงินสงเคราะห์ที่กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางต้องจ่ายเพื่อการสงเคราะห์ในแต่ละปีและอัตราภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่เรียกเก็บจากการส่งยางออกนอกราชอาณาจักรมาเป็นหลักในการพิจารณาด้วย โดยถือ อัตราต่อน้ำหนักยางหนึ่งกิโลกรัมเป็นเกณฑ์

การคำนวณจำนวนเงินสงเคราะห์ที่บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเสีย ถ้าเศษของน้ำหนักยางเกินครึ่งกิโลกรัม ให้คิดเงินสงเคราะห์เท่ากับน้ำหนัก ยางหนึ่งกิโลกรัม ถ้าเศษของน้ำหนักยางไม่ถึงครึ่งกิโลกรัมให้ถือเป็นน้ำหนักที่ไม่ต้องนำมาคำนวณ

สำหรับยางที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อเป็นตัวอย่างซึ่งมีน้ำหนักไม่เกินห้ากิโลกรัม หรือยางที่กระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้ส่งออกเพื่อประโยชน์ใดๆ อันมิใช่เพื่อการค้าไม่ว่าจะมีน้ำหนักเท่าใด ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสีย เงินสงเคราะห์ บุคคลใดส่งยางออกนอกราชอาณาจักรต้องเสียเงินสงเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราเงินสงเคราะห์ที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

๓.๑.๒ วิธีการบริหารเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่เรียกเก็บจากเกษตรกรผู้ส่งออกยางพารา

พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๗ บัญญัติไว้ว่า “เงินสงเคราะห์ที่เก็บได้ตามมาตรา ๕ ให้ส่งมอบ กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และให้ใช้จ่ายในกิจการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยเฉพาะ” โดยการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ นำมาจัดสรรตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง มาตรา ๑๘ ดังนี้

- ๓.๑.๒.๑ ไม่เกินร้อยละ ๕ ให้กรมวิชาการเกษตรเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับกิจการยาง
- ๓.๑.๒.๒ ไม่เกินร้อยละ ๑๐ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารของ สกย.
- ๓.๑.๒.๓ ที่เหลือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์ปลูกแทน

๓.๑.๓ การเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) และการจัดสรรนำไปใช้ในระหว่างปี ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๒

ในการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) และการจัดสรรนำไปใช้ในปี ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๒ มีดังนี้

	อัตราที่จัดสรร (ร้อยละ)		จำนวนเงินที่จัดสรร (ล้านบาท)	
	๒๕๕๒	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๑
(๑) เพื่อใช้จ่ายในการค้นคว้าทดลอง (ให้กรมวิชาการเกษตร) ไม่เกินร้อยละ ๕	๕.๐๐	๔.๗๔	๑๘๑.๕๘	๑๙๓.๐๐
(๒) เพื่อใช้จ่ายในการบริหาร (งบเงินทุนบริหาร) ไม่เกินร้อยละ ๑๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๓๖๓.๑๕	๔๐๖.๕๓
(๓) เพื่อสงเคราะห์เจ้าของสวนยาง (งบเงินทุนสงเคราะห์เจ้าของสวนยาง) ส่วนที่เหลือจาก (๑) และ (๒) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕	๘๕.๐๐	๘๕.๒๖	๓,๐๘๖.๘๒	๓,๔๖๕.๗๙
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๓,๖๓๑.๕๕	๔,๐๖๕.๓๒

ที่มา : งบการเงินปี ๒๕๕๒ ของสำนักงานกองทุนสวนยาง ซึ่งได้ตรวจสอบและรับรองแล้วจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๑.๔ การเปลี่ยนแปลงในตลาดโลก และการปรับอัตราการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS)

ปัจจุบันราคายางเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ จากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ราคายาง กิโลกรัมละ ๓๕ บาท มาเป็นราคา ณ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ราคายาง กิโลกรัมละ ๑๒๐.๑๐ บาท และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ อนุมัติปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการสงเคราะห์การทำสวนยาง และคณะกรรมการนโยบายยางแห่งชาติ (กนย.) ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ดังนี้

(๑) อัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) สัมพันธ์กับราคายาง เป็น ๕ ระดับ คือ

- (๑.๑) ราคาขายไม่เกินกิโลกรัมละ ๔๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๙๐ สตางค์
- (๑.๒) ราคาขายเกินกิโลกรัมละ ๔๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๖๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๑.๔๐ บาท
- (๑.๓) ราคาขายเกินกิโลกรัมละ ๖๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๘๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๒ บาท
- (๑.๔) ราคาขายเกินกิโลกรัมละ ๘๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๓ บาท
- (๑.๕) ราคาขายเกินกิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๕ บาท

ทั้งนี้ ให้อิงราคาขายผ่านรมควัน ชั้น ๓ Free On Board (FOB) กรุงเทพฯ เป็นเกณฑ์ในการคำนวณเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะประกาศราคาขายที่ใช้เป็นเกณฑ์ทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ของเดือน

(๒) การปรับอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยมีบทเฉพาะกาลให้จัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตราเดิมสำหรับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำก่อนวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยที่มีกำหนดส่งมอบสินค้าจนถึงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔

(๓) มอบหมายให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เริ่มดำเนินการตรวจสอบสต็อกยางตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓

โดยการปรับอัตราเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในครั้งนี้ เป็นการปรับอย่างก้าวกระโดด จากเดิมอยู่ในอัตรากิโลกรัมละ ๑.๔ บาท ปรับเพิ่มเป็นกิโลกรัมละ ๕ บาท ซึ่งอาจเกิดการลักลอบส่งออกยางพาราบริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้านแถบภาคใต้มากขึ้น เนื่องจากอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ของประเทศไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาก

ทั้งนี้ ได้มีผู้ประกอบการที่เดือดร้อนมาร้องเรียนในความโปร่งใสต่อการตรวจสอบสต็อกยางและสัญญา ซึ่งในการดำเนินงาน สกย. ได้ตรวจสอบสต็อกยางที่บริษัทแจ้งให้ไปตรวจและสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำก่อนวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่บริษัทส่งออกยางออกมายื่นเพื่อใช้สิทธิชำระเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตราเดิม โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๓.๑) สกย. โดยคณะทำงานตรวจสอบปริมาณยางระดับจังหวัด และคณะทำงานเพื่อตรวจสอบ ปริมาณยางสำนักงานกลาง ได้ดำเนินการตรวจสอบสต็อกยาง ตามที่มีบริษัทแจ้งให้ตรวจสอบสต็อกยางจำนวน ๑๐๑ บริษัท ๑๘๙ โกดัง ปริมาณยาง ๓๘๔,๒๙๗.๘๔๕ ตัน

(๓.๒) การตรวจสอบสัญญาซื้อขายล่วงหน้า มีบริษัทยื่นสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ๗๒ บริษัท รวม ๔๘๔ สัญญา จำนวนยาง ๘ แสนตัน

สาระสำคัญจากการศึกษากรณีการเพิ่มอัตรการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) คือ

ก. การเพิ่มอัตรการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่

ข. การเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) มีความเป็นธรรมในระหว่างฝ่ายต่าง ๆ หรือไม่ ตลอดจนภายในฝ่ายเดียวกันเองมีความเป็นธรรมหรือไม่

ค. การจัดสรรเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่เรียกเก็บมานั้น มีความถูกต้อง สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์แล้วหรือไม่

๓.๒ ข้อวิเคราะห์จากการที่มีการปรับอัตรการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) สรุปประเด็นได้ดังนี้

โดยเจตนารมณ์ของการเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) นั้น คือเงินที่จัดเก็บจากผู้ส่งออกยางตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์สวนยาง พ.ศ.๒๕๐๓ โดยเป็นเงินที่กำหนดให้นำไปใช้ส่งเสริมเกษตรกรชาวสวนยางให้ปลูกยางใหม่ทดแทนยางเก่าที่โค่นไปร้อยละ ๘๕ ส่วนอีกร้อยละ ๑๐ ให้กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ใช้จ่ายเป็นเงินเดือนค่าดูแลพนักงานกองทุน ฯลฯ และอีกร้อยละ ๕ ให้สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร เพื่อใช้ในงานค้นคว้าวิจัยพัฒนาสายพันธุ์ยาง เทคโนโลยีใหม่ๆ โดยมีแนวความคิดจากเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๓ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรซึ่งอยู่ในฐานะต้นน้ำ

จากการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมมนา และข้อมูลจากภาคเกษตรและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) มีข้อวิเคราะห์ดังนี้

๓.๒.๑ การเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) นั้น มีความจำเป็น แต่การปรับขึ้นอัตราเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและผู้ส่งออกยางพารา

๓.๒.๒ การปรับขึ้นอัตราเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ทำให้เกิดการแข่งขันในตลาดการค้าอย่างสากล ผู้ประกอบการเกิดความเสียหายเนื่องจากต้องรับภาระในการจ่ายเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่สูงขึ้น

๓.๒.๓ ประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตรากิโลกรัมละ ๑.๔๐ บาท ส่วนอินโดนีเซียและเวียดนามไม่มีการเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ดังนั้น ต้นทุนการผลิตและการตลาดของประเทศไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านอยู่แล้ว หากยังมีการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ในอัตราที่เพิ่มขึ้นจากเดิม ในระยะยาวจะส่งผลกระทบต่อตลาดการค้าอย่างพาราในประเทศไทย

๓.๒.๔ ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติผู้ประกอบการส่งออกยางจะต้องจ่ายภาษีเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ก่อนจึงจะส่งออกยางได้ ดังนั้น การปรับขึ้นอัตราเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) เป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการและอุปสรรคต่อการลงทุน ผู้ประกอบการต่างชาติไม่กล้าที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย การส่งเสริมการลงทุนเพิ่มมูลค่าการส่งออกของยางจึงเกิดขึ้นไม่ได้

๓.๒.๕ การปรับขึ้นอัตราเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) เป็นการเพิ่มภาระให้กับเกษตรกรเนื่องจากเกษตรกรจะต้องเสียภาษีเงินได้เพิ่มขึ้น

๓.๒.๖ การปรับขึ้นอัตราเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่ซับซ้อนเป็นชั้นบันไดไม่ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการส่งออกยาง เนื่องจากปัจจุบันราคายางสูงขึ้น แต่ถ้าราคายางมีความผันผวนจะทำให้เกิดปัญหา

๓.๒.๗ การปรับขึ้นอัตราเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) จะส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตของผู้ประกอบการสูงขึ้น ส่งผลให้มีการลักลอบการส่งออกยางเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ซึ่งจะทำให้เกิดความแตกแยกระหว่างผู้ประกอบการกับเกษตรกร

๓.๒.๘ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ไม่เป็นธรรม และก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมยางโดยรวม

ในการชำระเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ครั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดเป็นบทเฉพาะกาลให้มีการยกเว้นให้เรียกเงินในอัตราเดิม (๑.๕๐ บาท/กิโลกรัม) ในกรณีที่มีการซื้อขายล่วงหน้าหรือมีการเก็บไว้ในสต็อก โดยมีการรายงานในภายหลังว่า สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีจำนวนมาก และอาจมีการจัดทำสัญญาล่วงหน้าไม่เป็นไปตามความเป็นจริง แต่ทำขึ้นเพื่อขอลิทธิชำระเงินสงเคราะห์ในอัตราเดิม (๑.๕๐ บาท/กิโลกรัม)

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑ ทบทวนการจัดเก็บอัตราเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) โดยคำนึงถึงอัตราที่ใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อไม่ให้เกิดการลักลอบส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านและต้องเป็นอัตราที่ไม่เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการจนสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้

๔.๒ การผ่อนปรนในการเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ไม่ควรรยืดสัญญาซื้อขายเป็นเกณฑ์ ให้ยึดการตรวจในสต็อกเป็นเกณฑ์หลัก และระยะเวลาการชดเชยนั้น ไม่เกิน ๖ เดือน

๔.๓ การใช้ประโยชน์จากเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ที่เก็บได้ให้ใช้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเกษตรกรโดยเน้นการส่งเสริมการผลิตให้มีประสิทธิภาพต้นทุนต่ำ ส่งเสริมและสนับสนุนการช่วยเหลือนำไปใช้ได้จริงในการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และหากพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับให้มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมุ่งสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก เพื่อมูลค่าจากผลิตภัณฑ์ยางทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศเพิ่มอยู่ในระดับสูงสุด

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสงเคราะห์การทำสวนยาง คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวง

อุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. ทบทวนการจัดเก็บอัตราเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (Cess) โดยคำนึงถึงอัตราที่ใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อไม่ให้เกิดการลักลอบส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านและต้องเป็นอัตราที่ไม่เป็นการระงับผู้ประกอบการ จนสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้</p>	<p>ข้อ ๑ เหตุผลและความจำเป็นในการปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) เนื่องจากจำนวนเงินสงเคราะห์ (Cess) ที่จัดเก็บได้ตามอัตราการจัดเก็บ ในขณะที่จะปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ในขณะนั้นหากนำมาคำนวณกับเงินที่จะใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง มาตรา ๑๘ กล่าวคือไม่เกินร้อยละ ๕ เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับกิจการยางไม่เกินร้อยละ ๑๐ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ส่วนที่เหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ เพื่อใช้ในการอุดหนุนเจ้าของสวนยางในการสงเคราะห์ปลูกแทนแล้วไม่เพียงพอ คือ สามารถให้การสงเคราะห์ได้ประมาณไร่ละ ๖,๐๐๐ บาท ในขณะที่อัตราค่าให้การสงเคราะห์ปลูกแทนในขณะนั้นไร่ละ ๑๑,๐๐๐ บาท ประกอบกับราคายางที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นจากเดิมตามลำดับกล่าวคือจากวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ ราคายาง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>กิโลกรัมละ ๔๓.๓๒ บาท จนถึงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ราคาซากกิโลกรัมละ ๑๒๐.๑๐ บาท จึงเป็นโอกาสที่สามารถจะปรับเพิ่มอัตราจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ได้ โดยที่เกษตรกรชาวสวนยางไม่เดือดร้อน</p> <p>นอกจากนั้นคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) รวมทั้งรัฐบาลในขณะนั้นมีนโยบายที่จะใช้เงินสงเคราะห์ (Cess) ในการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งระบบ ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ รวมทั้งเป็นสวัสดิการให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง และการรักษาเสถียรภาพราคาซาก รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้เสนอกฎหมายเพื่อให้ใช้เงินสงเคราะห์ (Cess) ได้</p> <p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ อนุมัติให้ปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) เป็น ๕ ระดับ ตามมติ ก.ส.ย. และ กนย. ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) ราคาซากไม่เกินกิโลกรัมละ ๔๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์ในอัตรากิโลกรัมละ ๔๐ สตางค์ (๒) ราคาซากเกินกิโลกรัมละ ๔๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๖๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์ ในอัตรากิโลกรัมละ ๑.๔๐ บาท (๓) ราคาซากเกินกิโลกรัมละ ๖๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๘๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์ ในอัตรากิโลกรัมละ ๒ บาท

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>(๔) ราคาขงเกินกิโลกรัมละ ๘๐ บาท แต่ไม่เกินกิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์ในอัตรา ๓ บาท</p> <p>(๕) ราคาขงเกินกิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท เก็บเงินสงเคราะห์ในอัตรา ๕ บาท</p> <p>จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ กษ. ได้จัดทำประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง กำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ที่ผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักรต้องชำระเงินสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ และได้นำลงประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓</p> <p>ข้อ ๒ ประเด็นการเปรียบเทียบอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) กับประเทศเพื่อนบ้าน ไม่อาจพิจารณาเปรียบเทียบได้ เพราะผู้ผลิตยางรายใหญ่ ๓ ประเทศ คือ ประเทศอินโดนีเซียซึ่งผลิตยางอันดับ ๒ รองจากประเทศไทยไม่มีได้มีการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ส่วนประเทศมาเลเซีย ซึ่งผลิตยางอันดับ ๓ จัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ประมาณกิโลกรัมละ ๑.๕๐ บาท การใช้เงินสงเคราะห์ (Cess) ของประเทศมาเลเซียแตกต่างกับประเทศไทย กล่าวคือ ประเทศมาเลเซียเน้นการบริหารจัดการและศึกษาวิจัยเป็นหลัก ไม่ได้นำมาอุดหนุนเกษตรกรชาวสวนยางเป็นหลักเช่นเดียวกับประเทศไทย</p> <p>ข้อ ๓ กรณีลักลอบส่งยางออกไปต่างประเทศ หากมีอยู่จริงเชื่อว่าการลดอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ลดการลักลอบส่งยางออก นอกจากนั้น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒. การผ่อนปรนในการเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (Cess) ไม่ควรยึดสัญญาซื้อขายเป็นเกณฑ์ ให้ยึดการตรวจในสต็อกเป็นเกณฑ์หลัก และระยะเวลาการชดเชยนั้นไม่เกิน ๖ เดือน</p>	<p>จากการตรวจสอบข้อมูลในอดีต การปรับอัตราเงินสงเคราะห์ (Cess) มิได้มีผลทำให้ราคายางลดลง จึงไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันกับผู้ผลิตรายใหญ่ทั้ง ๓ ประเทศ และในการปรับอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) ไม่ได้เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการโดยตรง เกษตรกรชาวสวนยางเป็นผู้รับภาระแทน</p> <p>กรณีของยางในสต็อกที่ สกย. ได้ตรวจสอบเมื่อวันที่ ๒๐-๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ ไม่ได้กำหนดสิทธิแก่ผู้ประกอบการที่มีสต็อกยางที่ สกย. ตรวจสอบชำระเงินสงเคราะห์ (Cess) ในอัตราเดิม เมื่อสภาที่ปรึกษา ได้ให้ความเห็น/ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้สิทธิผู้ประกอบการชำระเงินสงเคราะห์ (Cess) ในอัตราเดิม โดยให้ยึดสต็อกยางตามที่ สกย. ตรวจสอบเป็นเกณฑ์ สกย. ได้รับทราบปัญหาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการจึงได้แก้ไขปัญหาโดยได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเพิ่มสิทธิแก่ผู้ประกอบการที่มียางในสต็อกแต่ยังไม่มีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ณ วันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ แต่ได้มีการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรจริง ให้ได้รับชำระเงินสงเคราะห์ (Cess) ในอัตราเดิมแล้ว</p> <p>จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ กษ. ได้จัดทำประกาศฯ เรื่อง กำหนดอัตราเงินสงเคราะห์ที่ผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักรต้องชำระเงินสงเคราะห์ตาม</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓. การใช้ประโยชน์จากเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (Cess) ที่เก็บได้ ให้ใช้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร โดยเน้นการส่งเสริมการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ต้นทุนต่ำ ส่งเสริมและสนับสนุนการช่วยเหลือนำไปใช้ได้จริงในการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และหากพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ให้มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและมุ่งสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก เพื่อมูลค่าจากผลิตภัณฑ์อย่างทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพิ่มอยู่ในระดับสูงสุด</p>	<p>พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ และได้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ และจัดทำประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณา ให้สิทธิชำระเงินสงเคราะห์ (Cess) ในอัตราเดิม ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ และได้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔</p> <p>ในการพิจารณาหลักเกณฑ์ การให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการชำระเงินสงเคราะห์ (Cess) ในอัตราเดิมคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ข้อมูลและความเห็นซึ่งคณะกรรมการ ก.ส.ย. เห็นว่าเป็นวิธีการและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมผ่านกระบวนการที่รอบคอบแล้ว</p> <p>การใช้จ่ายเงินสงเคราะห์ (Cess) คำนึงถึงผลประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก จะเห็นว่า จำนวนเงินสงเคราะห์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ จะจัดสรรให้แก่เกษตรกรเพื่อการปลูกแทน และการพัฒนาการทำสวนยาง โดยการให้ทั้งความรู้ และทุนอุดหนุนการปลูกแทน</p> <p>นอกจากนั้น การปรับเพิ่มอัตรากำไรจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรชาวสวนยาง สกย.ได้ปรับปรุงระบบและอัตรากำไรจ่ายเงินสงเคราะห์ปลูกแทนแก่เกษตรกรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สวนสงเคราะห์ปลูกแทนสามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้น เป็นการลดต้นทุนในการลงทุน ตลอดจนเพื่อเพิ่ม</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>ผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น และเพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางตลอดอายุยาง จึงแบ่งระยะเวลาการให้การสงเคราะห์ปลูกแทนออกเป็น ๓ ระยะ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ระยะที่ ๑ ระยะก่อนโค่น เป็นการเตรียมการโค่นยางเพื่อปลูกแทนยาง ระยะที่ ๒ ระยะการปลูกแทน และการบำรุงรักษาสวน (เป็นช่วงจ่ายเงินสงเคราะห์แก่เกษตรกร) ระยะที่ ๓ ระยะการเก็บเกี่ยวผลผลิต (ช่วงกรีดยาง) <p>สกย. ได้มีการปรับเพิ่มอัตราการจ่ายสงเคราะห์ปลูกแทนใหม่จากเดิมไร่ละ ๑๑,๐๐๐ บาท เป็นไร่ละ ๑๖,๐๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป</p> <p>นอกจากนี้ การปรับเพิ่มอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์ (Cess) สามารถลดภาระงบประมาณแผ่นดินในการสมทบงบบริหารได้ และยังมีเหตุผลที่สำคัญในการปรับเพิ่มอัตราเงินสงเคราะห์ (Cess) เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยางทั้งระบบ แต่ต้องแก้ไขพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางก่อน หรือเสนอพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทยให้ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาเพื่อกำหนดจัดสรรการใช้เงินสงเคราะห์ใหม่ กล่าวคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> เพื่อเป็นกองทุนสวัสดิการให้เจ้าของสวนยางและแรงงานสวนยางพารา เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับยางพาราครบวงจร ทั้งในด้านการผลิต

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>ด้านการแปรรูปการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และการตลาด โดยเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษา มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วย เพื่อจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพราคายาง และเพื่อส่งเสริมให้มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมยางในประเทศให้มากขึ้น โดยผู้ประกอบการสามารถใช้วัตถุดิบในประเทศได้ต่ำกว่า เนื่องจากไม่ต้องจ่ายเงินสงเคราะห์ (Cess)</p>

๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาค อุตสาหกรรมและการเกษตรโดยใช้ระบบการจ้าง แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕)

๑. ความเป็นมา

ในฐานะที่ “แรงงาน” เป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนให้ “ผลของกิจการ” ทั้งเกษตร อุตสาหกรรมและบริการต่างๆ ประสบความสำเร็จ แต่ทว่าตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ประเทศไทย ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ อันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจโลก ทำให้การว่างงานเป็นปัญหาสำคัญของสังคม ข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจภาวะการมีงานทำ พบว่าอัตราการว่างงานของแรงงานไทยอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๑.๑๐-๑.๖๐ ของกำลังแรงงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ - ถึงปี ๒๕๕๓ โดยเฉพาะในไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๕๓ พบว่ามีอัตราการว่างงานเพียงร้อยละ ๐.๙๐ (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๒) ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการว่างงานที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก ที่มีอัตราว่างงานเฉลี่ยในปี ๒๕๕๑ ร้อยละ ๕.๗ จากอัตราการว่างงานที่ต่ำมากดังกล่าว แสดงว่าประเทศไทยมีการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนแรงงานพื้นฐาน (ดูรายละเอียดในบทวิเคราะห์ต่อไป)

คำว่า “แรงงานพื้นฐาน” หมายถึง แรงงานที่ไม่ใช้ฝีมือ (Unskilled Labour) มีการศึกษาต่ำกว่า ปวช. หรือที่เรียกว่า “แรงงานระดับล่าง” และจากการศึกษาพบว่ามักจะประกอบอาชีพในประเภทที่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานสากล สำหรับประเภทอาชีพในภาคการผลิตตามมาตรฐานสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ได้แก่ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน ดังนั้น แรงงานต่างด้าวในที่นี่ก็คือ แรงงานพื้นฐานที่ประเภทอาชีพงานพื้นฐานดังกล่าว (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

ในอีก ๒-๓ ปีข้างหน้า การขาดแคลนแรงงานพื้นฐาน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและบริการจะเห็นได้ชัดขึ้น จึงทำให้มีการนำแรงงานต่างด้าวหรือแรงงานข้ามชาติมาใช้ทดแทนแรงงานพื้นฐานที่มีการขาดแคลน ทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาแรงงานต่างด้าวเรื่อยมา ซึ่งปัญหาแรงงาน

ต่างด้าวที่เกิดขึ้นนี้มาจากมูลเหตุของการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและการบริการของไทย มีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นไปเป็นลำดับตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ความต้องการทางด้านแรงงานมีปริมาณเพิ่มตามไปด้วย และสิ่งที่ตามมา ก็คือ เกิดการจ้างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ถึงจำนวนแรงงานที่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการเชิงลึกแล้ว พบว่าแรงงานที่หลั่งไหลเข้าสู่ภาคการผลิตข้างต้น มิได้เป็นแรงงานสัญชาติไทยทั้งหมด กล่าวคือ มีแรงงานจำนวนมากที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย แต่กลับเป็นแรงงานที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ฯลฯ ที่มารับจ้างทำงานในประเทศไทยโดยส่วนมากมักจะเข้ามาค้าแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมประมงทะเล การก่อสร้าง งานแม่บ้าน งานเกษตร บริการงานเสิร์ฟ จนถึงหมอนวดแผนโบราณ เลยกี่เดียว ซึ่งข้อมูลล่าสุดจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระบุว่า ปัจจุบันแรงงานต่างด้าวที่มาลงทะเบียนมีประมาณ ๘ แสนคน ในขณะที่แรงงานที่เข้ามาจริงๆ นั้น อาจมีมากถึง ๓ ล้านคน โดยส่วนต่างที่เกิดขึ้นมานั้นเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมายเกือบทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม จากโครงสร้างอุตสาหกรรมในปัจจุบันทำให้ภาครัฐเห็นความจำเป็นของการนำแรงงานต่างด้าวมาช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานพื้นฐาน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับล่าง แต่ยังไม่เพียงพอและยังมีความล่าช้า ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้เสนอให้มีการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวรอบใหม่ ภายใต้ความสมดุลระหว่างการรักษาความมั่นคงภายใน การดูแลสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน แต่ยังมีอุตสาหกรรมไทยจำนวนหนึ่งที่ได้แก้ปัญหการขาดแคลนแรงงานพื้นฐาน และปัญหาค่าเงินบาทแข็ง โดยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ลาว และกัมพูชา เป็นต้น

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจ้างแรงงานต่างด้าว มาช่วยแก้ไขปัญหการขาดแคลนแรงงานพื้นฐาน จึงได้มีการดำเนินงานในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

๒.๑ คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม ร่วมกับ คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม และคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาและจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันในพื้นที่ต่างๆ โดยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การแก้ไขปัญหการขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย” ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การศึกษาดูงานเรื่อง “การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม
กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๒) การสัมมนาระดมความคิดเห็นเรื่อง “การขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม
และการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย” โดยหารือร่วมกับหน่วยงาน
ภาครัฐและภาคเอกชน เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ สำนักงาน
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓) การศึกษาดูงานเรื่อง “การขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประมงต่อเนื่อง
อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล และอุตสาหกรรมยางพาราต่อเนื่องของพื้นที่ภาคใต้ กรณีศึกษา
จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต” ระหว่างวันที่ ๙-๑๔ กันยายน ๒๕๕๓ และ
ร่วมประชุมและรับฟังแนวทางการดำเนินงานการนำเข้าแรงงานอินโดนีเซียอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับล่างใน ๕ เขตจังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส
สตูล สงขลา โดยหารือร่วมกับ นายวิเชียร กัญจตุรจิต ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ด้านแรงงาน และนายทวี ปิยะพัฒนา ประธานสายงานเขตพัฒนา
พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๔) การสัมมนาเรื่อง “การขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร
โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย” โดยระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

๕) การประชุมร่วมระหว่างคณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม คณะทำงาน
การแรงงานและสวัสดิการสังคม และคณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาการจัดทำ
ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรม
และการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย” ณ ห้องประชุม ๔ ชั้น ๓
สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๔ ครั้ง

๒.๒ ศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและเว็บไซต์ (website) ขององค์กรต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว

๓. การระดมทุนบอบเรียมและข้อวิเคราะห์

๓.๑ การระดมทุน สามารถจำแนกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

๓.๑.๑ ขนาดของแรงงานต่างด้าว

จากข้อมูลของฝ่ายเศรษฐกิจและโลจิสติกส์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พบว่า ปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวทั่วประเทศทั้งหมดประมาณ ๒.๕-๓ ล้านคน จำแนกเป็นแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน ๐.๘ ล้านคน และแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนอีก ๑.๗-๒.๒ ล้านคน โดยเป็นแรงงานพม่าประมาณร้อยละ ๘๐ กระจายอยู่มากที่สุดในกรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร และจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญๆ เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต ระนอง เป็นต้น เป็นแรงงานกัมพูชา ร้อยละ ๑๐ ที่เหลือเป็นแรงงานลาวและอื่นๆ อีกร้อยละ ๑๐

๓.๑.๒ ประเภทการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว

(๑) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานชั่วคราวตามกฎหมาย เช่น ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานระดับกลางและสูงเข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารและวิชาชีพเฉพาะ

(๒) แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง ประกอบด้วย แรงงานพม่า จีน อินโดจีน และสัญชาติอื่น เช่น อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ เนปาล และศรีลังกา ซึ่งจากการสำรวจของกระทรวงแรงงานฯ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๙ มีผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทยประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่ทำงานในประเภทที่ไม่ต้องใช้ฝีมือ เช่น กรรมกรแบกหาม การเกษตรไร่อ้อย ก่อสร้าง งานรับจ้างในร้านและสถานบริการ

๓.๑.๓ ระบบประกันสังคม

แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย จะได้รับเงินเหมาจ่ายรายหัว เท่ากับค่าใช้จ่ายเหมาหัวในระบบบัตรทองของประชากรคนไทย แต่ได้รับมากกว่า เนื่องจากไม่ต้องตัดค่าใช้จ่ายร้อยละ ๖๐ เป็นค่าจ้างบุคลากร และระยะเวลาของการบริการจะไม่เต็ม ๑๒ เดือน (เนื่องจากขึ้นทะเบียนกลางปี) แต่บัตรทองปกติของคนไทยจะต้องให้บริการครบทั้ง ๑๒ เดือน

การให้บริการการคลอดแก่แรงงานต่างด้าว แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

- กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน
- กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน

ทางสถานพยาบาลมิได้จัดทำสถิติแยกไว้ เนื่องจากให้บริการเช่นเดียวกับพลเมืองไทย และเรียกเก็บค่าคลอดบุตรปกติ (Normal Labour) ประมาณ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท หากเป็นการผ่าคลอดก็จะเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลในราคาเช่นเดียวกับคนไทย

ค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บได้เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่สถานพยาบาลต้องดูแลแรงงานที่มีได้ขึ้นทะเบียน ผู้บริหารสถานพยาบาลแจ้งว่า จะต้องใช้เงินบำรุงจากโรงพยาบาลรับภาระอุดหนุนดูแลอีกประมาณปีละ ๓ - ๗ ล้านบาทในแต่ละปี (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ รายงานการให้สงเคราะห์ค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวของโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๑

ปี ๒๕๕๐	จำนวนเงินประกัน ปี ๕๐ (*๙๑๔.-)	ให้การสงเคราะห์ ปี ๕๐	คิดเป็นร้อยละ ของงบทั้งหมด	ปี ๒๕๕๑	จำนวนเงินประกัน ปี ๕๑ (*๑,๐๑๗.-)	ให้การสงเคราะห์ ปี ๕๑	คิดเป็นร้อยละ ของงบทั้งหมด
๑๕,๐๙๑	๑๓,๗๙๓,๑๗๔	๓,๖๔๓,๖๕๒	๒๖.๕๒	๑๙,๐๙๒	๑๙,๔๑๖,๕๖๔	๗,๔๕๕,๕๖๖.๐๐	๓๘.๔๐
การให้บริการต่างด้าวที่มีบัตรที่มีบัตร (วชิระ/กลาง/ป่าตอง)		๑๗,๖๕๖,๐๑๙	๑๒๘.๐	การให้บริการต่างด้าว (วชิระ)		๘,๓๑๕,๐๗๒	๔๒.๘๒
		๒๑,๒๙๙,๖๗๑	๑๕๕.๕๒			๑๕,๗๗๐,๕๘๘.๐๐	๘๑.๒๒

- หมายเหตุ
- ปี ๒๕๕๐ หักงบ PP.๒๐๖ บาท / บริหารจัดการ สสง. ๑๒๐ บาท / ส่วนกลาง ๖๐ บาท คงเหลือค่ารักษาพยาบาล ๙๑๔ บาท
  - ปี ๒๕๕๑ หักงบ PP.๑๐๓ บาท / บริหารจัดการ สสง. ๑๒๐ บาท / ส่วนกลาง ๖๐ บาท คงเหลือค่ารักษาพยาบาล ๑,๐๑๗ บาท
  - ให้บริการบัตรกลาง ๑,๙๓๓,๙๗๖ บาท
  - ให้บริการบัตรป่าตอง ๒,๘๖๔,๘๐๙ บาท
  - ให้บริการบัตรวชิระ ๘,๓๑๕,๐๗๒ บาท
- รวมปี ๕๑ = ๑๓,๑๑๓,๘๕๗ บาท

๓.๑.๔ การเสนอขอเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี

(๑) เพื่อให้ นายจ้าง มีความรับผิดชอบต่อการจ้างแรงงานต่างด้าว โดยนายจ้าง ต้องรายงานการคงอยู่ของแรงงานต่างด้าวทุก ๓ เดือน หรือเมื่อมีการเลิกจ้าง และหาก นายจ้าง ประสงค์จะจ้างแรงงานต่างด้าวต่อให้นำตัวไปพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ (เนื่องจากจะไม่ต่ออายุใบอนุญาต ทำงานเมื่อครบกำหนดวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

(๒) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานแล้ว จะเปลี่ยนนายจ้างไม่ได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น เช่น ถูกนายจ้างทารุณกรรม นายจ้างตาย นายจ้างเลิกกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน โดยให้เวลาแรงงานต่างด้าว ๗ วัน ดำเนินการหานายจ้างใหม่ หากไม่ สามารถหานายจ้างได้ภายในกำหนดระยะเวลาจะต้องถูกส่งกลับ และเดินทางกลับเข้ามาใหม่อย่าง ถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) ให้จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับหน่วยงานภายในจังหวัด ร่วมกันดำเนินการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองสิทธิประโยชน์แก่แรงงานต่างด้าวที่อยู่ในระบบ เพื่อคุ้มครอง แรงงานให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากนายจ้างและกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งขณะนั้น นโยบายดังกล่าวอยู่ระหว่างการรอเสนอความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง (กบร.) เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓.๒ ข้อวิเคราะห์

๓.๒.๑ ในระดับภาพรวม

ในภาพรวมพบว่าในปี ๒๕๕๓ มีอัตราการว่างงานร้อยละ ๑.๑๐ ซึ่งลดลง จากอัตราร้อยละ ๑.๖๐ ในปี ๒๕๕๒ ในขณะที่ไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๕๓ การว่างงานเหลือเพียง ร้อยละ ๐.๙๐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีการขาดแคลนแรงงานอย่างแน่นอน (รายละเอียด ดังปรากฏในตารางที่ ๒) ดังนั้น จึงคาดว่าประเทศไทยในอีก ๒-๓ ปี ข้างหน้าจะประสบปัญหา ขาดแคลนแรงงานอย่างรุนแรง

ตารางที่ ๒ อัตราการว่างงานในประเทศไทย ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓

ปี พ.ศ.	จำนวน (แสนคน)	ร้อยละ
๒๕๔๙	๕.๕๒	๑.๕๑
๒๕๕๐	๕.๐๙	๑.๓๘
๒๕๕๑	๕.๖๕	๑.๕๒

ตารางที่ ๒ อัตราการว่างงานในประเทศไทย ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓ (ต่อ)

ปี พ.ศ.	จำนวน (แสนคน)	ร้อยละ
๒๕๕๓	๔.๑๘	๑.๑๐
๒๕๕๓ (ไตรมาส ๔)	๓.๔๐	๐.๙๐

ที่มา : ฝ่ายเศรษฐกิจและโลจิสติกส์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ มีการคาดการณ์ว่าความต้องการแรงงานในปี ๒๕๕๔ และในอีก ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มีมากกว่า ๓๘ ล้านคน (รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ ๓) ในขณะที่แรงงานทั้งระบบของไทยในปัจจุบันมีเพียง ๓๘ ล้านคนเท่านั้น โดยจำแนกเป็นแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ ดังนี้

(๑) แรงงานในระบบจำนวน ๑๔ ล้านคน

(๒) แรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจำนวน ๒๔ ล้านคน นอกจากนี้ ยังมีการใช้แรงงานต่างด้าวอีก ๒.๕ - ๓ ล้านคน (จดทะเบียน ๐.๘ ล้านคน ไม่ได้จดทะเบียน ๑.๗-๒.๒ ล้านคน)

ในขณะที่สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุก็คาดว่าจำนวนแรงงานจะลดน้อยถอยลงไปเรื่อยๆ ในขณะที่ความต้องการแรงงานมีมากขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องมีการใช้แรงงานต่างด้าวมากขึ้นตามภาวะการขาดแคลนแรงงานไทย

ตารางที่ ๓ การคาดการณ์ความต้องการแรงงานในอีก ๕ ปีข้างหน้า (๒๕๕๔-๒๕๕๙)

ปี พ.ศ.	จำนวนแรงงาน (ล้านคน)
๒๕๕๔	๓๘.๒
๒๕๕๕	๓๘.๖
๒๕๕๖	๓๙.๓
๒๕๕๗	๓๙.๙
๒๕๕๘	๔๐.๔๕

ที่มา : ฝ่ายเศรษฐกิจและโลจิสติกส์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๓.๒.๒ ในระดับการศึกษา

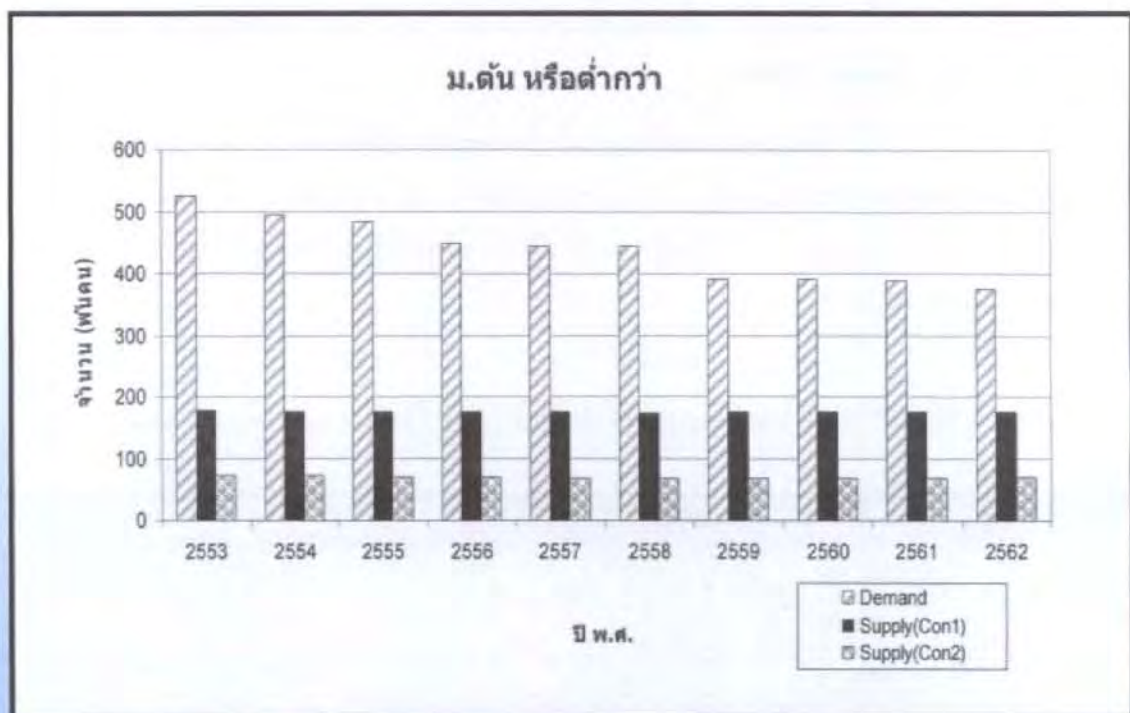
หากมีการวิเคราะห์เชิงลึกลงไปในระดับการศึกษาของแรงงานพื้นฐานในปี ๒๕๕๓ พบว่า

(๑) ตลาดแรงงานที่จบการศึกษาระดับมัธยมต้น มีความต้องการสูงกว่าจำนวนแรงงานที่มีอยู่มาก (ประมาณ ๓ แสนกว่าคน) และมีความสูญเปล่าจากผู้ว่างงานที่ไม่หางานทำ ทำให้มีการขาดแคลนแรงงานในระดับล่างค่อนข้างมาก (ดูแผนภาพที่ ๑)

(๒) ตลาดแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายพบว่ามีความต้องการแรงงานมากกว่าจำนวนแรงงานที่มีอยู่ค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน แต่น้อยกว่าระดับมัธยมต้น (ประมาณ แสนกว่าคน) (ดูแผนภาพที่ ๒)

สรุปได้ว่าตลาดแรงงานไทยมีการขาดแคลนแรงงานพื้นฐานจำนวนค่อนข้างมาก

แผนภาพที่ ๑ อุปทานและอุปสงค์ของแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นหรือต่ำกว่า

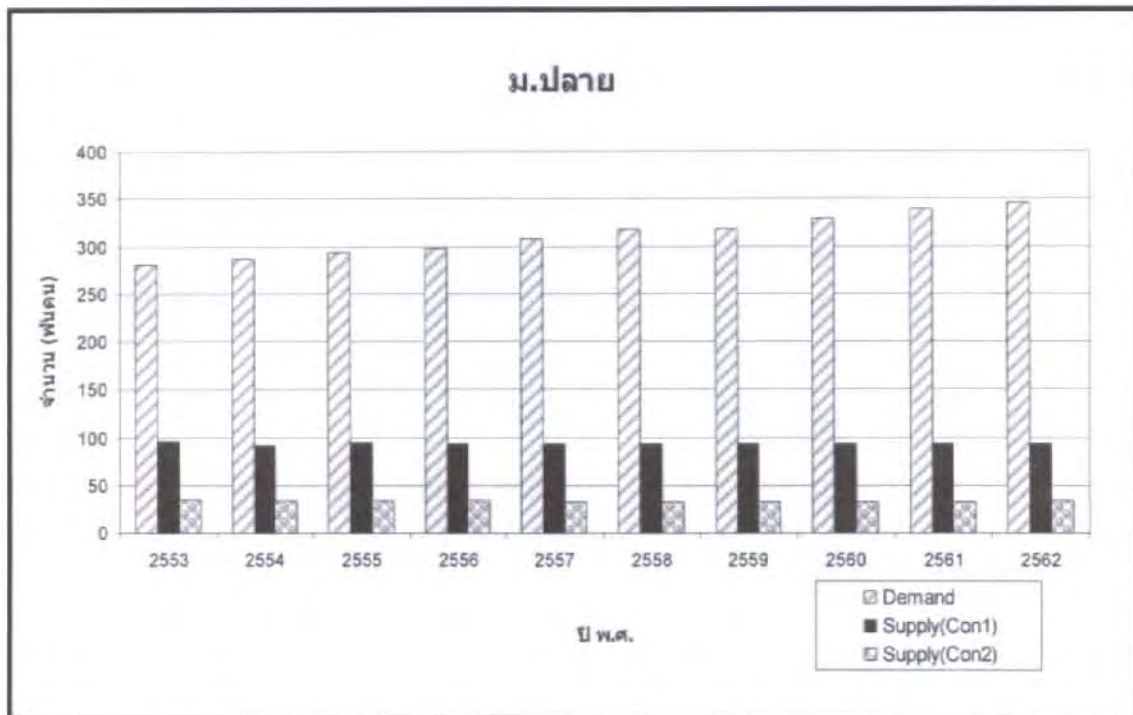

หมายเหตุ : Supply (Con 1) = อุปทานแรงงานใหม่ + ผู้ว่างงานที่หางานทำ + ผู้ว่างงานที่ไม่หางานทำ
Supply (Con 2) = อุปทานแรงงานใหม่ + ผู้ว่างงานที่หางานทำ

ที่มา : สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ๒๕๕๒

แผนภาพที่ ๒ อุปทานและอุปสงค์ของแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย

หมายเหตุ : Supply (Con 1) = อุปทานแรงงานใหม่ + ผู้ว่างงานที่หางานทำ + ผู้ว่างงานที่ไม่หางานทำ
Supply (Con 2) = อุปทานแรงงานใหม่ + ผู้ว่างงานที่หางานทำ

ที่มา : สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ๒๕๕๒

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

จากข้อวิเคราะห์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๔.๑ ผลักดันให้เกิดศูนย์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบ ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว โดยใช้ฐานข้อมูล และทะเบียนประวัติที่ชัดเจน และตรวจสอบได้ทุกเวลา เพื่อความคล่องตัวและควมมีประสิทธิภาพในการทำงาน

๔.๒ เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวประเทศอื่นเข้ามาทำงานในประเทศไทย เช่น อินโดนีเซีย ศรีลังกา อินเดีย และบังคลาเทศ เป็นต้น เพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้นในระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกัน และมีทางเลือกสำหรับนายจ้างมากขึ้น

๔.๓ เร่งรัดการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในลักษณะเข้ามา-เย็นกลับ และตามฤดูกาลที่เป็นรูปธรรม เช่น โดยให้กระทรวงแรงงานจัดทำบัตร smart card สำหรับแรงงานต่างด้าวประเภทเข้ามา-เย็นกลับ และตามฤดูกาลมาใช้ โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตร smart card ให้นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่าย หรือให้แรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่ายเอง เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๑๔ ให้มีผลบังคับใช้เป็นรูปธรรม

๔.๔ ให้เข้มงวดการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานต่างด้าวในทางปฏิบัติ เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น เช่น ถูกนายจ้างทารุณกรรม หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ในกรณีที่ต้องเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ให้นายจ้างใหม่เป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ แทนนายจ้างเดิม รวมถึงการคัดค้านแรงงานต่างด้าวที่เปลี่ยนนายจ้างด้วย

๔.๕ ควรสร้างความตระหนักว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาและมีใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) อย่างถูกต้องกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องยอมรับสำหรับภาคการผลิตไทย และผลักดันให้เกิดการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อไม่เป็นภาระต่อสังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยต่อไป

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>แนวทางการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย</p> <p>๑. ผลักดันให้เกิดศูนย์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว โดยใช้ฐานข้อมูลและทะเบียนประวัติที่ชัดเจน และตรวจสอบได้ตลอดเวลา เพื่อความคล่องตัวและควมมีประสิทธิภาพในการทำงาน</p> <p>๒. เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวประเทศอื่นเข้ามาทำงานในประเทศไทย เช่น อินโดนีเซีย ศรีลังกา อินเดีย บังกลาเทศ เป็นต้น เพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้นในระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกัน และมีทางเลือกสำหรับนายจ้างมากขึ้น</p>	<p>แนวทางที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานพื้นฐานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมายตามข้อสรุป ดังนี้</p> <p>๑. การดำเนินการในรูปแบบศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบ กรมการจัดหางาน กรมการปกครอง และกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการร่วมกันในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๐ จุด และในส่วนภูมิภาคอีก ๑๖ จังหวัด และมีความเห็นจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขถึงปัญหาความไม่สะดวกในการนำเอาอุปกรณ์การแพทย์มารวมไว้ที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพราะต้องบริการให้กับคนไทยด้วย</p> <p>๒. การเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวประเทศอื่นเข้ามาทำงานในประเทศไทย เช่น อินโดนีเซีย ศรีลังกา และบังกลาเทศ เป็นต้น เพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้นในระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกัน และมีทางเลือกสำหรับนายจ้างมากขึ้น และจะให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากประเทศอื่นๆ เฉพาะในกลุ่มที่ขาดแคลนแรงงานจริงๆ เช่น กิจการประมง โดยให้มีการจัดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดปัญหาต่างๆ เช่นการใช้แรงงานราคาถูกทำให้คนไทยเสียโอกาสในการหางานทำ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓. เวิร์ดการ์ดออกกฏกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในลักษณะเข้ามา เย็นกลับ และตามฤดูกาลที่เป็นรูปธรรม เช่น โดยให้กระทรวงแรงงานจัดบัตร Smart Card สำหรับแรงงานต่างด้าวประเภทเข้ามา เย็นกลับ และตามฤดูกาลมาใช้ โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตร Smart Card ให้นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่ายหรือให้แรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่ายเองเพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑ ในมาตรา ๑๔ ให้มีผลบังคับให้เป็นรูปธรรม</p>	<p>๓. การเร่งรัดการออกกฏกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในลักษณะเข้ามา เย็นกลับ และตามฤดูกาล โดยใช้ Working Pass เป็นเอกสารที่จะใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อเข้ามาทำงานในลักษณะมาเข้า-กลับเย็น และตามฤดูกาลและใบอนุญาตทำงานในรูปแบบบัตรพลาสติกและแยกสีที่ชัดเจน</p>
<p>๔. ให้เข้มงวดการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานต่างด้าวในทางปฏิบัติโดยให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น เช่น ลูกนายจ้างทารุณกรรม หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ในกรณีที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ให้นายจ้างใหม่เป็นรับภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ แทนนายจ้างเดิม รวมถึงภาระค้ำประกันแรงงานต่างด้าวที่เปลี่ยนนายจ้างด้วย</p>	<p>๔. การกำหนดมาตรการเข้มงวดให้แรงงานต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตทำงานแล้วเปลี่ยนนายจ้างรายใหม่ได้เฉพาะในกิจการเดียวกัน และเปลี่ยนได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดคือนายจ้างเดิมเสียชีวิต นายจ้างเลิกจ้างหรือเลิกกิจการ ลูกนายจ้างกระทำการทารุณนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานหรือได้รับความยินยอมจากนายจ้างตามแนวทางดำเนินการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว</p>
<p>๕. ควรสร้างความตระหนักว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาและมีใบอนุญาตทำงาน (work permit) อย่างถูกกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องยอมรับสำหรับภาคการผลิตไทย และผลักดันให้เกิดการจดทะเบียนแรงงาน</p>	<p>๕. การสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการภาคการผลิตของไทย ให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย หรือที่ได้รับการผ่อนผันจดทะเบียนนั้น ทางราชการไทยมีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ต่างด้าว เพื่อไม่เป็นภาระต่อสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยต่อไป</p>	<p>ซึ่งเป็นการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ดังเช่นมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ผ่านมาเป็นการบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตรในระดับหนึ่งแล้ว</p> <p>๖. การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวสืบเนื่องจากการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวรอบใหม่ระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน - ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีนายจ้างแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าวจำนวน ๑๖๘,๐๖๕ ราย มีแรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายรวมทั้งประเทศทั้งสิ้นจำนวน ๑,๐๑๑,๑๒๗ คน จำแนกเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าจำนวน ๖๕๔,๘๖๘ คน สัญชาติลาว จำนวน ๑๐๕,๕๘๖ คน และสัญชาติกัมพูชาจำนวน ๒๕๑,๖๗๓ คน</p> <p>ทั้งนี้ ระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ มีแรงงานต่างด้าวได้มายื่นขอใบอนุญาตทำงานแล้วจำนวน ๗๔๖,๑๐๖ คน แยกเป็นสัญชาติพม่าจำนวน ๔๘๓,๙๐๘ คน สัญชาติลาวจำนวน ๘๔,๖๗๓ คน และสัญชาติกัมพูชาจำนวน ๑๗๗,๕๒๕ คน นับ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>เป็นมาตรการอันจะส่งผลให้แรงงานต่างด้าวเหล่านั้นเข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป</p> <p>๗. การนำเข้าแรงงานต่างด้าว</p> <p>ขณะนี้ รง.ได้กำหนดมาตรการแก้ไขการขาดแคลนแรงงานโดยการเร่งรัดดำเนินการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องให้สามารถตอบสนองความต้องการของนายจ้างผู้ประกอบการได้อย่างทันท่วงทีโดยการเจรจาลดขั้นตอน “วิธีการ” ค่าใช้จ่ายในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายรวมทั้งการกำหนดวิธีการให้มีการจัดหางานผ่านบริษัทจัดหางานเอกชนเข้ามาช่วยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ เห็นชอบให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากทั้ง ๓ ประเทศ</p> <p>ทั้งนี้ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ - เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ มีจำนวนนายจ้างแจ้งความประสงค์นำเข้าแรงงาน ๓ สัญชาติ จำนวน ๑๐๗,๔๖๐ คน มีแรงงานต่างด้าวได้รับอนุญาตให้ทำงานจำนวน ๔๓,๑๑๕ คน</p>

๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

ความต้องการใน “ที่อยู่อาศัย” และสาธารณูปโภคในประเทศไทยผันแปรตามจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น โดยปัจจุบันมีประชากรในเขตเมืองประมาณ ๒๓ ล้านคน เขตชนบทประมาณ ๔๐.๘ ล้านคน* และมีที่อยู่อาศัยทั่วประเทศจำนวน ๒๑,๑๔๓,๙๗๕ หลังคาเรือน” แต่ด้วยเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น การขาดแคลนวัสดุก่อสร้างโดยเฉพาะไม้ ปัญหาเศรษฐกิจ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้คนไทยจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยยังคงขาดแคลนที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม การขาดแคลนวัสดุก่อสร้างก่อให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่า การขาดแคลนที่ดิน และระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่อย่างจำกัด ก่อให้เกิดแหล่งเสื่อมโทรมและชุมชนแออัดในเมืองต่างๆ อันเป็นต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม ยาเสพติด และปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา

“ที่อยู่อาศัย” ในประเทศไทยสำหรับผู้มีรายได้น้อย และรายได้ปานกลางในกรุงเทพมหานคร และหัวเมืองหลักนั้น มักทำโดยผู้ประกอบการภาคเอกชนจำนวนมากนับพันราย ภายใต้ระบบการแข่งขันแบบตลาดเสรี ซึ่งผู้ประกอบการและผู้บริโภคเหล่านี้ต่างช่วยตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยการสนับสนุนจากรัฐบาล

ส่วน “ที่อยู่อาศัย” สำหรับประชาชนชาวไทยในภูมิภาคนั้นเสียเปรียบชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมาก ในหลายๆ ด้าน ทำให้ประชาชนในภูมิภาคจำนวนมากไม่สามารถมี “ที่อยู่อาศัย” ของตนเอง ที่มีอยู่จำนวนมาก ก็ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ถูกสุขลักษณะ ส่วนใหญ่ไม่สามารถขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้ การบริการของการเคหะแห่งชาติ ก็ทำได้เป็นส่วนน้อย เพียงบางทำเลของบางเมือง

ดังนั้น “ที่อยู่อาศัย” ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัย ๔ ที่สำคัญของการดำรงชีวิต เพื่อสร้างเสริมความมั่นคงอันอบอุ่นให้แก่ครอบครัว จึงเป็นปัญหามากสำหรับประชาชนชาวไทยนับล้านครอบครัว โดยเฉพาะในภูมิภาค

* สारประชากร มหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๒ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๒

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคมและพลังงาน ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย” ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ศึกษาดูงานสภาพพื้นที่จริงเพื่อรับทราบข้อเท็จจริง สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากชุมชนต่างๆ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดอุบลราชธานี และภาคตะวันออก ณ จังหวัดระยอง และที่กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๓ ประชุมหารือร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การเคหะแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นต้น

๒.๔ ประชุมเชิงปฏิบัติการเฉพาะกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน

๒.๕ ประชุมหารือเพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินงานและจัดทำร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย” เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความสำคัญของที่อยู่อาศัย

“ที่อยู่อาศัย” เป็นหนึ่งในสี่ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์เช่นเดียวกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค นอกจากนี้ ที่อยู่อาศัยยังเป็นเครื่องชี้วัดระดับของการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ สะท้อนความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของระบบการเมือง เนื่องจากที่อยู่อาศัย

มีความเกี่ยวพันและส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง นับตั้งแต่บุคคลในครอบครัว ชุมชน สังคม สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันและสถานะเศรษฐกิจของประเทศในแต่ละช่วงเวลา

ในด้านการบริหารจัดการนั้น การพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่มีมิติซับซ้อน เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันในทุกด้าน และทุกระดับ นับตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การบริหารจัดการองค์กร กฎระเบียบ การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเงินการลงทุน การบริหารจัดการการก่อสร้าง การโอนเปลี่ยนมือ การบริหารจัดการชุมชนภายหลังการอยู่อาศัย ระบบสาธารณูปโภคของเมือง ฯลฯ กระบวนการด้านที่อยู่อาศัยจึงเกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น การพัฒนาที่อยู่อาศัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมของเมือง กล่าวคือ

(๑) ที่อยู่อาศัยกับการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค

การพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นทางเลือกหนึ่งในการกระจายทรัพยากรของประเทศ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวม จากการศึกษาของธนาคารโลกพบว่า การลงทุนภาคที่อยู่อาศัยในประเทศที่กำลังพัฒนา คิดเป็นร้อยละ ๒ ถึง ๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ทั้งยังให้เกิดการหมุนเวียนของสินค้าและบริการอีกร้อยละ ๕ ถึง ๑๐ หากรวมการลงทุนในที่อยู่อาศัยและการหมุนเวียนของสินค้าบริการเข้าด้วยกัน จะเป็นร้อยละ ๗ ถึง ๑๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ถ้ามองในแง่สินทรัพย์แล้ว ที่อยู่อาศัยยังมีความสำคัญมากขึ้นเพราะเป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศระหว่างร้อยละ ๒๐ ถึง ๕๐

ในด้านเศรษฐกิจ ภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง เป็นธุรกิจที่มีบทบาทความสำคัญยิ่งต่อการลงทุนของไทย สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม และมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนศักยภาพการผลิตของประเทศในระยะยาว เนื่องจากภาคอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง และมีบทบาทเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง (Linkage Industries) เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก ปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง ไฟฟ้า และเฟอร์นิเจอร์ ตลอดจนสถาบันการเงิน

นอกจากนี้ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยมีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจในหลายๆ ด้าน เช่น ทำให้เกิดการสร้างงาน การจ้างงาน การจัดเตรียมภาษีและรายได้ ส่วนผลกระทบทางอ้อมที่เกิดขึ้นคือ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ทำให้มีความต้องการของสินค้าและบริการต่างๆ

ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม ได้แก่ ความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างต่างๆ เช่น เหล็ก ปูน อิฐ หิน ดิน ทราย ฯลฯ และความต้องการสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เช่น เฟอร์นิเจอร์ สุขภัณฑ์ ของใช้ในครัวเรือน ฯลฯ รวมทั้งความต้องการใช้บริการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การประเมินราคาทรัพย์สิน การประกันภัย การจัดแต่งงาน ฯลฯ การพัฒนาที่อยู่อาศัยยังมีผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อ บัญชีเดินสะพัด และการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเรื่องที่อยู่อาศัยของรัฐอีกด้วย

(๒) การพัฒนาที่อยู่อาศัยกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การที่ประชาชนในประเทศมีที่อยู่อาศัยดี มีคุณภาพอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการและบริการต่างๆ ที่สร้างความพึงพอใจให้ประชาชน ก็เป็นการเสริมสร้างสังคมให้มีความมั่นคงและเข้มแข็ง การพัฒนาที่อยู่อาศัยยังเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ โดยการรวมตัวกันเป็นชุมชน เป็นสังคม และเป็นเมือง นอกจากนี้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยยังมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและธรรมาภิบาล ดังจะเห็นได้ว่า ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยนั้น ได้ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรภาคประชาชนในรูปแบบต่างๆ เช่น กรรมการชุมชน กรรมการหมู่บ้าน นิติบุคคลบ้านจัดสรร นิติบุคคลอาคารชุด องค์กรชุมชน สหกรณ์ที่อยู่อาศัย และสมาคมที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ประการสำคัญ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยเป็นกลไกที่สำคัญในการช่วยลดช่องว่างและสร้างความเสมอภาคทางสังคม การได้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยถือเป็นความสำเร็จของบุคคลทั้งในมุมมองของบุคคลนั้นและในมุมมองของสังคมโดยรอบ ทำให้บุคคลตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และมีความหวังที่จะพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น การได้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยทำให้คนมีความภูมิใจ มีความสุข มีสุขภาพดี จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขที่สำคัญ การได้อยู่อาศัยในชุมชนที่ดี ยังเป็นการช่วยลดปัญหาเยาวชนและปัญหาอาชญากรรมอีกด้วย

(๓) การพัฒนาที่อยู่อาศัยกับการพัฒนาทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาที่อยู่อาศัย ช่วยสร้างโอกาสในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการพัฒนาที่ดินให้มีประสิทธิภาพ การวางแผนให้โครงการที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งงาน หรือแหล่งพาณิชยกรรมมีบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการอย่างเพียงพอ จะลดความสิ้นเปลืองในการใช้พลังงาน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งลดระยะเวลาในการเดินทาง ทั้งยังช่วยสร้างโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัยในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนอีกด้วย

จากความสำคัญต่างๆของการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่มีต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยอย่างรอบคอบโดยมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเงิน การลงทุน การมีส่วนร่วม วิถีชีวิตและความเข้าใจของผู้คนในพื้นที่ ภาคส่วนต่างๆ จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนโดยเฉพาะภาคประชาชน นอกจากนี้ ในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาที่อยู่อาศัยยังมีความละเอียดอ่อนอีกด้วยจึงต้องมีการวางแผนอย่างระมัดระวังโดยใช้ทรัพยากรซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งลดภาระของรัฐบาลเท่าที่เป็นไปได้ โดยขณะเดียวกันประชาชนต้องสามารถอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขด้วย

ดังนั้น ที่อยู่อาศัยจึงไม่ได้มีความสำคัญเป็นเพียงแค่บ้านที่มีโครงสร้างและหลังคาคลุมเท่านั้น แต่ที่อยู่อาศัยยังเป็นบริการพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐต้องจัดให้มีอย่างเพียงพอสำหรับประชาชนทุกคนในประเทศของตน ดังเห็นได้จากแนวคิดของหลายประเทศที่เห็นว่าการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นการจัดให้มีสาธารณูปโภคสาธารณูปการขั้นพื้นฐานของประชาชน

สำหรับประเทศไทยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จะเห็นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของชาวไทย ระบุไว้ใน มาตรา ๕๕ ดังนี้

“บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ”

๓.๒ ที่อยู่อาศัยในชนบท

(๑) สถานการณ์ปัจจุบัน

จากข้อมูลของกรมการปกครองที่ประกาศเมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ว่าประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๖๓,๕๒๕,๐๖๒ คน อยู่ในเขตเทศบาล ๒๑,๑๔๓,๙๗๕ คน (ร้อยละ ๓๐) อยู่นอกเขตเทศบาล ๔๒,๑๖๕,๓๗๑ คน (ร้อยละ ๗๐) มีจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศทั้งสิ้น ๗๔,๙๔๔ หมู่บ้าน จึงถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชนบท ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (ร้อยละ ๗๐) ซึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากคุณภาพที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น อันจะนำไปสู่ความเสมอภาคในสังคม

นอกจากนี้ จากรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมตามแผนปฏิบัติการ ๒๑ (Agenda ๒๑) ฝ่ายผังเมืองและสิ่งแวดล้อม สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง ข้อมูลสัดส่วนประชากรในและนอกภาคเกษตรกรรมของไทย พบว่า ประชากรในภาคเกษตรกรรม มีจำนวนมากกว่าประชากรนอกภาคเกษตรกรรมที่อาศัยในชุมชนเมือง แต่การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยของรัฐส่วนมากให้กับชุมชนเมืองมากกว่าชุมชนชนบท

นอกจากนี้ มาตรการเร่งด่วนตาม “ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย” ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ กำหนดว่า นโยบายและทิศทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยต้องครอบคลุมทั่วประเทศ และในยุทธศาสตร์ที่ ๗ มีมาตรการให้สร้างตัวอย่างที่อยู่อาศัยทั้งในระดับชุมชนเมือง และชนบท และมีเกณฑ์ชี้วัดที่สอดคล้องกับความสุขมวลรวมของชาติ (GNH) ตามแผนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากการสำรวจของการเคหะแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พบว่า ในปัจจุบันที่อยู่อาศัยในชนบทมากกว่าร้อยละ ๓๐ มีสภาพทรุดโทรม ขาดการบำรุงรักษา และใช้วัสดุที่ใช้แล้วมาประกอบเป็นที่อยู่อาศัย ส่งผลให้ประชาชนในชนบทมีสภาพความเป็นอยู่ที่ต่ำลงเป็นลำดับ ซึ่งการสำรวจตัวอย่างหมู่บ้าน พบว่า หมู่บ้านแต่ละแห่งมีจำนวนที่อยู่อาศัยโดยเฉลี่ย ๑๒๐ หลังคาเรือนต่อหมู่บ้าน

ตารางแสดงจำนวนที่อยู่อาศัย (โดยเฉลี่ย) ต่อ หมู่บ้าน (จำแนกตามคุณภาพที่อยู่อาศัย)

ลักษณะที่อยู่อาศัย	ร้อยละ	หลังคาเรือน ต่อ หมู่บ้าน
ที่มีคุณภาพดี	๔๐	๔๘
ที่มีคุณภาพปานกลาง	๓๐	๓๖
ที่ทรุดโทรม	๓๐	๓๖
รวม	๑๐๐	๑๒๐

ที่มา : การเคหะแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒) ประเด็นปัญหา

ที่อยู่อาศัยในชนบทมักเป็นของเกษตรกรในท้องที่ห่างไกลและมีปัญหาต่างๆ คือ

- (๒.๑) วัสดุก่อสร้างราคาแพงกว่าในกรุงเทพมหานครเพราะอยู่ห่างไกลแหล่งผลิต
- (๒.๒) ประชาชนในชนบทจึงมักใช้วิธีตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม ฝนแล้งต่างๆ ตามมา
- (๒.๓) ไม่สามารถขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้
- (๒.๔) ไม่มีบุคลากรด้านสถาปนิกและวิศวกรช่วยออกแบบและคิดวิธีการก่อสร้างบ้าน ที่ถูกสุขลักษณะ อยู่สบาย ประหยัด และถูกกฎหมาย
- (๒.๕) ไม่อยู่ในขอบข่ายของการเคหะแห่งชาติที่จะบริการได้

๓.๓ ที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด

(๑) สถานการณ์ปัจจุบัน

จากการสำรวจผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๑ ของการเคหะแห่งชาติ ซึ่งสำรวจจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ตรวจสอบได้ ซึ่งได้แก่ ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม และการสำรวจภาคสนาม โดยครอบคลุมพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต ปริมาณ ๒๔ อำเภอ และในเขตเทศบาลจำนวน ๒๙๔ เทศบาล ที่มีจำนวนประชากร ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป พบว่า มีชุมชนผู้มีรายได้น้อยทั่วประเทศ ๒,๔๕๓ ชุมชน ๒๗๐,๗๖๔ ครัวเรือน โดยจำแนกประเภทชุมชนได้ดังนี้ คือ ชุมชนแออัด ๒,๑๖๓ ชุมชน ชุมชนเมือง ๒๑๓ ชุมชน และชุมชนชานเมือง ๗๗ ชุมชน โดยการสำรวจครอบคลุมพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต ปริมาณ ๒๔ อำเภอ และในเขตเทศบาลจำนวน ๒๙๔ เทศบาล ที่มีจำนวนประชากร ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

ประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยที่อยู่ในชุมชนและนอกชุมชน ซึ่งในจำนวนนี้ประมาณ ๒๒๗ ชุมชนหรือประมาณ ๑๔,๔๕๔ ครัวเรือนมีปัญหาไล่ที่หรือไล่รื้อ จึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย รวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัย การพัฒนาอาชีพและสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

(๒) ประเด็นปัญหา

ที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัดมักเป็นที่ปลูกในที่ดินกลางเมืองซึ่งเป็นที่ยึดของทางราชการ ริมทางรถไฟ ใต้สะพาน ริมน้ำ ฯลฯ และมีปัญหาต่างๆ คือ

- (๒.๑) สภาพเป็นแหล่งเสื่อมโทรม แออัด ไม่ถูกสุขลักษณะ
- (๒.๒) ไม่สามารถขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยได้
- (๒.๓) เมืองในภูมิภาคจำนวนมาก ไม่อยู่ในขอบข่ายของการบริการของ

การเคหะแห่งชาติ

(๓) ข้อวิเคราะห์

การบุกรุกที่สาธารณะนอกจากจะผิดกฎหมายแล้ว ยังทำลายสภาวะแวดล้อม ก่อให้เกิดมลภาวะ ทั้งน้ำเสีย อากาศเสีย และล่อแหลมต่ออัคคีภัย อุทกภัย ฯลฯ กรณีการบุกรุกที่สาธารณะนี้มีประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจำนวนมาก **ซึ่งได้สะท้อนความเห็นมาดังนี้**

(๓.๑) การบุกรุกมาจากหลายสาเหตุแต่ปัญหาหลักคือโครงสร้างของกฎหมาย ที่ดินเดิม พ.ศ. ๒๔๗๑ การจัดการของรัฐคือการไล่ที่ ประกาศจับ ก็เลยกลายเป็นปัญหา ถ้าการจัดการไม่ดีก็จะแสดงให้เห็นว่ามีหลายมาตรฐาน ที่สาธารณะนั้นไม่ใช่มีแต่ชาวบ้านที่อยู่ บางพื้นที่ที่มีการเช่าของภาคเอกชนเพื่อทำธุรกิจ แต่ขณะเดียวกันวิธีการแก้ไขปัญหานั้นจะมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้รับผลกระทบได้คิด ได้พูด ได้เลือก ก็จะทำให้ลดปัญหาข้อขัดแย้งได้มากขึ้น

(๓.๒) ในบางแห่งให้ประชาชนย้ายออกจากพื้นที่สาธารณะ แต่รัฐมิได้ช่วยเหลือ แต่ประการใด

(๓.๓) การป้องกันการบุกรุกทำได้โดยไม่ให้ประชาชนเข้าไปอยู่อาศัยตั้งแต่แรก เพราะถ้าประชาชนเข้าไปอยู่อาศัยแล้วจะออกยาก เช่น ที่ของทหารและการรถไฟ มีชาวบ้านเข้าไปอยู่อาศัยเป็น ๑๐ ปี มาแล้ว ถ้าจะไล่ออกนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย การป้องกันนายทุน ภาคเอกชน เช่าหรือบุกรุกยากกว่าการป้องกันชาวบ้านไปบุกรุกเสียอีก

(๓.๔) ชาวบ้านบุกเบิกมาก่อน ก่อนที่เมืองจะเกิดโดยไม่ทราบว่าเป็นพื้นที่สาธารณะ เช่น พื้นที่ของการรถไฟชาวบ้านเข้ามาอยู่พร้อมๆ กับการสร้างรางรถไฟ วิธีการป้องกันต้องพิสูจน์สิทธิ์ว่าที่ดินนั้นเป็นของใครถ้าจะให้ชาวบ้านอยู่รัฐก็ต้องจัดกระบวนการให้อยู่ได้อย่างถูกต้อง เช่น การเช่า หรือการออกโฉนดชุมชน

(๓.๕) การแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือการสร้างหลักประกันด้านที่อยู่อาศัย ต้องมีกระบวนการที่มีขั้นตอน ให้ชาวบ้านทำได้หากต้องการที่อยู่อาศัยอันเป็นความต้องการพื้นฐานของประชาชนทุกคน

(๓.๖) ทุกองค์กระระดับท้องถิ่นจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบถึงพื้นที่ที่เป็นพื้นที่สาธารณะให้ชัดเจน ให้เกิดความเข้าใจร่วมกันว่าพื้นที่ดังกล่าวไม่สามารถเข้ามาครอบครองได้ หากมีการบุกรุกแล้ว รัฐต้องใจกว้างที่จะพัฒนาและจัดสรรพื้นที่อื่นๆ ให้แก่ชาวบ้านก่อนแล้วจึงให้ย้ายไป

(๓.๗) กรณีชุมชนของประชาชนชาวกัมพูชาที่บริเวณด้านช่องจอมจังหวัดสุรินทร์ เป็นตัวอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่ารัฐมีการแก้ไขปัญหาประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านบุกรุกมาอาศัยในแผ่นดินไทยล่าช้าปล่อยให้นาน ชุมชนใหญ่มากขึ้น ยากที่จะเคลื่อนย้ายออกไป

(๓.๘) รัฐต้องกำหนดมาตรฐานและแนวเขตพื้นที่สาธารณะให้ชัดเจน และต้องแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว เรื่องการชดเชยให้ผู้บุกรุก ต้องแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ โดยให้รัฐเข้ามาแก้ไขโดยถ้าชดเชยได้ก็ให้ชดเชย ถ้าหาที่อยู่ใหม่ได้ก็ให้หาที่อยู่ให้ใหม่ และส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้ไม่มีอาชีพ แต่สำหรับนายทุนหรือเอกชนต้องดำเนินการตามกฎหมาย

๓.๔ ที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้ปานกลางค่อนข้างน้อย

(๑) สถานการณ์ปัจจุบัน

ตลอดช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ มีอัตราการเพิ่มของประชากรของประเทศเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ประมาณร้อยละ ๐.๘ หรือประมาณ ๒ ล้านคน โดยมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๐.๗ เป็นร้อยละ ๑๒.๖ เนื่องจากความก้าวหน้าด้านสาธารณสุข แต่ประชากรเด็กมีอัตราการเกิดที่ลดลง จึงยังมีความต้องการที่อยู่อาศัยสำหรับครอบครัวใหม่และทดแทนที่อยู่อาศัยที่ถูกรื้อถอน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องการบ้านพักอาศัยที่มีลักษณะสอดคล้องกับความพร้อมด้านสุขภาพ ความสามารถในการช่วยเหลือตัวเอง และความสามารถในการจ่าย สำหรับการเติบโตของครัวเรือนใหม่ในเขตเมือง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องประมาณ ๑,๒๔๗,๐๒๘ ครัวเรือน หรือเฉลี่ยปีละประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ครัวเรือน

(๒) ประเด็นปัญหา

สำหรับประชาชนในหัวเมืองส่วนภูมิภาคที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างน้อย จะประสบปัญหาการหาซื้อ “ที่อยู่อาศัย” ของตนเอง ดังนี้

(๒.๑) โครงการของการเคหะแห่งชาติมีเฉพาะบางทำเลในบางเมืองของภูมิภาค

(๒.๒) ราคาบ้านในหัวเมืองส่วนภูมิภาคแพงกว่าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เช่น ในหาดใหญ่ จะแพงกว่ากรุงเทพฯประมาณร้อยละ ๑๐ ในภูเก็ตจะแพงกว่าในกรุงเทพมหานคร ประมาณร้อยละ ๑๒ - ๑๕

(๒.๓) รายได้ของครอบครัวชั้นกลางในหัวเมืองในส่วนภูมิภาค ต่ำกว่าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

(๒.๔) รัฐส่งเสริมการลงทุนที่อยู่อาศัยสำหรับหัวเมืองภูมิภาค เพียงไม่เกิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท แต่กลับส่งเสริมการลงทุนในกรุงเทพฯและปริมณฑล ในราคาไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับอาคารชุด และไม่เกิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับบ้านจัดสรร (โครงการที่ได้รับส่งเสริมการลงทุน จะทำให้ราคาบ้านลดลงประมาณร้อยละ ๕ ของราคาขาย) ซึ่งขัดกับนโยบายการกระจายความเจริญออกสู่หัวเมืองภูมิภาคตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๕ ปัญหาวัสดุก่อสร้างที่มีราคาแพง

(๑) สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์มากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เรียกว่า “สภาวะโลกร้อน” วิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกย่อมส่งผลกระทบต่อกับมนุษย์ทุกคนทุกประเทศไม่เว้นแม้กระทั่งประเทศไทย ทำให้ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค ทุกอย่างปรับตัวสูงขึ้นตามแต่คนุษย์ก็จำเป็นต้องกิน ต้องใช้ ต้องบริโภค ต้องการปัจจัยพื้นฐาน ที่อยู่อาศัยก็เป็นหนึ่งในปัจจัย ๔ ที่สำคัญ ถึงแม้ว่าวัสดุที่จะนำมาใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยจะมีราคาสูงขึ้นแต่คนุษย์ก็จำเป็นต้องมีที่อยู่อาศัย จะเห็นได้ว่าการก่อสร้างหรือธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยในสภาวะปัจจุบัน วัสดุก่อสร้างอย่างเช่น เหล็ก หิน ปูนซีเมนต์ ทราช เป็นต้น มีราคาสูงขึ้นตามสภาวะทางเศรษฐกิจ ทำให้การที่จะมีที่อยู่อาศัยเป็นเรื่องที่ยากขึ้นมากกว่าแต่ก่อน

(๒) ประเด็นปัญหา

ปัญหาวัสดุก่อสร้างที่ผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนกลาง และต้องเสียค่าขนส่งไปในชนบทที่ห่างไกลทำให้มีราคาแพง เป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพ และความมั่นคงถาวรที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตชนบทที่มีรายได้น้อย ชาวบ้านในชนบทจึงหันไปใช้วิธีตัดไม้ทำลายป่าแทน

(๓) ข้อวิเคราะห์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้มีการวิจัยเพื่อผลิตวัสดุก่อสร้างที่เรียกว่า “บล็อกประสาน” เพื่อใช้ในประเทศไทย เทคโนโลยีบล็อกประสานสามารถที่จะทำให้คนที่ต้องการมีที่อยู่อาศัยสามารถมีที่อยู่อาศัยได้ในราคาที่ประหยัด โดยไม่ต้องตัดไม้ทำลายป่า เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีความเหมาะสมผลในตัวของบล็อกประสานนั้นเองทั้งในด้านของราคาค่าก่อสร้าง และความสวยงามเป็นธรรมชาติของอาคารบล็อกประสานเป็นวัสดุที่เกิดจากดินลูกรังและปูนซีเมนต์เป็นส่วนประกอบหลัก ทำให้บล็อกประสานเกิดความแข็งแรงและมีสีที่สวยงามเหมือนธรรมชาติ บล็อกประสาน จะช่วยประหยัดราคาค่าก่อสร้าง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการก่อสร้างอาคารที่มีพื้นที่ในการใช้สอยเท่ากันใช้วัสดุประกอบอื่นๆ ที่เหมือนกัน อาคารบล็อกประสานจะมีราคาค่าก่อสร้างที่ประหยัดกว่า อาคารที่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กโดยทั่วไปประมาณร้อยละ ๑๕ - ๒๐ โดยสรุป บล็อกประสาน จะมีจุดแข็งดังนี้

(๓.๑) วัตถุดิบ ซึ่งได้แก่ ดินลูกรัง ทรายก่อสร้าง หินฝุ่น กรวดเม็ด ลูกรัง เป็นทรัพยากรที่มีอยู่ทั่วไปหาได้ไม่ยากในทุกภูมิภาค เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตสามารถออกแบบและสร้างขึ้นใช้ได้เองโดยโรงงานและช่างฝีมือในไทย

(๓.๒) ในกระบวนการผลิต ไม่ต้องการเชื้อเพลิงใดๆ ทั้งสิ้น เพราะไม่ต้องผ่านกระบวนการเผา

(๓.๓) อาคารที่ก่อสร้างด้วยบล็อกประสานสามารถลดปริมาณการใช้วัสดุก่อสร้าง ช่วยในการประหยัดการใช้ไม้แบบ ปูนซีเมนต์โครงสร้าง ปูนฉาบ เหล็กและการทาสีลงได้ โดยการออกแบบโครงสร้างอาคารให้เป็นระบบผนังรับน้ำหนัก และนำบล็อกประสานมาก่อเป็นผนังรับน้ำหนักของตัวอาคารตั้งแต่ชั้นล่างขึ้นไป ด้วบล็อกประสานนั้นสามารถที่จะรับแรง กำลัง และเป็นโครงสร้างของอาคารหลังนั้นๆ ด้วย

(๓.๔) บล็อกประสานสามารถลดงานตกแต่งผิวของอาคารได้ ด้วบล็อกประสานนั้นจะมีผิวที่สวยงาม เป็นธรรมชาติในตัวของมันเองโดยที่เราไม่ต้องไปฉาบตกแต่งหรือทาสีเพิ่มเติม

(๓.๕) อาคารบล็อกประสาน สามารถลดระยะเวลาในการก่อสร้างอาคารได้ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัด ค่าแรงงานในการก่อสร้างอาคารหลังนั้น ๆ ลงได้

นอกจากนี้ บล็อกประสานยังมีจุดแข็งตรงที่เป็นวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการอบ ไม่มีการเผา และไม่ใช้สารเคมีในการผลิต เป็นการช่วยลดสภาวะโลกร้อนได้อีกทางหนึ่งในการเข้าไปใช้ประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในอาคารบล็อกประสานนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการออกแบบ

อาคารที่ดีและถูกต้อง เพราะการออกแบบอาคารที่ดีและถูกต้องนั้น จะทำให้ผู้ใช้อาคารหลังนั้นๆ เกิดภาวะสบาย ในฤดูร้อนก็จะช่วยลดความร้อนเข้าสู่ตัวอาคาร ฤดูหนาวก็จะเกิดความอบอุ่น ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบอาคารบล็อกประสานที่ดีและถูกต้องนั่นเอง

๓.๖ ปัญหาวัสดุก่อสร้างที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ

ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินโครโซไทต์ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค เสนอต่อ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้น ในการใช้วัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัย จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่มีแร่ใยหิน นอกจากนี้ การรื้อถอนที่อยู่อาศัยที่มีวัสดุแร่ใยหิน เป็นส่วนประกอบจำเป็นต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง เพื่อป้องกันความปลอดภัยต่อสุขภาพของ ประชาชนโดยรอบที่อยู่อาศัย

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑ ควรกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดกฎเกณฑ์ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะการออกกฎหมายและวางมาตรการ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำเรื่องของระบบการพัฒนาที่อยู่อาศัย เป็นวาระสำคัญในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ควรกำหนดนโยบายมาตรฐานเฉพาะสำหรับที่อยู่อาศัยและชุมชนในย่านที่อยู่อาศัยดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ มีคุณค่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและมีความหมายต่อชุมชน เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาพการณ์และบริบทเฉพาะชุมชน และมีความสอดคล้องกับกฎหมายข้อบังคับที่เป็นที่ยอมรับและสามารถปฏิบัติได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบท ควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) ควรส่งเสริมให้ประชาชนสร้างบ้านด้วยบล็อกประสานดินซีเมนต์โดยใช้เทคโนโลยีของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) แทนบ้านไม้ เพื่อมิให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทั้งนี้จากการประชุมระดมสมองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง ประชาชนพอใจในบล็อกประสานดินซีเมนต์ เพราะมีความแข็งแรง ทนทาน อยู่เย็นสบาย

และประหยัดพลังงาน แต่มีปัญหาที่มีแหล่งผลิตน้อย แต่ละกอนมีน้ำหนักรมาก จึงไม่เหมาะกับการขนส่งระยะทางไกล

(๒) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเครื่องจักรสำหรับผลิตบล็อกประสานภายในประเทศโดยใช้มาตรฐานการผลิตที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด

(๓) ควรส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อผลิตบล็อกประสานดินซีเมนต์ โดยผ่านกลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการจัดหาชุดเครื่องจักรทำบล็อกประสานดินซีเมนต์ให้ด้วยร้อยละ ๕๐ มาตรการนี้นอกจากจะลดการตัดไม้ทำลายป่าแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าวัสดุก่อสร้าง OTOP ในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างแบบบ้านบล็อกประสานที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ที่จะดำเนินการสร้าง เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน รวมถึงการส่งเสริม การออกแบบบ้าน และการก่อสร้างอาคารด้วยบล็อกประสานจากรัฐอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เช่น การประกาศบังคับใช้

(๔) ต้องส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์บล็อกประสานและรับรองบล็อกประสานเป็นวัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกับวัสดุก่อสร้างทั่วไป

(๕) ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ธนาคารของรัฐ เช่น ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับบ้านชนบทหลังละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะผ่อนชำระไม่เกินเดือนละ ๘๐๐ บาท (เพื่อไม่ให้ก่อหนี้มากเกินไป)

(๖) ควรจัดกรอบงบประมาณเพื่อพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย ไปสู่โครงการบ้านมั่นคงเพิ่มขึ้น

(๗) ควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำกรอบงบประมาณเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ยากไร้ และผู้ไม่มีรายได้เพียงพอ

(๘) ควรส่งเสริมการใช้นวัตกรรมอื่นๆ ในการก่อสร้างบ้านนอกเหนือจากบล็อกประสาน เช่น ไม้ไผ่ (นวัตกรรมของ MTEC) ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์ใช้แล้ว (นวัตกรรมของบริษัทร่วมทุนอังกฤษ) ไม้ยางพารา (นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

๔.๔ เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) ควรดำเนินมาตรการป้องกันการบุกรุกสร้างบ้านในพื้นที่สาธารณะด้วยการจัดทำผังเมือง และแสดงขอบเขตที่ชัดเจน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ เพื่อป้องกันการอพยพของประชาชนเข้ามาในพื้นที่ เพราะเมื่อมีการตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรแล้วก็ยากที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่

(๒) รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในชุมชน ต้องจัดประชาคมร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะ พัฒนา และจัดสรรที่ดินในบริเวณใกล้เคียงที่เหมาะสมในการสร้างที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๕ เพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างน้อย ควรดำเนินการดังนี้

(๑) ควรส่งเสริมการลงทุนที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุดให้เหมือนบ้านจัดสรร คือไม่เกินหน่วยละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและลดการใช้พลังงานในการเดินทางด้วยรถยนต์จากชานเมืองสู่ใจกลางเมือง

(๒) ควรส่งเสริมการลงทุนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างน้อยในหัวเมืองภูมิภาค ให้เหมือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ ไม่เกินหลังละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งอาคารชุดและบ้านจัดสรร (คิดเป็นเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ลดหย่อนประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อหน่วย ซึ่งน้อยกว่าการอุดหนุนของรัฐที่ให้การเคหะแห่งชาติ ๘๐,๐๐๐ บาทต่อหน่วย)

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษา เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษา และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และการเคหะแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ประเด็นที่ ๑</p> <p>๑. ควรกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะการออกกฎหมายและวางมาตรการเพื่อสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเรื่องของระบบการพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นวาระสำคัญในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๑.๑ ท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายและจัดทำแผนงานด้านที่อยู่อาศัยตามภารกิจการถ่ายโอนในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่ขณะนี้ยังมีปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความไม่สอดคล้องกันระหว่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กับกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ในส่วนที่ท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน มีข้อจำกัดเนื่องจากท้องถิ่นยังไม่สามารถออกข้อบัญญัติท้องถิ่นของตนเองได้ และในส่วนของ การสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคต่างๆ ที่จำเป็นนั้น จะสามารถดำเนินการได้เฉพาะในที่ดินที่เป็นของสาธารณะหรือของท้องถิ่นเอง

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>- ในด้านของงบประมาณลงทุนสำหรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยนั้น ยังมีข้อจำกัด</p> <p>๑.๒ ข้อจำกัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางประเภทไม่สามารถทำได้ อาจจะมีทางออกตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ในมาตรา ๑๖,๑๗,๑๘ และ ๑๙</p>
<p>ประเด็นที่ ๒</p> <p>๑. ควรกำหนดนโยบายมาตรฐานเฉพาะสำหรับที่อยู่อาศัยและชุมชนในย่านที่อยู่อาศัยดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ มีคุณค่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและมีความหมายต่อชุมชน เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่เหมาะสมกับสภาพการณ์และบริบทเฉพาะชุมชน และมีความสอดคล้องกับกฎหมายข้อบังคับที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถปฏิบัติได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๒.๑ ควรเอื้อให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบายมาตรฐานเฉพาะสำหรับที่อยู่อาศัยและชุมชนในด้านที่อยู่อาศัยดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ มีคุณค่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและมีความหมายต่อชุมชนเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับกฎหมายข้อบังคับที่เป็นที่ยอมรับ และสามารถปฏิบัติได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องมีมาตรการช่วยเหลือทางด้านงบประมาณด้วย เช่น ให้สิทธิพิเศษ หรือมีกองทุนสำหรับการอนุรักษ์ ดอกเบี้ยต่ำลดภาษี หรือได้รับยกเว้นภาษีต่างๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>
<p>ประเด็นที่ ๓</p> <p>๑. เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบทควรดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑.๑ ควรส่งเสริมให้ประชาชนสร้างบ้านด้วยบล็อกประสานดินซีเมนต์โดยใช้เทคโนโลยีของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) แทนบ้านไม้ เพื่อมิให้เกิดการลักลอบตัดไม้</p>	<p>๑.ในการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบท วว. มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑.๑ ด้านการผลิตบล็อกประสานดินซีเมนต์ด้วยเทคโนโลยี วว. และการสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์บล็อกประสาน</p> <p>- จัดทำมาตรฐานแหล่งดินและส่วนผสมเผยแพร่ให้แก่ประชาชนที่สนใจทั่วไป โดยมุ่งเน้นภาคชนบท</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ทำลายป่า ทั้งนี้จากการประชุมระดมสมองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง ประชาชนพอใจในบล็อกประสานดินซีเมนต์ เพราะมีความแข็งแรงทนทานอยู่เย็นสบาย และประหยัดพลังงาน แต่มีปัญหาที่มีแหล่งผลิตน้อย แต่ละกอนมีน้ำหนักรวมมาก จึงไม่เหมาะกับการขนส่งระยะทางไกล</p> <p>๑.๒ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเครื่องจักรสำหรับผลิตบล็อกประสานภายในประเทศโดยใช้มาตรฐานการผลิตที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนด</p> <p>๑.๓ ควรส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อผลิตบล็อกประสานดินซีเมนต์ โดยผ่านกลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณการจัดหาชุดเครื่องจักรทำบล็อกประสานดินซีเมนต์ให้ด้วยร้อยละ ๕๐ มาตรการนี้นอกจากจะลดการตัดไม้ทำลายป่าแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าวิสาหกิจชุมชน OTOP ในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างแบบบ้านบล็อกประสานที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ที่จะดำเนินการสร้าง เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน รวมถึงการส่งเสริม การออกแบบบ้าน และการก่อสร้างอาคารด้วยบล็อกประสาน จากรัฐอย่างเป็นทางการที่ชัดเจน เช่น การประกาศบังคับใช้</p> <p>๑.๔ ต้องส่งเสริมการจัดทำมาตรฐาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำชุดทดสอบคุณภาพ ของวัตถุดิบ และเผยแพร่การใช้งานให้ผู้ผลิตหรือประชาชนทั่วไป <p>๑.๒ ด้านการจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ กำหนดมาตรฐานกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพการผลิตบล็อกประสานที่ได้คุณภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำมาตรฐานบล็อกประสาน สำหรับการก่อสร้างอาคาร แบบผนังรับน้ำหนักที่สอดคล้องกับการวัสดุก่อสร้างอาคารทั่วไป - เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานบล็อกประสานดินซีเมนต์และมาตรฐานการผลิตบล็อกประสานรวมทั้งให้คำแนะนำการผลิตบล็อกประสานดินซีเมนต์ที่ได้คุณภาพ โดยมีข้อมูลทางวิชาการรองรับ <p>๑.๓ ด้านการผลิตเครื่องจักร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดรูปแบบและชั้นคุณภาพของเครื่องอัดบล็อกประสานดินซีเมนต์รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิต - ให้การรองรับแก่ผู้ผลิตเครื่องจักรที่ใช้ผลิตบล็อกประสานที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพที่วาง กำหนดตามมาตรฐานสากล - ให้การรองรับระบบบริหารคุณภาพการผลิตเครื่องจักรสำหรับผลิตบล็อกประสาน <p>๑.๔ ด้านการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการก่อสร้างบ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นหน่วยงานกลางในการสร้างเครือข่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตและเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตบล็อกประสาน

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ผลิตภัณฑ์บล็อกประสานและรับรองบล็อกประสานเป็นวัสดุก่อสร้างที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกับวัสดุก่อสร้างทั่วไป</p> <p>๑.๕ ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ธนาคารของรัฐ เช่น ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับบ้านชนบทหลังละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะผ่อนชำระไม่เกินเดือนละ ๘๐๐ บาท(เพื่อไม่ให้ก้อนนี้มากเกินไป)</p> <p>๑.๖ ควรจัดกรอบงบประมาณเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัย ไปสู่โครงการบ้านมั่นคงเพิ่มขึ้น</p> <p>๑.๗ ควรส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำกรอบงบประมาณเพื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ยากไร้และผู้ไม่มีรายได้เพียงพอ</p> <p>๑.๘ ควรส่งเสริมการใช้นวัตกรรมอื่นๆ ในการก่อสร้างบ้านนอกเหนือจากบล็อกประสาน เช่น ไม้ไผ่ (นวัตกรรมของ MTEC) ผลิตภัณฑ์จากยางรถยนต์ใช้แล้ว (นวัตกรรมของบริษัทร่วมทุนอังกฤษ) ไม้ยางพารา(นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)</p> <p>ประเด็นที่ ๔</p> <p>๑. เพื่อแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชุมชนแออัด ควรดำเนินการ ดังนี้</p>	<p>- เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ข้อมูลด้านเทคโนโลยีการผลิต วัสดุดิบ ผลิตภัณฑ์ และการนำไปใช้ประโยชน์</p> <p>- จัดอบรม (Training for Trainer) ให้การสนับสนุนส่งเสริม การเรียน การสอน ในระดับช่างเทคนิคด้านการก่อสร้างด้วยบล็อกประสาน วว.</p> <p>ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติยังไม่มีผลงานเรื่องไม้ไผ่ ส่วนเรื่องอิฐมวลเบาในขณะนี้ยังไม่มีการผลิตในเชิงพาณิชย์</p> <p>๒. ความเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยในชนบท ได้แก่</p> <p>- ควรมีการส่งเสริมปลูกไม้ยืนต้นในแปลงที่ดิน/แทรกพื้นที่เกษตรบางส่วนมาใช้ปลูกไม้ยืนต้น เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและสามารถใช้ไม้เพื่อการก่อสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับลูกหลานในช่วงต่อไปได้</p> <p>- ควรสนับสนุนกระบวนการ การวางผังตำบลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นท้องที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดผังพื้นที่อาศัย พื้นที่ทำกินพื้นที่สาธารณะ/ป่า</p> <p>- ควรสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินชนบท ซึ่งอาจบูรณาการจากเงินกองทุน/กลุ่มออมทรัพย์ต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่หรือออมเพิ่มเติม เพื่อให้มีเงินทุนใช้ในการก่อสร้าง/ปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย รวมทั้งเพื่อต่อเชื่อมกับแหล่งเงินภายนอก</p> <p>๑. ควรกำหนดนโยบายและส่งเสริมให้ธนาคารของรัฐ สนับสนุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับบ้านชนบทหลังละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑.๑ ควรดำเนินมาตรการป้องกันการบุกรุกสร้างบ้านในพื้นที่สาธารณะ ด้วยการจัดทำผังเมือง และแสดงขอบเขตที่ชัดเจน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ เพื่อป้องกันการอพยพของประชาชนเข้ามาในพื้นที่ เพราะเมื่อมีการตั้งถิ่นฐานอย่างถาวรแล้วก็ยากที่จะดำเนินการเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่</p> <p>๑.๒ รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในชุมชน ต้องจัดประชาคมร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะ พัฒนา และจัดสรรที่ดินในบริเวณใกล้เคียงที่เหมาะสมในการสร้างที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>ซึ่งจะผ่อนชำระไม่เกินเดือนละ ๘๐๐ บาท</p> <p>๒. ควรดำเนินมาตรการป้องกันการบุกรุกสร้างบ้านในพื้นที่สาธารณะในเขตดอนเมือง โดยการฟื้นฟูชุมชนชนบท ทั้งนี้ มาตรการทางกฎหมายหรือการชดเชยด้านการเงินไม่อาจป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะได้ แต่ใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้เป็นกรณีๆ ไป ควบคู่กับการจัดการที่ดินให้เช่าราคาถูกในบริเวณใกล้เคียง ควรมีกองทุนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยทั่วไปโดยพิจารณาผู้ที่มีวินัยทางการเงินดี กรณีมีการออมเงินสำหรับซื้อบ้านโดยฝากต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปี รัฐบาลจะสมทบให้จำนวนหนึ่งเป็นเงินดาวน์สำหรับซื้อบ้าน แต่ต้องมีมาตรการในการช่วยเหลือกรณีขาดสหรือตกงาน เช่น พักชำระระหว่างตกงาน หรือจ่ายเป็นค่าเช่าโดยไม่คิดดอกเบี้ย</p> <p>๑. ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแจ้งว่า อยู่ระหว่างการพิจารณาทบทวนบัญชีประเภทและเงื่อนไขของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนใหม่ทั้งหมดว่ายังมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ซึ่งในการพิจารณา</p> <p>๑.๑ อาคารชุดให้เหมือนบ้านจัดสรร คือไม่เกินหน่วยละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและลดการใช้พลังงานในการเดินทางด้วยรถยนต์จากชานเมืองสู่ใจกลางเมือง</p> <p>๑.๒ ควรส่งเสริมการลงทุนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยปานกลางค่อนข้างน้อย</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>ในหัวเมืองภูมิภาค ให้เหมือนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ ไม่เกินหลังละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งอาคารชุดและบ้านจัดสรร (คิดเป็นเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ลดหย่อนประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อหน่วย ซึ่งน้อยกว่า การอุดหนุนของรัฐที่ให้การเคหะแห่งชาติ ๘๐,๐๐๐ บาทต่อหน่วย) จะต้องคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นที่ควรให้การส่งเสริมในภาพรวมด้วย</p> <p>ทั้งนี้ การเคหะแห่งชาติจะติดตามผลการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และจะเรียนให้ทราบในโอกาสต่อไป</p>

๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบริหารจัดการดาวเทียมไทย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

กิจการดาวเทียม เป็นระบบสื่อสารขนาดใหญ่ของไทยมีความสำคัญกับการพัฒนาประเทศ ตลอดจนเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สำหรับประเทศไทยการประกอบกิจการดาวเทียมขนาดใหญ่ ต้องลงทุนอย่างมหาศาลและมีความเสี่ยงสูง ทั้งทางด้านผลตอบแทนจากการลงทุน และทางด้านเทคนิคที่ดาวเทียมอาจเกิดการเสียหายในวงโคจรก่อนหมดอายุการให้บริการ ภาครัฐได้เปิดให้มีสัมปทานในเรื่องดาวเทียม โดยกิจการดาวเทียมเป็นกิจการสัมปทานที่ได้รับอนุญาตโดยการทำสัญญาจากกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบภายใต้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) ซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ผู้มีสิทธิให้อนุญาตและเพิกถอนสัญญาเรียกคืนสัมปทาน เช่นเดียวกับการถือสัมปทานอื่น ผู้ให้สัมปทาน (หน่วยงานของภาครัฐ) ไม่สามารถบริหารดาวเทียม แต่จะเป็นผู้กำกับดูแลและเป็นเจ้าของทรัพย์สินและคลื่นความถี่เท่านั้น ทั้งนี้ บริษัท ผู้ได้รับสัมปทานที่บริหารนโยบาย การใช้งานดาวเทียมได้เองและเป็นผู้รับความเสี่ยงทั้งหมด หากไม่ขัดกับเงื่อนไขสัญญาสัมปทาน

“ดาวเทียมไทยคม” เป็นโครงการดาวเทียมสื่อสารเพื่อให้บริการสื่อสารผ่านช่องสัญญาณดาวเทียม ซึ่งกระทรวงคมนาคมต้องการจัดหาดาวเทียมเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการสื่อสารของประเทศอย่างรวดเร็ว โดยได้มีการเปิดประมูลเพื่อให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการแทนการใช้งบประมาณจากภาครัฐ กิจการดาวเทียมเป็นกิจการสัมปทาน โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ต้องขออนุญาตจัดแจ้งตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมกับสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union : ITU) โดยมีข้อตกลงการใช้งานที่จะต้องเคารพต่อประเทศอื่นๆ และไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนต่อประเทศอื่นๆ

บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) หรือชื่อเดิมว่า บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นบริษัทผู้ประกอบการในสายธุรกิจดาวเทียมและธุรกิจต่างประเทศของกลุ่มชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดยได้รับสัมปทานจากกระทรวงคมนาคม (ปัจจุบันสำนักกิจการอวกาศแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบภายใต้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสาร) ในการดำเนินโครงการดาวเทียมสื่อสารแห่งชาติ เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ.๒๕๖๔ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ถือเป็นผู้ผูกขาดในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม เนื่องจากได้รับสัมปทานในการบริหารโครงการของดาวเทียมในการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียม โดยบริษัทฯ มีหน้าที่หลักตามเงื่อนไขของสัมปทานในการออกแบบจัดซื้อ จัดส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจร ดูแลสภาพของดาวเทียม รวมถึงทำการตลาดในการให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมไทยคม โดยต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภายใต้อำนาจการกำกับดูแลของรัฐ โดยมีกำหนดผลประโยชน์รายปีขั้นต่ำเริ่มตั้งแต่ ๒ ล้านบาท จนถึง ๕๔ ล้านบาท และอัตราร้อยละของส่วนแบ่งรายได้ที่มีการปรับเปลี่ยนทุกระยะ ๕ ปี เริ่มจากร้อยละ ๕.๕ จนถึงสูงสุดที่ร้อยละ ๑๗.๕ (ปีที่ ๑-๕ ร้อยละ ๕.๕, ปีที่ ๖-๑๐ ร้อยละ ๑๐.๕, ปีที่ ๑๑-๑๕ ร้อยละ ๑๕.๕, ปีที่ ๑๖-๑๘ ร้อยละ ๑๗.๕ จนถึงปีที่ ๑๘) (ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒) มีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนรวมทั้งสิ้น ๕,๐๔๒ ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัทต้องดำเนินการส่งมอบตัวดาวเทียม สถานีควบคุมดาวเทียม รวมทั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เมื่อได้ดำเนินการก่อสร้าง จัดส่ง และติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ เรียบร้อยแล้ว บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จะดำเนินการหารายได้โดยการจำหน่ายช่องสัญญาณผ่านดาวเทียมเพื่อใช้ในการสื่อสารแบบประจำที่ (Fixed Communication) การสื่อสารแบบเคลื่อนที่ (Mobile Communication) รวมทั้งการสื่อสารในระบบการถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียม (Broadcast Communication) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจสื่อสารผ่านดาวเทียมเพียงรายเดียวของประเทศไทย ที่ดำเนินการในลักษณะผูกขาดโดยไม่มีการแข่งขันจากผู้ประกอบกิจการดาวเทียมสื่อสารรายอื่น เนื่องจากได้รับสิทธิในการผูกขาดชั่วคราว (๓๐ ปีตามระยะเวลาของสัมปทาน) โดยเป็นผู้ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเพียงรายเดียวของประเทศไทย และการผูกขาดในลักษณะที่ได้รับสิทธิ (สัมปทาน) ในการบริหาร ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถเข้ามาดำเนินกิจการแข่งขันได้ (เป็นข้อกีดกันไม่ให้ผู้ผลิตอื่นเข้ามาแข่งขันในตลาด) ดังนั้น แม้ว่าบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) จะมีกำไรเกินปกติ ก็ไม่มีคู่แข่งเข้าสู่ตลาด เรื่องการให้สัมปทานดาวเทียมตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมา สัญญาสัมปทาน สัญญาอนุญาตซึ่งเขียนไว้เป็นสัญญา BTO (Build-Transfer-Operate เป็นสัญญาสัมปทาน ประเภทสร้าง-โอน-บริหาร) ปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรกำกับดูแล (Regulator) ที่เป็นอิสระ ตรวจสอบได้ยาก และไม่เอื้อต่อการกำหนดระเบียบและกติกาที่โปร่งใส เป็นต้น ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ กลายเป็นข้อถกเถียงและเป็นโจทย์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องนำไปพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนจะตัดสินใจแก้ไข เพราะการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต้องให้ความสำคัญต่อภาคเอกชน และต้องพิจารณาว่า อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติและต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร ได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงและสภาพการณ์ดังกล่าว ประกอบกับบทบาทของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนในสังคมอย่างกว้างขวาง จึงได้มีการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการดาวเทียมไทย” เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของการดำเนินงานดาวเทียมไทยในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศไทยต่อไป

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร ได้ดำเนินการศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา และผลกระทบของการดำเนินงานดาวเทียมไทยคม ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารรายงาน เอกสารการวิจัย นโยบายและแผนการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านดาวเทียม จากหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สททช.) เป็นต้น

๒.๒ การเชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ได้แก่ นายธาราดล สุขศิริ ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักกิจการอวกาศแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และนายยงสิทธิ์ โรจน์ศรีวิชัยกุล รองกรรมการผู้อำนวยการฝ่ายงานการตลาดและการขาย บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในการประชุมคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๓

๒.๓ จัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในวันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น หลักสี่ กรุงเทพฯ

๒.๔ ประชุมคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อพิจารณาร่างความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “ทางออกของดาวเทียมไทย”

๑) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

๒) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

- ๓) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓
- ๔) ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๓

๓. สาระสำคัญของรอบรอบและข้อวิพากษ์

สาระสำคัญ

บริการโทรคมนาคมในประเทศไทยยังมีระดับการแข่งขันในตลาดที่ยังไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็น “การแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ” เนื่องจากยังเป็นตลาดผูกขาดรายเดียว หรือเป็นตลาดกึ่งผูกขาด นอกจากนี้ประเทศไทยยังให้ข้อผูกพันในการเปิดเสรีตลาดโทรคมนาคม ในองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ไว้ค่อนข้างต่ำ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากโครงสร้างตลาดผูกขาดหรือกึ่งผูกขาดดังกล่าว ทำให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการผูกขาดสินค้าหรือบริการใดๆ จะทำให้ราคาของสินค้าหรือบริการนั้นสูงเกินกว่าราคาที่เหมาะสมในตลาดที่มี การแข่งขัน ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดราคาให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการที่ผูกขาดได้รับกำไรมากขึ้น ราคาที่สูงขึ้นดังกล่าว ทำให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งไม่ได้รับบริการ ซึ่งถือเป็นความสูญเสียทางสังคมที่เกิดจากการผูกขาด (social cost of monopoly) เนื่องจากบริการโทรคมนาคมมีลักษณะเป็นโครงสร้างพื้นฐานของบริการอื่นๆ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพในตลาดโทรคมนาคมจึงก่อให้เกิดต้นทุนแก่ภาคการผลิตอื่นๆ และสังคมโดยทั่วไป

ระบบสัมปทานในประเทศไทยมีหลายแบบ ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะให้เอกชนสร้างกิจการให้บริการก่อนจะโอนให้รัฐเป็นเจ้าของ เป็นหัวใจของระบบรัฐไทย ค่าสัมปทานเป็นค่าตอบแทนที่เก็บจากผู้รับสัมปทานซึ่งได้ประโยชน์จากการได้สิทธิผูกขาดในระยะหนึ่ง เนื่องจากการลงทุนในด้านสาธารณูปโภคต่างๆ ในอดีต ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก การที่จะให้รัฐบาลลงทุนทุกๆ อย่างพร้อมกันจึงเป็นไปได้ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเจริญก้าวหน้าเร็วที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาลงทุนโดยให้สิทธิในการสัมปทานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก่อนที่สิทธินั้นจะกลับเป็นของรัฐบาลเมื่อครบอายุสัมปทาน ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว

ประเทศไทยมีการทำสัมปทานมานานตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา โดยจะให้เอกชนเข้ามาขอรับสิทธิในการสัมปทานและนำไปบริหารต่อ โดยมากจะเป็นการสัมปทานในส่วนของที่ดิน เหมือนแร่ป่าไม้ สุรา เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจการที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง ซึ่งรัฐบาลจะได้รับค่าสัมปทานเป็นเงินตอบแทนสูง

แตกต่างกับการให้สิทธิขาดแก่เอกชนในการประกอบกิจการที่ได้รับสัมปทานไป โดยรัฐบาลจะยังคงมีสิทธิแทรกแซงหากเห็นว่าไม่สมควร ในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้สัมปทานกิจการประเภทพลังงานและสาธารณูปโภคแก่เอกชน เช่น น้ำมัน โรงไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การสื่อสาร โทรคมนาคม เป็นต้น สำหรับเอกชนนั้น การขอสัมปทานเป็นการลงทุนที่ต้องใช้เงินทุนสูงและต้องใช้ระยะเวลานานจึงจะคืนทุน แต่ข้อได้เปรียบที่ได้รับคือผู้ได้รับสัมปทานมีสิทธิขาดในธุรกิจนั้นๆ ซึ่งโดยมากจะเป็นธุรกิจแบบผูกขาด ทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้เต็มที่ และการที่ให้เอกชนมาบริหารจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการปล่อยให้ราชการบริหารกันเอง เนื่องจากเอกชนได้ทำการลงทุนไปเป็นจำนวนมากแล้วจำเป็นต้องทำผลตอบแทนให้ได้มากที่สุด

การผูกขาดการทำธุรกิจในระบบเศรษฐกิจไทยยังเป็นปัญหามาก เพราะเป็นการผูกขาดการกระจุกตัวของรายได้ในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ามีกรณีร้องเรียนในเรื่องการแข่งขันทางการค้าใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก เช่น ปูนซีเมนต์ จักรยานยนต์ เบียร์ โทรศัพท์ เคลื่อนที่ การค้าปลีก เคเบิลทีวี เป็นต้น บริษัทใหญ่มีการผูกขาดส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มมากขึ้นทุกปี จนไม่เหลือการแข่งขันในธุรกิจอย่างเสรีเพราะธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กไม่สามารถเข้าไปมีส่วนแบ่งในการตลาดได้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นอดีตข้าราชการหรือเป็นผู้บริหารรัฐวิสาหกิจมาก่อน ไปดำรงตำแหน่งในบริษัทผู้รับสัมปทาน จึงทำให้บริษัทผู้รับสัมปทานรับรู้ข้อมูลภายใน และรัฐที่ให้สัมปทานเกิดความเกรงใจในฐานะผู้บริหารองค์กรเดิมทำให้เอกชนผู้รับสัมปทานแสวงหาผลตอบแทนส่วนเกินได้อย่างเต็มที่

ข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความมั่นคงด้านการสื่อสาร

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเทคโนโลยีในการสื่อสาร หลายประเทศมีดาวเทียมเพื่อความมั่นคงของตนเอง เพื่อประกันความปลอดภัยในการรักษาความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศ การพึ่งพาสื่อสารดาวเทียมจากประเทศอื่นหรือของเอกชน แม้ในเวลาปกติจะสามารถใช้งานได้ดี และมีอุปกรณ์เข้ารหัสเพื่อรักษาความปลอดภัย แต่มีค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะยาวรวมทั้งเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤติประเทศหรือเอกชนที่ประเทศไทยเช่าช่องสัญญาณอาจจะไม่ส่งสัญญาณสื่อสารผ่านดาวเทียมมาให้ก็จะเกิดความเสียหายอย่างมหาศาลต่อประเทศนั้นๆ

กรณีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ

หอดูเตือนภัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งที่ประเทศไทยนำมาใช้ในระบบการเตือนภัย ซึ่งหอดูเตือนภัยนี้จะถูกติดตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเตือนภัยพิบัติต่างๆ ล่วงหน้า สามารถหลีกเลี่ยงจากภัยพิบัติที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ ได้ เช่น สึนามิ น้ำท่วม ดินถล่ม ฯลฯ เมื่อเกิดภัยพิบัติที่คาดว่าจะเกิดอันตราย ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติจะกดสัญญาณเตือนภัย สัญญาณดังกล่าวจะถูกส่งผ่านดาวเทียมไปยังหอดูเตือนภัยซึ่งติดตั้งไว้ ณ จุดเสี่ยงภัยตามส่วนต่างๆ ของประเทศไทย รวมทั้งส่งผ่านไปยังชุมชนใกล้เคียงผ่านทาง การสื่อสารด้วยคลื่นวิทยุ ซึ่งระบบหอดูเตือนภัยสามารถทำงานได้ด้วยตนเอง ทั้งในสภาวะปกติและในสภาวะฉุกเฉินหรือคับขัน กรณีดาวเทียมมีปัญหาไม่สามารถส่งสัญญาณเตือนภัยได้ ตามสัญญาณการดำเนินการกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ระบุให้มีดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองโดยคุณสมบัติการใช้งานของดาวเทียมหลักและดาวเทียมสำรองจะต้องมีคุณสมบัติการใช้งานไม่ด้อยกว่ากัน ถ้าดาวเทียมหลักมีปัญหาสามารถใช้ดาวเทียมสำรองเพื่อรองรับการใช้งานได้ จะเห็นว่าดาวเทียมมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อระบบเตือนภัยจากภัยพิบัติ เพราะสามารถลดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ปัจจุบันกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้ส่งเสริมพัฒนากิจการอวกาศของประเทศ เพื่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากดาวเทียมอเนกประสงค์ขนาดเล็ก (Small Multi-Mission Satellite Project and Related Activities : SMMS) สนับสนุนให้หน่วยงานราชการสามารถเข้าถึงข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง ให้สามารถนำข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมไปประยุกต์ใช้งานในด้านต่างๆ เช่น การเฝ้าระวังและเตือนภัยดินถล่ม การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมในการประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะดินถล่มในพื้นที่เสี่ยงภัยรวมถึงพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพด้วย* ถ้าการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากดาวเทียมดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้ระบบการเตือนภัยในเรื่องดินถล่มจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

กรณีการขอเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมจากต่างประเทศแทนการยิงดาวเทียมดวงใหม่ขึ้นสู่วงโคจรเพื่อรองรับการใช้งานหลังจากดาวเทียมไทยคมที่กำลังจะหมดอายุ เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะที่ผ่านมาดาวเทียมถือเป็นสมบัติของประเทศมาโดยตลอด แต่การเปลี่ยนมาใช้ดาวเทียมต่างประเทศเท่ากับประเทศไทยไม่มีสิทธิ์ครอบครองดาวเทียมดวงนั้น ซึ่งไม่ส่งผลดี

* <http://entertain.enjoyjam.net/forum/index.php?topic=18139.0> กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้การประยุกต์ใช้ประโยชน์จากดาวเทียม SMMS , ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๓

ต่อประเทศ ปัญหาสำคัญ คือ หากมีการเช่าใช้ดาวเทียมต่างประเทศจะทำให้ผู้ประกอบการรายอื่นที่ประกอบธุรกิจดาวเทียมหันไปเช่าใช้ดาวเทียมต่างประเทศแทนการลงทุนสร้างเองเพราะมีต้นทุนถูกกว่า และดาวเทียมที่เช่านี้ไม่ใช่เป็นสมบัติของประเทศชาติทั้งที่อยู่บนวงโคจรของไทย^๖ ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวเช่นนี้ การสร้างดาวเทียมดวงใหม่ซึ่งใช้งบประมาณมหาศาล รวมถึงระยะเวลาในการดำเนินการจัดสร้างดาวเทียม การส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจร จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ รวมถึงการเช่าดาวเทียมต่างประเทศต้องพิจารณาข้อสัญญาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การสร้างดาวเทียมดวงใหม่ต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางธุรกิจที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทิศทางของนโยบายรัฐบาลด้วย ต้องพิจารณาแนวทางการลงทุนที่สามารถคืนทุนได้ในเวลาอันสั้นเพื่อให้สร้างรายได้มากพอในช่วงสัมปทานที่เหลือซึ่งต้องคุ้มค่ากับการลงทุน โดยอาจใช้การสร้างดาวเทียมที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก ปัจจุบันดาวเทียมที่ยังสามารถใช้งานได้ขณะนี้มี ๒ ดวง คือไทยคม ๕ และไอพีสตาร์ ซึ่งเหลืออายุการใช้งานราว ๑๓ ปี ซึ่งใกล้เคียงกับอายุสัมปทานที่เหลือ การสร้างดาวเทียมเพื่อใช้งานในประเทศถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ แต่ปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลในเรื่องดาวเทียมว่าจะซื้อ เช่า สร้างเอง ให้สัมปทาน หรือจะเป็นรูปแบบ PPP - Public Private Partnership ซึ่งกำลังพัฒนากฎหมาย และขณะนี้ยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องนี้ และประเทศไทยควรมีดาวเทียมเป็นของตัวเองเพื่อความมั่นคงทางด้านการสื่อสาร

๓.๒ การบริหารจัดการดาวเทียมทั่วไป

กิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการที่ต้องการการลงทุนสูง ต้องการตลาดขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าแก่การลงทุน ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่าจะมีผู้ที่ต้องการลงทุนในตลาดเช่นนี้เพียงน้อยราย การเติบโตของธุรกิจรักษาระดับทรงตัวอย่างต่อเนื่องมายาวนาน ปัจจุบันเทคโนโลยีการส่งสัญญาณก้าวสู่ระบบไร้สายทำให้ธุรกิจดาวเทียมเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้น ดาวเทียมในปัจจุบันไม่ได้จำกัดเฉพาะในวงการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกิจกรรมทางด้านอวกาศภาพ และเสียง ที่เข้าถึงผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ทุกอย่างล้วนต้องอาศัย “ดาวเทียม” เป็นสื่อในการถ่ายทอดสัญญาณ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดที่สามารถส่งสัญญาณได้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ภายใต้การลงทุนต่ำ การเติบโตของธุรกิจดาวเทียมขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งความต้องการมีหลากหลาย และธุรกิจดาวเทียมยังมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้นด้วย

^๖ ข่าวทั่วไปหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เปิดเสรีดาวเทียม สร้างหรือเช่า วันอาทิตย์ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

ในกรณีที่บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ยิงดาวเทียมดวงใหม่และสิทธิการให้บริการยังคงเป็นของบริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการในประเทศ ส่งผลดีมากกว่ากรณีที่เปิดให้ต่างชาติเข้ามาเช่าใช้วงโคจรของไทย ซึ่งเท่ากับเป็นการยกสิทธิการให้บริการดาวเทียมไปให้ต่างชาติทั้งหมด ซึ่งธุรกิจดาวเทียมเป็นเรื่องสำคัญระดับประเทศที่รัฐบาลควรเข้ามาช่วยเหลือให้ประเทศไทยสามารถเข้าไปทำธุรกิจนี้ในประเทศอื่นๆ ได้ การเปิดตลาดในต่างประเทศทำได้ลำบาก การเปิดเสรีกิจการดาวเทียมเป็นเรื่องที่ดี แต่ปัญหาคือยังไม่สามารถกระทำได้เพราะประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับกิจการดาวเทียมซึ่งเป็นทรัพย์สินของประเทศ ที่ผ่านมาการให้บริการดาวเทียมเป็นไปในรูปแบบการทำสัญญาสัมปทาน

กรณีระบบสัมปทานและใบอนุญาต

การออกใบอนุญาตประกอบการโทรคมนาคม คือ การให้สิทธิผู้ประกอบการเพื่อให้บริการหรือดำเนินการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ใบอนุญาตอาจมีเงื่อนไขการกำกับดูแลสำหรับการให้บริการนั้นๆ รวมทั้งระบุขอบเขตของสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต ในกิจการ โทรคมนาคมนั้น การออกใบอนุญาตประกอบการเป็นเครื่องมือกำกับดูแลที่สำคัญเมื่อประเทศต่างๆ เริ่มดำเนินนโยบายเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคม ก่อนหน้านั้นกิจการโทรคมนาคมในประเทศต่างๆ มักเป็นการผูกขาดไม่ว่าจะโดยรัฐหรือเอกชน เนื่องจากแนวความคิดที่ว่า กิจการโทรคมนาคมมีลักษณะการผูกขาดโดยธรรมชาติ กิจการโทรคมนาคมในประเทศต่างๆ จึงมักเป็นการให้บริการของผู้ประกอบการรายใหญ่เพียงรายเดียวหรือน้อยรายภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงจากรัฐ แนวความคิดดังกล่าวเริ่มเปลี่ยนไปเมื่อมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการให้บริการและการขยายตัวของตลาดผู้บริโภค ปัจจัยเหล่านี้ช่วยสนับสนุนให้มีผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปัญหาอันเนื่องมาจากการผูกขาดเริ่มมีความชัดเจนขึ้น เช่น การให้บริการที่ไม่เพียงพอ การที่ผู้บริโภคขาดทางเลือก เนื่องจากผู้ประกอบการรายเก่าขาดแรงจูงใจในการพัฒนาเทคโนโลยีและคุณภาพการให้บริการของตน ทั้งหมดนี้นำไปสู่แนวความคิดในการกำกับดูแลใหม่คือการส่งเสริมการแข่งขันในตลาด โดยเชื่อว่าการแข่งขันจะช่วยลดส่วนที่เป็นกำไรเกินปกติของผู้ประกอบการรายเก่า รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีและประสิทธิภาพการให้บริการ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อผู้บริโภค มากยิ่งขึ้น”

“รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตประกอบการโทรคมนาคม (การวิจัยในโครงการ“แนวทางการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย”) โดย ณรงค์ ป้อมหลักทอง และ วิภาดา มาวิจักขณ์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.๒๕๔๖

แนวคิดเรื่องการเปิดเสรีในกิจการโทรคมนาคม ประเทศไทยเริ่มเปิดเสรีเกตเวย์ (Gateway) ต่างประเทศหรือเป็นการเปิดเสรีในกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่ยังไม่ใช้การเปิดเสรีทั้งหมดอย่างแท้จริง เนื่องจากติดสัญญาสัมปทาน รวมไปถึงการเปิดเสรีดาวเทียมในครั้งนี้ด้วย ซึ่งที่ผ่านมาการเปิดเสรีในกิจการดังกล่าวมีการพูดถึงในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ซึ่งเป็นการเจรจากับเขตการค้าเสรี (FTA : Free Trade Area) ระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา ซึ่งการหีบยกประเด็นโทรคมนาคมโดยให้ไทยเปิดเสรีตลาดธุรกิจได้นำและดาวเทียม นอกจากนี้องค์การการค้าโลกได้ให้ประเทศไทยเปิดเสรีโทรคมนาคมกับต่างประเทศในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ดังนั้น เพื่อให้เห็นข้อดีและข้อเสียของระบบสัมปทานอย่างชัดเจน จึงได้นำเสนอเป็นรูปแบบตารางดังนี้

เรื่อง	ข้อดี	ข้อเสีย
สัมปทาน (Concession)	๑. การสร้างรายได้ให้กับประเทศ เนื่องจาก บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ให้บริการช่องสัญญาณดาวเทียมเพียงรายเดียวของประเทศไทย นอกจากนี้ยังให้บริการไปยังกลุ่มประเทศใกล้เคียง เนื่องจากดาวเทียมไทยคม ๑ และไทยคม ๒ ให้บริการในด้านการแพร่ภาพและกระจายเสียง ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการตั้งแต่ประเทศไทย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลี ญี่ปุ่น และชายฝั่งตะวันออกของประเทศจีน และดาวเทียมไทยคม ๔ ที่ให้บริการหลักในด้านการสื่อสาร และมีพื้นที่การให้บริการครอบคลุมภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทั้งหมด ซึ่งสามารถให้บริการแก่ประชากรในพื้นที่ดังกล่าวกว่า ๒,๐๐๐ ล้านคน นับเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ (การสร้างรายได้โดยตรง ได้แก่ การจ่ายค่าสัมปทานในรูปการแบ่งสัดส่วนรายได้)	๑. การผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า หากมีตลาดผูกขาด เกิดขึ้น สังคมจะสูญเสียผลประโยชน์ (Dead weight loss) อันเนื่องมาจากการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ในการกำหนดปริมาณการผลิตนั้น ผู้ผลิตจะมุ่งเน้นการผลิตที่ให้กำไรสูงสุด ซึ่งมักจะไม่ใช่จุดที่มีต้นทุนที่ต่ำที่สุด

เรื่อง	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>อีกทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มาจากการได้รับอำนาจผูกขาด เพราะหากไม่มีการผูกขาด บริษัทอาจไม่สามารถมีธุรกิจขนาดใหญ่เช่นนี้ ซึ่งจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งจากต่างประเทศน้อยลง</p>	
	<p>๒. เป็นการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดาวเทียมในการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม</p> <p>หากไม่มีการให้สัมปทานดาวเทียมบริษัทต่างๆ จะขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่ตลาด เพราะการเข้าสู่ตลาดนั้นมีต้นทุนที่สูง การผูกขาดในตลาดดังกล่าว จึงทำให้บริษัทสามารถได้รับกำไรที่เกินปกติได้ สิ่งก็ตามมาก็คือบริษัทสามารถเข้าถึงจุดคุ้มทุนได้เร็ว ซึ่งการใช้ดาวเทียมนั้นส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อประเทศไทย เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารทำได้อย่างมีคุณภาพดียิ่งขึ้น และมีต้นทุนที่ต่ำลงด้านคุณภาพ อาจพิจารณาได้จาก การแพร่ภาพส่งสัญญาณโทรทัศน์ เช่น สัญญาณช่อง ๓ หรือช่อง ๘ ที่มีคุณภาพของภาพและเสียงที่ดีขึ้นกว่าในอดีต ส่วนด้านต้นทุนที่ต่ำลง เช่น การติดต่อสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์ ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนในกรณีที่ใช้โทรศัพท์ติดต่อข้ามประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีค่าบริการที่ต่ำกว่าในอดีตมาก ในด้านนี้ถือเป็นการยก</p>	<p>๒. การผูกขาดระหว่างบริษัทกับภาครัฐ</p> <p>เนื่องจากการที่รัฐมอบหมายให้บริษัทฯ เป็นผู้บริหารโครงการของดาวเทียมนั้น ทำให้รัฐจำเป็นต้องพึ่งพิงบริษัทนี้เป็นอย่างขาดไม่ได้ กล่าวคือตลอดระยะเวลาการให้สัมปทานคือ ๓๐ ปีนั้น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ก็ได้กลายสภาพตนเองเป็นผู้เชี่ยวชาญเพียงหนึ่งเดียวของประเทศไทย มีการทำความสัมพันธ์กับทั้งบริษัทฯ ให้บริการเกี่ยวกับดาวเทียมทั่วโลก ไม่เว้นแม้กระทั่งกลุ่มลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมไปถึงการทำกรวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องดาวเทียมในอนาคต รัฐจำเป็นต้องพึ่งพารัฐไทยคม จำกัด (มหาชน) ให้เป็นผู้ดูแลบริหารโครงการดาวเทียมไทยคมต่อไป (ต่ออายุสัมปทาน) โดยไม่สามารถนำกลับมาเป็นผู้ดูแลเองได้ และไม่สามารถให้บริษัทอื่นมาดูแลได้ เพราะทั้งรัฐและบริษัทอื่นๆ ต่างมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจโทรคมนาคมที่น้อยเกินไป มีเพียง</p>

เรื่อง	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>ระดับคุณภาพทางการสื่อสารของคนไทยทั้งหมด และเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคมระหว่างประเทศอีกด้วย</p>	<p>แค่นั้น กระทั่งข้อมูลเกี่ยวกับดาวเทียม หรือตัวสินทรัพย์ที่ถือเป็นสมบัติของชาติเรานั้น บริษัทหรือรัฐบาลก็ไม่มีควมรู้ดีพอ ดังนั้น การให้สัมปทานในกรณีนี้อาจนำไปสู่การผูกขาดอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) โดยถาวร ในระยะยาว</p>
		<p>๓. ความไม่สมบูรณ์ของสัญญา เนื่องจากสัมปทานเป็นเอกสารสัญญา (contract) ชนิดหนึ่ง สัมปทานจึงย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาความไม่สมบูรณ์ของสัญญา (incomplete contract) ไปได้ ในขั้นตอนของการบริหารสัญญาสัมปทาน ความไม่สมบูรณ์ของสัญญาทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้ดุลพินิจ (discretion) บางส่วนในการปฏิบัติตามสัญญา อย่างไรก็ตาม การเปิดให้มีการใช้ดุลพินิจที่มากเกินไป โดยปราศจาก กลไกตรวจสอบถ่วงดุล อาจทำให้เกิดการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสมได้ทั้งในกรณีที่สัญญาไม่ระบุขอบเขตภารกิจที่ผู้รับสัมปทานจะต้องปฏิบัติอย่างครบถ้วนชัดเจน หรือแม้กระทั่งในกรณีที่ระบุไว้ก็อาจมีการไม่บังคับให้เป็นไปตามสัญญา ก็ได้</p>
<p>ใบอนุญาต (License)</p>	<p>๑. ทำให้เกิดการแข่งขันเสรี เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่</p>	<p>๑. การแบ่งประเภทใบอนุญาต เนื่องจากการกำหนดว่าบริการใด</p>

เรื่อง	ข้อดี	ข้อเสีย
	เข้าสู่ตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปัญหาอันเนื่องมาจากการผูกขาดมีความชัดเจน	อยู่ในใบอนุญาตประเภทใดอย่างชัดเจน และวางมาตรการป้องกันการขอใบอนุญาตผิดประเภทตั้งแต่ต้น จะส่งผลต่อการกำกับดูแล
	๒. ภาครัฐมีรายได้มากขึ้น เนื่องจากการหลุดจากการอยู่ภายใต้กรอบสัมปทานจากที่มีการจ่ายส่วนแบ่งรายได้เป็นแบบขั้นบันไดต่อปี มาเป็นรูปแบบการจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และการแข่งขันจะช่วยลดส่วนที่เป็นกำไรเกินปกติของผู้ประกอบการรายเก่า	๒. การเก็บค่าใบอนุญาตที่มีราคาแพง จะมีผู้ประกอบการรายใหญ่เพียงไม่กี่รายที่สามารถเข้ามาดำเนินธุรกิจ เนื่องจากมีฐานลูกค้าเดิม และได้เปรียบผู้เข้าสู่ตลาดรายใหม่ และค่าใบอนุญาตที่มีราคาแพงจะเป็นต้นทุนที่สามารถผลักภาระให้แก่ผู้ใช้บริการ
	๓. การเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการให้เกิดการแข่งขันที่มากขึ้น เนื่องจากการแข่งขันจะทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการที่มีทางเลือกบริการมากขึ้นและแนวโน้มค่าบริการที่มีราคาลดต่ำลง	
	๔. การเพิ่มความมั่นใจแก่นักลงทุน เนื่องจากกระบวนการออกใบอนุญาต ที่โปร่งใสจะช่วยให้นักลงทุนเกิดความมั่นใจในแนวทางการกำกับดูแลและมีผลต่อความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลเองด้วย ทำให้มีผู้ที่ต้องการเข้ามาให้บริการมากขึ้น เป็นการเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการในตลาด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการแข่งขัน ^๔	

^๔ รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตประกอบการโทรคมนาคม (การวิจัยในโครงการ “แนวทางการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย”) โดย ณรงค์ ป้อมหลักทอง และ วิภาดา มาวิจักขณ์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.๒๕๕๖

แม้ที่ผ่านมาการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนโดยผ่านระบบสัมปทานจะมีผลทำให้เกิดการลงทุนและบริการแพร่หลายมากกว่าการให้บริการโดยหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจก็ตาม จะเห็นว่าระบบสัมปทานมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะการแสวงหาผลตอบแทนส่วนเกินซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน ความไม่มีประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลในระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงควรพิจารณาเลิกระบบสัมปทานให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น โดยควรปรับเปลี่ยนไปสู่การแข่งขันเสรีภายใต้ระบบใบอนุญาตที่ออกโดยหน่วยงานกำกับดูแลแทน ซึ่งจะเป็นระบบที่ช่วยลดผลตอบแทนส่วนเกินทางเศรษฐกิจไม่ให้มากเกินไปและมีกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภคและประโยชน์สาธารณะมากกว่าระบบสัมปทาน^๘

สำหรับข้อแตกต่างระหว่างการอยู่ภายใต้สัมปทานกับการรับใบอนุญาตที่ชัดเจน คือ การหลุดจากการอยู่ภายใต้กรอบสัมปทานจากที่มีการจ่ายส่วนแบ่งรายได้เป็นแบบขั้นบันไดต่อปีมาเป็นรูปแบบการจ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทน การเปลี่ยนสัมปทานให้เป็นใบอนุญาต จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย รัฐวิสาหกิจที่เคยอยู่ในฐานะเจ้าสัญญาสัมปทาน ก็จะมีบทบาทที่ชัดเจนขึ้นในฐานะผู้ประกอบการรายหนึ่ง เงื่อนไขสัมปทานที่เคยไม่เสมอภาค ไม่เท่าเทียมกันก็จะสิ้นสุดลง ทั้งนี้เมื่อเลิกสัญญาสัมปทานไปแล้ว การดำเนินการต่างๆ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ เมื่อเปลี่ยนจากระบบสัมปทานเป็นใบอนุญาตรัฐต้องเพิ่มบทบาทในการกำกับดูแล โดยจะต้องคำนวณสูตรค่าธรรมเนียมต่างๆ โดยเฉพาะค่าใบอนุญาตแรกเข้าค่าธรรมเนียมรายปี อายุการให้ใบอนุญาตก็ต้องพิจารณาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมที่แท้จริง

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑ ข้อเสนอแนะด้านความมั่นคงทางการสื่อสาร

๑) รัฐบาลควรเร่งผลักดันให้มีหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยเฉพาะ รวมทั้งดูแลและผลักดันให้เกิดการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทย

๒) รัฐบาลควรสร้างความรู้ความเข้าใจและประชาสัมพันธ์เรื่องดาวเทียมไทยต่อภาคประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ดาวเทียมไทยและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสทุกภาคส่วน

^๘ การสัมมนาวิชาการประจำปี ๒๕๕๒ เรื่อง การปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรมในสังคม บทความเรื่อง ผลตอบแทนส่วนเกินจากสัมปทาน : กรณีศึกษา สัมปทานโทรคมนาคมโทรทัศน์ และการจำหน่ายสินค้าปลอดอากร โดย สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และอิสร์กุล อุณหเกตุ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

๓) รัฐบาลไม่ควรซื้อดาวเทียมคืนจากภาคเอกชน เนื่องจากดาวเทียมดังกล่าวมีหน่วยงานภาครัฐกำกับดูแลอยู่แล้ว

๔) รัฐบาลควรสนับสนุนการเตรียมการในการยิงดาวเทียมดวงใหม่ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับความต้องการใช้งานในอนาคต โดยการพิจารณาถึงปริมาณเงินลงทุน อายุของดาวเทียมเดิมที่มีอยู่ และความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งสัญญาสัมปทานจะสิ้นสุดอายุในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงควรมีนโยบายและการเตรียมการล่วงหน้าที่ชัดเจนตั้งแต่ปัจจุบัน เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด

๔.๒ ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการทั่วไป

๑) รัฐบาลไม่ควรบริหารจัดการกิจการดาวเทียมเอง เนื่องจากกิจการดาวเทียมเป็นกิจการที่มีการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศด้วย แต่ควรเข้ามากำหนดนโยบายและตรวจสอบการดำเนินกิจการดาวเทียมอย่างเคร่งครัด

๒) รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการแข่งขันเสรีเรื่องดาวเทียม โดยยกเลิกระบบสัมปทาน (Concessions) เป็นใบอนุญาต (License)

๓) รัฐบาลควรมีการปรับปรุงกฎหมาย / ระเบียบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหรือกำกับดูแลเรื่องดาวเทียม

๔) รัฐบาลควรวางระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต (License) และการอนุญาตให้ดำเนินการ เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด

๕) รัฐบาลควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนแข่งขันทางการตลาดภายในประเทศอย่างเป็นธรรม และมีศักยภาพเพื่อแข่งขันกับตลาดโลกได้

๖) รัฐบาลควรพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจประกันภัยที่ควรครอบคลุมถึงการประกันภัยวัตถุอวกาศและอุปกรณ์เคลื่อนที่ กฎหมายอวกาศเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา รวมทั้งการละเมิดทางการปกครอง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะอวกาศ รวมทั้งการดำเนินการใดๆ อันเป็นการขัดต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้อวกาศส่วนนอกภายใต้ UNCOPOUS ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญา

ผลการดำเนินการบอบคณ:รัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษา เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๑๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ ASEAN Economic Community (AEC) ที่กำลัง จะเกิดขึ้นภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะกลายเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย เนื่องจาก จุดมุ่งหมายหลักของ AEC นั้น คือ การทำให้ชาติสมาชิก ASEAN เข้าสู่การเป็นตลาดและฐาน การผลิตร่วมกัน (Single Market and Production Base) ซึ่งจะทำให้การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของ (๑) สินค้า (๒) บริการ (๓) การลงทุน (๔) แรงงานฝีมือ และ (๕) เงินทุน ภายในประเทศสมาชิก ให้เป็นไปโดยเสรีมากขึ้น อนึ่งเมื่อพิจารณาที่ทรัพยากรและศักยภาพของผู้ประกอบการในแต่ละประเทศ การเปิดเสรีเช่นนี้ ย่อมมีผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์มากน้อยแตกต่างกันไป ผู้ที่มีศักยภาพ ในการผลิตและแข่งขันมากกว่า มีแนวโน้มที่จะได้ประโยชน์จาก AEC ดังนั้นผู้ประกอบการของไทย จำเป็นต้องมีความตื่นตัวกับ AEC และพยายามพัฒนาศักยภาพของตนเพื่อเตรียมความพร้อม ในการเข้าถึงทรัพยากรและเข้าแข่งขันในตลาดเสรีภายใต้ AEC

นอกเหนือไปจากการเตรียมความพร้อมของตนเองแล้ว ยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกประการ ที่จะช่วย เพิ่มศักยภาพในการผลิตและแข่งขันของผู้ประกอบการไทย คือ การแสวงหาพันธมิตร ทางเศรษฐกิจกับ ประเทศเพื่อนบ้านในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เล็งเห็น ถึงความเป็นไปได้ที่ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จะพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยใช้ ข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรที่แต่ละประเทศมีเป็นสำคัญ เพื่อเสริมให้ศักยภาพการผลิตและแข่งขัน ของทั้งสองประเทศให้ดียิ่งขึ้น

แต่จากสภาวะการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและ สปป.ลาว ในภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี ๒๕๕๒ อยู่ในภาวะหดตัว เนื่องจากการส่งออกและนำเข้าที่ลดลง เพราะ สปป.ลาว ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา และการลดลงของการนำเข้ารถยนต์ใหม่ พวงมาลัยซ้ายที่ส่งออกไป สปป.ลาว เพื่อนำกลับเข้ามาส่งออกไปประเทศอื่นโดยใช้ โควตาการส่งออก ของ สปป.ลาว และราคาของสินแร่ทองแดงจากแขวงสะหวันนะเขต ที่มีการปรับตัวลดลงเป็นสำคัญ

ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการค้ารวมของปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๓๐,๗๒๓.๗ ล้านบาท ซึ่งลดลง ร้อยละ ๖.๐ จากปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีมูลค่าการส่งออก ๕๕,๘๑๖ ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า ๑๕,๙๐๗.๗ ล้านบาท ซึ่งลดลงร้อยละ ๑.๘ และร้อยละ ๑๗.๙ ตามลำดับ

สำหรับบริเวณชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยซึ่งมีแนวพรมแดนติดต่อกับ สปป.ลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา ถือเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ - วัฒนธรรมเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีความพร้อมที่จะเป็นเมืองยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงทางการค้า การท่องเที่ยว การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน เพราะมีสนามบิน ด้านสากล และถนนเชื่อมโยง รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศ (ไทย - สปป.ลาว)

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สถาบันวิจัยเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ต่อสภาที่ปรึกษาฯ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรเครือข่าย และประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง จึงเห็นควรจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - ลาว” เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

๒.๑ รวบรวมข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะจากการประชุมหารือ และศึกษา ดูงานจากสภาพจริงเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย - ลาว ดังนี้

(๑) สัมภาษณ์ข้อมูลเอกสาร (Qualitative documentary analysis) ระยะเวลา เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สิงหาคม - ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้การศึกษาดูงาน และ จัดประชุมสัมมนา (Seminar) โดยคณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ในหัวข้อ “การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-ลาว” วันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ จังหวัดหนองคาย

(๓) การจัดประชุมสัมมนากลุ่มย่อย Focus Group เรื่อง “ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว” วันจันทร์ที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมสำนักงาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพฯ

(๔) การจัดประชุมสัมมนากลุ่มย่อย Focus Group เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการพัฒนาด่านช่องเม็ก เพื่อยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้าน ไทย-ลาว” ในวันอังคารที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม องค์การบริหารส่วนตำบลช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๒ ประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ ๒.๑ มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะ เสนอต่อ สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สาธารณภัยของเรือและบัววิเคราะห์

ปัจจุบัน สปป.ลาว เป็นประเทศที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติมาก เพราะมีปัจจัยเกื้อหนุนอย่างทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบ เช่น เหล็ก ทองคำ ทองแดง ถ่านหิน และที่สำคัญคือ แหล่งน้ำของ สปป.ลาว มีเพียงพอสำหรับระบบชลประทานที่จะเข้าไป หล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตร รวมทั้งทาง สปป.ลาว ได้เปิดรับโครงการลงทุนจากต่างชาติค่อนข้างมาก โดยเฉพาะโครงการลงทุนด้านการเกษตร พลังงาน ระบบสาธารณูปโภคด้านไฟฟ้าและถนน รวมทั้งเร่งรัดการพัฒนาในด้านอื่นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการหลุดพ้นจากความยากจนภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

สปป.ลาว ยังมีโอกาสเติบโตได้อีกมาก เพราะหากพิจารณาถึงประเทศที่อยู่โดยรอบอันได้แก่ เวียดนามและจีนซึ่งมีประชากรเป็นจำนวนมากเฉพาะรอยตะเข็บชายแดนก็มีจำนวนกว่า ๒๐๐ ล้านคน และประเทศทั้งสองนี้ถือเป็นประเทศที่มีศักยภาพ จึงถือได้ว่า สปป.ลาว เป็น Land Bridge หรือ Land Link ที่เชื่อมประเทศเหล่านี้อยู่

โอกาสในการค้าและการลงทุนใน สปป.ลาว มีแนวโน้มที่ดี โดยลาวได้สิทธิพิเศษทางการค้าจาก สหรัฐอเมริกา ยุโรปและจีน รวมทั้งเป็นประเทศในกลุ่ม ACMECS ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้ โครงการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Integration System of Preferences - AISP) นอกจากนี้รัฐบาล สปป.ลาว มีมาตรการผ่อนปรนกฎระเบียบการลงทุนโดย กระจายอำนาจให้เจ้าแขวงเป็นผู้พิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการการลงทุนต่างชาติ

จากการศึกษาข้อมูลเชิงสำรวจในพื้นที่ เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะจากการประชุมหารือ และศึกษาดูงานจากสภาพจริงเกี่ยวกับการพัฒนา เศรษฐกิจชายแดน ไทย-ลาว ได้พบประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทย - ลาว ที่จะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดความสัมพันธ์ในรูปแบบของหุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านได้ ดังต่อไปนี้

๓.๑ โอกาสการลงทุนของไทยใน สปป.ลาว

(๑) ไทยควรเข้าไปลงทุนด้านอุตสาหกรรมศูนย์กระจายสินค้า เพราะ สปป.ลาว กำลังเปลี่ยนประเทศเป็นประเทศที่เชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค (Land Link) ต้นทุนค่าขนส่งกำลังลดลงจากการที่ได้รับความช่วยเหลือกับประเทศเพื่อนบ้านและหน่วยงานต่างๆ ในการพัฒนาเส้นทางคมนาคมโดยเฉพาะถนน ซึ่งจะทำให้ สปป.ลาว เป็นประเทศที่เชื่อมโยงตลาดต่างๆ ในภูมิภาค ส่งผลให้ควรเข้าไปลงทุนอุตสาหกรรมกระจายสินค้า คลังสินค้า การบริการขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การคัดเกรด อุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้วัตถุดิบ เช่น ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ เป็นต้น

(๒) สปป.ลาว เป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่เศรษฐกิจขยายตัวสูงในอันดับต้นๆ ประมาณร้อยละ ๘.๗ - ๘.๘ ในช่วงหลายปีมานี้ โดยการส่งออกเป็นพลังขับเคลื่อนหลัก แม้ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ขณะที่โลกภายนอกกระทบด้วยพิษเศรษฐกิจถดถอย แต่ สปป.ลาว ยังเติบโตต่อไปได้ที่น่าสนใจคือ World Bank ประกาศอัตราการขยายตัวของ GDP สปป.ลาว ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ร้อยละ ๖.๔ สูงเป็นอันดับสองในภูมิภาครองจากจีนเพียงประเทศเดียว และอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่อง ในระดับร้อยละ ๗.๗ - ๗.๘

(๓) การมีเสถียรภาพทางการเมือง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับไทย ๑,๘๑๐ กิโลเมตร (๑๒ จังหวัดในไทยกับ ๙ แขวงใน สปป.ลาว) ประชาชนบริเวณชายแดนอยู่กันอย่างสงบสุขที่สุด

(๔) สปป.ลาว มีการใช้จุดต่อมาเป็นจุดเด่น จากที่ไม่มีแผ่นดินติดทะเล แต่มีข้อได้เปรียบคือเป็นเส้นทางเชื่อมต่อประเทศที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างจีน เวียดนาม กัมพูชาและไทยซึ่งมีความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้งเป็นสะพานเชื่อมโยง (Land Bridge) ในการติดต่อด้านการค้า (Land Link) การส่งสินค้าผ่าน สปป.ลาว ไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่เป็น จุดเชื่อมต่อไปสู่ตลาดใหญ่ เช่น จีน เวียดนาม และไทย โดยนักลงทุนที่เข้ามาตั้งโรงงานผลิตใน สปป.ลาว จะสามารถส่งสินค้าไปยังตลาดอื่นๆ ได้สะดวก

(๕) โอกาสของการพัฒนาเศรษฐกิจของ สปป.ลาว คือ สปป.ลาว ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (MFN) จากสหรัฐอเมริกา และได้รับสิทธิพิเศษด้านศุลกากร (GSP) จากสหรัฐอเมริกา และยุโรป ในขณะเดียวกัน สปป.ลาว มีพรมแดนติดต่อกับไทย จีน เวียดนาม พม่า และกัมพูชา

(๖) สปป.ลาว เป็นตลาดที่น่าเข้าไปลงทุนมาก เพราะในอนาคตไม่ถึง ๑๐ ปี เมื่อโครงข่ายเชื่อมการคมนาคม สปป.ลาว กับจีนตอนใต้และเวียดนามเสร็จ ตลาดในแถบนี้ก็จะโตมากมหาศาล เฉพาะแค่พลเมืองเวียดนามก็ประมาณ ๑๐ ล้านคน ซึ่งยังไม่นับรวมกับจีนตอนใต้

(๗) สปป.ลาว ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ มีผลบังคับใช้แล้ว ซึ่งกฎหมายฉบับใหม่นี้ ได้รวบรวมเอาการส่งเสริมการลงทุนภายในและการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศไว้ในฉบับเดียวกัน ซึ่งกฎหมายฉบับที่ผ่านมานักธุรกิจ สปป.ลาว มองว่ากระบวนการส่งเสริมการลงทุนของ สปป.ลาว ให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างชาติมากกว่านักลงทุนของตนเอง กฎหมายที่ออกใหม่จึงรวมไว้เป็นฉบับเดียวกัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน สำหรับกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่มีลักษณะเปิดกว้างมากขึ้น เพื่อต้องการเชื่อมโยง สปป.ลาว เข้ากับภูมิภาคและสากล และรองรับการเข้าเป็นสมาชิก WTO มีการกำหนดรูปแบบ ประเภท ระดับแขนงการลงทุน และเขตการลงทุนที่ปลีกย่อยในทางลึกมากขึ้น เพื่อต้องการให้มีการผันขยายการลงทุนของต่างชาติลงไปในพื้นที่ที่ทุกซำยาก แก้ไขความยากจน และต้องการประเภทการลงทุนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม สปป.ลาว มีการกระจายหน่วยงานอนุมัติใบอนุญาต การส่งเสริมการลงทุนตามประเภทการลงทุน และลดเงื่อนไขเวลาให้กระชับขึ้น การลงทุนของต่างชาติเกิน ๕ ล้านเหรียญสหรัฐ มีสิทธิซื้อที่ดินจากรัฐที่รัฐจัดสรรตามอายุการลงทุน

(๘) ในหลายประเทศที่เข้าไปลงทุน มักเลือกลงทุนในเวียงจันทน์ หลวงพระบาง สหวันนะเขต และจำปาสัก เป็นเรื่องที่ถูกต้อง เพราะแขวงเหล่านี้มีความพร้อมและมีศักยภาพ แต่ว่าคู่แข่งก็มากตาม ด้วย หากพิจารณาในแขวงอื่นๆ ที่มีศักยภาพ แต่อาจจะมีความพร้อมน้อยกว่า ๔ แขวงนี้ ถือว่าเป็นช่องว่างที่คว้าได้ เช่น แขวงคำม่วน ที่สามารถเข้ามาลงทุนด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งยังโยงเข้าสู่การท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคในไทยและเวียดนาม รวมทั้งมีแม่น้ำซึ่งมีพลังมากพอที่จะผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ นอกจากนี้ยังมีเหมืองแร่ต่างๆ ด้วย หรือ แขวงเซกอง เป็นอีกแขวงที่มีโอกาสดี ไม้ร้อน และมีทุ่งหญ้า สามารถลงทุนในธุรกิจสนามกอล์ฟ หรือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ซึ่งยังไม่มีคู่แข่ง และยังมีที่ติดกับชายแดนประเทศไทยน่าจะเข้าไปลงทุนในด้านการเกษตรอย่าง Contract Farming หรือ แขวงบอลิคำไซ ที่มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์และสะอาดมากเหมาะสำหรับเลี้ยงปลา

(๙) ความร่วมมือด้านการค้า คือ ให้ สปป.ลาว เป็นฐานการผลิต ไทยเป็นผู้ทำตลาด หากร่วมมือกันได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนที่ไทยและ สปป.ลาว เป็นสมาชิก รวมถึงการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีศักยภาพหลายอย่างที่ไทยสามารถเข้าไปร่วมพัฒนาได้ อาทิ การท่องเที่ยว โรงพยาบาล เพราะเวลานี้ สปป.ลาว ขาดแคลนโรงพยาบาลมาก

๓.๒ อุปสรรคของการลงทุนใน สปป.ลาว

(๑) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่เพียงพอต่อการใช้ในประเทศ เช่น น้ำประปามีราคาสูงมาก และการสื่อสาร โทรคมนาคมต่างๆ ไม่ทั่วถึง ทำให้เป็นอุปสรรคด้านต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ

(๒) สภาพเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในประเทศยังไม่ดี ทำให้การขนส่งสินค้าต้องใช้เวลานานและสินค้าได้รับความเสียหายและแตกหักง่าย ประกอบกับระบบการขนส่งสินค้ายังไม่ดีพอและขาดแคลนรถขนส่งที่มีมาตรฐาน ทำให้การขนส่งสินค้าไม่ทั่วถึงและไม่มีระบบขนส่งทางรถไฟ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้า และต้นทุนค่าขนส่งสูง เนื่องจากมีการกำหนดน้ำหนักบรรทุกของรถบรรทุกสินค้าที่แตกต่างกันในแต่ละแขวง

(๓) นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ สปป.ลาวได้เปลี่ยนนโยบายจากการยึดถือแนวทางสังคมนิยม ที่รัฐควบคุมกลไกการผลิตอย่างเข้มงวด มาเป็นการใช้แนวทาง “จินตนาการใหม่” เปิดการค้าติดต่อกับประเทศในโลกลเสรี โดยส่งเสริมการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น และปรับระบบเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบตลาดเสรี ทำให้ สปป.ลาว ได้เปิดประเทศต้อนรับการลงทุนต่างชาติมากขึ้น ทำให้ไทยเองต้องเผชิญกับการแข่งขันการลงทุนกับประเทศอื่นๆ ด้วย แม้ไทยจะยังคงเป็นประเทศที่ลงทุนใน สปป.ลาว มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา จีนและเวียดนามได้เริ่มขยายการลงทุนใน สปป.ลาว อย่างชัดเจน โดยเฉพาะจีนเข้าไปลงทุนในอัตราสูง และคาดว่ามูลค่าการลงทุนรวมของจีนจะแซงหน้าไทยในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

(๔) อุปสรรคของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของ สปป.ลาว คือ ตลาดของ สปป.ลาว มีขนาดเล็ก ประชากรส่วนใหญ่มีอำนาจในการซื้อต่ำ นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ ทำให้โครงสร้างพื้นฐานของประเทศยังไม่ได้รับการพัฒนา รวมทั้งกฎ ระเบียบด้านต่างๆ ยังล้าสมัย ไม่มีความยืดหยุ่น ทำให้นักธุรกิจต่างชาติที่เข้าไปลงทุนหรือติดต่อกับ สปป.ลาว มีปัญหาและไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร

(๕) ปัญหาการลงทุนใน สปป.ลาว คือ ฐานข้อมูลของ สปป.ลาว ยังน้อย ขาดระบบโทรคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ ปัญหาการศึกษาและสาธารณสุข ปัญหาขาดแคลนแรงงาน

(๖) ธนาคารพาณิชย์ใน สปป.ลาว มีน้อย และส่วนใหญ่อยู่ในเวียงจันทน์ ทำให้ไม่สะดวกในการใช้บริการจากธนาคาร ระบบธนาคารมีเงื่อนไขการใช้เช็คและไม่สามารถใช้ข้ามแขวงได้ แต่ต้องดำรงเงินไว้ในบัญชีจำนวนมากและต้องเปิดหลายบัญชี การจัดหาเงินทุนโดยการกู้ยืมของธุรกิจ จำเป็นต้องจัดหาจากประเทศไทย

(๗) การบริหารงานแบบศูนย์กลางทำให้ข้อมูลที่มาจากส่วนกลางอาจล่าช้า หรือขาดหายในกระบวนการส่งต่อไปให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหารงานแบบผสมผสาน และการกระจายอำนาจอิสระ ให้กับเจ้าแขวงจึงทำให้เจ้าแขวงมีอำนาจการตัดสินใจสูง กฎหมาย และระเบียบในแต่ละท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน ดังนั้น นักลงทุนควรศึกษาข้อมูลท้องถิ่น อย่างรอบคอบ

(๘) กฎหมายการลงทุนใน สปป.ลาว เพิ่งจะเริ่มใช้ปฏิบัติ จึงอาจมีการตีความ จากหน่วยงานผู้ปฏิบัติของ สปป.ลาว ที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้กฎหมายมีการ เปลี่ยนแปลงเร็ว ไม่นาน โดยเฉพาะการเก็บภาษี ทั้งนี้ กฎหมายกับแนวปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน ในบางประเด็น

(๙) สปป.ลาว มีระบบบัญชีเฉพาะแบบของ สปป.ลาว ซึ่งแตกต่างจากระบบบัญชี ของไทย ทำให้ต้องทำบัญชีถึง ๒ ระบบ คือ ระบบบัญชีไทยและระบบบัญชี สปป.ลาว

(๑๐) รัฐบาล สปป.ลาว มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในภาคเกษตร รวมถึงการลงทุน ในรูปแบบการเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) โดยส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดิน และแรงงานใน สปป.ลาว ควบคู่กับเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยที่ผ่านมา บริษัทไทย ที่เข้าไปลงทุน ในลักษณะนี้ เช่น เครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทน้ำตาลมิตรผล อย่างไรก็ตามในช่วงหลัง สปป.ลาว มีนโยบายชะลอการอนุมัติสัมปทานที่ดินขนาดใหญ่ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการลงทุน ประเภทนี้ได้ อีกทั้ง สปป.ลาว จะเริ่มลดปริมาณการส่งออกไม้ซุง เพราะมีนโยบายปิดป่าเพื่ออนุรักษ์ ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม จะให้ส่งออกได้เฉพาะไม้แปรรูป นโยบายเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อ การให้สัมปทานโครงการ ที่ใช้ที่ดินขนาดใหญ่เข้มงวดขึ้นด้วย

(๑๑) นโยบายของรัฐบาลกลางกับนโยบายของแต่ละแขวงอาจไม่สอดคล้องกัน ในทางปฏิบัติ ทำให้บางครั้งไม่สามารถขออนุมัติการดำเนินการได้ ทั้งที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลกลาง

๓.๓ จุดแข็งของไทยในการลงทุนใน สปป.ลาว

(๑) ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการขยายการค้าและการลงทุนระหว่าง ไทย-ลาว ได้แก่ การที่ไทยและลาวมีพรมแดนติดต่อกันถึง ๑,๘๑๐ กิโลเมตร (ทางบก ๗๐๒ กิโลเมตร ทางน้ำ ๑,๑๐๘ กิโลเมตร) ไม่เพียงแต่เป็นประเทศเพื่อนบ้านกันเท่านั้น ภาษาวัดชนธรรมที่ใกล้เคียง กันยังช่วยให้ การแสวงหาแหล่งลงทุนได้ง่ายขึ้น ไทยถือว่าได้เปรียบค่อนข้างมาก

(๒) จากนโยบายส่งเสริมเฉพาะสำหรับการลงทุนสร้างโรงพยาบาล โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนสามัญศึกษา โรงเรียนวิชาชีพ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศูนย์ค้นคว้าวิจัย กิจการสาธารณประโยชน์ และ สาธารณูปโภคของ สปป.ลาว จะเป็นโอกาสสูงใจให้สถานพยาบาล และสถานการศึกษาจากไทย เข้าลงทุนใน สปป.ลาว ได้ง่ายและสะดวกขึ้น ดังนั้น ภาคธุรกิจไทย ทางด้านสถานพยาบาลและสถานศึกษาควรจะได้ให้ความสำคัญศึกษาในข้อกฎหมายรายละเอียด เพื่อออกไปลงทุนเปิดสถานพยาบาลและสถานศึกษาใน สปป.ลาว หรือออกไปสร้างเครือข่าย (Network) ในประเทศเพื่อนบ้าน แทนการตั้งรับอยู่ตามเมืองท่าหน้าด่านจังหวัดชายแดนอย่างเดียว เพราะคน สปป.ลาว เริ่มมีฐานะมากขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนสร้างศูนย์รวมแพทย์ขนาดเล็กแบบ “โพลีคลินิก” (Polyclinic) น่าจะเหมาะสมกับสังคมของ สปป.ลาว ในขณะนี้ และจะเป็นผลดีใน ๒ ด้าน กล่าวคือ การรักษาโรคทั่วไปใช้บุคลากรทางการแพทย์ของ สปป.ลาว ที่ค่าจ้างไม่สูงมากนัก และกรณีที่คนไข้มีอาการหนักก็ใช้บุคลากรทางการแพทย์ของไทยเข้าไปรักษา หรือส่งต่อเข้ามารักษาในประเทศไทยหรืออาจจะเป็นศูนย์พักคนไข้สำหรับส่งต่อมารักษาในไทย ซึ่งจะเกิดประโยชน์ร่วมกันทั้ง สปป.ลาว และไทย คน สปป.ลาว ได้รับการดูแลทางการแพทย์ที่ดีขึ้น หมอ สปป.ลาว ได้เรียนรู้และรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ธุรกิจไทยก็ได้ประโยชน์ในการแชร์ต้นทุนใช้บุคลากรของประเทศอื่น ในการต่อยอดทางธุรกิจ และเป็นการเปิดพื้นที่ เปิดโอกาสในการขยายตลาดผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เครื่องมือแพทย์ ยารักษาโรค ไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน หรือในระยะยาวอาจจะร่วมกันพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ของ สปป.ลาว เพื่อส่งป้อนตลาดของไทยที่ยังขาดแคลนแพทย์และพยาบาล หรือส่งต่อไปทำงานทั่วโลก โดยใช้การบริหารจัดการของไทย

(๓) ส่วนสินค้าที่มีโอกาสนั้น ได้แก่ เครื่องจักรกลการเกษตร เพราะว่าการเกษตรของ สปป.ลาว ดีขึ้น สินค้าเกี่ยวกับความงาม เครื่องสำอาง ซึ่งในขณะนี้คน สปป.ลาว นิยมเรื่องความงามเนื่องจากเขาได้รับอิทธิพลจากรายการโทรทัศน์ของไทย สินค้าเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในเหมืองแร่ต่างๆ ยังมีความต้องการอยู่มาก การก่อสร้างปูนซีเมนต์ วัสดุก่อสร้าง รวมถึงธุรกิจบริการต่างๆ ได้แก่ อยู่ซ่อมรถ โรงแรมในแหล่งที่สำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากรายได้ของคนใน สปป.ลาว สูงขึ้น

(๔) การผ่อนธุรกิจที่เป็นของรัฐไปสู่รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน การเสนอเพื่อขอสัมปทานเป็นทางเลือกหนึ่งของการลงทุน หากได้รับสัมปทานแล้ว ก็เป็นประโยชน์ในระยะยาวต่อธุรกิจ นอกจากนี้โอกาสที่สำคัญของเอกชนไทยคือ การเข้าไปพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของ สปป.ลาว เช่น ถนน ท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ซึ่งก็ต้องแข่งขันประมูลกับบริษัทจากจีนและเวียดนามเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงเป็นประเทศที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว มาก ในฐานะที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ สปป.ลาว นำเข้าสินค้ามากที่สุดและมาลงทุนมากที่สุด ทั้งยังเป็น

ผู้ซื้อไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุด และมีทางรถไฟเชื่อมต่อกันกับทางรถไฟสายแรกของ สปป.ลาว ซึ่งจะเป็นช่องทางขนส่งสินค้าผ่านแดนที่สำคัญ ดังนั้น ไทยควรพยายามรักษาบทบาทต่อเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ไว้ต่อไป และควรแสวงหาและใช้โอกาสที่เอื้ออำนวยเข้าไปลงทุนด้านต่างๆ ให้มากขึ้น

(๕) แนวทางขยายการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัยของไทยใน สปป.ลาว ซึ่งปัจจุบันบริษัทประกันภัยสามารถลงทุนใน สปป.ลาว ได้ ๒ ประเภท คือ การร่วมลงทุน และการลงทุนโดยตรง ซึ่ง สปป.ลาว ยินดีที่จะพิจารณากรณีบริษัทประกันภัยไทยที่ต้องการลงทุน เป็นลำดับแรกก่อน

(๖) อุตสาหกรรมที่ต้องการของ สปป.ลาว ที่ธุรกิจไทยควรจะไปลงทุนคือ

๑) อุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตร เช่น แปรรูปมันสำปะหลัง แปรรูปอาหารสัตว์

๒) อุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานและอุตสาหกรรมที่ สปป.ลาว ได้รับสิทธิพิเศษ GSP ได้แก่ เซรามิก สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้าและชิ้นส่วน แปรรูปไม้ เฟอร์นิเจอร์ พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์

(๗) อุตสาหกรรมประกอบชิ้นส่วน อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลทางการเกษตร และการก่อสร้าง อุตสาหกรรมชิ้นส่วนเครื่องมือสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ไทยมีการลงทุนมานานในประเทศ

(๘) อุตสาหกรรมการเกษตรจะมุ่งไปที่ Contract Farming โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ปัจจุบัน Contract Farming ถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง หรือ ACMECS ที่เปิดโอกาสให้ไทยนำผลผลิตที่เพาะปลูกได้ในประเทศ ACMECS รวมถึง สปป.ลาว ได้ยกเว้นภาษีนำเข้าและไม่ต้องมีใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า โดยมีสินค้าเกษตรที่อยู่ภายใต้โครงการ จำนวน ๑๐ รายการ ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ยูคาลิปตัส ถั่วลิสง ลูกเดือย และถั่วเขียวผิวมัน

(๙) อุตสาหกรรมที่ไทยมีความชำนาญและเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพการเติบโตใน สปป.ลาว คือ การท่องเที่ยว - การส่งออก - การเกษตร

(๑๐) ควรเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใน สปป.ลาว (รวมถึงกิจการโรงแรมและสนามกอล์ฟ) ซึ่งนอกจากจะเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีความได้เปรียบแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาล สปป.ลาว ให้การสนับสนุน เนื่องจากช่วยเพิ่มรายได้

เข้าประเทศและสร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ การดำเนินธุรกิจ
ในลักษณะสร้างประโยชน์ให้กับประเทศเป้าหมายดังกล่าวจะทำให้ประเทศนั้นๆ ไว้วางใจและเลือก
ที่จะประกอบธุรกิจกับไทย

๓.๔ จุดอ่อนของไทยในการลงทุนใน สปป.ลาว

(๑) ในช่วง ๒ - ๓ ปี เป็นต้นมา เวียดนามและจีนได้เข้ามาแชร์ส่วนแบ่งการค้า -
การลงทุนจากไทย โดยทางภาคเหนือของ สปป.ลาว นักธุรกิจจีนเข้ามาทำเหมืองแร่และการเกษตรมาก
ประกอบกับเศรษฐกิจของจีนที่กำลังขยายตัวทำให้นักธุรกิจจีนที่มีเงินกว่าล้านซื้อหรือเช่าที่ดิน
ในภาคเหนือของ สปป.ลาว เพื่อลงทุนด้านการเกษตรโดยใช้แรงงานของ สปป.ลาว ขณะที่เวียดนาม
ยึดครองที่ดินทางภาคใต้เพื่อใช้ลงทุนการเกษตร เช่น ปลูกยางพารา ปลูกไม้สักทอง และยังลงทุน
ในสาขาอื่น เช่น ด้านบริการ โรงแรมตามแขวงต่างๆ ของ สปป.ลาว มากขึ้น ซึ่งในระยะใกล้นี้ เวียดนาม
และจีนจะขึ้นมาเป็นคู่แข่งของไทยในทุกกิจการ ภาครัฐและนักธุรกิจหากต้องการไปลงทุนต้อง
รีบดำเนินการเพราะมิเช่นนั้นไทยจะเสียประโยชน์จำนวนมากให้กับคู่แข่ง

(๒) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ การลงทุนด้านธุรกิจเหมืองแร่ มีนักลงทุนจากต่างประเทศ
สนใจเข้าไปใน สปป.ลาว มากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะจีนที่มีเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวอย่างต่อ
เนื่อง จึงได้เข้าไปซื้อกิจการเหมืองแร่ทองคำ และทองแดงต่อจากประเทศอื่นใน สปป.ลาว หลายเหมือง
โดยไม่ต้องเสียเวลาในการขอใบอนุญาตทำเหมือง เพียงแค่เข้าไปซื้อควมรวมกิจการก็ทำธุรกิจได้ทันที
และจีนเองมีความต้องการทองแดงจำนวนมาก อีกทั้ง มีความได้เปรียบที่มีตลาดรองรับอยู่แล้ว สำหรับ
ประเทศที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีเงินทุนสูง ก็สามารถใช้จ่ายเงินในระบบทุน ทำงานแทนต่อยอด
ได้ทันที และเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของจีนที่ใช้นโยบายรุกเร็ว ผลักดันให้ เดินออกนอกบ้านไปลงทุน
ในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อผลิตป้อนตลาดจีน ทั้งเป็นการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจ ของประเทศเพื่อนบ้าน
อีกทางหนึ่งด้วย

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

จากการรวบรวมข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะจากการประชุมหารือ
และศึกษาดูงานจากสภาพจริงเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ไทย-ลาว เพื่อสังเคราะห์ข้อมูล
และสรุปเป็นประเด็นของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังที่ได้นำเสนอไปแล้ว จะเห็นได้ว่า
การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในรูปแบบของยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านนั้น

มีความเป็นไปได้สูง อีกทั้งในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยและ สปป.ลาว นั้น ได้รับการพัฒนาภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในรูปแบบทวิภาคี และพหุภาคี และได้มีหน่วยงานภาครัฐภายในกระทรวงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ดูแล รับผิดชอบการดำเนินงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยจำแนกความรับผิดชอบ ตามประเภทของกิจกรรมตามกรอบภาระหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

แม้ว่าในกรอบของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย-ลาว ในภาพใหญ่นั้น จะได้รับการดูแลโดยหน่วยงานของกระทรวงต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จากการศึกษาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ยังได้พบว่าการติดต่อประสานงานระหว่างกันของหน่วยงานต่างๆ ยังอยู่ในระดับที่ ไม่ดีนัก ซึ่งการขาดการประสานงานระหว่างกันนี้ ถือได้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ ระหว่างกันในระดับย่อย หรือในระดับของประชาชนต่อประชาชนของทั้งสองประเทศ

กล่าวคือ แม้ว่าจะมีกรอบความสัมพันธ์ในภาพใหญ่อยู่แล้ว แต่ภาคประชาชนและธุรกิจ รายย่อย ยังเข้าถึงประโยชน์จากกรอบฯ ต่างๆ ได้น้อย ซึ่งสาเหตุคือ

๑. ประชาชนและธุรกิจรายย่อยขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของการให้บริการ และอำนวยความสะดวกโดยหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

๒. ประชาชนและธุรกิจรายย่อย ไม่ทราบช่องทาง หรือมีความสับสนในเรื่องช่องทางการส่ง ข้อมูลข่าวสาร ความต้องการของตน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลความต้องการเหล่านี้ ไปวางแผนการให้บริการและอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมได้

๓. การขาดตอนของการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐเองในการช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและธุรกิจรายย่อย ทำให้ในบางครั้งเกิดความซ้ำซ้อน หรือช่องว่าง (ไม่มี หน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน) ของการช่วยเหลือประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รัฐบาลควรมอบหมาย ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอยู่แล้ว เข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงาน ได้แก่

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์กรมมหาชน) (สพพ.) ให้เป็นหน่วยงานกำกับและดูแลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้าน ไทย - ลาว เนื่องจากวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ฯ โดย สพพ. มีบทบาทหน้าที่หลัก ๔ ประการ ได้แก่

- (๑) การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ทั้งด้านการเงินและวิชาการ
- (๒) การให้ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
- (๓) การศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายตลอดจนมาตรการต่างๆ ในการให้ความร่วมมือฯ
- (๔) การประสานการใช้อำนาจหน้าที่หน่วยงานต่างๆ เพื่อบูรณาการความร่วมมือฯ

สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สังกัดกรมทรัพยากรน้ำ ให้เป็นหน่วยงานประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงาน เนื่องจากวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ฯ โดยสำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศมีบทบาทหน้าที่หลัก ๕ ประการ ได้แก่

- (๑) ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เทคนิควิชาการและบุคลากรกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ
- (๒) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโครงการพัฒนาลุ่มน้ำโขงและคณะกรรมการระหว่างประเทศฝ่ายไทย
- (๓) ถ่ายทอดประสบการณ์ เทคนิควิชาการจากเวทีการประชุมระหว่างประเทศมาเผยแพร่ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ในกรมและผู้มีส่วนได้เสียอื่น
- (๔) ติดตามประสานงาน เข้าร่วมเจรจา เตรียมการต่างๆ เกี่ยวกับโครงการ ความร่วมมือโครงการเงินกู้และโครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศของกรม
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อนึ่ง การติดต่อประสานงาน เพื่อการทำหน้าที่กำกับและดูแลของ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์กรมมหาชน) (สพพ.) และติดตามผลการปฏิบัติงาน สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น ให้ร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่ได้รับการเสนอแนะให้ดูแลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ จำแนกได้ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการผลิตและกระจายสินค้าเกษตร

ให้หน่วยงานทั้งสองมีการประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๕ ได้แก่ หนองคาย มุกดาหาร เชียงราย อุบลราชธานีและนครพนมที่รับผิดชอบ เสนอแนะแผนของแต่ละจังหวัดเข้ามา และกำหนดแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติงานตลอดจนการตรวจสอบการทำงาน ให้สอดคล้องกับ แผนงานของกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรที่มีการค้าขาย ข้ามแดนไทย-ลาว

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพ

มีทั้งสิ้น ๕ ชนิดสินค้า เสนอแนะให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และ กรมเจรจา การค้า สังกัดกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับทิศทาง ความต้องการของตลาดสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนการผลิต และกระจายสินค้า ซึ่งหน่วยงานที่จะเข้ามาประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ สามารถจำแนกได้ ตามชนิดของสินค้า ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์

เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมพ่อค้าส่งไม้ส่งออกและสิ่งเข้า ส่งเสริม ให้สถาบัน การศึกษาต่างๆ มุ่งเน้น การพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งของไทยและลาว ในอุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์ ในส่วนของการออกแบบ การผลิต และการจัดจำหน่ายไปยัง กลุ่มลูกค้าทั้งภายใน และต่างประเทศ โดยกลยุทธ์ที่เสนอแนะคือ กำหนดพื้นที่ในไทยเป็นส่วน การแปรรูปและ ทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ ส่วนสปป.ลาว เป็นศูนย์กลางการขนส่งและส่งมอบวัตถุดิบ และแปรรูปขั้นต้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมยางพารา

เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมยางพาราไทยและกระทรวง อุตสาหกรรม ร่วมกันวางแผนการพัฒนาการปลูกและผลิตยางพาราในไทยและลาว โดยมุ่งสร้าง ความเข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของทั้งสองประเทศ ส่งเสริม ให้การแปรรูปและ สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตยางพารา

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมมันสำปะหลังและแปรรูป

เสนอยุทธศาสตร์คลัสเตอร์มันสำปะหลัง โดยให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับ สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบวางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างไทยและ สปป.ลาว ในการทำคลัสเตอร์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังสี่แบบหลัก คือ คลัสเตอร์มันสำปะหลังเส้น และอัดเม็ด คลัสเตอร์แป้งมันสำปะหลัง คลัสเตอร์พืชพลังงานทดแทน และคลัสเตอร์ผลิตภัณฑ์ มันสำปะหลังอื่นๆ อาทิ หัวมัน สาคุ เศษมัน

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพด

เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสมาคมพ่อค้าพันธุ์ข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพผลผลิต และคุณภาพผลผลิต และ เชื่อมโยงระบบเครือข่ายเกษตรกร และผู้ผลิตระหว่าง ๒ ประเทศ เชื่อมโยงระบบ คลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมมันสำปะหลังระหว่างสองประเทศพร้อมทั้งหารือในส่วนของพื้นที่การผลิตที่เหมาะสมเพื่อระแวดระวังในส่วนองราคาข้าวโพดในตลาดนานาชาติ ซึ่งส่งผลต่อราคาข้าวโพดที่มีการเพาะปลูกและแปรรูปโดยเกษตรกรในประเทศไทย

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมข้าวเหนียวและแปรรูป

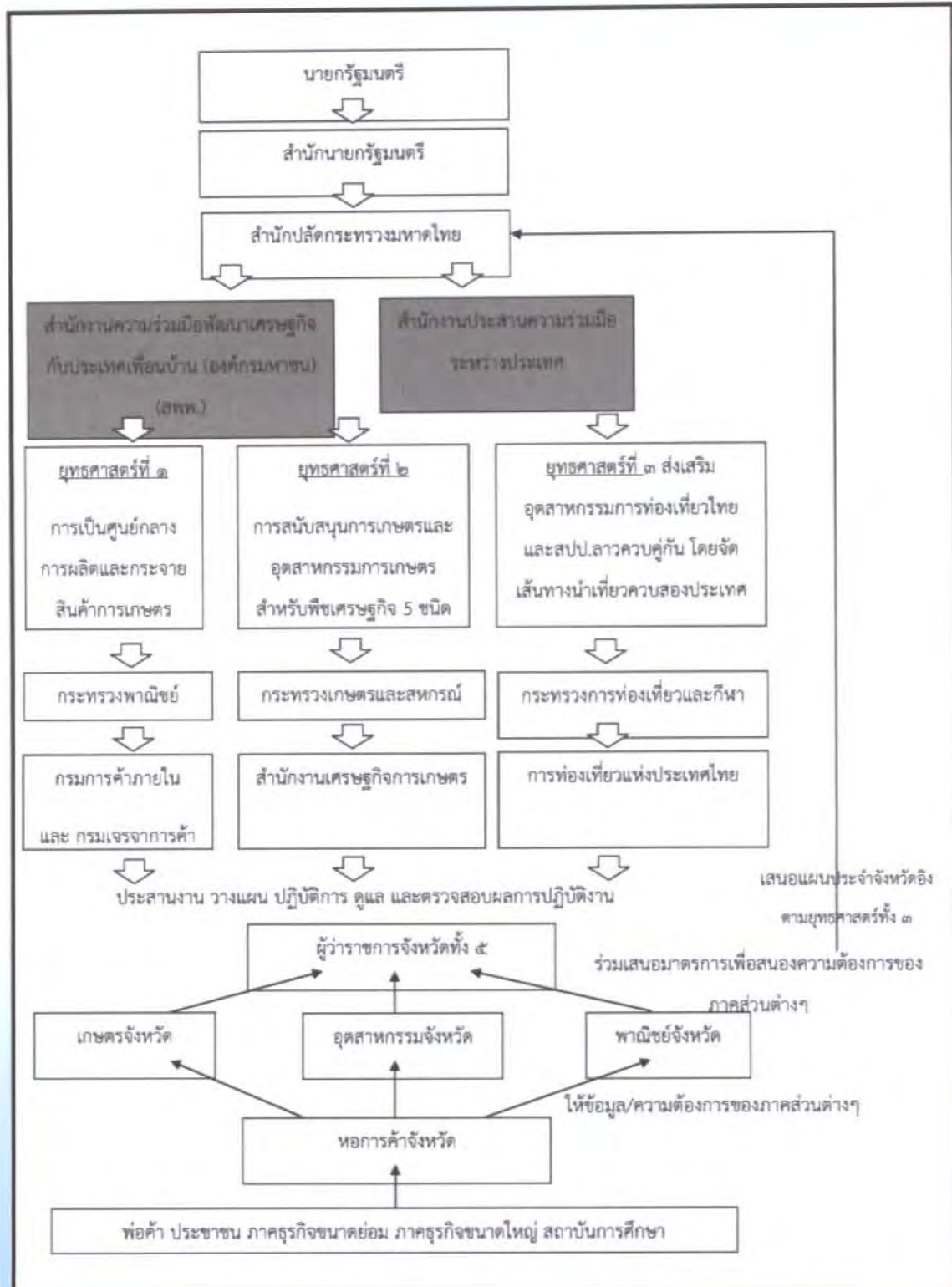
เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับกรมการข้าว ส่งเสริมการใช้พื้นที่เพาะปลูกใน สปป.ลาว สำหรับการผลิตและให้ไทยเป็นฐานการกระจายสินค้า โดยใช้จุดแข็งที่ไทยมีอยู่แล้ว เช่น การมีโรงสีข้าวระดับอุตสาหกรรมอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของไทย นอกจากนี้ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวเหนียว ซึ่งได้มีสถาบันการศึกษาของไทยเป็นหน่วยงานหลักอยู่แล้ว อาทิ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๔.๓ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยและสปป.ลาวควบคู่กัน

ให้หน่วยงานทั้งสองมีการประสานงานและดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และให้มีการศึกษาถึงทิศทางที่เป็นไปได้ในการอำนวยความสะดวกของการผ่านแดน ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดด้าน Visa ของกระทรวงการต่างประเทศ

๔.๔ แผนผังการปฏิบัติงาน

เพื่อให้การดำเนินงานของกิจกรรมตามยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว เป็นไปโดยสอดคล้องกับโครงสร้างองค์กร ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สภาที่ปรึกษาฯ จึงขอเสนอแนะลำดับขั้นตอน (Flowchart) การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่างๆ สำหรับแผนยุทธศาสตร์ฯ ที่ได้เสนอแนะ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑ ลำดับขั้นตอนการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่างๆ สำหรับแผนยุทธศาสตร์ฯ ที่เสนอแนะ

อ้างอิงจากข้อมูลที่ได้รับทราบจากทั้งการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) กลไกการทำงานของภาครัฐและการศึกษาเชิงประจักษ์โดยวิธีสำรวจในพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะจากการประชุมหารือ (Focus Group) และศึกษาดูงานจากสภาพจริง พบว่าในปัจจุบันนั้น กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและ สปป.ลาว ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน มักจะเอื้อประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ในรูปแบบ รัฐต่อรัฐ (G - G) และธุรกิจขนาดใหญ่ต่อธุรกิจขนาดใหญ่ (B - B) แต่ในระดับของประชาชนต่อประชาชน (P - P) ยังมีความเข้าใจและได้รับประโยชน์จากความร่วมมือกลไกนี้น้อย

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า จากแผนภาพของขั้นตอนการดำเนินงานที่ได้ นำเสนอข้างต้นนั้น ยุทธศาสตร์ที่เสนอแนะนี้จะเน้นการสร้างกลไกการบริหารจัดการในส่วนท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาในท้องถิ่นเป็นสำคัญ นั่นคือ หากมีการบริหารจัดการกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและองค์กรธุรกิจขนาดเล็กให้สามารถมีส่วนร่วมและเข้าถึงการให้บริการและอำนวยความสะดวกของภาครัฐในระดับท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจในภาพรวม ให้เกิดเป็นการค้าแบบไร้พรมแดน (Single Window) ในทุกระดับอย่างแท้จริง

ผลการดำเนินการบอบคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. มอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีแล้วเข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงาน ได้แก่</p> <p>๑.๑ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจ กับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ.) ให้เป็นหน่วยงานกำกับและดูแลการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - ลาว เนื่องจากวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ฯ โดย สพพ. มีบทบาทหน้าที่หลัก ๔ ประการ ได้แก่</p> <p>(๑) การให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ทั้งด้านการเงินและวิชาการ</p> <p>(๒) การให้ความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>(๓) การศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายตลอดจนมาตรการต่างๆ ในการให้ความร่วมมือฯ</p> <p>(๔) การประสานการใช้อำนาจหน้าที่หน่วยงานต่างๆ เพื่อบูรณาการความร่วมมือฯ</p> <p>๑.๒ สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สังกัดกรมทรัพยากรน้ำ ให้เป็นหน่วยงานประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงานเนื่องจากวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ฯ</p>	<p>๑. ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย-ลาว [Joint Committee between the Kingdom of Thailand and Lao PDR (JC)] เป็นหน่วยงานประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานภายใต้กรอบ JC ที่มีอยู่แล้วแทนที่ ๒ หน่วยงานที่สภาที่ปรึกษาฯ เสนอ คือ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สังกัดกรมทรัพยากรน้ำ เนื่องจากทั้ง ๒ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงที่สังกัดอยู่ การกำหนดหน้าที่ตามที่ สภาที่ปรึกษาฯ เสนอ อาจไม่สอดคล้องกับหน้าที่ และการปฏิบัติงานในปัจจุบัน</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>โดยสำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ มีบทบาทหน้าที่หลัก ๕ ประการ ได้แก่</p> <p>(๑) ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เทคนิควิชาการและบุคลากรกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ</p> <p>(๒) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโครงการพัฒนาสู่แม่ข่าย และคณะกรรมการระหว่างประเทศฝ่ายไทย</p> <p>(๓) ถ่ายทอดประสบการณ์ เทคนิควิชาการจากเวทีการประชุมระหว่างประเทศ มาเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรมและผู้มีส่วนได้เสียอื่น</p> <p>(๔) ติดต่อประสานงาน เข้าร่วมเจรจาเตรียมการต่างๆ เกี่ยวกับโครงการความร่วมมือโครงการเงินกู้ และโครงการความช่วยเหลือ จากต่างประเทศของกรม</p> <p>(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๒. การติดต่อประสานงาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและดูแลของสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (สพพ. และการติดตามผลการปฏิบัติงาน สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ นั้น ให้ร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่ได้รับการเสนอแนะให้ดูแลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ จำแนกได้ดังนี้</p>	<p>๒. ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นควรมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานติดต่อประสานงาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและดูแล และติดตามผลการปฏิบัติงาน และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหลักแทนที่ ๒ หน่วยงานที่สภาที่ปรึกษาฯ เสนอตามเหตุผลในข้อ ๑</p> <p>ที่ประชุมได้พิจารณาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่างๆ แล้ว มีความเห็นดังนี้</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒.๑ ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการผลิต และกระจายสินค้าเกษตร ให้หน่วยงานทั้งสองมีการประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้ง ๕ ได้แก่ หนองคาย มุกดาหาร เชียงราย อุบลราชธานี และนครพนมที่รับผิดชอบ เสนอแนะแผนของแต่ละจังหวัดเข้ามา และกำหนดแนวทางการกำกับดูแล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานให้สอดคล้องกับแผนงานของกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรฯ ที่มีการค้าชายข้ามแดนไทย - ลาว</p>	<p>๒.๑ ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการกระจายสินค้าเกษตร</p> <p>เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัด ๗ จังหวัด ได้แก่ หนองคาย มุกดาหาร เชียงราย อุบลราชธานี นครพนม และเพิ่มเติมอีก ๒ จังหวัด คือ จังหวัดเลยและบึงกาฬ เนื่องจากเห็นว่า จังหวัดเลยมีเนื้อที่ในการปลูกยางพารามากคิดเป็นประมาณ ๙ แสนไร่ และมีการทำ Contract Farming กับสปป. ลาว ที่เมืองไชยบุรี และมีสะพานมิตรภาพน้ำเหือง ไทย-ลาว ข้ามแม่น้ำเหือง เชื่อมระหว่างไทย-ลาว รวมทั้งมีการพัฒนา ถนนหมายเลข ๔ เชื่อมโยงไปประเทศเวียดนาม และจังหวัดบึงกาฬซึ่งแยกจากจังหวัดหนองคาย เป็นจังหวัดใหม่ ซึ่งมีเนื้อที่ปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก เห็นควรให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๗ ชำตัน นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปบูรณาการในการจัดทำแผนของแต่ละจังหวัดเพื่อการประสานและสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณของส่วนราชการ (งบ Function) งบประมาณจังหวัด และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>นอกจากนี้ การพิจารณากลไกในการขับเคลื่อน เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจระดับจังหวัด (กรอ. จังหวัด) หรือคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เป็นต้น ซึ่งจะต้องพิจารณาในรายละเอียดในภายหลัง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๒.๒ ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพ มีทั้งสิ้น ๕ ชนิดสินค้า เสนอแนะให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและกรมเจรจาการค้าสังกัดกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับทิศทางการความต้องการของตลาดสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนการผลิตและกระจายสินค้า ซึ่งหน่วยงานที่จะเข้ามาประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ สามารถจำแนกได้ ตามชนิดสินค้า ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) อุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์ เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมพ่อค้าไม้ส่งออกและสั่งเข้า ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาต่างๆ มุ่งเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานทั้งไทยและลาวในอุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์ในส่วนของการออกแบบการผลิต และการจัดจำหน่าย ไปยังกลุ่มลูกค้าทั้งภายในและต่างประเทศ โดยกลยุทธ์ที่เสนอแนะคือ กำหนดพื้นที่ในไทยเป็นส่วนการแปรรูป และทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ ส่วนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เป็นศูนย์กลางการขนส่งและส่งออกวัตถุดิบและแปรรูปขั้นต้น</p> <p>(๒) อุตสาหกรรมยางพารา เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมยางพาราไทยและกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกันวางแผนการพัฒนาการปลูกและผลิยางพาราในไทย - ลาว</p>	<p>๒.๒ ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพ มีทั้งสิ้น ๕ ชนิดสินค้า</p> <p>เห็นควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับทิศทางการความต้องการของตลาดสินค้าระหว่างประเทศ</p> <p>(๑) อุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์ เห็นว่า กลยุทธ์ที่เสนอแนะให้ สปป. ลาว เป็นศูนย์กลางการขนส่งและส่งออกวัตถุดิบ และแปรรูปขั้นต้นมีข้อจำกัดในเรื่อง ค่าขนส่งใน สปป. ลาว ที่มีต้นทุนสูง ทำให้การเป็นศูนย์กลางดังกล่าวทำได้ยาก ประกอบกับ สปป. ลาว มีนโยบายในการรักษาป่า วัตถุดิบจาก สปป. ลาว จึงมีความไม่แน่นอน นอกจากนี้ ในปัจจุบันประเทศไทย ขาดแคลนวัตถุดิบและช่างไม้ จึงเห็นควรเสนอกลยุทธ์เพิ่มเติม คือ การพัฒนาฝีมือช่างไม้ในแผนพัฒนาจังหวัด</p> <p>(๒) อุตสาหกรรมยางพารา เห็นควรผลักดันการจัดตั้งสถาบันพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา เพื่อส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตยางพารา</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของทั้งสองประเทศส่งเสริมให้การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตยางพารา</p> <p>(๓) อุตสาหกรรมมันสำปะหลังและแปรรูป เสนอยุทธศาสตร์คัลลิสเตอร์มันสำปะหลัง โดยให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับสมาคมการค้ามันสำปะหลังไทยเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบวางแผน การดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างประเทศไทยและ สปป. ลาว ในการทำคัลลิสเตอร์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังสี่แบบ คือ คัลลิสเตอร์มันสำปะหลังเส้นและอัดเม็ด คัลลิสเตอร์แป้งมันสำปะหลัง คัลลิสเตอร์ พืชพลังงานทดแทนและคัลลิสเตอร์ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอื่นๆ อาทิ หัวมัน สาคุ เศษมัน</p> <p>(๔) อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพด เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับกระทรวงเกษตรฯ และสมาคมพ่อค้าพันธุ์ข้าวโพด และพืชพันธุ์ไทย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพผลผลิต เชื่อมโยงระบบเครือข่ายเกษตรกร และผู้ผลิตระหว่าง ๒ ประเทศ เชื่อมโยงระบบคัลลิสเตอร์ของอุตสาหกรรม มันสำปะหลังระหว่างสองประเทศ พร้อมทั้งหารือ ในส่วนของพื้นที่การผลิตที่เหมาะสม เพื่อระแวดระวัง</p>	<p>เห็นควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้าไปขอสัมปทานพื้นที่ในการปลูกยางพาราใน สปป. ลาว ซึ่งในปัจจุบัน ประเทศเวียดนาม จีน และอินเดียได้เข้าไปขอสัมปทานในการปลูกยางพาราใน สปป. ลาว เป็นจำนวนมาก</p> <p>(๓) อุตสาหกรรมมันสำปะหลังและแปรรูป เห็นควรส่งเสริมการปลูกหัวมันใน สปป. ลาว เนื่องจากประเทศไทยขาดแคลนวัตถุดิบ ดังกล่าว</p> <p>เห็นด้วยกับการทำคัลลิสเตอร์อุตสาหกรรมมันสำปะหลังและแปรรูปซึ่งผู้ประกอบการ ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจากปัญหาการขาดแคลนในเรื่องวัตถุดิบ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า ประเทศไทยอาจไม่ได้ประโยชน์จากการสนับสนุนอุตสาหกรรมมันสำปะหลังและแปรรูปใน สปป. ลาว หากมีการส่งออกไปประเทศจีน และมีความยากลำบากในการดำเนินการใน สปป. ลาว</p> <p>(๔) อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพด เห็นควรให้สมาคมพ่อค้าชายแดนเข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องจากพ่อค้าชายแดนเป็นกลไกสำคัญ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายอาหารเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการจำกัดปริมาณ การนำเข้าข้าวโพดมีผลกระทบต่อ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งการมีนโยบายในเรื่องดังกล่าวที่ชัดเจนจะช่วยให้ภาคเอกชนไทยที่ลงทุนใน สปป. ลาว</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กค. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ในส่วนของราคาข้าวโพดในตลาดนานาชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาข้าวโพดที่มีการเพาะปลูกและแปรรูปโดยเกษตรกรในประเทศไทย</p> <p>(๕) อุตสาหกรรมข้าวเหนียวและแปรรูป เสนอให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับกรมข้าว ส่งเสริมการใช้พื้นที่เพาะปลูกใน สปป. ลาว สำหรับการผลิตและให้ไทยเป็นฐานการกระจายสินค้า โดยใช้จุดแข็งที่ไทยมีอยู่แล้ว เช่น การมีโรงสีข้าวระดับอุตสาหกรรมอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของประเทศไทย นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวเหนียว ซึ่งได้มีสถาบันการศึกษาของไทยเป็นหน่วยงานหลักอยู่แล้ว อาทิ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี</p> <p>๒.๓ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ สปป. ลาว ควบคู่กัน ให้หน่วยงานทั้งสองมีการประสานงานและดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย - ลาวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและให้มีการศึกษาถึงทิศทางการเป็นไปได้ในการอำนวยความสะดวกของการผ่านแดนให้สอดคล้อง กับข้อกำหนด Visa ของกระทรวงการต่างประเทศ</p>	<p>สามารถต่อยอดการผลิตใน สปป. ลาว ให้เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี GSP ที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่ สปป. ลาว ได้</p> <p>(๕) อุตสาหกรรมข้าวเหนียวและแปรรูป</p> <p>เห็นว่า สปป. ลาว ยังต้องนำเข้าข้าวไทยเพื่อการบริโภค และสินค้าข้าวเหนียวเป็นสินค้าที่มีตลาดแคบโดยมีเพียงประเทศจีนเป็นผู้นำเข้า ประกอบกับ สปป. ลาว ยังมีศักยภาพในการผลิตต่ำ ดังนั้น ในชั้นนี้ เห็นควรให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ สปป. ลาว ให้สามารถผลิตข้าวเหนียวให้เพียงพอกับความต้องการในประเทศก่อน</p> <p>๒.๓ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ สปป. ลาวควบคู่กัน</p> <p>เห็นควรตัดข้อความ “ให้สอดคล้องกับข้อกำหนด VISA ของกระทรวงการต่างประเทศ” ออก เนื่องจากในปัจจุบันไทยและสปป. ลาว มีความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราระหว่างกันและการตรวจลงตรา VISA เป็นไปตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.</p> <p>เห็นควรให้ภาคเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด และชมรมธนาคารจังหวัด</p>

๑๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริม

การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่า การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ ภาคประชาสังคมซึ่งเป็นภาคหนึ่งของสังคม มีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมประชาสังคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนเป็นประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. การดำเนินงาน

คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดำเนินการจัดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่างๆ โดยจัดการสัมมนาในภาคกลาง ณ โรงแรมรามาดาพลาซ่า แม่น้ำ ริเวอร์ไซด์ ถนนเจริญกรุง กรุงเทพมหานคร และภาคเหนือ ณ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในหัวข้อเรื่อง “การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับการปฏิรูปประเทศไทย” ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และภาคใต้ ณ โรงแรมเดอะทวิน โกลด์ส อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในหัวข้อเรื่อง “บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม”

วันพฤหัสบดีที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ และวันอังคารที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำความเห็นและ

ข้อเสนอแนะ เรื่อง “บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม”
เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความหมายของประชาสังคม

คำว่า “ประชาสังคม” (civil society) ได้มีผู้ให้ความหมายที่แตกต่างกันและมีความหมายได้หลายนัย ในนัยแรกประชาสังคมเป็นกระบวนการทางสังคม (social movement) ในอีกนัยหนึ่งประชาสังคมเป็นภาคหนึ่ง (sector) ของสังคม อีกนัยหนึ่งประชาสังคมหมายถึงสังคมในอุดมคติหรือสังคมที่พึงปรารถนา (ideal society) และอีกนัยหนึ่งประชาสังคม หมายถึง องค์กรที่เรียกว่า องค์กรประชาสังคม (civil society organization)

๓.๒ ประชาสังคมในความหมายของกระบวนการทางสังคม

ประชาสังคมในความหมายของกระบวนการทางสังคม (social movement) หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่จะปลูกฝังจิตสำนึกประชาสังคมในบรรดาประชาชน จัดตั้งองค์กรประชาสังคมที่เข้มแข็ง สร้างเครือข่ายประชาสังคมให้แพร่หลาย เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ได้รับประโยชน์และความสุขอย่างทั่วถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและเป็นธรรม สร้างสังคมที่สงบเรียบร้อย มีความเอื้ออาทรร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่ใช่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งของรัฐ โดยประชาชนไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งนี้กระบวนการที่จะเป็นประชาสังคมจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ การมีจิตสำนึกประชาสังคม องค์กรประชาสังคม และการรวมตัวขององค์กรประชาสังคมในทุกระดับ

๓.๓ ประชาสังคมในความหมายของภาคหนึ่งในสังคม

ได้มีผู้แบ่งสังคมออกเป็น ๓ ภาค ซึ่งประกอบด้วยภาครัฐหรือรัฐบาล (government sector) ภาคธุรกิจ (business sector) ได้แก่ นักธุรกิจ บริษัท ร้านค้า และองค์กรทางธุรกิจ และภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม (civil society sector) ได้แก่ องค์กรเอกชน องค์กรประชาชน องค์กรประชาสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณประโยชน์ สาธารณกุศล การสังคมสงเคราะห์ การแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม โดยเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit organizations)

โดยภาครัฐบาล ภาคธุรกิจ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ต่างมีบทบาทที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์และความสุข สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและสมดุล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างภาคประชาชนและภาคประชาสังคมของเราให้เข้มแข็ง ให้เป็นพลังอำนาจที่สาม (Third force) ที่จะกำกับดูแลไม่ให้ภาครัฐบาลใช้อำนาจของรัฐในการแสวงหาประโยชน์ตนเองและพรรคพวกด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ฟังเสียงและความคิดเห็นส่วนใหญ่ที่ถูกต้องของประชาชน และจะต้องหาทางกำกับดูแลการประกอบการของนักธุรกิจที่เอาไรต์เอาเปรียบประชาชนผู้บริโภคที่ร่วมมือกับข้าราชการและนักการเมืองที่ทุจริตคอร์รัปชัน โกงบ้านโกงเมือง

๓.๔ ประชาสังคมในความหมายของสังคมในอุดมคติหรือสังคมที่พึงปรารถนา

สังคมที่เป็นประชาสังคม (civil society) ซึ่งเป็นสังคมในอุดมคติหรือสังคมที่พึงปรารถนา (ideal society) ทั้งนี้ประชาสังคมจึงต้องมีลักษณะที่ทำให้สังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองและสังคมอย่างแท้จริง ใช้สิทธิ และปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ได้รับประโยชน์และความสุขอย่างทั่วถึง สังคมมีความสงบเรียบร้อย มีความเอื้ออาทรร่วมทุกข์ร่วมสุขต่อกัน มีความรักสามัคคี มีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและสมดุล

๓.๕ ประชาสังคมในความหมายขององค์การประชาสังคม

ในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การได้พยายามที่จะให้มีองค์การประชาสังคม (civil society organization) ที่เข้มแข็งให้แพร่หลาย เพื่อให้มีบทบาทในการทำงานคู่เคียงกับรัฐบาล ทั้งนี้องค์การเอกชนที่จะเป็นองค์การประชาสังคม ควรมีลักษณะดังนี้

- ๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง (good objective)
- ๒) มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ (good administration)
- ๓) มีการจัดการที่มีประสิทธิผล (good management)
- ๔) มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และมีความรับผิดชอบ (transparency and accountability)
- ๕) เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาและยอมรับของประชาชน (acceptability)

๓.๖ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กล่าวถึงเหตุผลที่มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ว่า

“โดยที่ปัจจุบันมีการรวมตัวกันของประชาชนเป็นกลุ่ม บุคคล หรือองค์การเอกชน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอันมีลักษณะเป็นประชาสังคม ซึ่งถือเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข จึงสมควรกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัวกันของประชาชนเป็นประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม” ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้อธิบายความหมายของคำว่า “ประชาสังคม” และ “การส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา” ดังนี้

“ประชาสังคม” หมายความว่ากลุ่มของประชาชน ซึ่งมีจิตสำนึกคุณธรรม เพื่อการรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล องค์การพัฒนาเอกชนหรือองค์การเอกชนอื่น ด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม

“การส่งเสริมประชาสังคมเพื่อพัฒนา” หมายความว่ารวมถึงการดำเนินการปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้มีคุณธรรม เสียสละ เพื่อส่วนรวมและพึ่งพาตนเอง สนับสนุนการรวมกลุ่มที่หลากหลายโดยสมัครใจ ส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรด้านประชาสังคม ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายประชาสังคม ส่งเสริมอาสาสมัครเพื่อสังคม และธุรกิจเพื่อสังคม ตลอดจนพัฒนาระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรด้านประชาสังคม อาสาสมัครเพื่อสังคม องค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ”

๓.๗ ประเภทขององค์การประชาสังคม

หากแบ่งตามวัตถุประสงค์ขององค์การประชาสังคม อาจแบ่งองค์การประชาสังคมได้เป็น ๕ ประเภท ดังนี้

- ๑) องค์การประชาสังคมเพื่อการสังคมสงเคราะห์
- ๒) องค์การประชาสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม

- ๓) องค์การประชาสังคมเพื่อการพัฒนาสังคม
- ๔) องค์การประชาสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
- ๕) องค์การประชาสังคมเพื่อเป็นศูนย์ประสานงาน

หากแบ่งตามวิธีการทำงาน อาจแบ่งองค์การประชาสังคมเป็น ๓ ประเภท คือ

- ๑) องค์การประชาสังคมที่ทำงานเชิงรับ (reactive)
- ๒) องค์การประชาสังคมที่ทำงานเชิงรุก (proactive)
- ๓) องค์การประชาสังคมที่ทำงานด้วยความรุนแรงและก้าวร้าว (aggressive)

๓.๘ จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การประชาสังคม

- ๑) จุดแข็งขององค์การประชาสังคม ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบ มีดังนี้

๑.๑) มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่าหน่วยราชการ เพราะไม่ต้องขึ้นอยู่กับกฎ ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า เสียเวลา ไม่ทันกับเหตุการณ์

๑.๒) มีกรรมการและอาสาสมัครผู้มีความรู้ความสามารถในหลายด้าน มีอุดมการณ์ในการทำงาน มีคุณธรรมและความเสียสละ หลายคนเป็นอดีตข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้มีความรู้และประสบการณ์

๑.๓) มีวัตถุประสงค์และนโยบายที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๑.๔) บางองค์การสามารถระดมทรัพยากรทางสังคม เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ อาสาสมัคร ประชาชนมาช่วยงาน

๑.๕) ทำงานใกล้ชิดกับประชาชน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อความต้องการ และปัญหาของประชาชนได้ดี จึงทำงานได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และแก้ปัญหาของประชาชนได้ถูกต้อง

๑.๖) โอกาสในการทุจริตคอร์รัปชันมีน้อยกว่าหน่วยราชการ เพราะไม่ได้บริหารงานด้วยอำนาจของกฎหมาย แต่บริหารงานด้วยคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ

๑.๗) องค์การประชาสังคมจัดตั้งโดยประชาชน บริหารโดยประชาชน ทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน จึงเป็นองค์การที่ถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย

๒) จุดอ่อนขององค์การประชาสังคม ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบ มีดังนี้

๒.๑) หลายองค์การขาดเจ้าหน้าที่ประจำผู้มีความรู้ ความสามารถ องค์การประชาสังคมจำนวนไม่น้อยจะมีแต่กรรมการและอาสาสมัคร ซึ่งไม่มีเวลาที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่

๒.๒) หลายองค์การขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ขาดความรู้ความสามารถในการณรงค์หาเงิน

๒.๓) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยราชการเท่าที่ควร

๒.๔) ไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยราชการบางแห่ง และข้าราชการบางคน ที่มองว่าองค์การเอกชนหรือองค์การประชาสังคม ทำให้เกิดปัญหาและเพิ่มภาระหน้าที่ให้

๒.๕) หลายองค์การขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผล ทำให้ขาดการวางแผนที่ดี ขาดการบริหารและการจัดการที่โปร่งใส ไม่สามารถตรวจสอบได้ ขาดธรรมาภิบาล

๒.๖) หลายองค์การขาดสถานที่ทำงานที่เหมาะสม ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

๒.๗) ขาดการตรวจสอบเหมือนหน่วยงานทางราชการ มีบุคคลบางคนที่เข้ามาเป็นกรรมการและอาสาสมัครโดยไม่มีอุดมการณ์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่จะเข้ามาทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ทำให้เกิดการทุจริตและการบริหารงานที่ไม่ชอบธรรม องค์การประชาสังคมบางแห่งมีการเลือกตั้งประธานและกรรมการโดยการทุจริต โดยการเลือกตั้งที่ไม่ชอบธรรม

๓.๔ บทบาทขององค์การประชาสังคมในภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ในภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลง องค์การประชาสังคมควรจะปรับบทบาทให้สอดคล้องกับภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่สำคัญที่สุดองค์การประชาสังคมจะต้องพัฒนาองค์การของตนให้เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ได้ประสิทธิผล มียุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เหมาะสม มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างเข้มแข็งจริงจัง บทบาทขององค์การประชาสังคมในภาวะที่สังคมเปลี่ยนแปลงจะต้องดำเนินการในเชิงรุก (proactive) ไม่ใช่ทำงานเชิงรับ (reactive) เท่านั้น บทบาทขององค์การประชาสังคมที่สำคัญได้แก่ บทบาทในด้านสังคมสงเคราะห์ การแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประสานงาน

๓.๑๐ บทบาทขององค์การประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นปัจจัยและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ เป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศ เป็นเสมือนเสาหลักสามต้นที่ช่วยค้ำจุน ความเจริญมั่นคงของประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทาน พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับประเทศชาติและประชาชน มีข้อความดังนี้

“ประเทศชาติ ประกอบด้วย ผืนแผ่นดินกับประชาชน และผืนแผ่นดินนั้น เป็นที่ เกิดที่อาศัย ที่อำนวยประโยชน์สุข ความมั่นคงแก่ประชาชนให้สามารถรวมอยู่เป็นปึกแผ่นเป็นชาติได้ คตินี้เป็นที่ตระหนักในใจและยอมรับนับถือกันมานานแล้วแต่อดีตถึงปัจจุบัน และน่าจะยังเป็นเช่นนั้น ต่อไปในวันข้างหน้า ด้วยเหตุนี้ ประชาชนผู้อยู่ในแผ่นดิน จึงต้องมีหน้าที่ที่จะร่วมกันประกอบกรณียกิจ เพื่อป้องกันรักษาแผ่นดินไว้ให้ดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไป”

พระบรมราโชวาทที่อัญเชิญมาแสดงว่าประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ ประเทศชาติ ประเทศชาติจะเจริญมั่นคงหรือเสื่อมอยู่ที่ประชาชน หากประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้ได้รับ การศึกษาอย่างดีทั้งการศึกษาทางโลกและทางธรรม ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา เป็นผู้ที่ดีดี พุทธิ ทำดี เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่ดีงามในการทำงาน ในการดำรงชีวิต ก็เชื่อว่าประเทศจะเจริญรุ่งเรืองมั่นคง ก้าวหน้า

บทบาทเกี่ยวกับการศึกษา

ปรากฏว่าการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร และยังไม่บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะมุ่งแต่การปฏิรูปโครงสร้าง ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการในการ ปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะในการพัฒนาคุณภาพของคนไทย การพัฒนาคุณภาพของครู การพัฒนา กระบวนการสอนและการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาอยู่ในระดับที่ต่ำ ขาดครูที่มีคุณภาพและ จิตวิญญาณของความเป็นครู การจัดการศึกษาไม่มีคุณภาพ การศึกษาถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง ไม่ได้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ องค์การประชาสังคมจึงควรถือเป็น พันธกิจที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ ซึ่งได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข”

บทบาทเกี่ยวกับศาสนา

ในปัจจุบันมีปัญหาที่สำคัญที่เกี่ยวกับศาสนาหลายประการ อาทิ การห่างเหินจากศาสนา ของประชาชนและเยาวชน การมีทัศนคติที่ผิดและไม่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนา เช่น เห็นว่าศาสนา ไม่มีความสำคัญ ไม่มีความจำเป็น การขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือ การไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การขาดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ นโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ ไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องศาสนา ทั้งที่ศาสนาเป็นแกนหลักของความมั่นคงของชาติ มีการ บ่อนทำลายศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาซึ่งต้องประสบภัยทั้งภัยภายในและภัยภายนอก ภัยภายนอกมาจากลัทธิศาสนาอื่น พวกวัตถุนิยมและบริโภคนิยม และผู้ที่ต่อต้านศาสนา ภัยภายใน มาจากชาวพุทธทั้งบรรพชิตและฆราวาส ที่ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ที่นับถือศาสนาต่างกัน มีผู้พยายามทำให้เกิดความ ขัดแย้งระหว่างชาวพุทธและชาวมุสลิม ชาวพุทธขาดจิตสำนึกในคุณูปการของพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติที่มีต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ องค์การประชาสังคมจึงควรถือเป็นพันธกิจที่จะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับศาสนา ร่วมมือและผนึกกำลังกันในการ ส่งเสริมศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ เพื่อให้สถาบันศาสนาและ หลักธรรมของศาสนามีความเข้มแข็ง เป็นพลังของสังคมที่มีพลานุภาพที่จะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหา การพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม สังคมแห่งความ เมตตาเอื้ออาทรต่อกัน สังคมที่ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

บทบาทเกี่ยวกับวัฒนธรรม

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤติวัฒนธรรมมากมาย ซึ่งเป็นเหตุให้มีปัญหา สังคมต่างๆ ตามมา อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาความ เสื่อมโทรมด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาครอบครัว ปัญหาเยาวชน ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่สำคัญ อาทิ ความเจริญทางวัตถุล้าหน้าความเจริญทางจิตใจ ความเสื่อมโทรมทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม การตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ความเป็นไทยลดน้อยลง ขาดจิตสำนึกที่ดีในความเป็น ไทย ขาดระเบียบและวินัย ความสัมพันธ์ในครอบครัวเปลี่ยนไป การแต่งกายเปลี่ยนไป ภาษาวิบัติมากขึ้น ประเพณีผิดเพี้ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การลุ่มหลงในอบายมุขโดยเฉพาะการพนัน เยาวชน มีค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์และความประพฤติที่เบี่ยงเบน เช่น การมั่วสุมกันในทางที่ผิด การติดยาเสพติด

การใช้ความรุนแรง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งองค์การประชาสังคมจึงควรถือเป็นพันธกิจที่จะต้องมีส่วนร่วมและมีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาวิกฤติวัฒนธรรม และร่วมมือในการส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันศาสนา วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมเกี่ยวกับการดำรงชีวิต วัฒนธรรมเกี่ยวกับการทำงาน และวัฒนธรรมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม

๓.๑๑ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมประชาสังคมเพื่อพัฒนาควรกำหนดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามความหมายของการส่งเสริมประชาสังคมเพื่อพัฒนาสังคม โดยกำหนดเป็น ๗ ยุทธศาสตร์ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์การปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องประชาสังคม
- ๒) ยุทธศาสตร์การรวมกลุ่มที่หลากหลายโดยสมัครใจ
- ๓) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรด้านประชาสังคม
- ๔) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายประชาสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมอาสาสมัครเพื่อสังคม
- ๖) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม
- ๗) ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการประสานงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาสังคมเพื่อการพัฒนา

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรม

๔.๑ ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

๑) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์การปลูกฝังจิตสำนึกของคนไทยในเรื่องประชาสังคมให้คนไทยทุกคนมีจิตสำนึกว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและสร้างสรรค์สังคม ให้สังคมของเรามีความสงบเรียบร้อย เป็นสังคมคุณธรรม มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ประชาชนทุกอาชีพทุกศาสนาอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยปฏิบัติตามวัฒนธรรมการดำรงชีวิต วัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในสังคม

๒) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์การรวมกลุ่มที่หลากหลายโดยความสมัครใจ เป็นองค์การประชาสังคมซึ่งมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ๒.๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนและสังคมอย่างชัดเจนและแท้จริง
- ๒.๒) มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ
- ๒.๓) มีการจัดการที่มีประสิทธิผล
- ๒.๔) มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- ๒.๕) เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน

๓) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์ส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การประชาสังคม โดยให้การส่งเสริมทั้งในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ วิชาการ ขวัญและกำลังใจ เพื่อให้องค์การประชาสังคมสามารถบริหารและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ประสิทธิผล มีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๔) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายประชาสังคม ควรมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การประชาสังคม ทั้งในระดับชาติ และในระดับจังหวัด เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การประชาสังคม ให้มีกลไกขององค์การประชาสังคมเป็นองค์การประชาสังคมทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด โดยมีกฎหมายรับรองและมีงบประมาณสนับสนุน

๕) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์ส่งเสริมอาสาสมัครเพื่อสังคม ซึ่งเป็นบุคคลซึ่งอาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละ โดยการพัฒนาอาสาสมัครให้มีความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์และคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญของสังคมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

๖) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์การส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจเอกชนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม Corporate Social Responsibility หรือ CSR มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เพื่อร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม สังคมที่ทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

๗) รัฐบาลควรมียุทธศาสตร์ระบบพัฒนาการประสานงาน ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาสังคม คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อการผนึกกำลังของภาคส่วนที่สำคัญของสังคมทั้ง ๔ ภาคส่วน ให้มีการประสานงาน ร่วมมือและร่วมใจกันอย่างใกล้ชิด เป็นเอกภาพ มีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำ เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้ร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม สังคมแห่งความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน สังคมที่ทุกคนทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

๔.๒ ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อองค์การประชาสังคม

๑) องค์การเอกชนควรจะมีการพัฒนาให้เป็นองค์การประชาสังคมที่สร้างสรรค์และพึงประสงค์ โดยมีคุณลักษณะ ดังนี้

- ๑.๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนและสังคมอย่างชัดเจนและแท้จริง
- ๑.๒) มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ
- ๑.๓) มีการจัดการที่มีประสิทธิผล
- ๑.๔) มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้
- ๑.๕) เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน

๒) องค์การประชาสังคม จะต้องพัฒนาองค์การให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการ เป็นธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ คณะกรรมการขององค์การจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต

๓) องค์การประชาสังคมจะต้องดำเนินงานให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ มีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔) องค์การประชาสังคมควรส่งเสริมสนับสนุนอาสาสมัครเพื่อสังคม เพื่อให้อาสาสมัครเพื่อสังคมมีความรู้ ความสามารถ มีอุดมการณ์ มีความเสียสละ ยกย่อง ให้ขวัญและกำลังใจ แก่อาสาสมัครเพื่อสังคมที่มีผลงานดีเด่น ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติ

๕) องค์การประชาสังคมควรส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกและค่านิยมเกี่ยวกับการให้ การมีความสุขด้วยการให้ ตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ ซึ่งมีข้อความดังนี้

“คุณธรรมข้อหนึ่งที่ยังมีอยู่อย่างบริบูรณ์ในจิตใจของคนไทยก็คือ การให้ การให้นี้ไม่ว่าจะให้สิ่งใด แก่ผู้ใด โดยสถานใดก็ตาม เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญระหว่างบุคคลกับบุคคล และให้สังคมมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นด้วยสามัคคีธรรม”

“ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะเห็นชาวไทยมีความสุขถ้วนหน้ากัน ด้วยการให้ คือให้ความรัก ความเมตตาแก่กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัยไม่ถือโทษ โกรธเคืองกัน ให้การสงเคราะห์ อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์ และจริงใจ”

องค์การประชาสังคม ควรส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่และการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ๓ ประการ และเงื่อนไขสำคัญ ๒ ประการ

หลักการที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

เงื่อนไขที่สำคัญ ๒ ประการ คือ เงื่อนไขความรู้มีความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน และเงื่อนไขคุณธรรม มีจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน มีความพอประมาณ ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๖) องค์การประชาสังคมควรส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นแกนหลักของความมั่นคงของชาติ เผยแพร่ความสำคัญของสถาบันทั้งสาม ร่วมในการรณรงค์ความจงรักภักดี การแสดงความกตัญญูทศเวทีต่อสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๗) องค์การประชาสังคมควรมีบทบาทและส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของไทยมีคุณภาพ เป็นปัจจัยและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคนไทย ให้มีคุณธรรมและคุณภาพ พัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย พัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญ มั่นคงก้าวหน้าอย่างบูรณาการและยั่งยืนในทุกด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและการปกครอง

๘) องค์การประชาสังคม ควรมีบทบาทและส่วนร่วมในการส่งเสริมศาสนาโดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ ร่วมกันรณรงค์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนา ให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาที่ตนนับถือปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่างๆ เพื่อสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมคุณธรรม สังคมแห่งความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน สังคมที่ทุกคนทุกฝ่ายอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๙) องค์การประชาสังคมควรมีบทบาทและส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงาม และร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ไม่ลุ่มหลงและตกเป็นทาสของวัฒนธรรมต่างประเทศที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องและพึงประสงค์ เช่น ค่านิยมในการทำมาหากิน ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตต่อต้านการทุจริต ส่งเสริมการปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ คือ วัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมในการทำงาน วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต วัฒนธรรมอยู่ร่วมกันในสังคม

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ทราบถึงความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นายกรัฐมนตรีได้สั่งมอบหมายกระทรวงหลักแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

๑๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ จากนโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ ที่ใช้หาเสียงในช่วงก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ผ่านๆ มา พบว่านโยบายส่วนใหญ่เป็นลักษณะการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยใช้เม็ดเงินอัดฉีด ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเพิ่มราคาสินค้าเกษตร การเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐ และภาคครัวเรือน ดังนั้น ถ้าหากนโยบายเหล่านี้ถูกนำมากำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งจะต้องใช้เม็ดเงินในการอัดฉีดในระยะเวลา ๕ ปี กว่า ๑.๘ ล้านล้านบาท เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ จัดเป็นนโยบายแบบก้าวกระโดด หลายนโยบายเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทั้งภาคการจ้างแรงงาน กลไกราคาสินค้าเกษตร และกลไกราคาแบบรุนแรง เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบ “Change Policy” สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นว่ามีหลายนโยบายเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคม ทั้งด้านการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง การแก้ปัญหาคนยากจน การให้ประชาชนเข้าถึงระบบสาธารณสุข และการรักษาพยาบาล รวมถึง ด้านเบี้ยเลี้ยงคนชรา ซึ่งเป็นนโยบายที่ต้องสนับสนุน เพียงแต่ว่าจะมีวิธีการทำอย่างไรจึงไม่ไปกระทบต่อการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศ

๑.๒ นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ โดยการยกระดับค่าจ้างให้สูง หากขาดการคำนึงถึงผลิตภาพแรงงาน และขีดความสามารถในการแข่งขัน ในฐานะที่เศรษฐกิจของประเทศไทยพึ่งพิงกับการส่งออกกว่าร้อยละ ๖๕ - ๗๐ มีฐานแรงงานอยู่ในระบบส่งออกทั้งทางตรง และทางอ้อมกว่า ๕.๕ ล้านคน อีกทั้ง การเข้าแทรกแซงการกำหนดราคารับจำนำสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าว หากขาดคำนึงถึงราคา ทำให้เกิด ๒ ตลาด คือ ตลาดภายในจะต้องขายราคาต่ำ ขณะที่ราคาส่งออกจะต้องสูง อาจกระทบทำให้เกิดความสับสนในนโยบายของรัฐบาลได้ดังตัวอย่าง จากกรณีการควบคุมราคาแบบ ๒ ราคา เช่น น้ำมันปาล์ม และน้ำตาล ของรัฐบาลที่ผ่านมา เป็นต้น สำหรับนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทนั้น เป็นอัตราที่เหมาะสมหรือไม่ ก็ต้องยอมรับความจริงว่า อัตราค่าจ้างของไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำภาคแรงงานที่ผ่านมารายได้ต้องอิงอยู่กับการทำงานล่วงเวลาเฉลี่ยวันละ ๓-๔ ชั่วโมง คุณภาพชีวิตของแรงงานไทยจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข แต่การที่

ค่าจ้างของไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ไม่ได้หมายถึงว่าภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) จะสามารถขายสินค้าในราคาที่สูงได้ เพราะภาคการผลิตของไทยกว่าร้อยละ ๙๐-๙๕ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ขณะที่ภาคการส่งออกก็ยังคงต้องมีการแข่งขันสินค้าราคาถูกกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย บังคลาเทศ อินเดีย และจีน ซึ่งล้วนแต่มีค่าจ้างต่ำกว่าไทย สินค้าของไทยยังเป็นลักษณะของการรับจ้างผลิต เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมรองเท้า อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ ซึ่งมีความอ่อนไหวด้านต้นทุนกับค่าจ้างที่ปรับสูงขึ้นเกินพอดี อาจทำให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ได้รับผลกระทบจนอาจต้องเลิกกิจการ

ทั้งนี้ หากรัฐบาลจะมีการดำเนินตามนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ ๓๐๐ บาท ตามที่หาเสียงไว้ ซึ่งเป็นสัญญาประชาคมและอาจจะได้รับการกดดันจากภาคแรงงาน รัฐบาลควรดำเนินการในจังหวัดใหญ่ที่พร้อมก่อน และสำหรับจังหวัดอื่นๆ ให้อ่อนๆ ดำเนินการไปตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งให้อยู่ในดุลยพินิจของไตรภาคีในจังหวัดนั้นๆ ตามระบบ และถ้าจำเป็นต้องประกาศทั่วประเทศ รัฐต้องชดเชยส่วนต่างที่ภาคเอกชนไม่สามารถแบกรับได้ ซึ่งการชดเชยส่วนต่างค่าจ้างอาจทำช่วงระยะเวลา ๒-๓ ปี เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและไม่ให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้นอีกทั้งให้มีการผลักดันค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงานอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสถานะการจ้างงาน ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาระบบค่าจ้างอย่างเป็นรูปธรรม

การจัดทำนโยบายของรัฐบาล จึงต้องคำนึงถึงช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขและการเปลี่ยนผ่านอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อที่จะทำให้ภาคการผลิตของไทย และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสามารถปรับตัวได้ เศรษฐกิจของไทยมีความหลากหลาย มีความซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อย และอิงกับการส่งออก ซึ่งต้องมีการแข่งขันเชิงราคาที่สูง การแทรกแซงกลไกราคา โดยเฉพาะต้นทุนการผลิต และค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของรัฐบาล ภายใต้เศรษฐกิจแบบการค้าเสรีจะความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออก อีกทั้งแนวนโยบายรัฐสวัสดิการ และประชานิยมของไทย ถือว่าเกือบจะดีที่สุดในโลก ทั้งค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่ารถโดยสาร ค่ารถไฟฟ้า ๓ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน ค่าเบี้ยคนชรา ค่าชดเชยสินค้าราคาเกษตร และอีกหลายๆ มาตรการ เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องพอใจอย่างแน่นอน แต่คำถามที่ตามมา รัฐบาลจะสามารถนำรายได้จากที่ไหนมาใช้จ่าย อีกทั้งนโยบายส่วนใหญ่ที่เป็นนโยบายระยะยาวต่อเนื่อง เป็นวาระของประเทศ ขณะที่ยังไม่มียุทธศาสตร์ใด ที่กล่าวถึงการเพิ่มผลผลิต ทั้งผลิตภาพแรงงาน ผลิตภาพด้านอุตสาหกรรม ด้านสินค้าการเกษตร รวมถึง ผลิตภาพแรงงานในภาครัฐ เป็นนโยบายที่อาจทำให้ประชาชนต้องพึ่งพากับระบบรัฐสวัสดิการอย่างถาวรจะก่อให้เกิดผลเสียต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวได้

๑.๓ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ค่อนข้างมีความกังวลต่อแนวทางการนำนโยบายและโครงการของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีความระมัดระวัง และคำนึงถึงผลกระทบ และความเล็งต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน และต่อเสถียรภาพทางการเงิน การคลังของประเทศในระยะยาว รัฐบาลควรมีเครื่องมือ และมีการติดตามประเมินผลการใช้เงินให้คุ้มค่า และมีวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดการรั่วไหล โดยเฉพาะในโครงการจำนำข้าว การแก่งำไร และคำนึงถึงการแข่งขันอย่างเสมอภาค

กล่าวโดยสรุป การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลชุดปัจจุบันจำเป็นต้องใช้ความละเอียดอ่อนและรอบคอบ อีกทั้งเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มว่าจะมีการผันผวนทั่วโลก อันเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐฯ และยุโรป อาจมีผลทำให้เศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรงหลายประเทศ เช่น จีน เกาหลี อินเดีย ได้นำนโยบายตรึงอัตราดอกเบี้ย และการออกมาตรการในการกีดกันเงินเพื่อรวมทั้งการรักษาเสถียรภาพด้านอัตราแลกเปลี่ยนและหนี้สาธารณะ ขณะที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ก็มีความกังวลต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งจะกระทบเศรษฐกิจโลกจะกลายเป็นปัจจัยจุดเศรษฐกิจไทยมากกว่าตามที่หลายฝ่ายประเมินไว้

ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลหากจะนำมาใช้จริงก็ขอให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของเศรษฐกิจโลกและสถานะของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่สูงเกินขอบเขตที่จะรับได้ ซึ่งในที่สุดก็จะมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการส่งออกของสินค้าไทยซึ่งกว่าร้อยละ ๘๐ เป็นสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นและมีการแข่งขันสูง ซึ่งภาคการส่งออกเกี่ยวพันต่อเนื่องไปถึงสินค้าเกษตรแปรรูป มีแรงงานซึ่งอยู่ในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และภาคเกษตร มีจำนวนมาก และการนำนโยบายของรัฐบาลมาใช้จึงควรเลือกนโยบายที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ส่วนนโยบายที่สามารถชะลอได้โดยเฉพาะนโยบายที่เพิ่มต้นทุนการผลิตหรือนโยบายที่อาจมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในระยะยาวควรจะมีการทบทวนหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และจัดทำเป็นแผนที่นำทาง (Road Map) ที่มีระยะเวลาที่ชัดเจนเพื่อให้ภาคการผลิตมีระยะเวลาเปลี่ยนผ่านและปรับตัวซึ่งจะส่งผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะด้านนโยบายต่างๆ มีดังนี้

๒.๑ นโยบายการเพิ่มผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมรายกลุ่ม

การเพิ่มผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมรายกลุ่ม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานเข้มข้น ซึ่งการเพิ่มผลิตภาพอย่างเป็นทางการต้องมีการเสริมสร้างทักษะและจัดหา

เทคโนโลยี เครื่องจักรที่เหมาะสม และการวิเคราะห์จัดหาหรือปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีแต่ละภาคอุตสาหกรรมรวมถึงภาคอุตสาหกรรมการเกษตร

๒.๒ นโยบายแรงงานต่างด้าว

ประเทศไทยเข้าสู่สภาวะขาดแคลนแรงงาน เห็นได้จากอัตราการว่างงานต่ำกว่าร้อยละ ๐.๘ และมีแนวโน้มจะต่ำไปสู่ร้อยละ ๐.๖๕ การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมไปสู่ Skill, Technology and Innovation Industry (STI Industry) ต้องการระยะเวลาในการเปลี่ยนผ่าน จำเป็นที่จะต้องมีการใช้แรงงานต่างด้าวเข้ามาในระบบการผลิต โดยต้องจัดเป็นวาระแห่งชาติ โดยมีการนำแรงงานต่างด้าวนอกระบบเข้าสู่ระบบการผลิต มีการกำหนดพื้นที่และหรือลักษณะงานที่ให้ทำหรือไม่ให้ทำชัดเจน ปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมาช้านาน ต้องรีบดำเนินการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ชาติให้ชัดเจน โดย

(๑) ผลักดันให้เกิดศูนย์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว โดยใช้ฐานข้อมูลและทะเบียนประวัติที่ชัดเจน และตรวจสอบได้ตลอดเวลา เพื่อความคล่องตัวและความมีประสิทธิภาพในการทำงาน

(๒) เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย เช่น อินโดนีเซีย ศรีลังกา อินเดีย และบังคลาเทศ เป็นต้น เพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้นในระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกัน และมีทางเลือกสำหรับนายจ้างมากขึ้น

(๓) เร่งรัดการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในลักษณะเข้ามา-เย็นกลับ และตามฤดูกาลที่เป็นรูปธรรม เช่น โดยให้กระทรวงแรงงานจัดทำบัตร smart card สำหรับแรงงานต่างด้าวประเภทเข้ามา-เย็นกลับ และตามฤดูกาลมาใช้ โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตร smart card ให้นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่าย หรือให้แรงงานต่างด้าวเป็นผู้จ่ายเอง เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๑๔ ให้มีผลบังคับใช้เป็นรูปธรรม

(๔) ให้เข้มงวดการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานต่างด้าวในทางปฏิบัติ เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น เช่น ถูกนายจ้างทารุณกรรม หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ในกรณีที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนายจ้าง ให้นายจ้างใหม่เป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ แทนนายจ้างเดิม รวมถึงภาระค่าประกันแรงงานต่างด้าวที่เปลี่ยนนายจ้างด้วย

(๕) ควรสร้างความตระหนักว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาและมีใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) อย่างถูกต้องกฎหมาย เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องยอมรับสำหรับภาคการผลิตไทย และผลักดันให้เกิดการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อไม่เป็นภาระต่อสังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยต่อไป

๒.๓ นโยบายด้านพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก

(๑) พลังงานไฟฟ้าและพลังงานด้านขนส่ง รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ดังนี้

(๑.๑) ด้านพลังงานในภาคอุตสาหกรรม รัฐบาลส่งเสริมให้มีการนำเศษชีวมวลจากภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม มาใช้เป็นพลังงานในภาคอุตสาหกรรม

(๑.๒) ด้านพลังงานในภาคขนส่ง การใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ (Natural Gas for Vehicles : NGV) หรือไบโอดีเซล ก๊าซโซฮอลล์ ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจน เนื่องจากนโยบายด้านพลังงานทดแทนในภาคขนส่งที่ผ่านมารัฐบาลขาดความชัดเจน โดยเฉพาะไบโอดีเซลและ NGV รวมถึงการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquid Petroleum Gas : LPG) ในรถยนต์ส่วนบุคคล และรถบริการสาธารณะ

(๑.๓) ด้านพืชพลังงานที่เกี่ยวข้องกับอาหารจะต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ว่าพืชพลังงานประเภทใดบ้างที่จะนำมาใช้สำหรับด้านพลังงาน และพืชชนิดใดบ้างใช้เป็นอาหาร หากยังไม่ชัดเจนอนาคตจะทำให้ประเทศไทย มีต้นทุนด้านอาหารที่สูง เพราะเกษตรกรจะใช้พื้นที่เพื่อปลูกพืชพลังงานเพิ่มมากขึ้น

(๑.๔) ด้านการใช้พลังงานธรรมชาติ ได้แก่ พลังงานแสงอาทิตย์ ลม และน้ำ โดยเฉพาะด้านกระแสไฟฟ้าประเทศไทยต้องพึ่งพาเพื่อนบ้าน ควรกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวให้ชัดเจน

(๒) นโยบายด้านพลังงานทดแทน

เนื่องจากปัจจุบัน พลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อความต้องการใช้พลังงานฟอสซิล รัฐบาลจึงต้องมีนโยบาย จุดยืน การเลือกและกำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่ออนาคตพลังงานของชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้มีพลังงานใช้อย่างพอเพียงและยั่งยืน ดังนี้

(๒.๑) รัฐต้องส่งเสริมให้มีการนำเศษหรือของเหลือชีวมวลจากภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมมาผลิตเป็นพลังงาน ซึ่งในระยะยาวรัฐควรสนับสนุนอย่างต่อเนื่องให้เป็นอุตสาหกรรมผลิตพลังงานทางเลือกที่สำคัญของประเทศ

(๒.๒) รัฐต้องมีจุดยืนและนโยบายการใช้พลังงานในภาคการขนส่งระยะยาวจาก ก๊าซ NGV ก๊าซโซฮอลล์ และไบโอดีเซล ที่ชัดเจน รวมถึงมีข้อกำหนดและขอบเขตที่ชัดเจนว่าด้วยการนำก๊าซ LPG เข้ามาใช้เพื่อการขนส่งส่วนบุคคลและสาธารณะ

(๒.๓) รัฐต้องกำหนดกรอบและขอบเขตทางเลือกการใช้พลังงานจากพืชและ พืชที่ใช้เป็นอาหารให้ชัดเจนโดยคำนึงถึงการจัดโซนพื้นที่เพาะปลูกที่เป็นพืชพลังงานและพืชอาหาร เพื่อป้องกันปัญหาความไม่สมดุลในเรื่องนี้จะก่อให้เกิดการขาดแคลนพลังงานและอาหารอย่างรุนแรงได้

(๒.๔) รัฐต้องมีนโยบายที่กำหนดสัดส่วนที่สมดุลต่อการพึ่งพาพลังงานจาก ต่างประเทศ และการแสวงหาหรือสร้างพลังงานเอง ไม่ว่าจะเป็นพลังงานน้ำ ลม และแสงแดด โดยเฉพาะส่งเสริมให้ทุกชุมชนมีการผลิตพลังงานทดแทนได้อย่างเต็มศักยภาพของชุมชน

(๒.๕) รัฐต้องสนับสนุนงานวิจัยด้านการมีพลังงานทดแทนและพลังงานทาง เลือกทุกรูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อประเทศ ได้แก่ พืชพลังงาน แสงแดด น้ำ ลม พลังงานชีวมวล เป็นต้น รวมทั้ง กระจายรายได้ให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการเป็นเจ้าของกิจการด้านพลังงาน โดยรัฐมีมาตรการส่งเสริมอย่างเต็มที่

ทั้งนี้ รัฐต้องให้ความสำคัญกับมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ “... การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและ ประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และจัดให้มี กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติหรือด้านสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบ ก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว...” และควรให้ความสำคัญในการพัฒนาวิธีการจัดการและส่งเสริม งบประมาณในการบริหารจัดการชีวมวลเพื่อใช้เป็นพลังงานควรสนับสนุนกฎระเบียบที่จะให้มีการร่วมมือ กันระหว่างภาครัฐและเอกชน และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมโดยให้มีความเข้มงวดในการจัดทำ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) และ การประเมิน ผลกระทบต่อสุขภาพ (Health Impact Assessment : HIA)

๒.๔ นโยบายด้านการส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(๑) การส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย เมืองชายแดนที่มีศักยภาพในการกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอุตสาหกรรมชายแดน เพื่อให้ อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพิงแรงงานเข้มข้นสามารถย้ายฐานการผลิตไปอยู่ตามตะเข็บชายแดนในเมืองที่มีศักยภาพ เช่น อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก บ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอแม่สาย จังหวัด เชียงราย ฯลฯ โดยให้มีการจัดระบบแรงงานต่างด้าวแบบเข้าไปเย็นกลับ และโครงสร้างพื้นฐานที่จะ เป็นการเปิดด่านชายแดน ในฐานะเป็น Gate Way ของประเทศ ยกกระดับด่านชายแดนที่มีศักยภาพ ให้เป็น Gate Way และส่งเสริมให้เป็น Border Town คือเมืองเศรษฐกิจชายแดน เพื่อในการจัดทำ ผังเมืองอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ โดยการพัฒนาเมืองต้นแบบ Model Town

(๒) รัฐต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบข้ามพรมแดนระหว่างประเทศอันเกิดจาก การลงทุนสร้างโรงงานที่อยู่ตามชายแดน เช่น การสร้างโรงไฟฟ้า หรือ สร้างเขื่อนในชายแดนของ ประเทศเพื่อนบ้าน และมีผลกระทบต่อประชาชนตามแนวตะเข็บชายแดนของทั้ง 2 ประเทศ

(๓) รัฐต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบอันเกิดจากการตัดถนนเชื่อมต่อเขตการค้า ชายแดนที่กระทบต่อเขตอุทยานหรือเขตป่าสงวน

(๔) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๕ นโยบายด้านขับเคลื่อนศักยภาพในการแข่งขันรายอุตสาหกรรม

(๑) โดยการกำหนดประเภทอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ในการสร้างอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง (Niche Industry) เช่น การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมอาหาร ไปสู่การเป็นครัวโลก กลุ่มยานยนต์ กลุ่มยางและผลิตภัณฑ์จากยาง อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมไลฟ์สไตล์ ฯลฯ โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้จะต้องกำหนด ทิศทาง และเป้าหมายที่ต้องการ โดยต้องทำเป็นแผนปฏิบัติการและให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาเป็นพันธมิตร ดังเช่น สถาบันอาหาร สถาบันสิ่งทอ ฯลฯ

(๒) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๖ นโยบายด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ

(๑) รัฐจะต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อให้มีการขับเคลื่อนด้านโลจิสติกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ต้นทุนที่ต่ำสอดคล้องกับการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคและการเชื่อมโยงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และ (Greater Mekong Subregion : GMS) โดยเสนอให้มีการปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการพาณิชย์นาวีและ คณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) ให้มีการบูรณาการ มีเจ้าภาพ และมีการติดตามประเมินผล รวมถึงการส่งเสริมให้มีรถไฟไฟฟ้าและรถไฟความเร็วสูงเป็นเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ

(๒) การใช้ศักยภาพของทะเลอันดามันทางภาคใต้ เช่น การสร้างท่าเรือปากบาราสำหรับการขนส่ง และเชื่อมต่อสะพานเศรษฐกิจ (Land bridge) ไปสู่ฝั่งอ่าวไทย

๒.๗ นโยบายด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งและขีดความสามารถ SMEs ไทยภายใต้บริบทการเปิด AEC

(๑) ด้วยการส่งเสริมทั้งด้านทักษะ เทคโนโลยี นวัตกรรม ทุน และการส่งเสริมให้ SMEs ไทยไปลงทุนประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าในประเทศไทย จัดให้มีกองทุน SME FUND อย่างจริงจัง รวมทั้งการปรับโครงสร้าง สสว. BOI SMEs Bank ธนาคารออมสิน และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้มีความบูรณาการและผลักดันศักยภาพของ SMEs ไทย อาจยกระดับให้มีหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าภาพ

(๒) โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก (Kitchen of the world) โดยมุ่งส่งเสริมให้อาหารไทยเป็นหนึ่งในอาหารที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก พร้อมทั้งสนับสนุน การเปิดธุรกิจร้านอาหารไทยในต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากล

(๓) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๘ นโยบายด้านการส่งเสริมการค้าชายแดนและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคและประเทศที่สาม

(๑) การค้าชายแดนในปัจจุบันได้ยกระดับไปสู่การค้าข้ามแดน เนื่องจากการขนส่งสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านมีแนวโน้มใช้การขนส่งทางถนน และจะมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต การค้ากับประเทศเพื่อนบ้านทางถนนใน ๒ ปีข้างหน้าอาจมีมูลค่าใกล้เคียง ๑ ล้านล้านบาท โดยเฉพาะประเทศ GMS ปัจจุบันมีหน่วยของรัฐที่เกี่ยวข้อง ขาดการบูรณาการกันและขาดเอกภาพ จึงควรจัดตั้งเป็นกรมการค้าข้ามแดน (ไม่ใช่ชายแดน) สังกัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานส่งเสริมการส่งออกนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีการขนส่งทางถนนทั้งค้าชายแดนและข้ามแดนไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งดูแลถึงภาคบริการโลจิสติกส์ ทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาและอำนวยความสะดวกทางการค้า และเป็นหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการค้าอย่างเป็นเอกภาพและควรให้ทำหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการพัฒนาประเทศเพื่อนบ้าน (คพบ.)

(๒) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งเดิมในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน

๒.๙ นโยบายด้านการพัฒนาภาคการเกษตร

(๑) การพัฒนาองค์กรเกษตร สหกรณ์ภาคการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง การพัฒนาอาชีพของเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรอย่างทั่วถึง และการจัดการหนี้สินเกษตรกรโดยยึดหลักการรักษาที่ดินทำกินให้เกษตรกร

(๒) การจัดสรรที่ทำกินให้กับเกษตรกรที่ไร้ที่ทำกินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(๓) การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับสถาบันการเงินที่ไม่ต้องยึดหลักความเสี่ยงแบบเดียวกับภาครัฐกิจและอุตสาหกรรม เนื่องจาก ความเสี่ยงของภาคเกษตรขึ้นอยู่กับธรรมชาติเป็นหลัก

(๔) การมีหลักประกันหรือกองทุนเพื่อชดเชยความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ให้กับเกษตรกรหากประสบภัยธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิตและอาชีพของเกษตรกร

(๕) การรักษาสมดุลระหว่างพืชพลังงานกับพืชอาหาร ให้มีความสมดุลระหว่างความมั่นคงด้านพลังงานและความมั่นคงด้านอาหาร

(๖) การจัดทำยุทธศาสตร์ภาคเกษตรรองรับวิกฤตเศรษฐกิจรอบใหม่ เนื่องจากภาคเกษตรจะเป็นภาคที่รองรับวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยภาคเกษตรจะเป็นภาคที่รองรับแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมและบริการ

(๗) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยการส่งเสริมการแปรรูปและอุตสาหกรรม ต่อเนื่องจากภาคเกษตร ปรับตัวให้ภาคเกษตรไทยจากเดิมที่เน้นขายสินค้าเกษตรเชิงวัตถุดิบ มาเป็น ผู้นำผู้บริหารตลาดอาหารและธุรกิจต่อเนื่องภาคเกษตร

(๘) การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต โดยการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ เครื่องทุ่นแรงขนาดเล็กที่เหมาะสมในไร่นา เพื่อลดค่าใช้จ่ายแรงงานคนที่ขาดแคลน

(๙) รัฐต้องบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๒.๑๐ การทบทวนระยะเวลาการใช้นโยบายของรัฐบาลที่อาจมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายของพรรคร่วมรัฐบาลหลายนโยบายเป็นสิ่งที่ดี แต่การเปลี่ยนผ่านต้องมีขั้น มีตอนรวมถึงการเยียวยาช่วยเหลือภาคธุรกิจบางกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ อีกทั้งภาคเศรษฐกิจไทย มีหลายระดับหลากหลายมิติ มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่แตกต่างกัน ประเทศไทยต้องพึงพิง การส่งออก ราคาสินค้าต้องมีการแข่งขัน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจขอให้รัฐบาลมีการทบทวน โดยเฉพาะการแทรกแซงกลไกราคา และต้นทุนการผลิต จะเป็นการลดขีดความสามารถในการ แข่งขันของภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจของไทย

๒.๑๑ นโยบายการจัดตั้งหน่วยงานในการป้องกันและเยียวยาภัยพิบัติจากธรรมชาติ

(๑) ปัจจุบันภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ภัยแล้ง แผ่นดินไหว จัดเป็นความเสี่ยงต่อ ประชาชนและภาคธุรกิจหน่วยงานที่ดูแลช่วยเหลือการจัดกระจายขาดความบูรณาการให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์เฉพาะหน้า จึงควรจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพซึ่งควรเป็นหน่วยงานระดับกระทรวงหรือ องค์กรอิสระ โดยให้มีแผนงานในการใช้งบประมาณที่ชัดเจน และดำเนินงานบูรณาการกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ปัญหาการป้องกัน และให้การช่วยเหลืออย่าง เป็นระบบ ครอบคลุมในทุกมิติของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ทั้งภาคโลจิสติกส์ การผลิต เศรษฐกิจ และสังคม

(๒) ควรมีการจัดการลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ โดยบริหารจัดการเป็นกลุ่มลุ่มน้ำ มีการ วางผังน้ำ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (ภาคราชการ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ ภาคประชาชนทั่วไป) เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ ทั้งภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง และ มลพิษทางน้ำ

(๓) รัฐต้องมีการประเมินความล่อแหลม ความเปราะบาง (Vulnerability Assessment) ของชุมชนต่อความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ เพื่อให้การปรับตัวของชุมชน มีความสอดคล้องกันสถานการณ์ เหมาะสมกับวิถีและชุมชนของไทย

(๔) พัฒนากลไกการสื่อสารที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสามารถใช้งานได้จริง รวมถึงเตรียมความพร้อมของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ตลอดจนบุคลากร เครื่องมือ ด้านการเตือนภัยให้มีสมรรถนะสูงเพื่อป้องกันและให้พร้อมรับกับภัยธรรมชาติ

(๕) ควรปรับปรุง โครงสร้าง บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในการบริหารจัดการลุ่มน้ำให้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑๒ นโยบายการรับมือเศรษฐกิจโลกถดถอย

แนวโน้มเศรษฐกิจจะมีการชะลอตัวและถดถอยต่อเนื่องอย่างน้อย ๒-๓ ปี และอาจกระทบเป็นวงกว้าง ขอให้รัฐบาลมีการเตรียมมาตรการและหรือสำรองเครื่องมือการเงินการคลัง สำหรับใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจและเยียวยาภาคเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

(๑) นโยบายทบทวนโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือมาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงินที่ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน ขอให้รัฐบาลชะลอไว้ก่อนเพื่อใช้ในสถานการณ์ที่จำเป็น หากเศรษฐกิจโลกถดถอยซึ่งจะกระทบการส่งออก และการท่องเที่ยวอย่างรุนแรง ขอให้รัฐบาลเตรียมมาตรการการรับมือเป็นขั้นเป็นตอน การดูแลเงินทุนเคลื่อนย้าย เพื่อป้องกันการผันผวนในตลาดทุนและอัตราแลกเปลี่ยน

(๒) การเตรียมมาตรการช่วยเหลือภาคการผลิต หากจะต้องมีการลดการจ้างงานจากการที่ภาคส่งออกต้องได้รับผลกระทบ

(๓) การหามาตรการร่วมกันในระดับภูมิภาค โดยการจัดทำเป็นนโยบายความร่วมมือระดับภูมิภาค (Policy Collaborate)

(๔) ขอให้ภาครัฐวางมาตรการรองรับการผันผวนของราคาน้ำมัน ซึ่งเกิดจากปัญหาราคาน้ำมันโลกมีการปรับตัวสูงขึ้น ยังเป็นข้อกังวลของภาคธุรกิจหากยกเลิกกองทุนน้ำมัน โดยเฉพาะสถานการณ์ราคาน้ำมันซึ่งมีการปรับตัวสูงขึ้น อันเกิดจากปัญหาความไม่สงบในภูมิภาคตะวันออกกลาง และภูมิภาคแอฟริกาตอนเหนือ

(๕) รัฐบาลควรแก้ไขภาพลักษณ์ให้ต่างชาติมีความเชื่อมั่นในการลงทุน

๒.๑๓ การทบทวนนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทแบบขั้นบันไดในการปรับ

หากรัฐบาลจะดำเนินนโยบายดังกล่าวควรจะให้ระยะเวลาก้าวขึ้นไปเป็นขั้นบันได หรือให้เอกชนรับส่วนหนึ่งและรัฐบาลชดเชยในรูปแบบของค่าครองชีพอาจจะโอนเงินผ่านนายจ้างหรือ โอนเงินเข้าผ่านทางประกันสังคมให้กับลูกจ้างโดยตรง และเงินค่าครองชีพนี้จะทยอยลดลงโดยให้เป็นภาระของภาคเอกชนภายใน ๓ ปี หากรัฐบาลจะให้เอกชนรับทีเดียวจะทำให้อุตสาหกรรมที่พึ่งพิง แรงงานเข้มข้นได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง และเรื่องภาษีนิติบุคคลหากจะต้องไม่ใช่สิ่งแลกเปลี่ยน การเพิ่มค่าจ้าง เพราะผู้ที่ได้ประโยชน์คือกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพียงไม่กี่กลุ่มขณะที่ SMEs ยิ่งจะเป็นการเพิ่มความเหลื่อมล้ำและลดขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs อนึ่งรัฐบาล จะต้องเร่งนำอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ในแต่ละสาขาอาชีพมาใช้ โดยจะต้องมีระบบ การอบรม การเทียบโอนประสบการณ์อย่างเป็นระบบ โดยการพัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นสถานที่ใช้ทดสอบ วัดความรู้ระดับมาตรฐานวิชาชีพไทย รวมทั้งปรับหลักสูตรการเรียน การสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการสถานประกอบการ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาด้านค่าจ้างแรงงาน อย่างยั่งยืน

๒.๑๔ นโยบายการกำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ด้านเงินเฟ้อ

สถานการณ์ด้านเงินเฟ้อซึ่งอาจเกิดจากการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลซึ่งใช้ งบประมาณเป็นจำนวนมากจะส่งผลทำให้อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ก่อต้นทำให้ต้นทุน การผลิตมีการปรับตัวสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (เฉพาะต้นทุน การผลิตรวมการปรับค่าแรง ๓๐๐ บาทต่อวัน ทำให้ต้นทุนการผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒ - ๑๖)

๒.๑๕ นโยบายการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

กฎหมายหลายฉบับใช้มาตั้งแต่อดีตมีความล้าสมัย ไม่รองรับกับสภาวะเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน โดยให้มีหน่วยงานราชการเป็นเจ้าภาพและเป็นเลขานุการ และควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

๒.๑๖ นโยบายด้านการกีฬาและนันทนาการ

(๑) จัดระบบบริหารจัดการกีฬาให้เป็นเอกภาพโดยจัดตั้งคณะกรรมการกีฬาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ กำกับ ดูแลและสนับสนุน การปฏิบัติงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

- (๒) จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ และให้มีวิทยาเขตกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค
- (๓) ส่งเสริมขยายกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ อย่างกว้างขวาง

๒.๑๗ นโยบายการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว

(๑) พัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการและการท่องเที่ยวให้เข้มแข็ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และการเข้าสู่ตลาดของประเทศในกลุ่มอาเซียน จัดตั้งระบบกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยตรง ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ทรัพย์สินทางปัญญา

(๒) เตรียมความพร้อมรับมือในภาคบริการด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจเกี่ยวเนื่องดังนี้

(๒.๑) มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามข้อตกลงของ AEC และเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเข้าสู่ AEC

(๒.๒) ผลิตบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของกลุ่มประเทศอาเซียน การให้บริการมาตรฐานวิชาชีพ และการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยว มากขึ้น

(๒.๓) พัฒนาผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

(๒.๔) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขีดความสามารถบริการ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพการบริการ กิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพเชิงวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่

(๒.๕) ฟื้นฟูและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อสร้างความเป็นตัวตนของแต่ละพื้นที่ให้เกิดความโดดเด่น และเกิดการกระจายรายได้การท่องเที่ยวไปยังทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมให้จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

(๒.๖) สร้างภูมิคุ้มกันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย โดยมุ่งเน้นผู้ประกอบการให้ดำเนินธุรกิจโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) มากยิ่งขึ้น เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒.๓) ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมในแต่ละพื้นที่ โดยเน้นความร่วมมือแบบไตรภาคี [(รัฐ/ส่วนกลาง/ส่วนท้องถิ่น)/เอกชน/ผู้ประกอบการ และชุมชน/ประชาชน] ให้เกิดขึ้นในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางยุทธศาสตร์ การกำหนดงบประมาณ การร่วมดำเนินการ และการร่วมติดตามผล

(๓) ปฏิรูปการศึกษาและและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในลักษณะเฉพาะทางมากขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการสาขาบริการไทยที่มีศักยภาพ เช่น บุคลากรทางการแพทย์ บัญชี วิศวกร เป็นต้น

(๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดความสะดวกและเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านการค้า การบริการและการท่องเที่ยว

๒.๑๘ นโยบายด้านสังคม

รัฐจะต้องกำหนดนโยบายด้านสังคมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในด้านการศึกษา การเข้าถึงบริการของรัฐ และเห็นควรให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนป้องกันโรค ให้มีมาตรฐานในการรักษาโรคเป็นมาตรฐานเดียวกันกับทุกคน ให้มีนโยบายระบบสวัสดิการทุกกลุ่มคน และนโยบายสำคัญอื่นๆ ซึ่งได้แก่

(๑) ด้านการศึกษา

รัฐจะต้องปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) โดยนำพุทธปรัชญาการศึกษา ปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้ ปฏิรูปให้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคน ให้มีคุณภาพและคุณธรรม พัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย พัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคงในทุกด้าน และเห็นควรให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ

โดยที่สิ่งที่เร่งด่วนขณะนี้คือการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนไทย ให้พร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะความพร้อมด้านภาษา เพื่อการสื่อสารและการใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น

- นโยบายการแจกคอมพิวเตอร์แบบพกพา (Tablet Personal Computer) ให้กับนักเรียน รัฐบาลต้องเตรียมความพร้อมของผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้ เน้นการสอนให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมตั้งแต่ระดับมัธยม อุดมศึกษา มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาศักยภาพของ คน ให้มีคุณภาพ เก่งดีฉลาดและมีคุณภาพและส่งเสริมการวิจัย ในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลและแก้ไขปัญหาในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ

- วางแผนการผลิตกำลังคนทางด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศซึ่งขณะนี้ประเทศขาดแรงงานกำลังคนชั้นกลางเพราะฉะนั้นต้องส่งเสริมการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้ง ปรับทัศนคติในการเรียนต่ออาชีวศึกษาของทุกภาคส่วน เช่น แนะแนวการประกอบอาชีพตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าสู่การศึกษาในระดับต้น

พร้อมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนางานวิจัย ให้สอดคล้องกับลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศ เช่น วิจัยด้านการศึกษา วิจัยด้านสื่อเทคโนโลยี เป็นต้น

(๒) ด้านศาสนา

รัฐจะต้องส่งเสริมสถาบันศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ ให้มีความเข้มแข็ง ทั้งในด้านวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนบุคคล และศาสนธรรม ส่งเสริมให้สถาบันศาสนามีบทบาทยิ่งขึ้นในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ ให้ประชาชนมีหลักธรรมของศาสนาเป็นที่พึ่งและเป็นภูมิคุ้มกัน

(๓) ด้านวัฒนธรรม

รัฐต้องอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ ทั้งวัฒนธรรมด้านวัตถุ และวัฒนธรรมด้านจิตใจ รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดยเฉพาะวัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมประชาธิปไตย วัฒนธรรมการดำรงชีวิต วัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน

(๔) ด้านการต่อต้านการทุจริต

(๔.๑) รัฐจะต้องกำหนดนโยบายการต่อต้านการทุจริตเป็นนโยบายของชาติ และวาระของชาติ โดยการระดมสรรพกำลังของทุกภาคส่วนในสังคมให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรง โดยจะกำหนดยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ เช่น ยุทธศาสตร์ในการป้องกัน ยุทธศาสตร์ในการปราบปราม ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ยุทธศาสตร์ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

(๔.๒) รัฐต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการบริหารงานในทุกๆ ด้าน อย่างเป็นรูปธรรม โดยที่บทบาทของรัฐที่สำคัญนั้น คือ รัฐเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐาน และรักษากฎระเบียบต่างๆ การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ มีการรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย และนโยบายที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องจะใช้ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการทุจริต หรือการไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

(๔.๓) ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ลดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จึงต้องจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีการตรวจสอบ และโอกาสที่เท่าเทียมกัน

(๕) ด้านปัญหายาเสพติด

รัฐจะต้องกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายชาติ ควบคู่ไปกับนโยบายส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยการระดมสรรพกำลังของทุกภาคส่วนในสังคม ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลเป็นรูปธรรม เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม เช่น ยุทธศาสตร์ในการลดความต้องการยาเสพติด ยุทธศาสตร์ในการบำบัดรักษา ยุทธศาสตร์ในการปราบปราม ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ยุทธศาสตร์ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

(๖) ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๖.๑) รัฐควรกำหนดนโยบายของรัฐบาล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มในสังคม โดยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของคนผ่านกลไกของการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในด้านความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดในสังคม เช่น ความรู้ด้านกฎหมาย และความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างเสริมความมั่นคงให้กับชีวิต เช่น ความรู้ในการประกอบอาชีพต่างๆ รวมทั้งเตรียมนโยบายเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

(๖.๒) รัฐบาลควรทบทวนกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมเพิ่มเติม โดยเฉพาะกฎหมายที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูผู้ประกอบอาชีพคนกลางคืน โดยนำเงินภาษีที่เรียกเก็บจากสถานบริการมาพิจารณาจัดตั้งเป็นกองทุน ทั้งนี้รัฐบาลต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลสถานบริการ และข้อมูลในส่วนของพนักงานที่ประกอบอาชีพในสถานบริการภาคกลางคืน

๒.๑๙ นโยบายด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้ประเทศไทยเป็นแผ่นดินของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถวายเป็นพระราชสัการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในมหามงคลสมัยพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๘๔ พรรษา และกำหนดให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของชาติและวาระของชาติ พร้อมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินการบอบคณ:รัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษา และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ และสภาที่ปรึกษา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓.๑ นโยบายการเพิ่มผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมรายกลุ่ม</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อเสนอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางการผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งปัจจุบัน อก., รง., สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำ และพัฒนาฐานข้อมูลแรงงาน (Lead X plus) ร่วมกัน ซึ่งหากเสร็จสมบูรณ์ จะสามารถทราบสถานะอุปสงค์และอุปทานแรงงานในสาขาต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิต พัฒนา และบริหารจัดการแรงงานทั้งระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>๓.๒ นโยบายแรงงานต่างด้าว</p> <p>๓.๒.๑ ผลักดันให้เกิดศูนย์การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)</p> <p>๓.๒.๒ เปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวให้เข้ามาในประเทศไทย</p> <p>๓.๒.๓ เร่งรัดการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้ที่เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะเข้ามา-เย็นกลับ และตามฤดูกาลที่เป็นรูปธรรม</p> <p>๓.๒.๔ ให้เข้มงวดการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานต่างด้าวในทางปฏิบัติ เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น</p> <p>๓.๒.๕ ควรสร้างความตระหนักว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาและมีใบอนุญาตทำงานอย่างถูกกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องยอมรับสำหรับภาคการผลิตไทย</p>	<p>ปัจจุบัน รง. ได้ดำเนินการจัดตั้ง One Stop Service ไปแล้วบางส่วน แต่ยังไม่ครบตามเป้าหมาย อีกทั้งงานบริการที่เกี่ยวข้องกับ สธ. และ ศธ. ยังต้องมีการปรับปรุง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเปิดให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย ควรเปิดให้เฉพาะในสาขาที่จำเป็นเท่านั้น ๒. ควรมีกฎหมายจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ชัดเจน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาทำงานแบบเข้ามา-เย็นกลับ โดยมีสมุดบันทึกการเดินทางเข้าออก ซึ่งนอกจาก จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานแล้ว ยังจะช่วยลดปัญหาการย้ายถิ่นของแรงงานและครอบครัวที่เข้ามาทำงานชั่วคราว และเป็นการบรรเทาปัญหาสังคมไปพร้อมๆกัน ๓. กฎระเบียบเกี่ยวกับการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานต่างด้าว รง. ได้มีมาตรการอยู่แล้ว

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>๔. เห็นด้วยว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศควรมีใบอนุญาตการทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งควรมีการเก็บข้อมูลสถานะความชำนาญของแรงงานเหล่านี้ด้วยเพื่อเชื่อมโยง กับฐานข้อมูล Lead X plus ที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้</p>
<p>๓.๓ นโยบายด้านพลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือก</p> <p>๓.๓.๑ พลังงานไฟฟ้าและพลังงานด้านขนส่ง</p> <p>๓.๓.๑.๑ ด้านพลังงานในภาคอุตสาหกรรม รัฐควรส่งเสริมให้มีการนำเศษชีวมวลจากภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมมาใช้เป็นพลังงานทดแทน</p> <p>๑) ด้านพลังงานในภาคขนส่ง การใช้ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ หรือไบโอดีเซล ก๊าซโซฮอลล์ ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจน</p> <p>๒) ด้านพืชพลังงานที่เกี่ยวข้องกับอาหาร จะต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนว่าพืชพลังงานประเภทใดบ้างที่จะนำมาใช้สำหรับด้านพลังงาน และพืชชนิดใดบ้างใช้เป็นอาหาร</p> <p>๓) ด้านการใช้พลังงานธรรมชาติ ควรกำหนดยุทธศาสตร์ระยะยาวให้ชัดเจน</p>	<p>ในการส่งเสริมพลังงานทดแทนในประเทศ ควรคำนึงถึงราคาพลังงานทดแทนที่เปลี่ยนไปหากความต้องการเพิ่มขึ้นและควรเพิ่มเติมนโยบายด้านการอนุรักษ์ และประหยัดพลังงานไว้ในนโยบายรัฐบาลด้วย</p> <p>๑. รัฐควรสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (E/HIA) ในโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตพลังงานทางเลือกต่างๆ อย่างจริงจัง</p> <p>๒. รัฐต้องมีนโยบายที่สร้างความสมดุลระหว่างสัดส่วนการใช้พืชพลังงานและพืชอาหาร และต้องมีแผนการผลิตพืชแต่ละชนิดให้ชัดเจนว่าจะควรปลูกพืชชนิดใด ในจำนวนเท่าไร และควรปลูกในพื้นที่ใด ตลอดจนถึงต้องมีวามชัดเจนในเรื่องของราคา และการอุดหนุน เพื่อให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๓. ภาครัฐควรสร้างความชัดเจนในเรื่องของสถานบริการ NGV เพื่อรองรับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งที่ประหยัดพลังงาน เช่น การขนส่งทางราง และการขนส่งทางน้ำให้มากขึ้น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ
ของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๒ นโยบายด้านพลังงานทดแทน
๓.๓.๒.๑ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการนำเศษหรือของเหลือชีวมวลจากภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมมาผลิตเป็นพลังงาน

๓.๓.๒.๒ รัฐต้องมีจุดยืนและนโยบายการใช้พลังงานในภาคขนส่งระยะยาว จากก๊าซ NGV ก๊าซโซฮอลล์ และไบโอดีเซลที่ชัดเจน

๓.๓.๒.๓ รัฐต้องกำหนดกรอบและขอบเขตทางเลือกการใช้พลังงานจากพืชและพืชที่ใช้เป็นอาหารให้ชัดเจนโดยคำนึงถึงการจัดโซนพื้นที่เพาะปลูกที่เป็นพืชพลังงาน และพืชอาหารเพื่อป้องกันปัญหาความไม่สมดุล

๓.๓.๒.๔ รัฐต้องมีนโยบายที่กำหนดสัดส่วนที่สมดุลต่อการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ และการแสวงหาหรือสร้างพลังงานเอง

๓.๓.๒.๕ รัฐต้องสนับสนุนงานวิจัยด้านการมีพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกทุกรูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อประเทศ ทั้งนี้ รัฐต้องให้ความสำคัญกับมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และควรให้ความสำคัญในการพัฒนาวิธีการจัดการและส่งเสริมงบประมาณในการบริหารจัดการชีวมวลเพื่อใช้เป็นพลังงาน ควรสนับสนุนกฎระเบียบที่จะให้มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน

ภาครัฐควรสร้างความชัดเจนในเรื่องของสถานบริการ NGV เพื่อรองรับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้น และส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งที่ประหยัดพลังงาน เช่น การขนส่งทางราง และการขนส่งทางน้ำให้มากขึ้น

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓.๔ นโยบายด้านการส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน</p> <p>๓.๔.๑ การส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ด้วยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายเมืองชายแดนที่มีศักยภาพในการกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอุตสาหกรรมชายแดน</p> <p>๓.๔.๒ รัฐต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบข้ามพรมแดนระหว่างประเทศอันเกิดจากการลงทุนสร้างโรงงานที่อยู่ตามชายแดน</p> <p>๓.๔.๓ รัฐต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบอันเกิดจากการตัดถนนเชื่อมต่อเขตการค้าชายแดนที่กระทบต่อเขตอุทยานหรือเขตป่าสงวน</p> <p>๓.๔.๔ รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์</p>	<p>๑. การสร้างถนนที่ต้องผ่านเขตป่าโดยเฉพาะเขตอุทยานและป่าสงวน ไม่ควรเป็นถนนขนาดใหญ่ที่มีหลายช่องจราจร เพราะอาจเป็นช่องทางให้มีการทำลายป่ามากขึ้น และต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เช่น การสร้างถนนผ่านลุ่มน้ำต้องการมีการทำ EIA</p> <p>๒. รัฐควรให้ความสำคัญกับการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมตามแนวชายแดนซึ่งยังมีขนาดเล็ก และกระจายตัวมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว (คำม่วน) และพม่า (เมียวดี) ที่มีการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ชัดเจน โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดที่ตั้งเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรมชายแดน หรืออาจพัฒนาไปเป็นเมืองคู่แฝดให้ชัดเจน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นรองรับอย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการของกระทรวงอุตสาหกรรมและการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย ภายใต้นโยบายของรัฐบาล</p>
<p>๓.๕ นโยบายด้านการขับเคลื่อนศักยภาพในการแข่งขันรายอุตสาหกรรม</p> <p>๓.๕.๑ กำหนดประเภทอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง เพื่อกำหนดเป็นอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์</p> <p>๓.๕.๒ รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการกำหนดประเภทอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง โดย ออก. ได้จัดทำยุทธศาสตร์แยกประเภทอุตสาหกรรมและแผนงาน ซึ่งมีหลายโครงการได้บรรจุไว้เป็น Flagship projects สำหรับปี ๒๕๕๔ เช่น โครงการการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร เป็นต้น นอกจากนั้นยังสนับสนุนการลงทุนของไทยที่มีศักยภาพใน</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>ต่างประเทศมากขึ้น ในขณะที่การปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เพื่อเตรียมรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ระหว่างดำเนินการ</p>
<p>๓.๖ นโยบายด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ</p> <p>๓.๖.๑ รัฐจะต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อให้มีการขับเคลื่อนด้านโลจิสติกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ต้นทุนที่ต่ำสอดคล้องกับการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค</p> <p>๓.๖.๒ การใช้ศักยภาพของทะเลอันดามันทางภาคใต้</p>	<p>๑. ปัจจุบันระบบโครงสร้างพื้นฐานของไทยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ในขณะที่ระบบการบริหารจัดการยังต้องได้รับการปรับปรุง เช่น ระบบการขนส่งผ่านแดน ระบบการบริหารจัดการต่างๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบบริหารจัดการทั้งระบบศุลกากร และระบบขนส่งเพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ของสินค้าภาคเกษตร</p> <p>๒. กค. ได้แจ้งว่าประเทศสมาชิก ASEAN (ยกเว้นประเทศลาวและกัมพูชา) ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนา ASEAN single window ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะทำให้เครือข่ายระบบโลจิสติกส์ในภูมิภาคมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น</p>
<p>๓.๗ นโยบายด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งและขีดความสามารถ SMES ไทยภายใต้บริบทการเปิด AEC</p> <p>๓.๗.๑ ส่งเสริมทักษะ เทคโนโลยี นวัตกรรม ทุน และการส่งเสริมให้ SMEs ไทยไปลงทุนประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าในประเทศไทย จัดให้มีกองทุน SME FUND อย่างจริงจัง</p> <p>๓.๗.๒ โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก โดยมุ่งส่งเสริมให้อาหารไทยเป็นหนึ่งในอาหารที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก พร้อมทั้งสนับสนุน การเปิดธุรกิจร้านอาหารไทย</p>	<p>ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมด้านการเงินทุนแก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อมอยู่แล้ว เช่น สสว. ซึ่งสามารถปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและทั่วถึงมากขึ้น</p> <p>สำหรับ “โครงการครัวไทยสู่ครัวโลก” นั้นภาครัฐถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทยเพื่อป้อนตลาดโลก (Food for the world) โดยไม่ได้มุ่ง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สสช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>ในต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากล</p> <p>๓.๗.๓ รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์</p> <p>๓.๘ นโยบายด้านการส่งเสริมการค้าชายแดน และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคและประเทศ ที่สาม</p> <p>๓.๘.๑ ควรให้มีการจัดตั้งเป็น กรมการค้าข้ามแดน สังกัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานส่งเสริมการส่งออกนำเข้าสำหรับสินค้าที่มีการขนส่งทางถนน ทั้งค้าชายแดนและข้ามแดนไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>๓.๘.๒ รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่งเดิมในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับสถานการณ์</p>	<p>เน้นเพียงแค่อาหารไทยเพียงอย่างเดียว และหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันผลักดันและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>ที่ประชุมมีความเห็นแย้งในเรื่องการจัดตั้งกรมการค้าข้ามแดน เพราะเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน และหน่วยงานที่มีอยู่สามารถดำเนินการรองรับภารกิจดังกล่าวได้อยู่แล้ว การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้การค้ามีความเป็นเสรี (Free Trade) มากขึ้น เป็นสิ่งที่ดี แต่ควรคำนึงถึงประเด็นของค่าที่เป็นธรรม (Fair trade) ด้วย โดยเฉพาะสินค้าต้องห้ามที่กระทบต่อศีลธรรมอันดีต้องเพิ่มความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการใช้โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งต้องมาตรการและวิธีการที่เหมาะสมต่อไป</p>
<p>๓.๙ นโยบายด้านการพัฒนาภาคการเกษตร</p> <p>๓.๙.๑ การพัฒนาองค์กรเกษตรกร สหกรณ์ภาคการเกษตรให้มีความเข้มแข็ง การพัฒนาอาชีพของเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๓.๙.๒ การจัดสรรที่ทำกินให้กับเกษตรกรที่ไร้ที่ทำกินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม</p>	<p>๑. ปัจจุบันธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เป็นสถาบันการเงินเดียวที่มีการผ่อนปรนหลักเกณฑ์การกู้ยืมเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่าย ซึ่งควรสนับสนุนและจูงใจให้สถาบันการเงินอื่นๆ เข้าร่วมโครงการให้มากขึ้น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓.๙.๓ การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนกับสถาบันการเงินที่ไม่ต้องยึดหลักความเสี่ยงแบบเดียวกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม</p> <p>๓.๙.๔ การมีหลักประกันหรือกองทุนเพื่อชดเชยความเสียหายจากภัยธรรมชาติให้กับเกษตรกรหากประสบภัยธรรมชาติ</p> <p>๓.๙.๕ การรักษาสมดุลระหว่างพืชพลังงานกับพืชอาหาร ให้มีความสมดุลระหว่างความมั่นคงด้านพลังงานและความมั่นคงด้านอาหาร</p> <p>๓.๙.๖ การจัดทำยุทธศาสตร์ภาคเกษตรรองรับวิกฤตเศรษฐกิจรอบใหม่</p> <p>๓.๙.๗ การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยการส่งเสริมการแปรรูปและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จากภาคเกษตร ปรับตัวให้ภาคเกษตรไทยจากเดิม ที่เน้นขายสินค้าเกษตรเชิงวัตถุดิบ มาเป็นผู้นำผู้บริหารตลาดอาหารและธุรกิจต่อเนื่องภาคเกษตร</p> <p>๓.๙.๘ การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต โดยการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เครื่องทุ่นแรงขนาดเล็กที่เหมาะสมในไร่นาเพื่อชดเชยการใช้แรงงานคนที่ขาดแคลน</p> <p>๓.๙.๙ รัฐต้องบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร</p>	<p>๒. สำหรับความช่วยเหลือเพื่อชดเชยความเสียหายจากภัยธรรมชาติให้กับเกษตรกรนั้น ภาครัฐมีการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ในขณะที่การประกันภัยพืชผลนั้น แม้ว่าจะมีการดำเนินการ มาเป็นเวลาหลายปี แต่กลับไม่ค่อยมีการพัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากเอกชนมองว่ายังมีความเสี่ยงต่อการขาดทุนสูงหากเข้ามารับประกัน ซึ่งควรสนับสนุนให้ภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือหรือมีข้อเสนอเพื่อจูงใจเอกชน รวมถึงอาจช่วยลดภาระให้กับเกษตรกรโดยช่วยชำระค่าประกันบางส่วน ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้เกษตรกรหันมาให้ความสนใจการทำประกันภัยพืชผลด้วย</p> <p>๓. ในการจัดสรรที่ดินให้กับเกษตรกรที่ไรที่ทำกินนั้น ทางกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยได้ทำการจัดสรรพื้นที่เขตป่าสงวนเสื่อมโทรมและที่ดิน สปก. ไว้สำหรับจัดสรรให้เกษตรกรแล้ว อย่างไรก็ตามควรดำเนินการจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรอย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และหลีกเลี่ยงปัญหาการรุกป่าเขตป่าสงวนและการใช้ที่ดินอย่างผิดวัตถุประสงค์ดังที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เช่น กรณีที่ดินในเขต อ.วังน้ำเขียว เป็นต้น</p> <p>๔. ควรศึกษาและวางแผนระบบการผลิตภาคเกษตรให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำในแต่ละพื้นที่และช่วงเวลา เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>สูงสุดต่อประเทศ โดยรัฐต้องมีมาตรการชดเชยที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดความเสียหายเกิดขึ้น</p>
<p>๓.๑๐ การทบทวนระยะเวลาการใช้นโยบายของรัฐบาลที่อาจมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</p> <p>ต้องมีขั้นตอนการเยียวยาช่วยเหลือภาคธุรกิจบางกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ</p>	<p>เห็นด้วยกับข้อสังเกตของสภาที่ปรึกษาฯ โดยการใช้นโยบายแทรกแซงกลไกราคาของรัฐบาลบางนโยบายนั้นจะช่วยให้นักเอกชนสามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันได้เร็วขึ้น แต่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นขั้นตอนในช่วงเวลาที่เหมาะสมได้ร่วมกับมาตรการลดผลกระทบควบคู่กันไป เช่น การให้เงินสนับสนุนแบบให้เปล่าแก่ SMEs ที่มีศักยภาพและการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน โดยจัดการอบรมเฉพาะทางให้กับธุรกิจแต่ละสาขาสำหรับลูกจ้างรายเดิม หรือการอบรมเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานรายใหม่ ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs และยังคงช่วยสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตของ SMEs จากการใช้แรงงานราคาถูกมาเป็นการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยี และแรงงานที่มีคุณภาพและผลิตภาพสูง นอกจากนี้ในระยะกลางและระยะยาวจะช่วยลดปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างกลุ่มคนและระหว่างพื้นที่ของประเทศลงด้วย</p>
<p>๓.๑๑ นโยบายการจัดตั้งหน่วยงานในการป้องกันและเยียวยาภัยพิบัติจากธรรมชาติ</p> <p>๓.๑๑.๑ ควรจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพซึ่งควรเป็นหน่วยงานระดับกระทรวงหรือองค์กรอิสระ โดยให้มีแผนงานในการใช้งบประมาณที่ชัดเจน และดำเนินงานบูรณาการ</p>	<p>๑. ปัจจุบันมีการบูรณาการระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้การจัดการภัยพิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓.๑๑.๒ ควรมีการจัดการคุ่มน้ำอย่างบูรณาการ โดยบริหารจัดการเป็นกลุ่มคุ่มน้ำ มีการวางผังน้ำ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓.๑๑.๓ รัฐต้องมีการประเมินความอ่อนแอ ความเปราะบาง (Vulnerability Assessment) ของชุมชนต่อความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ เพื่อให้การปรับตัวของชุมชน มีความสอดคล้องกับสถานการณ์เหมาะสมกับวิถีและชุมชนของไทย</p> <p>๓.๑๑.๔ พัฒนากลไกการสื่อสารที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน และความสามารถในการใช้งาน รวมถึงเตรียมความพร้อมของชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยตลอดจนบุคลากร เครื่องมือ ด้านการเตือนภัยให้มีสมรรถนะสูงเพื่อป้องกันและให้พร้อมรับกับภัยธรรมชาติ</p> <p>๓.๑๑.๕ ควรปรับปรุง โครงสร้าง บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของคณะกรรมการคุ่มน้ำ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในการบริหารจัดการคุ่มน้ำให้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>นอกจากนั้นกรมทรัพยากรธรณีได้จัดทำแผนที่เสี่ยงภัย และจัดระบบเตือนภัยโดยใช้เครือข่ายสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ในทุกจังหวัด ในขณะที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้พยายามใช้ประโยชน์จากดาวเทียมธีออส (THEOS) ในการเตือนภัยและจัดการกับภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p> <p>๒. การจัดการน้ำ ควรมีการแก้ไขปัญหาวางอย่างมีระบบและบูรณาการร่วมกันในหลายหน่วยงาน ทั้งด้านการทำการศึกษาวิจัยรวมถึงการทำความเข้าใจกับประชาชน เช่น การสร้างเขื่อนควรวางแผนการสร้างเขื่อนทั้งประเทศให้มีความเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกันเพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในกระบวนการจัดทำประชาพิจารณ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลที่ครอบคลุมรอบด้านเพื่อประโยชน์แก่การตัดสินใจของประชาชน</p>
<p>๓.๑๒ นโยบายการรับมือเศรษฐกิจโลกถดถอย</p> <p>๓.๑๒.๑ นโยบายทบทวนโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือมาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงินที่ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน ขอให้รัฐบาลชะลอไว้ก่อนเพื่อใช้ในสถานการณ์ที่จำเป็นหากเศรษฐกิจโลกถดถอย ขอให้รัฐบาลเตรียมมาตรการ</p>	<p>๑. โดยปกติ กระทรวงการคลังจะพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการต่างๆ จากความสามารถ ในการจัดหารายได้เทียบกับรายจ่ายงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งที่ผ่านมาจึงมีความเป็นไปได้ตามกรอบวินัยการคลัง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>การรับมือเป็นขั้นเป็นตอน</p> <p>๓.๑๒.๒ การเตรียมมาตรการช่วยเหลือภาคการผลิต</p> <p>๓.๑๒.๓ การหามาตรการร่วมกันในระดับภูมิภาค</p> <p>๓.๑๒.๔ ขอให้ภาครัฐวางมาตรการรองรับการผันผวนของราคาน้ำมัน</p> <p>๓.๑๒.๕ รัฐบาลควรแก้ไขภาพลักษณ์ให้ต่างชาติมีความเชื่อมั่นในการลงทุน</p>	<p>๒. สำหรับมาตรการต่างๆ ที่รองรับความผันผวนของราคาน้ำมันนั้น รัฐบาลได้มีนโยบายรองรับ เช่น การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ในขณะที่ปริมาณน้ำมันสำรองนั้น ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายบังคับ แต่ในทางปฏิบัติโรงกลั่นน้ำมันต่างๆ จะให้ความร่วมมือ ในการสำรองน้ำมันไว้บางส่วน</p>
<p>๓.๑๓ การทบทวนนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ ๓๐๐ บาท แบบขั้นบันไดในการปรับ โดยให้ระยะเวลาก้าวขึ้นไปเป็นขั้นบันไดหรือให้เอกชนรับส่วนหนึ่งและรัฐบาลชดเชยในรูปแบบของค่าครองชีพ อาจโอนเงินผ่านนายจ้างหรือโอนเงินเข้าผ่านทางประกันสังคมให้กับลูกจ้างโดยตรง</p>	<p>ปัจจุบันกระทรวงแรงงานได้ประกาศอัตราค่าจ้างมาตรฐานฝีมือแรงงาน ๑๑ สาขาอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่ มีอัตราค่าจ้างเกิน ๓๐๐ บาท/วัน ซึ่งการเร่งรัดให้มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานในภูมิภาคเพื่อให้เป็น ศูนย์ทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อรองรับมาตรฐานฝีมือ เป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้แรงงานมีการพัฒนาฝีมือและเพิ่มรายได้ไปพร้อมกัน</p>
<p>๓.๑๔ นโยบายการกำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ด้านการเงินเพื่อ</p>	<p>การประมาณการด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๑๒-๑๖) ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายปรับขึ้นค่าแรง ๓๐๐ บาท/วัน ควรแยกให้ชัดเจนว่ามาจากสาขาการผลิตใด ซึ่งจากการประมาณของ สศช. พบว่ามาตรการดังกล่าวจะกระทบต่อเงินเฟ้อบ้างแต่ไม่เกินกรอบร้อยละ ๔ ทุกรูปแบบ การดำเนินนโยบายประชานิยมที่ดองใช้งบประมาณจำนวนมาก อาจเป็นการระงับการรัฐ โดยเฉพาะสถานะหนี้สาธารณะในอนาคต ซึ่งจะกระทบต่อความยั่งยืนทางการคลังของรัฐได้</p>
<p>๓.๑๕ นโยบายการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ โดยควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการในการแก้ไข</p>	<p>การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ควรคำนึงถึงความสอดคล้องต่อดัชนีกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และข้อตกลงเสรี</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ปรับปรุงกฎหมาย	ทางการค้ากับประเทศอื่น ตลอดจนควรมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนต่อผลบังคับใช้ทางกฎหมาย ที่ส่งผลกระทบต่อในทางปฏิบัติ เพื่อให้การแก้ไขปรับปรุงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของภาครัฐด้วย เช่น ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ เป็นต้น
<p>๓.๑๖ นโยบายด้านกีฬาและนันทนาการ</p> <p>๓.๑๖.๑ จัดระบบบริหารจัดการกีฬาให้เป็นเอกภาพ</p> <p>๓.๑๖.๒ จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ</p> <p>๓.๑๖.๓ ส่งเสริมขยายกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ อย่างกว้างขวาง</p>	<p>๑. ที่ประชุมไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ เนื่องจากมีสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะด้านอยู่แล้ว เช่น สถาบันพลศึกษา และ โรงเรียนกีฬา</p> <p>๒. การส่งเสริมและพัฒนากีฬาและนันทนาการที่ดีควรเน้นไปที่การพัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนด้านกีฬาในทุกระดับชั้นให้เข้มข้น และจัดหาสนามกีฬาหรือสถานที่เล่นกีฬารูปแบบต่างๆ ให้ชุมชนอย่างทั่วถึง</p>
<p>๓.๑๗ นโยบายการสร้างเสริมขีดความสามารถภาคบริการและการท่องเที่ยว</p> <p>๓.๑๗.๑ พัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการและการท่องเที่ยวให้เข้มแข็ง</p> <p>๓.๑๗.๒ เตรียมความพร้อมรับมือในภาคบริการด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจเกี่ยวเนื่อง</p> <p>๓.๑๗.๓ ปฏิรูปการศึกษาและและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในลักษณะเฉพาะทางมากขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ</p>	<p>๑. เห็นด้วยกับข้อเสนอเพื่อสร้างเสริมเข้มแข็ง ให้กับภาคบริการและการท่องเที่ยว โดยควรให้มีการพัฒนาแรงงานและคุณภาพของแรงงานให้ตรง ตามความต้องการของตลาด อีกทั้ง ปรับปรุงและแก้ปัญหาในประเด็นที่อาจบั่นทอนความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของประเทศ ดังนี้</p> <p>๑.๑ กำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพสำหรับบุคคลที่ต้องการประกอบอาชีพใน</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สตช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>สาขาบริการไทยที่มีศักยภาพ</p> <p>๓.๑๗.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เกิดความสะดวกและเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ</p>	<p>อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาทั้งที่เป็นหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาและการอบรมระยะสั้น</p> <p>๑.๒ เพิ่มการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พัฒนาสินค้าและบริการภายในประเทศให้มีมาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็ปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของไทยต่อไป</p>
<p>๓.๑๘ นโยบายด้านสังคม</p> <p>๓.๑๘.๑ ด้านการศึกษา รัฐจะต้องปฏิรูปการศึกษา โดยนำพุทธปรัชญาการศึกษา ปรัชญาการศึกษาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยสิ่งที่เร่งด่วน คือ การพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนไทยให้พร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p> <p>๓.๑๘.๒ ด้านศาสนา รัฐจะต้องส่งเสริมสถาบันศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>๓.๑๘.๓ ด้านวัฒนธรรม รัฐจะต้องอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ ทั้งวัฒนธรรมด้านวัตถุ และวัฒนธรรมด้านจิตใจ รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์</p> <p>๓.๑๘.๔ ด้านการต่อต้านการทุจริต</p> <p>(๑) รัฐจะต้องกำหนดนโยบายการต่อต้านการทุจริตเป็นนโยบายของชาติและวาระของชาติ</p> <p>(๒) รัฐต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการบริหารงานในทุกๆ ด้าน</p>	<p>๑. ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อรับมือกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการที่อาจจะเปลี่ยนไป</p> <p>๒. การส่งเสริมศาสนาต้องให้ความสำคัญกับทุกศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน และควรตระหนักถึงผลกระทบของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายวัฒนธรรม ซึ่งอาจกระทบต่ออัตลักษณ์ของประเทศ</p> <p>๓. การแก้ไขปัญหาทุจริตอย่างยิ่งยวดต้องเน้นที่การปลูกฝังจิตสำนึก และสร้างคุณธรรม</p> <p>๔. การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ยั่งยืนต้องสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันให้เยาวชน โดยร่วมมือกันทั้งโรงเรียน ชุมชน และครอบครัว และควรเสนอยุทธศาสตร์ในการป้องกันซึ่งเป็นต้นเหตุ นอกเหนือไปจากยุทธศาสตร์ในการปราบปราม</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ สศช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>อย่างเป็นรูปธรรม</p> <p>(๓) ต้องจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความโปร่งใส มีการตรวจสอบ และโอกาสที่เท่าเทียมกัน</p> <p>๓.๑๘.๕ ด้านปัญหาเสพติดรัฐจะต้องกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นนโยบายชาติ ควบคู่ไปกับนโยบายส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๓.๑๘.๖ ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน</p> <p>(๑) รัฐควรกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มในสังคม</p> <p>(๒) รัฐบาลควรทบทวนกฎหมายด้านสวัสดิการสังคมเพิ่มเติม โดยเฉพาะกฎหมายที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต</p>	
<p>๓.๑๙ นโยบายด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้ประเทศไทยเป็นแผ่นดินของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของชาติและวาระของชาติ</p>	<p>ควรให้ความสำคัญและใช้กลไกที่มีอยู่ เช่น มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการประสานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถขยายผลการขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง</p>

๑๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การศึกษาการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผลผลิต การเกษตร : กรณีกรีดยางไม้ได้ขนาด

(เลนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ การเติบโตของการใช้ยางสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ยางพาราเป็นสินค้าเกษตรที่ถูกนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในอุตสาหกรรมต่างๆ มากมาย ทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยานยนต์ เช่น ยางล้อ อะไหล่รถยนต์ ฯลฯ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางวิศวกรรม เช่น ยางรองคอสพาน ยางกันกระแทก สายพาน ฯลฯ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ เช่น ถุงมือศัลยกรรม สายน้ำเกลือ ฯลฯ รวมทั้งอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ในสำนักงาน/ครัวเรือน เช่น ยางรองโต๊ะ/เก้าอี้ พรม รองเท้า กระเบื้องยาง ฯลฯ เป็นต้น ยางพาราจึงเป็นพืชที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ชาติมาก นอกจากนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจด้วย เพราะหากเศรษฐกิจโลกขยายตัว กำลังซื้อของผู้บริโภคมีมากขึ้น ความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ยางจะมีเพิ่มมากขึ้นทำให้ความต้องการใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่างๆ ก็จะเพิ่มขึ้นเช่นกัน

๑.๒ ราคาขยงสูงขึ้นระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓ ที่ผ่านม ราคายางพาราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่ความต้องการใช้ยางพาราโลกเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๑๕ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็น ๑๐.๒๔ ล้านตันในปี ๒๕๕๓ ขณะที่โลกผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๐๓ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็น ๑๐.๒๐ ล้านตันในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งน้อยกว่าปริมาณความต้องการใช้ และจากการที่ยางพาราเป็นสินค้าที่มีความสัมพันธ์กับยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้จากน้ำมัน โดยที่ยางพาราและยางสังเคราะห์สามารถใช้ทดแทนกันหรือสามารถใช้ประกอบกันได้ ทำให้การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาขยงทั้ง ๒ ชนิดด้วย รวมทั้งยางพาราเป็นสินค้าเกษตรที่นักลงทุนสนใจในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามากที่สุด ทำให้มีการเก็งกำไรซื้อขายยางพาราในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามากขึ้น ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้ราคาขยงพาราเพิ่มสูงขึ้นโดยราคาขยงแผ่นรมคว้นชั้น ๓ ซื้อขาย

ล่วงหน้าตลาดโตคอม (TOCOM) ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๔.๖๔ บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๑๘.๗๓ บาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นกิโลกรัมละ ๑๗๐ บาทในเดือนมกราคม ๒๕๕๔ สำหรับราคายางแผ่นรมควันชั้น ๓ ส่งออกเอฟ.โอ.บีของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๖.๗๘ บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๑๕.๕๑ บาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นกิโลกรัมละ ๑๘๑.๘๐ บาทในเดือนมกราคม ๒๕๕๔

๑.๓ ความสำคัญของยางต่อภาวะเศรษฐกิจของไทย

ไทยเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติเป็นอันดับ ๑ ของโลกติดต่อกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประเทศไทยผลิตยางธรรมชาติได้ถึง ๓,๑๖๔,๓๗๙ เมตริกตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของปริมาณการผลิตของโลก ในจำนวนดังกล่าวนี้ส่งออกยางดิบ ๒,๗๒๖,๑๙๓ เมตริกตัน (ข้อมูลปี พ.ศ. ๒๕๕๒) หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๕ ของปริมาณการส่งออกยางทั้งหมดของโลก รายได้จากการส่งออกยางในรูปวัตถุดิบในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีมูลค่า ๑๔๖,๒๖๓.๖๐ ล้านบาทและมีมูลค่าการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์ยางในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีมูลค่าสูงถึง ๑๕๒,๘๘๐.๐๕ ล้านบาท จากตัวเลขดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ายางพาราเป็นพืชเกษตรที่นำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับ ๑

๑.๔ การขยายตัวของการผลิตของไทยในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นมากตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ทั้งจากการสนับสนุนของภาครัฐและการลงทุนของภาคเอกชนรายใหญ่ รวมทั้งเกษตรกรรายย่อยเอง จนทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีเนื้อที่ปลูกยางพาราทั้งหมด ๑๗.๕๐ ล้านไร่ ซึ่งในพื้นที่ปลูกยางที่เพิ่มขึ้นนั้น รัฐบาลได้ดำเนินโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ ๑ โดยมีพื้นที่ปลูกยางใหม่ประมาณ ๑ ล้านไร่ (เป็นพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ) และเริ่มจะทยอยออกผลผลิตในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

การที่รัฐบาลดำเนินโครงการปลูกยางพาราดังกล่าวก็เพื่อเป็นการกระจายรายได้ไปสู่เกษตรกรและทำให้หลุดพ้นจากความยากจน หากการกรีดยางในขณะนี้ยังไม่ได้ขนาดซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีผลกระทบต่อการกระจายรายได้ในภาพรวมของประเทศอีกด้วย

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ลงพื้นที่จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคายเพื่อประเมินสถานการณ์ยางพารา ๑ ล้านไร่ที่ปลูกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๔๙ โดยได้วิเคราะห์ว่าผลผลิตที่ได้มามีความคุ้มค่ากับการที่รัฐบาลลงทุนให้หรือไม่ ซึ่งพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา ๑ ล้านไร่ บางส่วนรู้เท่าไม่ถึง

การณ์และ/หรือเห็นแก่ระดับราคาที่จูงใจให้เร่งกรีดยางในขณะที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาดการกรีดยาง (ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร) ย่อมส่งผลความสูญเสียแก่เศรษฐกิจมหภาค การเกษตรโดยรวมและการกระจายรายได้ของประเทศได้ในอนาคตได้ จึงมีความเห็นว่า

(๑) เกษตรกรผู้ปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ กรีดยางไม่ถูกต้องหลักวิชาการก่อให้เกิดความเสียหายมีมูลค่ากว่า ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

(๒) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องหามาตรการเพื่อหยุดยั้งการกระทำดังกล่าว โดยเร่งด่วน

(๓) มาตรการที่จะนำมาแก้ไขจำเป็นต้องมีการบูรณาการอย่างครบถ้วนในด้านต่างๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง จึงเห็นสมควรศึกษาเพื่อหามาตรการทางเศรษฐกิจมหภาคทั้งในด้านการเงินและการคลังเพื่อยุติปัญหานี้ และสามารถรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรและประเทศชาติในอนาคตได้

๒. การศึกษาและการดำเนินงาน

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบเขตการศึกษาและกระบวนการในการดำเนินงานดังนี้

๒.๑ ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาปัญหาของเกษตรกรชาวสวนยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทั้งในและนอกโครงการ ๑ ล้านไร่

๒.๒ กระบวนการในการดำเนินงาน

(๑) ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของเกษตรกรในภาคพื้นที่ กรณีเกษตรกรกรีดยางก่อนกำหนด โดยลงพื้นที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๘-๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

(๒) จัดสัมมนารับฟังข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์ ภาคราชการ ภาคเอกชนและภาคเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การศึกษาการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตการเกษตร เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓, วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓, วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ และ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔

(๓) พิจารณาแนวทางมาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อแก้ปัญหาการกรีดยางขนาดเล็ก สรุปและเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสะท้อนปัญหาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

จากการที่คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผลผลิตทางการเกษตร สามารถสรุปสาระสำคัญและข้อวิเคราะห์ รวมทั้งผลวิเคราะห์ตามเอกสารแนบได้ดังนี้

๓.๑ การเพาะปลูก การดูแลรักษา และการบริหารจัดการสวนยางไม่ถูกหลักวิชาการ ทำให้ดินยางดิบโตช้า

เนื่องจากโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือที่รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีรายได้ต่ำ ไม่สามารถดูแลรักษาสวนยางให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้เนื่องจาก

(๑) พื้นที่ปลูกยางตามโครงการนี้ เป็นพื้นที่ปลูกใหม่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตความชื้นต่ำหรือที่ราบสูง ซึ่งมีผลให้ต้นยางเจริญเติบโตช้ากว่าในพื้นที่อุดมสมบูรณ์ จึงต้องดูแลรักษาสวนยางตามหลักวิชาการเป็นพิเศษ เจ้าหน้าที่ต้องดูแลใกล้ชิด

(๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรายย่อย ชาดทุนทรัพย์ในการบำรุงรักษาสวนยาง รัฐบาลควรให้เกษตรกรเหล่านี้รวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถดูแลสวนยางซึ่งกันและกัน โดยรัฐบาลจัดหาเงินทุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือเงินอุดหนุนให้สวนยางของเกษตรกรได้มาตรฐานเปิดกรี๊ดได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

(๓) พันธุ์ยางที่ใช้ปลูกในโครงการยกระดับรายได้ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยปลูกยางมาก่อน พันธุ์ยางส่วนใหญ่ได้ต้นพันธุ์มาจากแหล่งปลูกยางเดิม การกำหนดมาตรฐานของต้นพันธุ์ยังไม่ชัดเจนที่จะทำให้เกษตรกรขาดความมั่นใจ จึงเห็นสมควรให้มีการสำรวจพันธุ์ยางในแปลงปลูกของเกษตรกรโดยการสุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมของพื้นที่ และมีการทดสอบความเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตเชิงเปรียบเทียบของต้นพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นอย่างชัดเจน

(๔) ปุ๋ยบำรุงดินยาง เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง เมื่อปุ๋ยบำรุงมีราคาแพงประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจน จึงไม่สามารถจัดหาปุ๋ยบำรุงต้นยางได้ หรือนำปุ๋ยที่มีธาตุอาหารน้อยมาใช้ให้กับต้นยาง ทำให้ต้นยางเจริญเติบโตช้าหรือไม่เติบโต ทำให้ไม่สามารถเปิดกรีดได้ตามเวลาที่เหมาะสม ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้มีแปลงทดสอบเปรียบเทียบการใช้ปุ๋ยบำรุงในสูตรต่างๆ ตลอดจนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีกรรมรงค์ีให้ใช้แทนปุ๋ยเคมีเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจที่จะใช้ปุ๋ยให้คุ้มค่ากับการลงทุน

(๕) การจัดการดูแลรักษาสวนยาง เกษตรกรในพื้นที่ปลูกใหม่ ส่วนใหญ่สวนยางขาดการจัดการดูแลรักษาสวนยางที่ดี เช่น การปลูกพืชแซมเพื่อรักษาความชื้นในดิน และเพิ่มธาตุอาหารให้กับดิน การปลูกพืชแซมเพื่อเป็นรายได้เสริมในช่วงที่ต้นยางยังไม่เปิดกรีด เป็นต้น เหล่านี้จะต้องมีการจัดการดูแลให้เป็นไปตามหลักวิชาการ ซึ่งต้องอาศัยเงินทุนในการลงทุนในการดำเนินการด้วย การจัดการที่ดีกับสวนยางย่อมทำให้ต้นยางเจริญเติบโตเร็ว สามารถเปิดกรีดได้ตามกำหนด

๓.๒ ราคาขายสูงเป็นประวัติการณ์ทำให้เกษตรกรกรีดยางทั้งที่ไม่ได้ขนาดเกิดความสูญเสียอย่างมหาศาล

๓.๒.๑ เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทั้งผู้เข้าร่วมโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือและไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยซึ่งขาดความรู้ความสามารถในการจัดการดูแลรักษาสวนยาง และยังขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินการเพื่อให้ต้นยางเจริญเติบโตตามมาตรฐาน

๓.๒.๒ ราคาขาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๔.๖๔ บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๑๘.๗๓ บาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นกิโลกรัมละ ๑๗๐ บาทในเดือนมกราคม ๒๕๕๔ สำหรับราคาขายแผ่นรมควันชั้น ๓ ส่งออกเอฟ.โอ.บีของไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๘๖.๗๘ บาท เป็นเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๑๕.๕๑ บาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นกิโลกรัมละ ๑๘๑.๘๐ บาทในเดือนมกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งการเปิดกรีดยางในขณะที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาดกรีดตามที่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรกำหนด

เนื่องจากราคาขายที่สูงขึ้น และเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถในการจัดการดูแลรักษาสวนยาง รวมทั้งยังขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินงาน จึงทำให้มีการเปิดกรีดยางในขณะที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาดตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ส่งผลให้เกิดความสูญเสียในภาพรวมดังนี้

- (๑) ผลผลิตยางที่ได้ต่ำกว่าปกติ ประมาณร้อยละ ๒๕.๖๐
- (๒) การกรีดยางต้นขนาดเล็กเป็นผลให้ต้นยางเจริญเติบโตช้ากระทบต่อการให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง
- (๓) ต้นยางเกิดความเสียหายมาก มีอายุการกรีดยางน้อยกว่าปกติไม่คุ้มกับการลงทุน

(๔) การกรีดยาง ต้นยางขนาดเล็กอายุน้อย จะให้ผลผลิตน้ำยางที่มีเนื้อยางแห้งเปอร์เซ็นต์ต่ำ เมื่อเกษตรกรรำน้ำยางมาทำยางแผ่นตามคำแนะนำของหน่วยงาน ใช้น้ำกรดผสมน้ำยางที่ได้จากต้นยางขนาดใหญ่เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งสูง จะทำให้คุณภาพยางแผ่นเสียไป มีผลกับอุตสาหกรรมยางและตลาดยางอีกด้วย

และจากรายงานผลวิเคราะห์การสูญเสียทางเศรษฐกิจยางพาราจากการเปิดกรีดยางในต้นยางพาราที่มีขนาดไม่เหมาะสมของสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า

(๑) เกษตรกรเปิดกรีดยางในต้นยางพาราที่มีขนาดไม่เหมาะสม ทุกครัวเรือน เศรษฐกิจยางพาราของไทยจะได้รับความสูญเสียสูงสุด ๑,๑๐๑,๓๐๖ ล้านบาท แต่ถ้าเปิดกรีดยางในต้นยางพาราที่มีขนาดไม่เหมาะสม ร้อยละ ๖๐, ๓๐ และ ๑๐ ของครัวเรือน เศรษฐกิจยางพาราของไทยจะได้รับความสูญเสีย ๖๖๐,๗๘๔ ๓๓๐,๓๙๐ และ ๑๑๐,๑๓๑ ล้านบาท ตามลำดับ

(๒) เกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นเหมาะสมได้รับผลตอบแทนสุทธิที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้วสูงกว่าเกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นไม่เหมาะสม ครัวเรือนละ ๔๘๗,๑๓๒.๖๒ บาท และใช้ระยะเวลาคืนทุนเร็วกว่า

(๓) หากราคายางพาราสดต่ำลง จุดคุ้มทุนของเกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นที่เหมาะสม อยู่ ณ ระดับกิโลกรัมละ ๔๐.๒๔ บาท ต่ำกว่าเกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นไม่เหมาะสมที่ราคา ณ จุดคุ้มทุนอยู่ ณ ระดับกิโลกรัมละ ๕๙.๖๗ บาท แสดงว่าเกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นที่ไม่เหมาะสมจะได้รับความเดือดร้อนถ้าราคาต่ำกว่า กิโลกรัมละ ๕๙.๖๗ บาท

(๔) หากต้นทุนการผลิตสูงขึ้นเกินร้อยละ ๓๑.๓๖ ของต้นทุนทั้งหมด เกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นไม่เหมาะสมจะได้รับความเดือดร้อน ขณะที่เกษตรกรที่เปิดกรีดยางในขนาดลำต้นเหมาะสมสามารถแบกรับภาระต้นทุนได้สูงสุดถึงร้อยละ ๔๕ ของต้นทุนทั้งหมด

๓.๓ ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรกรีดยาง ต้นยางไม่ได้ขนาด

แม้หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ได้ติดตามแนะนำให้เกษตรกรกรีดยางได้ เมื่อต้นยางโตเส้นรอบต้น ๕๐ เซนติเมตร ที่ความสูง ๑.๕๐ เซนติเมตร และใช้ระบบกรีดครั้งต้นวันเว้นวัน โดยไม่มีกฎหมายบังคับ เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ปฏิบัติตามเนื่องจาก

(๑) ความยากจน

การรอให้ต้นยางได้ขนาด ๕๐ เซนติเมตร ตามคำแนะนำนั้น ต้องรอให้ต้นยางอายุ ๗ - ๘ ปี (กรณีบำรุงรักษาต้นยางตามหลักวิชาการ) ซึ่งเกษตรกรต้องมีรายได้ช่วงที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาดกรีด เมื่อเกษตรกรไม่มีรายได้ และหวังที่จะกรีดยางเพื่อเป็นรายได้ขณะที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาด โดยไม่ได้บำรุงรักษาต้นยาง รัฐจึงควรมีโครงการหรือมาตรการช่วยเหลือบำรุงรักษาต้นยางและไม่ให้เกษตรกรต้องกรีดยางที่ยังไม่ได้ขนาด

(๒) ขาดประสบการณ์

เกษตรกรที่ปลูกยางใหม่ ไม่มีสวนยางมาก่อน ไม่เคยได้ประสบกับความเสียหายที่เกิดจากการกรีดยางต้นยางที่ยังไม่ได้ขนาด และขาดการบำรุงรักษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงควรมีแปลงตัวอย่างเปรียบเทียบให้เห็นผลของการกรีดยางขนาดต่างๆ กัน ระบบกรีด และการใช้ปุ๋ยบำรุงต้นยาง เพื่อเกษตรกรได้เห็นด้วยตนเอง การแนะนำเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เกิดผลเท่าที่ควร

(๓) ขาดความเข้มแข็งในอาชีพและสังคม

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางในที่ใหม่เป็นเกษตรกรรายย่อย นอกจากยากจนแล้ว หน่วยงานของรัฐไม่สามารถดูแลช่วยเหลือได้เต็มที่ ควรให้เกษตรกรได้รวมตัวเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อรัฐได้มีโอกาสเข้าไปช่วยเหลือมากขึ้น และเกษตรกรสามารถดูแลผลประโยชน์ซึ่งกันและกันได้ เป็นการระงับหรือลดการกรีดยางต้นยางที่ไม่ได้ขนาดของสมาชิก และต้นยางของสมาชิกได้มีโอกาสรับการดูแลรักษามาตรฐานด้วย การควบคุมดูแลซึ่งกันและกันของเกษตรกรย่อมเกิดผลดีกว่าการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ แต่ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องวางระบบและติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด จัดสรรงบประมาณและเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้กลุ่มหรือสหกรณ์ดำเนินการได้

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง ได้วิเคราะห์แล้วเห็นว่าโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เนื้อที่ ๑ ล้านไร่ ยังไม่ประสบความสำเร็จที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงจากการปลูกยางอันเนื่องมาจากการกรีดยางที่ยังไม่ได้ขนาด และต้นยางที่ปลูกเจริญเติบโตไม่ได้มาตรฐาน (โตช้า) เนื่องจากขาดการบำรุงรักษา จึงขอเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

๔.๑ รัฐบาลควรดำเนินการขึ้นทะเบียนและสำรวจสวนยางในโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ จำนวนพื้นที่ ๑ ล้านไร่ และสวนยางที่อยู่นอกโครงการ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ และจำแนกในประเภทใหญ่ออกเป็นอีก ๒ ประเภทย่อย คือ

- (๑) สวนยางที่ยังไม่เปิดกรีด
  - (๑.๑) สวนยางที่ได้ขนาด
  - (๑.๒) สวนยางที่ไม่ได้ขนาด
- (๒) สวนยางที่เปิดกรีดแล้ว
  - (๒.๑) สวนยางที่ได้ขนาด
  - (๒.๒) สวนยางที่ไม่ได้ขนาด

๔.๒ เสนอให้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ซึ่งทุกมาตรการต้องดำเนินการพร้อมกันโดยมีรายละเอียดดังนี้

- (๑) มาตรการด้านการผลิต
  - (๑.๑) รมรงค์ให้เข้าใจถึงการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจหากกรีดยางไม่ได้ขนาดซึ่งอาจจัดทำโครงการทดสอบผลผลิตยาง โดยใช้แปลงปลูกยางของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเป็นการเปรียบเทียบให้เกษตรกรได้เห็นข้อเท็จจริงในหัวข้อต่อไปนี้
    - ๑) ทดสอบกรีดยางขนาดต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร คือ ๔๕ เซนติเมตร ๑/๔ รอบต้น กรีดทุกวันและระบบกรีดครึ่งวัน วันเว้นวัน โดยใช้ต้นยางขนาด ๕๐ เซนติเมตร กรีดครึ่งต้น วันเว้นวัน เป็นตัวเปรียบเทียบ
    - ๒) ทดสอบการใส่ปุ๋ยต้นยางในอัตราต่างๆ ของปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ผสมเคมี เปรียบกับต้นยางที่ไม่มีการใส่ปุ๋ย
    - ๓) ทดสอบความเจริญเติบโตของต้นยาง ระหว่างแปลงปลูกพืชคลุมปลูกพืชแซม และไม่ปลูกพืชคลุมและพืชแซม

๔) ทำแปลงสาธิต ปลูกพืชคลุม พืชแซม การเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นอาชีพเสริมให้เกษตรกรในช่วงที่ยังไม่เปิดกรีดยาง

๕) โครงการส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกร เช่น ฝึกอบรมการติดตามสร้างแปลงขยายพันธุ์ยาง ฯลฯ เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพเสริม และจัดหาพันธุ์ยางเองได้เมื่อขยายพื้นที่ปลูกยาง

(๑.๒) จัดหาวัสดุการเกษตรราคาถูกและมีคุณภาพให้เกษตรกรใช้ (เฉพาะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ)

(๑.๓) จัดให้มีการประกวดหมู่บ้านปลอดการกรีดยางไม่ได้ขนาด

(๑.๔) ให้แนะนำการปลูกยางโดยใช้เมล็ดยางและการติดตามเพื่อต้องการรากแก้วยึดต้นยางในดิน

(๑.๕) ส่งเสริมการปลูกพืชร่วมยาง อาทิ ลองกอง หวาย สมุนไพร ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างป่าเศรษฐกิจ ป้องกันการทลายของดิน และเสริมรายได้ให้เกษตรกร โดยจัดทำเป็นโครงการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ช่วงที่ต้นยางยังไม่ได้ขนาดเปิดกรีด

(๑.๖) จัดการฝึกอบรมเรื่องการกรีดยางและวิธีการกรีดยางที่ถูกต้องแก่เกษตรกร และให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับงานโครงการนี้ ให้สามารถแนะนำเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง มีเอกสารคำแนะนำที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในเรื่องต่างๆ ดังนี้

พันธุ์ยางที่ใช้ปลูก เป็นพันธุ์อะไร ลักษณะอย่างไร มาตรฐานของต้นพันธุ์ เจ้าหน้าที่จะต้องมีข้อมูลที่เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับผลเสียหายจากการนำต้นพันธุ์ที่ไม่ได้มาตรฐานมาใช้ปลูก

ปุ๋ยบำรุงต้นยาง ต้นยางอายุเท่าไรควรใช้ปุ๋ยอะไร ปุ๋ยอินทรีย์ใช้ได้หรือไม่อย่างไร การแนะนำเกษตรกรไม่ควรใช้ความรู้สึก ควรต้องศึกษาและเห็นผลจากการทดลองหรือทดสอบ เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นเองด้วย

การจัดการสวนที่ดี เช่น การปลูกพืชคลุม พืชแซม เลี้ยงสัตว์ หรือแนะนำเกษตรกรทำอาชีพเสริมเป็นรายได้ช่วงที่ยังไม่ได้เปิดกรีดยาง ต้นยางเจริญเติบโตเร็วให้สหกรณ์หรือกลุ่มจัดการเรื่องการตลาด ผลผลิตจากอาชีพเสริม ภายใต้การช่วยเหลือประสานงานของเจ้าหน้าที่

ควรมีการสำรวจพันธุ์ยาง ที่ได้ปลูกไปแล้วในโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจต่อพันธุ์ยางที่ใช้ปลูก เนื่องจากเกษตรกรยังไม่เคยมีสวนยางมาก่อน

(๒) มาตรการทางด้านการค้า (เพื่อป้องกันไม่ให้ราคายางตกต่ำ)

- (๒.๑) รัฐบาลควรส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกร
- (๒.๒) รัฐบาลควรสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศเรื่องการแปรรูปยางพาราโดยให้ธนาคารสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ
- (๒.๓) รัฐบาลควรมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตในประเทศ
- (๒.๔) รัฐบาลควรพิจารณากำหนดกลไกในการรักษาเสถียรภาพราคายางภายในประเทศ ทั้งในส่วนของราคายางดิบ และราคายางที่ได้แปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป
- (๒.๕) รัฐบาลควรพิจารณากำหนดระบบการค้าระหว่างประเทศที่สามารถช่วยรักษาเสถียรภาพของราคายางและคุ้มกับราคาต้นทุน
- (๒.๖) ผลักดันให้บริษัท ร่วมทุนยางพาราระหว่างประเทศ จำกัด (International Rubber Consortium Limited) เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่ราคายางตกต่ำ

(๓) มาตรการทางด้านการเงิน

- (๓.๑) ให้รัฐบาลจัดงบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรระหว่างรอเปิดกรีดยางที่ได้ขนาดโดยผ่านสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล ให้จัดทำเป็นโครงการช่วยเหลือบำรุงรักษาต้นยางที่ยังไม่ได้ขนาดเปิดกรีดยางต้นยางอายุครบ ๘ ปี หรือได้ขนาดเปิดกรีดยาง ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้ เนื้อที่ ๑ ล้านไร่
- (๓.๒) ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการปล่อยสินเชื่อให้กับเกษตรกรในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี นอกนั้นให้เป็นภาระของรัฐบาล
- (๓.๓) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรในระหว่างรอเปิดกรีดยางเพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกร
- (๓.๔) ใช้พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์สวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ และพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาปรับใช้เป็นมาตรการเชิงบังคับเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติกับเกษตรกรที่ทำการกรีดยางในกรณีที่ยางยังไม่ได้ขนาดเปิดกรีดยาง

(๔) หน่วยงานรับผิดชอบ

- เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ สร้างอาชีพที่มั่นคงให้เกษตรกรประเทศชาติมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจและสังคม เห็นควรให้มีหน่วยงานรับผิดชอบดังนี้
- (๔.๑) หน่วยงานหลัก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
  - (๔.๒) หน่วยงานสนับสนุน กรมวิชาการเกษตร
  - (๔.๓) หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ เสนอให้คณะกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ (กนย.) ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารดังนี้

(๑) คณะกรรมการบริหารโครงการลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจกรณีภัยแล้งไม่ได้ขนาด

(๒) คณะกรรมการบริหารจัดการโครงการ เพื่อบริหารจัดการโครงการ โดยควบคุมดูแลป้องกันการภัยแล้งไม่ได้ขนาด กระบวนการผลิต การบำรุงรักษาสวนยางให้ได้ขนาดเป็นไปตามหลักวิชาการ

(๓) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นเจ้าภาพในการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยมีระยะเวลาเป็นตัวกำหนดอาจจะดำเนินการจนถึงพระราชบัญญัติการยางฉบับใหม่ประกาศใช้ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ หากกฎหมายนี้ออกมา อาจจะนำสวนยางตามโครงการนี้ที่มีอายุ ๔ - ๘ ปี เข้าร่วมใช้ประกอบการดำเนินงานแก้ไขปัญหากการภัยแล้งไม่ได้ขนาดได้

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายทางธรรมชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วโดยสรุปผลการดำเนินการดังนี้

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๑. รัฐบาลควรดำเนินการขึ้นทะเบียนและสำรวจสวนยางในโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ จำนวนพื้นที่ ๑ ล้านไร่ และสวนยางที่อยู่นอกโครงการ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ สวนยางที่ยังไม่เปิดกรีดทั้งที่มีขนาดลำต้นได้ขนาดและไม่ได้ขนาด และสวนยางที่เปิดกรีดแล้วทั้งที่มีขนาดลำต้นได้ขนาดและไม่ได้ขนาด</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้</p> <p>๑.๑ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทำให้ทราบถึงจำนวนเกษตรกร และเนื้อที่ปลูกในแต่ละอายุของต้นยาง รวมทั้งเนื้อที่ที่เหมาะสมในการเปิดกรีดยาง</p> <p>๑.๒ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้งประเทศมีความยุ่งยาก ควรให้ดำเนินการโดยเร่งด่วนเฉพาะในพื้นที่ปลูกยางตามโครงการจำนวน ๑ ล้านไร่ เนื่องจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางมีข้อมูลอยู่แล้ว</p> <p>๑.๓ ให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ</p> <p>๑.๔ งบประมาณดำเนินการสามารถใช้จากงบบริหารของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p>
<p>๒. มาตรการแก้ไขปัญหาลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ต้องดำเนินการพร้อมกัน</p> <p>๒.๑ มาตรการด้านการผลิต</p>	
<p>๑) รมรณรงค์ให้เกษตรกรเข้าใจถึงการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจหากกรีดยางไม่ได้ขนาด</p>	<p>เห็นด้วย โดยให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการรณรงค์</p>
<p>๒) จัดหาวัสดุการเกษตรราคาถูกและมีคุณภาพ</p>	<p>เห็นด้วย มีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ร่วม</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	<p>กันจัดซื้อวัสดุการเกษตร โดยเฉพาะปุ๋ย โดยให้</p> <p>๒.๑) กรมวิชาการเกษตรตรวจสอบปุ๋ยอย่างเข้มงวด</p> <p>๒.๒) ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อผ่านกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร</p> <p>๒.๓) กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ แนะนำกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตรให้ทราบถึงแหล่งจัดซื้อปุ๋ยที่มีคุณภาพ</p>
<p>๓) จัดให้มีการประกวดหมู่บ้านปลอดการกริดยางไม่ได้ขนาด</p>	<p>เห็นด้วย</p> <p>มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>๓.๑) มอบหมายให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางดำเนินการในกลุ่มพัฒนาสวนสงเคราะห์</p> <p>๓.๒) ประชาสัมพันธ์ในด้านวิชาการต่างๆ ให้เกษตรกรทราบ</p>
<p>๔) แนะนำการปลูกยางโดยใช้เมล็ดยางและการติดตามเพื่อต้องการรากแก้วยึดลำต้น</p>	<p>เห็นด้วย</p> <p>มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้ดำเนินการสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางเองโดยการใช้เมล็ดในโดยการใช้เมล็ดอยู่แล้ว แต่เนื่องจากเนื้อที่ปลูกยางพาราในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือแห้งแล้ง การปลูกยางโดยใช้เมล็ดในหลุมปลูกจะทำให้ต้นยางแห้งตาย จึงเห็นควรให้มีการเพาะเมล็ดยางและติดตามในถุงก่อนการปลูกในหลุม โดยการอบรมเกษตรกรให้เพาะเมล็ดในถุงและบริหารจัดการเพื่อนำมาติดตามในถุงได้อย่างถูกต้อง</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕) ส่งเสริมการปลูกพืชร่วมยาง	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ๕.๑) ส่วนใหญ่เจ้าของสวนยางไม่ได้เป็นผู้ทำสวนยางเอง จึงไม่มีการปลูกพืชร่วมยาง ๕.๒) พืชที่สามารถปลูกร่วมกับยางพาราได้แก่ อ้อย กัญชง มันสำปะหลัง หวาย เหลียง เป็นต้น ๕.๓) ให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และกรมส่งเสริมการเกษตร ให้คำแนะนำเกษตรกรในการปลูกพืชที่เหมาะสมในสวนยาง
๖) ฝึกอบรมเรื่องการกรีดยางและวิธีการกรีดยางที่ถูกต้องแก่เกษตรกร	เห็นด้วยให้มีการฝึกอบรมการกรีดยางและวิธีการกรีดยางที่ถูกต้องแก่เกษตรกร
๒.๒ มาตรการด้านการค้า	
๑) ส่งเสริมการแปรรูปยางพาราเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกร	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ๑.๑) ปัจจุบันมีโรงงานต้นแบบเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีในการแปรรูปยางพาราให้แก่เกษตรกร ๔ โรง ในจังหวัดระยอง ชอนแก่น สุราษฎร์ธานี และปัตตานี ควรมีการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางให้มากขึ้น ๑.๒) กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง โดยมีรูปแบบองค์กรและโครงสร้างการบริหารเป็นสถาบันอิสระ ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งกำลังขออนุมัติงบประมาณในปี ๒๕๕๕
๒) สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย ส่งเสริมการลงทุนในประเทศโดยให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้ดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงานแบบบูรณาการ

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐใช้ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตในประเทศ</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้มีการใช้เชือกยางแทนคอนกรีต ซึ่งสามารถใช้ได้ในกรณีการเกิดน้ำท่วม</p>
<p>๔) กำหนดกลไกในการรักษาเสถียรภาพราคายางภายในประเทศ ทั้งในส่วนของราคายางดิบ และราคายางที่ได้แปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ ให้แก้ไข พ.ร.บ. การยางแห่งประเทศไทย ให้สามารถนำเงิน cess มาใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคายางได้</p>
<p>๕) กำหนดระบบการค้าระหว่างประเทศที่สามารถช่วยรักษาเสถียรภาพของราคายางและ คู่กับราคาต้นทุน ๖) ผลักดันให้บริษัทร่วมทุนยางพารา ระหว่างประเทศ จำกัด เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีที่ราคายางตกต่ำ</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ควรผลักดันให้บริษัทร่วมทุนยางพารา จำกัด เข้ามามีบทบาทในการรักษาเสถียรภาพราคายางให้มากขึ้น</p>
<p>๒.๓ มาตรการด้านการเงิน</p>	
<p>๑) รัฐบาลจัดงบประมาณช่วยเหลือเกษตรกรระหว่างรอเปิดกรีดยางที่ได้ขนาดตลอดอายุต้นยางครบ ๘ ปี โดยผ่านสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคล ๒) ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการปล่อยสินเชื่อให้เกษตรกรร้อยละ ๑ ต่อปี นอกนั้นเป็นภาระของรัฐบาล</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินโครงการไม่เปิดกรีดยางก่อนกำหนด มีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเปิดกรีดยางที่ยังไม่ได้ขนาดที่เหมาะสม โดยสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางมีหน้าที่รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการบำรุงสวน การกรีดยางอย่างถูกวิธีการจัดการผลผลิต และการตลาดสำหรับ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา	ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของ กษ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
<p>๓) ใช้ พ.ร.บ. กองทุนสงเคราะห์สวนยาง พ.ศ. ๒๕๐๓ และ พ.ร.บ.ควบคุมยาง พ.ศ.๒๕๔๒ มาปรับให้เป็นมาตรการเชิงบังคับเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติกับเกษตรกรที่เปิดกรีดยางไม่ได้ขนาด</p>	<p>ธ.ก.ส.มีหน้าที่สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ และการบำรุงรักษาสวนยางระหว่างที่สวนยางยังไม่ให้ผลผลิต ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์อาจจะมีโครงการเสริมเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ก่อนที่ยางจะครบกำหนดเปิดกรีดยาง เช่น การปลูกพืชแซมในสวนยาง เป็นต้น</p>
<p>๒.๔ เสนอให้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร ๓ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโครงการลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจกรณีกรีดยางไม่ได้ขนาด คณะกรรมการบริหารจัดการโครงการ และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ</p>	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ให้มีการบังคับใช้ พ.ร.บ. ทั้ง ๒ ฉบับ โดยให้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับกรมวิชาการกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรชี้แจงให้เกษตรกรทราบรายละเอียดของการบังคับใช้เพื่อเป็นการป้องปราม และควรมีการระบุไว้ในสัญญาในการรับเงินงวดของเกษตรกรที่ได้รับการสงเคราะห์ จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง</p>
	<p>เห็นด้วย มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ เห็นควรจัดตั้งคณะกรรมการทั้ง ๓ คณะ ในรูปคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ โดยให้มีการเร่งรัดการประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ และนำการจัดตั้งอนุกรรมการบรรจุเข้าในวาระการประชุม</p>

๑๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การพัฒนากีฬามวลชนของประเทศไทย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๕)

๑. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน องค์กรด้านสาธารณสุขของประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้สนับสนุนให้มีการใช้กีฬานันทนาการ และการออกกำลังกายเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพส่วนบุคคล ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยได้อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน การสร้างเครือข่ายของชุมชน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อสังคม เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นรากฐานให้สังคมมีความเข้มแข็งผ่านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ในขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนวัยทำงานใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการประกอบภารกิจตามหน้าที่อาชีพการงานที่เป็นความรับผิดชอบ เป็นเหตุให้ขาดการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือขาดการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมาโดยมีแนวโน้มว่าคนไทยมีความเสี่ยงเป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และหลอดเลือดสมอง ประมาณ ๑๐ ล้านคน ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เพื่อการลงทุนด้านสาธารณสุขและการรักษาความเจ็บป่วยจากโรคเรื้อรังเหล่านี้

จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข* ระบุว่าขาดการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ เป็นสาเหตุหลักของการเกิดโรคเรื้อรังได้แก่ โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง เป็นภาระสุขภาพที่รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการดูแลรักษา ซึ่งมีข้อมูลค่ารักษาแต่ละโรคดังนี้

* แผนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓ กระทรวงสาธารณสุข

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย รวมทั้งการกำหนดนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการสนับสนุนกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น จึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญและสอดคล้องกับการดำเนินการสาธารณสุขแนวใหม่ที่เน้นการป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคมามากกว่าการรักษา ถือเป็นการลงทุนน้อยแต่มีความคุ้มค่าสูง

การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ การพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดในการพัฒนาการกีฬาให้มีความเจริญก้าวหน้า และการบริหารจัดการนันทนาการแห่งชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะทำให้ประชาชนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ความเจริญด้านการกีฬาและนันทนาการ ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศด้วย ทั้งด้านสุขภาพของคนในสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติทุกฉบับ ได้ระบุให้ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาครอบคลุมทุกมิติ คือ ๑) กีฬาขั้นพื้นฐาน ๒) กีฬาเพื่อมวลชน ๓) กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และ ๔) กีฬาเพื่อการอาชีพ ซึ่งใน ๒ ยุทธศาสตร์แรกถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นมิติกีฬาที่มีเป้าประสงค์เพื่อจะใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิต ตลอดจนปลูกฝังค่านิยมที่เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมไทย โดยมีประชากรทุกกลุ่มวัย ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจำนวนกว่า ๖๐ ล้านคนเป็นผู้รับประโยชน์ แต่การดำเนินการที่ผ่านมาภายใต้การกำกับขององค์กรของรัฐ ทั้งการกีฬาแห่งประเทศไทย และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ยังไม่สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์กีฬาขั้นพื้นฐาน และกีฬาเพื่อมวลชน ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติได้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน และกีฬาเพื่อมวลชนซึ่งมุ่งเน้นประโยชน์จากการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาคุณภาพของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน โดยต้องจัดดำเนินการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณะด้านการกีฬาและนันทนาการอย่างทั่วถึง

สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการกีฬาและนันทนาการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ด้านการกีฬาและนันทนาการ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคมไทย ให้อยู่บนพื้นฐานของสังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน ตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน จึงได้เสนอแนวทางให้รัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อให้สังคมทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการเล่นกีฬาและนันทนาการเพื่อแก้ปัญหาของสังคมไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

๑. โรคเบาหวาน จะต้องเสียค่ารักษาประมาณ ๔๗,๕๙๖ ล้านบาทต่อปี
๒. โรคความดันโลหิตสูง จะต้องเสียค่ารักษาประมาณ ๗๙,๒๖๓ ล้านบาทต่อปี
๓. โรคหัวใจ จะต้องเสียค่ารักษาประมาณ ๒,๗๔๘ ล้านบาทต่อปี
๔. โรคหลอดเลือดสมอง จะต้องเสียค่ารักษาประมาณ ๒๐,๖๓๒ ล้านบาทต่อปี

โดยภาพรวมภายใต้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประกันสังคม และสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการและครอบครัว หากประมาณการคนไทยป่วยจาก ๕ โรค รวม ๑๘.๒๕ ล้านคนต่อปีที่ต้องมารับบริการที่สถานพยาบาล และจะต้องเสียค่ารักษาพยาบาลประมาณ ๓๓๕,๓๕๙ ล้านบาทต่อปี คิดเป็น ๒.๙๔ % ของ GDP

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการกีฬาและนันทนาการ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่สังคมที่คนไทยมีสุขภาพและพละานามัยที่ดีโดยวิธีการดังนี้

๑. สืบค้นข้อมูลจากงานวิจัย ประสานความร่วมมือจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านการกีฬาและนันทนาการ

๒. การศึกษาดูงานและประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับภูมิภาค เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กีฬาและนันทนาการ เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนสังคมไทย ดังนี้

๒.๑ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมร่วมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๒ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมร่วมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในภาคกลาง ณ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒.๓ การลงพื้นที่ศึกษาดูงานและประชุมร่วมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาคใต้ ณ จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๒.๔ การลงพื้นที่ศึกษาดูงาน และประชุมร่วมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. จัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้กีฬาและนันทนาการ เป็นเครื่องมือขับเคลื่อนสังคมไทย เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๔. จัดประชุมสัมมนาเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการกีฬา ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งภาคประชาชน เมื่อวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ โรงแรมเรดิสัน กรุงเทพฯ

๕. รวบรวมข้อมูล เพื่อประมวลวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องด้านการกีฬาและนันทนาการ เพื่อจัดทำร่างความเห็นและเพื่อเสนอ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑. สาระสำคัญ

จากการสืบค้นข้อมูลงานวิจัย ประสานความร่วมมือจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ การลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในระดับภูมิภาค การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) รวมถึงการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาความต้องการจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ที่สนใจในด้านการกีฬา และนันทนาการ ได้ข้อสรุปของประเด็นปัญหา ดังนี้

๓.๑.๑ ด้านการพลศึกษา

๑) ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพลศึกษาอย่างแท้จริง เนื่องจากขาดการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบัน การศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒) ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนยังขาดแคลนบุคลากร (ครูพลศึกษา) งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ในการส่งเสริมและสนับสนุน กิจกรรมการพลศึกษา เนื่องจากภาครัฐให้ความสำคัญด้านการพลศึกษาน้อย

๓.๑.๒ ด้านการกีฬา

๑) การกีฬาขั้นพื้นฐานทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนยังมีน้อยเกินไป และท้องถิ่นชุมชนยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง เนื่องจาก ผู้กำหนดนโยบายระดับรัฐ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำชุมชนท้องถิ่นต่างให้ความสำคัญเป็นลำดับรองเมื่อเทียบกับการพัฒนาด้านอื่นๆ

๒) การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพ เป็นไปเพื่อมุ่งเน้นชัยชนะ อย่างเดียวโดยไม่ได้มีการปลูกฝังค่านิยมให้เป็นที่ไปเพื่อสร้างคุณธรรม ความรัก ความสามัคคี ความมีน้ำใจและวินัยโดยแท้จริง

๓) การกีฬาเพื่อมวลชน การส่งเสริมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ รวมถึงการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน ที่ประชาชนทุกกลุ่มรวมทั้งบุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสทั่วประเทศ ยังมีน้อย

๓.๑.๓ ด้านนันทนาการ

๑) ประชาชนยังไม่รู้จักและเข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำว่า“นันทนาการ” ทำให้ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับด้านนี้ ทั้งที่จริงแล้วนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มนุษย์เข้าร่วมด้วยความสมัครใจในยามว่างและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ส่วนรวมและเป็นกิจกรรมที่ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี ไม่ว่าจะเป็นการละเล่นต่างๆ ที่เป็นประเพณีสืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรแก่การเผยแพร่ให้อารยชนได้รับรู้ ความไม่เข้าใจดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการละเลยต่อการปลูกฝังกิจกรรมด้านนันทนาการที่จะเป็นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาทางด้านอารมณีสังคม สติปัญญา ควบคู่กับการส่งเสริมศาสตร์ด้านการพลศึกษา การกีฬา เพื่อให้เกิด การบูรณาการศาสตร์ ทั้ง ๓ สาขา

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องละเลยต่อการให้การสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการ เนื่องจากมองว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นเพียงหน่วยย่อยของการพัฒนา เมื่อเทียบกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจและสังคมในมิติอื่น ทั้งนี้ ถือเป็นการละเลยพื้นฐานการพัฒนาที่สำคัญที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชนและประชาชนที่ต้องให้ความสำคัญและหยิบยกมากำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาให้เป็นรูปธรรม

๓.๑.๔ ด้านสังคม

๑) ปัญหาวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตก

๒) ปัญหาเรื่องจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป คนในสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรมน้อยลง

๓) ปัญหาเกี่ยวกับความคิดเห็นไม่ตรงกันเกิดความขัดแย้งของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อความมีเสถียรภาพในสังคม

๔) ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ อุปกรณ์ สถานที่ที่ได้มาตรฐาน งบประมาณสนับสนุน จากภาครัฐ ด้านการกีฬา และนันทนาการ ไม่เพียงพอ

๕) ปัญหาของประชาชนและหน่วยงานภาครัฐไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการกีฬาและนันทนาการ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาของสังคมได้

๖) ปัญหาการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการที่ขาดประสิทธิภาพ และความต่อเนื่อง

๓.๑.๕ ด้านโครงสร้างการจัดการ

- ๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกีฬาและนันทนาการมีการบริหารจัดการที่ซ้ำซ้อน ไม่มีเอกภาพในการตัดสินใจ
- ๒) กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการกีฬาและนันทนาการมีข้อบกพร่อง ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อบริบทของสังคม
- ๓) ไม่มีหน่วยงานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรม ด้านกีฬาและนันทนาการ ที่ชัดเจน
- ๔) องค์กรรัฐบาลไม่ให้การสนับสนุนภาคเอกชน ในการลงทุนด้านการกีฬาและนันทนาการเท่าที่ควร

๓.๒. ข้อวิเคราะห์

ด้วยเหตุที่สังคมไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากการกีฬาและนันทนาการ จึงทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนรวมถึงภาคประชาสังคมขาดความเอาใจใส่ในการส่งเสริมในกิจกรรมดังกล่าว กอปรกับกับอิทธิพลของชาติตะวันตกที่ลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ล้วนแล้วแต่ไม่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตแบบไทย ทำให้สังคมไทยต้องได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น มาตรการด้านการกีฬา และนันทนาการจึงเป็นพลังในการขับเคลื่อนให้สังคมก้าวข้ามผ่านวิกฤตต่างๆ ไปได้ด้วยดี เพราะกีฬาและนันทนาการทำให้นักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ และรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง อันเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นในสังคม ถูกขจัดออกไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การกีฬาและนันทนาการยังเป็นกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ในมิติของการส่งเสริมและสร้างความสมานฉันท์ ดังนั้น หากพิจารณาเพื่อให้เกิดความครอบคลุมทุกมิติของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การกีฬาและนันทนาการ จึงเป็นทางเลือกหลักที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อขับเคลื่อนให้ประเทศชาติเข้าสู่สภาวะปกติตามวิถีชีวิตไทย

จึงวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากีฬาเพื่อมวลชนดังนี้

- ๑) ผลักดันให้การเล่นกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการเป็นวิถีชีวิตของประชาชนทุกระดับให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยมีแผนงาน โครงการ และงบประมาณเชิงบูรณาการรองรับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการและ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ในการกำหนดนโยบายมาตรการ กำกับ ดูแล และสนับสนุนการบูรณาการปฏิบัติงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักด้านการกีฬา ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการการกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการแบบบูรณาการ ในทุกระดับ

๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬา เพื่อสนับสนุนการเล่นกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ มีการกำหนดมาตรฐาน พัฒนา ปรับปรุง บำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่และสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการในระดับ ท้องถิ่นทั่วประเทศ

๔) พัฒนาการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์ความรู้ ด้านการจัดการกีฬามวลชน และ กีฬานันทนาการ และส่งเสริมให้มีอาสาสมัครการกีฬาระดับตำบล

๕) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กร ชุมชน และเครือข่ายการกีฬา ให้องค์ความรู้ด้านการเล่นกีฬา การดูกีฬา และการสร้างวัฒนธรรมการเล่นกีฬาที่สอดคล้องกับ วิถีชีวิต

จากข้อมูลบริบทการกีฬาในสังคมไทยดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำเข้ามาสู่การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด พบว่ามีประเด็นสำคัญดังนี้

จุดแข็ง

๑) มีองค์ความรู้เชิงเทคนิค และ กระบวนการ ในการดำเนินงานส่งเสริมให้มีการ ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาในยามว่าง

๒) มีภาคี เครือข่าย ที่มีศักยภาพสูง และพร้อมปฏิบัติการ และให้การสนับสนุน กระบวนการดำเนินงานอยู่ทั่วประเทศ

๓) มีองค์ประกอบ และโครงสร้าง ในการบริหารจัดการแผน/โครงการ ส่งเสริม กิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย และกีฬาเพื่อสุขภาพ ที่มีบุคลากรมาจากพื้นฐานความรู้ที่หลากหลาย และจำเป็นต่อการพัฒนางาน

๔) มีระบบและกลไกสนับสนุนกระบวนการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ

จุดอ่อน

- ๑) ขาดระบบและกลไกการติดตามการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ
- ๒) ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานกับภาคียุทธศาสตร์ ส่งผลให้ขาดโอกาสการพัฒนาศักยภาพ ให้กับภาคียุทธศาสตร์เหล่านั้น
- ๓) ขาดการวางน้ำหนักที่เหมาะสมในการสนับสนุนกีฬาขั้นพื้นฐาน และกีฬาเพื่อมวลชน เมื่อเปรียบเทียบการสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ
- ๔) ขาดงานวิจัยทั้งที่เป็นการศึกษาสถานการณ์เฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในภาพกว้าง และการวิจัยเพื่อติดตามผลระยะยาว เพื่อใช้เป็นฐานความรู้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมกีฬาทั้งระบบ
- ๕) ขาดฐานข้อมูลผู้ออกกำลังกาย และผู้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ/กีฬานันทนาการระดับประเทศ ที่สามารถเปรียบเทียบกับนานาชาติได้

โอกาส

- ๑) มีความตื่นตัวและตระหนักถึงภัยคุกคามในระดับสากล จากโรคอันเนื่องจากการขาดการออกกำลังกายหรือการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ (Global Movement in Physical Activity)
- ๒) มีองค์กรสากลที่พร้อมสนับสนุนทั้งทางเทคนิค วิชาการ และกระบวนการพัฒนาศักยภาพในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เช่น WHO, CDC และองค์กรวิชาชีพเฉพาะในระดับสากลอีกจำนวนมาก
- ๓) มีกระแสสังคมด้านการสร้างเสริมสุขภาพในประเทศสูงขึ้น
- ๔) มีโครงสร้างพื้นฐานรองรับการมีพฤติกรรมออกกำลังกายและกีฬาในลักษณะที่เป็นกิจกรรมเพื่อนันทนาการในชีวิตยามว่าง อย่างเพียงพอทั่วประเทศ
- ๕) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อสุขภาพของประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ
- ๖) องค์กรภาคเอกชนขนาดใหญ่บางส่วนมีความสนใจสนับสนุนกิจกรรมออกกำลังกาย/กีฬา โดยถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility : CSR)

ข้อจำกัด

- ๑) ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ถึงปัญหาและความรุนแรงของปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะโรคเรื้อรังที่เป็นผลมาจากการขาดการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเพียงพอ
- ๒) องค์กรทางการศึกษาไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมการออกกำลังกาย/กีฬาที่เป็นความจำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชน
- ๓) ในสังคมเมืองขาดโครงสร้างพื้นฐาน ที่เอื้อต่อการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาสำหรับประชาชนอย่างเพียงพอ
- ๔) บุคลากรในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพลศึกษา ยังขาดองค์ความรู้เชิงกระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐานและกีฬามวลชน มีความเข้าใจว่ากีฬาต้องแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศเท่านั้น

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมาย “ใน ๑๐ ปีจากนี้ คนไทยมากกว่าร้อยละ ๖๐ จะออกกำลังกาย โดยอาศัยการกีฬาและนันทนาการเป็นเครื่องมือ”

เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังกล่าว คณะทำงานการกีฬาและนันทนาการ ได้ประมวลผล วิเคราะห์ และสรุปผล การดำเนินงานการขับเคลื่อนการพัฒนาการกีฬามวลชนและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยมีเป้าหมายปลายทาง คือ การลดปัญหาสุขภาพ อันเกิดจากการขาดออกกำลังกาย ได้แก่ โรคอ้วน เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ และหลอดเลือด ในสมอง ทั้งนี้ได้ระดมความคิดเห็นของ ผู้แทนองค์กร หน่วยงาน ประชาชน หลากหลายภาคส่วน ทั้ง ๔ ภูมิภาค รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้มีประสบการณ์ ได้สรุปเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

๔.๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๔.๑.๑ ด้านการพลศึกษา

- ๑) รัฐบาลต้องกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ ให้ทุกคนในชาติมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีจิตใจดี โดยใช้กีฬาและนันทนาการเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน

๒) รัฐบาลต้องส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจด้านการกีฬา และนันทนาการ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เพราะผลจากการส่งเสริมและสนับสนุนดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การพัฒนาด้านอารมณ์ สังคม ฝึกทักษะและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๓) รัฐบาลต้องเพิ่มบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ เช่น ครูพลศึกษา ผู้นำกีฬาและนันทนาการ ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างแท้จริง เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถ ถ่ายทอดความรู้ที่ได้มาตรฐานแก่เยาวชนและประชาชน อันจะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตได้อีกมิติหนึ่ง

๔.๑.๒ ด้านการศึกษา

๑) รัฐบาลต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยใช้การศึกษา และนันทนาการขับเคลื่อนสังคม รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมผ่านสื่อทุกประเภทเพื่อให้เกิดการ เชื่อมโยงการพัฒนาในทุกภาคส่วนของสังคม

๒) รัฐบาลต้องกำหนดเป็นนโยบายหลักให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษา กระทรวงสาธารณสุข ส่วนราชการ จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาและ นันทนาการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดเป็นข้อบังคับหรือ เทศบัญญัติของท้องถิ่นในการสนับสนุนกีฬามวลชนและการออกกำลังกายของประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดเพื่อสามารถติดตามและประเมินผลความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) รัฐบาลต้องส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม ทั้งในมิติชนิดกีฬา พื้นที่ ทั้งในส่วนกลางส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและ เป็นระบบ เนื่องจากเป็นช่องทางที่เชื่อมต่อการพัฒนาจากระดับพื้นฐานมวลชนให้สูงขึ้นต่อไป

๔) รัฐบาลต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนากีฬาอาชีพ อย่างจริงจัง เพราะโลกในปัจจุบันและอนาคต ได้มีวิวัฒนาการในการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรม กีฬาและนันทนาการ จนถึงระดับอาชีพ บุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งอุตสาหกรรมหลายชนิด ต่างได้รับ ประโยชน์อย่าง มหาศาลต่อกิจกรรมกีฬาอาชีพ ทั้งในด้านรายได้ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและเกียรติภูมิชื่อเสียง ของแต่ละประเทศ

๕) รัฐบาลต้องสร้างและส่งเสริมบุคลากรรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึก มีคุณธรรม และจริยธรรม มีน้ำใจนักกีฬาจนเป็นวิถีชีวิต โดยใช้กีฬาและนันทนาการเป็นเครื่องมือ สามารถปฏิบัติ ได้อย่างยั่งยืน

๖) รัฐบาลต้องกำหนดให้ศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการ เป็นศาสตร์แห่งการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยกำหนดให้สถานศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และท้องถิ่น ชุมชนหันมาใส่ใจโครงการกิจกรรมดังกล่าวให้อยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรมและจริยธรรม

๔.๑.๓ ด้านนันทนาการ

รัฐบาลต้องให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรทุกระดับรวมถึงผู้สูงอายุ ให้เป็นประชากรที่มีคุณค่าของประเทศ โดยการพัฒนาทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม ให้ได้รับการดูแล ด้านสุขภาพ และสมรรถภาพให้สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ได้เป็นอย่างดี

๔.๑.๔ ด้านสังคม

๑) รัฐบาลต้องกำหนดให้มีแผนพัฒนากีฬาและนันทนาการระดับชาติ โดยผนวกประเด็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ไว้ในทุกกิจกรรมของแผนฯ

๒) รัฐบาลต้องลงทุนในกิจกรรมการกีฬาและนันทนาการสำหรับประชาชน ทุกเพศ ทุกวัยและทุกกลุ่มให้สามารถเข้าถึงหรือมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อใช้กิจกรรมที่มีประโยชน์ในการพัฒนาตนเองครอบครัวและสังคมให้เป็นสังคมที่เข้มแข็งและสร้างจิตสำนึกให้เห็นถึงความสำคัญของการพลศึกษา กีฬาและนันทนาการเพื่อสร้างสังคมให้มีคุณธรรม จริยธรรม อย่างแท้จริง

๓) รัฐบาลต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน การลงทุนในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยรัฐให้การส่งเสริมเอกชนเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษ เช่น มาตรการทางภาษี เป็นต้น

๔.๑.๕ ด้านโครงสร้างการจัดการ

๑) รัฐบาลต้องกำหนดให้มีหน่วยงานตรวจสอบติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ด้านกิจกรรม กีฬาและนันทนาการ ของทุกหน่วยงานให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพผลและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้อย่างแท้จริง

๒) รัฐบาลต้องมีมาตรการในการตรวจสอบติดตามโรงเรียนและสถาบันทางการศึกษา ให้มีความสำคัญและดำเนินกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้ทุกคนมีโอกาสในการพัฒนาตนในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

๔.๒ ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

๔.๒.๑ การผลักดันระดับยุทธศาสตร์

- ๑) รัฐบาลต้องผลักดันให้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙)ที่กำลังจะประกาศใช้) สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง
- ๒) รัฐบาลต้องกำหนดให้การกีฬาเป็นหนึ่งในนโยบายหลักของแต่ละจังหวัด
- ๓) รัฐบาลต้องบรรจุหลักสูตรด้านการ กีฬาและนันทนาการในการเรียนการสอนทุกระดับอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการมุ่งสร้างให้เยาวชน ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีความฉลาดทางอารมณ์อันเป็นการสร้างเสริมความคิดที่สร้างสรรค์และทำให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้ผ่อนคลายในภาวะการณ์ที่เต็มไปด้วยความตึงเครียดของสังคมทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ
- ๔) รัฐบาลต้องมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้าน กีฬาและนันทนาการอย่างเต็มที่และเพียงพอเพื่อให้ศาสตร์ดังกล่าวได้รับการพัฒนาและได้รับการเผยแพร่ให้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตอีกมิติหนึ่งอย่างชัดเจน

๔.๒.๒ ระดับปฏิบัติการ

- ๑) รัฐบาลต้องจัดให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการกำกับ ดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบและ สัดส่วนของคณะกรรมการฯ ไม่มากเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และมีการกิจกรรมครอบคลุมถึงท้องถิ่น
- ๒) รัฐบาลต้องผลักดันให้การเล่นกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนทุกระดับ โดยมีหน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการรองรับด้านแผนงาน โครงการและงบประมาณเชิงบูรณาการอย่างต่อเนื่องเต็มที่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๓) รัฐบาลต้องจัดให้มีและเพิ่มศักยภาพของสถาบันพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา ระบบการฝึกซ้อมและการผลิตนักกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ โดยพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยและการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬา เพื่อสนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของนักกีฬา

๔) รัฐบาลต้องเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักด้านการกีฬา ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคี เครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการการกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการแบบบูรณาการในทุกระดับและพัฒนาองค์ความรู้ การบริหารจัดการการกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการกีฬาและออกกำลังกายที่ครอบคลุมน่าเชื่อถือและเป็นปัจจุบัน

๕) รัฐบาลต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬาเพื่อสนับสนุนการเล่นกีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ โดยการกำหนดมาตรฐาน พัฒนา ปรับปรุง บำรุงรักษา เพิ่มมูลค่าโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่และสนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬา จัดสถานที่ออกกำลังกายให้ทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและส่งเสริมการออกกำลังกายและนันทนาการในระดับมาตรฐานสากล

๖) รัฐบาลต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถเข้ามาลงทุนในธุรกิจด้านกีฬาเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ขยายตัวและก้าวหน้ายิ่งขึ้น

๗) รัฐบาลต้องจัดให้มีการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการอย่างครอบคลุมต่อเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์จังหวัด ท้องถิ่นและมียุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬา ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด มีศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

๘) รัฐบาลต้องพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้องค์ความรู้ด้านการกีฬาและส่งเสริมให้มีอาสาสมัครการกีฬาระดับตำบล

๙) รัฐบาลต้องจัดให้มีผู้นำกิจกรรมการออกกำลังกายในท้องถิ่นชุมชน เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กร ชุมชนและเครือข่ายการกีฬา พร้อมให้องค์ความรู้ด้าน การเล่นกีฬา การดูกีฬาและการสร้างวัฒนธรรมการเล่นกีฬาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

๑๐) รัฐบาลต้องจัดให้มีมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติกระจายตัวไปทุกภูมิภาค เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการกีฬาและนันทนาการของชาติ

๑๑) รัฐบาลต้องจัดให้มีศูนย์กีฬาและนันทนาการอย่างครบวงจรทั่วทุกภูมิภาค

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ว่า นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวง

การทอ้งเทียวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ บัญญัติไว้ว่า “...แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้...” และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๔ บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คณะรัฐมนตรีเสนอร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนการประกาศใช้ เมื่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดส่งความเห็นมาให้คณะรัฐมนตรีแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีนำความเห็นดังกล่าวประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ...”

คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีมติเห็นชอบให้ส่ง (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนการประกาศใช้ ตามนัยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ดังนี้

๒.๑ การติดตามการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้บริหารของสภาที่ปรึกษาฯ ได้เข้าพบหารือกับประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการจัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๒ การเข้าร่วมประชุมและฟังการบรรยายสรุป

๑) ผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ ได้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ระดับภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และการประชุมประจำปี ๒๕๕๔ เรื่อง ๑๑ ...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์บอลรูม ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

๒) การเชิญเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาบรรยายสรุปเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ในที่ประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ

๒.๓ กระบวนการพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจฯ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีมติเห็นชอบให้คณะทำงานประจำทุกคณะของสภาที่ปรึกษาฯ จัดประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับสาระสำคัญที่ควรบรรจุเพิ่มเติมไว้ในกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

๒) การประชุม และประชุมกลุ่มเจาะจงของคณะทำงานประจำต่างๆ ของสภาที่ปรึกษาฯ ระหว่างวันที่ ๑๒ กรกฎาคม - ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานนั้นๆ แล้วส่งให้คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อบูรณาการความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ พิจารณาในภาพรวมของสภาที่ปรึกษาฯ

๓) สภาที่ปรึกษาฯ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อบูรณาการความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

๔) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ (ร่าง) ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

๕) สภาที่ปรึกษาฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีมติเห็นชอบให้ส่งความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๔ การประมวลความเห็นและข้อเสนอแนะจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑) ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เรื่อง “แนวทางปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒) รายงานสรุปผลการสัมมนา ๔ ภาค เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

๓) รายงานสรุปผลการประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค และกรุงเทพมหานคร เรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑” ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔) ความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของสภาที่ปรึกษาฯ ที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๕) ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เว็บไซต์ของหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ

๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณา (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) แล้วมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑ ภาพรวมของ (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

๑) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนานั้น ในกรณีที่สามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ ควรระบุเป็นตัวเลข เพื่อความชัดเจนและใช้สำหรับการติดตามประเมินผล เช่น เป้าหมายทางเศรษฐกิจ

เติบโตในอัตราที่เหมาะสม ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน และปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา เป้าหมายลดช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มคน หรือเป้าหมายการกระจายรายได้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศในปัจจุบัน เป็นต้น

๒) การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ ยังมีความหลากหลาย และแตกต่างกันค่อนข้างมากในด้านความชัดเจนของเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข เช่น ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขชัดเจนไว้พอสมควร แต่ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมไม่มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขชัดเจน ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นคว้าสิ่งใหม่แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ไม่มีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขชัดเจน แต่ไปกำหนดค่าเป้าหมายเป็นตัวเลขชัดเจนในตัวชี้วัด

๓) ควรส่งเสริมการค้า การลงทุน การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคให้มากขึ้น รวมทั้งยกระดับการศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนของประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศที่สาม เพื่อลดปัญหา และอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศที่สาม หรือคู่ค้าที่สำคัญ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ควบคู่กับการเร่งขยายตลาดภายในประเทศ เพื่อป้องกันความผันผวนจากเศรษฐกิจโลก เนื่องจากโครงสร้างประชากรของคนไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะทำการกำลังแรงงานลดลงในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

๔) ควรเพิ่มประเด็นการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา แหล่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๒ วิสัยทัศน์และทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑

๓.๒.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) ควรแก้ไขวิสัยทัศน์ เป็น “สังคมเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ทั้งนี้ให้เพิ่มเติมในส่วนของพันธกิจ เป้าหมายหลัก และตัวชี้วัดที่เน้นการสร้างสังคมให้เข้มแข็งด้วย เนื่องจากการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกด้านอย่างบูรณาการและยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ควรเพิ่มเติมตัวชี้วัด ดัชนีความสุขของประชาชน และดัชนีความเข้มแข็งของสังคมเพื่อเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายหลัก ๒ ประการ คือ ความสุขของประชาชน และความเข้มแข็งของสังคม รวมทั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๓.๒.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

ควรนำ “เป้าหมายอัตราเงินเพื่อเฉลี่ยไม่เกิน ร้อยละ ๓.๕ ต่อปี” ซึ่งระบุไว้ในเป้าหมายบทที่ ๖ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนมาระบุไว้ในเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ด้วย เนื่องจากเป็นเป้าหมายสำคัญเกี่ยวกับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของแผน และเป็นเป้าหมายที่เป็นตัวเลขที่มีความสำคัญซึ่งรัฐบาลต้องตระหนัก และมีตระวังในการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ

๓.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

๓.๓.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) ประเด็นการจัดบริการทางสังคมนั้น ควรเน้นการจัดบริการทางสังคมสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่บุคคลเหล่านี้

๒) ประเด็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง เน้นการกระจายอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งควรเพิ่มเติมประเด็น “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานส่วนท้องถิ่น

๓) ประเด็นการปฏิรูปและเสริมสมรรถนะขององค์กรอิสระหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบให้เข้ามาเป็นภาคีในการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันควรให้สถาบันการศึกษาทุกระดับสอนเกี่ยวกับธรรมาภิบาล และการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อปลูกฝังค่านิยมการมีธรรมาภิบาล การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันแก่ประชาชนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จและความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ของประเทศ

๔) ประเด็นการสนับสนุนการใช้สื่อเพื่อสังคมทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น และสังคมออนไลน์เพื่อเป็นพลังหนุนเสริมในการพัฒนา ควรเพิ่มเติมประเด็น “หน่วยงานของรัฐต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นกลางในการให้ความเห็น รวมทั้ง เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ

สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง” ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

๓.๓.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๑) ประเด็นการสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับร่วมกันบนฐานของความไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคม ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “การสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับร่วมกันบนฐานของความไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคมเพื่อก่อให้เกิดความสามัคคี” เพื่อให้คนในสังคมมีความสามัคคีมีค่านิยมร่วมกันไม่เอารัดเอาเปรียบกัน รู้จักยอมรับเหตุผล ยอมรับความแตกต่างทางความคิด โดยไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา

๒) ประเด็นการสร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรม และสร้างระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่เข้มแข็งรวมทั้งขยายการให้บริการทางกฎหมาย ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “สร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรม ในการตราและบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามหลักนิติรัฐ นิติธรรม และสร้างระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่เข้มแข็งรวมทั้งขยายการให้บริการและให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน...”

๓.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

๓.๔.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงควรเพิ่มเติมประเด็นคนไทย “ขาดการออกกำลังกาย” และ “ภาครัฐยังไม่ผลักดันและส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” เนื่องจากปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่ขาดการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคอ้วน และภาครัฐยังไม่ส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่

๒) วัตถุประสงค์ควรเพิ่มเติมประเด็นการให้ความสำคัญกับทักษะในการดูแลสุขภาพ (Health Skills) ซึ่งเป็นการดูแลสุขภาพไม่ให้เจ็บป่วย เช่น การจัดการความเครียด การออกกำลังกาย รวมทั้งการเพิ่มตัวชี้วัดอัตราการออกกำลังกายเป็นประจำของประชากรตั้งแต่อายุ ๕ ปีขึ้นไป ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ อันจะทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการดูแลสุขภาพและเป็นการเตรียมความพร้อมให้ประชากรสามารถที่จะดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุขและไม่เป็นภาระแก่สังคม

๓) วัตถุประสงค์ควรเพิ่มเติมการมีทักษะในการประกอบอาชีพ ปลูกฝังค่านิยม และสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของผู้เรียนสายอาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมิน สถานการณ์ และแนวทางการพัฒนาที่ได้ระบุไว้ในแผน (ผู้เรียนในสายอาชีพ ควรมีทักษะในการ ประกอบอาชีพในระดับที่ได้มาตรฐาน โดยมีการฝึกงานไม่น้อยกว่า ๖ เดือน เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษา สามารถออกไปปฏิบัติงานได้ทันที ทำให้ไม่ต้องฝึกงานเพิ่มเติม)

๔) เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคควรเพิ่มเป้าหมายการพัฒนาให้ผู้เรียน มีทักษะในการประกอบอาชีพ โดยให้มีสัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญเพิ่มขึ้น พร้อมกับ เพิ่มตัวชี้วัดสัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญ เป็น ๖๐:๔๐ ทั้งนี้เพื่อให้มีกำลังแรงงาน ในสายอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต และภาคบริการ

๕) ควรเพิ่มเติม “ตัวชี้วัดคุณภาพคนโดยรวมดีขึ้น” อีกสามตัวชี้วัด ดังนี้ (๑) “อัตราการป่วยด้วยโรคเครียด โรคจิต และโรคประสาท ลดลง” (๒) “ลดสัดส่วนประชากรผู้เสพยา เสพติด ให้เหลือน้อยที่สุดอย่างเร่งด่วน” และ (๓) “มีความสามารถในการพึ่งตนเองมากขึ้น ลดหนี้สิน ส่วนบุคคล และหนี้สินครัวเรือนลง”

๖) ควรเพิ่มเติม “ตัวชี้วัดสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น” อีกสอง ตัวชี้วัด คือ (๑) “มีคนเข้าวัดและศาสนสถาน เพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรม เพิ่มขึ้น” และ (๒) “คนไทยมีจิตสำนึกในความเป็นไทย ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ เพิ่มขึ้น” เพื่อให้คนไทยมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และเพื่อความ เป็นไทย และความตระหนักในสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

๗) ประเด็นการพัฒนาหลักสูตร ควรเพิ่มเติมประเด็น “การส่งเสริมภาค เอกชนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับการอุดหนุนจากรัฐตามความเหมาะสม” เนื่องจากในปัจจุบัน ภาครัฐให้การสนับสนุนแก่ภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ยังขาดประสิทธิภาพ และ ไม่เหมาะสม

๘) ประเด็นการพัฒนากำลังแรงงานควรเพิ่มเติมประเด็นการพัฒนากำลังแรงงาน ระดับกลาง โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา สร้างแรงจูงใจ ปลูกฝังค่านิยมในการเรียนสายอาชีพ และการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้มีผู้เรียน ในสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพียงพอกับความต้องการของภาคการผลิตและภาคบริการ เมื่อสำเร็จ การศึกษาออกไปประกอบอาชีพแล้ว จะมีความภาคภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง รวมถึงให้ผู้สำเร็จ การศึกษามีค่านิยมที่จะออกไปเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรือผู้ประกอบการรายย่อย มากกว่าการ มุ่งเป็นลูกจ้าง หรือพนักงานในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและเอกชน ซึ่งจะเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๙) ประเด็นการสร้างเสริมสุขภาพคนไทยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ ควรเพิ่มเติมประเด็นการพัฒนาระบบและกลไกเฝ้าระวังความมั่นคงทางสุขภาพ จากปัจจัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ที่แฝงมากับกระบวนการพัฒนา เช่น โรคจากการประกอบอาชีพ โรคอุบัติใหม่ โรคที่เกี่ยวข้องกับสินค้าด้านสุขภาพ เป็นต้น เพื่อให้การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑๐) ประเด็นการพัฒนาระบบสาธารณสุข ควรระบุให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เหมาะสม โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์ ทั้งการผลิตและการกระจายบุคลากร ค่าตอบแทน รวมทั้ง การเพิ่มวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ให้เพียงพอ สำหรับสถานพยาบาลในต่างจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันสถานพยาบาลของรัฐในต่างจังหวัดยังขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์และวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย

๓.๔.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๑) เป้าหมายการพัฒนาคนไทย ควรพัฒนาคนไทยทุกคนให้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีน้ำใจนักกีฬา รู้-รัก-สามัคคี รู้แพ้ รู้ชนะ เนื่องจากคำว่า “ศีลธรรม” เป็นคำที่ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้ง่าย และปัจจุบันคนไทยยังขาดความมีน้ำใจนักกีฬา ไม่รู้แพ้ รู้ชนะ และขาดความสามัคคี

๒) แนวทางการพัฒนา ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “...มีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม...” เพื่อให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๓) ประเด็นการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย เรื่องการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา และร่างกายนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “พัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ” เพื่อให้เกิด “สุขภาพะ”

๔) ประเด็นการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ควรเพิ่มเติมมีจิตสำนึกต่อสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมที่ครอบคลุมและครบถ้วนสมบูรณ์

๕) ประเด็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยในการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะที่ผ่านมาผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่ให้ความสำคัญและดำเนินการในเรื่องนี้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

บ) ประเด็นการพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั่วไป ควรเพิ่มเติม “ศูนย์นันทนาการ” เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างสะดวก หลากหลาย ทิวถึง และเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านกีฬา

ฅ) ประเด็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ควรเพิ่มเติมนการส่งเสริมกลไกเชิงสถาบันเพื่อการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงทางวัฒนธรรมและส่งเสริมความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม เพื่อใช้กลไกเชิงสถาบันในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงของสถาบันทางสังคม

ฉ) ประเด็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะให้คนมีคุณธรรม จริยธรรมในวิถีชีวิต ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม” เนื่องจากคำว่า “ศีลธรรม” ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้ง่าย

ค) ประเด็นการฟื้นฟูบทบาทของสถาบันศาสนา ในการส่งเสริมศีลธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ฟื้นฟูบทบาทของสถาบันศาสนาในการส่งเสริมศีลธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยสนับสนุนให้สถาบันศาสนาเผยแพร่แก่นของศาสนาที่ถูกต้องและจัดพื้นที่ในการปฏิบัติธรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการสร้างนวัตกรรมและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนให้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา” เพื่อให้มีความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาส่วนต้นกับส่วนสุดท้ายของข้อนี้

ฌ) ประเด็นการพัฒนาบทบาทของสถาบันทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน ควรเพิ่มเติมการจัดระบบระเบียบการบริหารจัดการเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเข้มงวด ในการสกัดกั้นเนื้อหาสาระที่ไม่สร้างสรรค์ เพื่อไม่ให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน เข้าถึงเนื้อหาสาระที่ไม่สร้างสรรค์ ขัดต่อศีลธรรมอันดี ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ

๓.๕ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

๓.๕.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) ประเด็นการสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ควรเพิ่มเติมประเด็นการส่งเสริมให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชแต่ละชนิด เพื่อใช้สำหรับวางแผนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับภาวะตลาด เนื่องจากในการผลิตภาคเกษตรกรรมนั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการของตลาด เพื่อให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เหมาะสม

๒) ประเด็นการปรับปรุงการบริการขั้นพื้นฐานเพื่อการผลิตให้ทั่วถึง ควรเพิ่มเติม ระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับพืชและพื้นที่เพาะปลูก เพื่อสนับสนุนการวางแผนการผลิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพืชและพื้นที่เพาะปลูก ไปใช้ประกอบการวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

ประเด็นการพัฒนาสถาบันเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนให้เป็นกลไกสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “พัฒนาสถาบันเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เป็นกลไกสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง” เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และโดยที่สหกรณ์บางส่วน ไม่ได้เป็นสถาบันเกษตรกร จึงเห็นสมควรระบุเพิ่มเติมไว้เพื่อให้มีความครบถ้วน

๓.๖ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓.๖.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) ควรเพิ่มเติมวัตถุประสงค์อีกสองข้อ ดังนี้ (๑) “เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการไทย และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทยให้มีประสิทธิภาพและแข่งขันได้ในตลาดอาเซียน และตลาดโลก” (๒) “เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา แหล่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความหลากหลายทางชีวภาพ” เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในอาเซียน สอดคล้องกับเป้าหมายที่แผนพัฒนาฯ กำหนดไว้ เพื่อความยั่งยืนของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ของไทย และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ

๒) ควรเพิ่มเป้าหมายอีกสองข้อ ดังนี้ (๑) “เพื่อเพิ่มจำนวนการนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดในเชิงพาณิชย์ โดยมีกฎหมายกำหนดให้แบ่งผลประโยชน์แก่ผู้เป็นเจ้าของงานวิจัยและพัฒนา ในสัดส่วนที่เหมาะสม” และ (๒) ควรเพิ่มเติมเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางน้ำ และทางระบบท่อให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการขนส่ง (ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๓) ประเด็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อย ควรเพิ่มเติม “สหกรณ์” และ “โดยนำอัตลักษณ์ท้องถิ่น และทรัพยากรที่มีอยู่มาพัฒนา และส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เพื่อมุ่งให้เกิดการกระจายรายได้ด้านการท่องเที่ยว ไปยังท้องถิ่นต่างๆ ที่มีศักยภาพ” เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และการกระจายรายได้ให้กับท้องถิ่นนั้นๆ

๕) ประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์ตามแนวทางเครือข่ายวิสาหกิจ... ส่งเสริมการปรับบทบาทของสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สนับสนุนการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายของธุรกิจสร้างสรรค์ โดยนำวัฒนธรรม ประเพณี มาเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมภาคบริการด้วย

๕) ประเด็นการส่งเสริมการจดทะเบียน การใช้ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเติบโตของธุรกิจสร้างสรรค์ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เร่งรัดลดขั้นตอน และความซับซ้อนในการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ธุรกิจสร้างสรรค์ในการครอบครองทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างรวดเร็ว โดยส่งเสริมการจดทะเบียน การใช้ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการจัดระบบฐานข้อมูลทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการเติบโตของธุรกิจสร้างสรรค์” เนื่องจากปัจจุบันขั้นตอนการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญายังเป็นไปอย่างล่าช้า ระบบฐานข้อมูลทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ยังไม่สมบูรณ์และไม่เป็นปัจจุบัน การสืบค้นข้อมูลทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างล่าช้า

๖) ประเด็นการพัฒนาภาคเกษตร บนฐานการเพิ่มผลผลิตในการผลิต และยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเพิ่มเติมประเด็น “ยกระดับธุรกิจด้านการเกษตรและอาหาร ให้เป็นแหล่งรายได้และศูนย์กลางตลาดโลก” ทั้งนี้ เพื่อขยายบทบาทธุรกิจด้านการเกษตร ซึ่งเป็นจุดแข็งของประเทศไทยให้เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ

๗) ประเด็นการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเงิน เพื่อสร้างวินัยทางการเงิน ให้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อย และส่งเสริมการออมโดยเฉพาะภาคครัวเรือน ควรส่งเสริมให้ครัวเรือนระดับกลาง และระดับล่างได้มีโอกาสเข้าถึงการออมโดยเฉพาะการลงทุนในพันธบัตรของรัฐบาลได้โดยตรง เนื่องจากปัจจุบันการออมผ่านพันธบัตรของรัฐบาลเข้าถึงได้เฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้สูงและค่อนข้างสูงเท่านั้น ส่วนประเด็นการบริหารความเสี่ยง การวางแผนการเงินส่วนบุคคล สนับสนุนการทำบัญชีรายรับรายจ่าย และสร้างความเข้าใจถึงความเสี่ยงของเงินกู้ยืมในระบบ ควรเพิ่มเติมข้อความ “เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้สิน” ต่อท้ายไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันปัญหานี้สินภาคประชาชน และผู้ประกอบการรายย่อย

๘) ประเด็นการพัฒนาระบบการขนส่งทางรถไฟ ควรเพิ่มเติมประเด็นเส้นทางรถไฟที่จะพัฒนา ระบบรถไฟความเร็วสูงและที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ใช้ระบบรางที่มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อประสิทธิภาพการขนส่งและการเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค

๙) ประเด็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ควรเพิ่มแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีความ

ชัดเจนครอบคลุมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบแอปพลิเคชัน (ซอฟต์แวร์) ดิจิตอลคอนเท้นท์ต่างๆ และการจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมดิจิตอล (Digital Park) รวมทั้ง การกำหนดให้มีแผนการพัฒนानุคลากร และสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะ เนื่องจากในร่างแผนพัฒนาฯ ยังไม่ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ รวมทั้ง เพื่อให้มีบุคลากรด้านไอทีรองรับอุตสาหกรรมไอที และการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้อยู่เป็นจำนวนมาก และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๑๐) ประเด็นการปฏิรูปกฎหมาย กฎ และระเบียบต่างๆ ทางเศรษฐกิจ ในด้านต่างๆ ควรเพิ่มเติมประเด็น การปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบทางการค้าเพื่อป้องกันการผูกขาด ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการลงทุน

๓.๖.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๑) ประเด็นการพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดใหม่ โดยศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในเชิงลึกของผู้บริโภคในตลาดเป้าหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “...โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภครายได้ปานกลาง และรายได้สูงในจีนและอินเดีย ที่มีแนวโน้มจะเป็นกำลังซื้อหลักของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิต...”

๒) ประเด็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ ควรเพิ่มเติม “โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เพื่อช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) ประเด็นการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ควรเพิ่มเติม “มาตรการกระตุ้นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม” เพื่อรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน

๔) ประเด็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและบุคลากรในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการทุกสาขา ควรแก้ไขเพิ่มเติม เป็น “เสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและบุคลากรในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการทุกสาขา” ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการและบุคลากรมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

๕) ประเด็นการเร่งพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์ความเป็นเลิศ ศูนย์บ่มเพาะ สถาบันวิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยเฉพาะทางในสาขาวิทยาศาสตร์ และศูนย์บริการ

วิเคราะห์ทดสอบ ควรให้ตัวอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะในระดับภูมิภาค เนื่องจากในระดับภูมิภาค ยังขาดแคลนศูนย์เหล่านี้

๖) ประเด็นส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและพัฒนาพลังงานทางเลือก ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและพัฒนาพลังงานทางเลือก โดยกำหนด มาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนภาคการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนทั้งในภาคการผลิต ไฟฟ้าและภาคขนส่ง โดยเฉพาะเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล ให้กับประชาชน และชุมชน เช่น แก๊สโซฮอลล์ ไบโอดีเซล ชยะและมูลสัตว์ เป็นต้น รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานทางเลือก พลังงานนิวเคลียร์ พลังงานทดแทน และพลังงานอื่นๆ ในอนาคตให้กับ ประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน” ทั้งนี้ เพื่อให้มีความชัดเจนในการผลิตและ ใช้พลังงานให้กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพน้อยที่สุด และการใช้พลังงาน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเพื่อเป็นการเตรียมการรองรับปัญหาการขาดแคลนพลังงานในอนาคต

๓.๗ ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

๓.๗.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) ประเด็นการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ ควรเพิ่มเติมประเด็นการขนส่ง น้ำมัน ก๊าซ และสินค้า โดยระบบ Land Bridge เชื่อมระหว่างฝั่งอันดามันและอ่าวไทย โดยการสร้างท่าเทียบเรือฝั่งอันดามัน ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจทุกมิติ ในระดับภูมิภาค และเพื่อให้ระบบโลจิสติกส์ของ ประเทศไทยฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒) ประเด็นการพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในอนุภูมิภาคควรเพิ่มเติมประเด็นการพัฒนาระบบความร่วมมือระหว่างประเทศบนฐานเศรษฐกิจ การค้าการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยรักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กับผลประโยชน์ด้านความมั่นคง การดำเนินนโยบายเชิงรุกที่จะสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะในจุดที่อาจเกิดการกระทบกระทั่ง หรือมีผลประโยชน์ซ้อนทับ เนื่องจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติด้วย

๓) ประเด็นการส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ ต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน...การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจและการเข้าสู่ ตลาดต่างประเทศ ควรเพิ่มเติม “กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การลงทุนของประเทศเพื่อนบ้าน

หรือประเทศที่สาม รวมทั้งการลดปัญหา อุปสรรคทางการลงทุนที่สำคัญกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศที่สาม หรือคู่ค้าที่สำคัญ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน” เนื่องจากการไม่เข้าใจ ในกฎหมาย กฎ ระเบียบในการดำเนินธุรกิจ การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน หรือประเทศที่สาม หรือประเทศคู่ค้า ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ดังนั้น ภาครัฐจะต้องให้ความรู้ดังกล่าว แก่ผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งควรเพิ่มเติมประเด็น “การสร้างร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน” เพื่อให้มีกำลังแรงงาน ที่เพียงพอในอุตสาหกรรมที่ต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก ลดผลกระทบจากการปรับโครงสร้างค่าจ้าง ขั้นต่ำเพิ่มขึ้นของประเทศไทย รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาการอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทย ของแรงงานต่างด้าว ซึ่งจะส่งผลให้ลดปัญหาสังคมในประเทศไทยอันเกิดจากแรงงานต่างด้าว และ ช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่แรงงานต่างด้าว ซึ่งได้ทำงานในประเทศตนเอง และได้รับค่าจ้างในอัตรา ที่สอดคล้องกับการดำรงชีพในประเทศของตน

๔) ประเด็นการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและ แก้ปัญหาข้ามชาติด้านการก่อการร้าย ปัญหายาเสพติด ควรเพิ่มเติมประเด็น ปัญหาการค้ามนุษย์ ไว้ด้วย เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์และการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๓.๗.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๑) ประเด็นการกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อป้องกันสินค้าและบริการนำเข้าที่ไม่ได้คุณภาพ ทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ควรกำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานของคุณภาพสินค้าและบริการ เพื่อให้มีมาตรฐานเป็นหนึ่งเดียว ทั้งนี้ เพื่อให้สินค้าไทยเป็นที่ยอมรับในอาเซียน

๒) ประเด็นการรักษาบทบาทของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ ของกรอบความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ เช่น เอเปค กรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก เป็นต้น ควรเพิ่มเติม โดยต้องมีการติดตามและประเมินผล ผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ การดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓.๘ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๓.๘.๑ เพิ่มเติมประเด็น

๑) เป้าหมายการพัฒนา “เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและการบรรเทาอุทกภัย รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ชลประทานเฉลี่ยปีละ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร” ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เพิ่มประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำและบรรเทาอุทกภัยและรักษาพื้นที่ชลประทานเดิมให้เป็นพื้นที่การเกษตรไว้ รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ชลประทานในพื้นที่ที่เหมาะสมและคุ้มกับการลงทุนของเกษตรกร เฉลี่ยปีละ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร” ทั้งนี้เพื่อรักษาพื้นที่ชลประทานเดิม ซึ่งได้มีการลงทุนพัฒนา และสร้างความอุดมสมบูรณ์สำหรับการเกษตรไว้แล้ว ให้คงอยู่เพื่อการเกษตรต่อไป

๒) ประเด็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ ใช้นโยบายจากทรัพยากรชีวภาพ และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ควรเพิ่มเติมประเด็นการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิชุมชนในความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพย์สินทางปัญญาด้านแหล่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อปกป้องภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์ชุมชน

๓) ประเด็นการดำเนินงานของภาครัฐให้เป็นไปตามกฎหมาย ควรเพิ่มเติมประเด็นการป้องกัน อาชญากรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันปัญหาการทำลายการลักลอบเคลื่อนย้ายทรัพยากรธรรมชาติและการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การลักลอบเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า การลักลอบทิ้งสารพิษ เป็นต้น เนื่องจากปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ทั้งในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค

๓.๘.๒ เพิ่มข้อความให้ครอบคลุมและครบถ้วน

๑) สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง...” เนื่องจากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังคงถูกบุกรุกและทำลาย ทำให้ความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลถูกทำลายตามไปด้วย

๒) การประเมินความเสี่ยงประเด็น “ประชาชนขาดจิตสำนึกสาธารณะ และความตระหนักเกี่ยวกับการบริโภคที่ยั่งยืน...” ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ประชาชนส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกสาธารณะและความตระหนักเกี่ยวกับการบริโภคที่ยั่งยืน...” เนื่องจากประชาชนบางส่วนมีจิตสำนึกสาธารณะและตระหนักถึงการบริโภคที่ยั่งยืนแล้ว และ “ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพต่ำในการผลิตและการจัดการของเสีย...” เพราะในข้อเท็จจริงอุตสาหกรรมทุกขนาด ส่วนใหญ่ยังคงใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพต่ำหรือค่อนข้างต่ำในการผลิตและการจัดการของเสีย

๓) ประเด็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง”

เนื่องจากในระยะที่ผ่านมาการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นลักษณะที่ขาดความต่อเนื่องเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจึงก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เป็นจำนวนมาก

๓.๔ การบริหารจัดการแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ ควรเพิ่มเติมประเด็น ดังนี้

๑) ในการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรให้ สภาที่ปรึกษา ซึ่งเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทำหน้าที่เป็นผู้ติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการตามแผน เนื่องจากสภาที่ปรึกษา เป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนภาคประชาสังคม ซึ่งไม่มีส่วนได้เสีย และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งรัฐธรรมนูญฯ พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติ ให้สภาที่ปรึกษา ทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อแผนพัฒนาฯ ก่อนประกาศใช้ จึงสมควรทำหน้าที่ในการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว

๒) เพื่อให้การบูรณาการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มีผลในทางปฏิบัติเห็นสมควรให้มี “คณะกรรมการบูรณาการ” ประกอบด้วยหน่วยงานหลักต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ในการบูรณาการ แผนงาน/โครงการ และงบประมาณให้เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เนื่องจากที่ผ่านมา หน่วยงานหลักต่างๆ ยังขาดการบูรณาการการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ อย่างแท้จริง

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ว่า คณะรัฐมนตรีเห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศใน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ควรต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ด้วย

๑. ประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในระดับโลก (Global Economy) ที่ส่งผลกระทบต่อมายังประเทศไทย การปรับตัวของประเทศไทยเข้าสู่เศรษฐกิจโลก รวมทั้งการสร้าง ความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๒. ประเด็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา (Creative Economy)

๓. ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) การปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตรซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรับความเห็นของคณะรัฐมนตรี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดส่งความเห็นเพิ่มเติมให้สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเร่งดำเนินการปรับปรุง (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้แล้วเสร็จโดยเร็วแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

1. *Women's Rights and Gender Equality*
2. *Women's Economic Empowerment*

๒๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การมุ่งเน้นอัตลักษณ์พื้นที่อย่างล้าบบลรรค์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕)

๑ ความเป็นมา / หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในแต่ละปีประเทศไทย มีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินับหลายแสนล้านบาท ดังเช่น สถิติในปี ๒๕๕๒ ประเทศไทย มีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสูงถึง ๕.๒๗ แสนล้านบาท หรือร้อยละ ๘.๕ ของมูลค่าส่งออก รวม และรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยอีก ๑.๘๘ แสนล้านบาท รวมรายได้จากทั้ง ๒ แหล่ง สูงมากถึง ๗.๑๕ แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗.๙๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประมาณ ๒.๖ ล้านแรงงาน และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวรวม ๖ ล้านแรงงาน เป็นอุตสาหกรรมที่โดดเด่นและยั่งยืนเพราะสามารถรักษาอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและคนไทยเที่ยวไทยให้เพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นอุตสาหกรรมที่มีอนาคตแม้ว่าจะมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นภายในประเทศไทยหลายครั้งก็ตาม เช่น ความวุ่นวายทางการเมือง ภัยทางธรรมชาติ หรือโรคร้ายแรงข้ามประเทศ เป็นต้น ประเทศไทย ก็ยังคงสามารถเรียกความเชื่อมั่นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวไทยได้เพราะประเทศไทย มีอัตลักษณ์การท่องเที่ยวที่โดดเด่น

จากการสำรวจของบริษัท Future Brand เรื่อง Country Brand Index (CBI) ปี ๒๕๕๒ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ชาวต่างชาติสนใจมาท่องเที่ยวเป็นอันดับ ๒๐ ของจำนวน ๑๐๒ ประเทศ ที่ทำการสำรวจ ทั้งนี้มีจุดเด่นคือเป็นประเทศที่มีการท่องเที่ยวที่คุ้มค่า (Value for Money) คนไทย มีความเป็นมิตร (Friendly) มีกิจกรรมราตรีที่สนุก (Nightlife) มีชายหาดที่สวยงาม (Beach) และเป็นแหล่งนำจับจ่ายใช้สอยเลือกซื้อสินค้าต่างๆ (Shopping) ซึ่งก็สอดคล้องกับรายงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ได้รายงานด้านรายได้การท่องเที่ยวของประเทศไทย แยกเป็นรายภาค ณ เดือน

สิงหาคม ๒๕๕๓ ว่ากรุงเทพฯ ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและมีกิจกรรมราตรีที่สนุก มีรายได้จากการท่องเที่ยวรวมมากถึงร้อยละ ๘๑ ของรายได้การท่องเที่ยวรวมทั้งประเทศ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด ๕ จังหวัดแรก ได้แก่ กรุงเทพฯ ภูเก็ต กระบี่ ชลบุรี และเชียงใหม่

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สถาบันศึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความตระหนักว่า ทั้งจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งมีมูลค่าสูงนั้น มีการกระจุกตัวอยู่แต่ในจังหวัดดังกล่าวข้างต้น และในบางพื้นที่ที่กำลังจะใกล้ถึงขีดจำกัดของการรองรับนักท่องเที่ยว เพราะหากนักท่องเที่ยวมีแต่ปริมาณ แต่ขาดคุณภาพหรือการวางแผนรองรับที่ดี จะส่งผลกระทบต่อสร้างความเสื่อมโทรมต่อแหล่งท่องเที่ยวอันทรงคุณค่าของประเทศ รวมทั้งจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้แล้วในปี ๒๕๕๔ ประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ได้มีเป้าหมายอย่างชัดเจนในการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community :AEC) ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกันเปิดเสรีการค้าบริการด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นถ้าหากประเทศไทยขาดอัตลักษณ์บ่งชี้ความเป็นตัวตนที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ หรือของแต่ละพื้นที่ที่ชัดเจนและมั่นคง จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศภูมิภาคต่างๆตัดสินใจไปท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นแทน เพราะสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น อันจะทำให้ประเทศไทยเสียส่วนแบ่งการตลาดด้านการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศสมาชิกที่มีภูมิประเทศและศิลปวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการฯ จึงได้มีการศึกษาข้อมูลพร้อมกับลงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ รวมทั้งจังหวัดอื่นๆที่คาดว่าจะมีอัตลักษณ์พื้นที่ที่มีศักยภาพนำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่อไป มีการพบปะและร่วมสนทนากับผู้ประกอบการรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็ได้ค้นพบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นในเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ วิถีชีวิตท้องถิ่น ต่างก็มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นน่าสนใจและมีลักษณะเฉพาะเป็นมนต์เสน่ห์ของการท่องเที่ยวที่ไม่เหมือนกันสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวไทย ทั้งในจำนวนที่เพิ่มขึ้น และมีการกระจายพื้นที่ในการท่องเที่ยวที่ดีขึ้น อันจะนำมาซึ่งรายได้และความเจริญสู่ท้องถิ่นแบบกระจายตัว มีการสร้างแรงงานในแต่ละพื้นที่เพิ่มเป็นการสร้างครอบครัวที่สุขสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นกลยุทธ์ที่ดีเยี่ยมในการกระจายรายได้สู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ให้เจริญเติบโตก้าวไกลอย่างมีคุณภาพ สามารถรักษาตำแหน่งของการเป็นประเทศที่น่าท่องเที่ยวด้วยอัตลักษณ์ที่โดดเด่นอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ กำหนดประเด็นในการระดมความคิดเห็น และจัดประชุมหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา ๕ พื้นที่

๒.๓ ศึกษาฐานสภาพจริงระดับพื้นที่และหารือร่วมกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ๕ พื้นที่ ได้แก่

๒.๓.๑ จังหวัดเพชรบูรณ์ ระหว่างวันที่ ๖-๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๒.๓.๒ จังหวัดหนองคาย ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ เมษายน ๒๕๕๔

๒.๓.๓ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างวันที่ ๕-๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

๒.๓.๔ เมืองเต่างอ เมืองรยลีย์ และนครคูหนิมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๒.๓.๕ จังหวัดน่าน และจังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ ๑-๔ กันยายน ๒๕๕๔

๒.๔ ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การศึกษาฐาน ประชุมหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นความเห็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย นำเสนอต่อสภาที่ปรึกษาฯ พิจารณา เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความหมายของ “อัตลักษณ์”

คำว่า “อัตลักษณ์” มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า “เอกลักษณ์” โดยคำว่า “เอกลักษณ์” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่า ลักษณะที่เหมือนกันหรือมีส่วนร่วม หรือลักษณะที่แสดงความเป็นอย่างเดียวกันของคนในสังคมหนึ่งๆ ซึ่งแตกต่างจากลักษณะร่วมของคนในสังคมอื่น เช่น ชุมชนนี้มีเอกลักษณ์อยู่ที่การทอผ้าจก หมายความว่าคนในชุมชนนี้มีอาชีพทอผ้าจกเหมือนกันหมด อย่างไรก็ตาม องค์กรที่ดีคนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้คำว่า “เอกลักษณ์” ในความหมายว่า ลักษณะอันเป็นเฉพาะ มีหนึ่งเดียวของสิ่งๆ หนึ่ง เช่น ภาษาไทยและธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นต้น

ส่วนคำว่า “อัตลักษณ์” หมายถึงคุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ เช่น มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงกว่าร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ ภูมิอากาศที่หนาวเย็นตลอดทั้งปี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่นับถือผีสาวเทวดา หรือรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบบ้านชั้นเดียวยกพื้นสูง เป็นต้น อัตลักษณ์ ประกอบด้วยคำว่า อัต กับคำว่า ลักษณะ อัต มาจากคำว่า อุตต แปลว่า ตน ตัวเอง อัตลักษณ์ จึงแปลว่า ลักษณะของตนเอง ลักษณะของตัวเอง เช่น หากกล่าวถึงบุคคลอาจจะหมายความรวมถึงสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติที่แสดงออกเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้น

“อัตลักษณ์” จึงหมายถึงเครื่องบ่งชี้ หรือลักษณะเฉพาะตัวที่แสดงว่าสิ่งนั้นคืออะไร โดยอาจมีเครื่องบ่งชี้มากกว่า ๑ อย่างก็ได้ ที่จะประกอบว่าสิ่งนั้นคือสิ่งใด มักใช้ในแวดวงวิชาการ และการแสดงนัยยะถึงลักษณะเฉพาะตัวที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนคำว่า “เอกลักษณ์” มีคำว่า “เอก” ซึ่งหมายถึง หนึ่งเดียว จึงจะหมายความว่าลักษณะหนึ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้นๆ มักเป็นสิ่งที่ค่อนข้างตายตัวไม่มีการเปลี่ยนแปลง คำทั้งสองคำนี้อาจจะดูมีความหมายใกล้เคียงกันมาก แต่มีลักษณะเน้นต่างกัน อัตลักษณ์เน้น**ลักษณะทั้งหมดของบุคคลหรือสิ่งของ** เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าบุคคลนั้นคือใคร สิ่งนั้นคือสิ่งใด ส่วนเอกลักษณ์เน้น**ลักษณะที่เป็นหนึ่ง** ลักษณะที่โดดเด่นเฉพาะตัวที่ชัดเจนมาก และอาจมีเพียงลักษณะเดียวของบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น จนสามารถแยกบุคคลนั้นออกจากบุคคลอื่น หรือแยกสิ่งนั้นๆ ออกจากสิ่งอื่นได้

๓.๒ ความสำคัญ ความจำเป็น ของอัตลักษณ์ที่มีต่อการท่องเที่ยวไทย

เป็นที่ประจักษ์กันดีว่า “อัตลักษณ์” ของแต่ละพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและความจำเป็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อความนิยมหรือการตัดสินใจมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจะเห็นได้จากสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏในหลายพื้นที่ และจากผลการศึกษาวิจัยที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๓.๒.๑ สภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นมาสร้างจุดยืนในการพัฒนา อาทิ

๑) ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และตลาดสามชุก ร้อยปี จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถนำ “อัตลักษณ์วิถีการค้าริมชีวิต” มาเป็นเสน่ห์ดึงดูดการท่องเที่ยว ดังเช่น “อัตวิถีของการค้าขายที่ตลาดสามชุก (ตลาด ๑๐๐ ปี)” ที่ยังคงสะท้อนลักษณะรูปแบบของการค้า เมื่อกว่า ๕๐ ปีก่อนเอาไว้ หรือ “อัตลักษณ์ของการดำรงชีวิตของชาวอัมพวา” ที่ยังคงดำรงวิถีการค้าขายริมน้ำเอาไว้ดังเช่นในอดีต และการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่สงบ

เรียบง่าย และแวดล้อมไปด้วยสรรพสิ่งมีชีวิตทางธรรมชาติ ซึ่งสามารถนำมาเป็นจุดขาย ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน เช่น วิถีชีวิตของหิ่งห้อย แมลงที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ มีให้เห็นในเฉพาะบางพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์เท่านั้น เป็นต้น

๒) ทุ่งดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิ เป็นแหล่งท่องเที่ยวว่า **“อัตลักษณ์ด้านพืชพันธุ์พื้นถิ่น”** มาเป็นจุดขาย สร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ดอกกระเจียวถือเป็นจุดเด่นการท่องเที่ยวช่วงฤดูฝนความสดใส ของดอกกระเจียว รูปลักษณ์สวยงาม ทำให้ทุ่งดอกกระเจียวในอุทยานแห่งชาติ ป่าหินงาม เป็นทุ่งดอกกระเจียวที่ใหญ่ และงดงามที่สุดในประเทศไทย ซึ่งเดิมคนในพื้นที่จะคุ้นเคยว่าเป็นพืชพันธุ์ธรรมชาติทั่วไปไม่ได้ให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่ภายหลังในช่วงปี ๒๕๔๐ ได้มีการดึงจุดเด่นนี้ขึ้นมา ก็ได้ช่วยให้การท่องเที่ยว จังหวัดชัยภูมิพัฒนาขึ้นอย่างมาก

๓) งานเครื่องเคลือบพื้นปี ประเพณีบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการนำ **“อัตลักษณ์ด้านโบราณวัตถุ ประเพณีพื้นบ้าน”** มาเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยว มีการจัดนิทรรศการเครื่องเคลือบโบราณ การประกวดเครื่องเคลือบจำลอง การแข่งขันตำข้าวแบบโบราณ หุงข้าวด้วยหม้อดิน การแข่งขันตำส้มตำ กินขนมจีน แข่งขันงานปั้นดินเผา และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่นดังกล่าวช่วยรักษาความเป็นตัวตนของบุรีรัมย์ ไปพร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่

๓.๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้มีการศึกษาและสรุปผลความสำคัญ ความจำเป็นของ **“อัตลักษณ์”** ที่มีต่อการท่องเที่ยวไทยไว้หลายประเด็น อาทิ

๑) อัตลักษณ์พื้นถิ่นช่วยให้เกิดการรับรู้ และเกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อยู่คู่กับวิถีชีวิตของชุมชนได้ โดยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง **“ตลาดห้วตะเซ่ : การปรับปรุง อัตลักษณ์ตราสินค้า (Brand Identity)”** ได้แสดงให้เห็นว่าตลาดชุมชนห้วตะเซ่ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นตลาดเก่า มีความเป็นมายาวนาน มีอายุเก่าแก่นับร้อยปี เดิมเคยเป็นตลาดน้ำที่มีความคึกคัก แต่ปัจจุบันมีความเจริญทางการคมนาคม ทำให้ตลาดไม่เป็นที่นิยม อย่างไรก็ตามชุมชนแห่งนี้มีจุดเด่นที่มีพื้นที่ติดลำคลอง มีพื้นที่กว้างสามารถเดินได้ทั้งสองฟากของลำคลอง เป็นแหล่งผลิตขนมใบไม้ที่ขึ้นชื่อหากชุมชนมีการสร้างจุดยืนร่วมกันในการจะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ความเจริญกลับมา โดยร่วมกันพัฒนาตลาดริมน้ำ และสัญลักษณ์เด่นของสินค้าพื้นถิ่น เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก จะช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่ตลาดมากขึ้น เพิ่มแรงจูงใจให้แก่ประชาชนหันมาประกอบอาชีพในชุมชน และจุดประกายจิตสำนึกรักบ้านเกิดอันจะทำให้สามารถคงไว้ซึ่งวิถีชุมชนให้มีความยั่งยืนพร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนนั้นได้ด้วย

* วิจัยโดย วรเทพ แพทยานันท์ และ อรอำไพ รัชนิกร

๒) **อัตลักษณ์พื้นถิ่นสามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้** โดยงานวิจัยของสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.๒๕๕๒ เรื่อง “คุณค่าอัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการนำมาประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้”^๖ มีข้อสรุปว่าอัตลักษณ์ด้านศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ได้ส่งสมคุณค่าความเป็นท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาคไว้พร้อมที่จะได้รับการสืบทอดและประยุกต์ใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นในแต่ละภูมิภาค ซึ่งสามารถนำมาเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้พื้นที่นั้นๆ เจริญขึ้น เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้

๓) **อัตลักษณ์พื้นถิ่นสามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยมได้** โดยงานวิจัยของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง “การศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยั่งยืนของจังหวัดสระบุรี”^๗ ได้แสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมวิถีชีวิตไทยวน เช่น อาชีพ ภาษา พิธีกรรม ความเชื่อ ประเพณี การละเล่น ดนตรี ศิลปะ จิตรกรรม และหัตถกรรมท้องถิ่นต่างๆ โดยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเหล่านี้สามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยม เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชนบท การท่องเที่ยวงานวัฒนธรรมและประเพณี ได้ โดยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นนำเสนออัตลักษณ์ของชุมชนในรูปแบบที่เป็นตัวของตัวเอง สามารถสร้างบรรยากาศให้นักท่องเที่ยว “เข้าถึง” ความเป็นพื้นถิ่นให้มากที่สุดได้

๓.๓ แนวคิดของภาคส่วนต่างๆ และการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

การจะจรรโลงไว้และส่งเสริมให้เกิดอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างสร้างสรรค์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อจะพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนให้ได้นั้นต้องได้รับการสนับสนุนและร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและชุมชน ซึ่งในปัจจุบันแต่ละภาคส่วนได้มีแนวคิดและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ ไว้ดังนี้

๓.๓.๑ ภาครัฐ

๑) คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ มุ่งพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็น ๑ ใน ๕

^๖ วิจัยโดย ผศ.ดร. ทรงคุณ จันทกร ผศ.พิสิฏฐ์ บุญไชย และ ดร.ไพรัช ติดยี่ผาด

^๗ วิจัยโดย ผศ.ดร.โสวตรี ณ ถลาง

อันดับของทวีปเอเชีย โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการพัฒนา “อัตลักษณ์” ได้แก่ยุทธศาสตร์การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสินค้าบริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พัฒนามาตรฐานของสินค้าบริการ โดยในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับนี้ ได้มีการจำแนกลักษณะเฉพาะกลุ่มการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ไว้ ๘ กลุ่ม ดังนี้ (๑) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและภาคเหนือ (๒) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (๓) กลุ่มการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ (๔) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (๕) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง (๖) กลุ่มท่องเที่ยวกิจกรรมชายหาด (Active Beach) (๗) กลุ่มท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย(Royal Coast) (๘) กลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร

๒) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้กำหนดแผนการตลาดการท่องเที่ยว(Marketing Action Plan : MAP) ในช่วงปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ ดังนี้

๒.๑) แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี ๒๕๕๔ เน้นสร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยนำเสนอผ่านหลากหลายแนวคิด แผนการตลาดที่มีความเกี่ยวข้องกับ “อัตลักษณ์” ได้แก่ แนวคิด (๑) “เที่ยว + ด้วยกัน = ความสามัคคี ความผูกพัน เห็นคุณค่าของความแตกต่าง” โดยใช้งานคอนซูเมอร์แฟร์เป็นแนวทางหลักในการดึงนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคต่างๆ ให้เดินทางท่องเที่ยวข้ามภูมิภาค เพื่อเห็นคุณค่าของความแตกต่างแต่ละพื้นที่ (๒) “การเที่ยว + สร้างสรรค์ = มุมมอง ความคิดไอเดียใหม่ๆ” สนับสนุนการนำเสนอความแตกต่างของแต่ละภูมิภาค (Product Differentiation) เพื่อให้เห็นคุณค่าเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (๓) “เที่ยว + เข้าใจ = ความรู้เชื่อมโยง ปัญญา” ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือนำเสนอคุณค่าด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญาไทย

๒.๒) แผนการตลาดการท่องเที่ยวประจำปี ๒๕๕๕ มีการจำลองเทศกาลเด่น เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ รวมทั้งจัดกิจกรรมแข่งขัน Game Online ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทยผ่านเกมหลากหลายรูปแบบ เช่น เกม Tuk Tuk Racing เกมสัสม์ดำ สุขใจ ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เข้าถึง และเกิดจินตนาการมากขึ้น ด้านการตลาดในประเทศ มีการสร้างกระแสการเรียนรู้ประเทศไทย ผ่านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นถิ่น ให้เกิดการอนุรักษ์ สู่อนุชนรุ่นหลัง ในขณะเดียวกัน ยังได้จัดกิจกรรมที่นำเสนอความแตกต่างของแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เห็นคุณค่าเฉพาะของแต่ละพื้นที่

โดย ททท. ได้จำแนกหมวดหมู่สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ไว้ ๑๐ หมวด ดังนี้ (๑) หมวดศิลปะ วัฒนธรรมและแหล่งมรดก (๒) หมวดสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ (๓) หมวดธรรมชาติและสัตว์ป่า (๔) หมวดสปาเพื่อสุขภาพ (๕) หมวดวิถีชีวิต (๖) หมวดสันตนาการและบันเทิง (๗) หมวดโครงการหลวงและโครงการในพระราชดำริ (๘) หมวดการจับจ่ายใช้สอย (shopping) (๙) หมวดไร่่อ่งุ่นและโรงงานเบียร์ (๑๐) หมวดสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวิชาการ นอกจากนี้แล้วก็ได้มีการจัดทำคู่มือกิจกรรมเทศกาลงานประเพณีไทย ประจำปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวในการวางแผนเดินทางท่องเที่ยวงานเทศกาล และกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละเดือนของจังหวัดต่างๆ

๓.๓.๒ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งสถานการศึกษาเอกชนได้เริ่มมีแนวคิดสนับสนุนการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและความยั่งยืนอย่างแท้จริง พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่คำนึงถึงความสุขของคนในสังคม โดยเห็นว่านโยบายการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของประเทศที่เน้นจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ แต่คนในสังคมกลับไม่มีความสุขกับผลกระทบที่ตามมา เช่น แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม คนในชุมชนเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากเมืองใหญ่ โดยควรนำการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการรักษาธรรมชาติอันสวยงามและวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมไว้ เพื่อต่อยอดสำหรับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เช่น สมาคมของชาวนาของข้าวสวยไทยและของตกแต่งบ้าน ได้มีการพัฒนาและดึงดูดเด่นของของที่ระลึกที่ขายอยู่ในแต่ละชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวใน ๔ ภูมิภาค ให้มีความชัดเจนและสะท้อนถึงอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งในด้านศิลปะวัฒนธรรม ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ต้องการที่จะสัมผัสถึงสิ่งของที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของชุมชนนั้นๆ เพื่อเป็นของฝากหรือของที่ระลึก

๓.๓.๓ ภาคประชาชน / ชุมชน ในหลายๆ พื้นที่ประชาชนและชุมชนเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน มีการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่นำเสนอความแตกต่างของแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เห็นคุณค่าเฉพาะของแต่ละพื้นที่ เกิดการเรียนรู้ท้องถิ่น ผ่านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นถิ่น ให้เกิดการอนุรักษ์สู่อนุชนรุ่นหลัง

๓.๔ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงาน และการประชุมหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต่างๆ โดยสรุปมีดังนี้

๓.๔.๑ การท่องเที่ยวของไทยมีลักษณะกระจุกตัวอยู่เพียงบางจังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต เชียงใหม่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ชลบุรี ขอนแก่น นครราชสีมา กรุงเทพฯ เป็นต้น ขณะที่ทรัพยากรท่องเที่ยวมีการกระจายตัวอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และแต่ละจังหวัดมีอัตลักษณ์พื้นที่ที่สามารถนำเสนอเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวได้ เช่น จังหวัดหนองคาย ได้สะท้อนให้เห็นปัญหาว่าปัจจุบันมักจะเป็นเมืองทางผ่านของนักท่องเที่ยวจากอุดรธานีข้ามไปประเทศลาว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวจังหวัดหนองคายมากขึ้น โดยเห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างรายได้ สร้างงานให้กับพื้นที่ต่างๆ ได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยอย่างสมดุลและมีความยั่งยืน

๓.๔.๒ การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยไม่มีแผนรองรับด้านขีดจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม และสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ โดยการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเดิมๆ ที่มุ่งเน้นปริมาณนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น มีขีดความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำกัด ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาตามหลายด้าน ทั้งในเรื่องสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาขยะ มลพิษทางน้ำ อากาศ ปัญหาการรุกรานที่ดินสาธารณะ และวัฒนธรรมพื้นถิ่นมีแนวโน้มถูกกลืนไปตามกระแสของการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป จนไม่เหลือความเป็นตัวตนของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาวต่อไป ควรมีมาตรการดูแล และแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น อ.อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้มีการสะท้อนให้เห็นว่า ในปัจจุบันการดำเนินการที่มุ่งเน้นธุรกิจมากเกินไป ทำให้วิถีชีวิตแบบชาวบ้านริมน้ำแม่กลอง เช่น ตลาดน้ำ มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปมาก อัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นแทบจะไม่เหลืออยู่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกิดการรักษาวิถีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมไว้ นอกจากนั้นแล้ว หิ้งห้อยซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติของพื้นที่นี้ เริ่มมีจำนวนลดลงและหาได้ยากขึ้น หากมุ่งเน้นการท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ ในอนาคตแมลงเหล่านี้อาจไม่มีให้เห็นก็เป็นได้

๓.๔.๓ มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆอีกจำนวนมาก ซึ่งสามารถดึงอัตลักษณ์ในพื้นที่นั้นๆ มาเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวได้ โดยอัตลักษณ์แต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน สามารถอนุรักษ์และส่งเสริมเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ ทั้งในเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณี สรรพชีวิตในธรรมชาติ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น อ.เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะภูมิประเทศที่ทำให้อากาศเย็นสบายตลอดปี คนในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวและสัมผัสอากาศแบบภาคเหนือได้ และใช้เวลาไม่มากในการท่องเที่ยว มีมะขามหวานขึ้นชื่อใน

เรื่องราวของ จังหวัดหนองคายมีความเจียบสงบของธรรมชาติ มีบึงโขงที่เชื่อมระหว่างประเทศไทย-ลาว การเกิดบั้งไฟพญานาคในแต่ละปีทีหาดูได้เพียงแห่งเดียว มีหม่อมเมืองอาหารพื้นถิ่นที่ฉายให้เห็นตัวตนของท้องถิ่นนี้ จังหวัดน่านมีอัตลักษณ์หัตถกรรมการทำเครื่องเงิน ที่โดดเด่นงดงาม อัตลักษณ์เรือแข่งจังหวัดน่าน ภาพวาดฝาผนังในวัดสำคัญต่างๆ ที่มีชื่อเสียง ส่วนในเมืองเดื่อหง และเมืองรุยลี มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการใช้อัตลักษณ์วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย อาหารพื้นถิ่น แหล่งท่องเที่ยวที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เป็นกลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ของตน

๓.๔.๔ การพัฒนาขาดความต่อเนื่อง และประชาชนรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของไทยในแต่ละพื้นที่ยังมีลักษณะกำหนดจากส่วนกลางเป็นหลัก ไม่ได้ให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาไม่มีความต่อเนื่อง มักเปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหารขององค์กรท้องถิ่นโดยเฉพาะในส่วนของราชการที่มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย ทำให้การพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องเท่าที่ควร

๓.๔.๕ ปัญหาการบูรณาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว โดยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควร

๓.๔.๖ ปัญหาการขาดจิตสำนึก ห่วงแหนในอัตลักษณ์พื้นถิ่นของตน โดยคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ และเยาวชนรุ่นหลัง ขาดจิตสำนึกในการรักษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นของตนเองให้คงอยู่สืบไป

๓.๕ สรุปข้อวิเคราะห์

๓.๕.๑ ความสำคัญของ “อัตลักษณ์” ต่อการท่องเที่ยวไทย

๑) เกิดการกระจายรายได้ด้านการท่องเที่ยว และสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่างๆ การกำหนดอัตลักษณ์พื้นถิ่นและแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันอย่างชัดเจนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น จะช่วยให้เกิดธุรกิจการท่องเที่ยวของท้องถิ่นเกิดการจ้างงานโดยท้องถิ่น กระจายรายได้ลงสู่รากหญ้าอย่างทั่วถึง แรงงานไม่ต้องอพยพ เคลื่อนย้ายไปทำงานนอกพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้ครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็ง รวมทั้งเกิดความมั่นคง

ในธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจากบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเป็นคนในพื้นที่อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของธุรกิจ พนักงาน ลูกจ้าง ฯลฯ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการเลิกกิจการ ย้ายกิจการไปพื้นที่อื่น เพื่อหวังเพียงการแสวงหากำไรสูงสุด หรือการเปลี่ยนงานเพื่อหวังเพียงค่าจ้างให้สูงขึ้น ซึ่งมักจะเกิดขึ้นได้ง่ายหากผู้ประกอบการ หรือพนักงาน ลูกจ้าง ไม่ใช่คนในพื้นที่นั้นๆ

๒) การเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะมีการเปิดเสรีการบริการด้านการท่องเที่ยว อัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นต่างๆ จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๒.๑) สามารถดึงอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นขึ้นมาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ซึ่งประเทศไทยมีอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นอยู่อีกจำนวนมาก สามารถส่งเสริมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เข้าไปเยี่ยมชมได้

๒.๒) สามารถส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นให้เป็นที่ชื่นชม นิยม รับรู้ และจดจำ สร้างตราสัญลักษณ์ของการท่องเที่ยวพื้นที่ถิ่นต่างๆ (brand) ให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งสามารถถือเป็นต้นแบบได้

๒.๓) สามารถสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และผู้ประกอบการ มุ่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นเจ้าของกิจการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในพื้นที่ถิ่นตนเองได้มากยิ่งขึ้น

๓) อัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ในท้องถิ่นของตนเอง สร้างความหวงแหนในชาติพันธุ์ ช่วยหลอมรวมความปรองดองจากจุดเล็กๆ ในระดับชุมชน มีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างตระหนักรู้คุณค่า มุ่งรักษาให้คงอยู่สืบไป อันจะนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นปรองดองในระดับประเทศต่อไป

๔) เพิ่มตลาดให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่องขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การใช้อัตลักษณ์พื้นที่ถิ่นเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว จะทำให้ตลาดการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่วนแบ่งตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย มีการกระจายตัวไปยังผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้มากขึ้น

๕) ช่วยลดปัญหาความแออัด สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพอึดอัดในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งจากภายในและต่างประเทศ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น

๓.๕.๒ สภาพปัญหาในปัจจุบันที่ทำให้อัตลักษณ์พื้นถิ่นต่างๆ ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่เพื่อช่วยเพิ่มจุดแข็งให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

๑) ไม่มีการระบุหรือ กำหนดอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของตัวตนในพื้นที่ต่างๆ อย่างชัดเจน การท่องเที่ยวของไทยจึงมีลักษณะเดิบทเพียงบางกลุ่มพื้นที่ของประเทศต่างๆ ที่ประเทศไทย มีอัตลักษณ์พื้นถิ่นอีกมากมายที่สามารถหยิบยกขึ้นมา และส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเข้าไปสู่พื้นที่นั้นๆ ได้

๒) คนในพื้นที่ โดยเฉพาะเยาวชนรุ่นใหม่ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นของตน ไม่มีความตระหนักและภาคภูมิใจในถิ่นที่อยู่ของตน มีเพียงคนรุ่นปู่ย่า ตายาย และคนเฒ่าคนแก่ ที่พยายามคงไว้ซึ่งวิถีแบบเดิมๆ ในพื้นที่นั้นๆ แต่ขาดลูกหลานสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้คงอยู่สืบไป นอกจากนี้แล้วยังเปิดรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามา มากจนเกินไป ทำให้อัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมมีความบิดเบือน และสูญหายไป

๓) หน่วยงานต่างๆ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความสำคัญ และไม่มีนโยบายส่งเสริมอย่างจริงจัง เพื่อรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมให้เกิดการดึงดูดการท่องเที่ยวเข้าไปในพื้นที่นั้นๆ

๔) ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความโดดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นต่างๆ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวอีกจำนวนมาก ไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

แม้ว่าการท่องเที่ยวไทยจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้ประเทศได้เป็นจำนวนมาก่อนข้างมากแล้วก็ตาม แต่ความนิยมในการท่องเที่ยวยังมีลักษณะกระจุกตัวเป็นเพียงบางพื้นที่ ส่งผลกระทบให้เกิดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม อัตลักษณ์พื้นถิ่นที่สูญหายไป และรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวไม่มีการกระจายตัวอย่างสมดุล ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะต่อไป ควรมุ่งเน้นแนวทางสร้างสมดุล ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่ต้องรักษาคงไว้ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวกับการกระจายการท่องเที่ยวไปสู่ทุกพื้นที่ และการสร้างความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ทั้งนี้โดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นเป็นสิ่งนำในการดึงดูดการท่องเที่ยวลงสู่พื้นที่ จึงต้องมีการศึกษาลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นถิ่นมานำเสนอให้เห็นชัดเจนมากขึ้น วางแผนอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมอย่างเป็นทางการต่อเนื่อง เพื่อช่วยอนุรักษ์ความเป็นตัวตนของพื้นถิ่น ไม่ลอกเลียนแบบอัตลักษณ์พื้นถิ่นอื่น ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยทั้งในเวที

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเวทีการค้าโลก นั่นคือ อัตลักษณ์พื้นที่ที่สร้างสรรค์ จะช่วยเพิ่มรายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยวกระจายไปสู่ทุกพื้นที่ ทุกภูมิภาค เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยควรกำหนดแนวทางดำเนินการดังนี้

๔.๑ การค้นหากำหนดทำให้เป็นที่ประจักษ์และการรักษาอัตลักษณ์พื้นที่คงอยู่สืบไป

รัฐควรให้บทบาทการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่เป็นผู้ร่วมการค้นหา กำหนด ยืนยัน และจรรโลงอัตลักษณ์พื้นที่ตนเป็นหลัก ซึ่งมีประเด็นในการดำเนินการดังนี้

๔.๑.๑ กำหนดองค์ประกอบในการค้นหาอัตลักษณ์พื้นที่ และกระบวนการที่ต้องดำเนินการ ให้มีความชัดเจน ดังนี้

๑) ร่วมค้นหา

๑.๑) เน้นบทบาทความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วมจากในพื้นที่เป็นหลัก โดยใช้องค์ประกอบ ๕ ภาคี ร่วมดำเนินการค้นหา ประกอบด้วยภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ/สมาคม ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน/ผู้รู้ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยให้บทบาทภาคเอกชน ประชาสังคม ประชาชนชาวบ้านและชุมชน ร่วมกันค้นหาอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ในพื้นที่ของตนเองเป็นหลัก ส่วนภาครัฐมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนในพื้นที่

๑.๒) ดำเนินการผ่านกระบวนการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากผู้รู้ และมีส่วนร่วม เช่น จากผู้เชี่ยวชาญ คนในชุมชน เป็นต้น เพื่อรวบรวมให้ได้สิ่งที่มีความเห็นตรงกัน มากที่สุด

๒) ร่วมกันชูประเด็นหลักของอัตลักษณ์พื้นที่นั้นๆ เพื่อกำหนดจุดยืน ร่วมกันในการมุ่งสู่เป้าหมายหลักเดียวกันให้ทุกภาคส่วนเกิดแนวทางร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน อย่างสนับสนุนสอดคล้องประเด็นหลักซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่คมชัดของการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่มากยิ่งขึ้น เช่น กำหนดให้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มุ่งเน้นการท่องเที่ยว ตามวิถีธรรมชาติ อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ มีการเน้นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

๓) ร่วมดำเนินการให้เป็นไปตามจุดยืนของการพัฒนา โดยใช้ความร่วมมือ จาก ๕ ภาคีในพื้นที่ร่วมกันวางแผนพัฒนา กำหนดกิจกรรม แบ่งความรับผิดชอบ และวางกรอบการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เป็นไปตามจุดยืนประเด็นหลักของการพัฒนาที่ได้ กำหนดไว้ ทั้งนี้ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละโครงการหรือกิจกรรม มีการร่วมประชุมและ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๔) ร่วมกันชำระอัตลักษณ์ และขึ้นทะเบียน โดยปราชญ์ชาวบ้าน และนักวิชาการที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับพื้นดินนั้นๆ ในแต่ละสาขา ร่วมกันชำระอัตลักษณ์ และรับรองอัตลักษณ์พื้นดินตน พร้อมทั้งขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นเครื่องมือระบุชี้ความชัดเจนของตัวตน (อัตลักษณ์พื้นดิน) ในแต่ละพื้นที่ เช่น อัตลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมอาจให้ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการ และสมาคมสถาปนิกสยาม เป็นผู้ร่วมชำระอัตลักษณ์ เป็นต้น ทั้งนี้การขึ้นทะเบียนให้หน่วยงานท้องถิ่น เช่น หน่วยงานจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเสนอต่อจังหวัด เพื่อขึ้นทะเบียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

๔.๑.๒ ระบุอัตลักษณ์ในด้านต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจน ทั้งนี้ อัตลักษณ์พื้นฐานที่ต้องระบุและกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่นตน อาจจะถูกค้นหาจาก ๕ หมวดย่อยได้ดังนี้

- ๑) อัตลักษณ์ด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สถานภาพทางธรรมชาติ
- ๒) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ตำนาน การละเล่น ดนตรี
- ๓) อัตลักษณ์ด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถาปัตยกรรม
- ๔) อัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งประดิษฐ์
- ๕) อัตลักษณ์ด้านวิถีความเป็นอยู่ การใช้ชีวิต การแต่งกาย การใช้ภาษา วิธีคิด การตกแต่ง ลักษณะบ้านที่พักอาศัย เป็นต้น

๔.๑.๓ การรักษา สืบทอดอัตลักษณ์พื้นดินให้คงอยู่สืบไป

- ๑) แบ่งกลุ่มระดับในการพัฒนาอัตลักษณ์ให้ชัดเจน เช่น จัดอยู่ในกลุ่มเคยมีอยู่ หรือกลุ่มที่ใกล้จะสูญหาย หรือกลุ่มที่ยังคงเหลืออยู่ในชีวิตหรือกลุ่มที่เป็นวิถีพื้นดินในปัจจุบัน เป็นต้น เพื่อกำหนดแผนและรูปแบบในการพัฒนา รวมทั้งผู้รับผิดชอบและงบประมาณที่ใช้ในแต่ละส่วน ได้อย่างเหมาะสม ชัดเจน และมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ
- ๒) ให้บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง ๕ ภาคี ร่วมมือกันสืบทอดอัตลักษณ์พื้นดิน โดยภาคเอกชน/ผู้ประกอบการ/สมาคม ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันสืบทอดอัตลักษณ์พื้นดินนั้นๆ โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลของประโยชน์ที่ทุกภาคส่วนจะได้รับจากการดำเนินการร่วมกันให้ลงตัว

๓) สร้างจิตสำนึก ความภาคภูมิใจ โดยปลูกฝังความรู้ความน่าชื่นชม น่าประทับใจ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์พื้นถิ่น ไปในชุมชนทุกกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยในพื้นที่ รวมทั้งภาครัฐต้องสื่อให้สาธารณชนได้ประจักษ์ถึง คุณค่าความเป็นตัวตนของพื้นถิ่น ทั้งด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตพื้นถิ่น เพื่อให้คนในพื้นที่เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และจิตสำนึกร่วมกัน จรรโลง ปกป้อง ให้คงอยู่ในท้องถิ่นตนสืบไป ทั้งนี้ภาครัฐควรส่งเสริมเพื่อเป็นต้นแบบการอนุรักษ์ เช่นการสร้างอาคารสถานที่ราชการที่มุ่งเน้นสถาปัตยกรรมในพื้นที่นั้นๆ เพื่อคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ พื้นถิ่นตน เป็นต้น

๔) กำหนดเนื้อหาและความสำคัญของอัตลักษณ์พื้นถิ่นตนลงในหลักสูตร การศึกษา โดยเน้นภาคบังคับในระดับประถมศึกษา มีการกำหนดเนื้อหาประวัติศาสตร์ความเป็นมา และ อัตลักษณ์พื้นถิ่นของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่นั้นๆ ได้ศึกษาเรียนรู้ ภาคภูมิใจ เกิดความรัก ความหวงแหน และร่วมมือกันรักษาให้คงอยู่คู่กับท้องถิ่นนั้นๆ รวมทั้งเป็นยุวทูตในการเผยแพร่ความรู้ให้ผู้คนในท้องถิ่นอื่นได้รับทราบ

๕) สร้างบทบาทผู้สืบทอดอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้แก่กลุ่มบุคคลต่างๆ ในชุมชน เช่นบทบาทคหบดีแก่ผู้สูงอายุและเยาวชนหรือบทบาทผู้รู้แก่ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อร่วมมือกันเผยแพร่และสร้างบทบาทผู้สืบทอดอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น

๖) จัดระดับผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญต่อการรักษาอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยส่งเสริมสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการที่มีบทบาทในการสืบทอดอัตลักษณ์พื้นถิ่น ทั้งนี้อาจกำหนด เป็นระดับหนึ่งดาว ถึงห้าดาว เพื่อให้ผู้ใช้บริการ นักท่องเที่ยว และผู้บริโภค ได้รับทราบ สามารถพิจารณา เลือกใช้บริการของผู้ประกอบการที่มุ่งเน้น และให้ความสำคัญต่อการรักษา สืบทอดอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้โดยง่าย ทั้งนี้ภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรช่วยประชาสัมพันธ์และมีนโยบาย ในการส่งเสริม สนับสนุน เช่น การให้สิทธิพิเศษบางประการที่เหมาะสมกับกลุ่มดังกล่าว เป็นต้น

๗) สร้างชื่อให้เป็นที่รู้จัก และจดจำ (branding) โดย ๕ ภาคในพื้นที่ ร่วมกันรักษามาตรฐาน คุณภาพ และรูปแบบ วิถีแห่งอัตลักษณ์ ในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ อัตลักษณ์ซึมซาบอยู่ในจิตวิญญาณของแต่ละพื้นที่ จนเป็นลักษณะอันน่าประทับใจ และจดจำ ต่อนักท่องเที่ยว และสาธารณชน

๘) จัดทำฐานข้อมูล และแผนที่อัตลักษณ์ไทยในพื้นที่ต่างๆ มีการจัดทำ ฐานข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต (webpage) เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล สามารถค้นหา วางแผนการท่องเที่ยว และพิจารณาเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างตรงความต้องการของผู้บริโภค กลุ่มต่างๆ

๔.๒ การใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

๔.๒.๑ ส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์สินค้า ของที่ระลึก เกี่ยวกับอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่มีลักษณะต่อยอด มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative)

๑) กำหนดให้มีหน่วยงานขึ้นทะเบียนอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ผู้คนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของอัตลักษณ์พื้นถิ่น และเป็นการแสดงให้เห็นว่ามีเครื่องบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของพื้นที่นั้นๆ เกิดขึ้น เช่น ของที่ระลึก อาหารการกิน การแต่งกาย รูปแบบการสร้างและตกแต่งบ้าน เป็นต้น

๒) กำหนดให้มีการขออนุญาตการนำไปใช้ ในกรณีที่พื้นที่อื่นประสงค์จะนำไปใช้ต้องขออนุญาต พื้นที่ที่เกิดมีอัตลักษณ์แต่ดั้งเดิมนั้นเสียก่อนจึงจะนำไปใช้ได้ หรือต้องระบุว่านำรูปแบบมาจากพื้นถิ่นใด

๓) ภาครัฐให้การส่งเสริมในด้านการตลาด เช่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การหาตลาด และการจัดแสดงสินค้า เป็นต้น

๔) ภาครัฐให้การส่งเสริมด้านการบริหารจัดการ โดยจัดทีมที่ปรึกษา เพื่อช่วยพัฒนาการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพสินค้า การจัดทำหีบห่อผลิตภัณฑ์ (packaging) เป็นต้น

๔.๒.๒ การแบ่งกลุ่มพื้นที่ (Zoning) เพื่อให้เกิดขอบเขตและความสะดวกที่ชัดเจนแก่ กลุ่มพื้นที่ที่จะเน้นการพัฒนาต่อยอดอัตลักษณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์อัตลักษณ์ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นในแต่ละพื้นที่ ทั้งในด้านรูปแบบ วิธีการและช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดแบ่งกลุ่มพื้นที่ เช่น การจัดกลุ่มพื้นที่เป็นย่านเมืองเก่า ย่านเมืองใหม่ หรือย่านอุตสาหกรรม เป็นต้น

๔.๒.๓ การสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์ให้สม่ำเสมอทุกปี โดยภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์และได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนแล้วอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้ให้ถือเป็นปกติที่ต้องดำเนินการ ไม่รวมกับการได้รับการพิจารณาจากอื่นๆ รายปี ทั้งนี้ให้ผ่านงบประมาณดังกล่าวไปยังการบริหารจัดการขององค์ประกอบความร่วมมือ ๕ ภาคีในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ อย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดและดำเนินกิจกรรมด้านอัตลักษณ์อย่างต่อเนื่องในภาพรวมเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพทั้งพื้นที่ เช่นงานประเพณีลุ่มพระดำน้ำ ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประเพณีโล้ชิงช้า ชาวอาข่า จังหวัดเชียงราย ประเพณีไหลเรือไฟ จังหวัดนครพนม เป็นต้น

๔.๒.๔ การสร้างคุณค่ามาตรฐานอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่คุณค่าอัตลักษณ์ระดับมาตรฐานสากล โดยภาครัฐต้องช่วยดำเนินการ เริ่มต้นจากการค้นหาเกณฑ์หรือข้อกำหนดหรือระเบียบที่จะสามารถนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพ ไปสู่การขอขึ้นทะเบียนรับรองการยกระดับแสดงคุณค่า มาตรฐานแห่งอัตลักษณ์ จากองค์กรหรือสถาบันหรือหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับมาตรฐานในระดับสากล เช่น องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) เป็นต้น ทั้งนี้รัฐต้องสนับสนุนโดยเป็นพี่เลี้ยงทั้งในด้านการดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนและงบประมาณ เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสำเร็จลุล่วง โดยเร็ว อย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นวาระแห่งชาติที่ภาครัฐต้องเร่งดำเนินการ เพื่อมุ่งรักษาสีทิวทัศน์ของพื้นถิ่นต่างๆ ในชาติ อันจะช่วยสร้างความชัดเจนและได้เปรียบของประเทศไทยในการดำเนินการค้า ภาคบริการกับกลุ่มประเทศอาเซียน และกลุ่มการค้าโลก

๔.๒.๕ สร้างพันธมิตร เครือข่าย จับกลุ่มรูปแบบท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงธุรกิจอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเครือข่ายสมาชิก รวมทั้งมุ่งให้เกิดสาธารณประโยชน์ต่างๆ กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง และพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ โดยอัตลักษณ์ที่ชัดเจนจะสามารถทำให้เกิดการรวมตัวของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในการสร้างพันธมิตร รวมทั้งเกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน และภาคเอกชนกับภาคประชาสังคม ซึ่งจะสามารถสร้างมูลค่าการตลาด สร้างความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อันจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันสู่ตลาดโลกได้เป็นอย่างดี

๔.๒.๖ มุ่งเน้นใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในเวทีนานาชาติ อัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ได้จากการค้นหา กำหนด ชำระ และขึ้นทะเบียนแล้ว จะเป็นอัตลักษณ์ที่มีตัวตนที่เป็นจริงในพื้นที่ มีความชัดเจนทั้งในเรื่องราวความเป็นมา หลักฐานอ้างอิง ที่อาจเป็นทั้งรูปธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น หรือนามธรรม เช่น ความเชื่อ ตำนาน เป็นต้น นั่นคือ อัตลักษณ์พื้นถิ่นนี้ จะสามารถสร้างลักษณะแห่งความเป็นเจ้าของ หรือถือเป็นต้นกำเนิดแห่งอัตลักษณ์นั้นๆ ให้กับพื้นถิ่นของตน จึงเกิดความชัดเจนน่าเชื่อถือของเครื่องบ่งชี้ที่โดดเด่นและแตกต่าง สามารถดึงดูดการท่องเที่ยวและเป็นเกราะป้องกันตนเองได้ หากประเทศอื่นนำไปใช้หรือลอกเลียนแบบ ดังนั้นจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับประเทศไทยในการรับมือกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งการเข้าสู่เวทีการค้าโลก

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจาก อุทกภัย ดินถล่ม หินถล่ม กรณีศึกษาภาคใต้

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. ความเป็นมา

ในรอบหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้ประสบภัยพิบัติจากการเกิดอุทกภัยหลายพื้นที่และหลายครั้ง แต่แต่ละครั้งได้สร้างความสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน และความเสียหายทางเศรษฐกิจ สังคม บ้านเรือนพังทลายสูญหาย พื้นที่การเกษตรได้รับผลกระทบ ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการถูกทำลาย รวมทั้งการเกิดโรคระบาดต่างๆ ประชาชนมีความหวาดกลัวและมีปัญหาต่อสุขภาพจิตจากภัยดังกล่าว สาเหตุของการเกิดอุทกภัยมาจาก ฝนตกหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลานานทำให้มีปริมาณน้ำท่ามากไม่สามารถระบายได้ทัน การเกิดพายุหมุนเขตร้อน ร่องมรสุมหรือร่องความกดอากาศต่ำ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งสาเหตุสำคัญที่มาจาก การกระทำของมนุษย์ ตลอดทั้งการตัดไม้ทำลายพื้นที่ต้นน้ำ การวางผังเมืองที่ไม่เหมาะสม การสร้างถนน ที่อยู่อาศัยและการสร้างสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำ ส่งผลให้เกิดสภาวะน้ำท่วมหรือน้ำท่วมฉับพลัน สำหรับการเกิดอุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก ดินและหินถล่ม ในภาคใต้ของประเทศไทยระหว่างวันที่ ๒๓ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๔ โดยเฉพาะในพื้นที่ ๓ จังหวัด ที่ได้รับความเสียหายมากที่สุด คือ จังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และในจังหวัดอื่นๆ คือ จังหวัดตรัง จังหวัดชุมพร จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต บ้านเรือนราษฎร ถนน สะพาน สิ่งสาธารณประโยชน์ วัด โรงเรียน พื้นที่ทำการเกษตร ทรัพย์สินของประชาชน สถานที่ราชการตลอดจนสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลาย

สภาที่ปรึกษาฯ โดยคณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาเห็นว่า การเกิดอุทกภัย ในภาคใต้ในครั้งนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทั้งทั้งภาคใต้ โดยเฉพาะความเสียหายในการทำลายที่อยู่อาศัยและทำลายพื้นที่ทำกิน จึงมอบหมายให้คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษาเพื่อประมวล จัดทำ ความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อสภาที่ปรึกษาฯ

๒. การดำเนินงาน

๒.๑ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ประกอบด้วย งานวิจัยของสถาบันการศึกษา เอกสารของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๒.๒ จัดประชุมเพื่อรับทราบข้อมูล หรือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติงาน ประกอบด้วย กรมอุตุนิยมวิทยากรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมอุทกศาสตร์ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา นักวิชาการ และปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๓ ลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ประชาชน ผู้ประสบภัย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และอาสาสมัครในพื้นที่

๒.๔ จัดประชุมสัมมนาเวทีสาธารณะเรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย ดินถล่ม หินถล่ม กรณีศึกษาภาคใต้” เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ เพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

๓. ผลลัพธ์และข้อวิเคราะห์

๓.๑ สถานการณ์ ความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติจากการเกิดอุทกภัย ดิน หิน โคลน ถล่ม

พื้นที่แต่ละจังหวัดของภาคใต้มีลักษณะตรงกลางเป็นภูเขาสูง สองฝั่งเป็นทะเล ดังนั้นเมื่อเกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ปริมาณน้ำฝนที่สะสมเป็นจำนวนมาก จึงไหลลงทั้งสองฝั่งอย่างรวดเร็ว ประกอบกับโครงสร้างของหินบนภูเขาส่วนใหญ่เป็นหินแกรนิตที่พร้อมจะแปรสภาพเป็นดิน ไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้ จึงถล่มลงมาพร้อมกับต้นไม้ใหญ่ที่ถูกหักโค่นด้วยความแรงของกระแสน้ำ กลายเป็นมหันตภัยซึ่งประกอบด้วย อุทกภัยและภัยจากดิน หิน โคลนถล่มที่ไปทับถมทำลายและสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ข้างล่างที่เป็นบ้านเรือน พื้นที่ทำกิน ถนน สะพาน และสิ่งสาธารณะประโยชน์ เช่น วัด โรงเรียน ระบบประปา สถานที่ของราชการ เป็นต้น ไฟฟ้าไม่สามารถใช้ได้ ระบบการสื่อสารล่ม พื้นที่ที่ได้รับความเสียหายครอบคลุมทั้งพื้นที่ที่เป็นต้นน้ำที่มีความสูงชันอยู่ตรงกลางพื้นที่กลางน้ำซึ่งเป็นพื้นที่เมือง และพื้นที่ท้ายน้ำซึ่งเป็นพื้นที่ก่อนถึงทะเล

พื้นที่ต้นน้ำ เป็นพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายสูงสุดทั้งการทำลายสถานะทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายภาวะทางด้านจิตใจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงที่เกิดจากความสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินรวมทั้งพื้นที่ทำกินรวมทั้งความหวาดกลัวต่อภัยพิบัติดังกล่าวที่อาจจะเกิดขึ้นอีก ซึ่งความรุนแรงจากพลังน้ำที่มีจำนวนมหาศาลดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงร่องน้ำให้ขยายขนาดความกว้างจากเดิมออกไป ๔-๕ เท่า ซึ่งขยายเข้าไปในพื้นที่ที่เคยเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน กระแสน้ำได้พัดพาบ้านเรือนหายไปทั้งหลัง พัดพาเอารถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ รวมทั้งเครื่องใช้ภายในครัวเรือน อุปกรณ์การทำมาหากินสูญหายจนหมด นอกจากนั้นความรุนแรงยังได้ พัดพาเอาดิน ทลายจำนวนมาก ก้อนหินขนาดใหญ่จำนวนมากและต้นไม้ที่ถูกความรุนแรงของกระแสน้ำพัดจนกลายเป็นต้นซุง จำนวนเป็นพันท่อน มาทับถมแม่น้ำเดิมจนหายไป สร้างแม่น้ำสายใหม่ให้เกิดขึ้น ทับบ้านเรือนเสียหายไม่สามารถอยู่อาศัยได้ ถนนและสะพาน ถูกตัดขาด ไม่สามารถสัญจรไปมาได้ เสาไฟฟ้าหักโค่น ไฟฟ้าไม่สามารถใช้ได้ ระบบการสื่อสารล่ม ระบบประปา ส่วนใหญ่เป็นระบบประปาภูเขาพังเสียหาย ไม่สามารถใช้งานได้ พื้นที่ทำกินไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้ สวนยางพาราและสวนปาล์มถูกน้ำท่วม พัดพา ท่วมซัง รวมถึงดิน หิน ทลายทับถมทำให้ไม่มีรายได้เลี้ยงชีพต่อไป

พื้นที่กลางน้ำส่วนใหญ่เป็นเขตเมือง เป็นแหล่งชุมชน ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจของจังหวัด จะถูกน้ำท่วมซัง ดิน โคลน ทลายทับถม ทำให้บ้านเรือน สถานประกอบการทางธุรกิจ ทั้งขนาดใหญ่ กลาง เล็ก รวมถึงสินค้าเสียหายไม่สามารถขายได้ ถนน คอสะพานขาดไม่สามารถใช้สัญจรไปมาได้ สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก สภาพอุตสาหกรรมได้ประเมินความเสียหายเฉพาะส่วนของสถานประกอบการที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องอาหารทะเลและกลุ่มอุตสาหกรรมโรงเลื่อยไม้ยางพาราและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีมูลค่าความเสียหายประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ ล้านบาท

พื้นที่ท้ายน้ำ เป็นพื้นที่ก่อนถึงทะเล ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวมีอาชีพทำการประมง ความเสียหายเกิดจากสภาพน้ำท่วมซังจากน้ำที่ไหลลงมาจากภูเขาและน้ำทะเลหนุนสูง ซึ่งทำให้ไม่มีที่อยู่อาศัย ดิน ทลาย โคลนและเศษไม้จำนวนมากมาทับถมบริเวณปากแม่น้ำทางออกสู่ทะเล บางส่วนได้ถูกน้ำพัดพาออกสู่ทะเลทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำประมง ทำให้ไม่มีรายได้

กรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดการณ์การเกิดภัยพิบัติลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในพื้นที่ภาคใต้ในอนาคต พบว่าในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตรงที่จะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและครอบคลุมพื้นที่ในหลายจังหวัดมากขึ้น สาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก การตัดไม้ทำลายพื้นที่ต้นน้ำ และการปลูกพืชเชิงเดี่ยวบนภูเขาแทนการปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่

ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

มีพื้นที่ประสบภัย ๑๐ จังหวัด ที่ได้รับความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดตรัง จังหวัดชุมพร จังหวัดสงขลา จังหวัด กระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล รวม ๑๐๐ อำเภอ ๖๔๖ ตำบล ๕,๒๒๙ หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน ๕๘๑,๐๘๕ครัวเรือน ๒,๐๐๙,๑๓๔ คน มีผู้เสียชีวิต ๖๘ ราย บ้านเรือน เสียหายทั้งสิ้น ๘๑๓ หลัง บางส่วน ๑๖,๖๖๔ หลัง สิ่งสาธารณประโยชน์เสียหายเบื้องต้น ถนน ๖,๐๑๓ สาย ท่อระบายน้ำ ๙๒๒ แห่ง ฝาย/ทำนบ ๒๒๗ แห่ง สะพาน/คอสะพาน ๑๔๘ แห่ง วัด/โรงเรียน ๖๙๔ แห่ง สถานที่ราชการ ๑๗๙ แห่ง

ความเสียหายต่อด้านการเกษตร

ด้านพืช ประสบภัยด้านการเกษตร จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัด ชุมพร จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดพัทลุง จังหวัดนราธิวาส จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดปัตตานี จังหวัดระนอง จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดสตูล รวมพื้นที่การเกษตรประสบภัยทั้งหมด ๑,๐๐๖,๑๕๐ ไร่ แบ่งเป็นข้าว ๓๑๙,๙๕๕ ไร่ แบ่งเป็นพืชไร่ ๕๙,๒๘๒ ไร่ พืชสวนและอื่นๆ ๗๒๖,๙๑๓ ไร่ เกษตรกรผู้ได้รับความเดือดร้อน ๑๘๙,๖๔๙ ราย

พืชยางพารา ซึ่งเป็นพืชที่สร้างรายได้หลักให้กับประชากรในพื้นที่ภาคใต้ ได้รับความเสียหายทั้งจากอุทกภัยและจากดิน หิน ถล่มทับ รวมจำนวน ๒๙,๙๗๒ ราย ครอบคลุมพื้นที่ ๒๘๕,๒๒๕ ไร่ จังหวัดที่พื้นที่สวนยางเสียหายมากที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ ๑๓๓,๘๑๘ ไร่ จังหวัดนครศรีธรรมราชครอบคลุมพื้นที่ ๗๙,๓๐๖ ไร่และจังหวัดตรัง ครอบคลุมพื้นที่ ๓๒,๒๔๗ ไร่

ด้านปศุสัตว์ ประสบภัยจำนวน ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัด กระบี่ เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ ๑๑๘,๘๗๗ ราย สัตว์ที่ได้รับผลกระทบ ๕,๗๙๑,๑๗๕ ตัว แบ่งเป็นโค-กระบือ ๒๐๔,๒๖๕ ตัว สุกร-แพะ-แกะ ๒๔๐,๐๓๐ ตัว แปลงหญ้า ๕,๓๐๔ ไร่

ด้านประมง ประสบภัยจำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัด ตรัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัด สตูล และจังหวัดพังงา ชาวประมงที่ได้รับผลกระทบ ๒๒,๘๖๖ ราย พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์ประมงภัย ๓๗,๙๓๕ บ่อ คิดเป็นพื้นที่ ๕๘,๙๑๘ ไร่ และ ๖,๖๐๘ กระจัง คิดเป็นพื้นที่ ๑๓๓,๓๙๘ ตารางเมตร เรือประมงประมงภัย ๖๒ ลำ

๓.๒ สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ จากอุทกภัย ดิน หิน โคลนถล่ม

๑) เนื่องจากมีฝนตกหนักต่อเนื่องกันหลายวันที่บริเวณเทือกเขาหลวง คือ ตั้งแต่ วันที่ ๒๓ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๔ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ดินเคลื่อนที่ หินถล่มจนกลายเป็นอุทกภัยทำลายชีวิต ทรัพย์สิน บ้านเรือน พื้นที่การเกษตร ตลอดจน การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ จากสถิติปริมาณน้ำฝน วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ มีปริมาณ น้ำฝนวัดได้ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง ๑๑๒.๒ มม. จังหวัดพัทลุง อำเภอศรีนครินทร์ ๑๕๕.๐ มม. วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอสิชล ๓๓๖.๐ มม. จังหวัดพัทลุง อำเภอ ๑๙๙.๑ มม. วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอท่าศาลา ๓๗๒.๒ มม. จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ ๒๗๕.๑ มม. วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอดอนสัก ๔๒๕.๐ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอท่าชนะ ๓๐๓ มม. (ซึ่งเป็นปริมาณน้ำฝนที่ถือว่าผิดปกติ ถ้าปกติต้องไม่เกิน ๙๐ มม.) (ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) และจากสถิติปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนำข้อมูล จากสถานีวัดน้ำฝน ในพื้นที่จังหวัด ๒๓ สถานี ระหว่างวันที่ ๒๒-๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ มาคำนวณ วิเคราะห์พบว่าพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๘๖๐ มม. คิดเป็น ๔๑% ของปริมาณน้ำฝนทั้งปีของจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งปริมาณน้ำฝนทั้งปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ๒,๑๑๖ มม. และพื้นที่อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีปริมาณน้ำฝนถึง ๑,๗๒๔ มม. การที่มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ดินอุ้มน้ำไว้เต็มทีจนไม่สามารถดูดซับน้ำได้อีก จึงได้เกิดดินเคลื่อนที่ ภูเขาถล่มและต้นไม้บนภูเขาถล่มลงมาพร้อมๆ กันจนกลายเป็นอุทกภัยที่สร้างความร้ายแรงได้ แต่หากนำสถิติปริมาณน้ำฝนมาคำนวณหารอบปี การเกิดอุทกภัยจะเห็นว่า รอบการเกิดอุทกภัย ของจังหวัดนครศรีธรรมราชเช่นนี้ คือ ๓๐ ปี ส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ๕๐ ปี

๒) ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้จะเป็นคาบสมุทรที่มีทะเลขนานอยู่ ๒ ด้าน คือตะวันออกด้านอ่าวไทย และตะวันตกด้านทะเลอันดามัน ลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้ ๒ เขต คือ เขตเทือกเขา ซึ่งมีลักษณะการวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ เช่น เทือกเขาตะนาวศรี เป็นพรมแดนกั้น เขตแดนไทยกับพม่า เทือกเขาสันกาลาศีรีเป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับมาเลเซีย เทือกเขาภูเก็ต อยู่ทางตะวันตก ของภาค เทือกเขานครศรีธรรมราช เป็นแกนกลางของภาค และเขตที่ราบ ซึ่งมี ลักษณะยาวขนานระหว่างภูเขาและชายฝั่งทะเลแคบๆ ซึ่งทางตะวันออกเป็นชายฝั่งแบบยกตัว ส่วนชายฝั่งตะวันตกเป็นแบบยุบตัวสภาพภูมิศาสตร์พื้นที่ส่วนใหญ่มีเทือกเขาสูงชันอยู่ตรงกลาง ภูมิภาคโดยมีแนวยาวตาม สองฝั่งเป็นชุมชน ถนน เขตเมือง และทะเล

๓) ถนนและตัวเมืองเป็นตัวกั้นทางน้ำไหลลงสู่ทะเล ประกอบกับสภาพคลองระบายน้ำต่างๆ ตื้นเขินและมีขนาดเล็กไม่สามารถระบายน้ำปริมาณมากลงสู่ทะเลได้ทัน ในขณะที่การวางผังเมืองไม่มีประสิทธิภาพ และการบังคับใช้ผังเมืองไม่เด็ดขาด

๔) สภาพดินโดยส่วนใหญ่เป็นเม็ดทรายที่เกิดจากการสลายของหินแกรนิตที่มีอายุมากและกำลังเสื่อมสลายกลายเป็นดินทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำจึงน้อย น้ำจึงไหลบ่าจากเทือกเขาเกิดดินเคลื่อนที่ โคลนถล่ม อีกทั้งเนื่องจากบางพื้นที่มีการขุดเจาะน้ำบาดาล โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นสาเหตุให้น้ำที่อยู่ใต้พื้นดินดันขึ้นมาทำให้น้ำท่วมในระยะเวลาสั้นขึ้นภายหลังจากฝนหยุดตก

๕) สภาพแผ่นดินที่อยู่ใต้พื้นดินมีรอยแตกแยกและเคลื่อนตัวตามธรรมชาติเมื่อฝนตกหนักน้ำชะหน้าดินออกไปหมด น้ำจึงแทรกตัวเข้าไปในชั้นหินทำให้หินถล่ม

๖) การให้สัมปทานพื้นที่บนเทือกเขาบางส่วนเพื่อทำเป็นเหมืองแร่ ทำให้มีการตัดไม้ทำลายป่า ระเบิดหินเพื่อหาแร่ ตัดถนนขนส่งแร่

๗) น้ำทะเลหนุน นอกจากทำให้น้ำไม่สามารถระบายลงสู่ทะเลได้แล้ว น้ำทะเลกลับหนุนท่วมชุมชนที่อยู่ปากแม่น้ำ

๘) การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย เป็นชุมชนและทำการเกษตร เปลี่ยนป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชเล็กพืชใหญ่นานาชนิดที่มีรากไม้ช่วยอุ้มนดิน เป็นปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งต้องปลูกเป็นแถว ไม่มีพืชอื่นแซม และกำจัดหญ้าให้โล่งเตียน ซึ่งเป็นการทำลายระบบการดูดซับน้ำ ระบบรากไม้ที่ยึดหน้าดิน อีกทั้งการขยายที่อยู่อาศัยและการเพาะปลูกรุกกล้าลำน้ำเดิมที่น้ำเคยไหลผ่าน ทำให้อำนาจน้ำมีขนาดเล็กลงจึงไม่สามารถระบายน้ำปริมาณมากได้ทัน

ปัจจุบันมีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มในพื้นที่ภาคใต้เป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน ๒๘๖ หมู่บ้าน จังหวัดตรังมีจำนวน ๑๒๕ หมู่บ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน ๙๑ หมู่บ้าน และจังหวัดกระบี่ มีจำนวน ๘๕ หมู่บ้าน เป็นต้น

๙) ระบบการเตือนภัยเรื่องภัยธรรมชาติในพื้นที่ขาดประสิทธิภาพ การติดตั้งระบบเตือนภัยในชุมชนที่เสี่ยงภัยยังไม่ทั่วถึง อีกทั้งระบบเตือนภัยที่ติดตั้งไว้ยังไม่สามารถใช้งานได้จริง เช่น การติดตั้งการเตือนภัยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบไฟฟ้าในพื้นที่ภูเขา เมื่อไฟฟ้าใช้การไม่ได้ระบบเตือนภัยก็ไม่สามารถใช้งานได้ แบตเตอรี่สำรองใช้ได้เพียงระยะสั้นเพียง ๓ ชั่วโมง และบางจุดที่มี

การวางระบบโทรศัพท์เพื่อใช้โทรแจ้งศูนย์ เป็นจุดที่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ และยังมีแผนที่เสี่ยงภัย สำหรับการเดินทางไปยังศูนย์อพยพหรือที่ปลอดภัย ขาดการซักซ้อมเกี่ยวกับการเตือนภัยและการอพยพสำหรับชาวบ้านในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดเหตุขึ้นจึงเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงทั้งกับชีวิตและทรัพย์สิน

๑๐) ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการรับฟังข่าวสารจากกรมอุตุนิยมวิทยา ทั้งๆ ที่มีการพยากรณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับสภาพอากาศที่แม่นยำทำให้ในช่วงที่เกิดเหตุอุทกภัยนั้น ชุมชนไม่สามารถรับรู้ข่าวสารใดๆ ได้ เนื่องจากระบบไฟฟ้าและระบบการสื่อสารเสียหายใช้การไม่ได้

๓.๓ การได้รับความช่วยเหลือ เยียวยาของผู้ประสบภัยพิบัติ

๑) ภาคประชาชน/ภาคเอกชน

ช่วงเวลาที่ผู้ประสบภัยต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด คือ ตอนที่เหตุการณ์เพิ่งเกิดเสร็จใหม่ๆ ซึ่งกำลังเดือดร้อนในทุกด้านและต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีภาคประชาชนร่วมกับมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า ในพื้นที่ร่วมจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อกู้ภัย ระวังภัย ช่วยเหลือ อพยพผู้ประสบภัย โดยการเข้าช่วยอพยพผู้ประสบภัยในพื้นที่ให้มาอยู่ที่ปลอดภัยและแจกถุงยังชีพ ตั้งศูนย์อพยพเพื่อรองรับผู้ประสบภัย เปิดรับบริจาคเงินจากประชาชนทั่วไป ลำดับต่อมาเป็นการเยียวยาผู้ประสบภัย ทั้งการสร้างถนน สะพาน แบบชั่วคราวเพื่อให้สามารถเดินทางไปให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในพื้นที่ได้ การสร้างบ้านให้กับผู้ที่บ้านเสียหายทั้งหลัง มีการระดมทุนเพื่อวางระบบน้ำประปาภูเขาใหม่ และขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ในระยะเวลา

๒) หน่วยงานรัฐ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่

๒.๑) รัฐบาลมีมาตรการการช่วยเหลือเบื้องต้น โดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ได้มีมาตรการการให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนแก่ผู้ประสบภัยใน ๑๐ จังหวัดภาคใต้ โดยให้เงินช่วยเหลือครัวเรือนละ ๕,๐๐๐ บาท ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) น้ำท่วมถึงบ้านพักอาศัยโดยฉับพลัน ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย
- (๒) บ้านพักอาศัยถูกน้ำท่วมขังติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๗ วัน
- (๓) บ้านพักอาศัยต้องได้รับความเสียหายจากน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม และทั้ง ๓ กรณีนี้ต้องอยู่ในเขตพื้นที่ประกาศภัยพิบัติเท่านั้น

เบื้องต้นมีครัวเรือนได้รับผลกระทบประมาณ ๕๗๙,๐๖๒ ครัวเรือน รวมงบประมาณ ๒,๘๙๕,๓๑๐,๐๐๐ บาท จะเริ่มจ่ายให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔ และสิ้นสุดภายในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผ่านธนาคารออมสินทุกสาขา

๒.๒) การชดเชยบ้านเสียหายบางส่วน วงเงิน ๒๐,๐๐๐ บาทต่อหลัง การชดเชยบ้านเสียหายทั้งหลัง วงเงิน ๓๐,๐๐๐ บาทต่อหลัง

๒.๓) คณะกรรมการ คชอ. ได้มีมติโดยผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้นำเงินบริจาคช่วยเหลือก่อสร้างบ้านผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ประสบภัยบ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง โดยเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่ รวมแล้วประมาณ ๑,๐๐๐ หลัง เป็นการก่อสร้างบ้านหลังใหม่โดยเร็ว ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากทีมทหารช่าง โดยบ้านมี ๒ ขนาดคือ กรณีครอบครัวมีสมาชิก ๓ - ๕ คนช่วยเหลือ ๑๙๐,๐๐๐ บาท กรณีครอบครัวมีสมาชิก ๖ คน ขึ้นไป ช่วยเหลือ ๒๔๐,๐๐๐ บาท

พื้นที่การเกษตรเสียหาย รัฐบาลจะเข้าไปชดเชย ประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท โดยใช้งบประมาณที่จัดสรรเพิ่มเติมใหม่ ๑,๕๐๐ ล้านบาท และงบประมาณที่เหลือจากการช่วยเหลือรอบก่อนอีก ๑,๕๐๐ ล้านบาท

มาตรการช่วยเหลือด้านการคลัง ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑) การให้สถาบันการเงินของรัฐเร่งปล่อยสินเชื่อ ผ่อนปรนการชำระหนี้ลูกค้าที่ได้รับผลกระทบ ๒) เปิดให้ผู้บริจาคเงินช่วยเหลือนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ ขณะที่ผู้ได้รับเงินบริจาคก็สามารถนำไปหักออกจากการเป็นรายได้พึงประเมิน และ ๓) ขยายวงเงินทดรองราชการ โดยให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบภัยจากจังหวัดละ ๕๐ ล้านบาท รวมเป็น ๑๐๐ ล้านบาท

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติและธรณีพิบัติ จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดกระบี่ มีกรอบวงเงินงบประมาณ ๔๖๑.๙๓๑ ล้านบาท ระยะเวลาการดำเนินงาน ๖ ปี(๒๕๕๔-๒๕๖๐)แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน (ปี ๒๕๕๔) และแผนระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๐)

๓.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

๑) ไม่มีมาตรการแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติน้ำท่วมและดินถล่มสำหรับใช้ในเหตุการณ์ที่เกิดครั้งดังกล่าวเพื่อช่วยเหลือประชาชนอย่างทันต่อเวลา ทั้งที่ได้เกิดขึ้นในประเทศบ่อยครั้ง ซึ่งการเกิดขึ้นในแต่ละครั้งรัฐจ่ายงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเสียหายเป็นจำนวนมาก

๒) ปัญหาการขาดการบูรณาการร่วมกัน จะเห็นได้จากเมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติขึ้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องน้ำประมาณ ๒๐ หน่วยงาน จะมาหารือร่วมกันคิดหาทางแก้ไขเสร็จ แล้วก็รับภารกิจที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงานไปแยกกันทำและติดตามผลจนเสร็จสิ้นภารกิจ แต่ในช่วงการดำเนินงานนั้นไม่ได้มีการมาร่วมกันหารือหรือประสานงานกัน ทำให้ภารกิจของแต่ละหน่วยงานทำไปอาจมีความซ้ำซ้อนบ้าง และทำให้การทำงานตามแบบแผนที่วางไว้ไม่เกิด สาเหตุเพราะการบริหารจัดการแบบร่วมกันคิด แยกกันทำ

การไม่บูรณาการร่วมกันในการบรรเทาภัยพิบัติของภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาชน ที่มุ่งให้ความช่วยเหลือโดยไม่มี การประสานงาน ขาดฐานข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้เกิดปัญหาการ ให้ความช่วยเหลือซ้ำซ้อนและผู้ประสบภัยจริงไม่ได้รับการช่วยเหลือ

๓) ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีมาก จนกลายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติได้อย่าง ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งแม้มีเครื่องมือและมาตรการในการบริหารจัดการการให้ความช่วยเหลือได้ แต่ไม่ดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้เกิดความเสียหายมากกว่าที่ควรจะเป็น เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานภาครัฐ

๔) การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย มักจะปฏิบัติใน ๓ เดือนแรกเท่านั้น หลังจากนั้นจะปล่อยให้ผู้ประสบภัยต้องดูแลและช่วยเหลือตัวเองอย่างขาดทิศทาง ซึ่งเป็นการ ให้ความช่วยเหลือและเยียวยาที่ไม่เป็นระบบและไม่มีความต่อเนื่อง ทำให้ดูเสมือนว่าหน่วยงานรัฐ ขาดความจริงใจในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนผู้เดือดร้อน

๓.๕ แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและระยะยาว

ประชาชนผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ของผู้ประสบภัย คือ

แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ได้แก่

๑) พื้นฟูระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้เบื้องต้น เช่น ถนน สะพาน ระบบน้ำประปา เครื่องกรองน้ำดื่ม ระบบไฟฟ้า ระบบสื่อสาร จากนั้นต้องออกแบบเพื่อที่จะสามารถ ใช้งานได้เมื่อเกิดภัยพิบัติ

๒) ที่อยู่อาศัย ต้องเร่งซ่อมแซมบ้านเรือนราษฎรที่เสียหายบางส่วน สร้างบ้านให้กับบ้านเรือนที่เสียหายทั้งหลัง

๓) การมอบเงินเพื่อชดเชยแก่เกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับธนาคารเพื่อการเกษตรก่อนปี ๒๕๕๒ นั้นยังไม่สามารถรับเงินชดเชยส่วนนี้ ต้องรอมติคณะรัฐมนตรีก่อน เห็นควรให้สร้างความเป็นธรรม โดยให้ค่าชดเชยทั้งเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนก่อนและหลังปี ๒๕๕๒

๔) พักการชำระหนี้สินของเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยเป็นการชั่วคราว และส่งเสริมให้เกษตรกรฟื้นฟูอาชีพโดยการให้กู้เงินดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปฟื้นฟูอาชีพ

๕) ตั้งกองทุนสำรองเพื่อการยังชีพของหมู่บ้าน สนับสนุนงบประมาณในกองทุนหมู่บ้านละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้กู้ไปประกอบอาชีพ

๖) การจัดการด้านการประกอบอาชีพ

๗) ตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ครอบครัวประสบอุทกภัย

๘) บริษัทประกันภัยควรเร่งจ่ายค่าชดเชยความเสียหายแก่ผู้ที่มีประกันภัย

๙) ประกันสังคมควรเร่งจ่ายค่าทดแทนให้แก่แรงงานและผู้ประกันตน และลดอัตราจ่ายเงินสมทบของทั้งสองฝ่าย จากร้อยละ ๕ เป็นร้อยละ ๒-๓

แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะยาว ได้แก่

๑) สร้างถนนแบบทางน้ำล้น (Spill way) และสะพานแบบสลิงค์หรือแบบสะพานโค้ง

๒) การจัดการสิทธิในที่ดิน ขอสิทธิในพื้นที่ทำกินและที่พักอาศัย เนื่องจากชาวบ้านบางหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่อุทยาน เมื่อเกิดอุทกภัย ที่พักอาศัยและที่ทำกินเสียหายแล้วไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่าชดเชยต่างๆ ได้ เนื่องจากที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งอาจจะสูญเสียพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัย อาจแก้ไขโดยหากเข้าไปอาศัยหรือทำกินก่อน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้กรรมสิทธิ์เป็น สปก. หากเข้าไปอาศัยหรือทำกินหลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้กรรมสิทธิ์เป็นโฉนดชุมชน

๓) สสำรวจการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับธนาคารเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึงและไม่ให้ตกหล่น

๔) สถาบันการเงินควรพักการชำระหนี้ ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อีกทั้งเปิดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน สำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย

๕) การจัดการพื้นที่ป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรเร่งสำรวจ กำหนดและประกาศให้ชัดเจนว่าพื้นที่ใดเป็นเขตอุทยานหรือพื้นที่เสี่ยงภัยต่อดินและหินถล่ม ไม่ให้ประชาชนเข้าไปอยู่อาศัยและใช้เป็นที่ทำกิน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ รวมทั้งเร่งหามาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ให้เหมาะสม

๖) การจัดการพื้นที่สัมปทานเหมืองแร่ต้องมีความชัดเจน ควรยกเลิกสัมปทานที่อยู่ในเขตป่าสงวน และการดำเนินการของเหมืองแร่จะต้องเป็นไปตามรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) อย่างเคร่งครัด

๓.๖ แนวทาง/มาตรการป้องกันและลดความเสียหายจากปัญหากล้วยพิบัติ

เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถควบคุมภัยธรรมชาติได้ แต่สามารถที่จะป้องกันความเสียหายได้ ดังนั้นแนวทางการป้องกันความเสียหาย และการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับภัยธรรมชาติให้ได้จึงเป็นเรื่องสำคัญ แนวทางที่ควรดำเนินการ ได้แก่

๑) จัดทำผังเมืองให้เหมาะสม และต้องบังคับใช้ได้จริง ไม่อนุญาตให้สร้างสิ่งปลูกสร้างขวางทางน้ำไหล เช่น ชุมชน บ้านเรือน ถนน และต้องมีหลักของการป้องกันน้ำท่วม โดย ๑) การทวงน้ำโดยการทำแก้มลิง สำหรับเป็นแหล่งเก็บน้ำต่างๆ ๒) เพิ่มศักยภาพในการผันน้ำ เป็นการเร่งความเร็วในการผันน้ำโดยขยายหน้าตัดลำน้ำ ขุดคลองใหม่และลอกคูคลองเดิมให้มีความกว้างและลึก ๓) การปรับเปลี่ยนเส้นทางเดินของน้ำ (By pass) ซึ่งเหล่านี้ต้องจัดทำภูมิทัศน์ให้สวยงามเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยการจัดทำผังแม่บทในการป้องกันน้ำท่วมน้ำแล้ง

๒) จัดทำคู่มือระบบการพยากรณ์และเตือนภัย จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์และระบบเตือนภัยให้ประชาชนเข้าใจ พร้อมทั้งต้องมีการซักซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดภัยพิบัติ

๓) จัดให้มีระบบสื่อสารที่สามารถใช้ได้ในช่วงเกิดภัยพิบัติ ซึ่งอาจเป็นคลื่นความถี่ที่สามารถสื่อสารได้ระหว่างชุมชนและศูนย์เตือนภัยได้ หรือวิทยุสื่อสารซึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ได้ผลที่สุดในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ

๔) จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยโดยเฉพาะบริเวณบนเขาและใกล้เชิง โดยการให้ชุมชนมีบทบาทหลัก และให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมทำหน้าที่ส่งเสริมการจัดทำแผน เนื่องจากแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะแตกต่างกันไป ซึ่งคนในชุมชนจะรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่ สภาพปัญหาของตนดีที่สุด ดังนั้น ชุมชนต้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่

เช่น ลักษณะของหิน ดิน ความชื้นของภูเขา พืชพันธุ์ที่เกิดตามธรรมชาติ พืชทางการเกษตรที่เพาะปลูก สภาพลุ่มน้ำ เส้นทางไหลของน้ำ ลมมรสุมที่เกิดในพื้นที่อยู่บ่อยครั้ง ช่วงฤดู ภาพถ่ายดาวเทียม แล้วจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ และแจกแผนที่ดังกล่าวให้กับชุมชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ หากเกิดภัยพิบัติก็สามารถดูแผนที่เพื่ออพยพไปอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย

๕) ชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำระบบฐานข้อมูล หรือระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์สำหรับการพยากรณ์และเตือนภัยน้ำท่วม ซึ่งต้องเป็นระบบที่ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนสามารถเข้าถึง และเข้าใจได้ง่าย ใช้ประโยชน์ได้จริง ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนมีความตระหนักในการยอมรับรู้ข่าวสารการพยากรณ์

๖) จัดตั้งศูนย์เตือนภัยประจำภูมิภาค คณะกรรมการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภูมิอากาศประจำระดับจังหวัดและอำเภอ จัดทำระบบเตือนภัยธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ในทุกพื้นที่ และต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเตือนภัยเพื่อตรวจสอบสภาพของระบบเตือนภัยอยู่เป็นประจำ และแจ้งเตือนหากสภาพอากาศแปรปรวน

๗) ตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อเฝ้าระวังภัยพิบัติและฝึกปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมด้วย ซึ่งควรส่งเสริมกลุ่มอาสาสมัครที่เน้นการให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาจัดการพิบัติภัย โดยมีผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษาฝึกเยาวชนให้เข้าใจเกี่ยวกับระบบเตือนภัย การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น ปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกจิตสำนึกให้คนในพื้นที่รู้จักพึ่งตนเองก่อน และรวมกันเป็นกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ต้องรอเฉพาะความช่วยเหลือจากภาคส่วนอื่นๆ

๘) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อเฝ้าระวังภัยพิบัติตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค จนกระทั่งระดับประเทศ

๙) จัดตั้งศูนย์อพยพเพื่อใช้เป็นที่พักพิงในยามเกิดภัยพิบัติ ในเวลาปกติสามารถเปิดให้ประชาชนใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้ในศูนย์อพยพต้องมีอุปกรณ์ยังชีพและสาธารณูปโภคให้พร้อม รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือระดับภูมิภาคที่มีการจัดการแบบสากล คือ ต้องเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ มีระบบการให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ

๑๐) ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยควรมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้เมื่อเกิดภัยพิบัติ เช่น วิทยุสื่อสาร เลื่อยยนต์ เครื่องปั่นไฟสำรอง อุปกรณ์กู้ชีพ (เสื้อชูชีพ เข็มกลัดไฟฉาย) ฯลฯ

๑๑) หาแนวทางที่ให้ประชาชนสามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงได้อย่างปลอดภัย เช่น ห้ามประชาชนเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ริมน้ำและพื้นที่ร่องเขา

๑๒) กรมอุตุนิยมวิทยาควรนำฐานข้อมูลลุ่มน้ำเข้าผนวกรวมกับข้อมูลการพยากรณ์อากาศด้วย

๑๓) การส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อให้มีรากของต้นไม้ยึดดินได้ ป้องกันการเกิดดินเคลื่อนที่ ทั้งนี้การปลูกพืชดังกล่าวรัฐต้องกำหนดเขตพื้นที่ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการบูรณาการพื้นที่ป่า

๑๔) ต้องมีการศึกษาวิจัยและถอดบทเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ภัยพิบัติที่ผ่านมาเพื่อนำมาวางมาตรการสำหรับการป้องกันความเสียหายที่เหมาะสมแต่เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐหรือนักวิชาการมองสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างจากชุมชนหรือประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นการยากที่จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการแก้ปัญหา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้ชุมชนมีบทบาทในการศึกษาและถอดบทเรียนภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๕) ควรทำภาพจำลองการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งแต่ละภูมิภาคหรือแต่ละจังหวัดจะมีภัยพิบัติที่ต่างกัน

๑๖) ควรมีการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดการน้ำทุกภาคส่วนซึ่งต้องเป็นภาพรวมของทั้งประเทศ โดยนำระบบการบริหารจัดการน้ำด้วย ๒๕ ลุ่มน้ำหลักของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาทั้งน้ำท่วมและน้ำแล้ง อีกทั้งควรกำหนดให้มีกฎหมายน้ำ และควรมีให้หน่วยงานที่บริหารจัดการเรื่องน้ำโดยรวม เช่น กระทรวงน้ำ

๑๗) ควรมีการพัฒนาชุดความรู้เรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยจัดทำหลักสูตรภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประกอบด้วยชุดความรู้สำหรับนักเรียน นักศึกษา ชุมชน อาสาสมัครช่วยเหลือภัย ซึ่งเหล่านี้ต้องบรรจุในหลักสูตรการศึกษา

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเล่นออกคณะรัฐมนตรี

๑) รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการป้องกันภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และปรับปรุงพัฒนาระบบเตือนภัยให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

๒) รัฐควรปรับปรุงวิธีการอนุมัติและสั่งจ่ายงบประมาณให้ทันต่อสถานการณ์ในการแก้ปัญหา อุทกภัยอย่างเร่งด่วนในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่นั้นๆ สามารถบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

และสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๒๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางซึ่งมีลุ่มน้ำเจ้าพระยาเป็นลุ่มน้ำหลัก เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของประเทศ ทั้งในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพเป็นแอ่งขังน้ำ เป็นพื้นที่รองรับน้ำจากลุ่มน้ำภาคเหนือ และมีปัญหาจากน้ำทะเลหนุน มีความแตกต่างของความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำในเชิงคุณภาพและปริมาณ รวมทั้งปัจจุบันมีปัญหการเกิดอุทกภัยบ่อยครั้ง ได้สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินต่อประชาชนและประเทศชาติ* ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ซึ่งจะสร้างความสูญเสียเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โดยรัฐบาลต้องใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมากสำหรับการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัย และฟื้นฟูประเทศให้กลับสู่สภาวะปกติ อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาดังกล่าวทั้งที่ผ่านมาในอดีตและในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต่างขาดการประสานงานและเชื่อมโยงในระดับชาติ รวมทั้งขาดแนวทางและมาตรการการป้องกันที่ยั่งยืน ทำให้การแก้ปัญหาไม่ถูกจุด ประชาชนผู้เดือดร้อนที่แท้จริงไม่ได้รับการช่วยเหลือ และที่สำคัญที่สุดทำให้ใช้งบประมาณอย่างสิ้นเปลือง ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาพรวมสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อการศึกษาการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย คณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร จึงได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำ ศึกษาสาเหตุของปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำ ศึกษากระบวนการการบริหารจัดการปัญหาน้ำท่วมรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อรวบรวม และประมวลผลให้สามารถแก้ปัญหาหลักของลุ่มน้ำ

* สถานการณ์อุทกภัยของประเทศไทย ปี ๒๕๓๒ - ๒๕๕๒ มีความเสียหายสะสมมากกว่าสองแสนล้านบาท (ที่มา : ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

ภาคกลาง จัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๒ ความเห็นของสภาที่ปรึกษาฯ เกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลาง

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒ ได้เคยเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำภาคกลางมาแล้วรวม ๔ เรื่อง ดังนี้

๑) “การบริหารจัดการภัยน้ำหลากในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางแบบบูรณาการ (กรณีศึกษา : แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำบางปะกง)” เสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีมีการบริหารจัดการภัยน้ำหลากอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในภาพรวมและมีข้อเสนอแนวทางปฏิบัติที่ควรดำเนินการในการบริหารจัดการภัยน้ำหลากในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางแบบบูรณาการ

๒) “แนวทางการบริหารจัดการระบบระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่โดยรอบสนามบินสุวรรณภูมิ” โดยนำเสนอมาตรการเร่งด่วนต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ไขปัญหาการระบายน้ำและบรรเทาน้ำท่วมเร่งด่วน ๔ มาตรการ คือ (๑) มาตรการระบบระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วมของสนามบินสุวรรณภูมิ (๒) มาตรการเร่งด่วนการแก้ไขปัญหาการระบายน้ำและบรรเทาน้ำท่วมพื้นที่บริเวณโดยรอบสนามบินสุวรรณภูมิ (๓) รูปแบบคลองระบายน้ำสายใหม่ (คลองลำโรง-คลองชายทะเล) (๔) มาตรการแก้ไขการระบายน้ำและบรรเทาน้ำท่วมโดยไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง

๓) “การบริหารจัดการลุ่มน้ำยมและลุ่มน้ำน่าน” เสนอคณะรัฐมนตรีให้ (๑) แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง (๒) การปัญหาน้ำหลากในช่วงฤดูฝน (๓) การแก้ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า การชะล้างพังทลายของพื้นที่ลาดชันและดินริมตลิ่งและการตกตะกอนในแหล่งน้ำ

๔) “การบริหารจัดการลุ่มน้ำยม : กรณีโครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น” เสนอคณะรัฐมนตรีให้ (๑) มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำยมทั้งระบบ กล่าวคือ การแก้ปัญหาภัยแล้ง การป้องกันอุทกภัย การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำยม (๒) โครงการสาธารณะที่เกี่ยวกับการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำหรือทางน้ำไหลที่มีผลกระทบต่อประชาชน (๓) การสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ ที่ควรพิจารณาประเด็นสำคัญ คือ การลดความสูงสันเขื่อนและระดับกักเก็บน้ำที่เหมาะสม การสร้างเขื่อนขนาดเล็กหรือฝายกั้นน้ำยมเพิ่ม รวมถึงการจัดหาพื้นที่สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

๒. วิธีการศึกษาและการดำเนินงาน

๒.๑ ศึกษาประมวลผลการบริหารจัดการลุ่มน้ำภาคกลางของหน่วยงานรัฐบาลและการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชุดที่ ๑ และชุดที่ ๒

๒.๒ ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในแต่ละลุ่มน้ำและประชาชนในพื้นที่ของแต่ละลุ่มน้ำรวม ๖ ครั้ง ดังนี้

๑) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับกรมทรัพยากรน้ำ เรื่อง “การบริหารทรัพยากรน้ำ : กรณีศึกษาพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง” ณ ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ กรุงเทพมหานคร วันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔

๒) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับสำนักการระบายน้ำ เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ” ณ สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร วันพุธที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๓) ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาน้ำท่วมลุ่มน้ำเจ้าพระยา” ณ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างวันที่ ๕- ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๔) ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาน้ำท่วมลุ่มน้ำป่าสักและบางปะกง” ณ จังหวัดลพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดปทุมธานี จังหวัดฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๐- ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๕) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับกรมชลประทาน เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ” ณ กรมชลประทาน สามเสน กรุงเทพมหานคร วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๖) ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาแม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำเจ้าพระยา (คลองลัดโพธิ์)” ระหว่างวันที่ ๘- ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๓. ล่าระสำคัญของบอบเรื้อรังและบ่อวิเคราะห์

พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง ประกอบด้วยพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สะแกกรัง ท่าจีน แม่กลอง และ ป่าสัก แต่พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำหลักที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาอุทกภัยซ้ำซาก ซึ่งในระยะหลังมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้นจนเป็นปัญหาวิกฤตอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลัก ๕ ประการ สรุปได้ดังนี้

๑) ปริมาณน้ำจากพื้นที่ลุ่มน้ำภาคเหนือ ซึ่งประกอบด้วย ๔ ลุ่มน้ำหลัก ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่าน มีลักษณะของพื้นที่ลุ่มน้ำมีความลาดชันสูง ไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัด นครสวรรค์ มีสภาพปัญหาและสาเหตุดังนี้

๑.๑ จากกรณีฝนตกหนักติดต่อกันเป็นระยะเวลาานในพื้นที่ลุ่มน้ำ อันเนื่องมาจาก พายุและร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านประเทศไทยตอนบน

๑.๒ จากกรณีน้ำหลากที่มีปริมาณน้ำมหาศาล จากพื้นที่ต้นน้ำอย่างรวดเร็วอันเนื่องมา จากพื้นที่ป่าต้นน้ำลดลงและสภาพป่าเสื่อมโทรมไม่สามารถหน่วงและชะลอความเร็วของกระแส น้ำไว้ได้

๑.๓ การควบคุมเพื่อชะลอการไหลของน้ำจากพื้นที่ลุ่มน้ำภาคเหนือลงมาในพื้นที่ลุ่มน้ำ ภาคกลางยังมีข้อจำกัดในพื้นที่ลุ่มน้ำ ที่ยังไม่สามารถสร้างอาคารควบคุมน้ำได้ โดยเฉพาะลุ่มน้ำยม

๒) พื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพเป็นแอ่งขังน้ำและเป็นที่ยอมรับน้ำจากลุ่มน้ำ ภาคเหนือ แต่ไม่สามารถระบายน้ำที่รับไว้ได้ทั้งหมด เนื่องจากมีอุปสรรคในด้านต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การระบายน้ำของเขื่อนเจ้าพระยามีข้อจำกัด เนื่องจากต้องควบคุมอัตราการไหล ของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อป้องกันความเสียหายในเขตเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยการ ระบายน้ำออกสู่แม่น้ำท่าจีน คลองชัยนาท “ป่าสัก” ระเบิดพัฒนา

๒.๒ มีปริมาณน้ำเพิ่มจากลุ่มน้ำสะแกกรัง ป่าสัก และปริมาณน้ำฝนที่ตก ในพื้นที่ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา

๒.๓ ขีดความสามารถในการระบายน้ำของลุ่มน้ำหลัก และลุ่มน้ำสาขา เช่น แม่น้ำท่าจีน คลองชัยนาท “ป่าสัก” ระเบิดพัฒนา ยังไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำส่วนเกิน ณ บริเวณเขื่อนเจ้าพระยา เนื่องจากทางระบายน้ำมีขนาดเล็ก ต้นเขิน และสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อย

๓) ในช่วงที่มีน้ำทะเลหนุนสูง ระบบและกลไกการระบายน้ำของพื้นที่ ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ขาดการประสานงาน และมีความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาของพื้นที่หนึ่งก่อให้เกิดปัญหา ในอีกพื้นที่หนึ่ง ส่งผลให้มีความยากลำบากในการจัดการระบายน้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการ ระบายน้ำโดยแรงโน้มถ่วงในช่วงนี้จะมีขีดจำกัดอย่างมาก

๔) การขาดระบบการบริหารจัดการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องทั้งระบบอย่างบูรณาการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ควบคุมน้ำในแหล่ง กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ ในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง วัง และน่าน กรมชลประทานที่ควบคุมน้ำในระบบลุ่มน้ำต่อจาก การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และกรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบการระบายน้ำในเขตคันกันน้ำ นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมพัฒนาที่ดิน กรมเจ้าท่า และ กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น การขาดเอกภาพในการดำเนินงาน ขาดการประสานงาน งบประมาณ บุคลากร ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ระบบและกลไกคณะกรรมการต่างๆ ที่แต่งตั้งขึ้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ไม่สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) การขาดระบบการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมของแต่ละลุ่มน้ำ ส่งผลให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงเส้นทางไหลของน้ำ ปริมาณความต้องการน้ำ เช่น การเติบโตของชุมชนเมือง ที่ไร้ทิศทาง ปัญหาการก่อสร้างในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการเพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ๒ ล้านไร่ ภายในระยะเวลา ๓ ปี เป็นต้น

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

จากสภาพปัญหาและสาเหตุการเกิดปัญหาทั้ง ๕ ประเด็นหลักข้างต้น ได้สร้างความเสียหาย ต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมาก ด้วยสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมี แนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นรัฐบาลต้องกำหนดให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ท่วมลุ่มน้ำภาคกลางเป็น “วาระ แห่งชาติและกำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วน” เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน รัฐบาลต้องกำหนด “แผนยุทธศาสตร์น้ำ” โดยให้มีมาตรการ ดำเนินงาน ๓ ข้อ ดังต่อไปนี้

๑. มาตรการจัดระบบการไหล (จราจร) ของน้ำ

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำจากพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ออกสู่ทะเลได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยเฉพาะในภาวะวิกฤต ประกอบด้วย

๑.๑ ต้องปรับปรุงศักยภาพการระบายน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้สามารถรองรับปริมาณน้ำในภาวะวิกฤต ให้สอดคล้องกันทั้งระบบและสอดคล้องกับปัญหาในแต่ละพื้นที่

๑.๒ ต้องสร้างแผนการระบายน้ำ ซึ่งประกอบด้วย ทางระบายน้ำและระบบระบายน้ำเพิ่มเติมจากเดิม รวมทั้งการลดอุปสรรคจากเขื่อนกักน้ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการระบายน้ำให้ไหลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทันเหตุการณ์

๑.๓ ต้องสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพิ่มเติมศักยภาพของพื้นที่เพื่อลดปริมาณน้ำในทางน้ำธรรมชาติและทางระบายน้ำในระบบชลประทาน

๒. มาตรการชะลอน้ำไว้ในพื้นที่ต้นน้ำ

เพื่อเป็นการดูดซับน้ำไว้ในพื้นที่ต้นน้ำ และชะลอการไหลของน้ำ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณน้ำหลากในพื้นที่ลุ่มน้ำสายต่างๆ โดยมีวิธีการ ดังนี้

๒.๑ ต้องบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่ป่าต้นน้ำ เพื่อให้ป่าเป็นแหล่งซับน้ำไว้ในพื้นที่และชะลอการไหลของน้ำในลำธาร มิให้ส่งผลกระทบต่อ การเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ตอนล่างอย่างรุนแรง โดย

๒.๑.๑ ต้องให้มีการรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำและความสมบูรณ์ของสภาพป่าที่มีอยู่ในปัจจุบันมิให้ลดลง

๒.๑.๒ ต้องให้มีการฟื้นฟูและปรับปรุงป่าเสื่อมโทรมให้ฟื้นคืนความสมบูรณ์โดยเร็ว

๒.๑.๓ ต้องให้มีการเพิ่มพื้นที่ป่าทุกประเภท เพื่อให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ทั้งหมดของแต่ละลุ่มน้ำ โดย

- ๑) ควบคุมดูแลรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์มิให้ลดลงและมีสภาพสมบูรณ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่
- ๒) ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
- ๓) เร่งรัดการอนุรักษ์ พื้นฟูพื้นที่ป่าชุมชนมิให้ลดลงและมีให้เสื่อมโทรม
- ๔) รณรงค์และสร้างแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้ยืนต้น ในพื้นที่ส่วนบุคคล พื้นที่สาธารณะ และพื้นที่รกร้างว่างเปล่า
- ๕) ยกเลิกนโยบายการนำป่าเสื่อมโทรมมาจัดสรรให้ราษฎร
- ๖) ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้บุกรุกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และพื้นที่ป่าต้นน้ำ
- ๗) ต้องมีการออกกฎหมายกำหนดสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ในพื้นที่ที่รัฐจัดสรรให้ราษฎรทำกิน
- ๘) ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับสัดส่วนการมีพื้นที่ป่า ในพื้นที่ที่รัฐจัดสรรให้ราษฎรทำกิน

๒.๒ ต้องบริหารจัดการทรัพยากรดิน และทรัพยากรน้ำ

เพื่อเป็นการป้องกันการชะล้างหน้าดิน และการพังทลายของดินที่เกิดจากฝนตก และกระแสน้ำที่ไหลแรง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของคุณภาพดิน การตกตะกอนที่ทำให้แหล่งน้ำและทางน้ำตื้นเขิน โดย

๒.๒.๑ การสร้างฝายชะลอน้ำและดักตะกอนในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

๒.๒.๒ การสร้างอ่างเก็บน้ำ การปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นพื้นที่แก้มลิง สำหรับลดปริมาณน้ำในฤดูน้ำหลากและสำรองน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง โดยการจัดการต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ การจัดหาพื้นที่รับน้ำชั่วคราวในภาวะวิกฤต

๒.๒.๔ รัฐต้องออกนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ต้นน้ำ

๓. มาตรการการพักน้ำในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่าง

เพื่อการแก้ปัญหาอย่างบูรณาการในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่าง ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวต้องรองรับน้ำจากตอนบนและรองรับน้ำฝนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ก่อนระบายลงสู่ทะเล

จึงต้องมีแนวทางและวิธีการเก็บน้ำ พักน้ำไว้ในแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ทั่วไป รวมถึงพื้นที่รับน้ำที่มีศักยภาพ เพื่อเป็นการลดปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสาขา โดย

๓.๑ ต้องปรับปรุง พื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ที่มีสภาพตื้นเขิน และอาคารบังคับน้ำที่ชำรุด ให้สามารถกักเก็บน้ำได้เต็มประสิทธิภาพ

๓.๒ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการขุดสระน้ำในไร่นาให้มากขึ้น เพื่อกักเก็บน้ำในฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง

๓.๓ ต้องมีการบริหารจัดการพื้นที่รับน้ำในภาวะวิกฤต

๓.๔ ต้องจัดให้มีพื้นที่หนองน้ำในโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โครงการนิคมอุตสาหกรรม และโครงการขนาดใหญ่อื่นๆ อย่างเหมาะสม

๔. มาตรการการเพิ่มการระบายน้ำออกสู่ทะเล

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการระบายน้ำจากพื้นที่ตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง ลงสู่ทะเลให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องมีช่องทางระบายน้ำ โดย

๔.๑ ต้องปรับปรุงระบบชลประทานซึ่งนอกเหนือจากการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรแล้วยังสามารถใช้เพื่อระบายน้ำได้ด้วย ได้แก่ การปรับปรุงทางระบายน้ำ การปรับปรุงคลองชลประทานให้มีศักยภาพในการรับน้ำและระบายน้ำเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสามารถใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การขยายคลองระพีพัฒน์ เป็นต้น

๔.๒ ต้องขุดลอกและขยายคลองธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพในการรับน้ำและระบายน้ำเพิ่มมากขึ้น

๔.๓ สร้างสถานีสูบน้ำเพิ่มเติมให้เพียงพอ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการสูบน้ำของสถานีสูบน้ำเดิม ตลอดจนอาคารบังคับน้ำที่จำเป็นในการป้องกันน้ำทะเลหนุน

๔.๔ ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายต่อการบุกรุกพื้นที่ทางน้ำสาธารณะอย่างเคร่งครัด

๔.๕ ต้องเร่งดำเนินการโครงการก่อสร้างทางด่วนน้ำยกระดับ (Water Highway) เพื่อระบายน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยาออกสู่ทะเลโดยตรง ซึ่งทางด่วนน้ำยกระดับดังกล่าวใช้ระบายน้ำในฤดูน้ำหลาก และสามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมทางบกในฤดูแล้ง

๕. มาตรการจัดตั้งศูนย์บริหารการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคกลาง

รัฐต้องตั้งศูนย์บริหารการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคกลางให้เป็นการถาวร เพื่อให้กระบวนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมลุ่มน้ำภาคกลางมีความเป็นเอกภาพ และเกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่อง และเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในระบบปฏิบัติการ ที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖. มาตรการช่วยเหลือและชดเชย

รัฐต้องช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ที่ได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากรัฐใช้มาตรการผันน้ำเข้าท่วมพื้นที่ ตามนโยบายป้องกันพื้นที่เขตเศรษฐกิจหรือชุมชนเมือง

๗. มาตรการภาษีพิเศษ

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ที่เสียสละในมาตรการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เขตเศรษฐกิจและชุมชนเมือง รัฐจะต้องออกกฎหมายภาษีพิเศษ โดยผู้ที่ได้รับประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวจะต้องชำระภาษีพิเศษแก่รัฐเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการบรรเทาอุทกภัย

ผลการดำเนินการบอบคณ:รัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าวไปพิจารณา ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณา หรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติแล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

๓.๒ การประชุม การสัมมนา
และการศึกษาดูงาน

๓.๒ การประชุม การสัมมนา และการศึกษาดูงาน

การประชุมคณะทำงานประจำสภาที่ปรึกษา จำนวน ๑๓ คณะ	ประชุม (ครั้ง)	จัดสัมมนา/กิจกรรม รับฟังความคิดเห็น /เวทีสาธารณะ (ครั้ง)	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ (ครั้ง)	ต่างประเทศ (ครั้ง)
๑. คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์	๒๕	-	๗	๑
๒. คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม	๒๖	๗	๔	๑
๓. คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว	๒๙	๔	๖	๑
๔. คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม	๓๘	๗	๓	๑
๕. คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๒๕	๑๐	๑๕	-
๖. คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๒๖	๑๙	๑	-
๗. คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค	๒๖	๘	๒	๑
๘. คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	๓๐	๘	๑๐	๑
๙. คณะทำงานการกีฬา และนันทนาการ	๒๔	๓	๓	๑
๑๐. คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล	๒๔	๖	๗	๑
๑๑. คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย	๒๒	๖	-	๑
๑๒. คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน	๒๘	๒	๓	๑
๑๓. คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง	๒๔	๒๖	๒	๑
รวม	๓๔๗	๑๐๖	๖๓	๑๑

คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์

การประชุม จำนวน ๒๕ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรณรงค์ความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๗ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๑ ณ จังหวัดเลย วันที่ ๑๔ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

๒. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๒ ณ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๖ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๔

๓. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา) ณ จังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ และอุตรดิตถ์ วันที่ ๕ - ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๔. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำป่าสักและบางปะกง) ณ จังหวัดลพบุรี ปทุมธานี และฉะเชิงเทรา วันที่ ๑๐ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๕. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำท่าจีนและแม่กลอง) ณ จังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ วันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๖. ศึกษาดูงานการปรับใช้ระบบสหกรณ์กับการตลาดสินค้าเกษตร ณ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร) วันที่ ๑ - ๔ กันยายน ๒๕๕๔

๗. ศึกษาดูงานการปรับใช้ระบบสหกรณ์กับการตลาดสินค้าเกษตร ณ จังหวัดนครราชสีมา วันที่ ๒๖ - ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานการเกษตรและสหกรณ์ ณ ประเทศญี่ปุ่น วันที่ ๓ - ๙ กันยายน ๒๕๕๔

คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

การประชุม จำนวน ๒๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘ มิติด้านเศรษฐกิจผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

๒. สัมมนา เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขในเชิงลึกของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม แรงงาน และโครงสร้างพื้นฐาน ภายใต้การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

๓. สัมมนา เรื่อง การเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทต่อวัน : ทำได้ หรือไม่ อย่างไร

๔. สัมมนา เรื่อง ศึกษาและสำรวจนโยบายรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

๕. สัมมนา เรื่อง ศึกษาและสำรวจนโยบายรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

๖. สัมมนา เรื่อง ศึกษาและสำรวจนโยบายรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

๗. สัมมนา เรื่อง ศึกษาและสำรวจนโยบายรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการในภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อปรับตัวสู่ระบบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ณ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย วันที่ ๒๙ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๔

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการในภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อปรับตัวสู่ระบบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ณ จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดมุกดาหาร วันที่ ๓๑ พฤษภาคม - ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

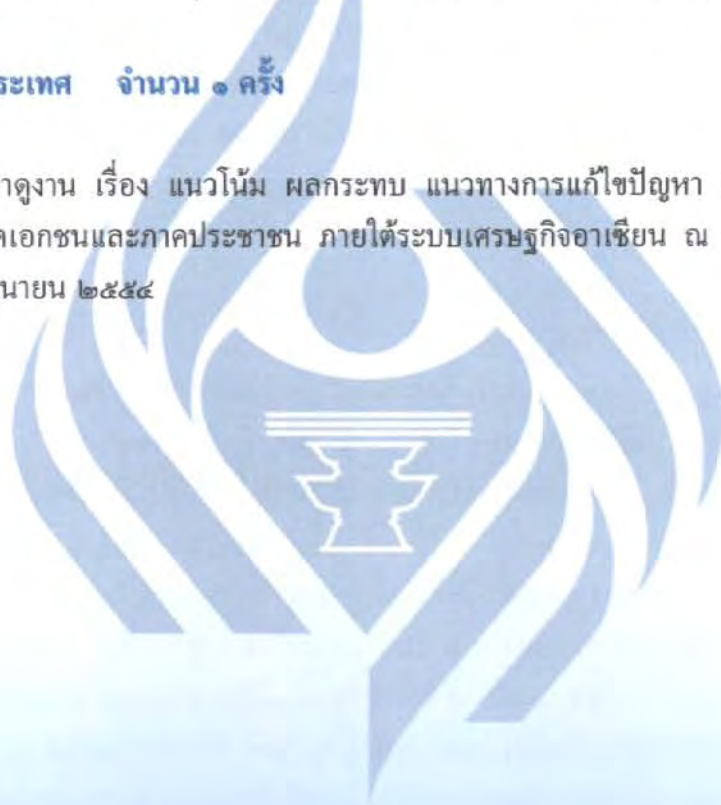

๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม
ในกลุ่มจังหวัดชายแดน ณ จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด วันที่ ๒๕ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

๔. ศึกษาดูงาน เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม
ในกลุ่มจังหวัดชายแดน ณ จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดศรีสะเกษ วันที่ ๙ - ๑๑ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง แนวโน้ม ผลกระทบ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการสนับสนุน
ผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาคประชาชน ภายใต้ระบบเศรษฐกิจอาเซียน ณ สาธารณรัฐเกาหลี
วันที่ ๑๐ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว

การประชุม จำนวน ๒๙ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๔ ครั้ง

๑. การประชุมกลุ่มเจาะจง (Focus Group) เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการเปิดเสรีภาคบริการด้านการท่องเที่ยว ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
๒. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๓. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจภาคบริการด้านการขนส่งทางอากาศ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
๔. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจภาคบริการด้านการขนส่งทางอากาศ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๖ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๖ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ณ จังหวัดหนองคาย วันที่ ๒๔ - ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ณ จังหวัดสมุทรสงคราม วันที่ ๕ - ๖ มิถุนายน ๒๕๕๔
๔. ศึกษาดูงาน เรื่อง การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ณ จังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๙ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๔
๕. ศึกษาดูงาน เรื่อง การสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ณ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา วันที่ ๒๕ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔
๖. ศึกษาดูงาน เรื่อง การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ณ จังหวัดน่านและจังหวัดเชียงราย วันที่ ๑ - ๔ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจภาคบริการ การค้าและการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของกลุ่มอาเซียน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ ๒๔ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะทำงานการเฝ้าระวัง และสวัสดิการสังคม

การประชุม จำนวน ๓๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗
๒. สัมมนา เรื่อง การสร้างโอกาสการมีงานทำของผู้สูงอายุ
๓. สัมมนา เรื่อง มาตรการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน
๔. สัมมนา เรื่อง การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘
๕. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงของชีวิตในกลุ่มผู้มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป
๖. สัมมนา เรื่อง การปรับเพิ่มรายได้ขั้นต่ำ ๓๐๐ บาทต่อวัน ทำได้ หรือไม่ อย่างไร
๗. สัมมนา เรื่อง การหาแนวทางและมาตรการดำเนินการด้านค่าจ้าง

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง ผู้สูงอายุไทยกับโอกาสในการทำงาน และสวัสดิการที่เหมาะสม ณ จังหวัดน่าน วันที่ ๘ - ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง ผู้สูงอายุไทยกับโอกาสในการทำงาน และสวัสดิการที่เหมาะสม ณ จังหวัดเชียงราย วันที่ ๑๓ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง ผู้ประกอบการคิดอย่างไรกับการปรับเพิ่มรายได้ขั้นต่ำ ณ จังหวัดเพชรบุรี วันที่ ๒๙ กันยายน - ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การสร้างโอกาสการมีงานทำ การจัดระบบสวัสดิการของผู้สูงอายุ และการจัดระบบความปลอดภัยในการทำงานของธุรกิจโลจิสติกส์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ วันที่ ๕ - ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การประชุม จำนวน ๒๕ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑๐ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๑
๒. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๒
๓. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๓
๔. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๔
๕. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรม ในส่วนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๖. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ
๗. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ
๘. สัมมนา เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย กรณีศึกษาภาคใต้
๙. สัมมนา เรื่อง เตรียมการจัดทำข้อเสนอ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑
๑๐. สัมมนา เรื่อง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเฝ้าระวัง ฟื้นฟู และอนุรักษ์แม่น้ำคูคลองของประเทศ

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑๕ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเฝ้าระวัง ฟื้นฟู และอนุรักษ์ แม่น้ำ - คูคลองของประเทศ (ลุ่มน้ำบางปะกง/ปราจีน) ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี วันที่ ๖ - ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓
๒. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๑ ณ จังหวัดเลย วันที่ ๑๔ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๒ ณ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๖ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๔

๔. ศึกษาดูงานการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ณ จังหวัดสงขลา และตรัง วันที่ ๒๐ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔

๕. ศึกษาดูงานการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ณ จังหวัดสมุทรปราการ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๖. ศึกษาดูงานการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเฝ้าระวัง ฟันฟู และอนุรักษ์ แม่น้ำคูคลองของประเทศ (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา/นครสวรรค์) ณ จังหวัดชัยนาท และนครสวรรค์ วันที่ ๕ - ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๗. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา) ณ จังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ และอุตรดิตถ์ วันที่ ๕ - ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๘. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำป่าสักและบางปะกง) ณ จังหวัดลพบุรี ปทุมธานี และฉะเชิงเทรา วันที่ ๑๐ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๙. ศึกษาดูงานการจัดการขยะอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๑ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องฯ “การจัดการขยะอย่างยั่งยืน” ณ จังหวัดอุบลราชธานี และขอนแก่น วันที่ ๔ - ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๐. ศึกษาดูงานการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเฝ้าระวัง ฟันฟู และอนุรักษ์ แม่น้ำคูคลองของประเทศ (ลุ่มน้ำท่าจีน/แม่กลอง) ณ จังหวัดสุพรรณบุรี และสมุทรสาคร วันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๑. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำท่าจีนและแม่กลอง) ณ จังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ วันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๒. ศึกษาดูงานการจัดการขยะอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๒ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องฯ “การจัดการขยะอย่างยั่งยืน” ณ จังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๑๖ - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๓. ศึกษาดูงานแนวทางการแก้ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำ ณ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ วันที่ ๒๕ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๔. ศึกษาดูงานการจัดการขยะอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๓ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องฯ “การจัดการขยะอย่างยั่งยืน” ณ จังหวัดภูเก็ต วันที่ ๕ - ๗ กันยายน ๒๕๕๔

๑๕. ศึกษาดูงานการจัดการขยะอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๔ คณะทำงานเกี่ยวเนื่องฯ “การจัดการขยะอย่างยั่งยืน” ณ กรุงเทพมหานคร และปราจีนบุรี วันที่ ๑๙ - ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การประชุม จำนวน ๒๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑๙ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้คุณธรรมและจริยธรรม กรณีโรงเรียน
วิถีพุทธ

๒. สัมมนา เรื่อง เหลียวหลัง แลหน้า การปฏิรูปการศึกษาไทย

๓. สัมมนา เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

๔. สัมมนา เรื่อง การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับการปฏิรูปประเทศไทย

๕. สัมมนา เรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๖. สัมมนา เรื่อง การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับการปฏิรูปประเทศ

๗. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านสังคม
และวัฒนธรรมด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๘. สัมมนา เรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๙. สัมมนา เรื่อง การจัดตั้งสมัชชาชาวพุทธประจำจังหวัดระยอง

๑๐. สัมมนา เรื่อง กฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

๑๑. สัมมนา เรื่อง สมัชชาชาวพุทธทั่วประเทศ ในโอกาสวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๕๔

๑๒. สัมมนา เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริกับการปฏิรูปประเทศไทย

๑๓. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๑๔. สัมมนา เรื่อง นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม

๑๕. สัมมนา เรื่อง สังคมเข้มแข็ง ประเทศมั่นคง

๑๖. สัมมนา เรื่อง แนวทางการจัดตั้งสมัชชาชาวพุทธประจำจังหวัดสตูล

๑๗. สัมมนา เรื่อง แนวทางการจัดตั้งสมัชชาชาวพุทธประจำจังหวัด กรณีจังหวัดเพชรบูรณ์

๑๘. สัมมนา เรื่อง แนวทางการจัดตั้งสมัชชาชาวพุทธประจำจังหวัด กรณีจังหวัดชัยภูมิ

๑๙. สัมมนา เรื่อง การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา - ศาสนาประจำชาติไทย

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานโครงการศึกษาข้อมูลในพื้นที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา โดยใช้คุณธรรม และจริยธรรม กรณีโรงเรียนวิถีพุทธ ณ โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพฯ
วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค

การประชุม จำนวน ๒๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรณรงค์ความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๘ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กรณีน้ำมันทอดซ้ำ
๒. สัมมนาและลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล เรื่อง คุณภาพชีวิตคนทำงานภาคบริการกลางคืน ศึกษาเฉพาะกรณีเมืองพัทยา
๓. สัมมนา เรื่อง ข้อเสนอต่อแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
๔. สัมมนาและลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล เรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง
๕. สัมมนา เรื่อง ข้อเสนอนโยบายการแก้ปัญหาน้ำมันทอดซ้ำเสื่อมสภาพ
๖. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงานบริการทางเพศ
๗. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาข้อเสนอต่อแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙
๘. สัมมนา เรื่อง ชุมชนเข้มแข็ง รากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้บริโภคจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กรณีน้ำมันทอดซ้ำ ณ จังหวัดตรัง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม - ๒ มิถุนายน ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทำงานภาคบริการกลางคืน ณ จังหวัดภูเก็ต วันที่ ๒๓ - ๒๕ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของประเทศภูฏาน ณ ประเทศภูฏาน วันที่ ๘ - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร

การประชุม จำนวน ๓๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๘ ครั้ง

๑. การประชุมกลุ่มเจาะจง Focus Group เรื่อง “การบริหารจัดการดาวเทียมไทย”
๒. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๑
๓. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๒
๔. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๓
๕. สัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๔
๖. การประชุมกลุ่มเจาะจง Focus Group เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ กรณีศึกษาอัคคีภัยและไฟฟ้า”
๗. สัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง “การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร”
๘. สัมมนาระดับ Focus Group เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ กรณีศึกษาดินถล่ม”

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑๐ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๑ ณ จังหวัดเลย วันที่ ๑๔ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ กรณีศึกษาอัคคีภัยและไฟฟ้า” ณ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พื้นที่ชุมชนคลองเตย บริษัทศุภกาลัย จำกัด (มหาชน) อาคารศุภกาลัย แกรนด์ทาวเวอร์ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ กรณีศึกษาอัคคีภัยและไฟฟ้า” ณ สถานีควบคุมไฟฟ้าพื้นที่ทรงงานดอยตุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สถานีพัฒนาการเกษตรพื้นที่สูงตามพระราชดำริ บ้านธารทอง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และสถานีควบคุมไฟฟ้าเชียงใหม่ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๒๐ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๔. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ ๒ ณ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๖ - ๙ มีนาคม ๒๕๕๔

๕. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ ณ ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔

๖. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ ณ สำนักกระบายน้ำ (กทม.) วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๗. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา) ณ จังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก นครสวรรค์ และอุตรดิตถ์ วันที่ ๕ - ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

๘. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำป่าสักและบางปะกง) ณ จังหวัดลพบุรี ปทุมธานี และฉะเชิงเทรา วันที่ ๑๐ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๙. ศึกษาดูงานการบริหารจัดการปัญหาลุ่มน้ำภาคกลางแบบบูรณาการ (ลุ่มน้ำท่าจีนและแม่กลอง) ณ จังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ วันที่ ๘ - ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔

๑๐. ศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติจากอุทกภัย กรณีศึกษาภาคใต้ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง โครงการศึกษาดูงานระบบการรักษาความปลอดภัยข้อมูลสารสนเทศ (ICT security) ณ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) วันที่ ๒๑ - ๒๕ กันยายน ๒๕๕๔

คณะทำงานการศึกษา และนันทนาการ

การประชุม จำนวน ๒๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมด้านการศึกษาและนันทนาการ
๒. สัมมนา เรื่อง การพัฒนานันทนาการของประเทศไทย กรณีศึกษาริมคลองแม่ข่า จังหวัดเชียงใหม่
๓. สัมมนา เรื่อง การพัฒนานันทนาการของประเทศไทย

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมด้านการศึกษาและนันทนาการ
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนานันทนาการของประเทศไทย ณ จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ ๑๘ - ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง น้ำใจนักกีฬาเยาวชนสังคมและเศรษฐกิจ ณ จังหวัดชลบุรี วันที่ ๒๔ - ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมด้านการศึกษาและนันทนาการ ณ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) วันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

การประชุม จำนวน ๒๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๖ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการท้องไม่พร้อม, การทำแท้งไม่ปลอดภัย
๒. เสวนา เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการท้องไม่พร้อม, การทำแท้งไม่ปลอดภัย
๓. สัมมนา เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการท้องไม่พร้อม, การทำแท้งไม่ปลอดภัย
๔. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วม ครั้งที่ ๑
๕. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและการมีส่วนร่วม ครั้งที่ ๒
๖. สัมมนา เรื่อง ความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บเงินสมทบประกันสังคม

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๗ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๑ ณ จังหวัดลพบุรี
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๒ ณ จังหวัดระยอง
๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๓ ณ จังหวัดนครราชสีมา
๔. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๔ ณ จังหวัดกาญจนบุรี
๕. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๕ ณ จังหวัดกระบี่
๖. ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ ครั้งที่ ๖ ณ จังหวัดเชียงราย
๗. ศึกษาดูงาน เรื่อง ปัญหาการลักลอบส่งออกยางโดยไม่จ่ายเงิน CESS

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานตำรวจไทย กรณีศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบงานการจราจรทางบก ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ วันที่ ๑๓ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะกรรมการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย

การประชุม จำนวน ๒๒ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๖ ครั้ง

๑. สัมมนาเพื่อส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเสนอปัญหาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้
๒. การสัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) ในพื้นที่ภาคกลางและตะวันตก
๓. สัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) ในพื้นที่ภาคเหนือ
๔. สัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) ในพื้นที่ภาคตะวันออก
๕. สัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) ในพื้นที่ภาคใต้
๖. สัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสาธารณรัฐสิงคโปร์และมาเลเซีย ด้านการศึกษาและการเป็นเมืองศูนย์กลางด้านสุขภาพของสาธารณรัฐสิงคโปร์และด้านอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศมาเลเซีย ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย วันที่ ๒๖-๒๙ กันยายน ๒๕๕๔

คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน

การประชุม จำนวน ๒๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. สัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการศึกษา เรื่อง หนึ่งชุมชนหนึ่งพลังงานทดแทน
๒. สัมมนา เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และพลังงาน กั้นนโยบาย
รัฐบาลใหม่

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง หนึ่งชุมชนหนึ่งพลังงานทดแทน ณ จังหวัดกระบี่และจังหวัดภูเก็ต
วันที่ ๑๓ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาด้านการขนส่งระบบราง ผังเมือง และพลังงาน ณ จังหวัด
สงขลา วันที่ ๒๐ - ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาด้านการขนส่งระบบราง ผังเมือง และพลังงาน ณ จังหวัด
หนองคาย วันที่ ๒ - ๕ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาด้านการขนส่งระบบราง ผังเมือง และพลังงาน ของ
สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน วันที่ ๑๘ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค

การเป็น การคลัง

การประชุม จำนวน ๒๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒๖ ครั้ง

๑. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท (ครั้งที่ ๑)
๒. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ผลกระทบจากวิกฤตค่าเงินบาท (ครั้งที่ ๒)
๓. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม
มาบตาพุดอย่างยั่งยืน กรณีมาบตาพุดโมเดล (ครั้งที่ ๑)
๔. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม
มาบตาพุดอย่างยั่งยืน กรณีมาบตาพุดโมเดล (ครั้งที่ ๒)
๕. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม
มาบตาพุดอย่างยั่งยืน กรณีมาบตาพุดโมเดล (ครั้งที่ ๓)
๖. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการ นำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๔)
๗. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการ นำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๕)
๘. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการ นำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๖)
๙. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการนำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๗)
๑๐. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการ นำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๘)
๑๑. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การเพิ่มมูลค่ายางพาราเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจของประเทศ โครงการ นำร่องชุมชนมาบตาพุด (ครั้งที่ ๙)
๑๒. การประชุมกลุ่มเจาะจง เรื่อง มาบตาพุดกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทยในทศวรรษหน้า กรณี
ศึกษา การอยู่ร่วมกันระหว่างโรงงานกับวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ (ครั้งที่ ๑๐)
๑๓. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การศึกษาการสูญค่าทางเศรษฐกิจใน
ตลาดผลิตการเกษตร ศึกษาตลาดยางพารา (ครั้งที่ ๑)
๑๔. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การศึกษาการสูญค่าทางเศรษฐกิจใน
ตลาดผลิตการเกษตร ศึกษาตลาดยางพารา (ครั้งที่ ๒)

๑๕. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การศึกษาการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจในตลาดการผลิตการเกษตร ศึกษาตลาดยางพารา (ครั้งที่ ๓)
๑๖. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง การศึกษาการสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจในตลาดการผลิตการเกษตร ศึกษาตลาดยางพารา (ครั้งที่ ๔)
๑๗. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ผลกระทบจากการปรับเงินสงเคราะห์ (CESS)
๑๘. การประชุมกลุ่มเจาะจง เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) (ครั้งที่ ๑)
๑๙. การประชุมกลุ่มเจาะจง เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) (ครั้งที่ ๒)
๒๐. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า (ครั้งที่ ๑)
๒๑. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า (ครั้งที่ ๒)
๒๒. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า (ครั้งที่ ๓)
๒๓. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า ในเขตพื้นที่ภาคตะวันตก (ครั้งที่ ๔)
๒๔. การประชุมกลุ่มเจาะจง (focus group) เรื่อง Young ASEAN Toward to ASEAN Community
๒๕. สัมมนา เรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจภายใต้นโยบายของรัฐบาลใหม่
๒๖. สัมมนา เรื่อง เศรษฐกิจมหภาค การเงิน - อุตสาหกรรมและการเกษตร กับนโยบายของรัฐบาล

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการจัดเก็บเงินสงเคราะห์การทำสวนยาง (CESS) ณ จังหวัดสงขลา วันที่ ๒๘ - ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า ในเขตพื้นที่ภาคตะวันตก ณ จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ ๑ - ๒ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า วันที่ ๑๑ - ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔

การประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/คณะทำงานสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ประชุม (ครั้ง)	จัดสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็น/เวทีสาธารณะ (ครั้ง)	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ (ครั้ง)	ต่างประเทศ (ครั้ง)
การประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒๕	-	-	-
๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๒๕	-	-	-
๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม	๒๔	-	-	-
๑.๒ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และองค์กรสัมพันธ์	๑๙	-	-	-
๒. คณะทำงานงบประมาณ	๑๙	-	-	-
๓. คณะทำงานวิชาการ	๒๖	๘	-	๑
๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม	๒๖	๑	-	-
รวม	๑๖๔	๑๑	-	๑

การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ จำนวน ๒๕ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
ศึกษาดูงานในประเทศ -
ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
จำนวน ๔ คณะ

๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุม จำนวน ๒๔ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
ศึกษาดูงานในประเทศ -
ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม

การประชุม จำนวน ๒๕ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
ศึกษาดูงานในประเทศ -
ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๒ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และองค์กรสัมพันธ์

การประชุม จำนวน ๑๙ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
ศึกษาดูงานในประเทศ -
ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๒. คณะทำงานงบประมาณ

การประชุม จำนวน ๑๙ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
ศึกษาดูงานในประเทศ -
ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๓. คณะทำงานวิชาการ

การประชุม จำนวน ๒๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๘ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ (ร่าง) ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาประเทศ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

๒. สัมมนา เรื่อง ทบทวนยุทธศาสตร์สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓

๓. สัมมนา (focus group) ยกร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง

๔. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ จังหวัดเชียงใหม่

๕. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ จังหวัดตรัง

๖. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ จังหวัดขอนแก่น

๗. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ จังหวัดชลบุรี

๘. สัมมนา เรื่อง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ กรุงเทพมหานคร

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสาธารณรัฐสิงคโปร์และมาเลเซีย ด้านการศึกษาและการเป็นเมืองศูนย์กลางด้านสุขภาพของสาธารณรัฐสิงคโปร์และด้านอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศมาเลเซีย ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย วันที่ ๒๖-๒๙ กันยายน ๒๕๕๔

๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

การประชุม จำนวน ๒๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง กลยุทธ์และเทคนิคการประชาสัมพันธ์สภาที่ปรึกษาฯ
๒. สัมมนา เรื่อง สภาที่ปรึกษาฯ พบสื่อมวลชน 4 กุมภาพันธ์ ภาคเหนือ
๓. สัมมนา เรื่อง สภาที่ปรึกษาฯ พบสื่อมวลชน 4 กุมภาพันธ์ ภาคใต้

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

การพาณิชย์

กิจกรรมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓

นางภรณ์ ลีบุตรพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ศศ.ดร.บุญส่ง ไข่เกษ รองประธานคณะทำงานวิชาการ สภาที่ปรึกษาฯ ร่วมให้สัมภาษณ์ในรายการบ่ายนี้มีคำตอบ ในประเด็น “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ณ สถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ รศ.ดร.ไยอนงค์ ทิมสุวรรณ ประธานคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาฯ ร่วมให้สัมภาษณ์ในรายการ “หมายเหตุประเทศไทย” เรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการของ ขสมก.” ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ นางภรณ์ ลีบุตรพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ ให้สัมภาษณ์ในรายการ Economic Times สถานีโทรทัศน์ TNN ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดสัมมนาในหัวข้อ “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ณ สถานีโทรทัศน์ TNN กรุงเทพฯ

วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษา ข้าราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษา ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ สนามเป้า กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ท่วม จ.พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่ใกล้เคียง” รวมทั้งการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของให้กับผู้ประสบภัยที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยนี้ท่วม ณ วัดโคกจุฬา ตำบลสามตุ่ม อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษา ข้าราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษา ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ ห้องบันทึกเทปสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนัดตามาตุ ทรงโปรดให้ พันเอกหญิง ท่านผู้หญิงจิตรวดี จุลานนท์ ผู้แทนพระองค์ เป็นประธานงานกาล่าดินเนอร์ ครบ ๑๐ ปี สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “สู่ทศวรรษที่ ๒ เคียงผองประชา สร้างสรรค์คุณค่าสู่รัฐ” ณ ห้องแกรนด์ บอลรูม โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๔

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ให้การต้อนรับ นายอนันต์ วรจิตพิงศ์ รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่สาม พร้อมคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร และโทรคมนาคม วุฒิสภา ในการเยี่ยมชมและพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๗ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดการสัมมนา ระดมความคิดเห็น ภาคเหนือ เรื่อง “การเตรียมความพร้อม ของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ห้องรอยัล ออคิด บอลรูม โรงแรม เชียงใหม่ออคิด จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ
ประธานพระวโรกาสให้ นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภา
ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางภรณ์ ลินุตพงษ์
รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ พร้อมคณะ เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายเงิน
รายได้ส่วนหนึ่งจากการจัดงาน “สู่ทศวรรษที่ ๒ เคียงผองประชา
สร้างสรรค์คุณค่าสู่รัฐ” จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสมทบ
ทุนมูลนิธิธิดาสาเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยาก สภากาชาดไทย จำนวน
๒๐๐,๐๐๐ บาท และเพื่อทรงใช้สอยตามพระอริยาศัย จำนวน
๑๐๐,๐๐๐ บาท ณ พระตำหนักวังสวนกุหลาบ พระราชวังดุสิต

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ และนางภรณ์ ลินุตพงษ์ รองประธานสภา
ที่ปรึกษาฯ ให้สัมภาษณ์ในรายการมองรัฐสภา ในประเด็นที่
เกี่ยวกับ “เศรษฐกิจทั่วไป ณ ปัจจุบัน” ณ สถานีโทรทัศน์รัฐสภา
กรุงเทพฯ

วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๔

นางภรณ์ ลินุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ พร้อมคณะ ลงพื้นที่เยี่ยมประชาชน
ที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบตามแนวชายแดนไทย -
กัมพูชา พร้อมมอบเงินและสิ่งของช่วยเหลือเพื่อเป็นกำลังใจ
ณ ศูนย์อพยพโรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม และศูนย์โรงเรียน
ชุมชนบ้านโนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง “นวัตกรรมทางนโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทย” ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา จังหวัดตรัง

วันที่ ๒๙ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดการสัมมนาระดมความคิดเห็น ภาคใต้ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา จังหวัดตรัง

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา บรรยายพิเศษ เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฟังและร่วมแสดงความคิดเห็น ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ นางภรณ์ ลีบุตรพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษา ให้สัมภาษณ์ในรายการอีสานวันนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับการสัมมนาในหัวข้อ “การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และประเด็น “นวัตกรรมทางนโยบายในการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพของประเทศไทย” ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

นางภรณ์ ลีบุตรพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมด้วยคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ และผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๘๙ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ห้องบันทึกเทปสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมด้วยคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ และผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๘๙ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ห้องบันทึกเทปสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บรรยายสรุป เกี่ยวกับ “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑” ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๒ - ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาฯ จัดการสัมมนาเสริมสร้างร่วมมือระหว่างองค์กรเครือข่ายกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการเสนอความคิดเห็น เรื่อง “นวัตกรรมทางนโยบายในการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพของประเทศไทย” ณ โรงแรมดุสิตไฮสแตนดาร์ด รีสอร์ท จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๖ - ๑๘ กันยายน ๒๕๕๔

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดสัมมนาวิชาการประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AC) ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔” ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

กิจกรรมคณะทำงาน

คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔

เข้าเยี่ยมชมและรับฟังข้อมูลการจัดการตลาดโดยระบบสหกรณ์ ณ ตลาดโอตะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔

ร่วมถ่ายภาพเป็นที่ระลึกหน้าสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำ กรุงโตเกียว ในโอกาสศึกษาดูงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลคลองไผ่ อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

วันที่ ๒๙ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๔
ศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการในภาค
อุตสาหกรรมและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม
(SMEs) เพื่อปรับตัวสู่ระบบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
(ASEAN Economic Community: AEC) ณ จังหวัด
เชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย

วันที่ ๑๐ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔
ศึกษาดูงาน เรื่อง “แนวโน้ม ผลกระทบ แนวทางการแก้ไขปัญหา
และการสนับสนุนผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาคประชาชน
ภายใต้ระบบเศรษฐกิจอาเซียน” ณ สาธารณรัฐเกาหลี

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔
จัดสัมมนา เรื่อง “ศึกษาและสำรวจนโยบายรัฐบาลที่ส่งผล
กระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม” ครั้งที่ ๒
ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น หลักสี่ กรุงเทพฯ

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

จัดการประชุมหารือ เรื่อง “การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว” ณ ห้องเคียงฟ้า ๑ โรงแรมอิมพีเรียลภูเก็ต ฮิลล์ รีสอร์ท จังหวัดเพชรบูรณ์

วันที่ ๖ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน เรื่อง “การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว” ณ จังหวัดเพชรบูรณ์

วันที่ ๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “การพัฒนาเศรษฐกิจภาคบริการ การค้า และการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐประชาชนจีน : ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของกลุ่มอาเซียน” ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

คณะทำงานการรายงาน และสวัสดิการสังคม

วันที่ ๕ - ๗ มิถุนายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานเรื่อง “การสร้างโอกาสการมีงานทำ การจัดระบบสวัสดิการของผู้สูงอายุและการจัดระบบความปลอดภัยในการทำงานของธุรกิจโลจิสติกส์” ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๔

จัดการสัมมนา เรื่อง “การให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และ ๙๘” โดยมี นายโอกาส เทพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาฯ กล่าวเปิดการสัมมนา ณ ห้องบอลรูม ชั้น ๓ โรงแรมบางกอก พาเลซ ประตูน้ำ กรุงเทพฯ

วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๔

คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม ร่วมกับ คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม สภาที่ปรึกษาฯ จัดสัมมนา เรื่อง “คิดอย่างไร...กับรายได้ ๓๐๐ บาทต่อวัน” ณ ห้องบอลรูม ชั้น ๑๑ โรงแรมปรีณิพาเลซ มหานคร กรุงเทพฯ

คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

วันที่ ๒๑ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ด้านผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” ณ จังหวัดตรัง

วันที่ ๒๙ เมษายน - ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ภัยพิบัติจากอุทกภัย กรณีศึกษาภาคใต้” ณ อำเภอพบพิง
และอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๔

จัดสัมมนาเวทีสาธารณะ เรื่อง “การสร้างการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน เพื่อเฝ้าระวัง ฟันฟู และอนุรักษ์แม่น้ำ คูคลอง
ของประเทศ” ณ อิมแพคอารีน่า เมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ
กรุงเทพฯ

คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
 ร่วมให้สัมภาษณ์ในรายการบ่ายนี้มีคำตอบ ในประเด็น “แนวทางการปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ณ สถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔
 จัดการสัมมนารับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะเครือข่ายด้านการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง “การศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม กับ การปฏิรูปประเทศไทย” ณ ห้องแม่ฟ้า แกรนด์บอลรูม โรงแรมแม่ฟ้า รามาดาพลาซ่า กรุงเทพฯ

วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔
 จัดสัมมนาสมัชชาชาวพุทธทั่วประเทศในโอกาสวันวิสาขบูชา ปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ เรื่อง “พระมหากษัตริย์คู่ชาติ พุทธศาสน์คู่ไทย” ณ โรงแรมแม่ฟ้า รามาดาพลาซ่า กรุงเทพฯ

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๓

จัดสัมมนา เรื่อง “ทางออกของดาวเทียมไทย” โดยมีนายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาฯ กล่าวเปิดการสัมมนา ณ ห้องแมจิก ๓ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๐ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัย จากภัยพิบัติ กรณีศึกษาอัคคีภัย” ณ จังหวัดเชียงราย และ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๒๑ - ๒๕ กันยายน ๒๕๕๔

เดินทางศึกษาดูงาน เรื่อง โครงการศึกษาดูงานระบบการรักษาความปลอดภัยข้อมูลสารสนเทศ (ICT Security) ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

คณะทำงานการศึกษา และนันทนาการ

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ” ณ เทศบาลตำบลหัววง จังหวัดอุตรดิตถ์

วันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการ” ณ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

วันที่ ๒๒ - ๒๖ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานและจัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนานันทนาการของประเทศไทย กรณีศึกษา : ริมคลองแม่ข่า จังหวัดเชียงใหม่” ณ จังหวัดเชียงใหม่

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ประธานคณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล สภาที่ปรึกษาฯ ให้สัมภาษณ์ในรายการ “เยาวชนก้าวหน้าอย่างมีสุข” TNN2 ในประเด็นปัญหาสังคมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน รวมถึงกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ณ ห้องออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์ TNN ชั้น ๕ อาคารทิปโก้ ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๓ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

ลงพื้นที่ศึกษาดูงานการปฏิรูปโครงสร้างและระบบงานตำรวจไทย (กรณีศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบงานการจราจรทางบก) ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

จัดสัมมนาร่วมกับ สภาองค์การนายจ้างผู้ค้าและบริการเครื่องอุปโภคบริโภค เรื่อง “ความยุติธรรมการจัดเก็บเงินสมทบของสำนักงานประกันสังคม ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิการรักษาพยาบาลที่เท่าเทียมกัน” ณ โรงแรมเดอะ ทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย

วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

จัดการสัมมนาเพื่อส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการเสนอปัญหาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ณ ห้องประชุม สำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา กรุงเทพฯ

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔

จัดสัมมนา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกรณีศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.)” ณ โรงแรมแกรนด์ลีโอ จังหวัดสิงห์บุรี

วันที่ ๒๖ - ๒๙ กันยายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ด้านการศึกษา และการเป็นเมืองศูนย์กลางด้านสุขภาพของประเทศสิงคโปร์ และด้านอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศมาเลเซีย” ณ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย

คณะทำงานโครงการสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน

วันที่ ๑๓ - ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานโครงการศึกษา เรื่อง “หนึ่งชุมชนหนึ่งพลังงานทดแทน” โดยศึกษาการสกัดน้ำมันปาล์มดิบและผลิตไบโอดีเซลที่บริษัท เอเชียน้ำมันปาล์ม จำกัด ซึ่งเป็นโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบและโรงงานผลิตไบโอดีเซล ณ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต

วันที่ ๑๘ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงานเรื่อง “การพัฒนาด้านการขนส่งระบบราง ผังเมือง และพลังงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน” ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน

วันที่ ๑๙ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน เรื่อง “การพัฒนาด้านการขนส่งระบบราง ผังเมือง และพลังงาน” ณ จังหวัดสงขลา

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง

วันที่ ๑๑ - ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔
ศึกษาดูงานเพื่อเตรียมจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง
“ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย - พม่า”
ณ ประเทศสหภาพพม่า

วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๔
จัดสัมมนาระดมความเห็นเรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-พม่า ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ
ตอนบน ณ ห้องเชียงแสน ๑-๒ โรงแรมเซนทารา ดวงตะวัน
จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔
จัดการสัมมนาเรื่อง “เศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง-
อุตสาหกรรมและการเกษตร กับนโยบายของรัฐบาล” โดยเชิญ
น.พ.สุรวิทย์ คนสมบูรณ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
เปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์
คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔

จัดการสัมมนาเรื่อง “สภาที่ปรึกษา พบสื่อมวลชน ๔ ภูมิภาค” ภาคเหนือ ที่ห้องช้างกระ ชั้น ๒ โรงแรมเชียงใหม่ออกคิด จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

จัดสัมมนาเรื่อง สภาที่ปรึกษา พบสื่อมวลชน ภาคใต้ ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา จังหวัดตรัง

กิจกรรมสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๓

ประธานสภาที่ปรึกษาฯ มอบหมายนโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

จัดประชุมการมอบหมายนโยบายและเป้าหมายการปฏิบัติงานแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดย นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์ เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักต่างๆ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมพิธีถวายพานพุ่มและเครื่องสักการะเนื่องในโอกาสสมโภชมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๓ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ บริเวณลานพิธีอาคารรวมศูนย์ราชการ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓

ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมพิธี ถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน บริเวณโถงหน้าห้องประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ชั้น ๓ อาคาร ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ และคณะผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เข้าพบนายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่ออวยพรและมอบกระเช้าของขวัญ เนื่องในโอกาสสวสดิขึ้นปีใหม่ ที่ตึกกองบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล

วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔

นายจิตติพงษ์ สังข์ภิรมย์ ประธานคณะกรรมการนักเรียนโรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) พร้อมด้วยตัวแทนนักเรียนเข้าคารวะ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประชุมองค์กร เด็กและเยาวชนเพื่อเสนอนโยบายความปรองดองในมุมมอง ของเยาวชน ต่อ นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาฯ โดยมีผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เป็นตัวแทนให้การ ต้อนรับ ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการ เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ - ๕ มีนาคม ๒๕๕๔

สำนักงานสภาที่ปริษา จัดโครงการสัมมนาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ของสำนักงานสภาที่ปริษา เพื่อเสริมสร้าง ความร่วมแรงร่วมใจ ณ โรงแรมเดอะเลกาซี ริเวอร์แคว รีสอร์ทท จ.กาญจนบุรี

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔

จัดการประชุมเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปริษา เพื่อซักซ้อม ความเข้าใจในการทำงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมี เลขาธิการสภาที่ปริษา และผู้บริหารของสำนักงานฯ รวมทั้ง ข้าราชการพนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปริษา เข้าร่วม ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปริษา ศูนย์ราชการ เจริญพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

สำนักงานสภาที่ปริษาเศรษฐกิจและสังคแห่งชาตีจัดกิจกรรม บำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ ในโครงการเพื่อไปสู่องค์การที่มี ความรับผิดชอบต่อสังค (CSR) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ณ วัดศิริพงษ์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

สำนักงานสภาที่ปรึกษา จัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงานสภาที่ปรึกษา ตามแนวทางสมรรถนะประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ หลักสูตรที่ ๓ : การคิดวิเคราะห์ (F๓) ณ ห้องประชุมราชนิกา โรงแรมวรวรบุรี อโยธยา คอนเวนชั่น รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

จัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ ในโครงการเพื่อไปสู่องค์การที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ กิจกรรมปลูกต้นไม้ ในพื้นที่โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ณ บ้านชัยมะละกอ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาภาคีภาคี

นายโอกาส เตพละกุล
นายสมควร ธีรวิรัช
นางภรณ์ ลีบุตรพงษ์

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๑
รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒
คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

ที่ปรึกษา

นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

บรรณาธิการ

คณะทำงานจัดทำหนังสือรายงานประจำปี ๒๕๕๔

ติดต่อข้อมูล

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒-๓
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๕
โทร. ๐-๒๑๔๑-๓๓๓๓ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๗๐๗-๘
www.nesac.go.th E-mail : nesac@nesac.mail.go.th

พิมพ์ที่

สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์
๒/๙ ซอยกรุงเทพฯ-นนทบุรี ๓๑ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๙๑๐ ๗๐๐๑-๒ โทรสาร ๐ ๒๕๘๕-๖๔๖๖

NESAC

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

OFFICE OF THE NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL ADVISORY COUNCIL

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒ - ๓

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๕

โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๓๓๓๓ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๗๐๗-๘

www.nesac.go.th E-mail : nesac@nesac.mail.go.th

